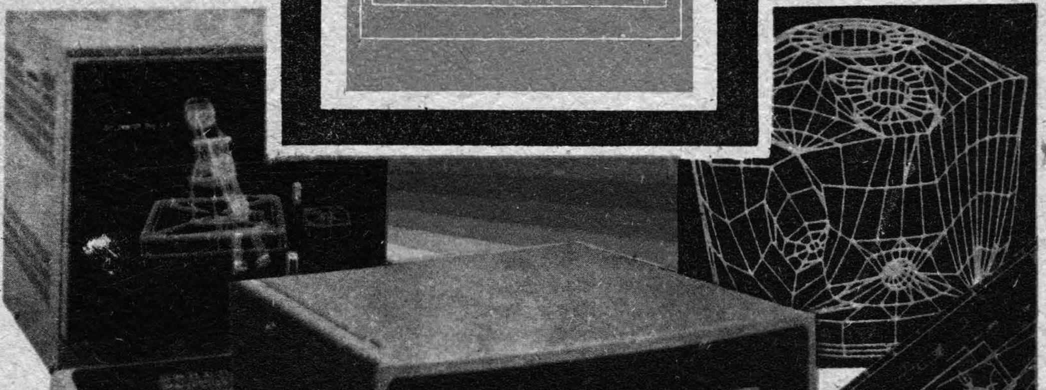
A. TĂNASESCU
I. D. MARINESCU
R. CONSTANTINESCU
L. BUSUIOC

GRAFICĂ ASISTATĂ

Programe FORTRAN pentru reprezentări geometrice

1

AUTOMATICA ELECTRONICA
SERIA PRACTICĂ
INFORMATICA MANAGEMENT

BAIEM

AUTOMATICA

INFORMATICA

SERIA PRACTICĂ

ELECTRONICA

MANAGEMENT

BIBLIOTECA DE AUTOMATICĂ, INFORMATICĂ, ELECTRONICĂ, MANAGEMENT

BAIEM
SERIA „PRACTICĂ"

Şt. Lozneanu ş.a. Casetofoane. Depanare, Funcţionare
T. Rădulescu ş.a. Centrale telefonice automate.
S. Călin, I. Dumitrache ş.a. Reglarea numerică a proceselor tehnologice
G. Ionescu ş.a. Traductoare pentru automatizări industriale, vol. I
L. Zamfirescu, I. Oprescu. Automatizarea cuptoarelor industriale
I. Papadache. Automatica aplicată, ediţia I şi a II-a
Şt. Alexandru. Automatizarea proceselor tehnologice în industria lemnului
G. Raymond. Tehnica televiziunii în culori
J. J. Samuelly, J. Pignaret, A. Sarazin. Instrumentaţia electronică în fizica nucleară
T. Homoş. Capacitatea de producţie în construcţii de maşini
S. Radu, D. Filoti. Centrale telefonice automate. Sisteme de comutaţie
M. Bodea ş.a. Tranzistoare cu efect de cîmp
D. N. Şapiro. Proiectarea radioreceptoarelor
V. Antonescu, M. Popovici. Ghid pentru controlul statistic al calităţii producţiei
N. Stanciu ş.a. Tehnica imaginii în cinematografie şi televiziune
P. Vezeanu, Şt. Pătraşcu. Măsurarea temperaturii în tehnică
T. Penescu, V. Petrescu. Măsurarea presiunii în tehnică
P. Popescu, P. Mihordea. Măsurarea debitului în tehnică
P. Vezeanu. Măsurarea nivelului în tehnică
C. Hidoş, P. Isac (coordonatori). Studiul muncii, vol. I—VIII
V. Baltac ş.a. Calculatorul FELIX C-256. Structură şi programare
G. Sonea, M. Sileţchi. Creşterea planificată a productivităţii muncii
R. L. Morris. Proiectarea cu circuite integrate TTL
I. Stăncioiu. Eficienţa economică a asimilării de utilaje noi
Ishikawa Kaoru. Controlul de calitate pentru maiştri
Magnus Radke. 222 măsuri pentru reducerea costurilor
A. M. Buhtiarov ş.a. Culegere de probleme de programare
P. Constantinescu ş.a. Sistemele informatice, modele ale conducerii şi sistemelor conduse
E. S. Buffa. Conducerea modernă a producţiei, vol. I şi II
A. Vătăşescu ş.a. Dispozitive semiconductoare. Manual de utilizare
A. Nadolo. Măsurarea volumului şi cantităţii lichidelor în industrie
Ch. Jones. Design. Metode şi aplicaţii
Gh. Pisău ş.a. Elaborarea şi introducerea sistemelor informatice
C. Hidoş. Analiza şi proiectarea circuitelor informaţionale în unităţile economice
A. Vătăşescu ş.a. Circuite integrate liniare. Manual de utilizare
M. Silişteanu ş.a. Scheme de televizoare, magnetofoane, picupuri, vol. 1 şi 2, ed. a II-a
D. W. Dawis. Reţele de interconectarea calculatoarelor
V. Pescaru ş.a. Fişiere, baze şi bănci de date
D. Patriche. Marketing industrial
Gh. Baştiurea ş.a. Comanda numerică a maşinilor-unelte
N. Sprinceană, R. Dobrescu, Th. Borangiu. Automatizări discrete în industrie. Culegere de probleme
M. Florescu ş.a. Cibernetică, automatică, informatică în industria chimică
S. Călin, ş.a. Optimizări în automatizări industriale
S. Maican. Sisteme numerice cu circuite integrate
M. Simionescu. Proiectarea unitară a circuitelor electronice
R. Râpeanu ş.a. Echipamente periferice. Catalog
T. Geber ş.a. *Microprocesoare, microcalculatoare şi roboţi în automatizări industriale*
M. Guran, F. G. Filip. *Sisteme ierarhizate, în timp real, cu prelucrare distribuită a datelor*
A. Davidoviciu, B. Bărbat. *Limbaje de programare pentru sisteme în timp real*

Mat. dr. arh. **AURELIAN TĂNĂSESCU**
ing. **RADU CONSTANTINESCU** ing. **IOAN D. MARINESCU**
mat. **LILIANA BUSUIOC**

GRAFICĂ ASISTATĂ.

Programe FORTRAN pentru reprezentări geometrice

1

EDITURA TEHNICĂ
București, 1989

Cuvînt înainte: ing. **NICOLAE VAIDESCU**
Recenzii: ing. **VLADIMIR FIRȚA**
dr. ing. **LIVIU DUMITRAȘCU**

Redactor: ing. **PAUL ZAMFIRESCU**

ISBN 973-31-0018-8
ISBN 973-31-0016-1
C.Z.: 76:681,3

Desene: DANA GEGO
Coperta: SIMONA DUMITRESCU
Tehnoredactor: V. E. UNGUREANU

Coli de tipar: 18,5 Bun de tipar: 1.08.1989

Tiparul executat sub comanda nr. 1411 la
Intreprinderea poligrafică „13 Decembrie 1918",
str. Grigore Alexandrescu nr. 89-97
București,
Republica Socialistă România

Să menţinem întotdeauna industria noastră la nivelul celor mai noi cuceriri ale tehnicii şi ştiinţei !

NICOLAE CEAUŞESCU

(Din cuvîntarea la Plenara Consiliului Naţional al Oamenilor Muncii, 31 iulie 1989).

CUVÎNT ÎNAINTE

În acest an — în primăvara căruia România a rambursat în întregime datoria externă, devenind, cu adevărat, independentă economic şi politic — producţia industrială va fi de cca 135 ori mai mare decît în 1945, o creştere de 120 ori fiind realizată după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

Rezultatele de pînă acum şi prevederile pentru anul 1990 asigură înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului privind dezvoltarea economico-socială a ţării, realizarea obiectivului strategic al celui de al 8-lea cincinal — trecerea României la stadiul de ţară socialistă mediu dezvoltată.

Din obiectivul fundamental al celui de al 9-lea cincinal —, care este asigurarea trecerii la cea de a doua fază, superioară, a construirii societăţii socialiste multilateral dezvoltate în ţara noastră, pe baza şi a celor mai avansate cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii — *desprindem sarcina de continuare fermă a politicii de dezvoltare a industriei prelucrătoare, acordînd prioritate sectoarelor tehnicii de vîrf. Astfel,* industria electronică va dezvolta, cu precădere, producţia de componente perfecţionate şi de echipamente de electronică industrială.

Prin efortul cercetării ştiinţifice — *orientat spre înfăptuirea programelor de organizare, modernizare şi dezvoltare,* vor fi asimilate în fabricaţie, în toate ramurile economiei, noi tipuri de maşini şi instalaţii tehnologice, *la nivelul realizărilor înalte de pe plan mondial.*

Învăţămîntul va asigura în 1991—95 pregătirea profesională *a aproape 2 milioane persoane (întregul tineret urmînd şcoala de 12 ani), iar programele de reciclare, pentru perfecţionarea cunoştinţelor profesionale ale tuturor categoriilor de oameni ai muncii, vor cuprinde peste 3,2 milioane persoane anual.*

În acest larg context, prezintă o mare importanţă producerea şi folosirea eficientă, bine direcţionată, a echipamentelor şi utilajelor de înaltă tehnicitate cu care sînt sau vor fi dotate unităţile din industrie, din cercetare sau învăţămînt.

Ne îndreptăm, spre exemplu, atenţia asupra *mijloacelor de electronică industrială, cu o extinsă paletă a aplicaţiilor,* de la conducerea proceselor industriale şi cercetarea-proiectarea-fabricarea produselor de calitate pînă la instruirea în toate formele de învăţămînt. Multe dintre aceste produse ale industriei electronice şi de tehnică de calcul au *interfeţe grafice,* pentru care există sau trebuie scrise adevărate *pachete de programe de aplicaţii.* Bazată şi pe o producţie proprie de *microprocesoare* s-a dezvoltat *fabricaţia* de calculatoare profesionale, de microcalculatoare ca şi de echipamente periferice adecvate : display-uri grafice, mese de desen (plotere), imprimante grafice etc. ; alături de acestea se produc minicalculatoare interactive, compatibile cu familii uzuale pe plan internaţional, ca şi calculatoare medii, cu performanţe ridicate.

Prelucrarea grafică a datelor necesită tehnici diferite de ale prelucrării clasice, sistemele grafice — bazate pe concepte matematice și logice evoluate — impunînd *standardizări* în hardware și software, pentru a-și asigura independența față de aplicații și față de echipamentele utilizate ; realizarea acestei *portabilități* rezultă și din susținute activități de proiectare pentru obținerea de nuclee grafice standardizate, ce interfațează aplicația și operatorul, asigurînd independența de limbajul programului de aplicație și de sistemul de operare al echipamentului, în adevărate *stații grafice.*

Industria producătoare de echipamente electronice interactive este impulsionată de *cerințele crescînde și diversificate ale economiei,* de rezultatele cercetărilor în toate domeniile, de performanțele impuse aplicațiilor ; se dezvoltă atît la producători cît și la utilizatori adevărate *„industrii de programe"* de sistem și de aplicații. Deși producătorii de tehnică de calcul reușesc să încorporeze în echipamente și în sistemele de operare facilități grafice din ce în ce mai adîncite, *programele de aplicații* scrise de utilizatori nu se reduc numeric *ci sporesc* și în complexitate, pe măsura dezvoltării cercetării-proiectării asistate, a fabricației și conducerii producției asistate, a interesului pentru asistarea cu calculatorul în toate domeniile economiei.

Mijloacele românești de comunicare în masă (presa centrală, radioul, televiziunea ș.a.), au reflectat *extinderea eficientă, a feluritelor aplicații de asistare grafică* ce asigura competitivitatea la export, calitatea superioară, economia de materii prime și materiale, combustibili și energie, modernizarea industriei, ș.a. : proiectarea și fabricarea corpului și compartimentelor navelor, conducerea roboților, proiectarea, testarea și execuția circuitelor electronice imprimate, proiectarea clădirilor, optimizarea și sistematizarea ansamblurilor arhitecturale, prelucrarea imaginilor în medicină, fotogrammetrie, teledetecție ș.a., simbolizate prin CAD, CAM, CAE (sau PAC, IAC, FAC), deci proiectare, fabricație, inginerie — asistate de calculator, corelate cu suportul de instruire și educare asistată (IEAC), prezent atît în programele de reciclare cît și în învățămînt.

Editurile, cu precădere Editura Tehnică, și-au adus contribuția în domeniu *publicînd cărți* privind grafica interactivă și prelucrarea imaginilor, ca și module privind terminalele grafice românești, aplicații grafice — inclusiv pe calculatoare personal-profesionale — în manuale și publicații seriale (exemplu AMC — Automatică, management, calculatoare) ș.a.

Din aceleași cicluri continue fac parte și *volumele de față, orientate* (conform și unor preocupări îndelungate ale autorilor în învățămîntul și cercetarea din arhitectură-construcții (mai ales) dar și din domeniile similare politehnice, pentru modelarea geometrică asistată de calculator) *spre manuale practice, fundamentate teoretic ;* ele cuprind sute de s u b p r o g r a m e și programe scrise în FORTRAN (limbajul de departe cel mai răspîndit în aplicații grafice industriale), care rezolvă toate problemele esențiale ale *reprezentărilor geometrice, în 2D și 3D.*

Adîncind acest *nucleu al aplicațiilor grafice, din punctul de vedere al utilizatorului proiectant,* prin numeroase exemple și aplicații concrete, finalizate în programe sursă, amplu explicate și comentate, autorii și editura (care au realizat din programele sursă ale cărții și un *produs program* de reprezentări geometrice, înregistrat, după testări, în Biblioteca Națională de Programe (BNP) a ITCI din MIEt), nu și-au extins preocupările spre celelalte domenii menționate ale graficii interactive asistate, ce interesează îndeosebi pe producătorii de tehnică de calcul și pe informaticienii de sisteme și stații grafice.

Acestea, însă, sînt acoperite de alte cărți și articole apărute sau în curs de apariție la Editura Tehnică și la alte edituri, cum sînt — mai ales — cele privind echipamentele cu facilități grafice și cele privind programarea aplicațiilor grafice (de ex. în BASIC, pe calculatoare personal-profesionale), ce apar în 1989—90.

Felicitînd atît autorii cît și redacția de informatică-tehnică de calcul a Editurii Tehnice pentru prezenta realizare — ce intersectează preocupările industriei și cercetării-proiectării de profil — recomandăm tuturor celor care produc și utilizează sisteme grafice să consulte și să aplice critic cunoștințele de valoare din această lucrare.

ing. NICOLAE VAIDESCU
Ministrul Industriei Electrotehnice

PREFAȚĂ

Cartea constituie un **instrument concret de lucru** pentru toți cei ce sînt interesați în cunoașterea sau în aprofundarea problemelor legate de grafica pe calculator, în domeniul modelării geometrice.

Totalitatea programelor sursă din carte alcătuiește un produs-program, care a fost testat la Institutul de Tehnică de Calcul și Informatică și catalogat, în 1988—1989, în Biblioteca Națională de Programe.

Dacă utilizatorii consideră că un anumit program nu îi satisface, ei pot modifica sursa după dorință. Astfel, posibilitățile de îmbunătățire și lărgire a programelor sînt practic nelimitate.

În definitiv, considerăm că acest fapt reprezintă un punct forte al lucrării și constituie una dintre ideile călăuzitoare ale noastre în elaborarea sa. Este foarte important — aproape esențial — să ai în mînă un program sursă și o aplicație de la care să poți porni în studiul propus. Acest fapt îl cunoaștem din propria experiență. Problema limitelor și a performanțelor nu reprezintă ceva acut pentru lucrare, deoarece doar cîțiva dintre algoritmi ar necesita probleme de viteză de calcul și de limitare de memorie, deși pentru acești algoritmi limitele reies din lucrare, vezi APIS, ALPLA, HIDE, ARBORE etc., fiind specificate la momentul respectiv.

Programele principale precum și procedurile apelate în aceste programe sînt scrise în limbajele FORTRAN IV și FORTRAN 77, iar testările respective precum și elaborarea definitivă au fost făcute pe calculatoarele românești INDEPENDENT, CORAL și FELIX C. Vizualizarea desenelor a fost făcută pe displayul grafic românesc DAF 2020, iar desenele (majoritatea) au fost executate pe masa de desen DIGIGRAF 1712, folosind biblioteca software omonimă. Alte desene au fost executate pe imprimanta grafică / în general copiile de pe displayul grafic /.

Precizăm faptul că rutinele cuprinse în Biblioteca grafică DIGIGRAF urmăresc întocmai setul de rutine prezent în programul de firmă care însoțește masa de desen DIGIGRAF 1712. În prezent această masă de desen este cea mai larg utilizată în țara noastră. Introducerea în lucrare a Bibliotecii grafice DIGIGRAF 1712 are scopul de a da posibilelor utilizări un instrument de interfațare cu mese de desen DIGIGRAF 1712 sau cu imprimanta grafică. Pornind de la aceste fapte precizăm că toți utilizatorii își pot înlocui, pentru partea de desen, apelurile la biblioteca grafică cu sistemele grafice pe care le au la dispoziție pe propriile lor calculatoare.

Menționăm și faptul că problema standardelor grafice dezvoltată în ultimul timp nu a făcut obiectul nici unui capitol al lucrării.

Precizăm, de asemenea, faptul că utilizarea mai multor compilatoare și rularea programelor pe diverse calculatoare nu reprezintă un impediment, modificarea surselor programelor de la un compilator la altul fiind o problemă minoră pentru orice cunoscător al limbajelor FORTRAN.

Cartea, care se bazează atît pe cercetări și realizări originale cît și pe sintetizarea unui bogat material bibliografic a fost îmbunătățită în tot cursul procesului îndelung de editare, fiind prezentată cititorilor structurată în

două volume, cu 10 capitole — cuprinzînd teoria reprezentărilor geometrice, sute de algoritmi, subprograme și programe, zeci de aplicații esențiale —, 5 anexe consistente și indicații bibliografice de referință.

Capitolul I — *conține Biblioteca software pentru funcții grafice DIGIGRAF 1712, formate din 51 subprograme, cu ajutorul cărora pot fi realizate cele mai sofisticate reprezentări geometrice în 2 D, cît și în 3 D.*

De asemenea sînt prezentate o serie de programe test, pentru familiarizarea utilizatorilor.

Capitolul II — *conține studiul reprezentărilor geometrice automate în geometria descriptivă. Sînt, astfel, prezentate programele construcțiilor geometrice referitoare în spațiu la punct, dreaptă și plan, precum și programele de desen, împreună cu epurele respective, desenate automat. Sînt tratate, de asemenea, prin particularizarea bazelor matematice, programele construcțiilor geometrice în plan.*

Capitolul III — *cuprinde programele și subprogramele necesare efectuării secțiunilor plane în suprafețele poliedrale în triplă proiectare ortogonală, cu aplicații posibile în desenul tehnic, arhitectural și de construcții de mașini. Acest capitol conține, de asemenea, programele și subprogramele necesare efectuării intersecției dintre două poliedre convexe în triplă proiecție ortogonală.*

Capitolul IV — *conține programele secțiunilor plane în sferă și în suprafețele conice sau cilindrice, în triplă proiecție ortogonală, precum și programele necesare reprezentării suprafețelor de rotație generale (sferă, tor, hiperboloid, suprafețe definite parametric etc.). Sînt prezentate, în continuare, programele necesare reprezentării suprafețelor de translație generale, precum și programe de intersecții mixte de suprafețe (sfere cu paraboloizi hiperbolici etc.).*

Capitolul V — *cuprinde studiul generalizării reprezentării spațiului tridimensional pe un spațiu bidimensional. Astfel, este generalizată metoda coordonatelor perspective pe un tablou înclinat oarecare și este studiată proiectarea centrală sau paralelă a spațiului S^3 pe un tablou plan. Sînt prezentate programele pentru reprezentarea perspectivă a curbelor și suprafețelor exprimate explicit sau parametric, precum și generalități asupra vizualizării obiectelor spațiale, transformările în S^2 și S^3, decuparea tridimensională a imaginii etc.*

Capitolul VI — *conține generalități asupra reprezentării obiectelor spațiale, studiul „liniilor și suprafețelor ascunse", studiul testelor de interioritate, clasificarea algoritmilor de determinare a suprafețelor ascunse (Appel, Galimberti, Montanari, Warnok, Watkins, Loutrel, Roberts, Schumacker, Encarnaçao, Romney, Bouknight), precum și descrierea algoritmilor Appel, Encarnaçao, Warnock și Watkins.*

Capitolul VII — *cuprinde prezentarea generală a algoritmilor pentru rezolvarea problemei liniilor ascunse (ALPLA) și a suprafețelor invizibile (APIS), precum și programele și subprogramele necesare efectuării reprezentărilor geometrice automate în spațiul tridimensional pentru poliedre convexe și poliedre concave (neconvexe) sau pentru poliedre cu goluri sau corpuri deschise. Aceste programe realizează, de asemenea, intersecția dintre poliedre convexe sau neconvexe cu eliminarea liniilor ascunse sau trasarea lor difențiată. Sînt prezentate aplicațiile rezolvate prin programele ALPLA și APIS.*

Capitolul VIII — *programele pentru reprezentarea spațială, grafică și vizuală a curbelor și suprafețelor, algoritmii Williamson și Wright pentru vizualizarea funcțiilor de z variabile, rețele de curbe pe suprafață, cu numeroase*

aplicații de reprezentare a curbelor și suprafețelor în prespectivă (cu studiul porțiunilor ascunse). Este tratată, în continuare, interpolarea bivariată și montarea suprafețelor netede, bazată pe proceduri locale, împreună cu programele pentru vizualizarea acestor suprafețe. Este realizată trasarea și scrierea curbelor de nivel cu evitarea anumitor restricții, precum și legătura dintre interpolarea bivariată și vizualizarea perspectivă a funcțiilor de 2 variabile.

Capitolul IX — *se ocupă de interpolarea și aproximarea curbelor în grafica pe calculator. Astfel, sînt tratate interpolările Hermite, Largange, Achimov, Ferguson, funcția și curbele Spline, curbele Bézier, curbele Bernstein-Bézier, curbele Spline cubice, funcția și curbele B-Spline, interpolarea cu B-Spline. Sînt prezentate numeroase exerciții și probleme rezolvate, cu programele și grafica respectivă.*

Capitolul X — *se ocupă, în notație matricealá, de problemele generale de determinare și de construcție a suprafețelor în grafica pe calculator. Sînt, astfel, tratate suprafețele riglate, curbele de frontieră, suprafețele COONS, modelarea suprafețelor, suprafețele plăci biliniare și bicubice, suprafețele-plăci generale de diverse tipuri, suprafețele Bézier, interpolarea prin suprafețe Bézier, alipirea netedă a suprafețelor și cuplarea netedă de colț sau în serie a peticelor de suprafață. Sînt prezentate programele pentru construcția perspectivă a suprafețelor Bézier și COONS și pentru construcția perspectivă a celorlalte tipuri de suprafețe.*

Anexa A *cuprinde un studiu sistematic al formulelor fundamentale necesare reprezentărilor geometrice în grafica pe calculator.*

Anexa B *cuprinde programul HAȘURA utilizat pe mesele ARISTO, cum și programul pentru efectuarea produsului dintre 2 matrice.*

Anexa C *cuprinde programe pentru realizarea și desenarea modulară automată a planurilor de arhitectură și construcții, ș.a.*

Anexa D — *conține programul pentru desenarea automată a unei piese parametrizate din domeniul construcțiilor de mașini, ca prim pas pentru realizarea desenului automat al unui ansamblu.*

Anexa E — *conține programe pentru simularea automată a unor curbe și suprafețe în grafica artistică.*

Editarea acestor volume de către Editura Tehnică va fi, în mod cert, utilă unui număr mare de cititori, ingineri, informaticieni, arhitecți, cadre didactice și studenți din cadrul institutelor de profil, tuturor celor implicați în dezvoltarea electronicii și informaticii — domenii de maximă importanță pentru progresul tehnico-științific.

AUTORII

DESPRE CARTE

Lucrarea se include într-un program mult mai larg al Editurii Tehnice privind „grafica pe calculator", adresat deopotrivă **specialiştilor în tehnică de calcul** — cercetători şi producători — şi **utilizatorilor** — proiectanţi şi realizatori de aplicaţii informatice — tuturor celor care, în învăţămînt-cercetare-producţie, folosesc sau vor folosi calculatoare cu terminale grafice — display-uri, plotere, imprimante grafice —, cu deosebire în proiectarea şi fabricaţia asistată. Din acest program menţionăm **„Grafica interactivă şi prelucrarea imaginilor"** de V. Baltac şi colectiv ITCI, cum şi **modulele curente din seria „Automatică, management, calculatoare (AMC)**. Cartea de faţă, oferită de autori ca urmare a unor preocupări iniţiate în învăţămîntul şi cercetarea din construcţii-arhitectură, extinse ulterior la aplicaţii în construcţii de maşini, îşi propune — şi atinge — un obiectiv limitat, cel de a constitui **o colecţie consistentă de algoritmi şi programe destinate modelării geometrice în două şi trei dimensiuni, fundamentată ştiinţific pe cunoştinţe solide de reprezentări geometrice, cu aplicaţii preferenţiale din arhitectură-construcţii, fără a neglija şi domeniul general al construcţiilor de maşini.** După o activitate intensă de îmbunătăţire în procesul editorial îndelung, **programele sursă FORTRAN** pentru reprezentări geometrice pe mese de desen şi imprimante grafice **au fost înregistrate** — la propunerea redacţiei de informatică şi tehnică de calcul şi a autorilor — **în Biblioteca Naţională de Programe,** după noi experimentări şi testări în cadrul Institutului de Tehnică de Calcul şi Informatică şi al MIEt şi al consultării unor recenzenţi.

Astfel concepută şi focalizată cartea nu are în vedere o reflectare a realizărilor din grafica interactivă, din punctul de vedere al producătorilor de echipamente recente de grafică interactivă, nici al proiectanţilor de aplicaţii şi pachete sofisticate, neatacînd frontal domeniul „fierbinte" al standardelor grafice — de independenţă faţă de dispozitive şi de aplicaţii — şi nici cele ale portabilităţii desenelor şi programelor sau al performanţelor absolute ale programelor elaborate.

DESPRE AUTORI

AURELIAN TĂNĂSESCU, n. 1926, Făgăraş, licenţiat în matematici al Universităţii din Bucureşti, în 1949, arhitect diplomat al Institutului de Arhitectură din Bucureşti în 1953, şi doctor în arhitectură al Institutului de Arhitectură „Ion Mincu" din Bucureşti în 1970. Activitate didactică intensă din 1949, devenind din 1955 şef de lucrări la Institutul Politehnic Bucureşti şi conferenţiar la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu" din Bucureşti. Autor al numeroase cărţi din domeniul geometriei descriptive, perspectivei şi axonometriei, tipărite începînd cu 1962. A elaborat peste 150 de lucrări ştiinţifice, tipărite în ţară şi în străinătate. A participat la numeroase congrese şi sesiuni ştiinţifice în străinătate. Specializări în Olanda şi în Cehoslovacia privind proiectarea asistată de calculator, precum şi implementarea graficei pe calculator în domeniile sale de specialitate. În prezent coordonator al grupei de grafică pe calculator din colectivul de proiectare asistată de calculator al Institutului de studii şi proiectări pentru îmbunătăţiri funciare din Bucureşti.

CONSTANTINESCU RADU, n. 1956, la Bucureşti, inginer diplomat al Facultăţii de Automatică a Institutului Politehnic din Bucureşti în 1981. A lucrat, din 1981, la Centrul de calcul al Institutului de studii şi proiectări pentru îmbunătăţiri funciare din Bucureşti, ocupîndu-se de probleme legate de stocarea şi prelucrarea imaginilor digitale, iar în ultimii ani de studiul şi implementarea unor algoritmi din domeniul graficii pe calculator, în parte prezentaţi în această lucrare. A participat la diverse simpozioane şi sesiuni de comunicări ştiinţifice din ţară şi străinătate. Din 1989 lucrează la Institutul de Tehnică de Calcul şi Informatică.

IOAN D. MARINESCU, absolvent al Institutului Politehnic Bucureşti, Facultatea Tehnologia Construcţiei de Maşini, promoţia 1976 şi asistent universitar, din 1980, în cadrul catedrei Geometrie Descriptivă şi Desen. Predă cursurile : Geometrie Descriptivă şi Reprezentări Geometrice în Proiectarea Asistată de Calculator. A publicat numeroase lucrări ştiinţifice în ţară şi în străinătate. Din 1981 este membru al Comitetului de Conducere al Fundaţiei Internaţionale de Cercetări în Producţie şi din 1983 este membru al Societăţii Americane a Inginerilor Mecanici.

BUSUIOC LILIANA, n. 1951, la Ploieşti, licenţiată a facultăţii de matematică-mecanică a Universităţii din Bucureşti în 1975. Din acel an lucrează la Institutul de Studii şi proiectări pentru îmbunătăţiri funciare din Bucureşti, in colectivul Cellatron, apoi în colectivul de proiectare şi modelare matematică asistată de calculator. A elaborat numeroase programe privind eforturi şi deformaţii în terenuri de fundare, analiza stabilităţii taluzelor ; corelaţii statistice ale datelor experimentale, baza de date privind evidenţa studiilor geotehnice, un pachet de subprograme care fundamentează, în sens geometric, proiectarea asistată de calculator.

CUPRINS GENERAL

VOLUMUL 1

VOLUMUL 2

CUPRINS

Capitolul IV

CONICE. CUADRICE, SUPRAFEȚE DE ROTAȚIE. SUPRAFEȚE DE TRANSLAȚIE. REPREZENTARE SECȚIUNI PLANE. INTERSECȚII MIXTE DE SUPRAFEȚE

Capitolul V

GENERALIZAREA REPREZENTĂRII SPAȚIULUI S^3 TRIDIMENSIONAL PE UN SPAȚIU BIDIMENSIONAL S^2

Capitolul VI

REPREZENTAREA OBIECTELOR SPAȚIALE

Capitolul I

Biblioteca software pentru funcţii grafice DIGIGRAF 1712 în spaţiul 2D*) şi 3D

A. SPAŢIUL BIDIMENSIONAL (2D)

Printre dispozitivele periferice intrate în dotarea unităţilor informatice din ţara noastră în ultimii ani, se numără şi mesele de desen **DIGIGRAF** de producţie cehoslovacă, produse de firma **KOVO**. Existent în două variante constructive, dispozitivul se remarcă prin bune caracteristici de viteză de trasare şi precizie (0.01 mm).

În continuare referirile se vor face la ambele variante constructive, care diferă numai prin dimensiunile suprafeţei utile de desen.

Din punct de vedere al utilizatorului mesei de desen. sînt importante modul de transmise a datelor către dispozitiv, codificarea lor cît şi comenzile pe care le poate programa.

Funcţiile de bază pe care le poate îndeplini **DIGIGRAF** sînt următoarele:

a. trasarea unui segment de dreaptă din poziţia curentă a capului de trasare pînă într-un punct specificat.

b. poziţionarea capului de trasare într-un punct specificat.

c. trasarea unui arc de cerc începînd din poziţia curentă a capului de trasare pînă într-un punct specificat. Pentru unicitatea trasării se specifică în plus un punct drept centru al cercului şi un sens de trasare (arcul cel mare, respectiv arcul cel mic).

d. scrierea unui text cu o înclinare şi o mărime a caracterului definite de utilizator. Poziţionarea textului se face cu ajutorul unui punct specificat şi a unui indicator de centrare a textului, care poate lua 3 valori.

0 — marginea din stînga a textului
1 — mijlocul textului
2 — marginea din dreapta a textului

e. specificarea capului de trasare la care se vor oreferi comenzile de desen ulterioare (există variante constructive cu 2 sau 4 capete de trasare).

f. alegerea unui tip de linie cu care se vor efectua trasările următoare, dintr-o tabelă predefinită.

g. modificarea tabelei de tipuri de linie

h. modificarea vitezei şi acceleraţiei pentru comenzile de trasare şi sau poziţionare

Transmiterea comenzilor către dispozitiv se realizează în format hexazecimal codificat *ASCII*.

În descrierea fiecărei rutine care transmite efectiv comenzi mesei de desen, s-a specificat forma hexa *ASCII* a comenzii respective.

Biblioteca de rutine prezentată în acest subcapitol este alcătuit dintr-un set de proceduri pentru lucrul în spaţiul 2-D. Rutinele din bibliotecă pot

---

* Programele au fost elaborate în colaborare cu Ing. Anca Dumitrescu

fi structurate în mai multe categorii, în funcţie de acţiunile pe care le realizează:

a. rutine care implementează comenzi pentru masă
(**PLOT, CERC, TEX, TLA, BLH, BLD, SPD, SSD, EOF**)

b. rutine necesare realizării transformărilor geometrice uzuale în spaţiul 2-D- Aceste transformări sînt: translaţii, rotaţii. scalări, oglindiri, salvări şi restaurări de, context geometric.
(**BEG, TRA, ANG, ROT, SCA, SSCA, SPR SPG, SAV, RET**)

c. rutine de desen cu scopuri generale pentru desenarea de dreptunghiuri, poligoane, interpolări de curbe, haşurări, racordări, diverse tipuri de definire a cercurilor, trasări de axe.
(**LIN, ROT, PLG, IPO, IPR, IPC, SRA, BOW, NOT, CSC, CPP, CIT, CIS, AXI**)

d. alte rutine apelate de procedurile bibliotecii
(**TRXY, INV2, INV4, POL4, POL3, SCHAR, CHAR**)

e. rutina de editare de numere (**NUM**)

Toate rutinele sînt scrise în limbajul **FORTRAN** 77 pentru calculatoare din seria *I*100, *I*102*F*, *CORAL*.

Pentru acei utilizatori care doresc să implementeze această bibliotecă de rutine pe alte calculatoare decît cele menţionate, trebuie verificate condiţiile de compatibilitate cu compilatoarele **FORTRAN** de pe respectivele echipamente.

1.1. Subprogramul INI

— DENUMIRE **INI**

— FUNCŢIE Subprogramul **INI** iniţiazlizează masa de desen, deci stabileşte legătura dintre un număr logic ales arbitrar şi dispozitivul fizic de ieşire pe care va fi scos fişierul de desen. Din acest motiv subprogramul **INI** trebuie să fie apelat înaintea tuturor celorlalte apeluri de subprograme din biblioteca grafică.

— APEL **CALL INI (NL)**

— PARAMETRII *NL* — numărul logic al periferícului de editare în cadrul sistemului de operare generat.
Parametrul *NL* se defineşte prin *INTEGER*.

— OBSERVAŢII Fişierul de desen poate fi scos direct pe perforatorul de bandă sau poate fi trecut pe disc urmînd ca în final acesta să fie copiat pe bandă perforată cu ajutorul utilitarului **PIP**.
Dacă se urmăreşte obţinerea desenului pe imprimanta grafică atunci fişierul este ogbligatoriu să se creeze pe disc. Specificarea dispozitivului de ieşire se face înaintea apelului subprogramului **INI**, cu ajutorul subprogramului *ASSIGN* din biblioteca **FORTRAN**.
Dacă se asignează un număr logic mai mare ca 5, fişierul de desen va putea fi folosit la imprimanta grafică, altfel fişierul rezultat va avea formatul compatibil mesei de desen.

Exemplu:

Masa de desen

CALL ASSIGN (*1*, **'PP:'**)
CALL INI (*1*)
sau
CALL ASSIGN (*1*, **'PLOT. DAT'**)
CALL INI (*1*)

Capitolul I

Biblioteca software pentru funcţii grafice DIGIGRAF 1712 în spaţiile 2D* şi 3D

A. Spaţiul bidimensional (2D)

Printre dispozitivele periferice intrate în dotarea unităţilor informatice din ţara noastră în ultimii ani, se numără şi mesele de desen **DIGIGRAF** de producţie cehoslovacă, produse de firma **KOWO**. Existent în două variante constructive, dispozitivul se remarcă prin bune caracteristici de viteză de trasare şi precizie (0.01 mm).

În continuare referirile se vor face la ambele variante constructive, care diferă numai prin dimensiunile suprafeţei utile de desen.

Din punct de vedere al utilizatorului mesei de desen, sînt importante modul de transmisie a datelor către dispozitiv, codificarea lor cît şi comenzile pe care le poate programa.

Funcţiile de bază pe care le poate îndeplini **DIGIGRAF** sînt următoarele:

a. trasarea unui segment de dreaptă din poziţia curentă a capului de trasare pînă într-un punct specificat.

b. poziţionarea capului de trasare într-un punct specificat.

c. trasarea unui arc de cerc începind din poziţia curentă a capului de trasare pînă într-un punct specificat. Pentru unicitatea trasării se specifică în plus un punct drept centru al cercului şi un sens de trasare (arcul cel mare, respectiv arcul cel mic).

d. scrierea unui text cu o înclinare şi o mărime a caracterului definite de utilizator. Poziţionarea textului se face cu ajutorul unui punct specificat şi a unui indicator de centrare a textului, care poate lua 3 valori

0 — marginea din stînga a textului
1 — mijlocul textului
2 — marginea din dreapta a textului

e. specificarea capului de trasare la care se vor referi comenzile de desen ulterioare (există variante constructive cu 2 sau 4 capete de trasare).

f. alegerea unui tip de linie cu care se vor efectua trasările următoare, dintr-o tabelă predefinită.

g. modificarea tabelei de tipuri de linie

h. modificarea vitezei şi acceleraţiei pentru comenzile de trasare şi/sau poziţionare

Transmiterea comenzilor către dispozitiv se realizează în format hexazecimal codificat *ASCII*.

În descrierea fiecărei rutine care transmite efectiv comenzi mesei de desen s-a specificat forma hexa *ASCII* a comenzii respective.

Biblioteca de rutine prezentată în acest capitol este alcătuită dintr-un set de proceduri pentru lucrul în spaţiul 2-D. Rutinele din bibliotecă pot fi structurate în mai multe categorii, în funcţie de acţiunile pe care le realizează:

---

* Programele au fost elaborate în colaborare cu ing. Anca Dumitrescu

a. rutine care implementează comenzi pentru masă
(PLOT, CERC, TEX, TLA, BLH, BLD, SPD, SSPD, EOF)

b. rutine necesare realizării transformărilor geometrice uzuale în spaţiul 2-D. Aceste transformări sînt: translaţii, rotaţii, scalări, oglindiri, salvări şi restaurări de context geometric.
(BEG, TRA, ANG, ROT, SCA, SSCA, SPR, SPG, SAV, RET)

c. rutine de desen cu scopuri generale pentru desenarea de dreptunghiuri, poligoane, interpolări de curbe, haşurări, racordări, diverse tipuri de definire a cercurilor, trasări de axe.
(LIN, ROT, PLG, IPO, IPR, IPC, SRA, BOW, NOT, CSC, CPP, CIT, CIS, AXI)

d. alte rutine apelate de procedurile bibliotecii
(TRXY, INV2, INV4, POL4, POL3, SCHAR, CHAR)

e. rutina de editare de numere (NUM)

Toate rutinele sînt scrise în limbajul **FORTRAN77** pentru calculatoare din seria *I*100, *I*102*F*, *CORAL*.

Pentru acei utilizatori care doresc să implementeze această bibliotecă de rutine pe alte calculatoare decît cele menţionate, trebuie verificate condiţiile de compatibilitate cu compilatoarele **FORTRAN** de pe respectivele echipamente.

1.1. Subprogramul INI

– DENUMIRE: INI

– FUNCŢIE: Subprogramul **INI** iniţializează masa de desen, deci stabileşte legătura dintre un număr logic ales arbitrar şi dispozitivul fizic de ieşire pe care va fi scos fişierul de desen. Din acest motiv subprogramul **INI** trebuie să fie apelat înaintea tuturor celorlalte apeluri de subprograme din biblioteca grafică.

– APEL: CALL INI (NL)

– PARAMETRII: *NL* — numărul logic al perifericului de editare în cadrul sistemului de operare generat.
Parametrul *NL* se defineşte prin *INTEGER*.

– OBSERVAŢII: Fişierul de desen poate fi scos direct pe perforatorul de bandă sau poate fi trecut pe disc urmînd ca în final acesta să fie copiat pe bandă perforată cu ajutorul utilitarului **PIP**.
Dacă se urmăreşte obţinerea desenului pe imprimanta grafică atunci fişierul este obligatoriu să se creeze pe disc. Specificarea dispozitivului de ieşire se face înaintea apelului subprogramului **INI**, cu ajutorul subprogramului *ASSIGN* din biblioteca **FORTRAN**. Dacă se asignează un număr logic mai mare ca 5, fişierul de desen va putea fi folosit la imprimanta grafică, altfel fişierul rezultat va avea un format compatibil mesei de desen.

Exemplu:

Masa de desen

```
CALL ASSIGN (1, 'PP:')        sau        CALL ASSIGN (1, 'PLOT. DAT')
CALL INI (1)                             CALL INI (1)
```

Imprimanta grafică

```
CALL ASSIGN (5, 'SCAMP.DAT')
CALL INI (5)
```

În afara asigurării numărului logic, subprogramul **INI** face iniţializarea parametrilor folosiţi de rutinele de transformare după cum urmează:

ALFA	= 0.	echivalent cu următoarea secvență de apeluri:	
XR	= 1.		CALL ROT (*0.*)
YR	= 1.		CALL SSCA (*1. 1.*)
DX	= 0.		CALL BEG (0. 0.)
DY	= 0.		CALL SPR
IOGL	= 0		CALL ARC
IRAD	= 0		CALL SCHAR (PI/2.)
BET	= *PI*/2		

(Apelul subprogramului **SCHAR** are sens doar pentru lucrul cu imprimanta grafică, sau dacă se dorește folosirea generatorului de caractere soft pentru a folosi caractere înclinate).

De asemenea, subprogramul **INI** reprezintă începutul pentru următoarele subprograme:

SCA (*1., 1.*)
TRA (*0., 0.*)
ROT (*0.*)
TLA (*1*)

```
SUBROUTINE INI(NL)
COMMON/BCAR/BET
COMMON /HCAR/UNGHI,H,IPOZ
COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
COMMON /GRAF/XOT,YOT,NLG,XO,YO
PI=3.141529
UNGHI=0.
H=0.
IPOZ=0
NLU=NL
XR=1.
YR=1.
BET=PI/2.
ALFA=0.
DX=0.
DY=0.
IOGL=0
IRAD=0
IF(NL.GT.5)GOTO 1
RETURN
NLG=NL
RETURN
END
```

1.2. Subprogramul BEG

– DENUMIRE	**BEG**
– FUNCȚIE	Subprogramul **BEG** definește translația absolută a sistemului de coordonate în punctul (*DX*, *DY*) fără definirile anterioare făcute de subprogramele **TRA** și **BEG** și fără influența subprogramelor **ROT**; **ANG**; **SCA**; **SSCA**; **SPG**
– APEL	**CALL BEG (DX, DY)**
– PARAMETRII	*DX* – coordonata noii origini a sistemului de coordonate pe axa *X* *DY* – coordonata noii origini a sistemului de coordonate pe axa *Y* Parametri *DX*, *DY* se definesc prin *REAL*

```
SUBROUTINE BEG(DX1,DY1)
COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
DX=DX1
DY=DY1
RETURN
END
```

1.3. Subprogramul SCA

— DENUMIRE — **SCA**

— FUNCŢIE — Subprogramul **SCA** modifică scara desenului pentru axa *OX* sau axa *OY* faţă de valorile anterior definite (factor de scară relativ)

— APEL — **CALL SCA (XR, YR)**

— PARAMETRI — *XR* — factorul de scară pentru axa *X*
YR — factorul de scară pentru axa *Y*
$XR, YR > 0$
$XR, YR > 1$ — mărire
$XR, YR < 1$ — micşorare
Parametrii *XR*, *YR* se definesc prin *REAL*

— OBSERVAŢII — Noile scări vor fi egale cu produsul dintre vechile valori ale scărilor setate de ultimul apel al subprogramelor **SCA** sau **SSCA** şi valoarea parametrului *XR*, respectiv *YR*
Subprogramul **INI** stabileşte pentru parametrii *XR* şi *YR* valoarea 1.

— ERORI RETURNATE — Eroare 1 — $XR \leqslant 0$ sau $YR \leqslant 0$

```
      SUBROUTINE SCA(XR1,YR1)
      COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      IF(XR1.LT.0.OR.YR1.LT.0) CALL ERR(1)
      IF(XR1.EQ.0.OR.YR1.EQ.0) GOTO 1
      XR=XR*ABS(XR1)
      YR=YR*ABS(YR1)
      RETURN
    1 CALL ERR(1)
      RETURN
      END
```

1.4. Subprogramul TRA

— DENUMIRE — **TRA**

— FUNCŢIE — Subprogramul **TRA** defineşte translaţia relativă a originii sistemului de coordonate cu *DX* pe axa *OX* şi respectiv cu *DY* pe axa *OY*
Vechilor valori ale parametrilor de translaţie definite cu ajutorul subprogramelor **TRA** sau **BEG** li se adaugă valorile *DX*, respectiv *DY*

— APEL — **CALL TRA (DX, DY)**

— PARAMETRI — *DX* — deplasarea în direcţia axei *X*
DY — deplasarea în direcţia axei *Y*
Parametrii *DX* şi *DY* se definesc prin *REAL*
Parametrii de translaţie nu sînt influenţaţi de apelurile anterioare ale subprogramelor **ROT, ANG, SCA, SSCA, SPG**

— OBSERVAŢII — Toate coordonatele date ulterior apelului vor fi considerate faţă de noul sistem translatat *X'OY'*

```
      SUBROUTINE TRA(DX1,DY1)
      COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      DX=DX+DX1
      DY=DY+DY1
      RETURN
      END
```

1.5. Subprogramul SSCA

— DENUMIRE — **SSCA**

— FUNCŢIE — Subprogramul **SSCA** stabileşte în mod absolut scara desenului pentru axa *OX* respectiv *OY*. Aceasta înseamnă că valorile iniţiale *SCAX* şi *SCAY* sînt anterior definite

– APEL CALL SSCA (XR, YR)
– PARAMETRI XR – factorul de scară pentru axa X
YR – factorul de scară pentru axa Y
$XR,\ YR > 0$
$XR,\ YR > 1$ – mărire
$XR,\ YR < 1$ – micșorare
Parametrii XR și YR se definesc prin REAL
– OBSERVAȚII Subprogramul **INI** stabilește pentru parametrii XR și YR valoarea 1
– ERORI RETURNATE Eroare 2 – $XR \leqslant 0$ sau $YR \leqslant 0$

```
SUBROUTINE SSCA(XR1,YR1)
COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
IF(XR1.LT.0.OR.YR1.LT.0) CALL ERR(2)
IF(XR1.EQ.0.OR.YR1.EQ.0) GOTO 1
XR=ABS(XR1)
YR=ABS(YR1)
RETURN
CALL ERR(2)
RETURN
END
```

1.6. Subprogramul DEG

– DENUMIRE **DEG**
– FUNCȚIE Subprogramul **DEG** asigură ca toate valorile unghiurilor să fie introduse numai în grade pentru toate apelurile subprogramelor ce apar în continuare
– APEL **CALL DEG**
– PARAMETRI Nu are
– OBSERVAȚIE Subprogramul **INI** definește implicit valorile de intrare în radiani
Subprogramul **DEG** setează în unu valoarea parametrului $IRAD$.

```
SUBROUTINE DEG
COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
IRAD=1
RETURN
END
SUBROUTINE ARC
COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
IRAD=0
RETURN
END
```

1.7. Subprogramul ROT

– DENUMIRE **ROT**
– FUNCȚIE Subprogramul **ROT** definește rotirea axelor sistemului de coordonate cu unghiul $ALFA$, ceea ce înseamnă că în raport cu rotația anterior definită, între axa OX și axa OY se păstrează unghiul de 90 grade.
– APEL **CALL ROT (ALFA)**
– PARAMETRI $ALFA$ – unghi exprimat în radiani (sau în grade cu care axa OX' se rotește față de axa OX și axa OY' față de OY în direcția pozitivă (sens direct trigonometric)
Parametrul $ALFA$ se definește prin $REAL$.
– OBSERVAȚII Subprogramul **INI** stabilește pentru $ALFA$ valoarea 0.
Dacă utilizatorul dorește să execute rotația sistemului de coordonate în grade, este nevoie ca înainte de aplicarea subprogramului **ROT** să se apeleze subprogramul **DEG**.
Noul unghi de rotație dintre cele două sisteme de coordonate va fi suma dintre unghiul vechi de rotație, setat de apelul anterior al subprogramului **ROT** sau **ANG** și $ALFA$.

```
SUBROUTINE ROT(ALFA1)
COMMON /GBI /XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
ALFA2=ALFA1
IF(IRAD.EQ.1)ALFA2=ALFA1*PI/180.
ALFA=ALFA+ALFA2
RETURN
END
```

1.8. Subprogramul ARC

— DENUMIRE	ARC
— FUNCŢIE	Subprogramul **ARC** asigură ca toate mărimile unghiurilor să fie introduse prin măsura arcului 1 Rad 57°17'45" 1° = 0,01745329 Rad
— APEL	**CALL ARC**
— PARAMETRI	Nu are
— OBSERVAŢIE	Vezi observaţiile subprogramului **DEG**. Subprogramul **ARC** setează la zero valoarea parametrului *IRAD*. În urma acestui apel, toţi parametrii de tip unghi vor trebui să fie daţi în radiani

1.9. Subprogramul ANG

— DENUMIRE	**ANG**
— FUNCŢIE	Subprogramul **ANG** defineşte rotaţia axelor de coordonate cu unghiul *ALFA*, în mod absolut, indiferent de comenzile anterioare ale subprogramelor **ANG** sau **ROT**. Între axele *OX* şi *OY* rămîn *90* grade
— APEL	**CALL ANG (ALFA)**
— PARAMETRI	*ALFA* – unghi, în radiani sau grade cu care se roteşte axa *OX'* faţă de axa *OX* sau *OY'* faţă de *OY*. Parametrul *ALFA* se defineşte prin *REAL*
— OBSERVAŢII	Subprogramul **INI** stabileşte pentru *ALFA* valoarea 0. Tot ce se va desena în urma apelului subprogramului **ANG**, va fi rotit faţă de sistemul *XOY*, cu unghiul *ALFA* Unghiul *ALFA* trebuie dat în grade sau radiani în concordanţă cu ultima valoare setată a parametrului *IRAD* (după **INI**, *IRAD* = 0) deci unghiurile se vor da în radiani Pentru a se putea da valori în grade, trebuie apelat în prealabil subprogramul **DEG**

```
SUBROUTINE ANG(ALFA1)
COMMON /GBI /XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
ALFA2=ALFA1
IF(IRAD.EQ.1)ALFA2=ALFA1*PI/180.
ALFA=ALFA2
RETURN
END
```

1.10. Subprogramul RCT

— DENUMIRE	RCT
— FUNCŢIE	Subprogramul **RCT** desenează un patrulater rectangular, care este definit prin punctul minim şi punctul maxim, în raport cu axele *OX* şi *OY* cu care vor fi paralele laturile sale.
— APEL	**CALL RCT (X MIN, Y MIN, X MAX, Y MAX)**
— PARAMETRI	*X MIN*, *Y MIN* – definesc coordonatele pe axa *X* sau *Y* ale punctului din stînga jos al parametrului. *X MAX*, *Y MAX* – definesc coordonatele punctului din dreapta sus.

— OBSERVAŢIE Subprogramul RCT este influenţat de toate subprogramele de transformare TRA; BEG; ANG; ROT; SCA; SSCA; SPG.

```
SUBROUTINE RCT(XMIN,YMIN,XMAX,YMAX)
CALL PLOT(XMIN,YMIN,0)
CALL PLOT(XMIN,YMAX,1)
CALL PLOT(XMAX,YMAX,1)
CALL PLOT(XMAX,YMIN,1)
CALL PLOT(XMIN,YMIN,1)
RETURN
END
```

1.11. Subprogramul TRXY

— DENUMIRE **TRXY**

— FUNCŢIE Subprogramul **TRXY** aplică punctului (*X*, *Y*) din sistemul de coordonate *X'OY'* transformarea complexă definită cu ajutorul subprogramelor **ANG**; **ROT**; **TRA**; **BEG**; **SCA**; **SSCA**; **SPR**, calculîndu-i coordonatele (*XT*, *YT*) din sistemul iniţial *XOY*

— APEL **CALL TRXY (X, Y, XT, YT)**

— PARAMETRII *X*, *Y* — coordonatele punctului
XT, *YT* — coordonatele transformate ale punctului
Parametrii *X*, *Y*, *XT*, *YT* se definesc prin *REAL*

— OBSERVAŢII Relaţia de calcul a transformării este:

XT = DX + X★XR★IV★COS (ALFA) — Y★YR★SIN (ALFA)
YT = DY + X★XR★IV★SIN (ALFA) + Y★YR★COS (ALFA)

unde: *DX*, *DY* — parametri de translaţie
XR, *YR* — scările pe cele 2 axe
ALFA — unghiul de rotaţie între *OX* şi *OX'* respectiv *OY* şi *OY'*
IV = 1 pentru *IOGL* = 0
— 1 pentru *IOGL* = 1 parametru de oglindire faţă de axa *X*

Subprogramul **TRXY** este conceput pentru uz intern el fiind apelat de subprogramele de desen (**PLOT**; **CERC**), deoarece acestea lucrează în mod unitar cu coordonate din sistemul iniţial *XOY*

```
SUBROUTINE TRXY(X,Y,XT,YT)
COMMON/GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
IV=1
IF(IOGL.EQ.1)IV=-1
XT1=DX+X*XR*IV*COS(ALFA)-Y*YR*SIN(ALFA)
YT1=DY+X*IV*XR*SIN(ALFA)+Y*YR*COS(ALFA)
XT=XT1
YT=YT1
RETURN
END
```

1.12. Subprogramul SPG

— DENUMIRE **SPG**

— FUNCŢIE Subprogramul **SPG** defineşte oglindirea faţă de axa *OY* luînd în considerare subprogramele care transformă de fapt pe *X* în — *X*

— APEL **CALL SPG**

— OBSERVAŢII Subprogramul **SPG** setează la 1 parametrul de oglindire faţă de axa *OX*, *IOGL*
Tot ce se va desena în continuare va fi oglindit faţă de axa *OY*.

```
SUBROUTINE SPG
COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
IOGL=1
RETURN
END
```

1.13. Subprogramul SPR

— DENUMIRE SPR

— FUNCŢIE Subprogramul **SPR** invalidează transformarea definită prin apelul subprogramului **SPG**. Wşadar **SPR** setează la 0 parametrul *IOGL* invalidînd oglindirea

— APEL CALL SPR

— OBSERVAŢIE Subprogramul setează la zero parametrul *IOGL*, invalidînd oglindirea

```
      SUBROUTINE SPR
      COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      IOGL=0
      RETURN
      END
```

1.14. Subprogramul TLA

— DENUMIRE TLA

— FUNCŢIE Subprogramul **TLA** precizează numărul capului de scriere cu care se va lucra. Trecerea de la un cap la altul se va face automat, fără să fie programată.

— APEL CALL TLA (KS)

— PARAMETRI *KS* – defineşte numărul capului de scriere cu care se va lucra $1 < KS < 4$

Parametrul se defineşte prin *INTEGER*

— OBSERVAŢII Prin subprogramul **INI** lui *K* i se atribuie valoarea *1*

Subprogramul transmite mesei de desen ordinul 2 A 10 P unde P = 01, 02 (numărul capului de scriere)

— ERORI RETURNATE Eroare 3 – $KS > 2$. Se semnalează eroare dar se consideră $\sqrt{(KS \bmod 2 + 1)}$

La iniţializarea mesei $KS = 1$

```
      SUBROUTINE TLA(KS)
      COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      LOGICAL*1 F,ORD
      DATA F,ORD/42,16/
      IF(NLU.GT.5)RETURN
      IF(KS.GT.2) CALL ERR(3)
      KS1=MOD(KS,2)+1
      CALL INV2(KS1,KS1)
      WRITE(NLU,1)F,ORD,KS1
    1 FORMAT(2A1,A2)
      RETURN
      END
```

1.15. Subprogramul EOF

— DENUMIRE EOF

— FUNCŢIE Subprogramul **EOF** închee editarea grafică şi duce la decuplarea aparatului de editare (trecerea mesei de desen în mod manual prin ordinul 2 A11 A) Simultan se va tipări o informare despre mersul programului.

— APEL CALL EOF

— OBSERVAŢII Acest subprogram se va poziţiona la sfîrşit.

În cazul lucrului cu imprimanta grafică, subprogramul **EOF** închide fişierul de desen.

```
      SUBROUTINE EOF
      COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      LOGICAL*1 F,ORD
      DATA F,ORD/42,26/
      IF(NLU.GT.5)RETURN
      WRITE(NLU,1)F,ORD
    1 FORMAT(2A1)
      F=0
      DO 2 I=1,20
    2 WRITE(NLU,1)F,F
      RETURN
      END
```

1.16. Subprogramul SPD

— DENUMIRE SPD

— FUNCȚIE Subprogramul SPD definește viteza în mm/sec. și treptele de accelerație pentru deplasarea capului de scriere.

— APEL CALL SPD (IV1, IV0, IA1, IA0)

— PARAMETRII *IV1* — viteza de deplasare a capului de scriere cu penița jos
IV0 — viteza de deplasare a capului de scriere cu penița sus
IV1, IV0, IA1, IA0 > 0.
IA1 — treapta de accelerație a capului cu penița jos
IA0 — treapta de accelerație cu penița sus
Parametrii *IV1, IV0, IA1, IA0* au caracter *INTEGER*.
Valorile treptelor de accelerație sînt date în tabela 1.

— OBSERVAȚIE Maximele pentru vitezele admisibile ale capului de desen stabilit sînt date în tabela 2

tabela 1

treapta de accelerație	accelerația mm/sec^2
1	50
2	200
3	450
4	800
5	1.250
6	1.800
7	2.450
8	3.200

tabela 2

viteza și accelerația maxim admise pentru capul de desen

tipul capului	valoarea de început				valoarea maximă — maxime —			
	IV0	IV1	IA0	IA1	IV0	IV1	IA0	IA1
— cap de desen	400	200	6	4	400	400	7	7
— cap de înțepat	400	200	6	4	400	400	7	7
— cap de gravat	250	60	4	2	400	400	6	2
— cap de tăiat	250	10	4	2	400	50	6	4
— cap luminos	200	100	2	1	200	100	2	1

```
      SUBROUTINE SPD(IV1,IV0,IA1,IA0)
      COMMON /GRI/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      LOGICAL*1 F,ORD,ORD1
      DATA F,ORD,ORD1/42,17,18/
      IF(NLU.GT.5)RETURN
      IV0=IABS(IV0)
      IV1=IABS(IV1)
      IA0=IABS(IA0)
      IA1=IABS(IA1)
      IF(IV0.GT.400.OR.IV1.GT.400.OR.IA0.GT.7.OR.IA1.GT.7) GOTO 2
      CALL INV2(IV0,IV01)
      CALL INV2(IV1,IV11)
      CALL INV2(IA0,IA01)
      CALL INV2(IA1,IA11)
      WRITE(NLU,1)F,ORD,IV01,IV11,F,ORD1,IA01,IA11
1     FORMAT(2A1,2A2)
      RETURN
2     CALL ERR(5)
      RETURN
      END
```

Subprogramul SPD trimite mesei de desen ordinele:
2 A 11 IV 0 IV 1
2 A 12 IA 0 IA 1

— RESTRICŢII Viteza şi acceleraţia trebuiesc exprimate prin numere pozitive şi este interzisă depăşirea valorilor maximale incluse în tabelul anexat.

— OBSERVAŢIE Valoarea *IA 1* influenţează în execuţie calitatea (precizia) desenului.

PT. PROGRAMARE Pentru lucrul cu capul de desen, este bine să fie folosite următoarele valori:

— lucrare foarte precisă — treapta 3
— lucrare cu precizie normală — treapta 4

La iniţializarea mesei de desen parametrii au următoarele valori
— *IV1* = 200 *IV0* = 400
— *IA1* = 4 *IA0* = 6

— ATENŢIE În cazul lucrului cu imprimanta grafică apelul subprogramelor **SPD**, **SSPD** nu are nici un efect.

— ERORI RETURNATE EROARE 5 – *IV0* > 400 sau *IV1* > 400 sau *IA0* > 7 sau *IA1* > 7

1.17. Subprogramul SSPD

— DENUMIRE **SSPD**

— FUNCŢIA Programul **SSPD** defineşte viteza în mm/sec. şi treptele de acceleraţie (vezi tabela la subprogramul **SPD**) numai pentru Instrucţiunile desenate cu capul de scriere jos.

— APEL **CALL SSPD (IV*1*, IA*1*)**

— PARAMETRI *IV1* — reprezentarea vitezei în mm/sec
IA 1 — treptele de acceleraţie
Parametrii *IV 1* şi *IA 1* aparţin tipului *INTEGER IV 1, IA 1* > 0

— OBSERVAŢIE Pentru definirea vitezei şi acceleraţiei sînt valabile toate restricţiile şi completările care au fost expuse în subprogramul **SPD**
Subprogramul **SSPD** trimete mesei de desen ordinul 2 A 15 IV 1 IA1

```
      SUBROUTINE SSPD(IV1,IA1)
      COMMON /GBI/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      LOGICAL*1 F,ORD
      DATA F,ORD/42,21/
      IF(NLU.GT.5)RETURN
      IV1=IABS(IV1)
      IA1=IABS(IA1)
      IF(IV1.GT.400.OR.IA1.GT.7)GOTO 2
      CALL INV2(IV1,IV11)
      CALL INV2(IA1,IA11)
      WRITE(NLU,1)F,ORD,IV11,IA11
    1 FORMAT(2A1,2A2)
      RETURN
    2 CALL ERR(5)
      RETURN
      END
```

1.18. Subprogramul BLH

— DENUMIRE **BLH**

— FUNCŢIE Subprogramul **BLH** foloseşte la alegerea uneia din cele 7 feluri de linie de trasare (vezi tabela) care va fi aplicată în prelucrarea diferitelor programe.
KL = 0 arată că desenul conţine numai linii continue. Pe parcurs **BLH** stabileşte tipul de linie cu care se va desena în continuare.

— APEL **CALL BLH (KL)**
Apelul este inefectiv în cazul lucrului cu imprimanta grafică.

— PARAMETRII $KL \in (0, 7)$
KL — defineşte tipul corespunzător al liniei de trasare, în total 8 tipuri de linie.
Parametrul aparţine valorilor de tipul *INTEGER*.

— OBSERVAŢIE Tabela cu tipul liniei de trasare:
Valorile sînt date în sutimi de mm

felul liniei (KL)	L 1	M 1	L 2	M 2	L 3	M 3	L 4	M 4	Observaţie
0									linie continuă
1	500	200	500	200	500	200	500	200	linie întreruptă
2	800	200	800	200	800	200	800	200	linie întreruptă segmente mari
3	200	200	200	200	200	200	200	200	linie întreruptă segmente mici
4	800	200	200	200	800	200	200	200	linie întreruptă segment mare, segment mic
5	800	200	200	200	200	200	0	0	linie întreruptă segment mare, 2 segmente mici
6	800	200	800	200	200	200	0	0	linie întreruptă, 2 segmente mari, 1 mic
7	800	200	800	200	200	200	200	200	linie întreruptă 2 segmente mari 2 segmente mici

La iniţializare $KL = 0$, iar celelalte tipuri de linie sînt predefinite prin valorile din tabela de mai sus.
Subprogramul **BLH** transmite mesei de desen ordinul:
2 A 13 D
unde D = 00, 01... 07 (nr. tipului de linie selectat)

— ERORI RETURNATE EROARE 4 — $KL > 7$
Se semnalează eroare dar se ia *KL* mod 8.

```
      SUBROUTINE BLH(KL)
      COMMON /GBI/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      LOGICAL*1 F,ORD
      DATA F,ORD/42,19/
      IF(NLU.GT.5)RETURN
      IF(KL.LT.0.OR.KL.GT.7) GOTO 2
      KL1=KL
      IF(KL.GT.7)KL1=MOD(KL,8)
      CALL INV2(KL1,KL1)
      WRITE(NLU,1)F,ORD,KL1
    1 FORMAT(2A1,A2)
      RETURN
    2 CALL ERR(4)
      RETURN
      END
```

1.19. Subprogramul BLD

— DENUMIRE **BLD**

— FUNCŢIE Subprogramul **BLD** permite o redefinire a intrării în tabela **BLH** prin care să se schimbe definiţia originară a tipului de linie cu care se va desena.

— APEL **CALL BLD (IT, POLE, N)**

— PARAMETRI *IT* ∈ (*1*, *7*) — desemnează tipul liniei ce se urmărește să se redefinească. *POLE* — este un vector de *N* elemente. *N* ∈ (*1*, *4*). Dacă $N < 4$ zonele rămase nedefinite se consideră egale cu *0*. Parametrii *IT*, *POLE*, *N* au caracter *INTEGER*.

— OBSERVAȚII Tipurile de linii implicite sînt dale în următorul tabel:

tip linie	L 1	M 1	L 2	M 2	L 3	M 3	L 4	M 4	Observații
1	500	200	500	200	500	200	500	200	linie întreruptă
2	800	200	800	200	800	200	800	200	linie întreruptă, segmente mari
3	200	200	200	200	200	200	200	200	linie întreruptă, segmente mici
4	800	200	200	200	800	200	200	200	linie întreruptă, segment mare, segment mic
5	800	200	200	200	200	200	0	0	linie întreruptă, segment mare, 2 segmente mici
6	800	200	800	200	200	200	0	0	linie întreruptă; 2 segmente mari, segment mic
7	800	200	800	200	200	200	200	200	linie întreruptă, 2 segmente mari, 2 segmente mici
0	LINIA CONTINUĂ NU SE POATE REDEFINI								

Dimensiunile sînt date în sutimi de mm.
Un tip de linie este alcătuit din 8 zone unde L 1, L 2, L 3, L 4, sînt dimensiuni de segmente trasate iar M 1, M 2, M 3, M 4, sînt dimensiuni de segmente netrasate.
Vectorul *POLE* din apelul subprogramului **BLD** trebuie să conțină descrierea zonelor L 1, L 2, L 3, L 4, M 1, M 2, M 3, M 4.
Apelul subprogramului **BLD** nu are efect în cazul lucrului cu imprimanta grafică.
Subprogramul **BLD** trimite mesei de desen ordinul
2A 14 d L 1 M 1 L 2 M 2 L 3 M 3 L 4 M 4

— ERORI RETURNATE EROARE 6 — $N < 1$ sau $N > 4$
La inițializarea mesei de desen tipul implicit de linie este *0* iar celelalte tipuri de linie sînt cele predefinite.

```
      SUBROUTINE BLD(IT,POLE,N)
      COMMON /GRI /XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      INTEGER POLE1(8)
      DIMENSION POLE(1)
      LOGICAL*1 F,ORD
      DATA F,ORD/42,20/
      IF(NLU.GT.5)RETURN
      IF(N.LT.1.OR.N.GT.4) GOTO 5
      IT=MOD(IT,7)+1
      DO 1 I=1,2*N
      POLE1(I)=POLE(I)*100
1     CALL INV2(POLE1(I),POLE1(I))
      IF(N.EQ.4) GO TO 2
      DO 3 I=2*N+1,8
3     POLE1(I)=0
2     WRITE(NLU,4) F,ORD,(POLE1(I),I=1,8)
4     FORMAT(2A1,8A2)
      RETURN
5     CALL ERR(6)
      RETURN
      END
```

1.20. Subprogramul SAV

— DENUMIRE SAV

— FUNCŢIE Subprogramul **SAV** asigură salvarea valorilor momentane ale translaţiei, ale rotaţiei, ale scărilor, ale definiţiei unghiurilor şi al indicatorului de oglindire, adică a acelor valori care sînt definite prin subprogramul **INI** sau sînt definite eventual în program prin apelul subprogramelor anterioare **BEG**; **TRA**; **SCA**; **SSCA**; **ROT**; **ANG**; **DEG**; **SPR**; **ARC**; **SPG**. Dacă nici unul din aceste programe nu a foşt apelat pînă în momentul respectiv, sînt salvate valorile iniţiale ale parametrilor setaţi de subprogramul **INI**.

— APEL **CALL SAV**

— PARAMETRI Nu are

— OBSERVAŢIE Există posibilitatea salvării unui singur context la un moment dat. Salvarea contextului se poate face pe un singur nivel, o nouă salvare distruge vechiul context salvat.

```
SUBROUTINE SAV
COMMON /GBI /XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI/
SALV/DXS,DYS,XRS,YRS,ALFAS,IRADS,IOGLS,ISALV
ISALV=1
DXS=DX
DYS=DY
YRS=YR
XRS=XR
ALFAS=ALFA
IRADS=IRAD
IOGLS=IOGL
DX=0.
DY=0.
XR=1.
YR=1.
ALFA=0.
IOGL=0
RETURN
END
```

1.21. Subprogramul PLOT

— DENUMIRE PLOT

— FUNCŢIE Subprogramul **PLOT** comandă deplasarea capului de scriere din punctul curent în punctul (X, Y), cu peniţa jos dacă $IT = 1$ şi cu peniţa sus dacă $IT = 0$

— APEL **CALL PLOT (X, Y, IT)**

— PARAMETRI X, Y — coordonatele punctului
$IT = 0$ — deplasare în punctul dorit (cu peniţa sus)
$IT = 1$ — deplasare cu desen (peniţa jos)
X, Y — se definesc prin *REAL*
IT — se defineşte prin *INTEGER*

— OBSERVAŢII În funcţie de valoarea parametrului IT şi de mărimea coordonatelor X, Y, subprogramul **PLOT** transmite mesei de desen unul din ordinele:
2 A 02 X Y — deplasare cu peniţa sus în punctul de coord. X, Y (cu X, Y pe cîte 2 octeţi)
2 A 03 X Y — deplasare identică cu cea anterioară dar cu X, Y pe cîte 4 octeţi
2 A 06 X Y — deplasare cu peniţa jos în punctul de coord. X, Y (cu X, Y pe cîte 2 octeţi)
2 A 07 X Y — deplasare identică cu cea anterioară dar cu X, Y pe cîte 4 octeţi
Subprogramul **PLOT** este apelat de toate celelalte subprograme de desen. În cazul lucrului cu imprimanta grafică, subprogramul **PLOT** scrie în fişierul de desen coordonatele punctului curent şi coordonatele punctului (X, Y).
Parametrii X, Y sînt afectaţi de toate transformările definite prin apelurile anterioare ale subprogramelor **TRA, BEG, ANG, ROT, SCA, SSCA, SGP.**

```
      SUBROUTINE PLOT(X,Y,IT)
      COMMON /GRL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      COMMON /GRAF/XOT,YOT,NLG,XO,YO
      LOGICAL*1 F,ORD,ORD1,ORD2
      DATA F,ORD1,ORD2/42,2,3/
      INTEGER*4 X4,Y4
      CALL TRXY(X,Y,XT,YT)
      IF(NLG.GT.5) GOTO 4
      XT=XT*100.
      YT=YT*100.
      IF(ABS(XT).GT.32767.OR.ABS(YT).GT.32767) GO TO 1
      ORD=ORD1+4*IT
      IX2=XT
      IY2=YT
      CALL INV2(IX2,IX2)
      CALL INV2(IY2,IY2)
      WRITE(NLU,2) F,ORD,IX2,IY2
    2 FORMAT(2A1,2A2)
      RETURN
    1 ORD=ORD2+4*IT
      X4=JFIX(XT)
      Y4=JFIX(YT)
      CALL INV4(X4,X4)
      CALL INV4(Y4,Y4)
      WRITE(NLU,3) F,ORD,X4,Y4
    3 FORMAT(2A1,2A4)
      RETURN
    4 IF(IT.EQ.0) GOTO 5
      WRITE(NLG),XOT,YOT,XT,YT
    5 XOT=XT
      YOT=YT
      XO=X
      YO=Y
      RETURN
      END
```

```
      SUBROUTINE INV2(IX,IX1)
      LOGICAL*1 X0(2),X
      EQUIVALENCE (IX2,X0)
      IX2=IX
      X=X0(1)
      X0(1)=X0(2)
      X0(2)=X
      IX1=IX2
      RETURN
      END
```

```
      SUBROUTINE INV4(IX,IX1)
      INTEGER*4 IX,IX1,IX2
      LOGICAL*1 X0(4),X
      EQUIVALENCE (IX2,X0)
      IX2=IX
      X=X0(1)
      X0(1)=X0(4)
      X0(4)=X
      X=X0(2)
      X0(2)=X0(3)
      X0(3)=X
      IX1=IX2
      RETURN
      END
```

1.22. Subprogramul RET

— DENUMIRE	**RET**
— FUNCȚIE	Subprogramul **RET** reînoiește valoarea parametrilor care au fost memorați prin apelul subrutinei **SAV** Dacă nu a existat un apel **SAV**, subprogramul **RET** nu execută nici o acțiune
— APEL	CALL RET
— PARAMETRI	Nu are

— OBSERVAŢIE Între 2 salvări se pot face oricîte reveniri la vechiul context. Subprogramul **SRA** apelează **SAV**, astfel încît dacă anterior s-a făcut o salvare şi contextul nu a fost restaurat printr-un apel **RET**, contextul vechi va fi distrus la ieşirea din **SRA**.

```
      SUBROUTINE RET
      COMMON /GBI /XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI/
     * SALV/DXS,DYS,XRS,YRS,ALFAS,IRADS,IOGLS,ISALV
      IF(ISALV.EQ.0)RETURN
      DX=DXS
      DY=DYS
      XR=XRS
      YR=YRS
      ALFA=ALFAS
      IOGL=IOGLS
      IRAD=IRADS
      RETURN
      END
```

1.23. Subprogramul LIN

— DENUMIRE LIN

— FUNCŢIE Subprogramul **LIN** asigură unirea a două puncte printr-o linie.

— APEL **CALL LIN (X*1*, Y*1*, X2, Y2)**

— PARAMETRI *X 1, Y 1* — coordonatele punctului de început
X 2, Y 2 — coordonatele punctului final
X 1, Y 1, X 2, Y 2 se definesc prin *REAL*

— OBSERVAŢII Subprogramul **LIN** este influenţat de toate subprogramele de transformare **TRA; BEG; ANG; ROT; SCA; SSCA; SPG.**

```
      SUBROUTINE LIN(X1,Y1,X2,Y2)
      COMMON /VART/XM2,YM2,XM1,YM1,INOT,IBOW,IPBOW
      IF(IBOW.EQ.1)GOTO 1
3     XM2=X1
      YM2=Y1
      XM1=X2
      YM1=Y2
      IF(INOT.EQ.1)GOTO 2
      CALL PLOT(X1,Y1,0)
      CALL PLOT(X2,Y2,1)
      RETURN
2     INOT=0
      RETURN
1   - CALL INTER(XM2,YM2,XM1,YM1,X1,Y1,X2,Y2,IPBOW)
      IBOW=0
      GOTO 3
      END
```

```
      SUBROUTINE INTER(X0,Y0,X1,Y1,X2,Y2,X3,Y3,IP)
      P=IP/10.
      ALFA1=ATAN2(ABS(Y1-Y0),ABS(X1-X0))
      PX1=COS(ALFA1)*P
      PY1=SIN(ALFA1)*P
      IF(X1.LT.X0)PX1=-PX1
      IF(Y1.LT.Y0)PY1=-PY1
      ALFA2=ATAN2(ABS(Y3-Y2),ABS(X3-X2))
      PX2=COS(ALFA2)*P
      PY2=SIN(ALFA2)*P
      IF(X3.LT.X2)PX2=-PX2
      IF(Y3.LT.Y2)PY2=-PY2
      C1X=2.*X1-2.*X2+PX1+PX2
      C2X=-3.*X1+3.*X2-2.*PX1-PX2
      C3X=PX1
      C4X=X1
      C1Y=2.*(Y1-Y2)+PY1+PY2
      C2Y=-3.*(Y1-Y2)-2.*PY1-PY2
      C3Y=PY1
      C4Y=Y1
      CALL POL3(C1X,C2X,C3X,C4X,C1Y,C2Y,C3Y,C4Y,X1,Y1)
      RETURN
      END
```

1.24. Subprogramul NOT

— DENUMIRE NOT

— FUNCŢIE Apelul subprogramului **NOT** invalidează trasarea dreptei definită de următorul apel al subprogramului **LIN** sau a primei drepte definită de următorul apel al subprogramului **PLG** care urmează după **BOW**.

— APEL **CALL NOT**

— PARAMETRI Nu are.

— OBSERVAŢII Exemple:

CALL NOT		**CALL NOT**
	sau	
CALL LIN		**CALL BOW**

```
      SUBROUTINE NOT
      COMMON /VART/XM2,YM2,XM1,YM1,INOT,IBOW,IPBOW
      INOT=1
      RETURN
      END
      SUBROUTINE BOW(N)
      COMMON /VART/XM2,YM2,XM1,YM1,INOT,IBOW,IPBOW
      IPBOW=N
      IBOW=1
      RETURN
      END
```

1.25. Subprogramul PLG

= DENUMIRE PLG

= FUNCŢIE Subprogramul **PLG** uneşte prin segmente punctele ale căror coordonate sînt date în cîmpul *POLE*, în ordinea în care le citeşte.
Dependent de valoarea parametrului *IT* punctul va fi sau nu unit cu punctul final al poligonului.

— APEL **CALL PLG (POLEX, POLEY, I, J, IT)**

— PARAMETRII *POLEX*; *POLEY* – cîmpul (ordinea) în care sînt scrise coordonatele *X*, *Y* ale parametrilor în aceşti vectori. O aceeaşi descriere *POLEX*, *POLEY*, poate fi reprezentată pe porţiuni alegînd diverse perechi de indici *I*, *J*. Nu există constrîngeri asupra dimensiunilor celor doi vectori *POLEX*, *POLEY*, evident cu amendamentul ca aceste dimensiuni să fie cel puţin egale cu *J*. Punctul de început este *POLEX*(*I*) *POLEY*(*I*) iar punctul

de sfîrșit este *POLEX*(*J*), *POLEY*(*J*) *I*, *J* – indici de început, respectiv de sfîrșit în vectorii *POLEX*, *POLEY*.

Semnificația parametrului *IT* este următoarea:

IT = 0 – punctul de început nu va fi unit cu punctul de sfîrșit al poligonului

IT = 1 – cele două puncte vor fi unite (cel de început cu cel de sfîrșit al poligonului)

Parametrii *POLEX* și *POLEY* se definesc prin *REAL*.

Parametrii *I*, *J* și *IT* se definesc prin *INTEGER*.

— OBSERVAȚII Subprogramul este influențat de toate subprogramele de transformare deci coordonatele conținute în cei doi vectori *POLEX*, *POLEY* sînt supuse transformării complexe definite de eventualele apeluri anterioare ale subprogramelor **ROT**, **ANG**, **TRA**, **BEG**, **SPG**, **SCA**, **SSCA**.

— ERORI RETURNATE EROARE 11 – $I \geqslant J$

```
      SUBROUTINE PLG(VX,VY,I,J,IT)
      DIMENSION VX(1),VY(1)
      IF(I.GE.J) GOTO 3
      XE=VX(I)
      YE=VY(I)
      DO 1 N=I+1,J
      CALL LIN(VX(N-1),VY(N-1),VX(N),VY(N))
      IF(VX(N).EQ.XE.AND.VY(N).EQ.YE)GOTO 2
      GOTO 1
2     N=N+1
      XE=VX(N)
      YE=VY(N)
1     CONTINUE
      IF(IT.EQ.1)CALL LIN(VX(J),VY(J),XE,YE)
      RETURN
3     CALL ERR(11)
      RETURN
      END
```

1.26. Subprogramul SRA

— DENUMIRE **SRA**

— FUNCȚIE Subprogramul **SRA** hașurează un poligon sub un unghi *U* și cu distanța dintre hașuri – *D* – dată.

— APEL **CALL SRA (POLEX, POLEY, I, J, U, D)**

— PARAMETRI *POLEX*; *POLEY* – cîmpul (vectori) în care se dau coordonatele *X*, *Y* ale vîrfurilor poligonului.

Dimensionarea maximă a celor doi vectori a fost aleasă 100, deci se pot hașura poligoane cu cel mult 100 laturi. Descrierea poate conține înlănțuiri de poligoane închise ținînd seama însă ca ultimul punct *POLEX* (*J*), *POLEY* (*J*) să nu fie identic cu primul punct *POLEX* (*I*), *POLEY* (*I*). În acest mod se poate hașura simultan o înlănțuire de poligoane. De asemenea, poligoanele pot fi interioare unul celuilalt, fapt ce permite hașurarea corpurilor cu găuri.

Subprogramul **SRA** consideră în mod implicit ca fiind unite ultimul punct cu primul punct.

U – unghiul de hașurare față de axa *OX* care se va da în grade sau în radiani, funcție de ultima valoare setată a parametrului *IRAD*

I, *J* – indici de început și respectiv de sfîrșit în vectorii *POLEX* și *POLEY*

D – distanța dintre liniile de hașurare exprimată în milimetri

POLEX, *POLEY*, *U*, *D* se definesc în *REAL*, iar *I*, *J* se definesc prin *INTEGER*.

— OBSERVAȚII Subprogramul **SRA** este influențat de toate apelurile anterioare ale subprogramelor de transformare.

— ERORI RETURNATE EROARE 14 $J < I + 2$ sau $J - I + 1 > 100$

```
      SUBROUTINE SRA(X,Y,I,J,U,D)
      DIMENSION X(1),Y(1),A(100),B(100),C(100),XI(100)
      IF(J-I+1.LT.3.OR.J-I+1.GT.100) GOTO 11
      CALL SAV
      CALL ANG(-U)
      YMIN=1000000000.
      YMAX=-YMIN
      DO 1 K=I,J
      CALL TRXY(X(K),Y(K),X(K),Y(K))
      IF(Y(K).GT.YMAX)YMAX=Y(K)
      IF(Y(K).LT.YMIN)YMIN=Y(K)
    1 CONTINUE
      CALL RET
      CALL ROT(U)
      K1=1
      XE=X(I)
      YE=Y(I)
      IORD=I
      DO 2 K=I+1,J
      A(K1)=Y(K)-Y(K-1)
      B(K1)=X(K-1)-X(K)
      C(K1)=X(K)*Y(K-1)-X(K-1)*Y(K)
      IF(X(K).NE.XE.OR.Y(K).NF.YF)GOTO 2
      K1=K1+1
      A(K1)=0.
      K=K+1
      XE=X(K)
      YE=Y(K)
      IORD=K
    2 K1=K1+1
      A(K1)=YE-Y(J)
      B(K1)=X(J)-XE
      C(K1)=XE*Y(J)-X(J)*YE
      NRH=(YMAX-YMIN)/D
      DO 3 K=1,NRH
      INDI=0
      YI=YMIN+D*K
    8 DO 4 L=1,K1
      IF(A(L).EQ.0)GOTO 4
      II=L+I-1
      IF1=L+I
      IF(L.EQ.K1)IF1=IORD
      IF(Y(II).GT.YI.AND.Y(IF1).GT.YI.OR.Y(II).LT.YI.AND.Y(IF1).
     *LT.YI) GOTO 4
      INDI=INDI+1
      XI(INDI)=(-C(L)-B(L)*YI)/A(L)
    4 CONTINUE
      IF(INDI.EQ.0) GOTO 3
      IF(MOD(INDI,2).EQ.1)GOTO 6
      DO 5 L1=1,INDI-1
      DO 5 L2=L1+1,INDI
      IF(XI(L1).LF.XI(L2))GOTO 5
      Z=XI(L1)
      XI(L1)=XI(L2)
      XI(L2)=Z
    5 CONTINUE
      GOTO 7
    6 YI=YI+.01
      INDI=0
      GOTO 8
    7 DO 9 L1=1,INDI,2
    9 CALL LIN(XI(L1),YI,XI(L1+1),YI)
    3 CONTINUE
      CALL ROT(-U)
      CALL SAV
      CALL ANG(U)
      DO 10 K=I,J
   10 CALL TRXY(X(K),Y(K),X(K),Y(K))
      CALL RET
      RETURN
   11 CALL ERR(14)
      RETURN
      END
```

1.27. Subprogramul BOW

— DENUMIRE **BOW**

— FUNCŢIE Subprogramul **BOW** asigură racordarea a două linii printr-un arc de trecere (curbă).
Apelul trebuie plasat între două apeluri ale subprogramelor **LIN** sau **PLG.**

— APEL **CALL BOW** (N)

— PARAMETRI *N* — factorul de curbură al arcului
Se recomandă să i se atribuie următoarele plaje $500 < N < 1.500$
Parametrul *N* se definește prin *INTEGER* și reprezintă de fapt mărimea vectorului tangentei în cele două puncte de racordare

— OBSERVAŢII Dacă $N < 1.000$ arcul se termină în tangentă
Dacă $N > 1.000$ arcul se termină în secantă
Apelul subprogramului **BOW** poate fi plasat și între o combinaţie de apeluri **LIN, PLG** sau **PLG, LIN**

— EXEMPLE 1) **CALL LIN** (**X** *1*, **Y** *1*, **X** *2*, **Y** *2*)
CALL BOW (*1.000*)
CALL LIN (**X** *3*, **Y** *3*, **X** *4*, **Y** *4*)

Se racordează cele două drepte (linii) printr-un arc de curbă ce trece prin punctele (*X 2, Y 2*) și (*X 3, Y 3*).
Se cere atenţie în păstrarea sensului în definiţie!
2) **CALL PLG** (**POLEX, POLEY, I, J, IT**)
CALL BOW (*1.500*)
CALL PLG (**POLE** *1* **X, POLE** *1* **Y, I, J, IT**)
Se racordează ultima dreaptă trasată din descrierea *POLEX, POLEY,* cu prima dreaptă trasată din descrierea *POLE 1 X, POLE 1 Y.*

```
      SUBROUTINE BOW(N)
      COMMON /VARI/XM2,YM2,XM1,YM1,INOT,IBOW,IPBOW
      IPBOW=N
      IBOW=1
      RETURN
      END
```

1.28. Subprogramul AXI

— DENUMIRE **AXI**

— FUNCŢIE Subprogrdmul **AXI** desenează și gradează axele *OX* și *OY* din primul cadran, în părţi egale. Gradarea începe din punctul de origine al axelor și se face cu două rînduri de diviziuni.

— APEL **CALL AXI (XM, YM, XI, YI, N, M)**

— PARAMETRI *XM, YM* — lungimea axei *OX* și *OY* — *REAL*
XI, YI — distanţa la care se vor executa subdiviziunile — *REAL*
N — numărul liniuţelor scurte (de desenare a subdiviziunilor) între două liniuţe lungi (de desenare a diviziunilor) pe axa *OX*.
M — același lucru pentru axa *OY*
N și *M* sînt de tip *INTEGER*
Lungimea liniuţelor este constantă
1 mm — pentru cele scurte
2,5 mm — pentru cele lungi

— OBSERVAŢII Subprogramul **AXI** este influenţat de toate subprogramele de transformare.

```
      SUBROUTINE AXI(XM,YM,XI,YI,N,M)
      IF(XM.EQ.0.) GOTO 5
      CALL PLOT(0.,0.,0)
      CALL PLOT(XM,0.,1)
      NRPX=INT(XM/XI)+1
      DO 1 NR=1,NRPX
      IF(MOD(NR,N+1).EQ.1) GO TO 2
      CALL LIN((NR-1)*XI,0.,(NR-1)*XI,-1.)
      GO TO 1
2     CALL LIN((NR-1)*XI,0.,(NR-1)*XI,-2.5)
1     CONTINUE
5     IF(YM.EQ.0.) GOTO 6
      CALL PLOT(0.,YM,0)
      CALL PLOT(0.,0.,1)
      NRPX=INT(YM/YI)+1
      DO 3 NR=1,NRPX
      IF(MOD(NR,M+1).EQ.1) GO TO 4
      CALL LIN(0.,(NR-1)*YI,-1.,(NR-1)*YI)
      GO TO 3
4     CALL LIN(0.,(NR-1)*YI,-2.5,(NR-1)*YI)
3     CONTINUE
6     RETURN
      END
```

1.29. Subprogramul CSC

— DENUMIRE **CSC**

— FUNCŢIE Subprogramul CSC desenează un segment de cerc sau un cerc întreg definit prin centrul cercului, rază, punctul de început şi punctul de sfîrşit. Dacă *ALFA* nu este egal cu *BETA* va fi desenat un segment de cerc. Dacă *ALFA* = *BETA* va fi desenat un cerc întreg.

— APEL **CALL CSC (X, Y, R, ALFA BETA)**

— PARAMETRI *X*, *Y* — coordonatele centrului cercului
R — raza cercului
ALFA — unghiul de început în radiani, unghiul făcut de axa *OX* cu o rază dusă din punctul de început al arcului de desenat
BETA — unghiul de sfîrşit în radiani, unghiul făcut de axa *OY* cu o rază dusă din punctul de sfîrşit al arcului ce trebuie desenat
$R > 0$ — cercul va fi desenat în sens trigonometric
$R < 0$ — cercul va fi desenat în sens invers trigonometric
Parametrii *X*, *Y*, *R*, *ALFA*, *BETA* se definesc prin *REAL*.

— OBSERVAŢII Unghiurile *ALFA* şi *BETA* se dau în grade sau radiani, funcţie de valoarea setată a parametrului *IRAD* şi nu sînt influenţate de rotaţii.
Parametrul *R* nu este influenţat de setarea scărilor.
Parametrii *X*, *Y* sînt influenţaţi de toate subprogramele de transformare apelate anterior.
Dacă utilizatorul doreşte să lucreze în grade trebuie mai întîi să apeleze subprogramul DEG.
Se precizează că 1 RAD = 57°17'45"

1° = 0,01745329	3Π/2 = 4,71239
Π = 3,14160	
Π/2 = 1,57080	2 Π = 6,28318

```
      SUBROUTINE CSC(X,Y,R,ALFA1,BETA)
      COMMON/GHL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      ALFAT=ALFA1
      BETAT=BETA
      IF(IRAD.LT.1)GOTO 1
      ALFAT=ALFAT*PI/180.
      BETAT=BETAT*PI/180.
 1    ALFAT=ALFAT+ALFA
      BETAT=BETAT+ALFA
      IS=0
      IF(R.LT.0) IS=1
      R1=ABS(R)
      IF(R1.LT.0.3) GOTO 2
      XI=X+R1*COS(ALFAT)
      YI=Y+R1*SIN(ALFAT)
      CALL PLOT(XI,YI,0)
      XI=X+R1*COS(BETAT)
      YI=Y+R1*SIN(BETAT)
      CALL CERC(XI,YI,X,Y,IS)
      RETURN
 2    CALL ERR(12)
      RETURN
      END
```

1.30. Subprogramul CPP

– DENUMIRE CPP

– FUNCȚIE Subprogramul CPP desenează un cerc sau un arc de cerc definit prin trei puncte care se află pe circumferința sa.
Generarea începe din punctul (*X 1*; *Y* 1).

– APEL CALL CPP (X *1*, Y *1*, X *2*, Y *2*, X *3*, Y *3*, IT)

– PARAMETRI (*X* 1, *Y* 1), (*X* 2, *Y* 2), (*X* 3, *Y* 3) – coordonatele celor trei puncte.
Semnificația parametrului *IT* este:
– *IT* = 0 – se trasează un arc de cerc în sens trigonometric din punctul (*X* 1, *Y* 1) în punctul (*X* 3, *Y* 3) prin punctul (*X* 2, *Y* 2)
– *IT* = 1 – se trasează un cerc întreg definit prin cele trei puncte; capul de ieșire rămîne în punctul (*X* 1, *Y* 1)

```
      SUBROUTINE CPP(X1,Y1,X2,Y2,X3,Y3,IT)
      A=Y2-Y1
      B=X1-X2
      A1=Y3-Y1
      B1=X1-X3
      PROD=B*A1-B1*A
      IF(PROD.EQ.0)GOTO 1
      XC=(A*A1*(Y3-Y2)+B*A1*(X1+X2)-A*B1*(X1+X3))*.5/PROD
      YC=-(B*B1*(X3-X2)-A1*B*(Y1+Y3)+A*B1*(Y1+Y2))*.5/PROC
      CALL PLOT(X1,Y1,0)
      XF=X3
      YF=Y3
      IF(IT.NE.1)GOTO 2
      XF=X1
      YF=Y1
 2    IT1=0
      IF(IT.EQ.2)IT1=1
      CALL CERC(XF,YF,XC,YC,IT1)
      RETURN
 1    CALL PLOT(X3,Y3,0)
      CALL ERR(13)
      RETURN
      END
```

— *IT* = 2 — se trasează un arc de cerc în sens invers trigonometric din punctul (*X* 1, *Y* 1) în punctul (*X* 3, *Y* 3), deci care nu trece prin punctul (*X* 2, *Y* 2)

— **OBSERVAŢII** Parametrii *X* 1, *Y* 1, *X* 2, *Y* 2, *X* 3, *Y* 3, sînt influenţaţi de toate subprogramele de transformare apelate anterior

— **ERORI RETURNATE** Eroare 13 — cele trei puncte sînt coliniare.

1.31. Subprogramul CERC

— **DENUMIRE** CERC

— **FUNCŢIE** Subprogramul **CERC** desenează un arc de cerc din punctul curent pînă în punctul de coordonate (*X*, *Y*), cu centrul în punctul de coordonate (*XC*, *YC*)

— **APEL** CALL CERC (X, Y; XC, YC, IS)

— **PARAMETRI** *X*; *Y*; *XC*; *YC* — de tip *REAL*
IS — de tip *INTEGER*
Dacă *IS* = 0 arcul de cerc se trasează în sens trigonometric.
Dacă *IS* = 1 arcul de cerc se trasează în sens invers trigonometric.

— **OBSERVAŢII** Subprogramul **CERC** transmite mesei de desen funcţie de valoarea parametrului *IS* şi de mărimea parametrilor *X*, *Y*, *XC*, *YC* unul din ordinele:
— 2A OA X Y XC YC — trasare arc de cerc în sens trigonometric cu coordonatele *X*; *Y*; *XC*; *YC*; pe 2 octeţi
— 2A OB X Y XC YC — IDEM pe 4 octeţi
— 2A OE X Y XC YC — trasare arc de cerc în sens invers trigonometric cu coordonatele *X*; *Y*; *XC*; *YC* transmise pe cîte 2 octeţi;
— 2A OF X Y XC YC — IDEM pe 4 octeţi.
Dacă se lucrează pe imprimanta grafică arcul de cerc se trasează prin segmente aproximîndu-se cercul prin *90* de segmente (arcul sub *5°* se poate bine aproxima cu coarda).
Coordonatele *X*, *Y*, *XC*, *YC*, sînt supuse transformării complexe definite prin apelurile subprogramelor **ROT**; **ANG**; **SCA**; **SSCA**; **TRA**; **BEG**; **SPG**.

```
      SUBROUTINE CERC(X,Y,XC,YC,IS)
C     IS=0  SENS TRIGONOMETRTC
      COMMON /GBI /XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      COMMON/GRAF/XOT,YOT,NLG,XO,YO
      LOGICAL*1 F,ORD,ORD1,ORD2
      DATA F,ORD1,ORD2/42,10,11/
      INTEGER*4 X4,Y4,XC4,YC4
      CALL TRXY(X,Y,XT,YT)
      CALL TRXY(XC,YC,XTC,YTC)
      IF(NLU.GT.5)GOTO 4
      XT=XT*100.
      YT=YT*100.
      XTC=XTC*100.
      YTC=YTC*100.
      IF(ABS(XT).GT.32767.OR.ABS(YT).GT.32767) GO TO 1
      IF(ABS(XTC).GT.32767.OR.ABS(YTC).GT.32767) GO TO 1
      ORD=ORD1+4*TS
      CALL INV2(TNT(XT),IX2)
      CALL INV2(TNT(YT),IY2)
      CALL INV2(TNT(XTC),IXC?)
      CALL INV2(TNT(YTC),IYC?)
```

```
      WRITE(NLU,2) F,ORD,IX2,IY2,IXC2,IYC2
    2 FORMAT(2A1,4A2)
      RETURN
    1 ORD=ORD2+4*IS
      CALL INV4(JFIX(XT),X4)
      CALL INV4(JFIX(YT),Y4)
      CALL INV4(JFIX(XTC),XC4)
      CALL INV4(JFIX(YTC),YC4)
      WRITE(NLU,3) F,ORD,X4,Y4,XC4,YC4
    3 FORMAT(2A1,4A4)
      RETURN
    4 C=(XT-XOT)**2+(YT-YOT)**2
      A=(XT-XTC)**2+(YT-YTC)**2
      B=(XOT-XTC)**2+(YOT-YTC)**2
      CU=(A+B-C)/(2*SQRT(A*B))
      U=ATAN2((1.-CU*CU),CU)
      IF(U.LT.0)U=U+PI
      SEMN=0.
      PROD=(XOT-XTC)*(YT-YTC)-(XT-XTC)*(YOT-YTC)
      IF(PROD.LT.0)SEMN=1.
      IF(IS.NE.SFMN)U=U-2*PI
      IF(SEMN.EQ.1)U=-U
      IF(PROD.NE.0) GOTO 7
      U=2*PI
      IF(XOT.EQ.XT.AND.YOT.EQ.YT) GOTO 7
      U=PI
      IF(XOT.EQ.XT) GOTO 8
      U=SIGN(U,(XT-XOT))
      GOTO 7
    8 U=SIGN(U,(YOT-YT))
    7 KU=ABS(U)*45./PI
      IF(KU.EQ.0) GOTO 6

      X1=XO
      Y1=YO
      SA=SIN(SIGN(PI/45.,U))
      CA=COS(PI/45.)
      DO 5 I=1,KU
      X2=XC+(X1-XC)*CA-(Y1-YC)*SA
      Y2=YC+(X1-XC)*SA+(Y1-YC)*CA
      CALL PLOT(X2,Y2,1)
      X1=X2
    5 Y1=Y2
    6 CALL PLOT(X,Y,1)
      RETURN
      END
```

1.32. Subprogramul CIS

— DENUMIRE	CIS
— FUNCȚIE	Subprogramul **CIS** trasează un cerc definit prin centru și rază. Sensul în care va fi desenat cercul va fi hotărît prin sensul razei *R*.
— APEL	CALL CIS (X, Y, R)
— PARAMETRI	*X*, *Y* — coordonatele centrului cercului *R* — raza cercului. Parametrul *R* nu este afectat de setarea scărilor. $R > 0$ — cercul va fi desenat în sens pozitiv (trigonometric) $R < 0$ — cercul va fi desenat în sens negativ Parametrii *X*, *Y*, *R*, aparțin valorilor de tip *REAL*
— OBSERVAȚIE	Subprogramul este influențat prin *X*, *Y* de toate subprogramele de organizare și transformare apelate anterior.

```
SUBROUTINE CIS(X,Y,R)
CALL CIT(X,Y,R,0.)
RETURN
END
```

1.33. Subprogramul CIT

— DENUMIRE CIT

— FUNCŢIE Subprogramul **CIT** trasează un cerc de rază *R*, cu centrul în punctul de coordonate (*X*, *Y*) şi fixează unghiul de ieşire. Sensul de generare este dat de semnul razei.

— APEL **CALL CIT (X, Y, R, U)**

— PARAMETRII *X*, *Y* — coordonatele centrului cercului

R — raza cercului

$R > 0$ — sens de generare pozitiv, în sens trigonometric

$R < 0$ — sens de generare negativ, în sens invers trigonometric

U — reprezintă unghiul dintre axa *OX* şi raza dusă prin punctul de început şi de sfîrşit al cercului. Acest unghi determină punctul unde rămîne capul de ieşire la ieşirea din acest subprogram

Unghiul *U* se dă în grade sau în radiani, funcţie de valoarea setată a parametrului *IRAD*.

X, *Y*, *R*, *U* — se definesc prin valori de tip *REAL*.

— OBSERVAŢII Dacă utilizatorul doreşte să exprime unghiul în grade trebuiesc să apeleze întîi subprogramele **DEG**. Subprogramul **CIT** este influenţat de toate subprogramele de organizare şi transformare. Raza **R** nu este influenţată de setarea scărilor.

```
SUBROUTINE CIT(X,Y,R,U)
CALL CSC(X,Y,R,U,U)
RETURN
END
```

1.34. Subprogramul IPO

— DENUMIRE IPO

— FUNCŢIE Subprogramul **IPO** uneşte cu o curbă netedă punctele date ale căror coordonate sînt memorate în vectorii *POLEX*, *POLEY* în ordinea în care coordonatele acestor puncte apar în cei doi vectori. În punctele iniţial şi final valoarea curburii derivatei a doua este nulă.

— APEL **CALL IPO (POLEX, POLEY, I, J)**

— PARAMETRI *POLEX*; *POLEY* — vectori de tip *REAL* în care sînt memorate coordonatele punctelor ce vor fi unite

I, *J* — reprezintă indici de început şi respectiv de sfîrşit în cei doi vectori de coordonate. Numărul punctelor date trebuie să fie mai mare ca 3, deci $J - I \geqslant 2$.

Parametrii *I*, *J* sînt de tip *INTEGER*.

— OBSERVAŢII În acest subprogram s-a folosit metoda de interpolare de tip *SPLINE* cu funcţii de gradul 3 pe fiecare interval şi se recomandă să se aleagă o distribuţie regulată a punctelor pe curbă. Curbele individuale, între fiecare două puncte, sînt desenate prin cîte 20 de segmente.

Subprogramul este influenţat de toate subprogramele de organizare şi transformare ca de exemplu **ROT, ANG, TRA, BEG, SCA, SSCA, SPG.**

— ERORI RETURNATE EROARE 15 $J - I < 2$

În afară de aplicaţiile şi programele test de la sfîrşitul acestui capitol este util ca în privinţa trasării diferitelor curbe să fie cercetate de către cititor şi celelalte programe şi subprogramele incluse în lucrare, cum ar fi, de exemplu, programele CURBA din Capitolul VIII sau programele speciale din Capitolele IX şi X care rezolvă problemele de interpolare Lagrange, Hermite, Coons, Akimov, B-spline, Bézier sau care rezolvă problemele de construcţie a suprafeţelor în grafica pe calculator. Un interes deosebit prezintă şi programele din Capitolul V pentru trasarea curbelor exprimate explicit sau parametric în reprezentarea ortogonală sau în perspectiva centrală sau axonometrică.

```
      SUBROUTINE IPO(X,Y,II,IF1)
      DIMENSION X(1),Y(1)
      REAL*8  CD,BI1,CI,BI,VALX,VALY
      IF(IF1-II+1.LT.3) GOTO 3
      CD=-3.
      BI=-2.
      CI=3.
      VALX=CD*(X(II+1)-X(II))
      VALY=CD*(Y(II+1)-Y(II))
      DO 1 IND=II+2,IF1-1
      CD=(CI-BI)*3.
      BI1=CI-BI*2
      CI=3.*BI-2.*CI
      BI=BI1
      VALX=VALX+CD*(X(IND)-X(IND-1))
      VALY=VALY+CD*(Y(IND)-Y(IND-1))
    1 CONTINUE
      BNX=(-VALX-CI*(X(IND)-X(IND-1)))/(BI-2.*CI/3.)
      CNX=X(IND)-X(IND-1)-2.*BNX/3.
      ANX=-BNX/3.
      BNY=(-VALY-CI*(Y(IND)-Y(IND-1)))/(BI-2.*CI/3.)
      CNY=Y(IND)-Y(IND-1)-2.*BNY/3.
      ANY=-BNY/3.
      CALL POL3(ANX,BNX,CNX,X(IND-1),ANY,BNY,CNY,Y(IND-1),X(IND-1),
     *Y(IND-1))
      N=IF1-II+1
      DO 2 J=1,N-2
      DELX=X(IF1-J)-X(IF1-J-1)
      DELY=Y(IF1-J)-Y(IF1-J-1)
      AX=DELX+BNX-CNX
      AY=DELY+BNY-CNY
      BX=3*CNX-2*BNX-3.*DELX
      BY=3*CNY-2*BNY-3.*DELY
      CX=-2.*CNX+BNX+3.*DELX
      CY=-2.*CNY+BNY+3.*DELY
      CALL POL3(AX,BX,CX,X(IF1-J-1),AY,BY,CY,Y(IF1-J-1),X(IF1-J-1),
     * Y(IF1-J-1))
      BNX=BX
      CNX=CX
      BNY=BY
      CNY=CY
    2 CONTINUE
      RETURN
    3 CALL ERR(15)
      RETURN
      END
```

```
      SUBROUTINE POL3(C1X,C2X,C3X,C4X,C1Y,C2Y,C3Y,C4Y,X1,Y1)
      CALL PLOT(X1,Y1,0)
      DEL=1./19.
      V0=DEL*DEL
      D3V0X=6.*C1X*DEL*V0
      D2VKX=D3V0X+2.*C2X*V0
      D1VKX=C1X*V0*DEL+C2X*V0+C3X*DEL
      D3V0Y=6.*C1Y*DEL*V0
      D2VKY=D3V0Y+2.*C2Y*V0
      D1VKY=C1Y*V0*DEL+C2Y*V0+C3Y*DEL
      V1X=X1
      V1Y=Y1
      DO 1 K=2,20
      V1X=V1X+D1VKX
      V1Y=V1Y+D1VKY
      D1VKX=D1VKX+D2VKX
      D1VKY=D1VKY+D2VKY
      D2VKX=D2VKX+D3V0X
      D2VKY=D2VKY+D3V0Y
    1 CALL PLOT(V1X,V1Y,1)
      RETURN
      END
```

1.35. Subprogramul IPR

— DENUMIRE IPR

— FUNCŢIE Subprogramul **IPR** uneşte printr-o curbă netedă închisă punctele ale căror coordonate sînt memorate în vectorii *POLEX*, *POLEY* în ordinea în care coordonatele acestor puncte apar în cei doi vectori (sînt necesare cel puţin patru puncte)

— APEL **CALL IPR (POLEX, POLEY, I, J)**

— PARAMETRII *POLEX*, *POLEY* — vectorii care conţin coordonatele succesive ale punctelor ce vor fi unite
I, *J* — indici de început, respectiv de sfîrşit în vectorii de coordonate Numărul punctelor trebuie să fie mai mare ca 3, deci $J - I \geqslant 2$.
POLEX, *POLEY* aparţin valorilor de tip *REAL*, iar *I*, *J* aparţin valorilor *INTEGER*.

— OBSERVAŢII S-a folosit metoda de interpolare de tip *SPLINE* cu funcţii de gradul 3 ca şi în cazul subprogramului **IPO** cu diferenţa că, deoarece punctul final *POLEX* (*J*), *POLEY* (*J*) este unit cu punctul iniţial *POLEX* (*I*), *POLEY*(*I*) se impune egalitatea derivatelor întîia cu a doua, pentru prima şi ultima funcţie în punctul *POLEX*(*I*), *POLEY*(*I*).
Valorile coordonatelor memorate în cei doi vectori sînt supuse transformării definite în urma apelurilor subprogramelor **ROT, ANG, TRA, BEG, SCA, SSCA, SPG.**

— ERORI

RETURNATE EROARE 16 $J - I < 2$

```
      SUBROUTINE IPR(X,Y,II,IF1)
      COMMON /INC/ID
      DIMENSION X(1),Y(1)
      ID=1
      CALL IPC(X,Y,II,IF1)
      RETURN
      END
      SUBROUTINE FRR(N)
      TYPE 1,N
    1 FORMAT(' DIGILIB ***EROARE ',I3,'***')
      RETURN
      END
```

1.36. Subprogramul IPC

— DENUMIRE IPC

— FUNCŢIE Subprogramul **IPC** este identic cu subprogramul **IPR** singura deosebire constînd în faptul că ultima curbă, cea care uneşte punctul final cu cel iniţial, nu este reprezentată (sînt necesare cel puţin patru puncte).

— APEL **CALL IPC (POLEX; POLEY, I, J)**

— PARAMETRII *POLEX*; *POLEY* — au semnificaţia identică cu cea din subprogramul **IPR.**
Parametrii *POLEX*, *POLEY*, sînt vectori de tip *REAL*.
I, *J* — au semnificaţia identică cu cea din subprogramul **IPR**.
I, *J* sînt parametrii de tip *INTEGER*.

```
      SUBROUTINE IPC(X,Y,II,IF1)
      COMMON /INC/ID
      REAL*8 CBB,CCB,CBC,CCC,SBX,SBY,SCX,SCY,CDB,CDC,CBB1,CBC1
      DIMENSION X(1),Y(1)
      N=IF1-II+1
      IF(N.LT.3) GOTO 3
      DO 2 J=1,IF1-II+ID
      CBB=-2.
      CCB=3.
      CBC=1.
      CCC=-2.
      SBX=-3.*(X(II+MOD(J,N))-X(II+MOD(J-1,N)))
      SBY=-3.*(Y(II+MOD(J,N))-Y(II+MOD(J-1,N)))
      SCX=-SBX
      SCY=-SBY
      DO 1 IND=1,N-1
      CDB=(CCB-CBB)*3.
      CDC=(CCC-CBC)*3.
      CBB1=CCB-2.*CBB
      CBC1=CCC-2.*CBC
      CCB=3.*CBB-2.*CCB
      CCC=3.*CBC-2.*CCC
      CBB=CBB1
      CBC=CBC1
      SBX=SBX+CDB*(X(II+MOD(J+IND,N))-X(II+MOD(J+IND-1,N)))
      SBY=SBY+CDB*(Y(II+MOD(J+IND,N))-Y(II+MOD(J+IND-1,N)))
      SCX=SCX+CDC*(X(II+MOD(J+IND,N))-X(II+MOD(J+IND-1,N)))
      SCY=SCY+CDC*(Y(II+MOD(J+IND,N))-Y(II+MOD(J+IND-1,N)))
1     CONTINUE
      B1X=(SCX*CCB-SBX*(CCC-1.))/((CCC-1.)*(CBB-1.)-CCB*CBC)
      B1Y=(SCY*CCB-SBY*(CCC-1.))/((CCC-1.)*(CBB-1.)-CCB*CBC)
      C1X=(-SBX-(CBB-1.)*B1X)/CCB
      C1Y=(-SBY-(CBB-1.)*B1Y)/CCB
      A1X=X(II+MOD(J,N))-X(II+MOD(J-1,N))-B1X-C1X
      A1Y=Y(II+MOD(J,N))-Y(II+MOD(J-1,N))-B1Y-C1Y
      TYPE 100,A1X,B1X,C1X,X(II),A1Y,B1Y,C1Y,Y(II)
100   FORMAT(8F12.3)
      CALL POL3(A1X,B1X,C1X,X(II+MOD(J-1,N)),A1Y,B1Y,C1Y,
     *Y(II+MOD(J-1,N)),X(II+MOD(J-1,N)),Y(II+MOD(J-1,N)))
2     CONTINUE
      ID=0
      RETURN
3     CALL ERR(16)
      RETURN
      END
```

1.37. Subprogramul TEX

— DENUMIRE TEX

— FUNCŢIE Subprogramul **TEX** tipăreşte caracterele ale căror coduri *ASCII* se află în vectorul **TEX** cu lungimea *NRCAR*, unde *NRCAR* $\leqslant$ 80. Cu alte cuvinte subprogramul **TEX** realizează scrierea unui text care poate fi format din litere mari şi litere mici ale alfabetului latin, precum şi cifre şi semne speciale

— APEL **CALL TEX (X, Y, ALFAT, VEL, IREF, TEXT, NRCAR)**

— PARAMETRII *X, Y, ALFAT, VEL* — de tip *REAL*

IREF, NRCAR — de tip *INTEGER*

TEXT — vector *LOGICAL* ★ *1*

X, Y — coordonatele punctului de referinţă

Funcţie de valoarea parametrului de aliniere *IREF*, punctul de coordonate *X, Y* reprezintă:

IREF = 0; *X*, *Y* – cordonatele punctului de început al textului (aliniere la stînga)

IREF = 1; *X*, *Y* – coordonatele punctului de mijloc al textului (aliniere la mijloc)

IREF = 2; *X*, *Y* – coordonatele punctului de sfîrşit al textului (aliniere la dreapta)

Parametrii *X*, *Y* sînt afectaţi de transformarea definită prin apelurile anterioare ale subprogramelor **ROT, ANG, TRA, BEG, SCA, SSCA, SPG.**

Parametrul *ALFAT* este unghiul care dă înclinarea textului faţă de axa *OX*, unghiul fiind considerat în sens direct trigonometric. Valoarea *ALFAT* se va da în grade sau în radiani funcţie de valoarea parametrului *IRAD*. Unghiul *ALFAT* nu este influenţat de rotaţii.

Parametrul *VEL* dă înălţimea caracterelor în milimetri şi nu este afectat de scară.

Vectorul *TEXT* conţine textul ce trebuie scris avînd lungimea de *NRCAR* ⩽ 80 înţelegînd în numărul de caractere şi spaţiul dintre cuvinte.

```
      SUBROUTINE TEX(X.Y.ALFAT.VEL.IREF.TEXT.NRCAR)
      COMMON /GBI /XR.YR.ALFA.DX.DY.IOGL.IRAD.NLU.PI
      COMMON /HCAR/ALFAD.H.IPOZ1
      COMMON/BCAR/BET
      LOGICAL*1 TEXT(80),F,ORD1.ORD2.ORD3.ORD4.TAB(91),TEXTC(80),ZERO
      DATA F.ORD1.ORD2.ORD3.ORD4.ZERO/42.28.29.30.31.0/
      DATA TAB/64.79.87.65.140.108.80,86.77.93.92.78.107.96.75.97,
     1 240.241,242.243,244,245.246.247.248.249.84.94.76,66.110.111,
     1 23,193,194,195,196,197.198.199.200.201,209,210.211.212,213.214.
     1 215,216,217.226,227,228.229.230.231,232,233.74.0,90.0.0.
     1 0.129,130,131,132,133.134.135.136.137.145.146.147.148.149.150.
     1 151.152.153,162,163,164.165.166,167.168,169/
      IF(NRCAR.LF.0.OR.NRCAR.GT.80) GOTO 12
      ALFA1=ALFAT
      IF(IRAD.EQ.1)ALFA1=ALFA1*PI/180.
      ALFA1=ALFA1+ALFA
      IF(NLU.GT.5.OR.BET.NE.PI/2.)GOTO 7
      IF(ALFA1.EQ.ALFAD)GO TO 1
      ALFAD=ALFA1
      SA=16384.*SIN(ALFA1)
      CA=16384.*COS(ALFA1)
      CALL INV2(INT(SA).ISA)
      CALL INV2(INT(CA).ICA)
      WRITE(NLU.2)F.ORD2.ISA.ICA
2     FORMAT(2A1.2A2)
1     IF(VEL.EQ.H) GO TO 3
      H=VEL
      CALL INV2(INT(VEL*100.).IH)
      WRITE(NLU.2)F.ORD1.IH
3     IF(IREF.EQ.IPOZ) GO TO 4
      IPOZ=IREF
      IF(IPOZ.GT.2.OR.IPOZ.LT.0)GOTO 13
      CALL INV2(IPOZ.IPOZ1)
      WRITE(NLU.2)F.ORD3.IPOZ1
4     IF(NRCAR.GT.80) NRCAR=80
      NRC=NRCAR
      IF(MOD(NRCAR.2).EQ.1) NRC=NRC+1
      CALL INV2(NRC.NRC)
      CALL PLOT(X.Y.0)
      DO 14 I=1.NRCAR
      IF(TEXT(I).LT.32.OR.(TEXT(I)-31).GT.91) GOTO 15
14    CONTINUE
      WRITE(NLU.5) F.ORD4.NRC.(TAB(TEXT(I)-31).I=1.NRCAR)
5     FORMAT(2A1.A2.80A1)
      IF(MOD(NRCAR.2).EQ.1)WRITE(NLU.6)ZERO
6     FORMAT(A1)
```

```
      RETURN
7     H1=VEL/6.
      IF(NLU.LT.5)H1=H1*100.
      B=H1*7./8.
      X2=X
      Y2=Y
      IF(IREF.LT.1)GOTO 8
      X1=X
      Y1=Y
      DO 9 I=1,NRCAR
9     CALL CHAR(TEXT(I),X1,Y1,0,B,H1,ALFA1)
      IF(IREF.LT.2)GOTO 10
      X2=2*X-X1
      Y2=2*Y-Y1
      GOTO 8
10    X2=(3*X-X1)/2.
      Y2=(3*Y-Y1)/2.
8     CALL PLOT(X2,Y2,0)
      DO 11 I=1,NRCAR
11    CALL CHAR(TEXT(I),X2,Y2,1,B,H1,ALFA1)
      RETURN
12    CALL ERR(8)
      RETURN
13    CALL ERR(9)
      RETURN
15    CALL ERR(10)
      RETURN
      END

      SUBROUTINE SCHAR(U)
      COMMON /BCAR/BET
      COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      BET=U
      IF(IRAD.GT.0)BET=U*PI/180.
      BET=BET+ALFA
      RETURN
      END
```

Subprogramul **TEX** trimite mesei de desen ordinele:

2 A 1 C VEL

2 A 1 D sin (ALFAT) cos (ALFAT)

2 A 1 E IREF

2 A 1 F NRCAR TEXT (1) TEXT (2) ... TEXT (NRCAR)

— OBSERVAŢII Pentru lucrul cu imprimanta grafică se foloseşte un generator de caractere SOFT, subprogramul **TEX** făcînd apel la rutina **CHAR**. Această rutină ia în consideraţie şi înclinarea, parametru ce se poate seta prin apelul rutină **SCHAR**.

CALL SCHAR (BET)

unde *BET* este unghiul de înclinare al caracterelor faţă de axa *OX*, definit în sens trigonometric.

Chiar dacă se lucrează pentru masa de desen ($NL < 5$) se poate folosi generatorul de caractere SOFT dacă se doreşte utilizarea caracterelor cu o înclinare $BET \neq PI/2$, valoare setată de către **INI**. Rezultă deci că un apel al rutinei **SCHAR** cu un unghi $BET \neq PI/2$ va determina ca toate apelurile ulterioare ale subprogramelor **TEX** şi **NUM** să folosească generatoarele de caractere SOFT (subprogramul **NUM** apelează subprogramul **TEX**).

— ERORI RETURNATE

EROARE 8 – $NRCAR \leqslant 0$ sau $NRCAR > 80$

EROARE 9 – $IPOZ < 0$ sau $IPOZ \geqslant 2$

EROARE 10 – Vectorul **TEXT** conţine un cod de caractere nepermis /nu face parte din codurile *ASCII*/

```
      SUBROUTINE CHAR(LTCOD,XB,YB,IT,B,H1,ALFA1)
      LOGICAL*1 MATCAR(659,2),LTCOD
      DIMENSION INDMAT(92)
      COMMON /BCAR/BET
      DATA INDMAT/1,2,9,14,23,36,48,58,61,65,70,79,84,88,91,96,99,109,
     1 112,119,129,134,145,158,162,179,192,203,212,216,221,225,236,252,
     1 258,271,280,288,295,301,312,318,320,327,333,336,341,346,356,364,
     1 375,384,397,402,409,413,419,423,429,433,437,439,444,448,450,450,
     1 461,472,481,492,503,510,524,531,536,541,547,551,561,568,578,589,
     1 600,607,618,624,631,635,641,645,656,660/
      DATA MATCAR/-3,-2,3,1,2,-2,2,-3,-1,1,-2,2,-2,-2,3,-4,3,-5,1,-1,
     1 5,-5,-1,2,4,5,5,1,1,2,4,5,-3,3,-5,-1,1,2,2,1,-5,1,-5,5,4,4,5,-5,
     1 3,2,1,1,4,3,2,1,5,-1,1,-1,-2,1,1,2,-1,2,2,1,-2,-1,3,-2,2,-3,1,
     1 -1,3,-3,-1,3,-2,2,-3,-1,2,1,-2,-1,3,-3,-2,1,1,2,2,-1,3,-3,-2,1,
     1 1,2,4,5,5,4,2,-5,-1,2,2,-1,2,4,5,5,1,5,-1,2,4,5,5,4,2,5,1,-5,-4,
     1 4,1,5,-5,-1,2,4,5,5,4,2,1,1,5,-5,-1,2,4,5,5,4,2,1,1,2,4,5,-5,-2,
     1 5,1,-5,-2,1,1,2,4,5,5,4,2,1,1,2,4,5,5,4,-5,-1,2,4,5,5,4,2,1,1,
     1 2,4,5,-5,-1,1,2,2,1,-1,1,2,2,1,-2,-1,2,2,1,1,-1,2,1,-2,-3,1,3,
     1 -3,-1,3,-3,1,-3,-1,3,1,-3,-1,2,4,5,5,4,3,3,-3,3,-5,-4,3,2,2,3,4,
     1 4,5,5,4,2,1,1,2,3,-5,-1,3,5,-2,4,-5,-1,1,4,5,5,4,1,4,5,5,4,1,
     1 -5,-5,4,2,1,1,2,4,5,-5,-1,1,4,5,5,4,1,-5,-1,1,5,-4,1,1,5,-1,1,5,
     1 -4,1,-5,-3,5,5,4,2,1,1,2,4,5,-5,-1,1,1,5,5,5,-1,1,-1,2,4,5,5,1,
     1 -5,-1,1,-5,1,2,5,-1,1,5,-1,1,3,5,5,-1,1,5,5,-5,-2,1,1,2,4,5,5,4,
     1 2,-5,-1,1,4,5,5,4,1,-5,-2,1,1,2,4,5,5,4,2,-4,5,-1,1,4,5,5,4,1,4,
     1 5,-1,2,4,5,5,4,2,1,1,2,4,5,-5,-3,3,1,5,-5,-1,1,2,4,5,5,-5,-1,3,
     1 5,-5,-1,2,3,4,5,-5,-1,5,-1,5,-3,3,1,-5,3,-5,-1,5,1,5,-3,1,1,3,-1,
     1 3,-1,3,3,1,-5,-1,2,3,-3,-1,4,-4,4,4,3,2,1,1,2,3,4,-4,-1,1,1,2,3,
     1 4,4,3,2,1,-4,-4,3,2,1,1,2,3,4,-4,-4,4,4,3,2,1,1,2,3,4,-4,-1,4,4,
     1 3,2,1,1,2,3,4,-4,-2,2,3,4,-3,1,-4,-1,2,3,4,4,4,3,2,1,1,2,3,4,-4,
     1 -1,1,1,2,3,4,4,-1,1,2,3,-3,-1,2,3,3,3,-1,1,-4,1,2,4,-1,1,2,-2,
     1 -1,1,1,2,3,3,3,4,5,5,-1,1,1,2,3,4,4,-2,1,1,2,3,4,4,3,2,-4,-1,1,
     1 1,2,3,4,4,3,2,1,-4,-4,4,4,3,2,1,1,2,3,4,-4,-1,1,1,2,3,4,-4,-1,2,
     1 3,4,3,2,1,2,3,4,-4,-1,3,-2,2,3,-3,-1,1,2,3,4,4,4,-1,2,4,-4,-1,2,
     1 3,4,5,-5,-1,4,-1,4,-1,2,3,4,4,-1,1,2,3,4,-4,-1,4,1,4,0,1,6,6,1,
     1 0,0,0,4,5,5,4,0,0,6,6,0,2,2,4,4,0,2,1,1,2,3,3,4,5,5,4,6,0,0,4,6,
     1 6,4,4,6,0,0,2,2,0,0,2,0,0,1,2,5,6,6,4,0,4,5,0,6,5,1,0,0,1,5,6,0,
     1 2,4,4,2,2,4,3,3,0,3,3,4,2,0,1,1,0,0,3,3,0,0,0,1,1,0,0,6,0,0,2,4,
     1 6,6,4,2,0,0,0,4,6,0,5,6,6,5,4,0,0,1,0,0,1,3,4,4,6,6,0,0,6,2,2,0,
     1 1,0,0,1,3,4,4,3,6,6,0,3,4,4,3,1,0,0,1,5,6,6,5,0,0,6,6,0,3,4,5,6,
     1 6,5,4,3,3,2,1,0,0,1,2,3,0,1,0,0,1,5,6,6,5,3,2,2,3,0,3,4,4,3,3,2,
     1 1,1,2,2,0,3,3,4,4,3,1,1,0,0,4,3,2,0,2,2,3,3,0,2,3,4,0,5,6,6,5,4,
     1 3,3,1,0,0,0,1,0,1,3,4,3,0,0,5,6,6,5,0,-1,-1,0,0,6,0,3,3,0,0,6,6,
     1 5,4,3,3,3,2,1,0,0,0,5,6,6,5,1,0,0,1,0,0,6,6,5,1,0,0,0,0,6,6,3,3,
     1 0,0,0,6,6,3,3,0,3,3,1,0,0,1,5,6,6,5,0,0,6,3,3,6,0,6,0,1,0,0,1,6,
     1 6,0,0,6,6,2,3,0,6,0,0,0,6,3,6,0,0,6,0,6,0,0,1,5,6,6,5,1,0,0,0,0,
     1 6,6,5,4,3,3,0,0,1,5,6,6,5,1,0,0,1,0,0,6,6,5,4,3,3,3,0,1,0,0,1,2,
     1 3,3,4,5,6,6,5,0,0,6,6,6,0,6,1,0,0,1,6,0,6,0,6,0,6,0,3,0,6,0,0,6,
     1 6,0,0,3,6,6,3,0,6,6,0,0,6,6,0,0,6,0,0,0,6,6,0,3,5,3,0,0,0,0,4,3,
     1 4,4,3,1,0,0,1,0,0,6,3,4,4,3,1,0,0,1,0,3,4,4,3,1,0,0,1,0,0,6,3,4,
     1 4,3,1,0,0,1,0,2,2,3,4,4,3,1,0,0,1,0,0,5,6,5,2,2,0,-1,-2,-2,-1,4,
     1 3,4,4,3,1,0,0,1,0,0,6,3,4,4,3,0,4,1,0,1,0,-1,-2,-1,4,0,0,6,4,1,
     1 2,0,6,0,1,0,0,4,3,4,3,0,3,4,3,0,0,4,3,4,4,3,0,0,1,3,4,4,3,1,0,0,
     1 0,-2,4,3,4,4,3,1,0,0,1,0,-2,4,3,4,4,3,1,0,0,1,0,0,4,3,4,4,3,0,1,
     1 0,0,1,2,2,3,4,4,3,0,4,4,6,0,1,0,4,1,0,0,1,4,0,4,0,4,0,4,0,2,0,4,
     1 0,0,4,4,0,-1,-2,-2,-1,4,4,1,0,0,1,0,4,4,0,0/
```

```
      LITCOD=LTCOD-31
      INDI=INDMAT(LITCOD)
      INDF=INDMAT(LITCOD+1)-1
      IF(INDF.LT.INDI)RETURN
      D=0.
      C=COS(ALFA1)
      S=SIN(ALFA1)
      D=COS(BET)/SIN(BET)
      DO 4 I=INDI,INDF
    1 JPEN=1
      I1=MATCAR(I,1)
      IF(I1.GT.0)GOTO 2
      JPEN=0
      I1=-I1
    2 I2=MATCAR(I,2)
      XD=H1*D*I2+R*I1
      YD=H1*I2
      IF(ALFA1.EQ.0.)GOTO 3
      X1=XD*C-YD*S
      YD=XD*S+YD*C
      XD=X1
    3 XD=XB+XD
      YD=YB+YD
      IF(IT.LT.1)GOTO 4
      CALL PLOT(XD,YD,JPEN)
    4 CONTINUE
      XB=XD
      YB=YD
      RETURN
      END
```

1.38. Subprogramul POS

= DENUMIRE	**POS**
= FUNCȚIE	Subprogramul **POS** trimete mesei de desen ordinul 2 A 18 N, de trecere în mod manual, cu deplasarea capului de scriere în punctul (*X*, *Y*) și cu afișarea pe display-ul de pe panoul de comandă al mesei, a numărului *N*
= APEL	**CALL POS (X, Y, N)**
= PARAMETRI	*X*, *Y* — coordonatele punctului de tranziție Parametrii *X*, *Y*, aparțin valorilor de tip *REAL*. *N* - *INTEGER*
= OBSERVAȚIE	Subprogramul va fi influențat de toate subprogramele de organizare și transformare, cu excepția subprogramului *LMT*. Cu ajutorul acestui subprogram se pot introduce în program puncte de oprire, pentru a se putea introduce comenzi manuale sau să se schimbe hîrtia. Numărul *N* nu trebuie să depășească valoarea 8191. În cazul lucrului cu imprimanta grafică, apelul subprogramului **POS** nu are nici un efect.

```
      SUBROUTINE POS(X,Y,N)
      COMMON /GBL/XR,YR,ALFA,DX,DY,IOGL,IRAD,NLU,PI
      LOGICAL*1 F,ORD
      DATA F,ORD/42,24/
      IF(NLU.GT.5)RETURN
      CALL PLOT(X,Y,0)
      IF(N.GT.8191)N=8191
      CALL INV2(N,N1)
      WRITE(NLU,1) F,ORD,N1
    1 FORMAT(2A1,A2)
      RETURN
      END
```

1.39. Subprogramul NUM

— DENUMIRE NUM

— FUNCŢIE Subprogramul **NUM** tipăreşte numărul real *C* cu *N* zecimale. Numărul de zecimale trebuie să fie mai mare decît zero şi mai mic decît *15*. Numărul este scris cu *15* cifre dintre care *N* cifre sînt zecimale.

— APEL **CALL NUM (X, Y, ALFAT, VEL, IREF, C, N)**

— PARAMETRII *X*, *Y* — coordonatele punctului de referinţă
ALFAT — înclinarea rîndului de scriere faţă de axa *OX*, în grade
C — număr real de maximum 15 cifre
N — numărul de zecimale > 0
VEL — înălţimea cifrelor
IREF — specifică poziţia rîndului scris în funcţie de punctul de referinţă. $0 < = IREF = < 2$
Parametrul *C* se defineşte în *REAL* iar parametrul *N* se defineşte în *INTEGER*.
Parametrii *X*, *Y*, *ALFAT*, *VEL*, *IREF* — au aceiaşi semnificaţie ca şi în cadrul subprogramului **TEX**.

— ERORI RETURNATE Eroare 7 — $N < 0$ sau $N > 15$.

```
      SUBROUTINE NUM(X,Y,ALFA,VEL,TREF,C,N)
      LOGICAL*1 TFXT(17)
      DOUBLE PRECISION FOR(3),F(15)
      DATA FOR(1),FOR(3)/'(',')'/
      DATA F/'F17.1','F17.2','F17.3','F17.4','F17.5','F17.6','F17.7',
     1 'F17.8','F17.9','F17.10','F17.11','F17.12','F17.13',
     1 'F17.14','F17.15'/
      IF(N.LT.0.OR.N.GT.15) GOTO 8
      IF(N.EQ.0) GOTO 1
      FOR(2)=F(N)
      ENCODE(17,FOR,TEXT) C
      GOTO 4
1     NR=C
      ENCODE(17,3,TEXT) NR
3     FORMAT(I17)
4     II=1
      IF(TEXT(1).FQ.45)II=2
      DO 5 J=II,17
      IF(TEXT(J).NE.32)GOTO 6
5     CONTINUE
6     DO 7 K=J,17
      TEXT(II+K-J)=TEXT(K)
7     CONTINUE
      CALL TEX(X,Y,ALFA,VEL,TREF,TEXT,II+K-J-1)
      RETURN
8     CALL ERR(7)
      RETURN
      END
```

1.40. Lista erorilor returnate de subprogramele grafice. Aplicaţii. Programe test.

Subprogramele grafice din biblioteca **DIGILIB** returnează la consolă în caz de eroare, următorul mesaj:

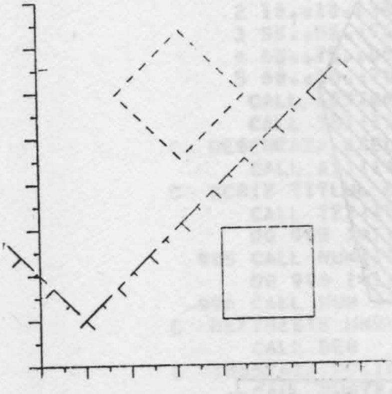
xxx DIGILIB EROARE N xxx

unde *N* reprezintă numărul erorii întîlnite.

În tabelul de mai jos sînt date valorile posibile ale lui N, cu semnificațiile corespunzătoare, precum și acțiunea întreprinsă în caz de eroare:

Număr eroare	Sub program	Semnificație
1	**SCA**	– factorul de scară pentru axele OX sau OY negativ sau nul. Dacă valoarea este negativă, se ia valoarea absolută. Dacă valoarea este nulă, subprogramul nu execută nici o acțiune.
2	**SSCA**	– aceiași semnificație ca eroare 1.
3	**TLA**	– definire incorectă a capului de scriere ($KS > 2$) se consideră KS mod $2 + 1$
4	**BLH**	– tipul liniei definit incorect ($KL < 0$ sau $KL > 7$) nu se modifică tipul liniei.
5	**SPD**	– una din viteze este mai mare decît 400 mm/s sau una din treptele de accelerație este mai mare decît 7.
	SSPD	Vitezele de accelerație rămîn nemodificate.
6	**BLD**	– numărul de zone din definiția tipului de linie este definit incorect ($N > 4$ sau $N < 1$). Nu se redefinește tipul specificat de linie.
7	**NUM**	– numărul de zecimale este incorect specificat ($N < 0$ sau $N > 15$). Subprogramul **NUM** nu tipărește numărul C.
8	**TEX**	– numărul caracterelor incorect specificat ($NRCAR < 0$ sau $NRCAR > 80$) Subprogramul **TEX** nu tipărește șirul dat în vectorul $TEXT$
9	**TEX**	– parametrul de poziționare incorect specificat ($IPOZ < 0$ sau $IPOZ > 2$) textul nu va fi tipărit.
10	**TEX**	– în vectorul $TEXT$ există un cod nepermis (nu este $ASCII$) textul nu va fi tipărit
11	**PLG**	– indicii I, J sînt incorecți definiți ($I \leqslant J$); nu se desenează nimic.
12	**CSC**	– raza cercului este mai mică de 0,3 mm; nu se desenează nimic.
13	**CPP**	– cele trei puncte sînt coliniare; se trage o dreaptă din punctul ($X1$, $Y1$) în punctul ($X3$, $Y3$).
14	**SRA**	– s-au specificat mai puțin de 3 puncte; nu se desenează nimic.
15	**IPO**	– numărul punctelor de interpolat este mai mic decît 3; nu se desenează nimic.
16	**IPC**	– IDEM eroare 15

Aplicații. Programe test


```
C  PROGRAM TEST TRANSLATIE SI ROTATIE
      CALL ASSIGN(1,'PP:')
      CALL INI(1)
      CALL AXI(80.,80.,5.,5.,1,1)
      CALL RCT(40.,10.,60.,30.)
      CALL BEG(10.,10.)
      CALL DEG
      CALL ROT(45.)
      CALL BLH(4)
      CALL AXI(80.,80.,5.,5.,1,1)
      CALL BLH(3)
      CALL RCT(40.,10.,60.,30.)
      CALL EOF
      STOP
      END
```

Fig. 1.1

```
      PROGRAM TEST   DESEN DE OPERATII
      CALL ASSIGN(1,'PP:')
      CALL INT(1)
      DIMENSION X(16),Y(16)
      DATA X/15.,35.,40.,40.,35.,30.,20.,5.,
     * 65.,85.,95.,80.,70.,65.,60.,60./
      DATA Y/15.,15.,20.,35.,40.,90.,90.,55.,
     1 15.,15.,55.,90.,90.,40.,35.,20./
C  TRASEAZA AXELE DESENULUI
      CALL AXI(110.,110.,5.,5.,1,1)
C  SCRIE TITLUL DESENULUI SI AXELE
      CALL TEX(25.,100.,0.,4.,0,'DESEN DE OPERATII',17)
      DO 995 I=1,11
  995 CALL NUM(10.*I,-5.,0.,2.5,1,10.*I,0)
      DO 996 I=1,11
  996 CALL NUM(-3.,10.*I,0.,2.5,2,10.*I,0)
C  DEFINESTE UNGHIUL IN GRADE
      CALL DEG
C. TRASEAZA CONTURUL PIESE SI HASUREAZA
      CALL PLG(X,Y,1,8,1)
      CALL SRA(X,Y,1,8,45.,2.)
      CALL PLG(X,Y,9,16,1)
      CALL SRA(X,Y,9,16,45.,2.)
C COMPLETEAZA PIESA
      CALL LIN(30.,90.,70.,90.)
      CALL LIN(35.,40.,65.,40.)
      CALL LIN(40.,35.,60.,35.)
      CALL LIN(40.,20.,60.,20.)
      CALL LIN(35.,15.,65.,15.)
      CALL BLH(1)
C  TRASEAZA DREPTUNGHIUL INTERIOR
      CALL RCT(25.,20.,75.,80.)
      CALL BLH(4)
C  TRASEAZA AXA VERTICALA A PIESEI
      CALL LIN(50.,5.,50.,95.)
      CALL EOF
      STOP
      END
```

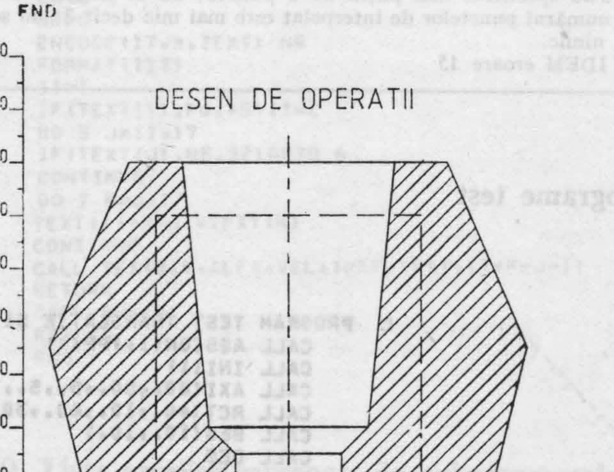

Fig. 1.2

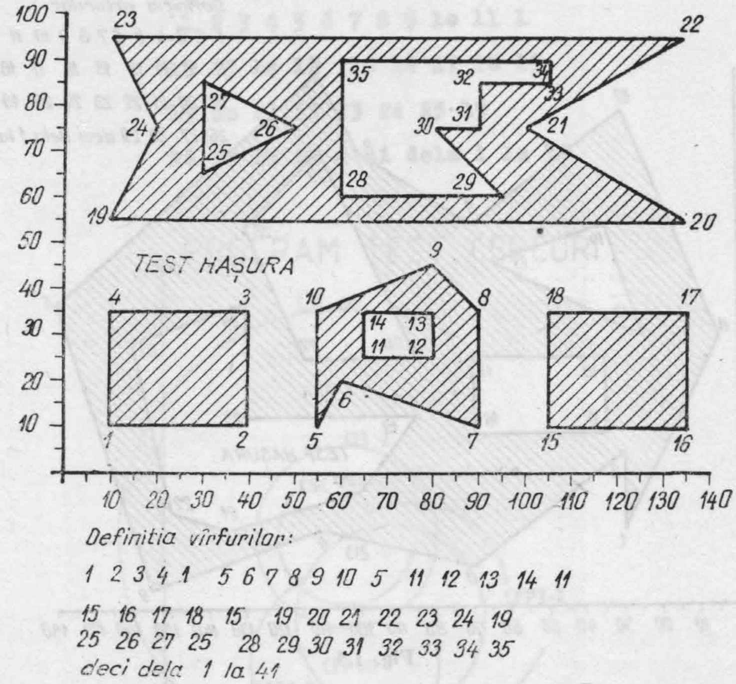

Fig. 1.3

```
C   PROGRAM TEST   HASURA
      DIMENSION X(41),Y(41)
      DATA X/10.,40.,40.,10.,10.,
     * 55.,60.,90.,90.,80.,55.,55.,
     1 65.,80.,80.,65.,65.,
     2 105.,135.,135.,105.,105.,
     3 10.,135.,100.,135.,10.,20.,10.,
     4 30.,50.,30.,30.,
     5 60.,95.,80.,90.,90.,105.,105.,60./
      DATA Y/10.,10.,35.,35.,10.,
     * 10.,20.,10.,35.,45.,35.,10.,
     1 25.,25.,35.,35.,25.,
     2 10.,10.,35.,35.,10.,
     3 55.,55.,75.,95.,95.,75.,55.,
     4 65.,75.,85.,65.,
     5 60.,60.,75.,75.,85.,85.,90.,90./
      CALL ASSIGN(1,'PP:')
      CALL INI(1)
C   DESENEAZA AXELE
      CALL AXI(140.,100.,5.,5.,1,1)
C   SCRIE TITLUL DESENULUI SI AXELE
      CALL TEX(15.,45.,0.,4.,0.,'TEST HASURA',11)
      DO 995 I=1,14
  995 CALL NUM(10.*I,-5.,0.,2.5,1,10.*I,0)
      DO 996 I=1,10
  996 CALL NUM (-3.,10.*I,0.,2.5,2,10.*I,0)
C   DEFINESTE UNGHIUL IN GRADE
      CALL DEG
C   TRASEAZA POLIGOANELE SI HASUREAZA
      CALL PLG(X,Y,1,41,1)
      CALL SRA(X,Y,1,41,45.,2.)
      CALL EOF
      STOP
      END
```

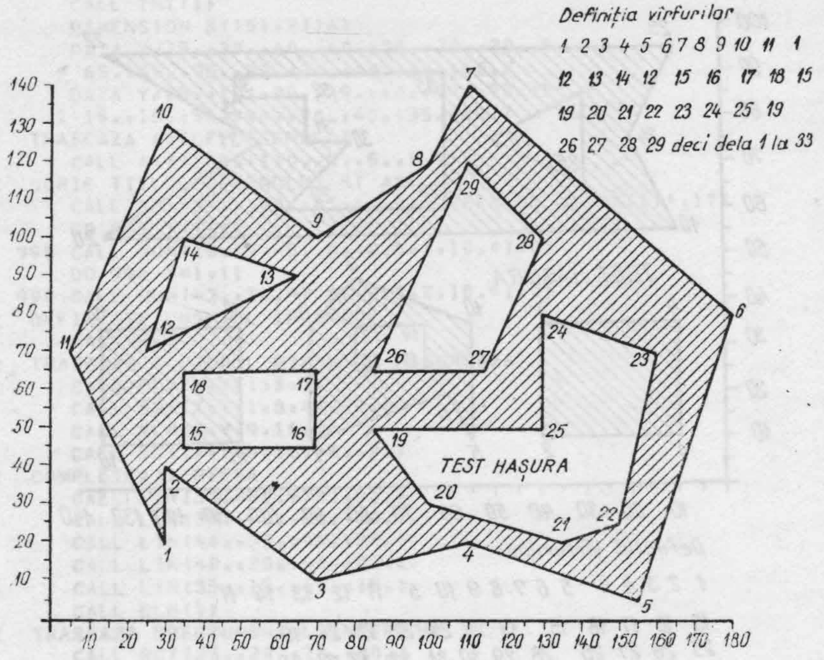

Fig. 1.4

```
C  PROGRAM TEST   HASURA
      DIMENSION X(33),Y(33)
      DATA X/30.,30.,70.,110.,155.,180.,110.,100.,70.,30.,5.,30.,
     * 25.,65.,35.,25.,
     1 35.,70.,70.,35.,35.,
     2 85.,100.,135.,150.,160.,130.,130.,85.,
     3 85.,115.,130.,110./
      DATA Y/20.,40.,10.,20.,5.,80.,140.,120.,100.,130.,70.,20.,
     * 70.,90.,100.,70.,
     1 45.,45.,65.,65.,45.,
     2 50.,30.,20.,25.,70.,80.,50.,50.,
     3 65.,65.,100.,120./
      CALL ASSIGN(1,'PP:')
      CALL INI(1)
C  DESENEAZA AXELE
      CALL AXI(180.,140.,5.,5.,1,1)
C  SCRIE TITLUL DESENULUI SI AXELE
      CALL TEX(100.,40.,0.,4.,0.,'TEST HASURA',11)
      DO 995 I=1,18
  995 CALL NUM(10.*I,-5.,0.,2.5,1,10.*I,0)
      DO 996 I=1,14
  996 CALL NUM(-3.,10.*I,0.,2.5,2,10.*I,0)
C  DEFINESTE UNGHIUL IN GRADE
      CALL DEG
C  TRASEAZA POLIGOANELE SI HASUREAZA
      CALL PLG(X,Y,1,33,1)
      CALL SRA(X,Y,1,33,45.,2.)
      CALL EOF
      STOP
      END
```

Definiţia vîrfurilor :

1 2 3 4 5 6 7 8 9 1o 11 1

12 13 14 12 15 16 17 18 15

19 2o 21 22 23 24 25 19

26 27 28 29 deci dela 1 la 33

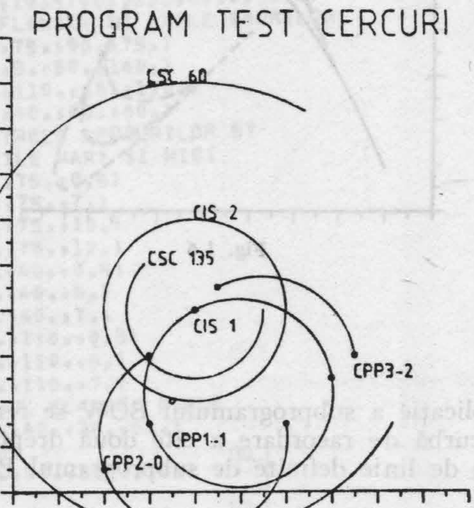

Fig. 1.5

```
C  PROGRAM TEST   CERC,CIS,CPP,CSC
      CALL ASSIGN(1,'PP:')
      CALL INI(1)
      CALL AXI(100.,100.,5.,5.,1,1)
      CALL CIS(40.,40.,0.5)
      CALL CIS(40.,40.,20.)
      CALL CIS(30.,30.,0.5)
      CALL CIS(45.,45.,0.5)
      CALL CIS(30.,15.,0.5)
      CALL CIS(20.,5.,0.5)
      CALL CIS(35.,20.,0.5)
      CALL CIS(70.,25.,0.5)
      CALL CIS(60.,15.,0.5)
      CALL CIS(75.,30.,0.5)
      CALL DEG
      CALL CSC(40.,40.,50.,60.,330.)
      CALL CSC(40.,40.,15.,135.,360.)
      CALL CPP(40.,40.,30.,15.,70.,25.,1)
      CALL CPP(30.,30.,20.,5.,60.,15.,0)
      CALL CPP(45.,45.,35.,20.,75.,30.,2)
      CALL TEX(5.,100.,0.,6.,0,'PROGRAM TEST CERCURI',20)
      CALL TEX(40.,35.,0.,3.,0,'CIS 1',5)
      CALL TEX(40.,60.,0.,3.,0,'CIS 2',5)
      CALL TEX(30.,50.,0.,3.,0,'CSC 135',7)
      CALL TEX(30.,90.,0.,3.,0,'CSC 60-330',6)
      CALL TEX(35.,10.,0.,3.,0,'CPP1-1',6)
      CALL TEX(20.,5.,0.,3.,0,'CPP2-0',6)
      CALL TEX(75.,25.,0.,3.,0,'CPP3-2',6)
      CALL EOF
      STOP
      END
```

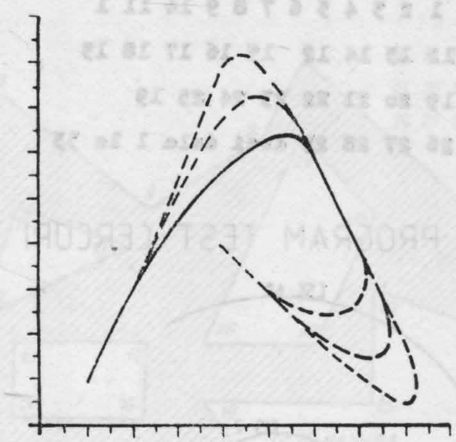

Fig. 1.6

În această aplicație a subprogramului BOW se remarcă utilizarea diferitelor arce de curbă de racordare a cîte două drepte date, arcele fiind trasate cu tipurile de linie definite de subprogramul BLH.

```
C     PROGRAM TEST ..
      CALL ASSIGN(1,'PP:')
      CALL INT(1)
      CALL AXI(90.,90.,5.,5.,1,1)
      CALL LIN(10.,10.,20.,30.)
      CALL BOW(500)
      CALL LIN(60.,60.,70.,40.)
      CALL BLH(1)
      CALL NOT
      CALL LIN(10.,10.,20.,30.)
      CALL BOW(1000)
      CALL NOT
      CALL LIN(60.,60.,70.,40.)
      CALL BLH(3)
      CALL NOT
      CALL LIN(10.,10.,20.,30.)
      CALL BOW(1500)
      CALL NOT
      CALL LIN(60.,60.,70.,40.)
      CALL LIN(40.,40.,50.,30.)
      CALL BOW(500)
      CALL NOT
      CALL LIN(70.,40.,60.,60.)
      CALL BLH(1)
      CALL NOT
      CALL LIN(40.,40.,50.,30.)
      CALL BOW(1000)
      CALL NOT
      CALL LIN(70.,40.,60.,60.)
      CALL BLH(3)
      CALL NOT
      CALL LIN(40.,40.,50.,30.)
      CALL BOW(1500)
      CALL NOT
      CALL LIN(70.,40.,60.,60.)
      CALL EOF
      STOP
      END
```

```
C   PROGRAM TEST   FLANSE OVALA
      CALL ASSIGN(1,'PP:')
      CALL INI(1)
C   TRASEAZA AXELE DE COORDONATE
      CALL AXI(90.,140.,5.,5.,1,1)
C   SCRIE TITLUL DESENULUI SI AXELE
      CALL TEX(5.,5.,0.,4.,0,'FLANSE OVALA',12)
      DO 995 I=1,9
  995 CALL NUM(10.*I,-5.,0.,2.5,1,10.*I,0)
      DO 996 I=1,14
  996 CALL NUM(-3.,10.*I,0.,2.5,2,10.*I,0)
C   TRASEAZA AXELE FLANSEI SI AXELE GAURILOR
      CALL LIN(10.,75.,90.,75.)
      CALL LIN(50.,5.,50.,140.)
      CALL LIN(40.,110.,60.,110.)
      CALL LIN(40.,40.,60.,40.)
C   BALUSTREAZA CENTRELE CERCURILOR SI
C   TRASEAZA CERCURILE MARI SI MICI
      CALL CIS(50.,75.,0.5)
      CALL CIS(50.,75.,7.)
      CALL CIS(50.,75.,10.)
      CALL CIS(50.,75.,12.)
      CALL CIS(50.,40.,0.5)
      CALL CIS(50.,40.,5.)
      CALL CIS(50.,40.,7.)
      CALL CIS(50.,110.,0.5)
      CALL CIS(50.,110.,5.)
      CALL CIS(50.,110.,7.)
C   TRASEAZA CONTURUL FLANSEI OVALE
      CALL LIN(35.,40.,30.,60.)
      CALL BOW(500)
      CALL LIN(30.,90.,35.,110.)
      CALL NOT
      CALL LIN(30.,90.,35.,110.)
      CALL BOW(750)
      CALL LIN(65.,110.,70.,90.)
      CALL NOT
      CALL LIN(65.,110.,70.,90.)
      CALL BOW(500)
      CALL LIN(70.,60.,65.,40.)
      CALL NOT
      CALL LIN(70.,60.,65.,40.)
      CALL BOW(750)
      CALL NOT
      CALL LIN(35.,40.,30.,60.
      CALL EOF
      STOP
      END
```

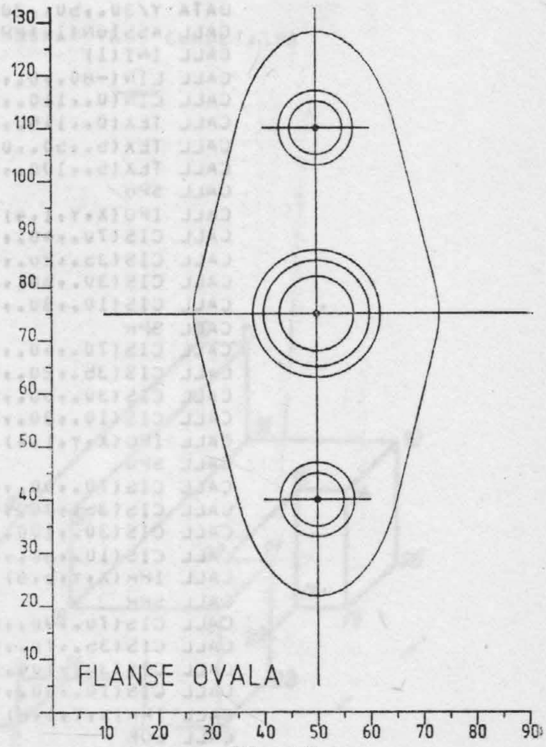

Fig. 1.7

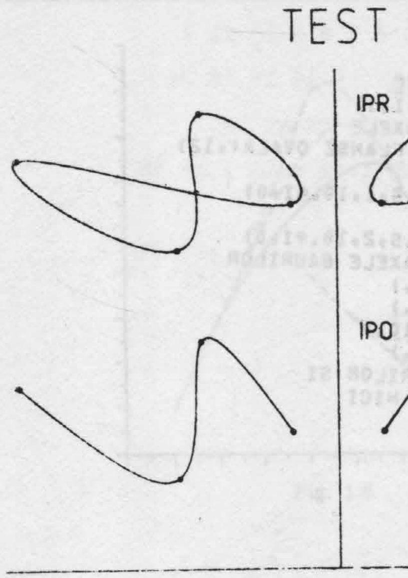

Fig. 1.8

```
      PROGRAM TEST CURBE IPO SI IPR
      DIMENSION X(8),Y(8)
      DATA X/10.,30.,35.,70.,10.,30.,35.,70./
      DATA Y/30.,50.,20.,40.,80.,100.,70.,90./
      CALL ASSIGN(1,'PP:')
      CALL INI(1)
      CALL LIN(-80.,0.,80.,0.)
      CALL LIN(0.,110.,0.,0.)
      CALL TEX(0.,115.,0.,8.,1,'TEST',4)
      CALL TEX(5.,50.,0.,4.,0,'IPO',3)
      CALL TEX(5.,100.,0.,4.,0,'IPR',3)
      CALL SPG
      CALL IPO(X,Y,1,4)
      CALL CIS(70.,40.,0.5)
      CALL CIS(35.,20.,0.5)
      CALL CIS(30.,50.,0.5)
      CALL CIS(10.,30.,0.5)
      CALL SPR
      CALL CIS(70.,40.,0.5)
      CALL CIS(35.,20.,0.5)
      CALL CIS(30.,50.,0.5)
      CALL CIS(10.,30.,0.5)
      CALL IPO(X,Y,1,4)
      CALL SPG
      CALL CIS(70.,90.,0.5)
      CALL CIS(35.,70.,0.5)
      CALL CIS(30.,100.,0.5)
      CALL CIS(10.,80.,0.5)
      CALL IPR(X,Y,5,8)
      CALL SPR
      CALL CIS(70.,90.,0.5)
      CALL CIS(35.,70.,0.5)
      CALL CIS(30.,100.,0.5)
      CALL CIS(10.,80.,0.5)
      CALL IPR(X,Y,5,8)
      CALL EOF
      STOP
      END
```

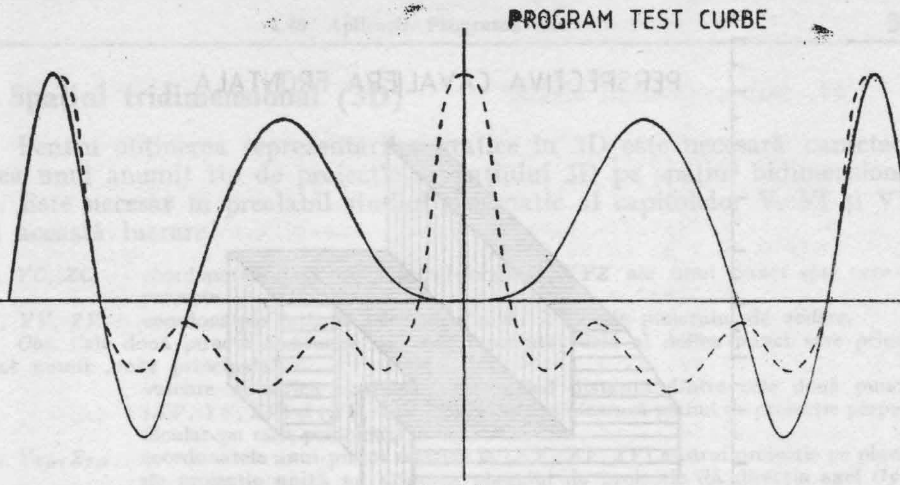

Fig. 1.9

```
C   PROGRAM TEST CURBE
      DIMENSION X(8),Y(8)
      DATA X/0.,20.,40.,60.,70.,80.,90.,100./
      DATA Y/0.,10.,40.,0.,-30.,0.,50.,0./
      DIMENSION X1(11),Y1(11)
      DATA X1/0.,5.,10.,20.,30.,45.,60.,70.,80.,85.,90./
      DATA Y1/50.,40.,0.,-15.,-5.,-20.,-5.,-15.,0.,40.,50./
      CALL ASSIGN(1,'PP:')
      CALL INI(1)
      CALL DEG
      CALL TEX(10.,60.,0.,4.,0,'PROGRAM TEST CURBE',18)
      CALL LIN(-110.,0.,110.,0.)
      CALL LIN(0.,-40.,0.,60.)
      CALL SPG
      CALL IPO(X,Y,1,8)
      CALL SPR
      CALL IPO(X,Y,1,8)
      CALL BLH(3)
      CALL SPG
      CALL IPO(X1,Y1,1,11)
      CALL SPR
      CALL IPO(X1,Y1,1,11)
      CALL EOF
      STOP
      END
```

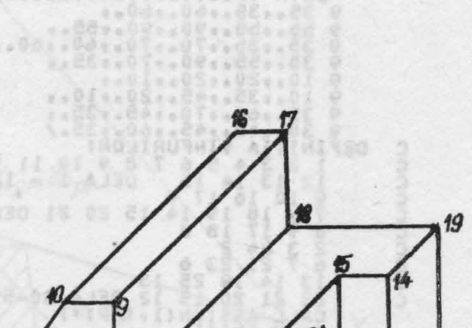

Fig. 1.10 a

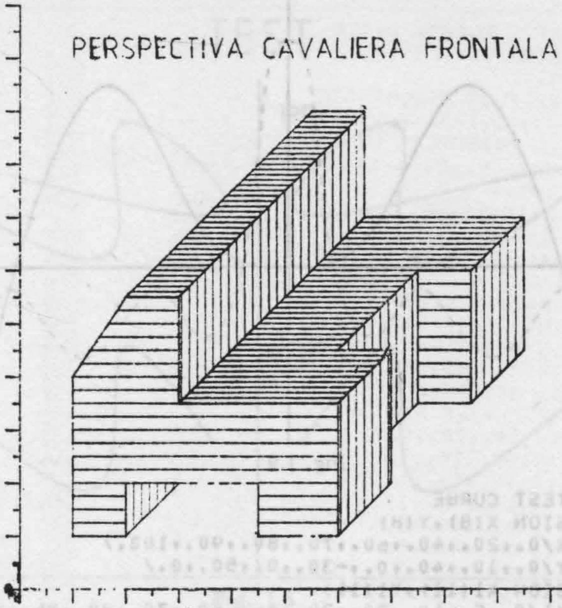

Fig. 1.10 b

```
C   PROGRAM TEST
C   PERSPECTIVA CAVALIERA FRONTALA
      DIMENSION X(53),Y(53)
      DATA X/10.,20.,20.,45.,45.,60.,60.,30.,30.,20.,10.,10.,
     1 75.,85.,85.,75.,
     2 30.,20.,55.,65.,30.,
     3 60.,30.,65.,95.,85.,75.,60.,70.,
     4 30.,30.,65.,65.,30.,
     5 20.,20.,30.,20.,
     6 60.,60.,70.,70.,60.,
     7 85.,85.,95.,95.,85.,
     8 70.,70.,60.,75.,75./
      DATA Y/10.,10.,20.,20.,10.,10.,35.,35.,55.,55.,40.,10.,
     9 35.,35.,60.,60.,
     9 55.,55.,90.,90.,55.,
     9 35.,35.,70.,70.,60.,60.,45.,45.,
     9 35.,55.,90.,70.,35.,
     9 10.,20.,20.,10.,
     9 10.,35.,45.,20.,10.,
     9 35.,60.,70.,45.,35.,
     9 30.,45.,45.,60.,35./
C   DEFINITIA VIRFURILOR:
C      1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 1
C      12 13 14 15   DELA 1 - 16
C      9 10 16 17 9
C      7 8 18 19 14 15 20 21 DELA 17-29
C      8 9 17 18 8
C      2 3 24 2
C      6 7 21 23 6
C      13 14 19 25 13
C      22 21 20 15 12 DELA 30-53
      CALL ASSIGN(1,'PP:')
      CALL INI(1)
C   TRASEAZA AXELE DESENULUI
      CALL AXI(110.,110.,5.,5.,1,1)
C   SCRIE TITLUL DESENULUI SI GRADEAZA AXELE
      CALL TEX(10.,100.,0.,4.,8.,'PERSPECTIVA
     1 CAVALIERA FRONTALA',30)
C   DEFINESTE UNGHIUL IN GRADE
      CALL DEG
C   TRASEAZA SI HASUREAZA DIFERIT PIESA
      CALL PLG(X,Y,1,16,1)
      CALL SRA(X,Y,1,16,0.,2.5)
      CALL PLG(X,Y,17,29,1)
      CALL SRA(X,Y,17,29,0.,1.)
      CALL PLG(X,Y,30,53,1)
      CALL SRA(X,Y,30,53,90.,1.5)
      CALL EOF
      STOP
      END
```

B. Spațiul tridimensional (3D)

Pentru obținerea reprezentărilor grafice în 3D este necesară caracterizarea unui anumit tip de proiecție a spațiului 3D pe spațiul bidimensional 2D. Este necesar în prealabil studiul sistematic al capitolelor V, VI și VII din această lucrare.

XC, YC, ZC — coordonatele față de triedrul original *XYZ* ale unui punct spre care se privește.

XV, YV, ZV — coordonatele față de triedrul original *XYZ* ale punctului de vedere.

Obs. Cele două puncte alcătuiesc un vector orientat dela al doilea punct spre primul punct numit „raăz principală".

D — valoare numerică pozitivă reprezentînd distanța dintre cele două puncte (*XV*, *YV*, *ZV*) și (*XC*, *YC*, *ZC*) la care se plasează planul de proiecție perpendicular pe raza principală.

Xs_{pr}, Ys_{pr}, Zs_{pr} — coordonatele unui punct relative la (*XY*, *YV*, *ZV*) a cărui proiecție pe planul de proiecție unită cu originea planului de proiecție dă direcția axei *Oy* a noului triedru. Originea *O''* a planului de proiecție se alege la intersecția razei principale cu planul de proiecție. Axa *O'z'* a noului triedru este chiar raza principală iar sensul axei este dela *O'* către (*XV*, *YV*, *ZV*).

D_x, D_y — valori numerice pozitive reprezentînd mărimea unui sfert din fereastra din planul de proiecție față de care se execută procedura de clippihg. Fereastra este un dreptunghi cu laturile paralele cu axele *O'x'* și *O'y'* ale noului triedru și cu mijlocul în *O'*.

Obs. Toate elementele sistemului de proiecție pot fi urmărite pe figura 1.11.

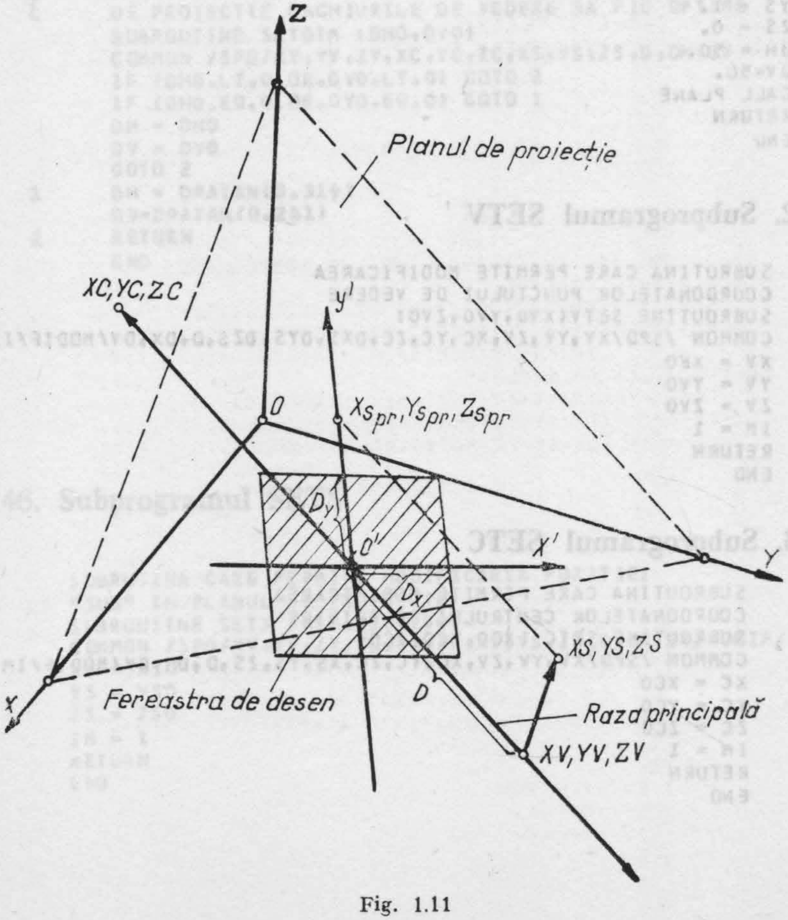

Fig. 1.11

1.41. Subprogramul INISP

```
C     SUBRUTINA PENTRU INITIALIZAREA VARIABILELOR SPATIALE
      SUBROUTINE INISP
      COMMON /SPR/CX1X,CX1Y,CX1Z,CY1X,CY1Y,CY1Z,CZ1C,CZ1Y,CZ1Z,
     * XO,YO,ZO/
     *          SPD/XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DH,DV/MODIF/IM
C     SPR - BLOC DE COMUN IN CARE SE VOR PLASA COSINUSII DIRECTORI
C           AI AXELOR NOULUI SISTEM DE COORDONARE SI DEPLASAMENTUL
C           ORIGINII NOULUI SISTEM
C     SPD - BLOC DE COMUN IN CARE SE VOR PLASA DATELE SISTEMULUI
C           DE PROIECTIE
C           XV,YV,ZV, - COORDONATE PUNCT DE VEDERE
C           XC,YC,ZC, - COORDONATE CENTRU DE PRIVIRE
C           XS,YS,ZS- COORDONATE RELATIVE LA XV,YV,ZV CARE DAU
C           DIRECTIA SUS PE PLANUL DE PROIECTIE
C           D  -DISTANTA DE LA XV,YV,ZV LA PLANUL DE PROIECTIE
C       DH,DV -DIMENSIUNILE IMAGINII IN PLANUL DE PROIECTIE
      XC = 0.
      YC = 0.
      ZC = 0.
      XV = 0.
      YV = 0.
      ZV = 100.
      D = 100.
      XS = 0.
      YS = 1.
      ZS = 0.
      DH = 50.
      DV=50.
      CALL PLANE
      RETURN
      END
```

1.42. Subprogramul SETV

```
C     SUBRUTINA CARE PERMITE MODIFICAREA
C     COORDONATELOR PUNCTULUI DE VEDERE
      SUBROUTINE SETV(XVO,YVO,ZVO)
      COMMON /SPD/XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,DXS,DYS,DZS,D,DX,DY/MODIF/IM
      XV = XVO
      YV = YVO
      ZV = ZVO
      IM = 1
      RETURN
      END
```

1.43. Subprogramul SETC

```
C     SUBROUTINA CARE PERMITE MODIFICAREA
C     COORDONATELOR CENTRULUI DE PRIVIRE
      SUBROUTINE SETC (XCO,YCO,ZCO)
      COMMON /SPD/XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DH,DV/MODIF/IM
      XC = XCO
      YC = YCO
      ZC = ZCO
      IM = 1
      RETURN
      END
```

1.44. Subprogramul SETD

```
C       SUBROUTINA CARE PERMITE MODIFICAREA
C       DISTANTEI PINA LA PLANUL DE PROIECTIE
        SUBROUTINE SETD (DO)
        COMMON /SPD/XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DH,DV/MODIF/IM
        IF(DO.LE.O) GOTO 1
        D=DO
        IM=1
1       RETURN
        END
```

1.45. Subprogramul SETDIM

```
C       SUBRUTINA CARE PERMITE MODIFICAREA
C       DIMENSIUNILOR FERESTREI DIN PLANUL DE PROIECTIE.
C       DACA APELUL SE FACE FARA PARAMETRI ATUNCI
C       SE CALCULEAZA PENTRU DX SI DY VALORI ASTFEL
C       INCIT IN FUNCTIE DE DISTANTA PINA LA PLANUL
C       DE PROIECTIE UNGHIURILE DE VEDERE SA FIE OPTIME
        SUBROUTINE SETDIM (DHO,DVO)
        COMMON /SPD/XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DH,DV
        IF (DHO.LT.O.OR.DVO.LT.O) GOTO 2
        IF (DHO.EQ.O.OR.DVO.EQ.O) GOTO 1
        DH = DHO
        DV = DVO
        GOTO 2
1       DH = D*ATAN(0.314)
        DV=D*ATAN(0.261)
2       RETURN
        END
```

1.46. Subprogramul SETS

```
C       SUBRUTINA CARE PERMITE MODIFICAREA POZITIEI
C       "SUS" IN PLANUL DE PROIECTIE
        SUBROUTINE SETS (XSO,YSO,ZSO)
        COMMON /SPD/XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DH,DV/MODIF/IM
        XS = XSO
        YS = YSO
        ZS = ZSO
        IM = 1
        RETURN
        END
```

1.47. Subprogramul PLANE

```
  SUBROUTINA CARE CALCULEAZA COSINUSII DIRECTORI AI
  AXELOR NOULUI SISTEM
  SUBROUTINE PLANE
  COMMON /SPD/XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DH,DV
*        /SPR/CX1X,CX1Y,CX1Z,CY1X,CY1Y,CY1Z,CZ1X,CZ1Y,CZ1Z,
*   X0,Y0,Z0/MODIF/IM
  DELT=SQRT((XV-XC)*(XV-XC)+(YV-YC)*(YV-YC)+(ZV-ZC)*(ZV-ZC))
  CZ1X=(XV-XC)/DELT
  CZ1Y=(YV-YC)/DELT
  CZ1Z=(ZV-ZC)/DELT
  X0=XC+CZ1X*(DELT-D)
  Y0=YC+CZ1Y*(DELT-D)
  Z0=ZC+CZ1Z*(DELT-D)
  PS=XS*CZ1X+YS*CZ1Y+ZS*CZ1Z
  P1=XS-CZ1X*PS
  P2=YS-CZ1Y*PS
  P3=ZS-CZ1Z*PS
  DELT1=SQRT(P1*P1+P2*P2+P3*P3)
  CY1X=P1/DELT1
  CY1Y=P2/DELT1
  CY1Z=P3/DELT1
  CX1X=CY1Y*CZ1Z-CY1Z*CZ1Y
  CX1Y=CY1Z*CZ1X-CY1X*CZ1Z
  CX1Z=CY1X*CZ1Y-CY1Y*CZ1X
  IM=0
  RETURN
  END
```

1.48. Subprogramul NEWC

```
C     SUBRUTINA PENTRU CALCULUL NOILOR COORDONATE
C     IN SISTEMUL IMAGINE
      SUBROUTINE NEWC(X,Y,Z,X1,Y1,Z1)
      COMMON /SPR/CX1X,CX1Y,CX1Z,CY1X,CY1Y,CY1Z,CZ1X,CZ1Y,CZ1Z,
     *            X0,Y0,Z0/MODIF/IM
      IF(IM.EQ.1) CALL PLANE
      X1=(X-X0)*CX1X+(Y-Y0)*CX1Y+(Z-Z0)*CX1Z
      Y1=(X-X0)*CY1X+(Y-Y0)*CY1Y+(Z-Z0)*CY1Z
      Z1=(X-X0)*CZ1X+(Y-Y0)*CZ1Y+(Z-Z0)*CZ1Z
      RETURN
      END
```

1.49. Subprogramul PRO

```
C     SUBRUTINA PENTRU OBTINEREA PROIECTIEI UNUI PUNCT IN
C     PLANUL IMAGINE
      SUBROUTINE PRO(X1,Y1,Z1,XP,YP,I)
C     PENTRU I=0 SE OBTINE PROIECTIA PARALELA
C            I#0 SE OBTINE PROIECTIA CENTRALA
      COMMON /SPD/XV,YV,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DH,DV
      XP=X1
      YP=Y1
      IF(I.EQ.0) RETURN
      XP=XP*D/(D-Z1)
      YP=YP*D/(D-Z1)
      RETURN
      END
```

1.50. Subprogramul CLIPS

```
C     PROCEDURA PENTRU REALIZAREA CLIPPINGULUI IN PLANUL DE
C     PROIECTIE (FEREASTRA DE DESEN)
C     X1,Y1,Z1=COORDONATELE UNUI CAPAT DE SEGMENT IN TRIEDRUL
C             ATASAT PLANULUI DE PROIECTIE
C     X2,Y2,Z2=COORDONATELE CELUILALT CAPAT AL SEGMENTULUI
C     XP1,YP1,XP2,YP2=COORDONATELE PROIECTIILOR PE PLAN
C     I = TIPUL PROIECTIEI (DESCPIS ANTERIOR)
C     NP = INDICATOR DE LIPSA A PROIECTIEI
      SUBROUTINE CLIPS(X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,I,XP1,YP1,XP2,YP2,NP)
      COMMON /SPD/XV,YX,ZV,XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DX,DY
      DIMENSION XI(2),YI(2),XK(2)
      DATA EPS/0.01/
      NP=0
      XT1=X1
      YT1=Y1
      ZT1=Z1
      XT2=X2
      YT2=Y2
      ZT2=Z2
      IF(I.EQ.0)GOTO 4
      IT=1
      IF(Z1.GE.D) IT=IT+1
      IF(Z2.GE.D) IT=IT+2
      GOTO (4,2,3,1),IT
    1 NP=1
      RETURN
    2 XK1 = (D-Z1-EPS)/(Z2-Z1)
      XT1=X1+XK1*(X2-X1)
      YT1=Y1+XK1*(Y2-Y1)
      ZT1=D-EPS
      GOTO 4
    3 XK1=(D-Z1-EPS)/(Z2-Z1)
      XT2=X1+XK1*(X2-X1)
      YT2=Y1+XK1*(Y2-Y1)
      ZT2=D-EPS
      CALL PRO(XT1,YT1,ZT1,XP1,YP1,I)
      CALL PRO(XT2,YT2,ZT2,XP2,YP2,I)
      IT=1
      IF(ABS(XP1).LE.DX.AND.ABS(YP1).LE.DY)IT=IT+1
      IF(ABS(XP2).LE.DX.AND.ABS(YP2).LE.DY)IT=IT+2
      IF(IT.EQ.4)RETURN
      INT=1
      IF(XP1.EQ.XP2)GOTO 6
      XK1=(DX-XP1)/(XP2-XP1)
      IF(XK1.LT.0..OR.XK1.GT.1.)GOTO 5
      YI(INT)=YP1+XK1*(YP2-YP1)
      IF(ABS(YI(INT)).GT.DY)GOTO 5
      XI(INT)=DX
      IF(IT.GT.1)GOTO 9
      XK(INT)=XK1
      INT=INT+1
    5 XK1=(-DX-XP1)/(XP2-XP1)
      IF(XK1.LT.0..OR.XK1.GT.1.)GOTO 6
      YI(INT)=YP1+XK1*(YP2-YP1)
      IF(ABS(YI(INT)).GT.DY)GOTO 6
      XI(INT)=-DX
```

```
      IF(IT.GT.1)GOTO 9
      XK(INT)=XK1
      IF(INT.EQ.2)GOTO 12
      INT=INT+1
    6 IF(YP1.EQ.YP2)GOTO 8
      XK1=(DY-YP1)/(YP2-YP1)
      IF(XK1.LT.0..OR.XK1.GT.1)GOTO 7
      XI(INT)=XP1+XK1*(XP2-XP1)
      IF(ABS(XI(INT)).GT.DX)GOTO 7
      YI(INT)=DY
      IF(IT.GT.1)GOTO 9
      XK(INT)=XK1
      IF(INT.EQ.2)GOTO 12
      INT=INT+1
    7 XK1=(-DY-YP1)/(YP2-YP1)
      IF(XK1.LT.0..OR.XK1.GT.1.)GOTO 8
      XI(INT)=XP1+XK1*(XP2-XP1)
      IF(ABS(XI(INT)).GT.DX)GOTO 8
      YI(INT)=-DY
      IF(IT.GT.1)GOTO 9
      XK(INT)=XK1
      GOTO 12
    8 NP=1
      RETURN
    9 GOTO(10,11),IT-1
   10 XP2=XI(1)
      YP2=YI(1)
      RETURN
   11 XP1=XI(1)
      YP1=YI(1)
      RETURN
   12 IF(XK(1)-XK(2))13,8,14
   13 XP1=XI(1)
      YP1=YI(1)
      XP2=XI(2)
      YP2=YI(2)
      RETURN
   14 XP1=XI(2)
      YP1=YI(2)
      XP2=XI(1)
      YP2=YI(1)
      RETURN
      END
```

1.51. Program principal aplicativ pentru utilizarea softului de rutine grafice în spațiul 3D

```
      DIMENSION X1(50),Y1(50),Z1(50),X11(50),Y11(50),Z11(50)
      COMMON /SPR/CX1X,CX1Y,CX1Z,CY1X,CY1Y,CY1Z,CZ1X,CZ1Y,CZ1Z,XO,YO,Z
      CALL ASSIGN(2,'DT:')
      CALL INI(2)
      CALL INISP
      TYPE 1
1     FORMAT(' DATE PENTRU SISTEM DE PROIECTIE',/
     *' XC,YC,ZC,XS,YS,ZS,D,DH,DV')
      ACCEPT 2,XCO,YCO,ZCO,XSO,YSO,ZSO,DO,DHO,DVO
2     FORMAT(9F10.3)
      CALL SETC(XCO,YCO,ZCO)
      CALL SETD(DO)
      CALL SETDIM(DHO,DVO)
      CALL SETS(XSO,YSO,ZSO)
200   TYPE 111
111   FORMAT(' XV,YV,ZV= ',$)
      ACCEPT 2,XVO,YVO,ZVO
      IF(XVO.EQ.-1000.) GOTO 300
      CALL SETV(XVO,YVO,ZVO)
      CALL PLANE
      CALL TRA(2.1*DHO,0.)
      CALL RCT(-DHO,-DVO,DHO,DVO)
      CALL ASSIGN(1,'A.DAT')
      READ(1,11)NRP
11    FORMAT(I2)
      DO 12 J=1,NRP
      READ(1,13)X1(J),Y1(J),Z1(J)
13    FORMAT(3F10.5)
      CALL NEWC(X1(J),Y1(J),Z1(J),X11(J),Y11(J),Z11(J))
12    CONTINUE
      READ(1,11) NRS
      DO 14 J=1,NRS
      READ(1,15)NR1,NR2
      CALL CLIPS(X11(NR1),Y11(NR1),Z11(NR1),X11(NR2),Y11(NR2),
     * Z11(NR2),1,X1(NR1),Y1(NR1),X1(NR2),Y1(NR2),NP)
      IF(NP.EQ.0) CALL LIN(X1(NR1),Y1(NR1),X1(NR2),Y1(NR2))
15    FORMAT(2I3)
14    CONTINUE
      CALL CLOSE(1)
      GOTO 200
300   STOP
      END
```

1.52. Aplicații

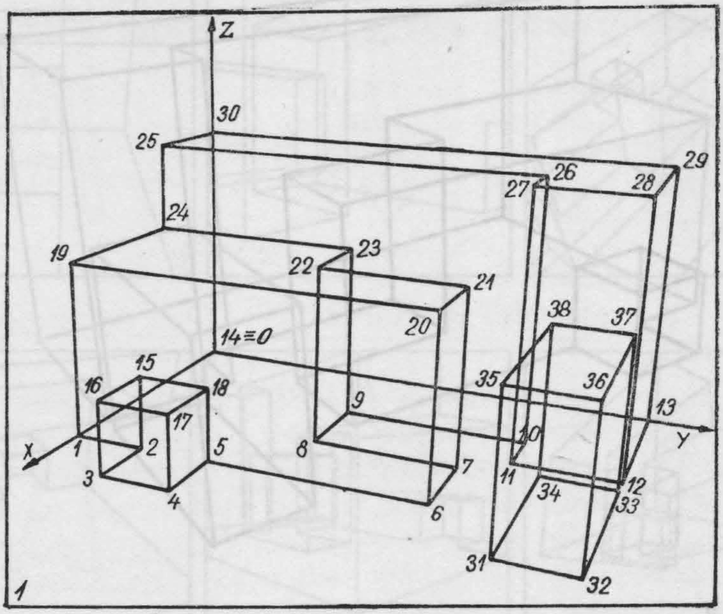

Fig. 1.12

COORDONATE

P	X	Y	Z	P	X	Y	Z
1	200	0	0	20	200	250	120
2	200	50	0	21	140	250	120
3	250	50	0	22	140	150	120
4	250	100	0	23	80	150	120
5	200	100	0	24	80	0	120
6	200	250	0	25	80	0	180
7	140	250	0	26	80	280	180
8	140	150	0	27	120	280	180
9	80	150	0	28	120	350	180
10	80	280	0	29	0	350	180
11	120	280	0	30	0	0	180
12	120	350	0	31	250	300	0
13	0	350	0	32	250	350	0
14	0	0	0	33	130	350	0
15	200	50	50	34	130	300	0
16	250	50	50	35	250	300	100
17	250	100	50	36	250	350	100
18	200	100	50	37	130	350	100
19	200	0	120	38	130	300	100

VERTICALE ȘI SEGMENTE

1—2	1—19	15—16	31—35
2—3	2—15	16—17	32—36
3—4	3—16	17—18	33—37
4—5	4—17	18—15	34—38
5—6	5—18	19—20	35—36
6—7	6—20	20—21	36—37
7—8	7—21	21—22	37—38
8—9	8—22	22—23	38—35
9—10	9—23	23—24	
10—11	10—26	24—19	
11—12	11—27	25—26	
12—13	12—28	26—27	
13—14	13—29	27—28	
14—1	14—30	28—29	
		29—30	
31—32	33—34	30—25	
32—33	34—31	24—25	

POLIGOANE

- 1, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1
- 16, 17, 18, 15, 16
- 19, 20, 21, 22, 23, 24, 19
- 25, 26, 27, 28, 29, 30, 25
- 3, 4, 17, 16, 3
- 1, 2, 15, 18, 5, 6, 20, 19, 1
- 7, 8, 22, 21, 7
- 11, 12, 28, 27, 11
- 24, 23, 9, 10, 26, 25, 24
- 14, 30, 29, 13, 14
- 1, 19, 25, 24, 30, 14, 1
- 3, 16, 15, 2, 3
- 4, 5, 18, 17, 4

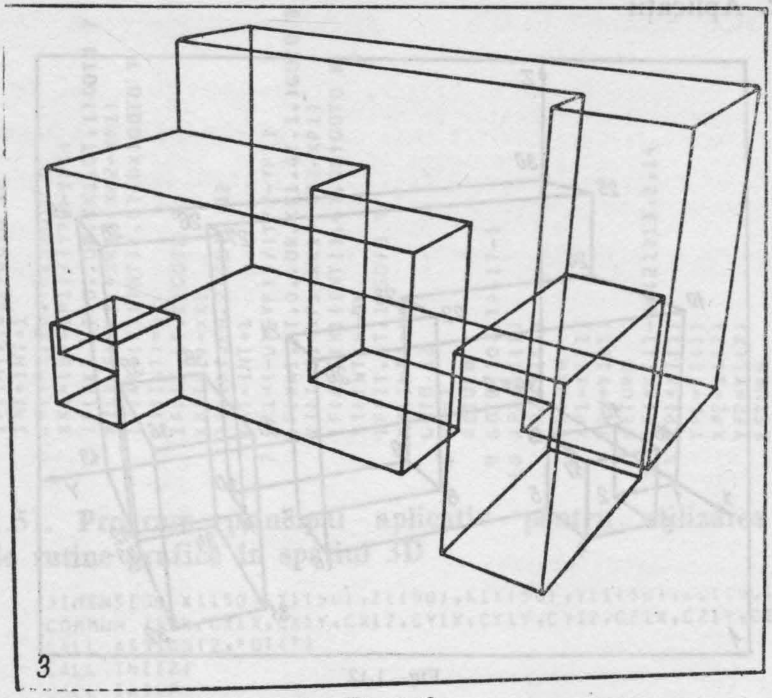

Fig. 1.13

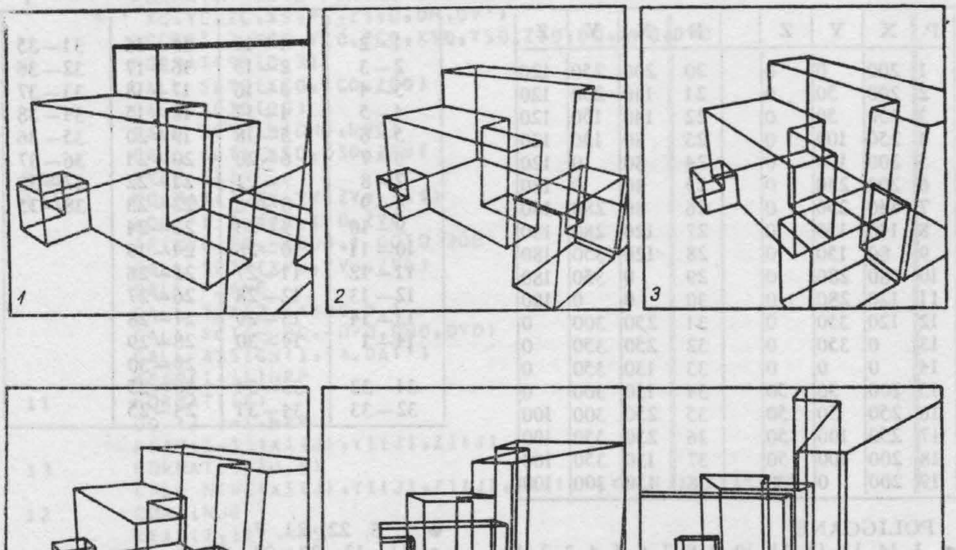

Fig. 1.14

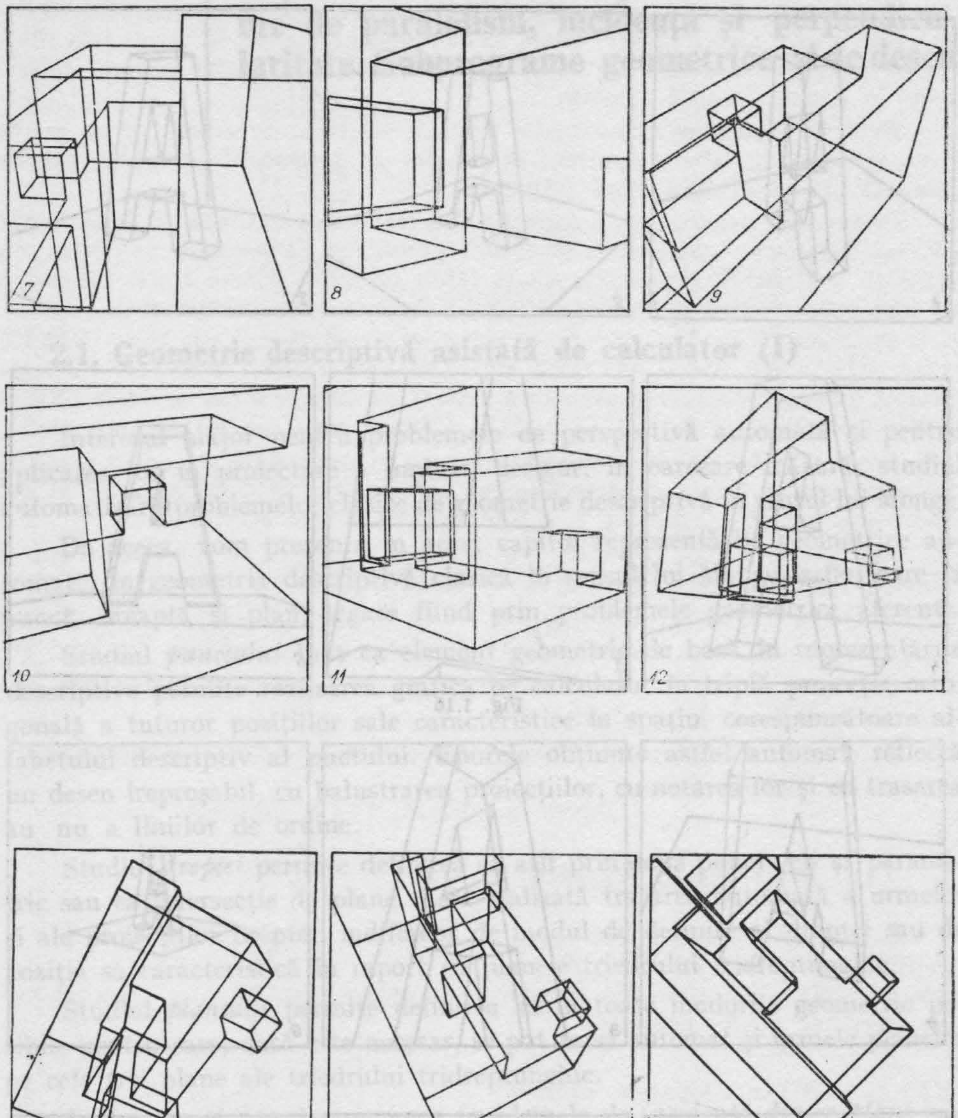

Fig. 1.15

Din aplicaţia ilustrată în figurile 1.12 — 1,15 se poate vedea uşurinţa cu care punctul de vedere este ales oriunde în afara sau în interiorul obiectului sau al ansamblului de obiecte privite în perspectivă. Limitarea ferestrei este funcţia de dorinţa utilizatorului, fiind centrată pe zona de interes maxim. În figurile 1.16 şi 1.17 este analizat perspectiv un alt exemplu, ca aplicaţie.

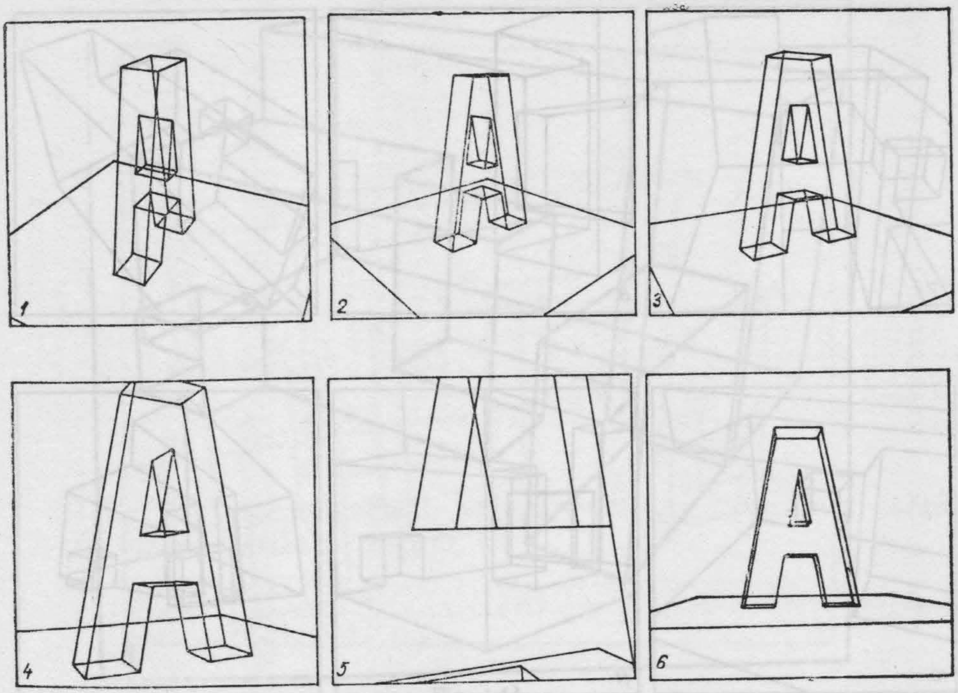

Fig. 1.16

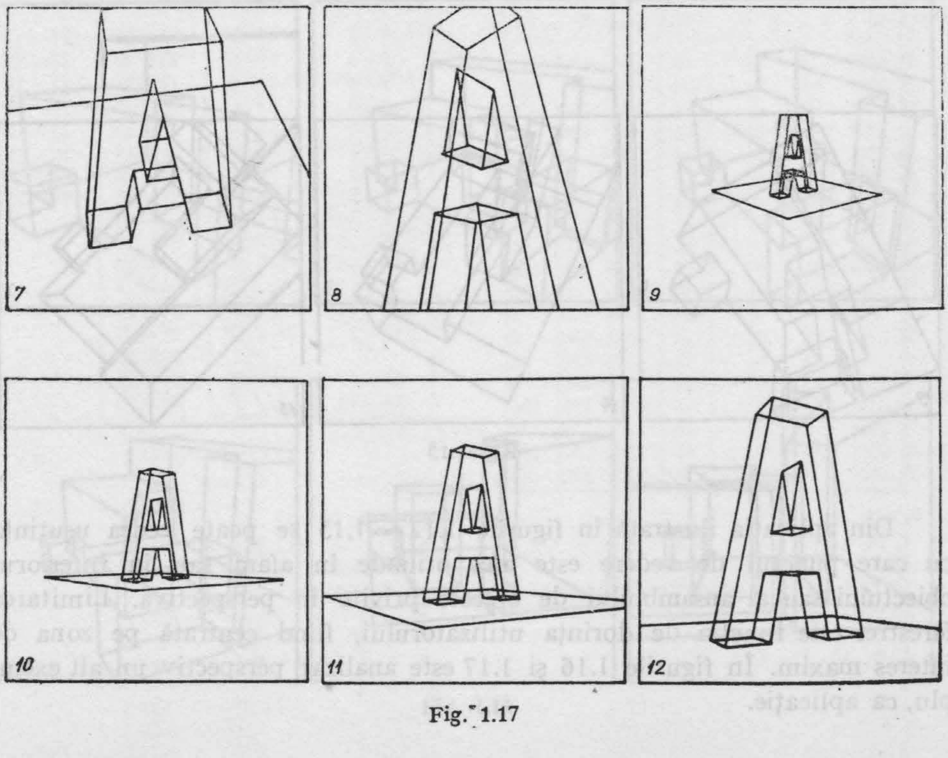

Fig. 1.17

Capitolul II

Reprezentări automate în geometria descriptivă. Punctul. Dreapta. Planul. Probleme de paralelism, incidență și perpendicularitate. Subprograme geometrice și de desen

2.1. Geometrie descriptivă asistată de calculator (I)

Interesul major pentru problemele de perspectivă automată și pentru aplicarea lor în proiectare a umbrit, desigur, în oarecare măsură, studiul automatizării problemelor clasice de geometrie descriptivă în sensul lui Monge.

De aceea, vom prezenta în acest capitol reprezentările geometrice automate, în geometria descriptivă clasică în sensul lui Monge, referitoare la punct, dreaptă și plan, legate fiind prin problemele geometrice aferente.

Studiul *punctului* luat ca element geometric de bază în reprezentările descriptive permite realizarea grafică pe calculator în triplă proiecție ortogonală a tuturor pozițiilor sale caracteristice în spațiu, corespunzătoare alfabetului descriptiv al puctului. Epurele obținute astfel automat reflectă un desen ireproșabil, cu balustrarea proiecțiilor, cu notarea lor și cu trasarea au nu a liniilor de ordine.

Studiul *dreptei* permite definirea sa atît prin două puncte cît și parametric sau ca intersecție de plane. Este realizată trasarea automată a urmelor și ale proiecțiilor dreptei, indiferent de modul de definire al dreptei sau de poziția sa caracteristică în raport cu planele triedrului tridreptunghic.

Studiul *planului* permite definirea sa în toate modurile geometric posibile pentru care, dacă este necesar, se pot trasa automat și urmele planelor pe cele trei plane ale triedrului tridreptunghic.

Au fost rezolvate de asemenea problemele de *incidență dintre plane* sau dintre *drepte și plane*, precum și problemele de *paralelism* și de *perpendicularitate intre plane și dintre drepte și plane*.

Problemele *metrice* privind determinarea diferitelor distanțe dintre elementele geometrice punct, dreaptă, plan sau determinarea bisectoarelor unui unghi fac parte integrantă din acest studiu.

Este realizată astfel o transpunere a principalelor rezolvări ale problemelor geometrice și de geometrie descriptivă pe calculatorul electronic, cu desenarea automată a epurelor în triplă proiecție ortogonală.

Acest lucru a fost posibil prin definirea unor mulţimi de subrutine (subprograme) care sînt chemate, odată sau de mai multe ori, în rezolvarea diferitelor probleme specifice de astădată geometriei descriptive clasice, referitoare la punct, dreaptă şi plan.

Evident mulţimea subrutinelor rămîne deschisă, în sensul că ea poate fi completată, cu alte subrutine, în funcţie de necesităţile ce apar, pentru moment, în rezolvarea unei probleme.

Programele pentru aceste subrutine au fost scrise în limbajul FORTRAN IV, iar din forma apelului şi structura problemei de rezolvat se deduc, cu uşurinţă, atît datele de intrare, cît şi datele de ieşire. Unele dintre programe au fost scrise pentru realizarea dialogului interactiv cu calculatorul.

Programele au fost testate pe diferite tipuri de calculatoare (FELIX 1024, PDP, IBM 370, CALCOMP 925, INDEPENDENT etc.), iar execuţia grafică a epurelor a fost de asemenea testată pe diferite mese de desen (BENSON, CALCOMP 947, ARISTO, HP, KOWO etc.) sau pe display grafic.

Acest set de bază de programe serveşte în continuare şi pentru rezolvarea problemelor legate de determinarea automată a secţiunilor plane în poliedre sau suprafeţe, precum şi a intersecţiilor dintre acestea.

Este important de remarcat faptul că aceste seturi de programe pot fi concepute, în variante simple sau în variante extinse, adică o anumită subrutină poate rezolva o singură problemă pentru un singur rînd de date sau, dimpotrivă, ea poate rezolva aceeaşi problemă pentru un şir multiplu de date. Diferenţele apar şi în afişarea datelor de ieşire, în funcţie de necesităţile impuse de problema de rezolvat.

În studiile şi testările pe care le-am efectuat am folosit ambele variante ale setului de subrutine.

2.1.1. Subprogramul REORPU

Calculează coordonatele proiecţiilor punctului $P(X, Y, Z)$ pe cele trei plane de proiecţie (eventual trasează aceste proiecţii)

$$\left.\begin{array}{l} XP1 = -X \\ YP1 = -Y \end{array}\right\} \text{coordonatele proiecţiei orizontale } P1, \text{ (fig. 2.1)}$$

$$\left.\begin{array}{l} XP2 = -X \\ YP2 = Z \end{array}\right\} \text{coordonatele proiecţiei verticale } P2,$$

$$\left.\begin{array}{l} XP3 = Y \\ YP3 = Z \end{array}\right\} \text{coordonatele proiecţiei laterale } P3 \text{ ale punctului } P$$

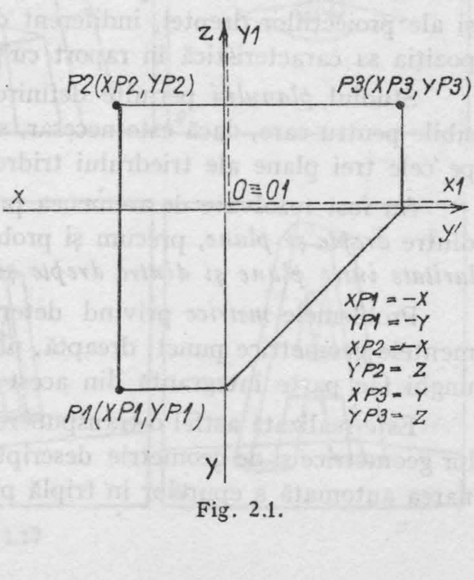

Fig. 2.1.

```
      SUBROUTINE REORPU(X,Y,Z,XP,YP,T)
      LOGICAL*1 T(1)
      DIMENSION XP(3),YP(3)
      XP(1)=-X
      YP(1)=-Y
      XP(2)=-X
      YP(2)=Z
      XP(3)=Y
      YP(3)=Z
      DO 1 I=1,3
      CALL CIS(XP(I),YP(I),.5)
      T(2)=48+I
      CALL TEX(XP(I)+1.,YP(I)+1.,0.,2.5,0,T,2)
    1 CONTINUE
      RETURN
      END
```

2.1.2. Subprogramul REORDR

Efectuează trasarea dreptei definită de două puncte.

De asemenea, determină dacă este cazul și urmele dreptei pe cele trei plane de proiecție deduse din următoarele relații:

— urma orizontală $H(XH, YH, O)$ a dreptei

$$XH = -Z1\frac{AL}{AN} + X1$$

$$YH = -Z1\frac{AM}{AN} + Y1$$

— urma verticală $V(XV, O, ZV)$ a dreptei

$$XV = -Y1\frac{AL}{AM} + X1$$

$$ZV = -Y1\frac{AN}{AM} + Z1$$

— urma laterală $W(O, YW, ZW)$ a dreptei

$$YW = -X1\frac{AM}{AL} + Y1$$

$$ZW = -X1\frac{AN}{AL} + Z1$$

```
      SUBROUTINE REORDR(XT,YT,ZT,XR,YR,ZR,XP,YP,XQ,YQ,T,U)
      LOGICAL*1 T(1),U(1)
      DIMENSION XP(3),YP(3),XQ(3),YQ(3)
      CALL REORPU(XT,YT,ZT,XP,YP,T)
      CALL REORPU(XR,YR,ZR,XQ,YQ,U)
      DO 10 I=1,3
   10 CALL LIN(XP(I),YP(I),XQ(I),YQ(I))
      RETURN
      END
```

2.1.3. Subprogramul CLASDR. Exemple.

Efectuează clasificarea dreptelor în raport cu fețele triedrului de referință. Dreptele pot fi definite prin două puncte sau prin parametrii directori.

```
      SUBROUTINE CLASDR(N,X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,AL,AM,AN)
      DIMENSION X1(200),Y1(200),Z1(200),X2(200),Y2(200),Z2(200)
      READ(105,1) N
    1 FORMAT(I4)
      READ(105,2) (X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I),I=1,N)
    2 FORMAT(6F10.3,20X)
      DO 9 I=1,N
      WRITE(108,4) X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I)
    4 FORMAT(' ','COORDONATELE CELOR DOUA PUNCTE CARE DEFINESC DREAPTA'/
     *' ','X1=',F10.3,2X,'Y1=',F10.3,2X,'Z1=',F10.3/' ','X2=',F10.3,2X,'
     *Y2=',F10.3,2X,'Z2=',F10.3/)
      AL=X2(I)-X1(I)
      AM=Y2(I)-Y1(I)
      AN=Z2(I)-Z1(I)
      IF(AL.EQ.0) GO TO 5
      IF(AM.EQ.0) GO TO 10
      IF(AN.EQ.0) GO TO 12
      WRITE(108,30) AL,AM,AN
      WRITE(108,21)
   21 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE OARECARE'///)
      GO TO 9
   12 WRITE(108,30) AL,AM,AN
      WRITE(108,22)
   22 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE ORIZONTAL'///)
      GO TO 9
   10 IF(AN.EQ.0) GO TO 11
      WRITE(108,30) AL,AM,AN
      WRITE(108,23)
   23 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE FRONTALA'///)
      GO TO 9
   11 WRITE(108,30) AL,AM,AN
      WRITE(108,24)
   24 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE FRONTOORIZONTALA'///)
      GO TO 9
    5 IF(AM.EQ.0) GO TO 6
      IF(AN.EQ.0) GO TO 8
      WRITE(108,30) AL,AM,AN
      WRITE(108,25)
   25 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE DE PROFIL'///)
      GO TO 9
    8 WRITE(108,30) AL,AM,AN
      WRITE(108,26)
   26 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE DE CAPAT'///)
      GO TO 9
    6 IF(AN.EQ.0) GO TO 7
      WRITE(108,30) AL,AM,AN
      WRITE(108,27)
   27 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE VERTICALA'///)
      GO TO 9
    7 WRITE(108,30) AL,AM,AN
      WRITE(108,28)
   28 FORMAT(' ',2X,'EROARE'///)
   30 FORMAT(' ',2X,'AL=',F10.3/' ',2X,'AM=',F10.3/' ',2X,'AN=',F10.3/)
    9 CONTINUE
      STOP
      END
```

Acest program poate fi extins în sensul de a cuprinde și alte clasificări posibile ale dreptelor cum ar fi de exemplu:

— dreptele paralele cu planele bisectoare;
— dreptele ce intersectează linia de pămînt;
— dreptele perpendiculare pe planele bisectoare ca o categorie specială de drepte de profil.

```
COORDONATELE CELOR DOUA PUNCTE CARE DEFINESC DREAPTA
X1=     5.000   Y1=      2.000   Z1=      3.000
X2=     2.000   Y2=      6.000   Z2=      3.000

  AL=    -3.000
  AM=     4.000
  AN=      .000

  DREAPTA ESTE ORIZONTALA

COORDONATELE CELOR DOUA PUNCTE CARE DEFINESC DREAPTA
X1=     6.000   Y1=      4.000   Z1=      2.000
X2=     3.000   Y2=      4.000   Z2=      5.000

  AL=    -3.000
  AM=      .000
  AN=     3.000

  DREAPTA ESTE FRONTALA

COORDONATELE CELOR DOUA PUNCTE CARE DEFINESC DREAPTA
X1=     3.000   Y1=      6.000   Z1=      1.000
X2=     3.000   Y2=      2.000   Z2=      5.000

  AL=      .000
  AM=    -4.000
  AN=     4.000

  DREAPTA ESTE DE PROFIL

COORDONATELE CELOR DOUA PUNCTE CARE DEFINESC DREAPTA
X1=     6.000   Y1=      4.000   Z1=      3.000
X2=     2.000   Y2=      4.000   Z2=      3.000

  AL=    -4.000
  AM=      .000
  AN=      .000

  DREAPTA ESTE FRONTOORIZONTALA

COORDONATELE CELOR DOUA PUNCTE CARE DEFINESC DREAPTA
X1=     4.000   Y1=      3.000   Z1=      1.000
X2=     4.000   Y2=      3.000   Z2=      4.000

  AL=      .000
  AM=      .000
  AN=     3.000

  DREAPTA ESTE VERTICALA

COORDONATELE CELOR DOUA PUNCTE CARE DEFINESC DREAPTA
X1=     3.000   Y1=      5.000   Z1=      2.000
X2=     3.000   Y2=      2.000   Z2=      2.000

  AL=      .000
  AM=    -3.000
  AN=      .000

  DREAPTA ESTE DE CAPAT

COORDONATELE CELOR DOUA PUNCTE CARE DEFINESC DREAPTA
X1=     9.000   Y1=      4.000   Z1=      2.000
X2=     3.000   Y2=     -3.000   Z2=      5.000

  AL=    -6.000
  AM=    -7.000
  AN=     3.000

  DREAPTA ESTE OARECARE

COORDONATELE CELOR DOUA PUNCTE CARE DEFINESC DREAPTA
X1=     9.000   Y1=      2.000   Z1=      7.000
X2=     9.000   Y2=      2.000   Z2=      7.000

  AL=      .000
  AM=      .000
  AN=      .000

  EROARE
```

2.1.4. Subrogramul PCTDR

Determină coordonatele unui punct arbitrar de pe o dreaptă definită printr-un punct dat şi direcţie dată.

```
C       SUBROUTINE PCTDR(N,AL,AM,AN,X1,Y1,Z1,X,Y,Z,XP1,YP1,XP2,YP2,XP3,YP3
C      *)
C   DETERMINAREA UNUI PUNCT ARBITRAR X,Y,Z PE O DREAPTA DEFINITA PRIN
C   DIRECTIA  AL,AM,AN,SI PUNCTUL X1,Y1,Z1
      DIMENSION AL(100),AM(100),AN(100),X1(100),Y1(100),Z1(100)
      READ (105,1) N
    1 FORMAT (I4)
      READ (105,2) (AL(I),AM(I),AN(I),X1(I),Y1(I),Z1(I),I=1,N)
    2 FORMAT (6F10.3,20X)
      DO 10 I=1,N
      WRITE(108,11)
   11 FORMAT(///' ','DATELE DE INTRARE'/)
      WRITE(108,4)AL(I),AM(I),AN(I),X1(I),Y1(I),Z1(I)
    4 FORMAT(' ','AL=',F10.3,2X,'AM=',F10.3,2X,'AN=',F10.3,
     *2X,'X1=',F10.3,2X,'Y1=',F10.3,2X,'Z1=',F10.3/)
      D=SQRT(AL(I)**2+AM(I)**2+AN(I)**2)
      X=X1(I)+AL(I)/D*2
      Y=Y1(I)+AM(I)/D*2
      Z=Z1(I)+AN(I)/D*2
      WRITE(108,12)
   12 FORMAT(' ','REZULTATE'/)
      WRITE(108,3) X,Y,Z
    3 FORMAT (' ','X=',F10.3,4X,'Y=',F10.3,4X,'Z=',F10.3/)
      CALL FLT(X)
      CALL FLT(Y)
      CALL FLT(Z)
      XP1=-X
      YP1=-Y
      XP2=-X
      YP2=Z
      XP3=Y
      YP3=Z
      WRITE(108,5) XP1,YP1,XP2,YP2,XP3,YP3
    5 FORMAT(' ','XP1=',F10.3,2X,'YP1=',F10.3,2X,'XP2=',F10.3,2X,'YP2=',
     *F10.3,2X,'XP3=',F10.3,2X,'YP3=',F10.3/)
   10 CONTINUE
      STOP
      END

      SUBROUTINE FLT(X)
      EQUIVALENCE(Y,IY)
      Y=X
      IF(IABS(IY). GT. 10000) RETURN
      X=IY
      RETURN
      END
```

Subprogramul **FLT(X)** flotează parametri întregi.

2.1.5. Subprogramul DPCTDR

Determină coordonatele unui punct arbitrar de pe o dreaptă definită prin două puncte date şi un parametru.

```
C     SUBROUTINE DPCTDR(N,X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,AK,X,Y,Z,XP1,YP1,XP2,YP2,XP3
C    *,YP3)
C
C  DETERMINAREA UNUI PUNCT ARBITRAR PE O DREAPTA DEFINITA DE DOUA
C  PUNCTE SI PARAMETRUL AK
      DIMENSION X1(100),Y1(100),Z1(100),X2(100),Y2(100),Z2(100),AK(100)
      READ(105,1) N
    1 FORMAT(I4)
      READ(105,2) (X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I),AK(I),I=1,N)
    2 FORMAT(7F10.3,10X)
      DO 10 I=1,N
      WRITE(108,11)
   11 FORMAT(///' ','DATELE DE INTRARE'/)
      WRITE(108,5) X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I),AK(I)
    5 FORMAT(' ','X1=',F10.3,2X,'Y1=',F10.3,2X,'Z1=',F10.3,2X,'X2=',
     *F10.3,2X,'Y2=',F10.3,2X,'Z2=',F10.3,2X,'AK=',F10.3/)
      CALL FLT(AK)
      AL=X2(I)-X1(I)
      AM=Y2(I)-Y1(I)
      AN=Z2(I)-Z1(I)
      X=AK(I)*AL+X1(I)
      Y=AK(I)*AM+Y1(I)
      Z=AK(I)*AN+Z1(I)
      WRITE(108,12)
   12 FORMAT(' ','REZULTATE'/)
      WRITE(108,3) X,Y,Z
    3 FORMAT(' ','X=',F10.3,4X,'Y=',F10.3,4X,'Z=',F10.3/)
      CALL FLT(X)
      CALL FLT(Y)
      CALL FLT(Z)
      XP1=-X
      YP1=-Y
      XP2=-X
      YP2=Z
      XP3=Y
      YP3=Z
      WRITE(108,4) XP1,YP1,XP2,YP2,XP3,YP3
    4 FORMAT(' ','XP1=',F10.3,2X,'YP1=',F10.3,2X,'XP2=',F10.3,2X,'YP2=',
     *F10.3,2X,'XP3=',F10.3,2X,'YP3=',F10.3/)
   10 CONTINUE
      STOP
      END
```

2.1.6. Subprogramul PL3P

Determină planul care trece prin trei puncte date. Eventual desenează ceea ce îi este indicat. Epura este reprezentată în figura 2.2.

Astfel, au fost date coordonatele celor trei puncte care definesc un triunghi, deci de o suprafață plană, iar pe epura obținută au fost reprezentate și urmele planului în triplă proiecție ortogonală.

```
C     SUBROUTINE PL3P(N,X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,X3,Y3,Z3,A,B,C,D)
C  DETERMINAREA PLANULUI CARE TRECE PRIN 3 PUNCTE (AX+BY+CZ+D=0)
C  DACA IND=0 SE DESENEAZA NUMAT URMELE PLANULUI
C  DACA IND=1  SE DESENEAZA URMELE PLANULUI SI PROIECTIILE TRIUNGHIULUI
C  DACA IND=2 SE DESENEAZA NUMAT PROIECTIILE TRIUNGHIULUI DEFINIT DE
C                 CELE TREI PUNCTE
C
      DIMENSION X1(100),Y1(100),Z1(100),X2(100),Y2(100),Z2(10)
      DIMENSION X3(100),Y3(100),Z3(100)
      DIMENSION XP(3),YP(3),XQ(3),YQ(3)
      LOGICAL*1 T(2),U(2)
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
```

```
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,7) IND
    7 FORMAT(I2)
      READ(1,1) N
    1 FORMAT(I4)
      READ(1,2) (X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I),X3(I),Y3(I),Z3(I),I
     *=1,N)
    2 FORMAT(9F6.2,8X)
      DO 10 I=1,N
C   TRASEAZA AXELE EPUREI
      CALL LIN(-130.,0.,130.,0.)
      CALL LIN(0.,-95.,0.,95.)
      CALL TEX(10.,-20.,0.,4.,0.,'SUBROUTINE PL3P',15)
      CALL TEX(10.,-30.,0.,3.5,0.,'PLAN DEFINIT PRIN 3 PUNCTE',26)
      CALL TEX(-130.,1.,0.,2.5,0.,'X',1)
      CALL TEX(130.,1.,0.,2.5,0.,'Y1',2)
      CALL TEX(1.,-95.,0.,2.5,0.,'Y',1)
      CALL TEX(1.,90.,0.,2.5,0.,'Z',1)
      CALL TEX(.2,.2,0.,2.5,0,'0',1)
      WRITE(2,5)
    5 FORMAT(' ','DATELE DE INTRARE SINT'/)
      WRITE(2,3) X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I),X3(I),Y3(I),Z3(I)
    3 FORMAT(' ','X1=',F10.3,2X,'Y1=',F10.3,2X,'Z1=',F10.3/
     *' ','X2=',F10.3,2X,'Y2=',F10.3,2X,'Z2=',F10.3/
     *' ','X3=',F10.3,2X,'Y3=',F10.3,2X,'Z3=',F10.3/)
      IF(IND.EQ.2) GO TO 11
C   CALCULEAZA COEFICIENTII ECUATIEI PLANULUI
      A=Y1(I)*Z2(I)-Y1(I)*Z3(I)+Y2(I)*Z3(I)-Y2(I)*Z1(I)+Y3(I)*Z1(I)-
     *Y3(I)*Z2(I)
      B=X1(I)*Z3(I)-X1(I)*Z2(I)+X2(I)*Z1(I)-X2(I)*Z3(I)-X3(I)*Z1(I)+
     *X3(I)*Z2(I)
      C=X1(I)*Y2(I)-X1(I)*Y3(I)+X2(I)*Y3(I)-X2(I)*Y1(I)+X3(I)*Y1(I)-
     *X3(I)*Y2(I)
      D=X1(I)*Y2(I)*Z3(I)+X2(I)*Y3(I)*Z1(I)+X3(I)*Y1(I)*Z2(I)-X3(I)*Y2(I
     *)*Z1(I)-X2(I)*Y1(I)*Z3(I)-X1(I)*Y3(I)*Z2(I)
      D=-D
C   CALCULEAZA SI DESENEAZA TAIETURILE PLANULUI
      S1=-D/A
      S2=-D/B
      S3=-D/C
      WRITE(2,6) S1,S2,S3
    6 FORMAT(' ','S1=',F10.3,2X,'S2=',F10.3,2X,'S3=',F10.3/)
      CALL PLOT(0.,-S2,0)
      CALL PLOT(-S1,0.,1)
      CALL PLOT(0.,S3,1)
      CALL PLOT(S2,0.,1)
      CALL CIS(S2,0.,.5)
      CALL CIS(0.,-S2,.5)
      CALL CIS(0.,S3,.5)
      CALL CIS(-S1,0.,.5)
      CALL TEX(1.,-S2,0.,2.5,0.,'S2',2)
      CALL TEX(-S1,1.,0.,2.5,0.,'S1',2)
      CALL TEX(1.,S3,0.,2.5,0,'S3',2)
```

```
      CALL TEX(S2,1.,0.,2.5,0.,'S2',2)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 10
C DESENEAZA PROIECTIILE TRIUNGHIULUI ABC
   11 T(1)=65
      U(1)=66
      CALL REORDR(X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I),XP,YP,XQ,YQ,T,U)
      T(1)=66
      U(1)=67
      CALL REORDR(X2(I),Y2(I),Z2(I),X3(I),Y3(I),Z3(I),XP,YP,XQ,YQ,T,U)
      T(1)=67
      U(1)=65
      CALL REORDR(X3(I),Y3(I),Z3(I),X1(I),Y1(I),Z1(I),XP,YP,XQ,YQ,T,U)
   10 CONTINUE
      CALL EOF
      STOP
      END
```

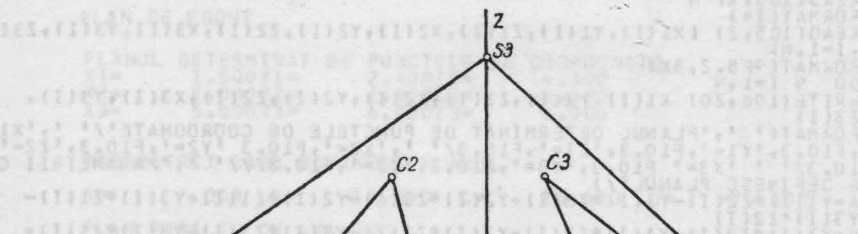

Fig. 2.2

2.1.7. Subprogramul CLASPL. Exemple

Clasifică planele în raport cu fețele triedrului ortogonal de referință. Clasificarea se face în funcție de coeficienții planului (parametrii directori A, B, C și coeficientul D): Planul poate fi definit în diferite feluri.

Discuţia poate fi rezumată în următorul tabel:

Felul planului	Coeficienţii ecuaţiei planului		
Plan oarecare	$A \neq B \neq C$		
Plan vertical	$C = 0$	$A \neq 0$	$B \neq 0$
Plan de capăt	$B = 0$	$A \neq 0$	$C \neq 0$
Plan paralel cu linia de pămînt	$A = 0$	$B \neq 0$	$C \neq 0$
Plan frontal	$A = 0$	$C = 0$	$B \neq 0$
Plan orizontal	$A = 0$	$B = 0$	$C \neq 0$
Plan de profil	$B = 0$	$C = 0$	$A \neq 0$
Plan prin origine	$D = 0$		
Plan perpendicular pe primul plan bisector	$B = C$	$A \neq 0$	
Plan perpendicular pe al 2-lea plan bisector	$A = C$	$B \neq 0$	
Plan perpendicular pe bisectoarea triedrului *OXYZ* (Plan axonometric)	$A = B = C$		

```
      DIMENSION X1(100),Y1(100),Z1(100),X2(100),Y2(100),Z2(100),X3(100),
     *Y3(100),Z3(100)
      READ(105,1) N
    1 FORMAT(I4)
      READ(105,2) (X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I),X3(I),Y3(I),Z3(I)
     *,I=1,N)
    2 FORMAT(9F8.2,8X)
      DO  9 I=1,N
      WRITE(108,20) X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I),X3(I),Y3(I),
     *Z3(I)
   20 FORMAT(' ','PLANUL DETERMINAT DE PUNCTELE DE COORDONATE'/' ','X1='
     1,F10.3,'Y1=',F10.3,'Z1=',F10.3/' ','X2=',F10.3 'Y2=',F10.3,'Z2=',F
     210.3/' ' 'X3=' F10.3,'Y3=',F10.3,'Z3=',F10.3//' ','PARAMETRII CAR
     3E DEFINESC PLANUL'/)
      A=Y1(I)*Z2(I)-Y1(I)*Z3(I)+Y2(I)*Z3(I)-Y2(I)*Z1(I)+Y3(I)*Z1(I)-
     *Y3(I)*Z2(I)
      B=X1(I)*Z3(I)-X1(I)*Z2(I)+X2(I)*Z1(I)-X2(I)*Z3(I)-X3(I)*Z1(I)+
     *X3(I)*Z2(I)
      C=X1(I)*Y2(I)-X1(I)*Y3(I)+X2(I)*Y3(I)-X2(I)*Y1(I)+X3(I)*Y1(I)-
     *X3(I)*Y2(I)
      D=X1(I)*Y2(I)*Z3(I)+X2(I)*Y3(I)*Z1(I)+X3(I)*Y1(I)*Z2(I)-X3(I)*
     *Y2(I)*Z1(I)-X2(I)*Y1(I)*Z3(I)-X1(I)*Y3(I)*Z2(I)
      D=-D
      WRITE(108,3) A,B,C,D
    3 FORMAT(' ','A=',F10.3,2X,'B=',F10.3,2X,'C=',F10.3,2X,'D=',F10.3/)
      IF(A.EQ.0) GO TO 5
      IF(B.EQ.0) GO TO 6
      IF(C.EQ.0) GO TO 7
      WRITE(108,8)
    8 FORMAT(' ','PLAN OARECARE'///)
      GO TO 9
    7 WRITE(108,10)
   10 FORMAT(' ','PLAN VERTICAL'///)
      GO TO 9
    6 IF(C.EQ.0) GO TO 11
      WRITE(108,12)
   12 FORMAT(' ','PLAN DE CAPAT'///)
      GO TO 9
   11 WRITE(108,13)
   13 FORMAT(' ','PLAN DE PROFIL'///)
      GO TO 9
    5 IF(B.EQ.0) GO TO 14
      IF(C.EQ.0) GO TO 15
      WRITE(108,16)
   16 FORMAT(' ','PLAN PARALEL CU AXA OX'///)
      GO TO 9
   15 WRITE(108,17)

   17 FORMAT(' ','PLAN DE FRONT'///)
      GO TO 9
   14 IF(C.EQ.0) GO TO 18
      WRITE(108,19)
   19 FORMAT(' ','PLAN DE NIVEL'///)
      GO TO 9
   18 WRITE(108,21)
   21 FORMAT(' ','EROARE'///)
    9 CONTINUE
      STOP
      END
```

Exemplificări ale subprogramului CLASPL

```
PLANUL DETERMINAT DE PUNCTELE DE COORDONATE
X1=       7.000Y1=        3.000Z1=        5.000
X2=      -4.000Y2=        2.000Z2=        5.000
X3=       2.000Y3=        8.000Z3=        5.000

PARAMETRII CARE DEFINESC PLANUL

A=      .000  B=       .000  C=     -60.000  D=    300.000

PLAN DE NIVEL

PLANUL DETERMINAT DE PUNCTELE DE COORDONATE
X1=       8.500Y1=        4.000Z1=        4.000
X2=       4.000Y2=        4.000Z2=       10.000
X3=       2.000Y3=        4.000Z3=        2.000

PARAMETRII CARE DEFINESC PLANUL

A=      .000  B=    -48.000  C=       .000  D=    192.000

PLAN DE FRONT

PLANUL DETERMINAT DE PUNCTELE DE COORDONATE
X1=       1.500Y1=        2.400Z1=        4.300
X2=       8.000Y2=        2.400Z2=        4.300
X3=       5.000Y3=        6.000Z3=        6.000

PARAMETRII CARE DEFINESC PLANUL

A=      .000  B=    -11.050  C=     23.400  D=    -74.100

PLAN PARALEL CU AXA OX

PLANUL DETERMINAT DE PUNCTELE DE COORDONATE
X1=       4.000Y1=        2.000Z1=        4.000
X2=       4.000Y2=        2.000Z2=       10.000
X3=       4.000Y3=        6.000Z3=        3.000

PARAMETRII CARE DEFINESC PLANUL

A=   -24.000  B=       .000  C=       .000  D=     96.000

PLAN DE PROFIL

PLANUL DETERMINAT DE PUNCTELE DE COORDONATE
X1=       9.700Y1=        7.200Z1=         .000
X2=       8.300Y2=       11.700Z2=        7.800
X3=       8.300Y3=        2.700Z3=        7.800

PARAMETRII CARE DEFINESC PLANUL

A=    70.200  B=       .000  C=     12.600  D=   -680.940

PLAN DE CAPAT

PLANUL DETERMINAT DE PUNCTELE DE COORDONATE
X1=       6.000Y1=        2.000Z1=        2.000
X2=       6.000Y2=        2.000Z2=       10.000
X3=       3.000Y3=        4.000Z3=        8.000

PARAMETRII CARE DEFINESC PLANUL

A=   -16.000  B=    -24.000  C=       .000  D=    144.000

PLAN VERTICAL
```

2.1.8. Subprogramul PPADD

Determină planul care trece printr-un punct dat și este paralel cu două direcții date. Epura este reprezentată în figura 2.3 fiind executată integral la plotter.

```
C       SUBROUTINE PPADD(N,X,Y,X,AL1,AM1,AN1,AL2,AM2,AN2,A,B,C,D,S1,S2,S3)
C DETERMINAREA PLANULUI DUS PRINTR-UN PUNCT X,Y,Z SI PARALEL CU DOUA
C DIRECTII DATE AL1,AM1,AN1,AL2,AM2,AN2
      DIMENSION X(100),Y(100),Z(100),AL1(100),AM1(100),AN1(100),AL2(100)
      DIMENSION AM2(100),AN2(100),XP(3),YP(3),XQ(3),YQ(3)
      LOGICAL*1 T(2),U(2)
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,1) N
    1 FORMAT(I4)
      READ(1,2) (X(I),Y(I),Z(I),AL1(I),AM1(I),AN1(I),AL2(I),AM2(I),AN2(I
     *),I=1,N)
    2 FORMAT(3F10.3,50X/6F10.3,20X)
C TRASEAZA AXELE EPUREI  .
      CALL LIN(-130.,0.,130.,0.)
      CALL LIN(0.,-95.,0.,95.)
      CALL TEX(1.,90.,0.,2.5,0,'Z',1)
      CALL TEX(1.,-95.,0.,2.5,0,'Y',1)
      CALL TEX(130.,1.,0.,2.5,0,'Y1',2)
      CALL TEX(-130.,1.,0.,2.5,0,'X',1)
      CALL TEX(.2,.2,0.,2.5,0,'0',1)
      DO 3 I=1,N
      WRITE(2,4) X(I),Y(I),Z(I),AL1(I),AM1(I),AN1(I),AL2(I),AM2(I),AN2(I
     *)
    4 FORMAT(' ','DATELE DE INTRARE SINT'/' ',4X,'X=',F10.3/' ',4X,'Y=',
     *F10.3/' ',4X,'Z=',F10.3/' ',4X,'AL1=',F10.3,2X,'AM1=',F10.3,2X,'AN
     *1=',F10.3/' ',4X,'AL2=',F10.3,2X,'AM2=',F10.3,2X,'AN2=',F10.3//)
      A=AM1(I)*AN2(I)-AN1(I)*AM2(I)
      B=AN1(I)*AL2(I)-AL1(I)*AN2(I)
      C=AL1(I)*AM2(I)-AM1(I)*AL2(I)
      D=-A*X(I)-B*Y(I)-C*Z(I)
      WRITE(2,5) A,B,C,D
    5 FORMAT(' ','PLANUL REZULTAT ESTE DETERMINAT DE PARAMETRII'/' ',2X,
     *'A=',F10.3,2X,'B=',F10.3,2X,'C=',F10.3,2X,'D=',F10.3/)
      S1=-D/A
      S2=-D/B
      S3=-D/C
      WRITE(2,6) S1,S2,S3
    6 FORMAT(' ',2X,'S1=',F10.3,2X,'S2=',F10.3,2X,'S3=',F10.3///)
      CALL TEX(10.,-25.,0.,4.,0,'SUBROUTINE PPADD',16)
      CALL TEX(10.,-35.,0.,4.,0,'PLAN DUS PRINTR-UN PUNCT',24)
      CALL TEX(10.,-45.,0.,4.,0,'PARALEL CU DOUA DIRECTII',24)
      CALL TEX(10.,-55.,0.,4.,0,'DATE',4)
      CALL CIS(S2,0.,.5)
      CALL CIS(0.,-S2,.5)
      CALL CIS(0.,S3,.5)
      CALL CIS(-S1,0.,.5)
      CALL PLOT(0.,-S2,0)
      CALL PLOT(-S1,0.,1)
      CALL PLOT(0.,S3,1)
      CALL PLOT(S2,0.,1)
      CALL TEX(1.,-S2,0.,2.5,0,'S2',2)
      CALL TEX(-S1,1.,0.,2.5,0,'S1',2)
```

În acest program cele două direcții date au fost definite inițial prin perechile de parametri directori date ca atare. Dar cele două direcții pot fi date și, de exemplu, prin intersecțiile a cîte două plane, caz în care este necesară deducerea parametrilor directori ai celor două direcții. Acest calcul este arătat în alte programe ale lucrării.

```
      CALL TEX(1.,S3,0.,2.5,0,'S3',2)
      CALL TEX(S2,1.,0.,2.5,0,'S2',2)
      T(1)=77
      CALL REORPU(X,Y,Z,XP,YP,T)
      XH=0
      YH=0
      IF(ABS(AN1(I)).LT.1E-8) GO TO 8
      XH=-Z(I)*AL1(I)/AN1(I)+X(I)
      YH=-Z(I)*AM1(I)/AN1(I)+Y(I)
8     XV=0
      ZV=0
      IF(ABS(AM1(I)).LT.1E-8) GO TO 10
      XV=-Y(I)*AL1(I)/AM1(I)+X(I)
      ZV=-Y(I)*AN1(I)/AM1(I)+Z(I)
10    YW=0
      ZW=0
      IF(ABS(AL1(I)).LT.1E-8) GO TO 12
      ZW=-X(I)*AN1(I)/AL1(I)+Z(I)
      YW=-X(I)*AM1(I)/AL1(I)+Y(I)
12    T(1)=72
      ZH=0
      CALL REORPU(XH,YH,ZH,XP,YP,T)
      T(1)=73
      YV=0
      CALL REORPU(XV,YV,ZV,XP,YP,T)
      T(1)=74
      XW=0
      CALL REORPU(XW,YW,ZW,XP,YP,T)
      CALL LIN(-XH,-YH,-XV,-YV)
       CALL LIN(-XH,ZH,-XV,ZV)
      CALL LIN(YH,ZH,YV,ZV)
      XH=0
      YH=0
      IF(ABS(AN2(I)).LT.1E-8) GO TO 80
      XH=-Z(I)*AL2(I)/AN2(I)+X(I)
      YH=-Z(I)*AM2(I)/AN2(I)+Y(I)
80    XV=0
      ZV=0
      IF(ABS(AM2(I)).LT.1E-8) GO TO 100
      XV=-Y(I)*AL2(I)/AM2(I)+X(I)
      ZV=-Y(I)*AN2(I)/AM2(I)+Z(I)
100   YW=0
      ZW=0
      IF(ABS(AL2(I)).LT.1E-8) GO TO 120
      ZW=-X(I)*AN2(I)/AL2(I)+Z(I)
      YW=-X(I)*AM2(I)/AL2(I)+Y(I)
120   CONTINUE
      CALL LIN(-XH,-YH,-XV,-YV)
      CALL LIN(-XH,ZH,-XV,ZV)
      CALL LIN(YH,ZH,YV,ZV)
3     CONTINUE
      CALL EOF
      STOP
      END
```

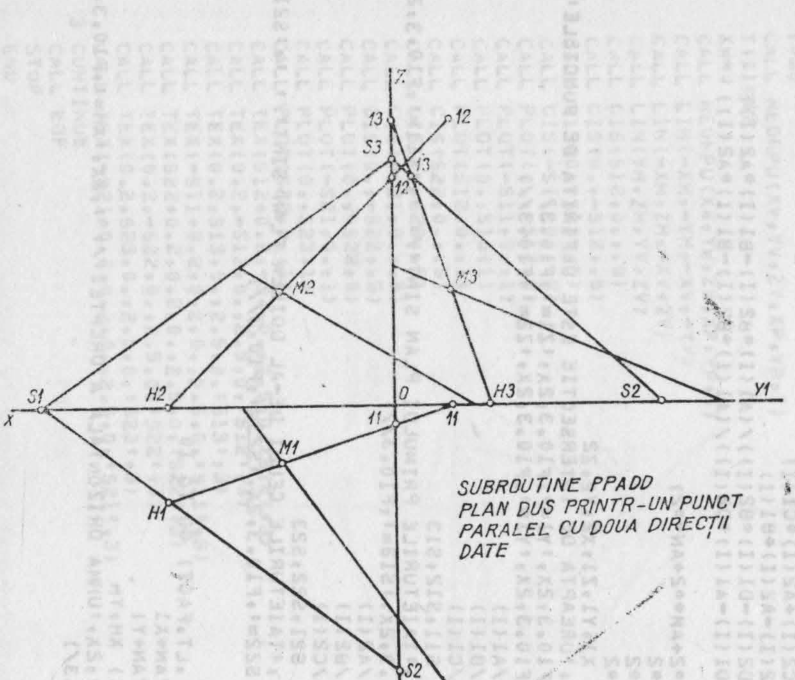

Fig. 2.3.

2.1.9. Subprogramul INPLPL

Determină dreapta de intersecție dintre două plane.

```
C       SUBROUTINE INPLPL(N,A1,B1,C1,D1,A2,B2,C2,D2,S11,S12,S13,S21,S22,S2
C .    *3,X1,Y1,Z1,AL,AM,AN,XH,YH,XV,ZV,YW,ZW)
C DETERMINAREA DREPTEI DE INTERSECTIE A DOUA PLANE EXPRIMATA PRIN
C PUNCTUL X,Y,Z SI DIRECTIA  AL,AM,AN
        DIMENSION A1(100),B1(100),C1(100),D1(100),A2(100),B2(100),C2(100)
        DIMENSION D2(100),XP(3),YP(3),XQ(3),YQ(3)
        LOGICAL*1 T(2),U(2)
        CALL ASSIGN(3,'PP:')
        CALL ASSIGN(1,'CR:')
        CALL ASSIGN(2,'LP:')
        CALL INI(3)
        READ(1,1) N
      1 FORMAT(I4)
        READ(1,2) (A1(I),B1(I),C1(I),D1(I),A2(I),B2(I),C2(I),D2(I),I=1,N)
      2 FORMAT(8F10.3)
        FACT=1./10**8
        DO 3 I=1,N
        WRITE(2,4) A1(I),B1(I),C1(I),D1(I),A2(I),B2(I),C2(I),D2(I)
      4 FORMAT(' ','DATELE DE INTRARE'/' ',2X,'PARAMETRII CE DEFINESC CELE
       *DOUA PLANE SINT'/' ','A1=',F10.3,2X,'B1=',F10.3,2X,'C1=',F10.3,2X,
       *'D1=',F10.3/' ','A2=',F10.3,2X,'B2=',F10.3,2X,'C2=',F10.3,2X,'D2='
       *F10.3/)
        AL=B1(I)*C2(I)-B2(I)*C1(I)
        AM=-A1(I)*C2(I)+A2(I)*C1(I)
        AN=A1(I)*B2(I)-A2(I)*B1(I)
        X1=(B1(I)*D2(I)-D1(I)*B2(I))/(A1(I)*B2(I)-B1(I)*A2(I))
        Y1=(A2(I)*D1(I)-A1(I)*D2(I))/(A1(I)*B2(I)-B1(I)*A2(I))
        Z1=0
        E=SQRT(AL**2+AM**2+AN**2)
        X2=X1+AL/E*2
        Y2=Y1+AM/E*2
        Z2=Z1+AN/E*2
        WRITE(2,5) X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2
      5 FORMAT(' ','DREAPTA DE INTERSECTIE ESTE DEFINITA DE PUNCTELE'/
       *' ','X1=',F10.3,2X,'Y1=',F10.3,2X,'Z1=',F10.3/
       *' ','X2=',F10.3,2X,'Y1=',F10.3,2X,'Z2=',F10.3//)
        S11=-D1(I)/A1(I)
        S12=-D1(I)/B1(I)
        S13=-D1(I)/C1(I)
        WRITE(2,6) S11,S12,S13
      6 FORMAT(' ','TAIETURILE PRIMULUI PLAN SINT'/' ','S11=',F10.3,2X,
       *'S12=',F10.3,2X,'S13=',F10.3//)
        S21=-D2(I)/A2(I)
        S22=-D2(I)/B2(I)
        S23=-D2(I)/C2(I)
        WRITE(2,7) S21,S22,S23
      7 FORMAT(' ','TAIETURILE CELUI DE-AL DOILEA PLAN SINT'/' ','S21=',
       *F10.3,2X,'S22=',F10.3,2X,'S23=',F10.3//)
        XH=0
        YH=0
        IF(ABS(AN).LT.FACT) GO TO 10
        XH=-Z1*AL/AN+X1
        YH=-Z1*AM/AN+Y1
     10 WRITE(2,11) XH,YH
     11 FORMAT(' ',2X,'URMA ORIZONTALA A DREPTEI'/' ',2X,'XH=',F10.3,2X,
       *'YH=',F10.3/)
        XV=0
        ZV=0
```

```
      IF(ABS(AM).LT.FACT) GO TO 12
      XV=-Y1*AL/AM+X1
      ZV=-Y1*AN/AM+Z1
   12 WRITE(2,13) XV,ZV
   13 FORMAT(' ',2X,'URMA VERTICALA A DREPTEI'/' ',2X,'XV=',F10.3,2X,
     *'XV=',F10.3/)
      YW=0
      ZW=0
      IF(ABS(AL).LT.FACT) GO TO 14
      YW=-X1*AM/AL+Y1
      ZW=-X1*AN/AL+Z1
   14 WRITE(2,15) YW,ZW
   15 FORMAT(' ',2X,'URMA LATERALA A DREPTEI'/' ',2X,'YW=',F10.3,2X,
     *'ZW='F10.3//)
C TRASEAZA AXELE EPUREI
      CALL LIN(0.,-95.,0.,95.)
      CALL LIN(-130.,0.,130.,0.)
      CALL TEX(1.,90.,0.,2.5,0,'Z',1)
      CALL TEX(1.,-95.,0.,2.5,0,'Y',1)
      CALL TEX(130.,1.,0.,2.5,0,'Y1',2)
      CALL TEX(-130.,1.,0.,2.5,0,'X',1)
      CALL TEX(10.,-20.,0.,4.,0,'SUBROUTINE INPLPL',17)
      CALL TEX(10.,-30.,0.,4.,0,'INTERSECTIA A DOUA PLANE',24)
      T(1)=72
      ZH=0
      CALL REORPU(XH,YH,ZH,XP,YP,T)
      T(1)=86
      YV=0
      CALL REORPU(XV,YV,ZV,XP,YP,T)
      T(1)=87
      XW=0
      CALL REORPU(XW,YW,ZW,XP,YP,T)
      CALL LIN(-XH,-YH,-XV,-YV)
      CALL LIN(-XH,ZH,-XV,ZV)
      CALL LIN(YH,ZH,YV,ZV)
      CALL CIS(S12,0.,.5)
      CALL CIS(0.,-S12,.5)
      CALL CIS(0.,S13,.5)
      CALL CIS(-S11,0.,.5)
      CALL PLOT(0.,-S12,0)
      CALL PLOT(-S11,0.,1)
      CALL PLOT(0.,S13,1)
      CALL PLOT(S12,0.,1)
      CALL CIS(S22,0.,.5)
      CALL CIS(0.,S23,.5)
      CALL CIS(-S21,0.,.5)
      CALL CIS(0.,-S22,.5)
      CALL PLOT(0.,-S22,0)
      CALL PLOT(-S21,0.,1)
      CALL PLOT(0.,S23,1)
      CALL PLOT(S22,0.,1)
      CALL TEX(S12+0.2,-5.,0.,2.5,0,'S12',3)
      CALL TEX(0.2,-S12,0.,2.5,0,'S12',3)
      CALL TEX(0.2,S13,0.,2.5,0,'S13',3)
      CALL TEX(-S11+0.2,0.2,0.,2.5,0,'S11',3)
      CALL TEX(S22+0.2,0.2,0.,2.5,0,'S22',3)
      CALL TEX(0.2,-S22,0.,2.5,0,'S22',3)
      CALL TEX(0.2,S23,0.,2.5,0,'S23',3)
      CALL TEX(-S21+0.2,0.2,0.,2.5,0,'S21',3)
    3 CONTINUE
      CALL EOF
      STOP
      END
```

```
SUBROUTINE REORDR(XT,YT,ZT,XR,YR,ZR,XP,YP,XQ,YQ,T,U)
LOGICAL*1 T(1),U(1)
DIMENSION XP(3),YP(3),XQ(3),YQ(3)
CALL REORPU(XT,YT,ZT,XP,YP,T)
CALL REORPU(XR,YR,ZR,XQ,YQ,U)
DO 10 I=1,3
CALL LIN(XP(I),YP(I),XQ(I),YQ(I))
RETURN
END
SUBROUTINE REORPU(X,Y,Z,XP,YP,T)
LOGICAL*1 T(1)
DIMENSION XP(3),YP(3)
XP(1)=-X
YP(1)=-Y
XP(2)=-X
YP(2)=Z
XP(3)=Y
YP(3)=Z
DO 1 I=1,3
CALL CIS(XP(I),YP(I),.5)
T(2)=48+I
CALL TEX(XP(I)+1.,YP(I)+1.,0.,2.5,0,T,2)
CONTINUE
RETURN
END
```

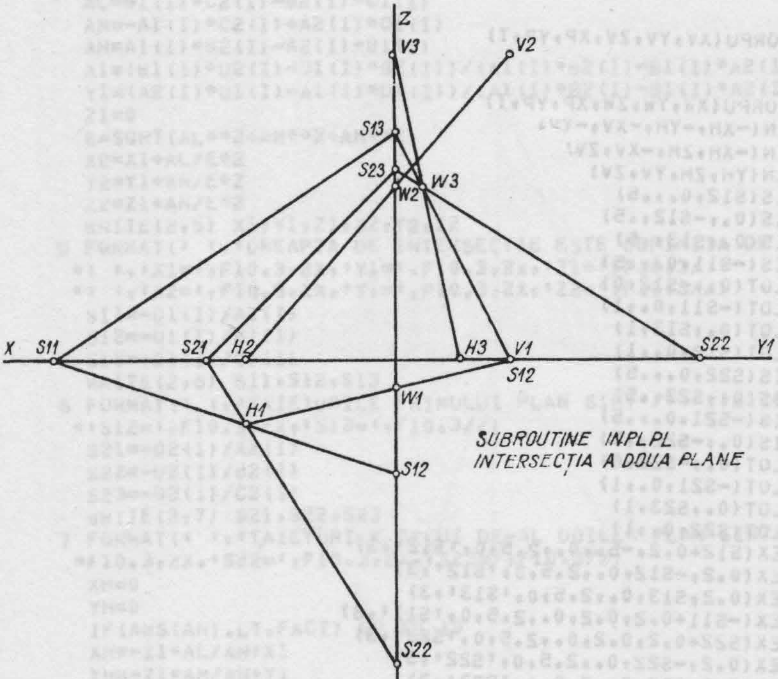

Fig. 2.4

Epura executată integral automat la plotter este dată în figura 2.4.

2.1.10. Subprogramul INDRPL

Determină intersecţia dintre o dreaptă şi un plan.

```
C      SUBROUTINE INDRPL(N,X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,X,Y,Z)
C   DETERMINA PUNCTUL DE INTERSECTIE AL UNEI DREPTE
C  DATA PRIN DOUA PUNCTE X1,Y1,Z1 SI X2,Y2,Z2 CU UN PLAN DEFINIT
C PRIN COEFICIENTII A,B,C,D
C IND=0 SE DESENEAZA NUMAI DREAPTA SI PROIECTIILE PUNCTULUI DE INTERSECTIE
C IND=1 SE DESENEAZA EPURA COMPLETA , DECI URMELE PLANULUI , DREAPTA SI
C      PUNCTUL DE INTERSECTIE
      DIMENSION XP(3),YP(3),XQ(3),YQ(3)
      DIMENSION A(100),B(100),C(100),D(100),X1(100),Y1(100),Z1(100),AL(1
     *00),AM(100),AN(100),X2(100),Y2(100),Z2(100)
      LOGICAL*1 T(2),U(2)
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL INI(3)
      CALL TEX(10.,-20.,0.,4.,0.,'SUBROUTINE INDRPL',17)
      CALL TEX(10.,-30.,0.,4.,0.,'INTERSECTIE DREAPTA-PLAN',24)
      READ(1,7) IND
    7 FORMAT(I2)
      READ(1,1) N
    1 FORMAT(I4)
C TRASEAZA AXELE EPUREI
      CALL LIN(-130.,0.,130.,0.)
      CALL LIN(0.,-95.,0.,95.)
      CALL TEX(1.,90.,0.,2.5,0.,'Z',1)
      CALL TEX(1.,-95.,0.,2.5,0.,'Y',1)
      CALL TEX(130.,1.,0.,2.5,0.,'Y1',2)
      CALL TEX(-130.,1.,0.,2.5,0.,'X',1)
      CALL TEX(.2,.2,0.,2.5,0.,'O',1)
      READ(1,2) (A(I),B(I),C(I),D(I),X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I)
     *,I=1,N)
    2 FORMAT(4F10.3,40X/6F10.3,10X)
      DO 3 I=1,N
      WRITE(2,4) A(I),B(I),C(I),D(I)
    4 FORMAT(' ','DATELE DE INTRARE SINT'/' ','PARAMETRII CARE DEFINESC
     *PLANUL'/' ','A=',F10.3,2X,'B=',F10.3,2X,'C=',F10.3,2X,'D=',F10.3/
     */)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 10
C CALCULEAZA , TRASEAZA SI HALUSTREAZA TAIETURILE PLANULUI
      S1=-D(I)/A(I)
      S2=-D(I)/B(I)
      S3=-D(I)/C(I)
      CALL PLOT(0.,-S2,0)
      CALL PLOT(-S1,0.,1)
      CALL PLOT(0.,S3,1)
      CALL PLOT(S2,0.,1)
      CALL CIT(S2,0.,.5)
      CALL CIT(0.,-S2,.5)
      CALL CIT(0.,S3,.5)
      CALL CIT(-S1,0.,.5)
      CALL TEX(S2,1.,0.,2.5,0.,'S2',2)
      CALL TEX(-S1,1.,0.,2.5,2.,'S1',2)
      CALL TEX(1.,S3,0.,2.5,0.,'S3',2)
      CALL TEX(1.,-S2,0.,2.5,0.,'S2',2)
      WRITE(2,6) S1,S2,S3
    6 FORMAT(' ','S1=',F10.3,2X,'S2=',F10.3,2X,'S3=',F10.3/)
```

```
C  DETERMINA PARAMETRII DIRECTORI AL,AM,AN AI DREPTEI
 10 AL(I)=X2(I)-X1(I)
    AM(I)=Y2(I)-Y1(I)
    AN(I)=Z2(I)-Z1(I)
    WRITE(2,8) X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I),AL(I),AM(I),AN(I)
  8 FORMAT(' ','PARAMETRII CARE DEFINESC DREAPTA'/' ','X1=',F10.3,2X,
   *'Y1=',F10.3,2X,'Z1=',F10.3/' ','X2=',F10.3,2X,'Y2=',F10.3,2X,'Z2='
   *F10.3/' ','AL=',F10.3,2X,'AM=',F10.3,2X,'AN=',F10.3///)
    AK=(A(I)*X1(I)+B(I)*Y1(I)+C(I)*Z1(I)+D(I))/(A(I)*AL(I)+B(I)*AM(I)+
   *C(I)*AN(I))
C CALCULEAZA COORDONATELE PUNCTULUI DE INTERSECTIE DINTRE DREAPTA SI PLAN
    X=X1(I)-AL(I)*AK
    Y=Y1(I)-AM(I)*AK
    Z=Z1(I)-AN(I)*AK
    WRITE(2,5) X,Y,Z
  5 FORMAT(' ','COORDONATELE PUNCTULUI DE INTERSECTIE SINT'/' ','X=',
   *F10.3/' ','Y=',F10.3/' ','Z=',F10.3///)
C DESENEAZA PROIECTIILE DREPTEI SI ALE PUNCTULUI DE INTERSECTIE I(X,Y,Z)
C CU PLANUL
    T(1)=65
    U(1)=66
    CALL REORDR(X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,XP,YP,XQ,YQ,T,U)
    T(1)=73
    CALL REORPU(X,Y,Z,XP,YP,T)
    CALL CIT(-X,-Y,1.)
    CALL CIT(-X,Z,1.)
    CALL CIT(Y,Z,1.)
  3 CONTINUE
    CALL EOF
    STOP
    END
```

```
DATELE DE INTRARE SINT
PARAMETRII CARE DEFINESCPLANUL
A=     2.000  B=     2.000  C=     4.000  D=  -150.000


S1=    75.000  S2=    75.000  S3=    37.500

PARAMETRII CARE DEFINESC DREAPTA
X1=    85.000  Y1=    30.000  Z1=    40.000
X2=   -15.000  Y2=   -23.000  Z2=   -57.000
AL=  -100.000  AM=   -53.000  AN=   -97.000



COORDONATELE PUNCTULUI DE INTERSECTIE SINT
X=    50.418
Y=    11.671
Z=     6.455
```

Epura executată integral automat la plotter este dată în figura 2.5.

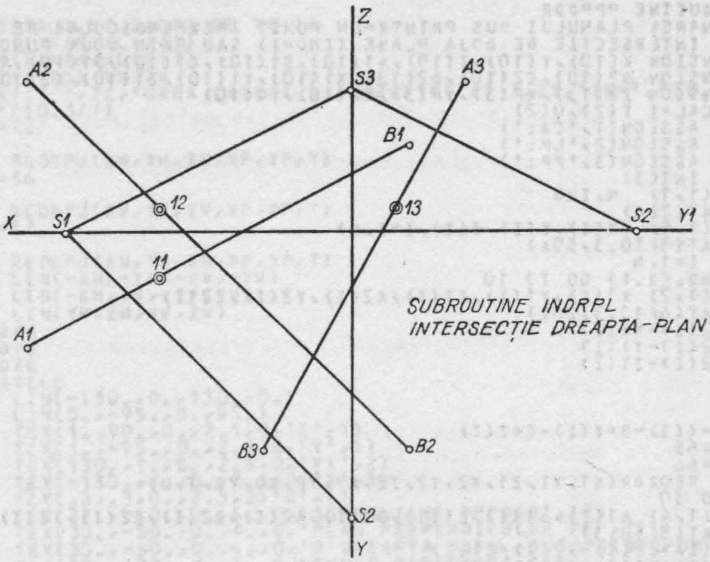

Fig. 2.5

2.1.11. Subprogramul PPPDDR

Determină planul dus printr-un punct dat, perpendicular pe o dreaptă definită ca intersecție de două plane.

Dacă datele de intrare sînt: X, Y, Z—coordonatele punctului și

A1, B1, C1} parametri directori
A2, B2, C2} ai celor două plane

se calculează parametri directori ai planului perpendicular

$AL = A = B1C2 - B2C1$

$AM = B = A2C1 - A1C2$

$AN = C = A1B2 - A2B1$

$D = -AX - BY - CZ$ astfel încît ecuația planului căutat este

$Ax + By + Cz + D = 0$

```
C     SUBROUTINE PPPDDR
C   DETERMINAREA PLANULUI DUS PRINTR-UN PUNCT ,PERPENDICULAR PE O DREAPTA
C   DATA CA INTERSECTIE DE DOUA PLANE (IND=1) SAU PRIN DOUA PUNCTE 2(IND=2)
      DIMENSION X(10),Y(10),Z(10),A1(10),B1(10),C1(10),D1(10),A2(10)
      DIMENSION B2(10),C2(10),D2(10),X1(10),Y1(10),Z1(10),X2(10),Y2(10)
      DIMENSION Z2(10),XP(3),YP(3),XQ(10),YQ(10)
      LOGICAL*1 T(2),U(2)
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,1)   N,IND
    1 FORMAT(2I4)
      READ(1,5) (X(I),Y(I),Z(I),I=1,N)
    5 FORMAT(3F10.3,50X)
      DO 3 I=1,N
      IF(IND.EQ.1) GO TO 10
      READ(1,2) X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I)
    2 FORMAT(6F10.3,20X)
      AL=X2(I)-X1(I)
      AM=Y2(I)-Y1(I)
      AN=Z2(I)-Z1(I)
      A=AL
      B=AM
      C=AN
      D=-A*X(I)-B*Y(I)-C*Z(I)
      T(1)=65
      U(1)=66
      CALL REORDR(X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,XP,YP,XQ,YQ,T,U)
      GO TO 30
   10 READ(1,4) A1(I),B1(I),C1(I),D1(I),A2(I),B2(I),C2(I),D2(I)
    4 FORMAT(8F10.3)
      A=B1(I)*C2(I)-B2(I)*C1(I)
      B=A2(I)*C1(I)-A1(I)*C2(I)
      C=A1(I)*B2(I)-A2(I)*B1(I)
      D=-A*X(I)-B*Y(I)-C*Z(I)
      AL=B1(I)*C2(I)-B2(I)*C1(I)
      AM=-A1(I)*C2(I)+A2(I)*C1(I)
      AN=A1(I)*B2(I)-A2(I)*B1(I)
      FACT=1E-3
      XH=0
      YH=0
      IF(ABS(AN).LT.FACT) GO TO 20
      XH=-Z(I)*AL/AN+X(I)
      YH=-Z(I)*AM/AN+Y(I)
   20 WRITE(2,11) XH,YH
   11 FORMAT(' ',2X,'URMA ORIZONTALA A DREPTEI'/' ',2X,'XH=',F10.3,2X,
     *'YH=',F10.3/)
      XV=0
      ZV=0
      IF(ABS(AM).LT.FACT) GO TO 12
      XV=-Y(I)*AL/AM+X(I)
      ZV=-Y(I)*AN/AM+Z(I)
   12 WRITE(2,13) XV,ZV
   13 FORMAT(' ',2X,'URMA VERTICALA A DREPTEI'/' ',2X,'XV=',F10.3,2X,
     *'XV=',F10.3/)
```

Și în acest exemplu, ca și în celelalte subprograme, dreapta poate fi definită altfel de exemplu: prin două puncte, prin parametri directori, etc. , iar planul perpendicular căutat poate fi și el exprimat și desenat prin orice alte elemente care-l pot defini și care servesc astfel mai bine, eventual ca date de intrare într-o nouă sau aceeași problemă în curs de rezolvare.

```
      YW=0
      ZW=0
      IF(ABS(AL).LT.FACT) GO TO 14
      YW=-X(I)*AM/AL+Y(I)
      ZW=-X(I)*AN/AL+Z(I)
   14 WRITE(2,15) YW,ZW
   15 FORMAT(' ',2X,'URMA LATERALA A DREPTEI'/' ',2X,'YW=',F10.3,2X,
     *'ZW='F10.3//)
      T(1)=72
      ZH=0
      CALL REORPU(XH,YH,ZH,XP,YP,T)
      T(1)=86
      YV=0
      CALL REORPU(XV,YV,ZV,XP,YP,T)
      T(1)=87
      XW=0
      CALL REORPU(XW,YW,ZW,XP,YP,T)
      CALL LIN(-XH,-YH,-XV,-YV)
      CALL LIN(-XH,ZH,-XV,ZV)
      CALL LIN(YH,ZH,YV,ZV)
   30 S1=-D/A
      S2=-D/B
      S3=-D/C
C     TRASAM AXELE
      CALL LIN(-130.,0.,130.,0.)
      CALL LIN(0.,-95.,0.,95.)
      CALL TEX(1.,90.,0.,2.5,0,'Z',1)
      CALL TEX(1.,-95.,0.,2.5,0,'Y',1)
      CALL TEX(130.,1.,0.,2.5,0,'Y1',2)
      CALL TEX(-130.,1.,0.,2.5,0,'X',1)
      CALL TEX(.3,.3,0.,2.5,0,'0',1)
      CALL TEX(30.,-40.,0.,4.,0,'SUBROUTINE PPPDDR',17)
      CALL TEX(30.,-50.,0.,4.,0,'PLAN PERPENDICULAR PE',21)
      CALL TEX(30.,-60.,0.,4.,0,'O DREAPTA DATA ,DUS PRINTR-UN',29)
      CALL TEX(30.,-70.,0.,4.,0,'PUNCT OARECARE',14)
      CALL CIS(S2,0.,.5)
      CALL CIS(0.,-S2,.5)
      CALL CIS(0.,S3,.5)
      CALL CIS(-S1,0.,.5)
      CALL PLOT(0.,-S2,0)
      CALL PLOT(-S1,0.,1)
      CALL PLOT(0.,S3,1)
      CALL PLOT(S2,0.,1)
      T(1)=77
      CALL REORPU(X,Y,Z,XP,YP,T)
      CALL TEX(1.,-S2,0.,2.5,0,'S2',2)
      CALL TEX(-S1,1.,0.,2.5,0,'S1',2)
      CALL TEX(1.,S3,0.,2.5,0,'S3',2)
      CALL TEX(S2,1.,0.,2.5,0,'S2',2)
    3 CONTINUE
      CALL EOF
      STOP
      END
```

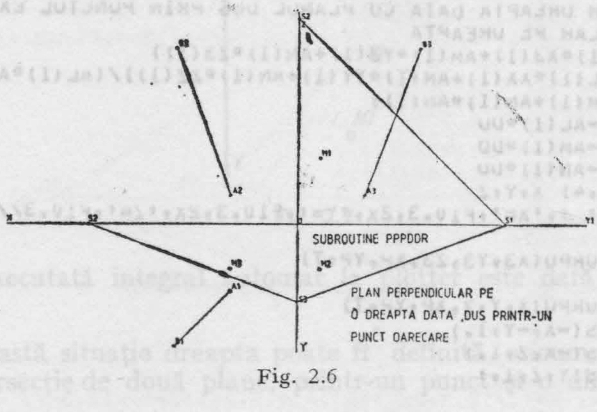

Fig. 2.6

Epura executată integral automat la plotter este dată în figura 2.6.

2.2. Geometrie descriptivă asistată de calculator (II)

2.2.1. Subprogramul DPRPED

Determină proiecţia unui punct exterior pe o dreaptă definită prin două puncte.

```
 SUBPROGRAM DPRPED
C DETERMINA PROIECTIA UNUI PUNCT EXTERIOR X3,Y3,Z3, PE O DREAPTA DATA
C PRIN DOUA PUNCTE X1,Y1,Z1, SI XX,YY,ZZ
C
      DIMENSION X1(50),Y1(50),Z1(50),XX(50),YY(50),ZZ(50),X3(50),Y3(50)
      DIMENSION Z3(50)
      DIMENSION XP(3),YP(3),XQ(3),YQ(3),AL(50),AM(50),AN(50)
      LOGICAL *1 T(2),U(2)
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,1) N
    1 FORMAT(I4)
      READ(1,2) (X1(I),Y1(I),Z1(I),XX(I),YY(I),ZZ(I),X3(I),Y3(I),Z3(I),I
     *=1,N)
    2 FORMAT(9F5.2,35X)
      DO 10 I=1,N
      WRITE(2,3) AL(I),AM(I),AN(I),XX(I),YY(I),ZZ(I),X3(I),Y3(I),Z3(I)
    3 FORMAT(' ','AL=',F10.3,2X,'AM=',F10.3,2X,'AN=',F10.3/' ','XX=',F10
     *.3,2X,'YY=',F10.3,2X,'ZZ=',F10.3/' ','X3=',F10.3,2X,'Y3=',F10.3,2X
     *,'Z3=',F10.3//)
      CALL TEX(10.,-25.,0.,4.,0,'SUBROUTINE DPRPED',17)
      CALL TEX(10.,-35.,0.,4.,0,'DETERMINAREA PROIECTIEI UNUI',28)
      CALL TEX(10.,-45.,0.,4.,0,'PUNCT EXTERIOR PE O DREAPTA',27)
      CALL TEX(10.,-55.,0.,4.,0,'DATA PRIN DOUA PUNCTE',21)
C TRASEAZA AXELE EPUREI
      CALL LIN(-130.,0.,130.,0.)
      CALL LIN(0.,-95.,0.,95.)
      CALL TEX(1.,90.,0.,2.5,0,'Z',1)
      CALL TEX(1.,-95.,0.,2.5,0,'Y',1)
      CALL TEX(130.,1.,0.,2.5,0,'Y1',2)
      CALL TEX(-130.,1.,0.,2.5,0,'X',1)
      CALL TEX(.3,.3,0.,2.5,0,'O',1)
      AL(I)=X1(I)-XX(I)
      AM(I)=Y1(I)-YY(I)
      AN(I)=Z1(I)-ZZ(I)

C  INTERSECTAM DREAPTA DATA CU PLANUL DUS PRIN PUNCTUL EXTERIOR
C  PERPENDICULAR PE DREAPTA
      D=-(AL(I)*X3(I)+AM(I)*Y3(I)+AN(I)*Z3(I))
      DD=(D+AL(I)*XX(I)+AM(I)*YY(I)+AN(I)*ZZ(I))/(AL(I)*AL(I)+
     *AM(I)*AM(I)+AN(I)*AN(I))
      X=XX(I)-AL(I)*DD
      Y=YY(I)-AM(I)*DD
      Z=ZZ(I)-AN(I)*DD
      WRITE(2,4) X,Y,Z
    4 FORMAT(' ','X=',F10.3,2X,'Y=',F10.3,2X,'Z=',F10.3//)
      T(1)=77
      CALL REORPU(X3,Y3,Z3,XP,YP,T)
      T(1)=78
      CALL REORPU(X,Y,Z,XP,YP,T)
      CALL CIS(-X,-Y,1.)
      CALL CIS(-X,Z,1.)
      CALL CIS(Y,Z,1.)
      T(1)=65
      U(1)=66
      CALL REORDR(X1,Y1,Z1,XX,YY,ZZ,XP,YP,XQ,YQ,T,U)
   10 CONTINUE
      CALL EOF
      STOP
      END
```

```
AL=    0.000   AM=    0.000   AN=  0.000
XX=  -30.000   YY=    0.000   ZZ= 80.000
X3=  -30.000   Y3=   80.000   Z3= -10.000
*
*
X=    21.704   Y=    12.557   Z=  20.909
```

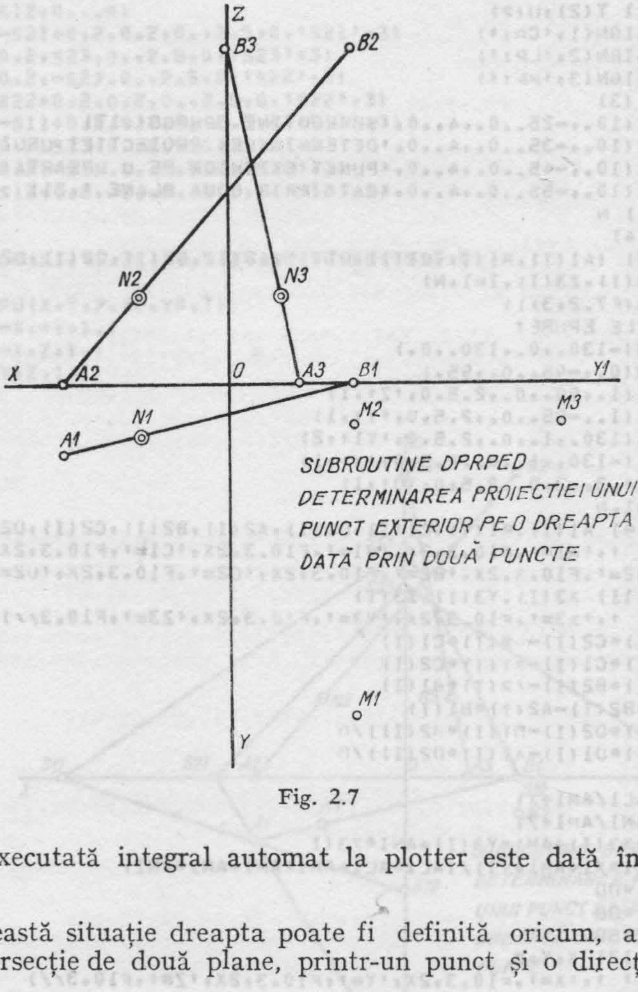

Fig. 2.7

Epura executată integral automat la plotter este dată în figura 2.7.

Și în această situație dreapta poate fi definită oricum, astfel ca, de exemplu, intersecție de două plane, printr-un punct și o direcție dată etc.

2.2.2. Subprogramul DPRPOD

Determină proiecţia unui punct exterior pe o dreaptă definită ca intersecţie de două plane.

```
C     SUBROUTINE DPRPOD(N,A1,B1,C1,D1,A2,B2,C2,D2,X3,Y3,Z3,X,Y,Z,XP1,YP1
C    *,XP2,YP2,XP3,YP3)
C   DETERMINAREA PROIECTIEI UNUI PUNCT EXTERIOR X3,Y3,Z3 PE O DREAPTA
C   DATA CA INTERSECTIE DE PLANE
C
      DIMENSION A1(50),B1(50),C1(50),D1(50),A2(50),B2(50),C2(50),D2(50)
      DIMENSION X3(30),Y3(30),Z3(30),XP(3),YP(3),XQ(3),YQ(3)
      LOGICAL*1 T(2),U(2)
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      CALL TEX(10.,-25.,0.,4.,0,'SUBROUTINE DPRPOD',17)
      CALL TEX(10.,-35.,0.,4.,0,'DETERMINAREA PROIECTIEI UNUI',28)
      CALL TEX(10.,-45.,0.,4.,0,'PUNCT EXTERIOR PE O DREAPTA',27)
      CALL TEX(10.,-55.,0.,4.,0,'DATA PRIN DOUA PLANE ',21)
      READ(1,1) N
    1 FORMAT(I4)
      READ(1,2) (A1(I),B1(I),C1(I),D1(I),A2(I),B2(I),C2(I),D2(I),
     *X3(I),Y3(I),Z3(I),I=1,N)
    2 FORMAT(8(F7.2,3X))
C TRASEAZA AXELE EPURE1
      CALL LIN(-130.,0.,130.,0.)
      CALL LIN(0.,-95.,0.,95.)
      CALL TEX(1.,90.,0.,2.5,0,'Z',1)
      CALL TEX(1.,-95.,0.,2.5,0,'Y',1)
      CALL TEX(130.,1.,0.,2.5,0,'Y1',2)
      CALL TEX(-130.,1.,0.,2.5,0,'X',1)
      CALL TEX(.3,.3,0.,2.5,0,'O',1)
      DO 10 I=1,N
      WRITE(2,4) A1(I),B1(I),C1(I),D1(I),A2(I),B2(I),C2(I),D2(I)
    4 FORMAT(' ','A1=',F10.3,2X,'B1=',F10.3,2X,'C1=',F10.3,2X,'D1=',F10.
     *3/' ','A2=',F10.3,2X,'B2=',F10.3,2X,'C2=',F10.3,2X,'D2=',F10.3//)
      WRITE(2,11) X3(I),Y3(I),Z3(I)
   11 FORMAT(' ','X3=',F10.3,2X,'Y3=',F10.3,2X,'Z3=',F10.3//)
      AL1=B1(I)*C2(I)-B2(I)*C1(I)
      AM1=A2(I)*C1(I)-A1(I)*C2(I)
      AN1=A1(I)*B2(I)-A2(I)*B1(I)
      D=A1(I)*B2(I)-A2(I)*B1(I)
      X1=(B1(I)*D2(I)-D1(I)*B2(I))/D
      Y1=(A2(I)*D1(I)-A1(I)*D2(I))/D
      Z1=0
      XV=-Y1*AL1/AM1+X1
      ZV=-Y1*AN1/AM1+Z1
      D=-(AL1*X3(I)+AM1*Y3(I)+AN1*Z3(I
      DD=(D+AL1*X1+AM1*Y1)/(AL1*AL1+AM1*AM1+AN1*AN1)
      X=X1-AL1*DD
      Y=Y1-AM1*DD
      Z=Z1-AN1*DD
      WRITE(2,12) X,Y,Z
   12 FORMAT(' ','X=',F10.3,2X,'Y=',F10.3,2X,'Z=',F10.3//)
      T(1)=77
      CALL REORPU(X3,Y3,Z3,XP,YP,T)
      S11=-D1(I)/A1(I)
      S12=-D1(I)/B1(I)
      S13=-D1(I)/C1(I)
```

```
      S21=-D2(I)/A2(I)
      S22=-D2(I)/B2(I)
      S23=-D2(I)/C2(I)
      CALL PLOT(0.,-S12.0)
      CALL PLOT(-S11,0..1)
      CALL PLOT(0.,S13.1)
      CALL PLOT(S12,0..1)
      CALL PLOT(0.,-S22.0)
      CALL PLOT(-S21,0..1)
      CALL PLOT(0.,S23.1)
      CALL PLOT(S22,0..1)
      CALL CIS(-S21,0...5)
      CALL CIS(0.,-S22..5)
      CALL CIS(0.,S23..5)
      CALL CIS(S22,0...5)
      CALL CIS(-S11,0...5)
      CALL CIS(0.,S13..5)
      CALL CIS(0.,-S12..5)
      CALL CIS(S12,0...5)
      CALL TEX(-S21+0.2.0.2,0..2.5,0,'S21',3)
      CALL TEX(0.2,S23.0..2.5,0.'S23',3)
      CALL TEX(0.2,-S22.0.,2.5,0,'S22',3)
      CALL TEX(S22+0.2,0.2,0.,2.5,0.'S22',3)
      CALL TEX(-S11+0.2.0.2,0..2.5,0,'S11',3)
      CALL TEX(0.2,S13.0..2.5.0,'S13',3)
      CALL TEX(0.2,-S12.0..2.5,0,'S12',3)
      CALL TEX(S12+0.2.-5..0..2.5,0,'S12',3)
      T(1)=65
      U(1)=66
      CALL REORDR(X1,Y1.Z1.XV.0.ZV.XP.YP.XQ.YQ.T,U)
      T(1)=78
      CALL REORPU(X,Y.7.XP.YP.T)
      CALL CIS(-X,-Y.1.)
      CALL CIS(-X,Z.1.)
      CALL CIS(Y,Z,1.)
10    CONTINUE
      CALL EOF
      STOP
      END
```

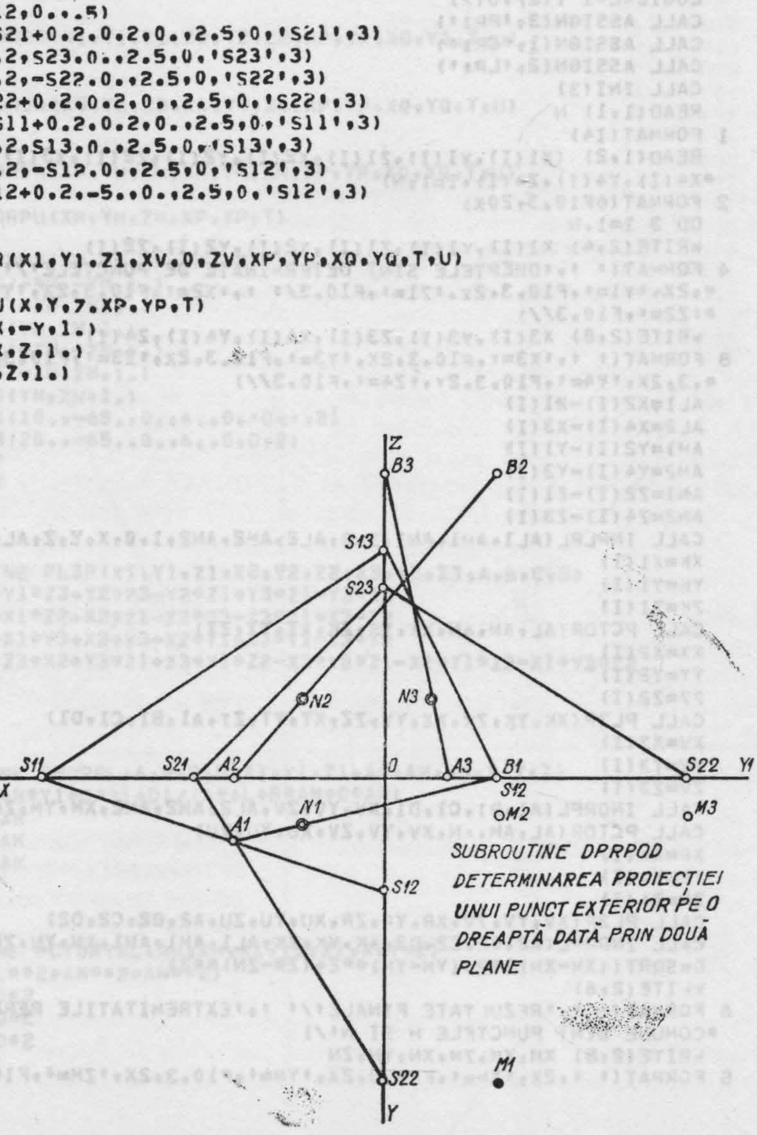

Fig. 2.8

Epura executată integral automat la plotter este dată în figura 2.8.

2.2.3. Subprogramul PECO

Determină și desenează perpendiculara comună dintre două drepte disjuncte, precum și lungimea perpendicularei comune.

```
C PROGRAM PECO PENTRU DETERMINAREA PERPENDICULAREI
C COMUNE DINTRE DOUA DREPTE DISJUNCTE DEFINITE PRIN
C CITE DOUA PUNCTE:  X1.Y1.Z1-X2,Y2,Z2
C                     X3.Y3.Z3-Z4,Y4,Z4
      DIMENSION X1(100).Y1(100),Z1(100),X2(100),Y2(100),Z2(100)
      DIMENSION X3(100).Y3(100),Z3(100),X4(100),Y4(100),Z4(100)
      DIMENSION XP(3),YP(3),XQ(3),YQ(3)
      LOGICAL*1 T(2),U(2)
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,1) N
    1 FORMAT(I4)
      READ(1,2) (X1(I).Y1(I).Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I).X3(I),Y3(I).Z3(I),
     *X4(I),Y4(I),Z4(I).I=1,N)
    2 FORMAT(6F10.3,20X)
      DO 3 I=1,N
      WRITE(2,4) X1(I).Y1(I).Z1(I).X2(I),Y2(I),Z2(I)
    4 FORMAT(' ','DREPTELE SINT DETERMINATE DE PUNCTELE'/' ','X1=',F10.3
     *,2X,'Y1=',F10.3,2X.'Z1=',F10.3/' ','X2=',F10.3,2X,'Y2=',F10.3,2X,
     *'Z2=',F10.3//)
      WRITE(2,8) X3(I).Y3(I).Z3(I),X4(I),Y4(I),Z4(I)
    8 FORMAT(' ','X3='.F10.3,2X.'Y3=',F10.3.2X,'Z3=',F10.3/' ','X4=',F10
     *.3,2X,'Y4=',F10.3.2X,'Z4=',F10.3//)
      AL1=X2(I)-X1(I)
      AL2=X4(I)-X3(I)
      AM1=Y2(I)-Y1(I)
      AM2=Y4(I)-Y3(I)
      AN1=Z2(I)-Z1(I)
      AN2=Z4(I)-Z3(I)
      CALL INPLPL(AL1,AM1,AN1.1.0,AL2,AM2,AN2,1.0,X,Y,Z,AL,AM,AN)
      XK=X1(I)
      YK=Y1(I)
      ZK=Z1(I)
      CALL PCTDR(AL,AM.AN,XK,YK,ZK,XT,YT,ZT)
      XX=X2(I)
      YY=Y2(I)
      ZZ=Z2(I)
      CALL PL3P(XK,YK,ZK.XX,YY,ZZ,XT,YT,ZT,A1,B1,C1,D1)
      XV=X3(I)
      YV=Y3(I)
      ZV=Z3(I)
      CALL INDRPL(A1,B1.C1,D1.XV,YV,ZV,AL2,AM2,AN2,XM,YM,ZM)
      CALL PCTDR(AL,AM.AN.XV.YV.ZV,XU,YU,ZU)
      XR=X4(I)
      YR=Y4(I)
      ZR=Z4(I)
      CALL PL3P(XV,YV,ZV.XR,YR,ZR.XU,YU,ZU,A2,B2,C2,D2)
      CALL INDPPL(A2,B2.C2.D2,XK,YK,ZK,AL1,AM1,AN1,XN,YN,ZN)
      D=SQRT((XM-XN)**2+(YM-YN)**2+(ZM-ZN)**2)
      WRITE(2,6)
    6 FORMAT(' ','REZULTATE FINALE'/' ','EXTREMITATILE PERPENDICULAREI
     *COMUNE SINT PUNCTELE M SI N'/)
      WRITE(2,5) XM,YM.ZM,XN,YN,ZN
    5 FORMAT(' ',2X,'XM=',F10.3,2X,'YM=',F10.3.2X,'ZM=',F10.3/' ',2X,
```

```
     *'XN=',F10.3,2X,'YN=',F10.3,2X,'ZN=',F10.3//)
      WRITE(2,7) D
    7 FORMAT(' ','DISTANTA DINTRE CELE DOUA DREPTE DISJUNCTE (LUNGIMEA
     *PERPENDICULAREI COMUNE)'/' ','D=',F10.3//)
      CALL TEX(10.,-25.,0.,4.,0,'SUBROUTINE PECO',15)
      CALL TEX(10.,-35.,0.,4.,0,'DETERMINAREA PERPENDICULAREI',28)
      CALL TEX(10.,-45.,0.,4.,0,'COMUNE MN DINTRE DOUA DREPTE',28)
      CALL TEX(10.,-55.,0.,4.,0,'DISJUNCTE AB SI CE',18)
C TRASEAZA AXELE EPUREI
      CALL LIN(-130.,0.,130.,0.)
      CALL LIN(0.,-95.,0.,95.)
      CALL TEX(1.,90.,0.,2.5,0,'Z',1)
      CALL TEX(1.,-95.,0.,2.5,0,'Y',1)
      CALL TEX(130.,1.,0.,2.5,0,'Y1',2)
      CALL TEX(-130.,1.,0.,2.5,0,'X',1)
      CALL TEX(.3,.3,0.,2.5,0,'O',1)
      T(1)=65
      U(1)=66
      CALL REORDR(X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,XP,YP,XQ,YQ,T,U)
      T(1)=67
      U(1)=69
      CALL REORDR(X3,Y3,Z3,X4,Y4,Z4,XP,YP,XQ,YQ,T,U)
      T(1)=77
      U(1)=78
      CALL REORDR(XM,YM,ZM,XN,YN,ZN,XP,YP,XQ,YQ,T,U)
      T(1)=77
      C LL REORPU(XM,YM,ZM,XP,YP,T)
      T(1)=78
      CALL REORPU(XN,YN,ZN,XP,YP,T)
      CALL CIS(-XM,-YM,1.)
      CALL CIS(-XM,ZM,1.)
      CALL CIS(YM,ZM,1.)
      CALL CIS(-XN,-YN,1.)
      CALL CIS(-XN,ZN,1.)
      CALL CIS(YN,ZN,1.)
      CALL TEX(10.,-65.,0.,4.,0,'D=',2)
      CALL NUM(20.,-65.,0.,4.,0,D,2)
    3 CONTINUF
      CALL EOF
      STOP
      END

      SUBROUTINE PL3P(X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,X3,Y3,Z3,A,B,C,D)
      A=Y1*Z2-Y1*Z3+Y2*73-Y2*Z1+Y3*Z1-Y3*Z2
      B=X1*Z3-X1*Z2+X2*71-X2*Z3-X3*Z1+X3*Z2
      C=X1*Y2-X1*Y3+X2*Y3-X2*Y1+X3*Y1-X3*Y2
      D=X1*Y2*Z3+X2*Y3*Z1+X3*Y1*Z2-X3*Y2*Z1-X2*Y1*Z3-X1*Y3*Z2
      D=-D
      RETURN
      END

      SUBROUTINE INDRP(A,B,C,D,X1,Y1,Z1,AL,AM,AN,X,Y,Z)
      AK=(A*X1+B*Y1+C*Z1+D)/(A*AL+B*AM+C*AN)
      X=X1-AL*AK
      Y=Y1-AM*AK
      Z=Z1-AN*AK
      RETURN
      END

      SUBROUTINF PCTDR(AL,AM,AN,X1,Y1,Z1,X,Y,Z)
      D=SQRT(AL**2+AM**2+AN**2)
      X=X1+AL/D*2
      Y=Y1+AM/D*2
      Z=Z1+AN/D*2
      RETURN
      END
```

```
      SUBROUTINE INPLPI (A1,B1,C1,D1,A2,B2,C2,D2,X1,Y1,Z1,AL,AM,AN,
      AL=B1*C2-B2*C1
      AM=-A1*C2+A2*C1
      AN=A1*B2-A2*B1
      X1=(B1*D2-D1*B2)/(A1*B2-B1*A2)
      Y1=(A2*D1-A1*D2)/(A1*B2-B1*A2)
      Z1=0
      RETURN
      END
      SUBROUTINE REORDR(XT,YT,ZT,XR,YR,ZR,XP,YP,XQ,YQ,T,U)
      LOGICAL*1 T(1),U(1)
      DIMENSION XP(3),YP(3),XQ(3),YQ(3)
      CALL REORPU(XT,YT,ZT,XP,YP,T)
      CALL REORPU(XR,YR,ZR,XQ,YQ,U)
      DO 10 I=1,3
   10 CALL LIN(XP(I),YP(I),XQ(I),YQ(I))
      RETURN
      END
      SUBROUTINF REORPU(X,Y,Z,XP,YP,T)
      LOGICAL*1 T(1)
      DIMENSION XP(3),YP(3)
      XP(1)=-X
      YP(1)=-Y
      XP(2)=-X
      YP(2)=Z
      XP(3)=Y
      YP(3)=Z
      DO 1 I=1,3
      CALL CIS(XP(I),YP(I),.5)
      T(2)=48+I
      CALL TEX(XP(I)+1.,YP(I)+1.,0.,2.5,0,T,2)
    1 CONTINUF
      RETURN
      END
```

Epura executată integral automat la plotter este dată în figura 2.9. D este lungimea perpendicularei comune dintre cele două drepte disjuncte date.

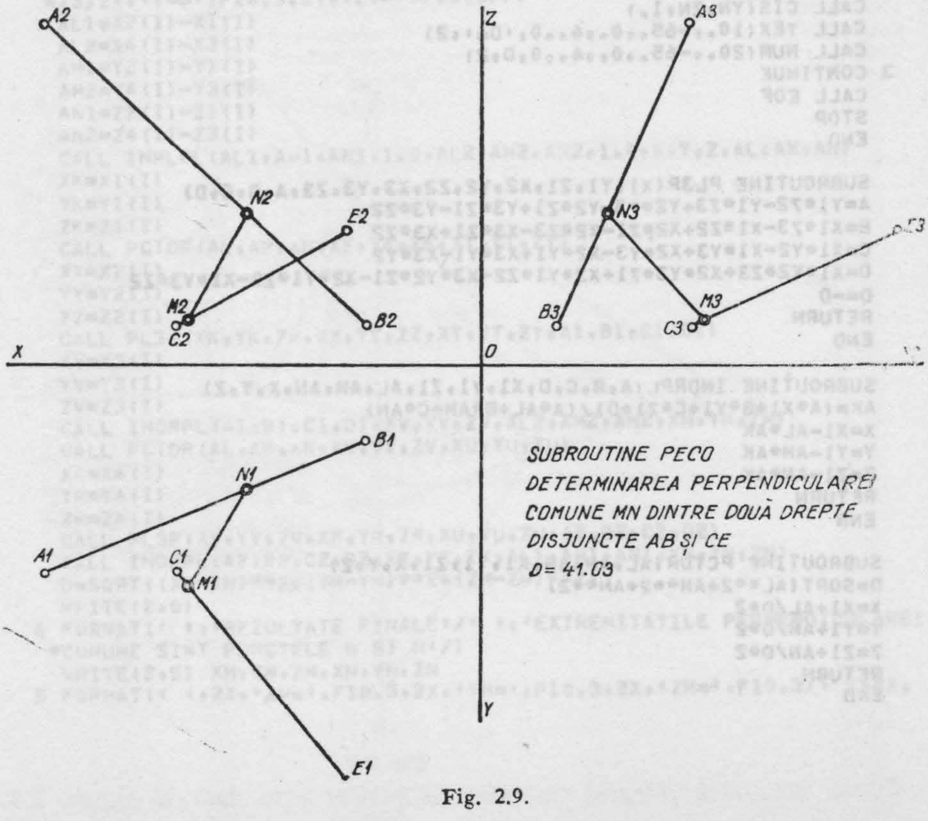

Fig. 2.9.

Capitolul III

Secţiuni plane în poliedre şi intersecţia dintre două poliedre

3.1. Secţiuni plane în poliedre

3.1.1 Generalităţi

Vom considera secţiunile plane în suprafeţele poliedrale convexe sau concave de tip prismă (cub) sau piramidă; precum şi combinaţii ale acestora, în situaţiile în care planul de secţiune poate intersecta sau nu poligonul de bază al poliedrului. Dar studiul poate fi uşor extins pentru orice fel de suprafaţă poliedrală.

Planul de secţiune va fi definit prin parametrii săi directori *A*, *B*, *C* şi *D* sau, eventual, prin alte elemente geometrice care-l pot determina. În acest caz, se va face legătura cu subprogramele corespunzătoare din capitolul II, pentru a se ajunge la calculul parametrilor directori ai planului. Vom nota, în general, parametrii directori ai muchiilor poliedrelor prin *ALD*, *AMD* şi *AND* şi vom defini poliedrele prin toate coordonatele vîrfurilor. Programul va fi intitulat **SECPOS** de la **SEC**ţiuni plane în **PO**liedre şi **S**uprafeţe poliedrale. Un indicativ *IND* va specifica tipul poliedrului astfel:

$IND = 0$ poliedrul este o prismă (cub)
$IND = 1$ poliedrul este o piramidă

În acest fel, vom folosi acelaşi program pentru ambele tipuri de poliedre. Vîrful piramidei va avea coordonatele $(V1, V2, V3)$. Informaţia extrasă la ieşire va consta din coordonatele punctelor care alcătuiesc poligonul plan de secţiune. Mai departe se pune problema reprezentării grafice prin desen automat sau vizualizare în triplă proiecţie ortogonală a contururilor aparente ale poliedrului şi ale poligonului de secţiune.

3.1.2 Programul SECPOS pentru determinarea secţiunilor plane în suprafeţele poliedrale.

Instrucţiunea de apel a programului **SECPOS** este următoarea:
CALL SECPOS (N, IND, A, B, C, D, VAR1, VAR2, VAR3, X1, Y1, Z1, X, Y, Z)
în care parametrii au următoarea semnificaţie:

N — Numărul vîrfurilor poligonului de bază la piramidă sau numărul tuturor vîrfurilor celor două baze ale prismei (cub).

IND — Indicativul care specifică forma poliedrului *IND* = 0 pentru prismă, *IND* = 1 pentru piramidă

A, B, C, D — Parametrii directori ai planului de secțiune

VAR1, *VAR2*, *VAR3* — Variabile care reprezintă parametrii directori ai muchiei prismei dacă *IND* = 0 sau reprezintă coordonatele *V1, V2, V3*, ale vîrfului piramidei dacă *IND* = 1

X1, Y1, Z1 — Coordonatele celor *N* vîrfuri ale poligonului (poligoanelor) de bază ale poliedrelor

X, Y, Z — Coordonatele punctelor de intersecție (vîrfurile poligonului de secțiune).

Subprogramele apelate în cadrul programului **SECPOS** sînt următoarele:

1. Subprogramul **CALCUL**: — Calculează coordonatele vîrfurilor poligonului de secțiune prin intersecția planului cu o dreaptă pe care se află segmentul reprezentînd muchia poliedrului.
2. Subprogramul **LIMITE**: — Stabilește limitele inferioare și superioare ale coordonatelor punctelor care determină fiecare muchie a poliedrului.
3. Subprogramul **BAZA**: — Stabilește ordinea în care se chiamă subprogramul **INLAT**.
4. Subprogramul **INLAT**: — Calculează coordonatele punctului de intersecție dintre planul de secțiune și o latură a poligonului de bază.
5 Subprogramul **CLSDR**: — Clasifică muchiile poliedrului în funcție de parametrii directori ai acestora.
6. Subprogramul **INTMU**: — Stabilește dacă fiecare punct de intersecție se află între cele două puncte care definesc muchiile poliedrului.

Aceste subprograme sînt foarte utile și în studiul intersecției de poliedre așa cum vom vedea în Programul **INTPOL**

În comentariile programului principal SECPOS este specificat faptul că el poate fi utilizat și în problemele de secțiuni plane în suprafețe cilindrice sau conice asimilînd muchiile poliedrelor cu generatoarele (în număr mult mai mare) ale suprafețelor. De fapt problema se reduce tot la repetitiva intersecție dintre o dreaptă și un plan de secțiune definit în diverse moduri așa cum se va vedea mai departe în capitolul respectiv.

Programul SECPOS

```
C  PROGRAMUL PENTRU DETERMINAREA SECTIUNILOR PLANE IN POLIEDRE DE TIP
C  PIRAMIDA-PRISMA SI COMBINATII ALE ACESTORA
      DIMENSION X1(200),Y1(200),Z1(200),AL(200),AM(200),AN(200)
     *,X(200),Y(200),Z(200)
C INDICATIVUL IND SPECIFICA FORMA POLIEDRULUI
C DACA IND=0 POLIEDRUL ESTE O PRISMA SAU UN CILINDRU
C DACA IND=1 POLIEDRUL ESTE O PIRAMIDA SAU UN CON
C A,B,C,D SINT PARAMETRII CARE DEFINESC PLANUL DE INTERSECTIE
C ALD,AMD,AND SINT PARAMETRII DIRECTORI AI DREPTELOR CARE SINT
C MUCHII SAU GENERATOARE ALE POLIEDRELOR
C N REPREZINTA NUMARUL DE PUNCTE DE PE CONTURUL BAZEI
      READ(105,1) N,IND
    1 FORMAT (I4,4X,I2,70X)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 100
      WRITE(108,2)
    2 FORMAT(' ',10X,'PIRAMIDA-CON'/)
      READ(105,3) A,B,C,D,V1,V2,V3
    3 FORMAT(7F10.3,10X)
      WRITE(108,24)
   24 FORMAT(' ',4X,'DATELE INITIALE FIXE'/)
      WRITE(108,4) A,B,C,D,V1,V2,V3
    4 FORMAT(' ',4X,'A=',F10.3,2X,'B=',F10.3,2X,'C=',F10.3,2X,'D=',F10.3
     *,2X,'V1=',F10.3,2X,'V2=',F10.3,2X,'V3=',F10.3///)
      NR=1
      GO TO 101
  100 WRITE(108,5)
    5 FORMAT(' ',10X,'PRISMA-CILINDRU'/)
      READ(105,6) A,B,C,D,ALD,AMD,AND
    6 FORMAT(7F10.3,10X)
      WRITE(108,26)
   26 FORMAT(' ',4X,'DATELE INITIALE FIXE'/)
      WRITE(108,7) A,B,C,D,ALD,AMD,AND
    7 FORMAT(' ',4X,'A=',F10.3,2X,'B=',F10.3,2X,'C=',F10.3,2X,'D=',F10.3
     *,2X,'AL=',F10.3,2X,'AM=',F10.3,'AN=',F10.3///)
      NR=0
  101 READ(105,8) (X1(I),Y1(I),Z1(I),I=1,N)
    8 FORMAT(6F10.3,20X)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 155
      M=N
      GO TO 156
  155 M=N/2
  156 DO 107 I=1,M
      WRITE(108,48) I
   48 FORMAT(' ','CALCULUL PENTRU I=',I4/' ',4X,'COORDONATELE PUNCTULUI
     *DE PE CONTURUL BAZEI'/)


      WRITE(108,25) X1(I),Y1(I),Z1(I)
   25 FORMAT(' ',4X,'X1=',F10.3,2X,'Y1=',F10.3,2X,'Z1=',F10.3/)
      IF(NR.EQ.0) GO TO 102
      AL(I)=V1-X1(I)
      AM(I)=V2-Y1(I)
      AN(I)=V3-Z1(I)
      ALD=AL(I)
      AMD=AM(I)
      AND=AN(I)
  102 K=A*ALD+B*AMD+C*AND
      IF(ALD.EQ.0) GO TO 103
      IF(AMD.EQ.0) GO TO 104
      IF(AND.EQ.0) GO TO 105
      WRITE(108,9)
    9 FORMAT(' ',5X,'DREAPTA ESTE OARECARE'/)
      IF(K.EQ.0) GO TO 106
      XK=X1(I)
      YK=Y1(I)
      ZK=Z1(I)
      CALL CALCUL(A,B,C,D,XK,YK,ZK,ALD,AMD,AND,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 136
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,XP3,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
      GO TO 137
  136 V1=0
      V2=0
```

```
      V3=0
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,X73,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
137   CONTINUE
      X(I)=XT
      Y(I)=YT
      Z(I)=ZT
      GO TO 107
106   WRITE(108,10)
 10   FORMAT(' ',5X,'DREAPTA NU INTERSECTEAZA PLANUL'/)
      GO TO 107
105   WRITE(108,11)
 11   FORMAT(' ',5X,'DREAPTA ESTE ORIZONTALA'/)
      IF(K.EQ.0) GO TO 108
      XK=X1(I)
      YK=Y1(I)
      ZK=Z1(I)
      CALL CALCUL(A,B,C,D,XK,YK,ZK,ALD,AMD,AND,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 138
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,XP3,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
      GO TO 150
138   V1=0
      V2=0
      V3=0
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,X73,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
150   CONTINUE
      X(I)=XT
      Y(I)=YT
      Z(I)=ZT
      GO TO 107
108   WRITE(108,12)
 12   FORMAT(' ',5X,'DREAPTA NU INTERSECTEAZA PLANUL'/)
      GO TO 107
104   IF(AND.EQ.0) GO TO 109
      WRITE(108,13)
 13   FORMAT(' ',5X,'DREAPTA ESTE FRONTALA'/)
      IF(K.EQ.0) GO TO 110
      XK=X1(I)
      YK=Y1(I)
      ZK=Z1(I)
      CALL CALCUL(A,B,C,D,XK,YK,ZK,ALD,AMD,AND,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 139
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1.XP2,YP2,XP3,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
      GO TO 151
139   V1=0
      V2=0
      V3=0
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,X73,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
151   CONTINUE
      X(I)=XT
      Y(I)=YT
      Z(I)=ZT
      GO TO 107
110   WRITE(108,14)
 14   FORMAT(' ',5X,'DREAPTA NU INTERSECTEAZA PLANUL'/)
      GO TO 107
109   WRITE(108,15)
 15   FORMAT(' ',5X,'DREAPTA ESTE FRONTOORIZONTALA'/)
      IF(K.EQ.0) GO TO 111
      XK=X1(I)
      YK=Y1(I)
```

```
      ZK=Z1(I)
      CALL CALCUL(A,B,C,D,XK,YK,ZK,ALD,AMD,AND,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 140
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,XP3,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
      GO TO 141
  140 V1=0
      V2=0
      V3=0
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,X73,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
  141 CONTINUE
      X(I)=XT
      Y(I)=YT
      Z(I)=ZT
  111 WRITE(108,16)
   16 FORMAT(' ',5X,'DREAPTA NU INTERSECTEAZA PLANUL'/)
      GO TO 107
  103 IF(AMD.EQ.0) GO TO 112
      IF(AND.EQ.0) GO TO 113
      WRITE(108,17)
   17 FORMAT(' ',5X,'DREAPTA ESTE DE PROFIL'/)
      IF(K.EQ.0) GO TO 114
      XK=X1(I)
      YK=Y1(I)
      ZK=Z1(I)
      CALL CALCUL(A,B,C,D,XK,YK,ZK,ALD,AMD,AND,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 142
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,XP3,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
      GO TO 143
  142 V1=0
      V2=0
      V3=0
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,X73,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
  143 CONTINUE
      X(I)=XT
      Y(I)=YT
      Z(I)=ZT
      GO TO 107
  114 WRITE(108,18)
   18 FORMAT(' ',5X,'DREAPTA NU INTERSECTEAZA PLANUL'/)
      GO TO 107
  113 WRITE(108,19)
   19 FORMAT(' ',5X,'DREAPTA ESTE DE CAPAT'/)
      IF(K.EQ.0) GO TO 115
      XK=X1(I)
      YK=Y1(I)
      ZK=Z1(I)
      CALL CALCUL(A,B,C,D,XK,YK,ZK,ALD,AMD,AND,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 144
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,XP3,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
      GO TO 145
  144 V1=0
      V2=0
      V3=0
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,X73,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
  145 CONTINUE
      X(I)=XT
      Y(I)=YT
      Z(I)=ZT
      GO TO 107
  115 WRITE(108,20)
   20 FORMAT(' ',5X,'DREAPTA NU INTERSECTEAZA PLANUL'/)
      GO TO 107
  112 IF(AND.EQ.0) GO TO 116
      WRITE(108,21)
   21 FORMAT(' ',5X,'DREAPTA ESTE VERTICALA'/)
      IF(K.EQ.0) GO TO 117
      XK=X1(I)
      YK=Y1(I)
      ZK=Z1(I)
```

```
      CALL CALCUL(A,B,C,D,XK,YK,ZK,ALD,AMD,AND,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 146
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,XP3,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
      GO TO 147
  146 V1=0
      V2=0
      V3=0
      CALL LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,X73,YP3,I
     *ND,XT,YT,ZT,I)
  147 CONTINUE
      X(I)=XT
      Y(I)=YT
      Z(I)=ZT
      GO TO 107

  117 WRITE(108,22)
   22 FORMAT(' ',5X,'DREAPTA NU INTERSECTEAZA PLANUL'/)
      GO TO 107
  116 WRITE(108,23)
   23 FORMAT(' ',5X,'EROARE AL=0 AM=0 AN=0'/)
  107 CONTINUE
      IF(IND.EQ.0) GO TO 210
      WRITE(108,211)
  211 FORMAT(///'PUNCTELE DE INTERSECTIE ALE PLANULUI CU LATURILE POLIGO
     *NULUI DE LA BAZA PIRAMIDEI-CONULUI'/)
      L=1
      K=N-1
      CALL BAZA(N,X1,Y1,Z1,A,B,C,D,L,K,IND)
      GO TO 220
  210 WRITE(108,212)
  212 FORMAT(///'PUNCTELE DE INTERSECTIE ALE PLANULUI CU LATURILE POLIGO
     *ANELOR DE BAZA ALE PRISMEI-CILINDRULUI'/)
      L=N/2+1
      K=N-1
      CALL BAZA(N,X1,Y1,Z1,A,B,C,D,L,K,IND)
  220 CONTINUE
      STOP
      END
```

3.1.3 Subprogramul CALCUL

Acest subprogram calculează coordonatele vîrfurilor poligonului de secțiune prin intersecția planului cu o dreaptă pe care se află segmentul reprezentînd muchia poliedrului.

Instrucțiunea de apel a subprogramului **CALCUL** este

CALL CALCUL (A, B, C, D, XK, YK, ZK, ALD, AMD, AND, XS, YS, ZS, XP1, YP1, XP2, YP2, XP3, YP3)

unde semnificația parametrilor este următoarea:

A, B, C, D — Parametrii directori ai planului de secțiune.

XK, YK, ZK — Coordonatele punctului prin care trece muchia poliedrului (suportul muchiei).

ALD
AMD
AND — Parametrii directori ai muchiei considerate a poliedrului.

XS, YS, ZS — Coordonatele spațiale ale punctului de intersecție dintre suportul muchiei și planul de secțiune (nu este încă vîrf al poligonului de secțiune).

XP1, YP1
XP2, YP2
XP3, YP3 — Coordonatele proiecțiilor *MONGE* orizontală, verticală și laterală ale punctului *XS, YS, ZS*.

```
      SUBROUTINE CALCUL(A,B,C,D,XK,YK,ZK,ALD,AMD,AND,XS,YS,ZS,XP1,YP1,
C     CALCULEAZA COORDONATELE PUNCTULUI DE INTERSECTIE DINTRE PLANUL DAT DE
C     A,B,C,D SI O DREAPTA PE CARE SE AFLA SEGMENTUL REPREZENTIND MUCHIA
C     POLIEDRULUI
     *XP2,YP2,XP3,YP3)
      AK=(A*XK+B*YK+C*ZK+D)/(A*ALD+B*AMD+C*AND)
      XS=XK-ALD*AK
      YS=YK-AMD*AK
      ZS=ZK-AND*AK
      CALL FLT(XS)
      CALL FLT(YS)
      CALL FLT(ZS)
      XP1=-XS
      YP1=-YS
      XP2=-XS
      YP2=ZS
      XP3=YS
      YP3=ZS
      RETURN
      END
```

3.1.4 Subprogramul LIMITE

Acest subprogram stabilește limitele inferioare și superioare ale coordonatelor punctelor care determină fiecare muchie a poliedrului.

Instrucțiunea de apel a subprogramului **LIMITE** este:

CALL LIMITE (N, V1, V2, V3, X1, Y1, Z1, XS, YS, ZS, XP1, YP1, XP2, YP2, XP3, YP3, IND, XT, YT, ZT, I)

unde semnificația parametrilor este următoarea:

N — Numărul vîrfurilor poligonului de bază la piramidă sau numărul tuturor vîrfurilor celor două baze ale prismei (cub).

V1, V2, V3 — Coordonatele vîrfului piramidei

X1, Y1, Z1 — Coordonatele celor *N* vîrfuri ale poligonului (poligoanelor) de bază ale poliedrelor.

XS, YS, ZS — Coordonatele de intrare aflate prin subprogramul **CALCUL**.

XP1, YP1, *XP2, YP2*, *XP3, YP3* — Coordonatele proiecțiilor *Monge* orizontală, verticală și laterală ale punctului *XS, YS, ZS* (sau *XT, YT, ZT*) dacă este vîrf al poligonului de secțiune).

IND — Indicativul care specifică forma poliedrului.

XT, YT, ZT — Coordonatele punctelor rezultate din **INTMU** deci coordonatele vîrfurilor poligonului de secțiune.

I — Indice de ordine al muchiei apelate.

În cadrul acestui subprogram este apelată **SUBROUTINE INTMU.**

```
      SUBROUTINE LIMITE(N,V1,V2,V3,X1,Y1,Z1,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,XP3
C  STABILESTE LIMITELE INFERIOARE SI SUPERIOARE ALE COORDONATELOR
C  PUNCTELOR DETERMINA FIECARE MUCHIE
     *,YP3,IND,XT,YT,ZT,I)
      DIMENSION X1(200);Y1(200),Z1(200)
      M=N/2
      IF(IND.EQ.0) GO TO 56
      IF(X1(I).LE.V1) GO TO 57
      XINF=V1
      XSUP=X1(I)
      GO TO 58
   57 XINF=X1(I)
      XSUP=V1
   58 CONTINUE
      IF(Y1(I).LE.V2) GO TO 59
      YINF=V2
      YSUP=Y1(I)
      GO TO 70
   59 YINF=Y1(I)
      YSUP=V2
   70 CONTINUE
      IF(Z1(I).LE.V3) GO TO 71
      ZINF=V3
      ZSUP=Z1(I)
      GO TO 72
   71 ZINF=Z1(I)
      ZSUP=V3
   72 CONTINUE
      CALL INTMU(XINF,YINF,XSUP,YSUP,ZINF,ZSUP,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3,XT,YT,ZT)
      GO TO 73
   56 IF(I.GT.M) GO TO 73
      IF(X1(I).LE.X1(M+I)) GO TO 74
      XINF=X1(M+I)
      XSUP=X1(I)
      GO TO 75
   74 XINF=X1(I)
      XSUP=X1(M+I)
   75 CONTINUE
      IF(Y1(I).LE.Y1(M+I)) GO TO 76
      YINF=Y1(M+I)
      YSUP=Y1(I)
      GO TO 77
   76 YINF=Y1(I)
      YSUP=Y1(M+I)
   77 CONTINUE
      IF(Z1(I).LE.Z1(M+I)) GO TO 78

      ZINF=Z1(M+I)
      ZSUP=Z1(I)
      GO TO 79
   78 ZINF=Z1(I)
      ZSUP=Z1(M+I)
   79 CONTINUE
      CALL INTMU(XINF,YINF,XSUP,YSUP,ZINF,ZSUP,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3,XT,YT,ZT)
   73 CONTINUE
      RETURN
      END
```

3.1.5 Subprogramul BAZA

Acest subprogram stabilește ordinea în care se chiamă subprogramul **INLAT.**

Instrucțiunea de apel a subprogramului **BAZA** este:

CALL BAZA (N, X1, Y1, Z1, A, B, C, D, L, K, IND)

unde semnificația parametrilor este următoarea:

N — Numărul vîrfurilor poligonului de bază la piramidă sau numărul tuturor vîrfurilor celor două baze ale prismei (cub).

X1, Y1, Z1 — Coordonatele celor *N* vîrfuri ale poligonului (poligoanelor) de bază ale poliedrelor

A, B, C, D — Parametrii directori ai planului.

L — $L = \frac{N}{2} + 1$

K — $K = N - 1$

IND — Indicativul care specifică forma poliedrului.

În cadrul acestui subprogram este apealtă SUBRUTINA INLAT.

```
      SUBROUTINE BAZA(N,X1,Y1,Z1,A,B,C,D,L,K,IND)
C   STABILESTE ORDINEA IN CARE TREBUIE CHEMATA SUBRUTINA INLAT
      DIMENSION X1(200),Y1(200),Z1(200)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 2
      M=N-1
      DO 1 I=1,M
      J=1
      CALL INLAT(I,X1,Y1,Z1,A,B,C,D,M,J)
    1 CONTINUE
      GO TO 10
    2 M=L-2
      DO 3 I=1,M
      J=1
      CALL INLAT(I,X1,Y1,Z1,A,B,C,D,M,J)
    3 CONTINUE
      M=K
      DO 4 I=L,M
      J=L
      CALL INLAT(I,X1,Y1,Z1,A,B,C,D,M,J)
    4 CONTINUE
   10 RETURN
      END
```

3.1.6 Subprogramul INLAT

Acest subprogram calculează coordonatele punctului de intersecţie dintre planul de secţiune şi o latură a poligonului de bază.

Instrucţiunea de apel a subprogramului **INLAT** este:

CALL INLAT (I, X1, Y1, Z1, A, B, C, D, M, J)

unde semnificaţia parametrilor este următoarea:

I — Indice de ordine al muchiei apelate (stabileşte muciha).

X1, Y1, Z1 — Coordonatele celor *N* vîrfuri ale poligonului (poligoanele) de bază ale poliedrelor.

A, B, C, D — Parametrii directori ai planului.

M — $M = N - 1$ pentru piramidă. Pentru prismă $M = L - 2$ sau $M = K$ în funcţie de baza studiată.

J — $J = 1$ pentru piramidă. Pentru prismă dacă $M = L - 2$ atunci $J = 1$, dacă $M = K$ atunci $J = L$.

În cadrul acestui subprogram sînt apelate următoarele subrutine:

SUBROUTINE CLSDR SUBROUTINE CALCUL SUBROUTINE INTMU

```
      SUBROUTINE INLAT(I,X1,Y1,Z1,A,B,C,D,M,J)
C     CALCULEAZA COORDONATELE PUNCTULUI DE INTERSECTIE DINTRE PLANUL  DAT
C     DE A,B,C,D SI O LATURA A BAZEI POLIEDRULUI
      DIMENSION X1(200),Y1(200),Z1(200)
      XK=X1(I)
      YK=Y1(I)
      ZK=Z1(I)
      ALD=X1(I)-X1(I+1)
      AMD=Y1(I)-Y1(I+1)
      AND=Z1(I)-Z1(I+1)
      WRITE(108,14) X1(I),Y1(I),Z1(I),X1(I+1),Y1(I+1),Z1(I+1)
   14 FORMAT(' ',2X,'PENTRU LATURA DETERMINATA DE PUNCTELE'/' ',4X,'X1='
     *,F10.3,2X,'Y1=',F10.3,2X,'Z1=',F10.3/' ',4X,'X2=',F10.3,2X,'Y2=',F
     *10.3,2X,'Z2=',F10.3/)
      CALL CLSDR(ALD,AMD,AND)
      CALL CALCUL(A,B,C,D,XK,YK,ZK,ALD,AMD,AND,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3)
      IF(X1(I).LE.X1(I+1)) GO TO 1
      XSUP = X1(I)
      XINF=X1(I+1)
      GO TO 2
    1 XINF=X1(I)
      XSUP=X1(I+1)
    2 CONTINUE
      IF(Y1(I).LE.Y1(I+1)) GO TO 3
      YSUP=Y1(I)
      YINF=Y1(I+1)
      GO TO 4
    3 YINF=Y1(I)
      YSUP=Y1(I+1)
    4 CONTINUE
      IF(Z1(I).LE.Z1(I+1)) GO TO 5
      ZSUP=Z1(I)
      ZINF=Z1(I+1)
      GO TO 6
    5 ZINF=Z1(I)
      ZSUP=Z1(I+1)
    6 CONTINUE
      CALL INTMU(XINF,YINF,XSUP,YSUP,ZINF,ZSUP,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3,XT,YT,ZT)
   20 IF(I.NE.M)GO TO 10
      I=M+1
      XK=X1(J)
      YK=Y1(J)
      ZK=Z1(J)
      ALD=X1(J)-X1(I)
      AMD=Y1(J)-Y1(I)
      AND=Z1(J)-Z1(I)
      WRITE(108,15) X1(J),Y1(J),Z1(J),X1(I),Y1(I),Z1(I)
   15 FORMAT(' ',2X,'PENTRU LATURA DETERMINATA DE PUNCTELE'/' ',4X,'X1='
     *,F10.3,2X,'Y1=',F10.3,2X,'Z1=',F10.3/' ',4X,'X2=',F10.3,2X,'Y2=',F
     *10.3,2X,'Z2=',F10.3/)
      CALL CLSDR(ALD,AMD,AND)
      CALL CALCUL(A,B,C,D,XK,YK,ZK,ALD,AMD,AND,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3)
      IF(X1(J).LE.X1(I)) GO TO 7
      XSUP=X1(J)
      XINF=X1(I)
      GO TO 8
    7 XINF=X1(J)
      XSUP=X1(I)
    8 CONTINUE
      IF(Y1(J).LE.Y1(I)) GO TO 9
      YSUP=Y1(J)
      YINF=Y1(I)
      GO TO 11
    9 YINF=Y1(J)
      YSUP=Y1(I)
   11 CONTINUE
      IF(Z1(J).LE.Z1(I)) GO TO 12
      ZSUP=Z1(J)
      ZINF=Z1(I)
      GO TO 13
   12 ZINF=Z1(J)
      ZSUP=Z1(I)
   13 CONTINUE
      CALL INTMU(XINF,YINF,XSUP,YSUP,ZINF,ZSUP,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP2,YP2,
     *XP3,YP3,XT,YT,ZT)
   10 RETURN
      END
```

3.1.7 Subprogramul CLSDR

Acest subprogram clasifică muchiile poliedrului în funcție de parametrii directori *ALD, AMD, AND* ai acestora.

Instrucțiunea de apel a subprogramului **CLSDR** este:

CALL CLSDR (ALD, AMD, AND)

```
      SUBROUTINE CLSDR(ALD,AMD,AND)
      IF(ALD.EQ.0) GO TO 1
      IF(AMD.EQ.0) GO TO 6
      IF(AND.EQ.0) GO TO 8
      WRITE(108,20)
   20 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE OARECARE')
      GO TO 5
    8 WRITE(108,21)
   21 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE ORIZONTALA')
      GO TO 5
    6 IF(AND.EQ.0) GO TO 7
      WRITE(108,22)
   22 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE FRONTALA')
      GO TO 5
    7 WRITE(108,23)
   23 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE FRONTOORIZONTALA')
      GO TO 5
    1 IF(AMD.EQ.0) GO TO 2
      IF(AND.EQ.0) GO TO 4
      WRITE(108,24)
   24 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE DE PROFIL')
      GO TO 5
    4 WRITE(108,25)
   25 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE DE CAPAT')
      GO TO 5
    2 IF(AND.EQ.0) GO TO 3
      WRITE(108,26)
   26 FORMAT(' ',2X,'DREAPTA ESTE VERTICALA')
      GO TO 5
    3 WRITE(108,27)
   27 FORMAT(' ',2X,'EROARE')
    5 RETURN
      END
```

3.1.8 Subprogramul INTMU

Acest subprogram stabilește dacă fiecare punct de intersecție se află între cele două puncte care definesc muchiile poliedrului.

Instrucțiunea de apel a subprogramului **INTMU** este:

CALL INTMU (XINF, YINF, ZINF, XSUP, YSUP, ZSUP, XS, YS, ZS, XP1, YP1, XP2, YP2, XP3, YP3, XT, YT, ZT)

unde semnificația parametrilor este următoarea:

XINF, YINF, ZINF — Valorile minime ale coordonatelor care definesc prin extremități muchia poliedrului. La fel pentru valorile maxime.
XSUP, YSUP, ZSUP

XS, YS, ZS — Coordonatele de intrare aflate prin subprogramul **CALCUL.**

XP1, YP1 — Coordonatele proiecțiilor *Monge* orizontală, verticală și laterală ale punctului *XS, YS, ZS* (sau *XT, YT, ZT* dacă este vîrf al poligonului de secțiune).
XP2, YP2,
XP3, YP3

XT, YT, ZT — Coordonatele punctelor rezultate din **INTMU** deci coordonatele vîrfurilor poligonului de secțiune dacă există.

```
      SUBROUTINE INTMU(XINF,YINF,XSUP,YSUP,ZINF,ZSUP,XS,YS,ZS,XP1,YP1,XP
     *2,YP2,XP3,YP3,XT,YT,ZT)
C  STABILESTE DACA FIECARE PUNCT DE INTERSECTIE SE AFLA INTRE CELE DOUA
C  PUNCTE CARE DETERMINA MUCHIA POLIEDRULUI
      IF(XINF.LE.XS) GO TO 1
      GO TO 10
    1 IF(XS.LE.XSUP) GO TO 2
      GO TO 10
    2 XT=XS
      IF(YINF.LE.YS) GO TO 3
      GO TO 10
    3 IF(YS.LE.YSUP) GO TO 4
      GO TO 10
    4 YT=YS
      IF(ZINF.LE.ZS) GO TO 5
      GO TO 10
    5 IF(ZS.LE.ZSUP) GO TO 6
      GO TO 10
    6 ZT=ZS
      GO TO 11
   10 XT=9999
      YT=9999
      ZT=9999
   11 IF(XT.EQ.9999) GO TO 12
      IF(YT.EQ.9999) GO TO 12
      IF(ZT.EQ.9999) GO TO 12
      GO TO 13
   12 WRITE(108,14)
   14 FORMAT(' ',4X,'PLANUL NU INTERSECTEAZA MUCHIA'///)
      GO TO 16
   13 WRITE(108,15) XT,YT,ZT
   15 FORMAT(' ',4X,'PUNCTUL DE INTERSECTIE ARE COORDONATELE'/' ',4X,
     *'X=',F10.3/' ',4X,'Y=',F10.3/' ',4X,'Z=',F10.3/)
      WRITE(108,40) XP1,YP1,XP2,YP2,XP3,YP3
   40 FORMAT(' ',4X,'XP1=',F10.3,2X,'YP1=',F10.3,2X,'XP2=',F10.3,2X,'YP2
     *=',F10.3,2X,'XP3=',F10.3,2X,'YP3=',F10.3///)
   16 RETURN
      END
```

3.2. Programele de desen automat sau de vizualizare pentru poliedre și pentru poligonul de secțiune

3.2.1 Generalități

Desenul automat al poliedrelor și al poligoanelor de secțiune sînt concepute în reprezentarea triplu ortogonală *Monge*.

Desenele pot fi mai mult sau mai puțin complete în funcție de ceea ce se cere în sensul că unele puncte pot fi sau nu balustrate, pot fi sau nu notate, liniile pot fi sau nu trasate cu aceeași culoare sau cu culori diferite, pot fi scrise sau nu texte pe epure și așa mai departe. Deci desenul rezultat va reflecta exact ceea ce îi vom cere echipamentului periferic automat să execute cu mijloacele și cu caracteristicile pe care le are din fabricație dar și cu un material software pe care trebuie să-l gîndim bine în corelația cu caracteristicile echipamentului respectiv.

Programele (subprogramele) de desen pe care în general le vom utiliza în desenul automat al poliedrelor vor fi următoarele:

3.2.2 Subprogramul DR1P

Subrutină de desen pentru un segment de dreaptă cu balustrarea și notarea primei extremități a segmentului.

Instrucțiunea de apel este:

CALL DR1P (XC1, YC1, ZC1, XC2, YC2, ZC2, I)

unde parametrii sînt coordonatele extremităților segmentului.

```
      SUBROUTINE DR1P(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
      XP1=-XC1
      YP1=-YC1
      XP2=-XC1
      YP2=ZC1
      XP3=YC1
      YP3=ZC1
      XQ1=-XC2
      YQ1=-YC2
      XQ2=-XC2
      YQ2=ZC2
      XQ3=YC2
      YQ3=ZC2
      CALL PLOT(XP1-0.1,YP1,3)
      CALL CIRCLE(XP1,YP1,360.)
      CALL PLOT(XP1,YP1,3)
      CALL PLOT(XQ1,YQ1,2)
      CALL PLOT(XP2-0.1,YP2,3)
      CALL CIRCLE(XP2,YP2,360.)
      CALL PLOT(XP2,YP2,3)
      CALL PLOT(XQ2,YQ2,2)
      CALL PLOT(XP3-0.1,YP3,3)
      CALL CIRCLE(XP3,YP3,360.)
      CALL PLOT(XP3,YP3,3)
      CALL PLOT(XQ3,YQ3,2)
      RETURN
      END
```

3.2.3 Subprogramul DRFP

Subrutină de desen pentru un segment de dreaptă simplu fără balustrări și notații.

Instrucțiunea de apel este:

CALL DRFP (XC1, YC1, ZC1, XC2, YC2, ZC2)

unde parametrii sînt coordonatele extremităților segmentului.

```
      SUBROUTINE DRFP(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
      XP1=-XC1
      YP1=-YC1
      XP2=-XC1
      YP2=ZC1
      XP3=YC1
      YP3=ZC1
      XQ1=-XC2
      YQ1=-YC2
      XQ2=-XC2
      YQ2=ZC2
      XQ3=YC2
      YQ3=ZC2
      CALL PLOT(XP1,YP1,3)
      CALL PLOT(XQ1,YQ1,2)
      CALL PLOT(XP2,YP2,3)
      CALL PLOT(XQ2,YQ2,2)
      CALL PLOT(XP3,YP3,3)
      CALL PLOT(XQ3,YQ3,2)
      RETURN
      END
```

3.2.4 Programul POLIGO(N)

Program principal pentru desenul secțiunii plane în poliedru (poligon cu N laturi) în triplă proiecție ortogonală.

```
      DIMENSION X1(100),Y1(100),Z1(100)
      LOGICAL*1 V1(18),V2(18),V3(18),S1(2),S2(2),S3(2),LF(32)
      DATA V1/'1','1','2','1','3','1','4','1','5','1','6','1','7','1',
     *'8','1','9','1'/
      DATA V2/'1','2','2','2','3','2','4','2','5','2','6','2','7','2',
     *'8','2','9','2'/
      DATA V3/'1','3','2','3','3','3','4','3','5','3','6','3','7','3',
     *'8','3','9','3'/
      TYPE 1
    1 FORMAT(' NUME FISIER DATE=? ',$)
      ACCEPT 2,IQ,(LF(I),I=1,IQ)
    2 FORMAT(Q,32A1)
      CALL ASSIGN(2,LF,IQ)
      READ(2,*) N
      DO 13 I=1,N
   13 READ(2,*) X1(I),Y1(I),Z1(I)
      CALL CLOSE(2)
      CALL PLOTS(0,1,7)
      CALL NEWPEN(2)
      J=1
      DO 10 I=1,N-1
      S1(1)=V1(J)
      S1(2)=V1(J+1)
      S2(1)=V2(J)
      S2(2)=V2(J+1)
      S3(1)=V3(J)
      S3(2)=V3(J+1)
      XP1=-X1(I)
      YP1=-Y1(I)
      XP2=-X1(I)
      YP2=Z1(I)
      XP3=Y1(I)
      YP3=Z1(I)
      XQ1=-X1(I+1)
      YQ1=-Y1(I+1)
      XQ2=-X1(I+1)
      YQ2=Z1(I+1)
      XQ3=Y1(I+1)
      YQ3=Z1(I+1)
```

Felul în care se desenează sau se vizualizează poligonul secțiunii plane în poliedru depinde, desigur, de intențiile utilizatorului. De aceea, este bine ca în acest program care oferă un minim de date, să se mai reflecte și intențiile despre care am amintit mai înainte. Astfel, grosimile de linii, invizibilitatea liniilor, ignorarea unora dintre ele, hașura secțiunii, culorile utilizate etc., sînt bine venite în amplificarea programului POLIGO (N), dacă se dorește o epură cu adevărat și artistică.

```
      CALL PLOT(XP1-0.1,YP1,3)
      CALL CIRCLE(XP1,YP1,360.)
      CALL SYMBOL(XP1+0.2,YP1+0.2,0.4,S1,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XQ1,YP1,3)
      CALL PLOT(XQ1,YQ1,2)
      CALL PLOT(XP2-0.1,YP2,3)
      CALL CIRCLE(XP2,YP2,360.)
      CALL SYMBOL(XP2+0.2,YP2+0.2,0.4,S2,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP2,YP2,3)
      CALL PLOT(XQ2,YQ2,2)
      CALL PLOT(XP3-0.1,YP3,3)
      CALL CIRCLE(XP3,YP3,360.)
      CALL SYMBOL(XP3+0.2,YP3+0.2,0.4,S3,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP3,YP3,3)
      CALL PLOT(XQ3,YQ3,2)
      J=J+2
   10 CONTINUE
      XP1=-X1(N)
      YP1=-Y1(N)
      XP2=-X1(N)
      YP2=Z1(N)
      XP3=Y1(N)
      YP3=Z1(N)
      XQ1=-X1(1)
      YQ1=-Y1(1)
      XQ2=-X1(1)
      YQ2=Z1(1)
      XQ3=Y1(1)
      YQ3=Z1(1)
      S1(1)=V1(J)
      S1(2)=V1(J+1)
      S2(1)=V2(J)
      S2(2)=V2(J+1)
      S3(1)=V3(J)
      S3(2)=V3(J+1)
      CALL PLOT(XP1-0.1,YP1,3)
      CALL CIRCLE(XP1,YP1,360.)
      CALL SYMBOL(XP1+0.2,YP1+0.2,0.4,S1,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP1,YP1,3)
      CALL PLOT(XQ1,YQ1,2)
      CALL PLOT(XP2-0.1,YP2,3)
      CALL CIRCLE(XP2,YP2,360.)
      CALL SYMBOL(XP2+0.2,YP2+0.2,0.4,S2,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP2,YP2,3)
      CALL PLOT(XQ2,YQ2,2)
      CALL PLOT(XP3-0.1,YP3,3)
      CALL CIRCLE(XP3,YP3,360.)
      CALL SYMBOL(XP3+0.2,YP3+0.2,0.4,S3,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP3,YP3,3)
      CALL PLOT(XQ3,YQ3,2)
      CALL PLOT(0.,0.,999)
      STOP
      END
```

3.2.5 Programul PIR(AMIDA)

Program principal pentru desen al piramidei în triplă proiecție ortogonală cu balustrări, notații, axe și cu (sau fără) urmele planului de secțiune.

```
      DIMENSION X1(100),Y1(100),Z1(100)
      LOGICAL*1 LF(32)
      TYPE 1
    1 FORMAT(' NUME FISIER DATE=? ',.)
      ACCEPT 2,IQ,(LF(I),I=1,IQ)
    2 FORMAT(Q,32A1)
      CALL ASSIGN(2,LF,IQ)
      READ(2,*) N
      DO 13 I=1,N
   13 READ(2,*) X1(I),Y1(I),Z1(I)
      READ(2,*) T1,T2,T3,T4
      CALL CLOSE(2)
      CALL PLOTS(0,1,7)
      CALL PLOT(0.,-25.,3)
      CALL PLOT(0.,25.,2)
      CALL PLOT(-25.,0.,3)
      CALL PLOT(25.,0.,2)
      CALL PLOT(0.,T1,3)
      CALL PLOT(T2,0.,2)
      CALL PLOT(0.,T3,2)
      CALL PLOT(T4,0.,2)
      DO 250 I=2,N-1
      XC1=X1(I)
      YC1=Y1(I)
      ZC1=Z1(I)
      XC2=X1(I+1)
      YC2=Y1(I+1)
      ZC2=Z1(I+1)
      CALL DRIP(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2,I)
  250 CONTINUE
      XC1=X1(1)
      YC1=Y1(1)
      ZC1=Z1(1)
      XC2=X1(2)
      YC2=Y1(2)
      ZC2=Z1(2)
      CALL DRIP(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2,I)
      DO 251 I=3,N
      XC1=X1(1)
      YC1=Y1(1)
      ZC1=Z1(1)
      XC2=X1(I)
      YC2=Y1(I)
      ZC2=Z1(I)
      CALL DRFP(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
  251 CONTINUE
      CALL PLOT(0.,0.,999)
      STOP
      END
```

3.2.6 Programul CUB (PRISMA)

Program principal pentru desen al prismei (cubului) în triplă proiecție ortogonală cu balustrări, notații, axe și cu (sau fără) urmele planului de secțiune.

```
      DIMENSION X1(100) ,Y1(100),Z1(100)
       LOGICAL*1 LF(32)
      TYPE 1
    1 FORMAT(' NUME FISIER DATE=? ',$)
      ACCEPT 2,IQ,(LF(I),I=1,IQ).
    2 FORMAT(Q,32A1)
      CALL ASSIGN(2,LF,IQ)
      READ(2,*) N
      DO 13 I=1,N
   13 READ(2,*) X1(I),Y1(I),Z1(I)
      CALL CLOSE(2)
      CALL PLOTS(0,1,7)
      CALL PLOT(0.,-25.,3)
      CALL PLOT(0.,25.,2)
      CALL PLOT(-25.,0.,3)
      CALL PLOT(25.,0.,2)
      DO 250 I=1,N/2-1
      XC1=X1(I)
      YC1=Y1(I)
      ZC1=Z1(I)
      XC2=X1(I+1)
      YC2=Y1(I+1)
      ZC2=Z1(I+1)
      CALL DR1P(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2,I)
  250 CONTINUE
      XC1=X1(N/2)
      YC1=Y1(N/2)
      ZC1=Z1(N/2)
      XC2=X1(1)
      YC2=Y1(1)
      ZC2=Z1(1)
      CALL DR1P(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2,I)
      DO 251 I=N/2+1,N-1
      XC1=X1(I)
      YC1=Y1(I)
      ZC1=Z1(I)
      XC2=X1(I+1)
      YC2=Y1(I+1)
      ZC2=Z1(I+1)
      CALL DR1P(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2,I)
  251 CONTINUE
      XC1=X1(N)
      YC1=Y1(N)
      ZC1=Z1(N)
      XC2=X1(N/2+1)
      YC2=Y1(N/2+1)
      ZC2=Z1(N/2+1)
      CALL DR1P(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2,I)
      DO 252 I=1,N/2
      XC1=X1(I)
      YC1=Y1(I)
      ZC1=Z1(I)
      XC2=X1(N/2+I)
      YC2=Y1(N/2+I)
      ZC2=Z1(N/2+I)
      CALL DRFP(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
  252 CONTINUE
      CALL PLOT(0.,0.,999)
      STOP
      END
```

3.3. Aplicații la secțiuni plane în poliedre

3.3.1 Aplicația 1

Secțiunea plană în piramida concavă octogonală efectuată cu un plan oarecare care nu întîlnește baza piramidei

Exemplul a fost astfel ales încît piramida să fie concavă și să prezinte cît mai multe muchii (laterale și ale poligonului de bază) în poziții particulare în raport cu planele de proiecție (fig. 3.1). Astfel dintre orizontalele poligonului de bază 4 sînt fronto-orizontale, 2 drepte de capăt și 2 orizontale oarecare. Dintre muchiile laterale ale piramidei 3 sînt frontale, una este de profil, una este verticală, iar 3 sînt drepte oarecare.

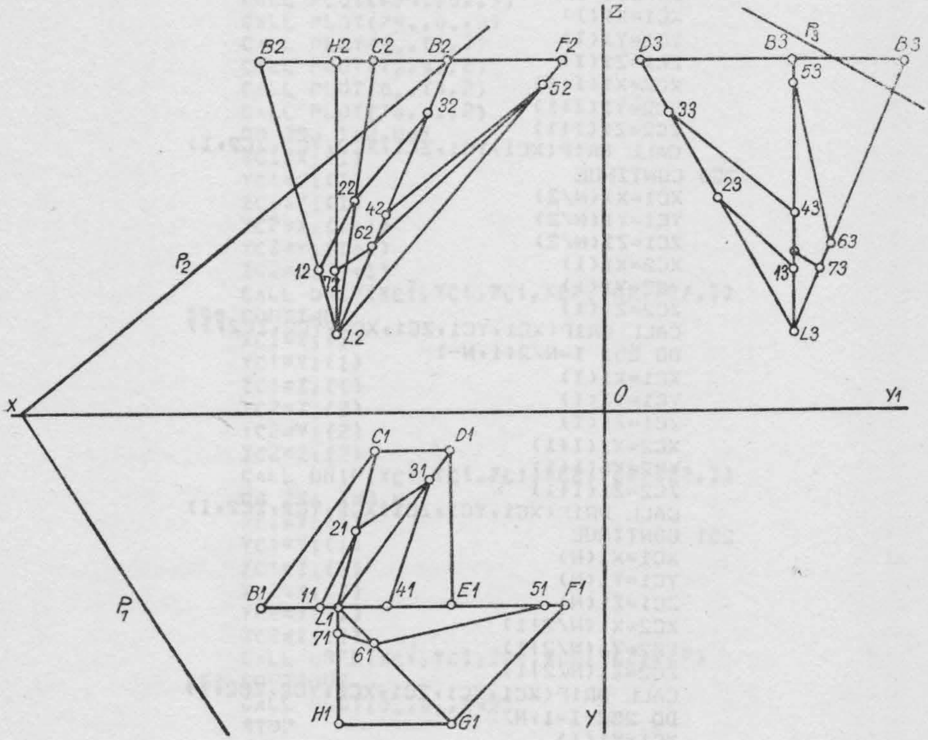

Fig. 3.1

Datele numerice pentru desenul automat al piramidei și datele rezultate pentru poligonul de secțiune sînt următoarele:

DESEN PIRAMIDA:

Date inițiale pentru piramida octogonală și pentru urmele planului de secțiune

9
7., 5., 2. Vîrful piramidei
9., 5., 9.
6., 1., 9.
4., 1., 9.
4., 5., 9.
1., 5., 9.
4., 8., 9.
7., 8., 9.
7., 5., 9.
—23., —15.34, 12.26, 23.
Planul de secțiune
(T1, T2, T3, T4)

SECŢIUNEA REZULTATA:

Date rezultate pentru poligonul de secțiune în piramida cu planul care nu intersectează baza

8
7.46, 5., 3.62
6.5, 3.03, 5.44
4.56, 1.75, 7.67
5.69, 5., 5.04
1.54, 5., 8.36
6.03, 5.96, 4.25
7., 5.69, 3.62
7., 5., 4.

Am utilizat planul de secțiune

$$12x + 8y + 15z - 184 = 0$$

cu tăieturile pe axele triedrului ortogonal (în epură):

$P_x = S_1$ $(-15.34, 0, 0) = T_2$ pentru plotare; $P_y = S_2$ $(0, -23, 0) = T_1$

$P_z = S_3$ $(0, 0, 12.26) = T_3$ $P_{y1} = S_4$ $(23, 0, 0) = T_4$

Pentru desenul automat al piramidei în triplă proiecție ortogonală am folosit Programul **SECPOS** (3.1.2), programul (3.2.5) **PIR**(AMIDA) iar pentru poligonul de secțiune am folosit programul 3.2.4 **POLIGO**(N).

3.3.2 Aplicația 2

Secțiunea plană în piramida concavă octogonală efectuată cu un plan oarecare, care intersectează și baza piramidei.

Alegem aceeași piramidă din exemplul precedent (fig. 3.2). Vom modifica planul de secțiune lăsînd neschimbată urma orizontală a planului. În aceste condiții tăieturile planului pe axele triedrului ortogonal (în epură) vor fi:

$P_x = S_1$ $(-15.34, 0, 0) = T_2$ pentru plottare; $P_y = S_2$ $(0, -23, 0) = T_1$;

$P_z = S_3$ $(0, 0, 14.7)$ (modificat) $= T_3$; $P_{y1} = S_4$ $(0, 23, 0) = T_4$

Planul de secțiune cu aceste tăieturi va avea ecuația:

$$338.10x + 225.49y + 352.82z - 5186.45 = 0$$

Epura secțiunii plane automate în această piramidă în care este întîlnită și baza piramidei este ilustrată în figura 3.2.

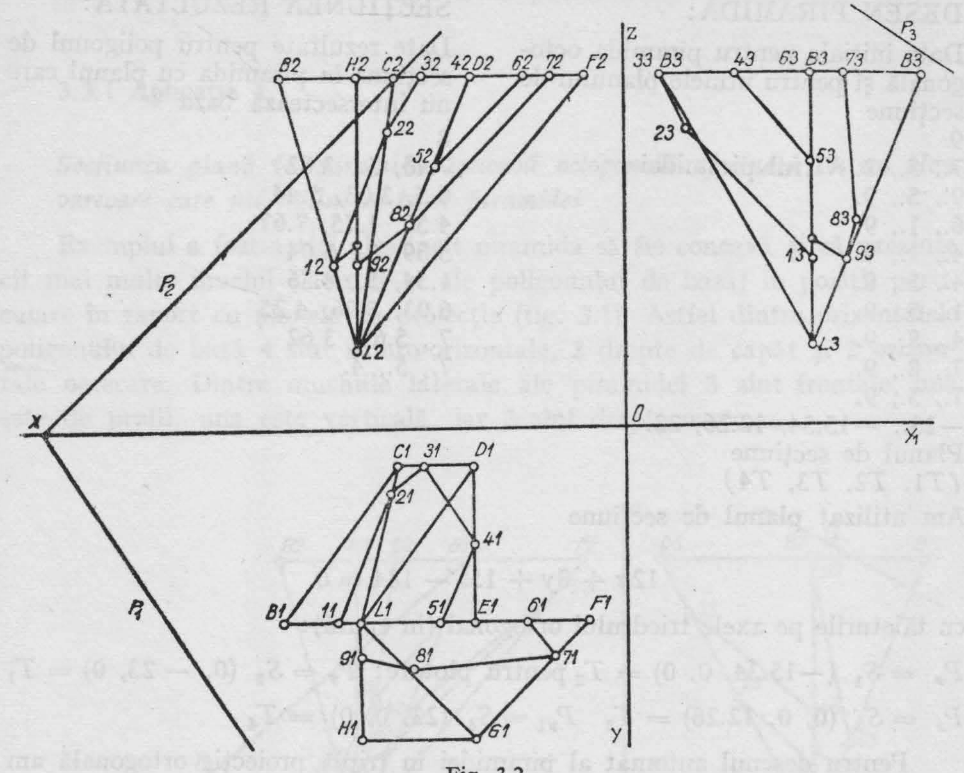

Fig. 3.2

3.3.3 Aplicația 3

Secțiunea plană în prisma oblică concavă octogonală efectuată cu un plan oarecare care nu intersectează baza prismei.

Vom folosi prisma oblică concavă octogonală (fig. 3.3) cu același poligon de bază ca formă și mărime și poziție ca în exemplele precedente la cotele +2, respectiv +9, parametrii directori ai muchiilor rezultînd

$$ALD = 16 - 9 = 7; \quad AMD = 7.4 - 5 = 2.4; \quad AND = 9 - 2 = 7$$

Planul de secțiune este și el același din (3.3.1), deci are ecuația:

$$12\,x + 8\,y + 15\,z - 184 = 0$$

cu tăieturile pe axele triedrului ortogonal (în epură)

$$P_x = S_1(-15.33,\ 0,\ 0) = T_2 \quad \text{pentru plotare}$$
$$P_y = S_2(0,\ -23,\ 0) = T_1$$
$$P_z = S_3(0,\ 0,\ 12.26) = T_3$$
$$P_{y1} = S_4(23,\ 0,\ 0) = T_4$$

Datele numerice pentru desenul automat al prismei și datele rezultate pentru poligonul de secțiune sînt următoarele:

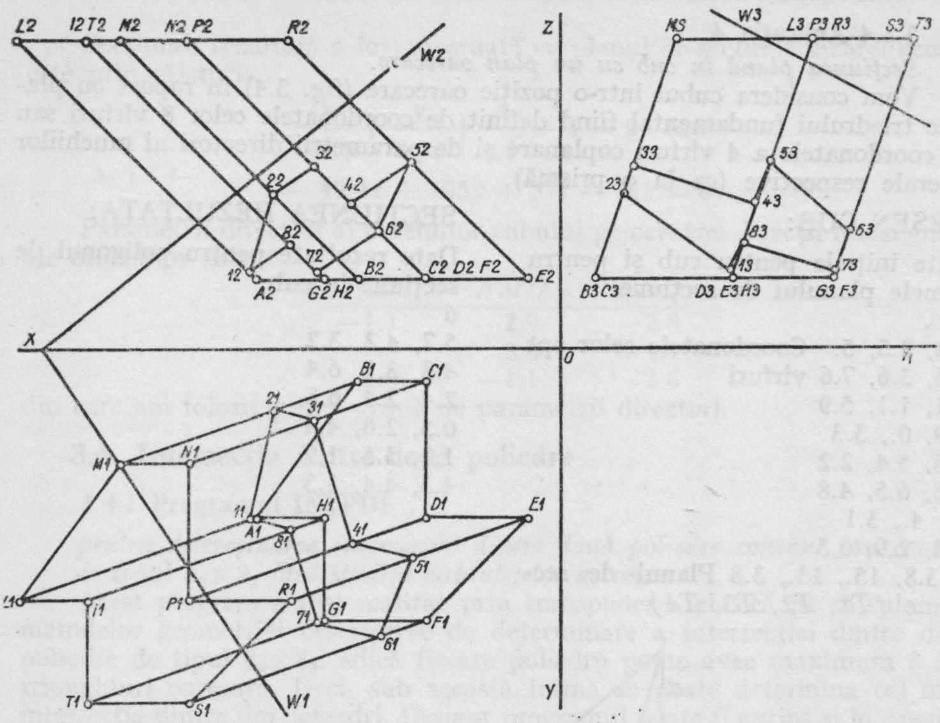

Fig. 3.3

DESEN PRISMA:

Date iniţiale pentru prisma octogonală şi pentru urmele planului de secţiune.

16
9., 5., 2. Baza inferioară
6., 1., 2
4., 1., 2.
4., 5., 2.
1., 5., 2.
4., 8., 2.
7., 8., 2.
7., 5., 2.
16., 7.4, 9. Baza superioară
13., 3.4, 9.
11., 3.4, 9.
11., 7.4, 9.
8., 7.4, 9.
11., 10.4, 9.
14., 10.4, 9.
14., 7.4, 9.
—23., —15.33, 12.26, 23.
Planul de secţiune
(T1, T2, T3, T4)

SECŢIUNEA REZULTATA:

Date rezultate pentru poligonul de secţiune în prismă cu planul care nu intersectează baza.

8
9.2, 5., 2.2
8.48, 1.85, 4.48
7.29, 2.13, 5.29
6.2, 5.7, 4.2
4.42, 6.17, 5.42
5.4, 8.48, 3.4
7.2, 8.06, 2.2
8., 5.34, 3.

Pentru desenul automat al prismei în triplă proiecţie ortogonală am folosit programul **SECPOS** (3.1.2), programul (3.2.6) **CUB (PRISMA)** iar pentru poligonul de secţiune am folosit programul (3.2.4) **POLIGO**(N). Epura secţiunii plane automate în prismă este ilustrată în fig. 3.3.

3.3.4 Aplicația 4

Secțiunea plană în cub cu un plan oarecare.

Vom considera cubul într-o poziție oarecare (fig. 3.4) în raport cu planele triedrului fundamental fiind definit de coordonatele celor 8 vîrfuri sau de coordonatele a 4 vîrfuri coplanare și de parametrii directori ai muchiilor laterale respective (ca la o prismă).

DESEN CUB:

Date inițiale pentru cub și pentru urmele planului de secțiune.
8
6.4, 2.5, 5. Coordonatele celor opt
3.6, 3.6, 7.6 vîrfuri
1.1, 1.1, 5.9
3.9, 0., 3.3
5.3, 5.4, 2.2
2.5, 6.5, 4.8
0., 4., 3.1
2.8, 2.9, 0.5
—3.8, 15., 13., 3.8 Planul de secțiune (*T*1, *T*2, *T*3, *T*4)

SECȚIUNEA REZULTATA:

Date rezultate pentru poligonul de secțiune în cub.
6
5.7, 4.2, 3.2
4.8, 3.1, 6.4
2.4, 2.4, 6.8
0.5, 2.6, 4.4
1.2, 3.5, 1.9
4.3, 4.4, 1.5

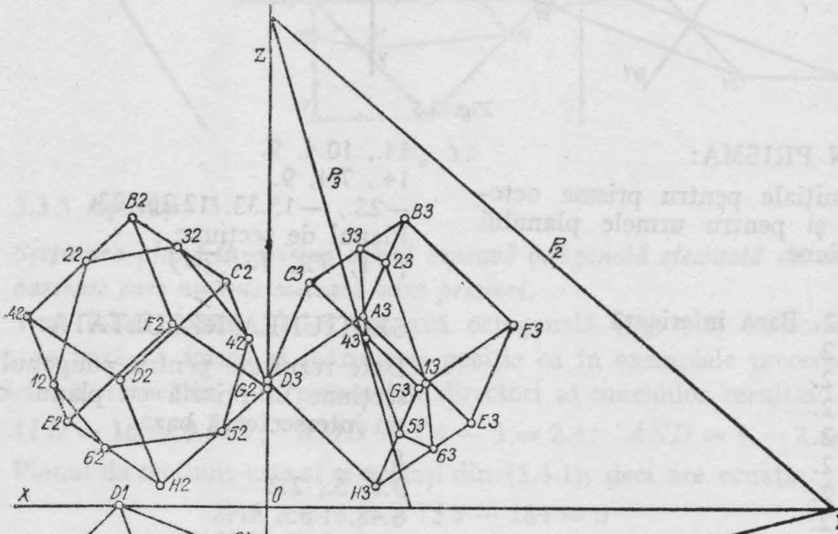

Fig. 3.4

Secţiunea rezultată a fost efectuată cu planul de secţiune a cărei ecuaţie este prin tăieturi:

$$\frac{x}{-15}+\frac{y}{3.8}+\frac{z}{13}-1=0 \quad \text{sau}$$

$$-49.4x+195y+57z-741=0$$

Parametrii directori ai muchiilor cubului pe cele trei direcţii rectangulare ale muchiilor sînt:

ALD	*AMD*	*AND*
−1.1	2.9	−2.8
2.5	2.5	1.7
2.8	−1.1	2.6

din care am folosit prima grupă de parametrii directori.

3.4. Intersecţia dintre două poliedre

3.4.1 Programul INTPOL

pentru determinarea intersecţiei dintre două poliedre convexe sau concave de tipul $8_3 \times 8_3$ *fără studiul suprafeţelor ascunse.*

Acest program a fost realizat prin transpunerea clasică pe calculator a metodelor geometriei descriptive de determinare a intersecţiei dintre două poliedre de tipul $8_3 \times 8_3$, adică fiecare poliedru poate avea maximum 8 feţe triunghiuri oarecare. Deci, sub această formă se poate determina cel mult intersecţia dintre doi octaedri. Desigur programul poate fi extins şi în cazurile în care poliedrele conţin mai mult de opt feţe fiecare şi în care laturile poligoanelor feţe sînt în număr de $n > 3$.

Extinderea studiului acestui program **INTPOL** poate cuprinde şi elaborarea unui algoritm diferit de subprogramul **VIZLIN** sau adaptarea lui pentru determinarea suprafeţelor ascunse ale poliedrelor.

În acest program **INTPOL** determinarea punctelor de intersecţie dintre muchiile unui poliedru şi feţele celuilalt poliedru se realizează cu ajutorul subprogramului **PCTINT**, iar unirea punctelor de intersecţie, deci poligonul strîmb de intersecţie dintre cele două poliedre, se obţine prin subprogramul **UPIP** (**U**nirea **P**unctelor din **I**ntersecţia **P**oliedrelor).

3.4.2 Subprogramul PCTINT

Acest subprogram determină punctele de intersecţie utile dintre muchiile unui poliedru şi feţele triunghiulare ale celuilalt poliedru. Subprogramul este original şi diferă de metodele clasice prin felul în care se testează apartenenţa unui punct de intersecţie în interiorul conturului triunghiular al feţei poliedrului. (O generalizare a subprogramului **PCTINT** va fi prezentată prin subprogramul **POLIG** pentru $n > 3$).

Prin urmare acest subprogram **PCTINT** stabileşte dacă punctul de intersecţie dintre o muchie limitată de două vîrfuri a unui poliedru se găseşte în interiorul feţei limitate de laturi a celuilalt poliedru. De exemplu, dacă punctul de intersecţie I al muchiei M_1M_2 se găseşte în planul triunghiului faţă a celui de al doilea poliedru, deci în interiorul conturului $u_1u_2u_3$. (fig. 3.5). Cu alte cuvinte acest subprogram selectează punctele utile rezultate din intersecţia celor două poliedre, puncte care alcătuiesc în final poligonul strîmb de intersecţie.

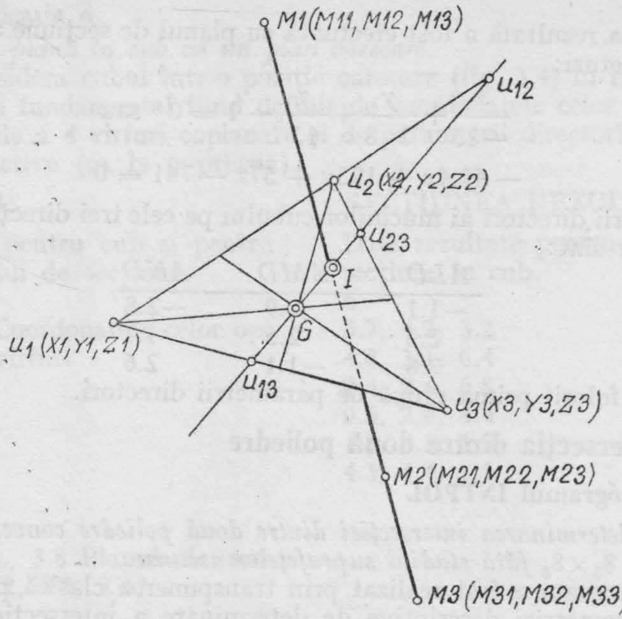

Fig. 3.5

Acest lucru este necesar deoarece în intersecţia dintre două poliedre apar muchii care intersectează feţele celuilalt poliedru numai prin prelungirea dreptei suport ce conţine muchia limitată de două vîrfuri a poliedrului respectiv.

Mai departe este necesar ca punctul de intersecţie I al acestei muchii M_1M_2 cu faţa respectivă $u_1u_2u_3$ a celuilalt poliedru să fie inclus în interiorul feţei limitată de laturi şi nu numai în planul ei, deci în afara conturului feţei respective.

Aşa dar acest subprogram **PCTINT** realizează un test original de apartenenţă al unui punct de pe o dreaptă arbitrară M_1M_3, interiorului unei figuri plane.

Dintre cele mai cunoscute teste de acest fel amintim testul în care se calculează suma unghiurilor făcute de dreptele duse din punctul respectiv (interior) spre colţurile (vîrfurile) figurii — sumă care trebuie să fie egală cu 360° ca punctul I să aparţină planului figurii —, şi testul în care dreapta dusă arbitrar într-un sens din punctul I întîlneşte un număr impar de puncte la intersecţiile cu laturile figurii, dacă punctul testat I este situat în planul şi interiorul figurii.

Aceste teste sînt utilizate în cadrul altor programe de intersecţie a poliedrelor incluse în această lucrare.

În cadrul subprogramului **PCTINT** punctele de intersecţie I se calculează cu subprogramul **INDRPL** (Intersecţia dreaptă-plan) apelată de cîte ori este necesar.

Dacă punctul I îndeplineşte condiţia $M_1 < I < M_2$ testul continuă şi se calculează — pentru comoditate — centrul de greutate G al triunghiului $u_1u_2u_3$ (În locul lui G poate fi luat oricare alt punct interior triunghiului).

Se intersectează apoi dreapta IG cu laturile triunghiului $u_1u_2u_3$ obținîndu-se punctele de intersecție u_{12}, u_{23} și u_{13} pe laturi sau pe prelungirile lor. Se testează dacă aceste puncte îndeplinesc condițiile de situare între vîrfurile triunghiului, deci dacă

$$u_1 < u_{12} < u_2$$
$$u_2 < u_{23} < u_3$$
$$u_1 < u_{13} < u_3$$

În cazul figurii este eliminat punctul u_{12} care este situat pe prelungirea laturei u_1u_2.

Se rețin punctele u_{13} și u_{23} și se testează dacă punctul I aparține interiorului segmentului u_{13} și u_{23} deci dacă

$$u_{13} < I < u_{23}$$

Dacă da, punctul I este bun și va fi luat în considerare ca punct util în intersecția dintre cele două poliedre.

Dacă în caz particular dreapta IG este paralelă cu una dintre laturile triunghiului, se testează numai punctele de intersecție situate pe laturile triunghiului la distanță finită.

În cazul figurii 3.5, punctul I rezultat din intersecția dreptei M_2M_3 cu planul $u_1u_2u_3$ nu este util deoarece nu este îndeplinită prima condiție, adică I nu este cuprins între punctele M_2M_3 care definesc o muchie a unui poliedru.

În afară de subprogramul **INDRPL** se mai folosesc subprogramele **CLASPL** și **LIMITE**.

Primul subprogram realizează o clasificare a planului respectiv în raport cu triedrul de referință $OXYZ$ iar al doilea subprogram realizează efectiv testele de incluziune enumerate mai sus.

Instrucțiunea de apel a subprogramului **PCTINT** este:

CALL PCTINT (X, Y, Z, N1, N2, V3, XT, YT, ZT, ID)

unde semnificația parametrilor este următoarea:

X, Y, Z	— Coordonatele punctelor care definesc cele două poliedre (vectori cu N componente fiecare).
$N1, N2$	— Indicii care definesc capetele unei muchii $X(N1)$, $Y(N1)$, $Z(N1)$ este prima extremitate. $X(N2)$, $Y(N2)$, $Z(N2)$ este a doua extremitate a muchiei din primul poliedru.
$V3$	— Vector format din linia care cuprinde definiția unei fețe a celui de al doilea poliedru plus parametrii directori ai planului acestei fețe.
XT, YT, ZT	— Coordonatele punctului prezumptiv al poligonului de intersecție.
ID	— Constantă care indică dacă punctul XT, YT, ZT este interior feței testate ($ID = 1$), deci dacă este punct util al poligonului de intersecție. Dacă nu $ID = 0$

Instrucțiunea de apel a subprogramului **CLASPL**

CALL CLASPL (A, B, C)

se referă la planul feței poliedrului care poate fi în funcție de parametrii directori A, B, C plan oarecare, vertical, de capăt, de profil, paralel cu axa OX sau plan de nivel.

Instrucțiunea de apel a subprogramului **LIMITE** este:

CALL LIMITE (X1, Y1, Z1, X2, Y2, Z2, XC, YC, ZC, XT, YT, ZT, IND) și realizează testele de incluziune cu semnificația parametrilor rezultată din analiza figurii 3.5 adică testează dacă punctul XC, YC, ZC este situat între punctele $X1$, $Y1$, $Z1$ — $X2$, $Y2$, $Z2$.

Semnificația parametrilor este următoarea:

$X1$, $Y1$, $Z1$ — Coordonatele extremităților laturei $u_iu_j (i, j = 1, 3)$ a
$X2$, $Y2$, $Z2$ triunghiului testat sau extremitățile segmentelor de forma (de exemplu) $u_{13}u_{23}$.

XC, YC, ZC — Coordonatele punctelor testate care pot fi de tipul u_{ij} sau I.

XT, YT, ZT — Coordonatele XC, YC, ZC în ipoteza că îndeplinesc testul de incluziune.

IND — Constantă care indică dacă punctul XT, YT, ZT este interior segmentului testat ($IND = 1$) Dacă nu $IND = 0$.

Listările subprogramelor **PCTINT**, **CLASPL** și **LIMITE** pot fi urmărite în cadrul programului **INTPOL**.

3.4.3. Subprogramul UPIP

Acest subprogram este elaborat pentru stabilirea ordinii de unire a punctelor rezultate din intersecția a două poliedre convexe sau concave de tipul $8_3 \times 8_3$.

Subprogramul este fundamentat pe transpunerea pe calculator a matricelor incluse în tabelul comunității de apartenență a punctelor de intersecție la fețele poliedrelor.

În acest subprogram sînt admise nu numai puncte de intersecție rezultate din intersecția a trei plane. Așa dar, poliedrele se pot intersecta în vîrfuri sau pe muchii.

De asemenea, fiecare poliedru trebuie să fie convex sau concav și, să posede maximum 8 fețe laterale care pot fi poligoane cu $n > 3$ laturi. Numărul de puncte de intersecție admise este 30 matricele avînd dimensiunea 8/30 (8 coloane corespunzător planelor fețelor pentru fiecare poliedru și 30 de linii corespunzătoare punctelor de intersecție luate în orice ordine. Numerotarea, deci definirea unui punct de intersecție este dată de linia în care se află. Apartenența punctelor la diferitele plane ale fețelor se marchează în matricele respective prin cifra 1, iar neapartenența prin zero, în felul următor:

Poliedrul I: Matricea A

	Fața 1	Fața 2	Fața 3				. . . Fața 8
Primul punct de intersecție	1	1	0	0	0	0	0	0

Poliedrul II: Matricea B

	Fața 1	Fața 2	Fața 3.	.	.	.	. Fața 8
Primul punct de intersecție	0	1	0	0	0	0	0

PROGRAM UPIP

```
C     ********************************************
C     PROGRAM PENTRU UNIREA PUNCTELOR
C     REZULTATE DIN INTERSECTIA A DOUA POLIEDRE
C     ********************************************
      INTEGER A(30,8),B(30,8),C(30),D(30),Q
   10 FORMAT (8I5)
   11 FORMAT ('  SE VOR UNI URMATOARELE PUNCTE: ')
   12 FORMAT (31X,'PUNCTUL ',I5,' CU ',' PUNCTUL ',I5)
   13 FORMAT ('    MATRICEA PUNCTELOR DE INTERSECTIE ')
   14 FORMAT ('    PENTRU POLIEDRUL A ESTE ')
   15 FORMAT ('    PENTRU POLIEDRUL B ESTE ')
   16 FORMAT ('    ******************************** ')
   17 FORMAT (' ')
   18 FORMAT ('    DETERMINAREA ORDINII DE UNIRE ')
   19 FORMAT ('    PENTRU PUNCTELE DE INTERSECTIE ')
   20 FORMAT (I2)
   21 FORMAT ('    A  DOUA POLIEDRE A SI B ')
   30 READ (105,20) K
      M=1
   40 DO 50 M=1,K
C/    WRITE (108,20) M
   50 READ (105,10) (A(M,J),J=1,8)
   60 READ (105,20) K
   70 DO 80 M=1,K
C/    WRITE (108,20) M
   80 READ (105,10) (B(M,J),J=1,8)
   82 FORMAT (8(2X,I5))
C/ 83 WRITE (108,82) ((A(J,M),J=1,8),M=1,12)
      WRITE (108,17)
      WRITE (108,13)
      WRITE (108,14)
      WRITE (108,16)
      WRITE (108,17)
      WRITE (108,82) ((A(M,J),J=1,8),M=1,K)
      WRITE (108,17)
      WRITE (108,13)
      WRITE (108,15)
      WRITE (108,16)
      WRITE (108,17)
      WRITE (108,82) ((B(M,J),J=1,8),M=1,K)
C/ 84 WRITE (108,82) ((B(M,J),J=1,12),M=1,8)
C/    WRITE (108,82) ((A(M,J),J=1,12),M=1,8)
   90 J=0
C/    WRITE (108,20) M
      L=K
  100 K=1
      P=0
```

```
  110 CONTINUE
      J=J+1
      IF (J.GE.L) GO TO 320
  120 CONTINUE
      I=1
  130 CONTINUE
      M=1
      N=J
C/    WRITE (108,20) M
C/    WRITE (108,20) I
  140 GO TO 160
  150 IF (I.GE.8) GO TO 110
C/    WRITE (108,20) I
      I=I+1
  160 IF (A(J,I).NE.1) GO TO 150
  170 GO TO 220
  180 IF (P-1)200,190,200
  190 P=0
      GO TO 110
  200 I=I+1
C/    WRITE (108,20) I
      P=1
      GO TO 130
  210 M=M+1
      IF (M.GT.8) GO TO 180
C/    WRITE (108,20) M
  220 IF (B(N,M).NE.1) GO TO 210
      C(K)=N
  230 GO TO 250
  240 IF (N.GE.L) GO TO 270
  250 N=N+1
         IF (A(N,I).NE.1.OR.B(N,M).NE.1) GO TO 240
      D(K)=N
      K=K+1
  260 GO TO 280
  270 N=J
C/    WRITE (108,20) M
      GO TO 210
  280 IF (M.LE.8) GO TO 270
  290 GO TO 310
  300 I=I+1
      P=1
      GO TO 120
  310 IF (P.NE.1) GO TO 300
      P=0
C/    WRITE (108,20) M
  320 IF (J.LT.L) GO TO 110

C/321 WRITE (108,322) (C(I),I=1,30)
C/322 FORMAT (5X,15(2X,I5))
C/323 WRITE (108,322) (D(I),I=1,30)
      I=1
      WRITE (108,17)
      WRITE (108,17)
      WRITE (108,18)
      WRITE (108,19)
      WRITE (108,21)
      WRITE (108,16)
      WRITE (108,17)
      WRITE (108,11)
      Q=K-1
      DO 400 I=1,Q
      WRITE (108,12) C(I),D(I)
  400 CONTINUE
  500 STOP
      END
```

Ordinea de unire a punctelor este dată de algoritm și afișată în rezultat. Dacă în intersecția dintre două poliedre apare evident apriori faptul că unele fețe nu pot lua parte la intersecție este indicat pentru simplificarea calculelor să nu mai fie trecute în matrice aceste fețe. Problema liniilor ascunse nu este inclusă ca rezolvare în acest algoritm, deși din tabelul comunității de apartenență poate fi dedusă vizibilitatea sau invizibilitatea laturilor poligonului strîmb de intersecție dintre cele două poliedre.

3.4.4. Aplicaţie la programul UPIP

Să considerăm intersecţia dintre doi tetraedri regulaţi *ABCD* şi *EFGI* definiţi prin următoarele coordonate:

A(13.9 , 7.2 , 4)	*E*(9.7 , 7.2 , 0)
B(6 , 11.7 , 4)	*F*(8.3 , 11.7 , 7.8)
C(6 , 2.7 , 4)	*G*(8.3 , 2.7 , 7.8)
D(8.5 , 7.2 , 11.4)	*I*(1.4 , 7.2 , 3.8)

Cele 12 puncte de intersecţie care vor fi obţinute vor avea următoarele coordonate şi vor aparţine fiecare celor trei plane de intersecţie corespunzătoare;

PUNCT DE INTERSECŢIE	PLANE / FEŢE /
1 (9 ; 9.5 ; 4)	1 = ABC ∩ EFG ∩ IEF
2 (9 ; 4.9 ; 4)	2 = ABC ∩ EFG ∩ IEG
3 (8.9 ; 9.8 ; 4.7)	3 = DAB ∩ EFG ∩ IEF
4 (8.9 ; 4.6 ; 4.7)	4 = DCA ∩ EFG ∩ IEG
5 (8.3 ; 8.9 ; 7.8)	5 = DAB ∩ EFG ∩ IFG
6 (8.3 ; 5.5 ; 7.8)	6 = DCA ∩ EFG ∩ IFG
7 (7.1 ; 9.7 ; 7.1)	7 = DBC ∩ DAB ∩ IFG
8 (7.1 ; 4.7 ; 7.1)	8 = DBC ∩ DCA ∩ IFG
9 (6.8 ; 10.4 ; 6.2)	9 = DAB ∩ DBC ∩ IEF
10 (6.8 ; 4 ; 6.2)	10 = DBC ∩ DAC ∩ IEF
11 (6 ; 8.6 ; 4)	11 = ABC ∩ DBC ∩ IEF
12 (6 ; 5.7 ; 4)	12 = ABC ∩ DBC ∩ IEG

Cele două tabele ale comunităţii de apartenenţă ale punctelor de intersecţie pentru fiecare poliedru în parte vor avea matricele următoare (4 × 12) care vor fi unificate pe matrice de dimensiunea 8 × 12:

Faţa / Punct de intersecţie	DCA	DBC	DAB	ABC	IEG	IFG	IEF	EFG
1				1			1	1
2				2	2			2
3			3				3	3
4	4				4			4
5			5			5		5
6	6					6		6
7		7	7			7		
8	8	8				8		
9		9	9				9	
10	10	10			10			
11		11		11			11	
12		12		12	12			

sau:

1	0	0	0	1	0	0	1	1
2	0	0	0	1	1	0	0	1
3	0	0	1	0	0	0	1	1
4	1	0	0	0	1	0	0	1
5	0	0	1	0	0	1	0	1
6	1	0	0	0	0	1	0	1
7	0	1	1	0	0	1	0	0
8	1	1	0	0	0	1	0	0
9	0	1	1	0	0	0	1	0
10	1	1	0	0	1	0	0	0
11	0	1	0	1	0	0	1	0
12	0	1	0	1	1	0	0	0

```
MATRICEA PUNCTELOR DE INTER-          MATRICEA PUNCTELOR DE INTER-
SECŢIE PENTRU POLIEDRUL A ESTE        SECŢIE PENTRU POLIEDRUL B ESTE
* * * * * * * * * * * * * * * * * *   * * * * * * * * * * * * * * * * * * * *
0  0  0  1  0  0  0  0                0  0  1  1  0  0  0  0
0  0  0  1  0  0  0  0                1  0  0  1  0  0  0  0
0  0  1  0  0  0  0  0                0  0  1  1  0  0  0  0
1  0  0  0  0  0  0  0                1  0  0  1  0  0  0  0
0  0  1  0  0  0  0  0                0  1  0  1  0  0  0  0
1  0  0  0  0  0  0  0                0  1  0  1  0  0  0  0
0  1  1  0  0  0  0  0                0  1  0  0  0  0  0  0
1  1  0  0  0  0  0  0                0  1  0  0  0  0  0  0
0  1  1  0  0  0  0  0                0  0  1  0  0  0  0  0
1  1  0  0  0  0  0  0                1  0  0  0  0  0  0  0
0  1  0  1  0  0  0  0                0  0  1  0  0  0  0  0
0  1  0  1  0  0  0  0                1  0  0  0  0  0  0  0

DETERMINAREA ORDINII DE UNIRE PENTRU PUNCTELE DE INTERSECŢIE
A DOUĂ POLIEDRE A ŞI B
* * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

SE VOR UNI URMĂTOARELE PUNCTE:

    PUNCTUL  1 CU PUNCTUL 11          PUNCTUL  4 CU PUNCTUL  6
    PUNCTUL  1 CU PUNCTUL  2          PUNCTUL  5 CU PUNCTUL  7
    PUNCTUL  2 CU PUNCTUL 12          PUNCTUL  6 CU PUNCTUL  8
    PUNCTUL  3 CU PUNCTUL  9          PUNCTUL  7 CU PUNCTUL  8
    PUNCTUL  3 CU PUNCTUL  5          PUNCTUL  9 CU PUNCTUL 11
    PUNCTUL  4 CU PUNCTUL 10          PUNCTUL 10 CU PUNCTUL 12
```

Observaţie importantă: Notarea punctelor de intersecţie dela 1 la 12 reprezintă ordinea în care au fost determinate punctele de intersecţie prin program. Pentru unirea cursivă este necesară ordonarea punctelor care este efectuată tot prin program. Această ordonare convine echipa mentului de desen automat.

3.4.5. Descrierea programului INTPOL

În acest program se determină așa dar coordonatele și unirea vîrfurilor poligonului de intersecție dintre două poliedre date. Cele două poliedre constituie datele de intrare care sînt organizate în felul următor:

N — numărul de vîrfuri ale celor două poliedre.

$(X(I), Y(I), Z(I), I = 1, N)$ — coordonatele celor N vîrfuri.

M_1, M_2 — numărul de fețe ale primului poliedru, respectiv ale celui de al doilea poliedru.

$C(I, J)_{\substack{J=1,4\\ I=1,M_1}}$ — matrice care cuprinde pe fiecare linie un număr de ordine pe coloana 1 iar pe celelalte 3 coloane indicii ($I = 1, ..., N$) care stabilesc coordonatele punctelor care formează o față a primului poliedru.

$H(I, J)_{\substack{J=1,4\\ I=1,M_2}}$ — matricea analogă cu matricea $C(I, J)$, dar pentru al doilea poliedru.

Din matricea $C(I, J)_{\substack{J=1,4\\ I=1,M_1}}$ se formează o nouă matrice $E(I, J)_{\substack{J=1,8\\ I=1,M_1}}$, care cuprinde exact elementele matricei $C(I, J)$ completate pe fiecare linie cu încă patru elemente A, B, C, D care reprezintă parametrii directori ai planului determinat de fața dată de punctele stabilite de indicii de pe coloanele 2, 3, 4 ale aceleași linii,

Analog se formează matricea $F(I, J)_{\substack{J=1,8\\ I=1,M_2}}$ din matricea $H(I, J)_{\substack{J=1,4\\ I=1,M_2}}$

Cu aceste matrici se va lucra mai departe în felul următor: se caută în prima matrice $E(I, J)$ elementele egale dintre două linii, linia $V1$, și linia $V2$ și se păstrează aceste elemente, ele fiind chiar indicii care stabilesc coordonatele extremităților unei muchii a primului poliedru. Această muchie se va testa dacă se intersectează sau nu, cu o față a celui de al doilea poliedru, față definită prin cei 3 indici din fiecare linie a celei de a doua matrice $F(I, J)$, linie notată $V3$.

Intersecția dintre muchie și față se rezolvă în subrutina **PCTINT**, subrutină din care rezultă coordonatele punctului de intersecție, dacă punctul de intersecție dintre muchie și planul feței testate este interior feței, iar dacă nu, se atribuie unei constante ID, valoarea $ID = 0$.

După ce se iau în considerație toate muchiile primului poliedru, rezultate din matricea $F(I, J)_{\substack{J=1,8\\ I=1,M_1}}$ și toate fețele celui de al doilea poliedru rezultate din toate liniile matricei $F(I, J)_{\substack{J=1,8\\ I=1,M_2}}$, procedeul se inversează luîndu-se în locul matricei $F(I, J)_{\substack{J=1,8\\ I=1,M_1}}$ matricea $F(I, J)_{\substack{J=1,8\\ I=1,M_2}}$ și invers, obținîndu-se acum toate punctele utile de intersecție dintre muchiile celui de al doilea poliedru și fețele primului poliedru.

Toate aceste puncte se păstrează într-un vector prin coordonatele lor care se afișează ca rezultat, acesta fiind un prim obiectiv al programului **INTPOL**.

Un al doilea obiectiv este determinarea ordinii de unire a acestor puncte pentru a defini poligonul ce reprezintă intersecția dintre cele două poliedre.

În vederea obținerii acestui rezultat se formează două matrici A și B, care au atîtea linii cîte puncte utile de intersecție există și atîtea coloane cîte fețe au cele două poliedre împreună. Elementele acestor matrici sînt 0 sau

1. Elementul egal cu 1 este cel care indică intersecția dintre o față a unui poliedru și o muchie a celuilalt poliedru. Elementul egal cu 1 se poziționează în coloana care reprezintă fața ce cuprinde punctul util de intersecție în matricea *A* (de exemplu) în același timp, în matricea *B*, 1 poziționîndu-se în ambele coloane care reprezintă fețele care au ca intersecție muchia ce intersectează fața de mai sus (din matricea *A*).

Urmează apoi un raționament care determină ordinea de unire a punctelor inclus în subprogramul **UPIP**, așa cum s-a arătat la 3.4.3.

Datele de ieșire ale acestui program sînt:

(1) — $A(I, J)$, $B(I, J)$ — matricele care indică prin poziția elementului egal cu *1* poziția fiecărui punct de intersecție în fețele poliedrelor.

(2) — Mesaje care ne indică ordinea de unire a celor *NR* puncte de intersecție.

(3) — $XI(I)$, $YI(I)$, $ZI(I)$, $I = 1, NR)$ = Coordonatele celor *NR* puncte de intersecție, în ordinea unirii lor.

Coordonatele obținute la punctul (3) formează un fișier de date ordonate pentru un program de desen, care împreună cu programele de desen ale poliedrelor studiate dau o imagine finală a problemei de intersecție dintre cele două poliedre.

3.4.6 Program principal INTPOL

```
C PROGRAM INTPOL PENTRU DETERMINAREA INTERSECTIEI DINTRE DOUA
C   POLIEDRE CONVEXE A SI B CU MAXIMUM OPT FETE PENTRU FIECARE
C   POLIEDRU
C COORDONATELE VIRFURILOR SINT X(I),Y(I),Z(I) NUMEROTATE
C   CRONOLOGIC PENTRU FIECARE POLIEDRU (IN CONTINUARE)
C NUMARUL DE FETE LA POLIEDRUL A ESTE M1
C NUMARUL DE FETE LA POLIEDRUL B ESTE M2
C   DEFINIREA FETELOR POLIEDRELOR SE FACE CRONOLOGIC SEPARAT
C   PENTRU FIECARE POLIEDRU INCEPIND CU CIFRA 1 PINA LA M1
C   SI 1 PINA LA M2
C PUNCTELE DE INTERSECTIE SE DETERMINA CU SUBPROGRAMUL PCTINT
C UNIREA PUNCTELOR REZULTATE DIN INTERSECTIE SE REALIZEAZA CU
C   SUBPROGRAMUL UPIP
      DIMENSION D(30),G(30)
      DIMENSION C(20,4),H(20,4),E(20,8),F(20,8),A(100,20),B(100,20),X(20
     1),Y(20),Z(20)
      INTEGER Q
      INTEGER C,H,CONT,CONT1
      READ(105,1) N
    1 FORMAT(I4)
      READ(105,2) (X(I),Y(I),Z(I),I=1,N)
    2 FORMAT(3F10.3,50X)
      READ(105,3) M1,M2
    3 FORMAT(2I4)
      READ(105,4) ((C(I,J),J=1,4),I=1,M1)
    4 FORMAT(4(I7,3X),40X)
      READ(105,5) ((H(I,J),J=1,4),I=1,M2)
    5 FORMAT(4(I7,3X),40X)
      DO 22 I=1,M1
      WRITE(108,23) (C(I,J),J=1,4)
   23 FORMAT(' ',4I2/)
   22 CONTINUE
      DO 24 I=1,M2
      WRITE(108,25) (H(I,J),J=1,4)
   25 FORMAT(' ',4I2/)
   24 CONTINUE
      DO 6 I=1,100
      DO 7 J=1,20
      A(I,J)=0
      B(I,J)=0
    7 CONTINUE
    6 CONTINUE
      DO 8 I=1, M1)
      DO 9 J=1, 4
      E (I, J)=C(I, J
    9 CONTINUE
    8 CONTINUE
```

```
      DO 10 I=1,M2
      DO 11 J=1,4
      F(I,J)=H(I,J)
   11 CONTINUE
   10 CONTINUE
      DO 12 I=1,M1
      K1=C(I,2)
      K2=C(I,3)
      K3=C(I,4)
      WRITE(108,20) K1,K2,K3
   20 FORMAT(' ',3I5/)
      CALL PARAM(X,Y,Z,K1,K2,K3,A1,B1,C1,D1)
      E(I,5) =A1
      E(I,6)=B1
      E(I,7)=C1
      E(I,8)=D1
   12 CONTINUE
      DO 13 I=1,M2
      K4=H(I,2)
      K5=H(I,3)
      K6=H(I,4)
      WRITE(108,20) K4,K5,K6
      CALL PARAM(X,Y,Z,K4,K5,K6,A1,B1,C1,D1)
      F(I,5)=A1
      F(I,6)=B1
      F(I,7)=C1
      F(I,8)=D1

      WRITE(108,21) A1,B1,C1,F(I,5),F(I,6),F(I,7)
   21 FORMAT(' ',20X,6(F10.3,2X)/)
   13 CONTINUE
      CONT=0
      DO 26 I=1,4
      WRITE(108,27) (E(I,J),J=1,8)
   27 FORMAT(' ',8F10.3/)
   26 CONTINUE
      NR=1
      CALL CALCUL(E,F,X,Y,Z,CONT,NR,M1,M2,A,B)
      NR=2
      CALL CALCUL(F,E,X,Y,Z,CONT,NR,M1,M2,A,B)
      M12=M1+M2
      WRITE(108,28)
   28 FORMAT(' ','MATRICEA PUNCTELOR DE INTERSECTIE'/' ','PENTRU POLIEDR
     *UL A ESTE'/)
      DO 15 I=1,CONT
      WRITE(108,14) (A(I,J),J=1,M12)
   14 FORMAT(' ',20F10.3/)
   15 CONTINUE

      WRITE(108,29)
   29 FORMAT(' ','MATRICEA PUNCTELOR DE INTERSECTIE'/' ','PENTRU POLIEDR
     *UL B ESTE'/)
      DO 16 I=1,CONT
      WRITE(108,17) (B(I,J),J=1,M12)
   17 FORMAT(' ',20F10.3/)
   16 CONTINUE
      K=CONT
   30 FORMAT(' ','SE VOR UNI URMATOARELE PUNCTE: '/)
   31 FORMAT(31X,'PUNCTUL ',I5,'  CU PUNCTUL',I5/)
   32 FORMAT(' ','*********************************'/)
   33 FORMAT(' ')
   18 FORMAT(' ','DETERMINAREA ORDINII DE UNIRE'/)
   19 FORMAT(' ','PENTRU PUNCTELE DE INTERSECTIE'/)
 1111 FORMAT(' ','A DOUA POLIEDRE A SI B'/)
      J=0
      L=K
  100 K=1
      P=0
  110 CONTINUE
      J=J+1
      IF(J.GE.L) GO TO 320
  120 CONTINUE
      I=1
C/    WRITE(108,20) M
C/    WRITE(108,20) I
C/    WRITE(108,20) M
  130 CONTINUE
      M=1
      N=J
  140 GO TO 160
  150 IF(I.GE.8) GO TO 110
C/    WRITE(108,20) I
      I=I+1
  160 IF(A(J,I).NE.1) GO TO 150
  170 GO TO 220
  180 IF(P-1) 200,190,200
  190 P=0
      GO TO 110
  200 I=I+1
C/    WRITE(108,20) I
      P=1
      GO TO 130
  210 M=M+1
      IF(M.GT.8) GO TO 180
C     WRITE(108,20) M
  220 IF(B(N,M).NE.1) GO TO 210
```

```
      G(K)=[illegible]
  230 GO TO 250
  240 IF(N.GE.L) GO TO 270
  250 N=N+1
      IF(A(N,I).NE.1.OR.B(N,M).NE.1) GO TO 240
      D(K)=N
      K=K+1
  260 GO TO 280
  270 N=J
CO    WRITE( 108,20) M
      GO TO 210
  280 IF(M.LE.8) GO TO 270
  290 GO TO 310
  300 I=I+1
      P=1
      GO TO 120
  310 IF(P.NE.1) GO TO 300
      P=0
C/    WRITE(108,20) M
  320 IF(J.LT.L) GO TO 110
C/321 WRITE(108,322) (G(I),I=1,30)
C/322 FORMAT(5X,15(2X,I5))
C/323 WRITE(108,322) (D(I),I=1,30)
      I=1
      WRITE(108,33)
      WRITE(108,33)
      WRITE(108,18)
      WRITE(108,19)
      WRITE(108,1111)
      WRITE(108,32)
      WRITE(108,33)
      WRITE(108,30)
      Q=K-1
      DO 400 I=1,Q
      WRITE(108,31) G(I),D(I)
  400 CONTINUE
  500 STOP
      END
```

3.4.7 Subrutina CALCUL

```
      SUBROUTINECALCUL(D,G,X,Y,Z,CONT,NR,M1,M2,A,B)
      DIMENSION D(20,8),G(20,8),A(100,20),B(100,20),V1(8),V2(8),V3(8),L(
     *4),X(20),Y(20),Z(20)
      WRITE(108,25)
   25 FORMAT(' ','CALCUL'/)
      WRITE(108,27) (X(I),Y(I),Z(I),I=1,10)
   27 FORMAT(' ',3F10.3/)
      WRITE(108,28) NR
   28 FORMAT(' ','NR=',I2/)
      INTEGER L,CONT,CONT1
      I=1
    1 M=1
    2 DO 3 J=1,8
      V1(J)=D(I,J)
    3 CONTINUE
      DO 4 J=1,8
      V2(J)=D(I+M,J)
    4 CONTINUE
      IF(NR.EQ.1) GO TO 37
      MF=M1
      GO TO 35
   37 MF=M2
   35 DO 5 K=1,MF
      DO 6 J=1,8
      V3(J)=G(K,J)
    6 CONTINUE
      DO 7 J3=1,4
      L(J3)=0
    7 CONTINUE
      WRITE(108,18) (V1(J),J=1,4)
   18 FORMAT(' ','V1=',4F10.3/)
      WRITE(108,19) (V2(J),J=1,4)
   19 FORMAT(' ','V2=',4F10.3/)
      DO 9 J1=2,4
      DO 8 J2=2,4
      IF(V1(J1).EQ.V2(J2)) GO TO 10
      GO TO 8
   10 L(J1)=V1(J1)
    8 CONTINUE
    9 CONTINUE
      WRITE(108,20) (L(J),J=1,4)
   20 FORMAT(' ','L=',4I2/)
      IF(L(1).EQ.0) GO TO 11
      N1=L(1)
      IF(L(2).EQ.0) GO TO 15
      N2=L(2)
      GO TO 17
```

```
15 IF(L(3).EQ.0) GO TO 16
   N2=L(3)
   GO TO 17
16 N2=L(4)
   GO TO 17
11 IF(L(2).EQ.0) GO TO 12
   N1=L(2)
   IF(L(3).EQ.0) GO TO 13
   N2=L(3)
   GO TO 17
13 N2=L(4)
   GO TO 17
12 N1=L(3)
   N2=L(4)
17 IF(N1.EQ.0) GO TO 5
   IF(N2.EQ.0) GO TO 5
   CALL PCTINT(X,Y,Z,N1,N2,V3,XT,YT,ZT,ID)
   IF(ID.EQ.0) GO TO 5
   CONT=CONT+1
   IF(NR.EQ.1) GO TO 21
   IF(NR.EQ.2) GO TO 22
   GO TO 5
22 B(CONT,I)=1
   B(CONT,I+M)=1
   A(CONT,K)=1
   GO TO 5
21 A(CONT,I)=1
   A(CONT,I+M)=1
   B(CONT,K)=1
   DO 31 II=1,12
   WRITE(108,32) (B(II,JJ),JJ=1,8)
32 FORMAT(' ',8F10.3/)
31 CONTINUE
   DO 30 II=1,12
   WRITE(108,29) (A(II,JJ),JJ=1,8)
29 FORMAT(' ',8F10.3/)
30 CONTINUE
 5 CONTINUE
   M=M+1
   IF(NR.EQ.1) GO TO 33
   IF((I+M).LE.M2) GO TO 2
   I=I+1
   IF(I.NE.M2) GO TO 1
   GO TO 34
33 IF((I+M).LE.M1) GO TO 2
   I=I+1
   IF(I.NE.M1) GO TO 1

34 RETURN
   END
```

3.4.8 Subrutina PARAM

```
SUBROUTINE PARAM(X,Y,Z,K1,K2,K3,A1,B1,C1,D1)
DIMENSION X(20),Y(20),Z(20)
X1=X(K1)
Y1=Y(K1)
Z1=Z(K1)
X2=X(K2)
Y2=Y(K2)
Z2=Z(K2)
X3=X(K3)
Y3=Y(K3)
Z3=Z(K3)
A1=Y1*Z2-Y1*Z3+Y2*Z3-Y2*Z1+Y3*Z1-Y3*Z2
B1=X1*Z3-X1*Z2+X2*Z1-X2*Z3-X3*Z1+X3*Z2
C1=X1*Y2-X1*Y3+X2*Y3-X2*Y1+X3*Y1-X3*Y2
D1=X1*Y2*Z3+X2*Y3*Z1+X3*Y1*Z2-X3*Y2*Z1-X2*Y1*Z3-X1*Y3*Z2
D1=-D1
RETURN
END
```

3.4.9 Subrutina PCTINT

```
      SUBROUTINE PCTINT(X,Y,Z,N1,N2,V3,XT,YT,ZT,ID)
      DIMENSION X(20),Y(20),Z(20),V3(8)
      WRITE(108,14)
   14 FORMAT(' ','PCTINT'/)
      WRITE(108,136) (V3(I),I=1,8)
  136 FORMAT(' ','X=',8F10.3/)
      WRITE(108,18) N1,N2
   18 FORMAT(' ','N1=',I2,2X,'N2=',I2//)
      A=V3(5)
      B=V3(6)
      C=V3(7)
      D=V3(8)
      WRITE(108,70) A,B,C,D
   70 FORMAT(40X,'A=',F10.3,2X,'B=',F10.3,2X,'C=',F10.3,2X,'D=',F10.3/)
      XP=X(N1)
      YP=Y(N1)
      ZP=Z(N1)
      XU=X(N2)
      YU=Y(N2)
      ZU=Z(N2)
      WRITE(108,80) XP,YP,ZP,XU,YU,ZU
   80 FORMAT(' ','XP,YP,ZP',3F10.3,'XU,YU,ZU',3F10.3/)
      AL=XP-XU
      AM=YP-YU
      AN=ZP-ZU
      R=A*AL+B*AM+C*AN
      IF(R.NE.0) GO TO 81
      ID=0
      GO TO 4
   81 AK=(A*XP+B*YP+C*ZP+D)/R
      XC=XP-AL*AK
      YC=YP-AM*AK
      ZC=ZP-AN*AK
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 73
      GO TO 74
   73 ID=0
      GO TO 4
   74 XX=XT
      YY=YT
      ZZ=ZT
      I=V3(2)
      J=V3(3)
      K=V3(4)
      X1=X(I)
      Y1=Y(I)
      Z1=Z(I)

      X2=X(J)
      Y2=Y(J)
      Z2=Z(J)
      X3=X(K)
      Y3=Y(K)
      Z3=Z(K)
      XG=(X1+X2+X3)/3.
      YG=(Y1+Y2+Y3)/3.
      ZG=(Z1+Z2+Z3)/3.
      WRITE(108,71)XX,YY,ZZ,X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,X3,Y3,Z3,XG,YG,ZG
   71 FORMAT(40X,3F12.3/40X,3F12.3/40X,3F12.3/40X,3F12.3/40X,3F12.3/)
      AL1=XX-XG
      AM1=YY-YG
      AN1=ZZ-ZG
      AL12=X2-X1
      AM12=Y2-Y1
      AN12=Z2-Z1
      AL13=X3-X1
      AM13=Y3-Y1
      AN13=Z3-Z1
      AL23=X3-X2
      AM23=Y3-Y2
      AN23=Z3-Z2
      RN1=AL12*AM1-AM12*AL1
      IF(RN1.NE.0.0) GO TO 56
      GO TO 55
   56 RK1=((XX-X1)*AM1-AL1*(YY-Y1))/RN1
      X12=RK1*AL12+X1
      Y12=RK1*AM12+Y1
      Z12=RK1*AN12+Z1
   55 RN2=AL23*AM1-AM23*AL1
      IF(RN2.NE.0.0) GO TO 57
      GO TO 60
```

```
57 RK2=((XX-X2)*AM1-AL1*(YY-Y2))/RN2
   X23=RK2*AL23+X2
   Y23=RK2*AM23+Y2
   Z23=RK2*AN23+Z2
60 RN3=AL13*AM1-AM13*AL1
   IF(RN3.NE.0.0) GO TO 58
   GO TO 62
58 RK3=((XX-X3)*AM1-AL1*(YY-Y3))/RN3
   X13=RK3*AL13+X3
   Y13=RK3*AM13+Y3
   Z13=RK3*AN13+Z3
   WRITE(108,72) RN1,RN2,RN3
72 FORMAT(40X,'RN1=',F10.3,2X,'RN2=',F10.3,2X,'RN3=',F10.3/)
   WRITE(108,79) X12,Y12,Z12,X23,Y23,Z23,X13,Y13,Z13

79 FORMAT(' ','U12=',3F10.3/' ','U23=',3F10.3/' ','U13=',3F10.3/)
62 IF(RN1.EQ.0.0) GO TO 1
   IF(RN2.EQ.0.0) GO TO 5
   IF(RN3.EQ.0.0) GO TO 7
   GO TO 61
 7 XP=X12
   YP=Y12
   ZP=Z12
   XU=X23
   YU=Y23
   ZU=Z23
   XC=XX
   YC=YY
   ZC=ZZ
   CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
   IF(IND.EQ.0) GO TO 8
   WRITE(108,140) XT,YT,ZT
   ID=1
   GO TO 4
 8 ID=0
   GO TO 4
 5 IF(RN3.EQ.0.0) GO TO 6
   XP=X12
   YP=Y12
   ZP=Z12
   XU=X13
   YU=Y13
   ZU=Z13
   XC=XX
   YC=YY
   ZC=ZZ
   CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
   IF(IND.EQ.0) GO TO 9
   WRITE(108,140) XT,YT,ZT
   ID=1
   GO TO 4
 9 ID=0
   GO TO 4
 6 WRITE(108,10)
10 FORMAT(' ','EROARE:RN2=0,RN3=0'//)
   GO TO 4
 1 IF(RN2.EQ.0.0) GO TO 2
   IF(RN3.EQ.0.0) GO TO 3
   XP=X23
   YP=Y23
   ZP=Z23
   XU=X13

   YU=Y13
   ZU=Z13
   XC=XX
   YC=YY
   ZC=ZZ
   CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
   IF(IND.EQ.0) GO TO 11
   WRITE(108,140) XT,YT,ZT
140 FORMAT(' ','COORDONATELE PUNCTULUI DE INTERS',3F10.3/)
   ID=1
   GO TO 4
11 ID=0
   GO TO 4
 3 WRITE(108,12)
12 FORMAT(' ','EROARE:RN1=0,RN3=0'//)
   GO TO 4
 2 WRITE(108,13)
13 FORMAT(' ','EROARE:RN1=0,RN2=0'//)
61 XP=X1
   YP=Y1
   ZP=Z1
```

```
      XU=X2
      YU=Y2
      ZU=Z2
      XC=X12
      YC=Y12
      ZC=Z12
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      XB1=XT
      YB1=YT
      ZB1=ZT
      XP=X1
      YP=Y1
      ZP=Z1
      XU=X3
      YU=Y3
      ZU=Z3
      XC=X13
      YC=Y13
      ZC=Z13
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      XB3=XT
      YB3=YT
      ZB3=ZT
      XP=X2
      YP=Y2
      ZP=Z2

      XU=X3
      YU=Y3
      ZU=Z3
      XC=X23
      YC=Y23
      ZC=Z23
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      XB2=XT
      YB2=YT
      ZB2=ZT
      IF(XB1.NE.9999) GO TO 40
      WRITE(108,82) XB1,YB1,ZB1,XB2,YB2,ZB2,XB3,YB3,ZB3
   82 FORMAT(' ','XB1,YB1,ZB1',3F10.3/' ',' B2,YB2,ZB2',3F10.3/'','XB3,
     *YB3,ZB3',3F10.3/)
      XP=XB2
      YP=YB2
      ZP=ZB2
      XU=XB3
      YU=YB3
      ZU=ZB3
      XC=XX
      YC=YY
      ZC=ZZ
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 37
      WRITE(108,140) XT,YT,ZT
      ID=1
      GO TO 4
   37 ID=0
      GO TO 36
   40 IF(XB2.NE.9999) GO TO 32
      XP=XB1
      YP=YB1
      ZP=ZB1
      XU=XB3
      YU=YB3
      ZU=ZB3
      XC=XX
      YC=YY
      ZC=ZZ
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 30
      WRITE(108,140) XT,YT,ZT
      ID=1
      GO TO 4
   30 ID=0
      GO TO 36

   32 IF(XB3.NE.9999) GO TO 50
      XP=XB1
      YP=YB1
      ZP=ZB1
      XU=XB2
      YU=YB2
      ZU=ZB2
      XC=XX
      YC=YY
      ZC=ZZ
```

```
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 33
      WRITE(108,140) XT,YT,ZT
      ID=1
      GO TO 4
33    ID=0
      GO TO 36
50    WRITE(108,35)
35    FORMAT(' ','EROARE:DREAPTA IG TAIE LATURILE TRIUNGHIULUI'/)
36    CONTINUE
4     RETURN
      END
```

3.4.10 Subrutina LIMITE

```
      SUBROUTINE LIMITE(X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(X1.LE.X2) GO TO 1
      XINF=X2
      XSUP=X1
      GO TO 2
1     XINF=X1
      XSUP=X2
2     CONTINUE
      IF(Y1.LE.Y2) GO TO 3
      YINF=Y2
      YSUP=Y1
      GO TO 4
3     YINF=Y1
      YSUP=Y2
4     CONTINUE
      IF(Z1.LE.Z2) GO TO 5
      ZINF=Z2
      ZSUP=Z1
      GO TO 6
5     ZINF=Z1
      ZSUP=Z2
6     CONTINUE
      IF(XINF.LE.XC) GO TO 7
      GO TO 8
7     IF(XC.LE.XSUP) GO TO 9
      GO TO 8
9     XT=XC
      IF(YINF.LE.YC) GO TO 10
      GO TO 8
10    IF(YC.LE.YSUP) GO TO 11
      GO TO 8
11    YT=YC
      IF(ZINF.LE.ZC) GO TO 12
      GO TO 8
12    IF(ZC.LE.ZSUP) GO TO 13
      GO TO 8
13    ZT=ZC
      GO TO 14
8     XT=9999
      YT=9999
      ZT=9999
14    IF(XT.EQ.9999) GO TO 15
      IF(YT.EQ.9999) GO TO 15
      IF(ZT.EQ.9999) GO TO 15
      GO TO 16
15    IND=0
      GO TO 17
16    IND=1
17    RETURN
      END
```

3.4.11 Program principal desen INTPOL

```
      DIMENSION X1(100),Y1(100),Z1(100),X(30),Y(30),Z(30)
      LOGICAL*1 V1(18),V2(18),V3(18),S1(2),S2(2),S3(2),LF(32)
      DATA V1/'1','1','2','1','3','1','4','1','5','1','6','1','7','1',
     *'8','1','9','1'/
      DATA V2/'1','2','2','2','3','2','4','2','5','2','6','2','7','2',
     *'8','2','9','2'/
      DATA V3/'1','3','2','3','3','3','4','3','5','3','6','3','7','3',
     *'8','3','9','3'/
100   TYPE 1000
1000  FORMAT(' NUME FISIER DATE=? ',$)
      ACCEPT 2,IQ,(LF(I),I=1,IQ)
2     FORMAT(Q,32A1)
      ISW=0
      IF(IQ.LE.0)STOP
      CALL ASSIGN(2,LF,IQ)
      CALL PLOTS(0,1,7)
304   READ(2,*,END=500)ITIP,N
      GOTO(301,302,303)ITIP
      TYPE *,'EROARE TIP PRELUCRARE',ITIP
500   CALL CLOSE(2)
      CALL PLOT(0.,0.,999)
      GOTO 100
303   DO 130 I=1,N
130   READ(2,*) X1(I),Y1(I),Z1(I)
      CALL NEWPEN(2)
      J=1
      DO 110 I=1,N-1
      S1(1)=V1(J)
      S1(2)=V1(J+1)
      S2(1)=V2(J)
      S2(2)=V2(J+1)
      S3(1)=V3(J)
      S3(2)=V3(J+1)
      XP1=-X1(I)
      YP1=-Y1(I)
      XP2=-X1(I)
      YP2=Z1(I)
      XP3=Y1(I)
      YP3=Z1(I)
      XQ1=-X1(I+1)
      YQ1=-Y1(I+1)
      XQ2=-X1(I+1)
      YQ2=Z1(I+1)
      XQ3=Y1(I+1)
      YQ3=Z1(I+1)
      CALL PLOT(XP1-0.1,YP1,3)
      CALL CIRCLE(XP1,YP1,360.)
      CALL SYMBOL(XP1+0.2,YP1+0.2,0.4,S1,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP1,YP1,3)
      CALL PLOT(XQ1,YQ1,2)
      CALL PLOT(XP2-0.1,YP2,3)
      CALL CIRCLE(XP2,YP2,360.)
      CALL SYMBOL(XP2+0.2,YP2+0.2,0.4,S2,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP2,YP2,3)
      CALL PLOT(XQ2,YQ2,2)
      CALL PLOT(XP3-0.1,YP3,3)
```

1 = octaedru
2 = piramida
3 = poligon de intersecție.

```
      CALL CIRCLE(XP3,YP3,360.)
C     CALL SYMBOL(XP3+0.2,YP3+0.2,0.4,S3,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP3,YP3,3)
      CALL PLOT(XQ3,YQ3,2)
      J=J+2
  110 CONTINUE
      XP1=-X1(N)
      YP1=-Y1(N)
      XP2=-X1(N)
      YP2=Z1(N)
      XP3=Y1(N)
      YP3=Z1(N)
      XQ1=-X1(1)
      YQ1=-Y1(1)
      XQ2=-X1(1)
      YQ2=Z1(1)
      XQ3=Y1(1)
      YQ3=Z1(1)
      S1(1)=V1(J)
      S1(2)=V1(J+1)
      S2(1)=V2(J)
      S2(2)=V2(J+1)
      S3(1)=V3(J)
      S3(2)=V3(J+1)
      CALL PLOT(XP1-0.1,YP1,3)
      CALL CIRCLE(XP1,YP1,360.)
C     CALL SYMBOL(XP1+0.2,YP1+0.2,0.4,S1,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP1,YP1,3)
      CALL PLOT(XQ1,YQ1,2)
      CALL PLOT(XP2-0.1,YP2,3)
      CALL CIRCLE(XP2,YP2,360.)
C     CALL SYMBOL(XP2+0.2,YP2+0.2,0.4,S2,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP2,YP2,3)
      CALL PLOT(XQ2,YQ2,2)
      CALL PLOT(XP3-0.1,YP3,3)
      CALL CIRCLE(XP3,YP3,360.)
C     CALL SYMBOL(XP3+0.2,YP3+0.2,0.4,S3,0.,2,1.,0.)
      CALL PLOT(XP3,YP3,3)
      CALL PLOT(XQ3,YQ3,2)
      GOTO 304
  302 DO 413 I=1,N
  413 READ(2,*) X1(I),Y1(I),Z1(I)
      CALL NEWPEN(1)
      IF(ISW.NE.0)GOTO 414
      CALL PLOT(0.,-25.,3)
      CALL PLOT(0.,25.,2)
      CALL PLOT(-25.,0.,3)
      CALL PLOT(25.,0.,2)
      ISW=1
  414 DO 450 I=2,N-1
      XC1=X1(I)
      YC1=Y1(I)
      ZC1=Z1(I)
      XC2=X1(I+1)
      YC2=Y1(I+1)
      ZC2=Z1(I+1)
```

```
      CALL DR1P(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
450   CONTINUE
      CALL DR1P(X1(N),Y1(N),Z1(N),X1(2),Y1(2),Z1(2))
      XC1=X1(1)
      YC1=Y1(1)
      ZC1=Z1(1)
      XC2=X1(2)
      YC2=Y1(2)
      ZC2=Z1(2)
      CALL DR1P(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
      DO 451 I=3,N
      XC1=X1(1)
      YC1=Y1(1)
      ZC1=Z1(1)
      XC2=X1(I)
      YC2=Y1(I)
      ZC2=Z1(I)
      CALL DRFP(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
451   CONTINUE
      GOTO 304
301   DO 13 I=1,N
13    READ(2,*) X(I),Y(I),Z(I)
      CALL NEWPEN(1)
      IF(ISW.NE.0)GOTO 415
      ISW=1
      CALL PLOT(0.,-25.,3)
      CALL PLOT(0.,25.,2)
      CALL PLOT(-25.,0.,3)
      CALL PLOT(25.,0.,2)
415   DO 250 I=2,N-1
      XC1=X(I)
      YC1=Y(I)
      ZC1=Z(I)
      XC2=X(I+1)
      YC2=Y(I+1)
      ZC2=Z(I+1)
      CALL DR1P(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
250   CONTINUE
      XC2=X(2)
      YC2=Y(2)
      ZC2=Z(2)
      XC1=X(N-1)
      YC1=Y(N-1)
      ZC1=Z(N-1)
      CALL DR1P(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
      XP1=-X(1)
      YP1=-Y(1)
      XP2=-X(1)
      YP2=Z(1)
      XP3=Y(1)
      YP3=Z(1)
      CALL PLOT(XP1-0.1,YP1,3)
      CALL CIRCLE(XP1,YP1,360.)
      DO 251 I=1,N-1
      XC1=X(1)
      YC1=Y(1)
```

```
      ZC1=Z(1)
      XC2=X(I+1)
      YC2=Y(I+1)
      ZC2=Z(I+1)
      CALL DRFP(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
  251 CONTINUE
      XP1=-X(N)
      YP1=-Y(N)
      XP2=-X(N)
      YP2=Z(N)
      XP3=Y(N)
      YP3=Z(N)
      CALL PLOT(XP1-0.1,YP1,3)
      CALL CIRCLE(XP1,YP1,360.)
      DO 252 I=2,N-1
      XC1=X(6)
      YC1=Y(6)
      ZC1=Z(6)
      XC2=X(I)
      YC2=Y(I)
      ZC2=Z(I)
      CALL DRFP(XC1,YC1,ZC1,XC2,YC2,ZC2)
  252 CONTINUE
      GOTO 304
      END
```

3.5. Aplicaţii rezolvate prin programul INTPOL

3.5.1 Intersecţia dintre doi tetraedri regulaţi (Fig. 3.6.)

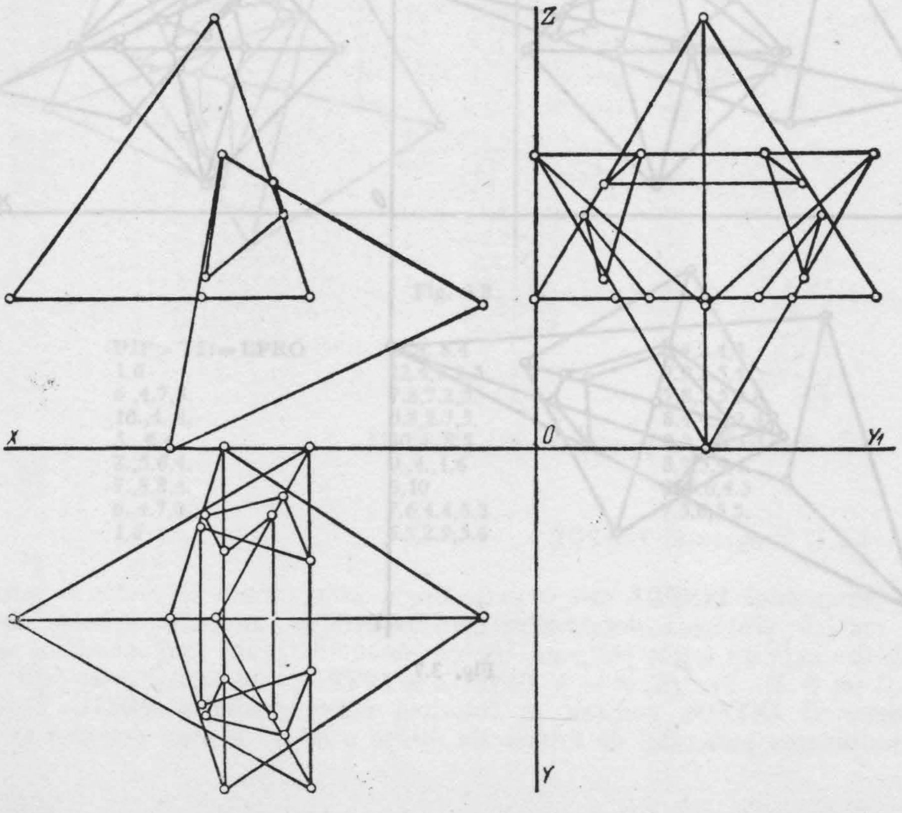

Fig. 3.6

PIP>TI:=21.PRO	8.3,11.7,7.8	6.7,4.,6.2
2,4	8.3,2.7,7.8	8.8,4.5,4.5
13.9,7.2,4.	1.4,7.2,3.8	8.3,5.5,7.8
6.,11.7,4.	3,12	7.,4.5,7.
6.,2.7,4.	6.,8.6,4.	7.,9.8,7
8.5,7.2,11.4	8.9,9.5,4.	8.3,8.8,7.8
2,4	8.9,4.8,4.	8.8,9.8,4.5
9.7,7.2,0.	6.,5.7,4.	6.7,10.3,6.2

3.5.2 Intersecția dintre un tetraedru și un octaedru (Fig. 3.7.)

3.5.3 Intersecția dintre doi octaedri (Fig. 3.8)

3.5.4 Idem. Date schimbate (Fig. 3.9)

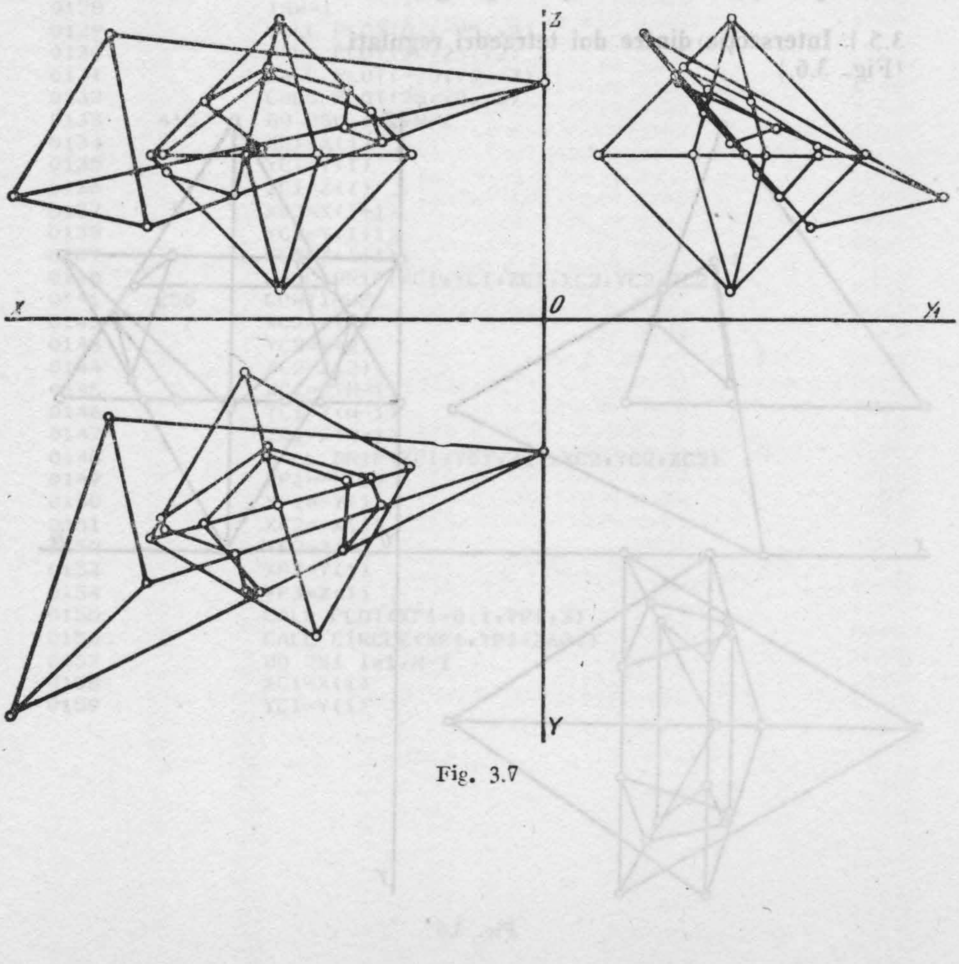

Fig. 3.7

```
PIP> TI:=11.PRO
1,6
7.,4.9,7.9
10.4,5.8,4.3
7.9,1.4,4.3
3.5,3.9,4.3
6.,8.4,4.3
7.,4.9.,7
2,4
0.,3.5,6.2
11.5,2.6,7.5
10.5.7.,2.4
14.1,10.5,3.2
3,12
4.3,4.9,4.6
4.6,4.2,5.4
7·3,3.4,6.4
10.1,5.3,4.3
10.,5.6,3.8
8.2,6.2,3.2
7.9,7.2,4.3
7.5,7.2,4.5
9.,5,4,5.7
7.3,3.6,6.6
5.2,4.3,6.
5.3,6.1,5.
```

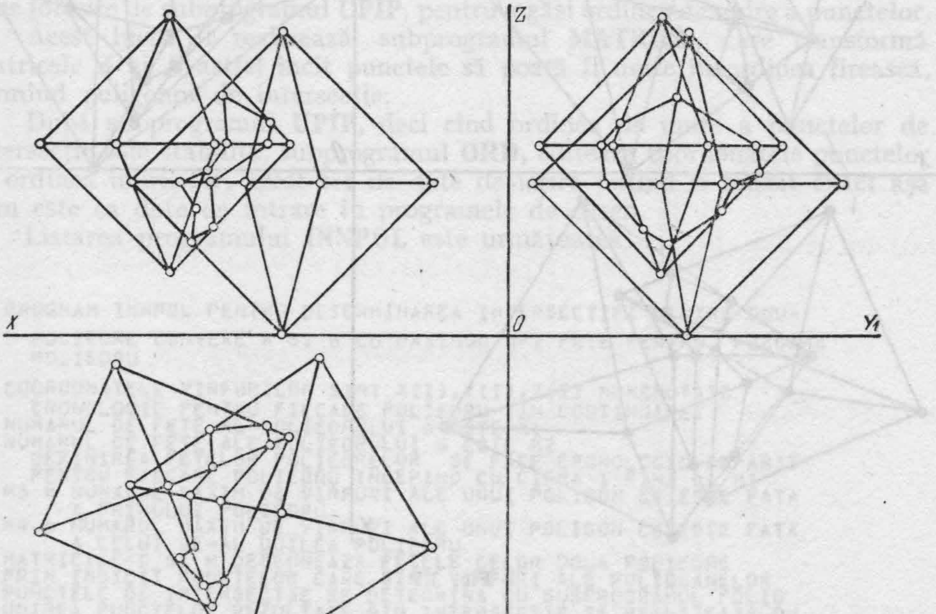

Fig. 3.8

```
PIP> TI:=1.PRO
1,6
6.,4.7,8.
10.,4.,4.
5.,.6,4.
2.,5.6,4.
7.,8.8,4.
6.,4.7,0.
1,6
9.,4.,8.4
12.4,5.2,5.
7.8,7.2,5.
5.8,2.7,5.
10.4.,8,5.
9.,4.,1.6
3,10
7.6,4.4,6.3
6.3,2.9,5.6
6.4,2.4,5.
7.9,2.5,4.
7.8,3.5,2.8
8.4,4.2,2.4
8.3,5.6,3.3
8.7,5.9,4.
8.,6.6,4.3
7.5.6,5,5.
```

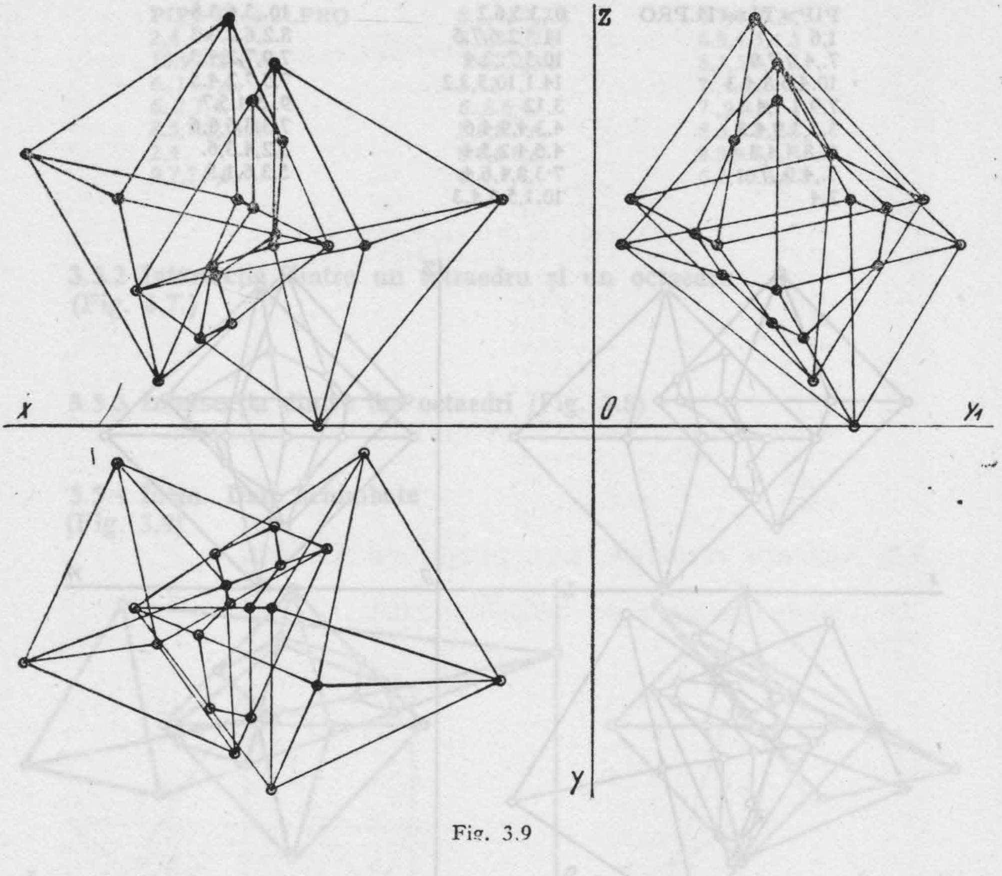

Fig. 3.9

```
PIP>TI:=51.PRO
1,6
7.,3.4,3.
10.,4.,3.
5.,.6,4.
2.,5.6,5.
7.,8.,4.
6.,4.7,0.
1,6
8.,4.,9.
12.4,5.2,6.
7.8,7.2,5.
5.8,2.7,4.
10.4,.8,5.
9.5,4.8,1.
3.8
7.5,4.3,7.2
6.8,3.3,6.4
7.,2.2,4.2
8.3,2.8,3.
8.4,4.2,2.
8.5,4.3,1.9
7.2,4.6,3.7
6.7,4.6,4.4
PIP> Z
>
```

3.6. Extinderea programului INTPOL

3.6.1. Programul INNPOL

Programul **INNPOL** este o extindere a programului **INTPOL** în sensul că rezolvă problema determinării poligonului de intersecție dintre două poliedre care au fețele poligoane cu un număr de laturi mai mare sau egal cu 3 ($m \geqslant 3$). Pentru $m = 3$ **INNPOL** $\equiv$ **INTPOL**. Îmbunătățirile față de programul **INTPOL** constau în folosirea subprogramului **POLIG** pentru determinarea punctului de intersecție dintre o latură a unui poliedru și un

poligon plan, ce reprezintă o față a celui de-al doilea poliedru în cazul că $m > 3$ laturi.

Din utilizarea programului **INNPOL** în diferite cazuri mai speciale de intersecții ale unor poliedre, au decurs cîteva adăugiri răspunzînd necesității de a alege datele cu o precizie maximă (problema coplanarității punctelor). Dar cum această precizie este greu de realizat s-a stabilit folosirea unui coeficient de eroare de 0.01 cm.

De asemenea din motivul că multe puncte de intersecție se suprapun ca valori, iar acestea pot fi identice sau nu, matricele *A* și *B* nu mai erau bine folosite de subprogramul **UPIP**, pentru a găsi ordinea de unire a punctelor.

Acest lucru îl realizează subprogramul **MATRICE,** care transformă matricele *A* și *B* astfel încît punctele să poată fi unite în ordinea firească, formînd poligonul de intersecție.

După subprogramul **UPIP**, deci cînd ordinea de unire a punctelor de intersecție este stabilită, subprogramul **ORD**, editează coordonatele punctelor în ordinea unirii lor, acest set de date de ieșire putînd fi folosit exact așa cum este ca date de intrare în programele de desen.

Listarea programului **INNPOL** este următoarea:

```
C PROGRAM INNPOL PENTRU DETERMINAREA INTERSECTIEI DINTRE DOUA
C   POLIEDRE CONVEXE A SI B CU MAXIMUM OPT FETE PENTRU  FIECARE
C   POLIEDRU
C COORDONATELE VIRFURILOR SINT X(I),Y(I),Z(I) NUMEROTATE
C   CRONOLOGIC PENTRU FIECARE POLIEDRU (IN CONTINUARE)
C NUMARUL DE FETE AL POLIEDRULUI A ESTE M1
C NUMARUL DE FETE ALE POLIEDRULUI B ESTE M2
C   DEFINIREA FETELOR POLIEDRELOR  SE FACE CRONOLOGIC SEPARAT
C   PENTRU FIECARE POLIEDRU INCEPIND CU CIFRA 1 PINA LA M1
C M3 = NUMARUL MAXIM DE VIRFURI ALE UNUI POLIGON CE ESTE FATA
C     A PRIMULUI POLIEDRU
C M4 = NUMARUL MAXIM DE VIRFURI ALE UNUI POLIGON CE ESTE FATA
C     A CELUI DE-AL DOILEA POLIEDRU
C MATRICILE C SI H DESEMNEAZA FETELE CELOR DOUA POLIEDRE
C PRIN INDICII PUNCTELOR CARE SINT VIRFURI ALE POLIGOANELOR
C PUNCTELE DE INTERSECTIE SE DETERMINA CU SUBPROGRAMUL POLIG
C UNIREA PUNCTELOR REZULTATE DIN INTERSECTIE SE REALIZEAZA CU
C  SUBPROGRAMUL UPIP
      DIMENSION MAT(20,20),MATS(20,20)
      DIMENSION XI(20),YI(20),ZI(20)
      DIMENSION AA(30,20),BB(30,20)
      DIMENSION D(30),G(30)
      DIMENSION C(30,20),H(30,20),E(30,20),F(30,20),A(30,20),B(30,20),
     *X(30),Y(30),Z(30),K(20),KL(20),K8(20)
      INTEGER 8,G,D
      INTEGER C,H,CONT,CONT1,A,B
      DO 35 I=1,30
      DO 36 J=1,20

      AA(I,J)=0
      BB(I,J)=0
      B(I,J)=0
      A(I,J)=0
   36 CONTINUE
   35 CONTINUE
      DO 7 I=1,20
      DO 60 J=1,20
      MAT(I,J)=0
   60 CONTINUE
    7 CONTINUE
      READ(105,1) N
    1 FORMAT(I4)
C N= NUMARUL DE VIRFURI ALE CELOR DOUA POLIEDRE IN TOTAL
      READ(105,2) (X(I),Y(I),Z(I),I=1,N)
    2 FORMAT(3F10.3,50X)
      READ(105,3) M1,M2
    3 FORMAT(2I4)
      READ(105,4) M3,M4
```

```
    4 FORMAT(2I4)
      M31=M3+1
      READ(105,5) ((C(I,J),J=1,M31),I=1,M1)
    5 FORMAT(8(I7,3X))
      M41=M4+1
      READ(105,6) ((H(I,J),J=1,M41),I=1,M2)
    6 FORMAT(8(I7,3X))
      DO 22 I=1,M1
      WRITE(108,23) (C(I,J),J=1,M31)
   23 FORMAT(' ',12I2/)
   22 CONTINUE
      DO 24 I=1,M2
      WRITE(108,25) (H(I,J),J=1,M41)
   25 FORMAT(' ',12I2/)
   24 CONTINUE
      DO 8 I=1,M1
      DO 9 J=1,M31
      E(I,J)=C(I,J)
    9 CONTINUE
    8 CONTINUE
      DO 10 I=1,M2
      DO 11 J=1,M41
      F(I,J) =H(I,J)
   11 CONTINUE
   10 CONTINUE
      DO 12 I=1,M1
      DO 61 J=1,M31
      KL(J)=C(I,J)
   61 CONTINUE
      WRITE(108,20) (KL(J),J=1,M31)
   20 FORMAT(' ',10I5/)
      K1=KL(2)
      K2=KL(3)
      K3=KL(4)
      CALL PARAM(X,Y,Z,K1,K2,K3,A1,B1,C1,D1)
      E(I,M31+1)=A1
      E(I,M31+2)=B1
      E(I,M31+3)=C1
      E(I,M31+4)=D1
   12 CONTINUE
      DO 13 I=1,M2
      DO 62 J=1,M41
      K8(J)=H(I,J)
   62 CONTINUE
      WRITE(108,20) (K8(J),J=1,M4)
      K1=K8(2)
      K2=K8(3)

      K3=K8(4)

      CALL PARAM(X,Y,Z,K1,K2,K3,A1,B1,C1,D1)
      F(I,M41+1)=A1
      F(I,M41+2)=B1
      F(I,M41+3)=C1
      F(I,M41+4)=D1
      WRITE(108,21) A1,B1,C1,D1,(F(I,J),J=1,M41)
   21 FORMAT(' ',20X,20(F10.3,2X)/)
   13 CONTINUE
      CONT=0
      DO 26 I=1,M1
      M34=M31+4
      WRITE(108,27) (E(I,J),J=1,M34)
   27 FORMAT(' ',20F10.3/)
   26 CONTINUE
```

```
      IN=1
      NR=1
      CALL CALCUL(E,F,X,Y,Z,CONT,N,NR,M1,M2,M3,M4,XI,YI,ZI,IN,A,B,NRP)
      NR=2
      CONT=CONT+1
      CALL CALCUL(F,E,X,Y,Z,CONT,N,NR,M1,M2,M3,M4,XI,YI,ZI,IN,A,B,NRP)
      M12=M1+M2
      DO 63 I=1,CONT
      DO 64 J=1,M1
      MAT(I,J)=A(I,J)
   64 CONTINUE
   63 CONTINUE
      DO 65 I=1,CONT
      DO 66 J=1,M2
      M1J=M1+J
      MAT(I,M1J)=B(I,J)
   66 CONTINUE
   65 CONTINUE
      CALL MATRICE(MAT,CONT,M12,MATS,I2)
      DO 80 I=1,I2
      DO 81 J=1,M1
      AA(I,J)=MATS(I,J)
   81 CONTINUE
   80 CONTINUE
      DO 82 I=1,I2
      DO 83 J=1,M2
      M1J=M1+J
      BB(I,J)=MATS(I,M1J)
   83 CONTINUE
   82 CONTINUE
      WRITE(108,28)
   28 FORMAT(' ','MATRICEA PUNCTELOR DE INTERSECTIE'/' ','PENTRU POLIEDR
     *UL A ESTE'/)
      DO 15 I=1,I2
      WRITE(108,14) (MATS(I,J),J=1,M1)
   14 FORMAT(' ',16I3/)
   15 CONTINUE
      WRITE(108,29)
   29 FORMAT(' ','MATRICEA PUNCTELOR DE INTERSECTIE'/' ','PENTRU POLIEDR
     *UL B ESTE'/)
      DO 16 I=1,I2
      M11=M1+1
      WRITE(108,17) (MATS(I,J),J=M11,M12)
   17 FORMAT(' ',16I3/)
   16 CONTINUE
      DO 67 I=1,I2
      WRITE(108,68) (MATS(I,J),J=1,M12)
   68 FORMAT(' ','MAT'/' ',16I3/)
   67 CONTINUE
      WRITE(108,51)
   51 FORMAT(' ','COORDONATELE VIRFURILOR'/' ','POLIEDRELOR A SI B SINT
     *URMATOARELE'/)
      WRITE(108,52) (X(I),Y(I),Z(I),I=1,N)
   52 FORMAT(' ',3F10.3/)
      KK=I2
   30 FORMAT(' ','SE VOR UNI URMATOARELE PUNCTE:'/)
   31 FORMAT(31X,'PUNCTUL ',I5,' CU PUNCTUL' ,I5/)
   32 FORMAT(' ','********************************'/)
   33 FORMAT(' ')
   18 FORMAT(' ','DETERMINAREA ORDINII DE UNIRE'/)
   19 FORMAT(' ','PENTRU PUNCTELE DE INTERSECTIE'/)
 1111 FORMAT(' ','A DOUA POLIEDRE A SI B'/)
      J=0
      L=KK
  100 KK=1
      P=0
  110 CONTINUE
      J=J+1
      IF(J.GE.L) GO TO 320
  120 CONTINUE
      I=1
C/    WRITE(108,20) M
C/    WRITE(108,20) I
C/    WRITE(108,20) M
  130 CONTINUE
      M=1
      N=J
  140 GO TO 160
  150 IF(I.GE.8) GO TO 110
```

```
C/    WRITE(108,20) I
      I=I+1
  160 IF(AA(J,I).NE.1) GO TO 150
  170 GO TO 220
  180 IF(P-1) 200,190,200
  190 P=0
      GO TO 110
  200 I=I+1
C/    WRITE(108,20) I
      P=1
      GO TO 130
  210 M=M+1
      IF(M.GT.8) GO TO 180
C/    WRITE(108,20) M
  220 IF(BB(N,M).NE.1) GO TO 210
      G(KK)=N
  230 GO TO 250
  240 IF(N.GE.L) GO TO 270
  250 N=N+1
      IF(AA(N,I).NE.1.OR.BB(N,M).NE.1) GO TO 240
      D(KK)=N
      KK=KK+1
  260 GO TO 280
  270 N=J
C/    WRITE(108,20) M
      GO TO 210
  280 IF(M.LE.8) GO TO 270
  290 GO TO 310
  300 I=I+1
      P=1
      GO TO 120
  310 IF(P.NE.1) GO TO 300
      P=0
C/    WRITE(108,20) M
  320 IF(J.LT.L) GO TO 110
      I=1
      WRITE(108,33)
      WRITE(108,33)
      WRITE(108,18)
      WRITE(108,19)
      WRITE(108,11)
      WRITE(108,32)
      WRITE(108,33)
      WRITE(108,30)
      Q=KK-1
      DO 400 I=1,Q
      WRITE(108,31) G(I),D(I)

  400 CONTINUE
      CALL ORD(XI,YI,ZI,G,D,Q)
  500 STOP
      END
```

Aşa cum rezultă din comentariile de început ale programului INNPOL, problema se încheie cu specificarea ordinii de unire a punctelor de intersecţie dată de subprogramul UPIP. Programul INNPOL poate fi să zicem „curăţat" într-o etapă ulterioară înţelegerii lui, prin scoaterea numeroaselor instrucţiuni WRITE şi prin amplificarea lui în sensul cerinţei ca rezultatul scos de subprogramul UPIP să fie automat desenat sau vizualizat şi, bine înţeles, studiat din punctul de vedere al liniilor şi suprafeţelor ascunse. Acest fapt este absolut obligatoriu pentru utilizator.

3.6.2. Subprogramul MATRICE

```
      SUBROUTINE MATRICE(MAT,CONT,M12,MATS,I2)
      DIMENSION MAT(20,20),MATS(20,20)
      INTEGER MAT,MATS,CONT,CONT1
      DO 14 I=1,CONT
      WRITE(108,15) (MAT(I,J),J=1,M12)
   15 FORMAT(' ','MAT INT',16I3/)
   14 CONTINUE
      DO 3 I=1,20
      DO 4 J=1,20
      MATS(I,J)=0
    4 CONTINUE
    3 CONTINUE
      DO 6 I=1,CONT1
      CONT1=CONT-1
      L=1
    8 I1=I+L
      WRITE(108,18) I1
   18 FORMAT(' ','I1',I3/)
      K=0
      DO 7 J=1,M12
      WRITE(108,19) I,J,I1
   19 FORMAT(' ','I,J,I1',3I3/)
      IF(MAT(I1,J).EQ.1) GO TO 9
      GO TO 7
    9 IF(MAT(I,J).EQ.1) GO TO 11
      GO TO 7
   11 K=K+1
    7 CONTINUE
      WRITE(108,20) K
   20 FORMAT(' ','K=',I3/)
      IF(K.GE.3) GO TO 12
      WRITE(108,21) (MAT(I1,J),J=1,M12)
   21 FORMAT(' ','MAT',16I3/)
      GO TO 22
   12 DO 13 J=1,M12
      MAT(I1,J)=0
   13 CONTINUE
      WRITE(108,21) (MAT(I1,J),J=1,M12)
   22 L=L+1
      WRITE(108,23) L,I
   23 FORMAT(' ','L,I',2I3/)
      IF((1+L).LE.CONT) GO TO 8
    6 CONTINUE
      DO 16 I=1,CONT
      WRITE (108,17) (MAT(I,J),J=1,M12)
   17 FORMAT(' ','MAT',16I3/)
   16 CONTINUE

      I2=0

      DO 25 I=1,CONT
      J=1
   27 IF(MAT(I,J).NE.0) GO TO 26
      J=J+1
      IF(J.LE.M12) GO TO 27
      GO TO 25
   26 I2=I2+1
      DO 28 J=1,M12
      MATS(I2,J)=MAT(I,J)
   28 CONTINUE
   25 CONTINUE
      DO 30 I=1,I2
      WRITE(108,29) (MATS(I,J),J=1,M12)
   29 FORMAT(' ','MATS',16I3/)
   30 CONTINUE
      RETURN
      END
```

3.6.3 Subprogramul ORD

```
      SUBROUTINE ORD(XI,YI,ZI,G,D,Q)
      INTEGER Q,G,D
      DIMENSION K(20),XI(20),YI(20),ZI(20),G(30),D(30),AUX(20)
      LF=Q
      DO 1 I=1,20
    1 K(I)=0
      K(1)=G(1)
      K(2)=D(1)
      M=3
      N=1
      V=D(1)
    2 J=1
    3 IF(V.EQ.G(J).AND.N.NE.J) GO TO 4
      J=J+1
      IF(J.LE.Q) GO TO 3
      I=1
    5 IF(V.EQ.D(I).AND.I.NE.N) GO TO 6
      I=I+1
      IF(I.LE.Q) GO TO 5
      WRITE(108,7)
    7 FORMAT(' ','EROARE'/)
      GO TO 11
    4 K(M)=D(J)
      M=M+1
      V=D(J)
      N=J
      GO TO 8
    6 K(M)=G(I)
      M=M+1
      V=G(I)
      N=I
      DO 12 JJ=1,LF
      AUX(JJ)=G(JJ)
      G(JJ)=D(JJ)
      D(JJ)=AUX(JJ)
   12 CONTINUE
    8 IF(M.LE.(Q+1)) GO TO 2
      WRITE(108,407)
  407 FORMAT(' ','COORDONATELE VIRFURILOR POLIGONULUI DE INTERSECTIE'/)
      DO 9 M=1,LF
      L=K(M)
      WRITE(108,10) M,XI(L),YI(L),ZI(L)
   10 FORMAT(' ',10X,I2,3(2X,F8.3)/)
    9 CONTINUE
   11 RETURN
      END
```

3.6.4 Subprogramul PARAM

```
      SUBROUTINE PARAM(X,Y,Z,K1,K2,K3,A1,B1,C1,D1)
      DIMENSION X(30),Y(30),Z(30)
      X1=X(K1)
      Y1=Y(K1)
      Z1=Z(K1)
      X2=X(K2)
      Y2=Y(K2)
      Z2=Z(K2)
      X3=X(K3)
      Y3=Y(K3)
      Z3=Z(K3)
      A1=Y1*Z2-Y1*Z3+Y2*Z3-Y2*Z1+Y3*Z1-Y3*Z2
      B1=X1*Z3-X1*Z2+X2*Z1-X2*Z3-X3*Z1+X3*Z2
      C1=X1*Y2-X1*Y3+X2*Y3-X2*Y1+X3*Y1-X3*Y2
      D1=X1*Y2*Z3+X2*Y3*Z1+X3*Y1*Z2-X3*Y2*Z1-X2*Y1*Z3-X1*Y3*Z2
      D1=-D1
      RETURN
      END
```

3.6.5 Subprogramul CALCUL

```
      SUBROUTINE CALCUL(D,G,X,Y,Z,CONT,N,NR,M1,M2,M3,M4,XI,YI,ZI,IN,A,B,
     *NRP)
      DIMENSION XI(20),YI(20),ZI(20)
      DIMENSION D(30,20),G(30,20),A(30,20),B(30,20),V1(20),V2(20),V3(20)
     *,L(20),X(30),Y(30),Z(30),NN(20)
      INTEGER  L,CONT,CONT1 ,A,B
      WRITE(108,25)
   25 FORMAT(' ','CALCUL'/)
      I=1
    1 M=1
      M41=M4+1
      M31=M3+1
      M35=M3+5
    2 DO 3 J=1,M35
      V1(J)=D(I,J)
    3 CONTINUE
      DO 4 J=1,M35
      V2(J)=D(I+M,J)
    4 CONTINUE
      IF(NR.EQ.1) GO TO 37
      MF=M1
      GO TO 38
   37 MF=M2
   38 DO 5 K=1,MF
      M45=M4+5
      DO 6 J=1,M45
      V3(J)=G(K,J)
    6 CONTINUE
      DO 7 J3=1,20
      L(J3)=0
    7 CONTINUE
      WRITE(108,18) (V1(J),J=1,M31)
   18 FORMAT(' ','V1=',4F10.3/)
      WRITE(108,19) (V2(J),J=1,M31)
   19 FORMAT(' ','V2=',4F10.3/)
      MNR=M31
      IF(NR.EQ.1) GO TO 42
      MNR=M41
   42 DO 9 J1=2,MNR
      DO 8 J2=2,MNR
      IF(V1(J1).EQ.0)  GO TO 8
      IF(V2(J2).EQ.0)  GO TO 8
      IF(V1(J1).EQ.V2(J2)) GO TO 10
      GO TO 8
   10 L(J1)=V1(J1)
      WRITE(108,40) V1(J1),V2(J2),L(J1)
   40 FORMAT(' ','V1,V2,L',3F10.3/)

    8 CONTINUE
    9 CONTINUE
      DO 15 J4=1,M31
      NN(J4)=0
   15 CONTINUE
      MA=MAX0(M31,M41)
      WRITE(108,20) (L(J),J=1,MA)
   20 FORMAT(' ','L=',10I2/)
      J6=1
      MR=M31
      IF(NR.EQ.1) GO TO 43
      MR=M41
   43 DO 16 J5=2,MR
      IF(L(J5).EQ.0) GO TO 16
      NN(J6)=L(J5)
      J6=J6+1
   16 CONTINUE
      N1=NN(1)
      N2=NN(2)
      IF(N1.EQ.0) GO TO 5
      IF(N2.EQ.0) GO TO 5
      IF(NR.EQ.1) GO TO 35
      MS=M3
      GO TO 36
```

```
 35 MS=M4
 36 CALL POLIG(X,Y,Z,N,N1,N2,V3,MS,XT,YT,ZT,XI,YI,ZI,IN,NRP,IDP)
    IF(IDP.EQ.0) GO TO 5
    IF(NRP.EQ.1) GO TO 61
    NRF=IN-2
    DO 304 IC=1,NRF
    IF(XT.LE.XI(IC)+0.01) GO TO 305
    GO TO 304
305 IF(XT.GE.XI(IC)-0.01) GO TO 307
    GO TO 304
307 IF(YT.LE.YI(IC)+0.01) GO TO 308
    GO TO 304
308 IF(YT.GE.YI(IC)-0.01) GO TO 309
    GO TO 304
309 IF(ZT.LE.ZI(IC)+0.01) GO TO 310
    GO TO 304
310 IF(ZT.GE.ZI(IC)-0.01) GO TO 303
304 CONTINUE
303 IF(XT.LE.XI(IN-2)+0.01) GO TO 313
    GO TO 61
313 IF(XT.GE.XI(IN-2)-0.01) GO TO 314
    GO TO 61
314 IF(YT.LE.YI(IN-2)+0.01) GO TO 315

    GO TO 61
315 IF(YT.GE.YI(IN-2)-0.01) GO TO 316
    GO TO 61
316 IF(ZT.LE.ZI(IN-2)+0.01) GO TO 317
    GO TO 61
317 IF(ZT.GE.ZI(IN-2)-0.01) GO TO 318
    GO TO 61
318 CONT=CONT
    GO TO 60
 61 CONT=CONT+1
 60 IF(NR.EQ.1) GO TO 21
    IF(NR.EQ.2) GO TO 22
    GO TO 5
 22 B(CONT,I)=1
    B(CONT,I+M)=1
    A(CONT,K)=1
    GO TO 44
 21 A(CONT,I)=1
    A(CONT,I+M)=1
    B(CONT,K)=1
 44 DO 31 II=1,CONT
    WRITE(108,32) (B(II,JJ),JJ=1,20)
 32 FORMAT(' ',16I3/)
 31 CONTINUE
  5 CONTINUE
    M=M+1
    WRITE(108,311) M,I
311 FORMAT(' ','M=',I2,'I=',I2/)
    IF(NR.EQ.1) GO TO 33
    IM=I+M
    WRITE(108,312) IM,M1,M2
312 FORMAT(' ','IM=',I2,'M1=',I2,'M2=',I2/)
    IF((I+M).LE.M2) GO TO 2
    I=I+1
    IF(I.NE.M2) GO TO 1
    GO TO 34
 33 IM=I+M
    WRITE(108,312) IM,M1,M2
    IF((I+M).LE.M1) GO TO 2
    I=I+1
    IF(I.NE.M1) GO TO 1
 34 RETURN
    END
```

3.6.6 Subprogramul LIMITE

```
      SUBROUTINE LIMITE(X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(X1.LE.X2) GO TO 1
      XSUP=X1+0.01
      XINF=X2-0.01
      GO TO 2
    1 XINF=X1-0.01
      XSUP=X2+0.01
    2 CONTINUE
      IF(Y1.LE.Y2) GO TO 3
      YINF=Y2-0.01
      YSUP=Y1+0.01
      GO TO 4
    3 YINF=Y1-0.01
      YSUP=Y2+0.01
    4 CONTINUE
      IF(Z1.LE.Z2) GO TO 5
      ZINF=Z2-0.01
      ZSUP=Z1+0.01
      GO TO 6
    5 ZINF=Z1-0.01
      ZSUP=Z2+0.01
    6 CONTINUE
      IF(XINF.LE.XC) GOTO 7
      GO TO 8
    7 IF(XC.LE.XSUP) GO TO 9
      GO TO 8
    9 XT=XC
      IF(YINF.LE.YC) GO TO 10
      GO TO 8
   10 IF(YC.LE.YSUP) GO TO 11
      GO TO 8
   11 YT=YC
      IF(ZINF.LE.ZC) GO TO 12
      GO TO 8
   12 IF(ZC.LE.ZSUP) GO TO 13
      GO TO 8
   13 ZT=ZC
      GO TO 14
    8 XT=9999
      YT=9999
      ZT=9999
   14 IF(XT.EQ.9999) GO TO 15
      IF(YT.EQ.9999) GO TO 15
      IF(ZT.EQ.9999) GO TO 15
      GO TO 16
   15 IND=0
      GO TO 17

   16 IND=1
   17 RETURN
      END
```

Observație. Avînd în vedere că în cuprinsul lucrării există mai multe subprograme cu aceeași denumire LIMITE este necesar ca întotdeauna să nu se confunde introducerea lor în programule principale respective. Acest lucru este dealtfel valabil și în cazul altor programe.

3.6.7 Subprogramul POLIG

```
      SUBROUTINE POLIG(X,Y,Z,N,N1,N2,V3,MS,XT,YT,ZT,XI,YI,ZI,IN,NRP,IDP)
      DIMENSION XI(20),YI(20),ZI(20)
      DIMENSION X(30),Y(30),Z(30),V3(20),K(20)
      DO 141 I=1,20
      K(I)=0
  141 CONTINUE
      M4S=MS+1
      I=0
      DO 142 J=2,M4S
      I=I+1
      IF(V3(J).EQ.0) GO TO 142
      K(I)=V3(J)
  142 CONTINUE
      WRITE(108,143) (K(J),J=1,I)
  143 FORMAT(' ',20F10.3/)
      RX=X(N1)
      RY=Y(N1)
      RZ=Z(N1)
      PX=X(N2)
      PY=Y(N2)
      PZ=Z(N2)
      WRITE(108,144) RX,RY,RZ,PX,PY,PZ
  144 FORMAT(' ','RX,RY,RZ,PX,PY,PZ',6F10.3/)
      K1=K(1)
      K2=K(2)
      K3=K(3)
      CALL PARAM(X,Y,Z,K1,K2,K3,A1,B1,C1,D1)
      A=A1
      B=B1
      C=C1
      D=D1
      X1=X(K1)
      Y1=Y(K1)
      Z1=Z(K1)
      X2=X(K2)
      Y2=Y(K2)
      Z2=Z(K2)
      X3=X(K3)
      Y3=Y(K3)
      Z3=Z(K3)
      WRITE(108,10) X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,X3,Y3,Z3
   10 FORMAT(' ','X1,Y1,Z1,',3F10.3/' ','X2,Y2,Z2',3F10.3/' ','X3,Y3,Z3'
     *,3F10.3/)
      CALL PCTINT(A,B,C,D,RX,RY,RZ,PX,PY,PZ,X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,X3,Y3,Z3,X
     *T,YT,ZT,ID)
      IF(ID.EQ.1) GO TO 4
      M=I-1

      IF(M.GT.2) GO TO 301

      M=3
  301 DO 5 J=3,M

      K2=K(J)
      K3=K(J+1)
      IF(K3.NE.0) GO TO 300
      K3=K(M)
  300 X2=X(K2)
      Y2=Y(K2)
      Z2=Z(K2)
      X3=X(K3)
      Y3=Y(K3)
      Z3=Z(K3)
      WRITE(108,10) X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,X3,Y3,Z3
      CALL PCTINT(A,B,C,D,RX,RY,RZ,PX,PY,PZ,X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,X3,Y3,Z3,X
     *T,YT,ZT,ID)
      IF(ID.EQ.1) GO TO 4
    5 CONTINUE
      WRITE(108,6)
    6 FORMAT(' ','PUNCTUL I NU APARTINE SUPRAFETEI POLIGONULUI'//)
      IDP=0
      GO TO 7
    4 WRITE(108,8) XT,YT,ZT
    8 FORMAT(' ','PUNCTUL ESTE INTERIOR SUPRAFETEI POLIGONULUI'/' ','COO
     *RDONATELE PUNCTULUI DE INTERSECTIE SINT',3F10.3///)
  306 XI(IN)=XT
      YI(IN)=YT
      ZI(IN)=ZT
      WRITE(108,302) XI(IN),YI(IN),ZI(IN),IN,NRP
  302 FORMAT(' ','XI,YI,ZI',3F10.3/' ','IN,NRO',2I3/)
      IN=IN+1
      NRP=IN-1
      IDP=1
    7 RETURN
      END
```

3.6.8 Subprogramul PCTINT

```
      SUBROUTINE PCTINT(A,B,C,D/RX,RY,RZ,PX,PY,PZ,X1,Y1,Z1,X2,Y2,Z2,X3,Y
     *3,Z3,XT,YT,ZT,ID)
      AL=RX-PX
      AM=RY-PY
      AN=RZ-PZ
      R=A*AL+B*AM+C*AN
      IF(R,NE.0) GO TO 81
      ID=0
      GO TO 4
   81 AK=(A*RX+B*RY+C*RZ+D)/R
      XC=RX-AL*AK
      YC=RY-AM*AK
      ZC=RZ-AN*AK
      CALL LIMITE(RX,RY,RZ,PX,PY,PZ,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(IND,EQ,0) GO TO 73
      GO TO 74
   73 ID=0
      GO TO 4
   74 XX=XT
      YY=YT
      ZZ=ZT
      XG=(X1+X2+X3)/3.
      YG=(Y1+Y2+Y3)/3.
      ZG=(Z1+Z2+Z3)/3.
      AL1=XX-XG
      AM1=YY-YG
      AN1=ZZ-ZG
      AL12=X2-X1
      AM12=Y2-Y1
      AN12=Z2-Z1
      AL13=X3-X1
      AM13=Y3-Y1
      AN13=Z3-Z1
      AL23=X3-X2
      AM23=Y3-Y2
      AN23=Z3-Z2
      RN1=AL12*AM1-AM12*AL1
      IF(RN1,NE,0,0) GO TO 56
      GO TO 55
   56 RK1=((XX-X1)*AM1-AL1*(YY-Y1))/RN1
      X12=RK1*AL12+X1
      Y12=RK1*AM12+Y1
      Z12=RK1*AN12+Z1
   55 RN2=AL23*AM1-AM23*AL1
      IF(RN2,NE.0.0) GO TO 57
      GO TO 60
   57 RK2=((XX-X2)*AM1-AL1*(YY-Y2))/RN2

      X23=RK2*AL23+X2

      Y23=RK2*AM23+Y2
      Z23=RK2*AN23+Z2
   60 RN3=AL13*AM1-AM13*AL1
      IF(RN3,NE,0,0) GO TO 58
      GO TO 62
   58 RK3=((XX-X3)*AM1-AL1*(YY-Y3))/RN3
      X13=RK3*AL13+X3
      Y13=RK3*AM13+Y3
      Z13=RK3*AN13+Z3
   62 WRITE(108,200) RN1,RN2,RN3,X12,Y12,Z12,X13,Y13,Z13,X23,Y23,Z23
  200 FORMAT(' ','RN1,RN2,RN3',3F10.3/)
      IF(RN1.EQ.0.0) GO TO 1
      IF(RN2.EQ.0.0) GO TO 5
      IF(RN3,EQ.0.0) GO TO 7
      GO TO 61
    7 XP=X12
      YP=Y12
      ZP=Z12
      XU=X23
      YU=Y23
      ZU=Z23
      XC=XX
      YC=YY
      ZC=ZZ
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 8
      WRITE(108,140) XT,YT,ZT
```

```
      ID=1
      GO TO 4
    8 ID=0
      GO TO 4
    5 IF(RN3.EQ.0.0) GO TO 6
      XP=X12
      YP=Y12
      ZP=Z12
      XU=X13
      YU=Y13
      ZU=Z13
      XC=XX
      YC=YY
      ZC=ZZ
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 9
      WRITE(108,140) XT,YT,ZT
      ID=1
      GO TO 4
    9 ID=0
      GO TO 4
    6 WRITE(108,10)
   10 FORMAT(' ','EROARE:RN:0,RN3=0'//)
      GO TO 4
    1 IF(RN2.EQ.0.0) GO TO 2
      IF(RN3.EQ.0.0) GO TO 3
      XP=X23
      YP=Y23
      ZP=Z23
      XU=X13
      YU=Y13
      ZU=Z13
      XC=XX
      YC=YY
      ZC=ZZ
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 11
      WRITE(108,140) XT,YT,ZT
  140 FORMAT(' ','COORDONATELE PUNCTULUI DE INTERSECTIE',3F10.3//)
      ID=1
      GO TO 4
   11 ID=0
      GO TO 4
    3 WRITE(108,12)
   12 FORMAT(' ','EROARE:RN1=0,RN=0'//)
      GO TO 4
    2 WRITE(108,13)
   13 FORMAT(' ','EROARE:RN1=0,RN=2'//).
   61 XP=X1
      YP=Y1
      ZP=Z1
      XU=X2
      YU=Y2
      ZU=Z2
      XC=X12
      YC=Y12
      ZC=Z12
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      XB1=XT
      YB1=YT
      ZB1=ZT
      XP=X1
      YP=Y1
      ZP=Z1
      XU=X3
      YU=Y3
```

```
      ZU=Z3
      XC=X13
      YC=Y13
      ZC=Z13
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      XB3=XT
      YB3=YT
      ZB3=ZT
      XP=X2
      YP=Y2
      ZP=Z2
      XU=X3
      YU=Y3
      ZU=Z3
      XC=X23
      YC=Y23
      ZC=Z23
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      XB2=XT
      YB2=YT
      ZB2=ZT
      IF(XB1.NE.9999) GO TO 40
      XP=XB2
      YP=YB2
      ZP=ZB2
      XU=XB3
      YU=YB3
      ZU=ZB3
      XC=XX
      YC=YY
      ZC=ZZ
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 37
      WRITE(108,140) XT,YT,ZT
      ID=1
      GO TO 4
   37 ID=0
      GO TO 36
   40 IF(XB2.NE.9999) GO TO 32
      XP=XB1
      YP=YB1
      ZP=ZB1
      XU=XB3
      YU=YB3
      ZU=ZB3
      XC=XX
      YC=YY
      ZC=ZZ
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      ID=1
      IF(IND.EQ.0) GO TO 30
      WRITE(108,140) XT,YT,ZT
      GO TO 4
   30 ID=0
      GO TO 36
   32 IF(XB3.NE.9999) GO TO 50
      XP=XB1
      YP=YB1
      ZP=ZB1
      XU=XB2
      YU=YB2
      ZU=ZB2
      XC=XX
      YC=YY
      ZC=ZZ
      CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
      IF(IND.EQ.0) GO TO 33
      WRITE(108,140) XT,YT,ZT
      ID=1
      GO TO 4
   33 ID=0
      GO TO 36
   50 IF(XB1.EQ.XB2.AND.YB1.EQ.YB2.AND.ZB1.EQ.ZB2)  GO TO 105
      IF(XB1.EQ.XB3.AND.YB1.EQ.YB3.AND.ZB1.EQ.ZB3) GO TO 107
      IF(XB2.EQ.XB3.AND.YB2.EQ.YB3.AND.ZB2.EQ.ZB3) GO TO 107
      WRITE(108,35)
      ID=0
      GO TO 36
```

```
107 XP=XB1
    YP=YB1
    ZP=ZB1
    XU=XB2
    YU=YB2
    ZU=ZB2
    XC=XX
    YC=YY
    ZC=ZZ
    CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
    IF(IND.EQ.0) GO TO 108
    ID=1
    WRITE(108,140) XT,YT,ZT
    GO TO 36
108 ID=0
    GO TO 36
105 XP=XB1
    YP=YB1
    ZP=ZB1
    XU=XB3
    YU=YB3
    ZU=ZB3
    XC=XX
    YC=YY
    ZC=ZZ
    CALL LIMITE(XP,YP,ZP,XU,YU,ZU,XC,YC,ZC,XT,YT,ZT,IND)
    ID=1
    IF(IND.EQ.0) GO TO 106
    WRITE(108,140) XT,YT,ZT
    GO TO 36
106 ID=0
    GO TO 36
 35 FORMAT(' ','EROARE:DREAPTA IG TAIE TOATE LATURILE TRIUNGHIULUI'/)
 36 CONTINUE
  4 RETURN
    END
```

3.6.9 Aplicaţie pentru programul INTPOL
Intersecţia dintre două cuburi P1 şi P2

COORDONATELE VÎRFURILOR
POLIEDRELOR A ŞI B SÎNT URMĂTOARELE

1	67.000	62.000	100.000	A
2	46.500	26.500	72.000	B
3	87.500	26.500	44.000	C
4	107.000	62.000	72.000	D
5	87.500	97.500	44.000	E
6	46.500	97.500	72.000	F
7	26.000	62.000	44.000	G
8	67.000	62.000	16.000	H
9	67.000	62.000	86.000	K
10	103.500	82.500	57.300	L
11	67.000	103.000	28.600	M
12	31.500	82.500	57.300	N
13	67.000	21.000	57.300	O
14	103.500	41.500	28.600	P
15	67.000	62.000	.000	Q
16	31.500	41.500	28.600	R

DEFINIŢIA FEŢELOR
POLIEDRELOR

1	1	2	3	4	
2	5	6	7	8	
3	1	4	5	6	P1
4	1	6	7	2	
5	3	8	7	2	
6	3	4	5	8	
1	9	10	11	12	
2	13	14	15	16	
3	9	10	14	13	P2
4	10	14	15	11	
5	11	12	16	15	
6	9	12	16	13	

MATRICEA PUNCTELOR DE INTER-
SECŢIE PENTRU POLIEDRUL A ESTE

1	0	0	0	1	0
1	0	0	0	1	0
0	1	0	1	0	0
0	1	0	1	1	0
0	1	0	0	0	1
0	0	1	0	0	1
0	0	1	0	0	1
0	0	0	0	1	1

MATRICEA PUNCTELOR DE INTER-
SECŢIE PENTRU POLIEDRUL B ESTE

0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	1	0
0	0	0	1	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0
0	1	0	0	0	0

0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0
0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1
0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1

DETERMINAREA ORDINII DE UNIRE
PENTRU PUNCTELE DE INTERSECŢIE
A DOUĂ POLIEDRE P1 ŞI P2
****

SE VOR UNI URMĂTOARELE PUNCTE:

PUNCTUL 1 CU PUNCTUL 16
PUNCTUL 1 CU PUNCTUL 14
PUNCTUL 2 CU PUNCTUL 16
PUNCTUL 2 CU PUNCTUL 18
PUNCTUL 3 CU PUNCTUL 11
PUNCTUL 3 CU PUNCTUL 13
PUNCTUL 4 CU PUNCTUL 17
PUNCTUL 4 CU PUNCTUL 13
PUNCTUL 5 CU PUNCTUL 17
PUNCTUL 5 CU PUNCTUL 18
PUNCTUL 6 CU PUNCTUL 11
PUNCTUL 6 CU PUNCTUL 12
PUNCTUL 7 CU PUNCTUL 10
PUNCTUL 7 CU PUNCTUL 12
PUNCTUL 8 CU PUNCTUL 10
PUNCTUL 8 CU PUNCTUL 15
PUNCTUL 9 CU PUNCTUL 14
PUNCTUL 9 CU PUNCTUL 15

Această numerotare a punctelor de intersecţie este în ordinea găsirii punctelor prin program. După ordonare obţinem punctele de intersecţie în succesiunea necesară pentru poligonul de intersecţie convenabilă echipamentului de trasare sub forma:

COORDONATELE VÎRFURILOR POLIGONULUI DE INTERSECŢIE

1	73.345	26.500	53.667
2	67.000	33.020	65.714
3	65.338	26.500	59.135
4	31.500	60.563	41.944
5	36.608	62.000	36.755
6	31.500	67.602	46.871
7	33.290	74.623	53.957
8	41.884	76.504	65.695
9	37.081	81.189	59.135
10	83.828	93.548	41.832
11	82.639	89.083	37.361
12	88.067	90.864	45.590
13	94.419	84.903	53.936
14	91.448	75.731	66.776
15	98.470	77.528	59.752
16	86.231	31.801	42.178
17	82.196	35.686	36.755
18	79.844	28.214	47.200

Această ordine a numerotării corespunde epurei din figura 3.10 pentru punctele poligonului strîmb de intersecţie. Intersecţia dintre cele două poliedre / cuburi / *P*1 şi *P*2 este o rupere.

În figura 3.11 este dată o axonometrie izometrică a intersecţiei dintre cele două cuburi.

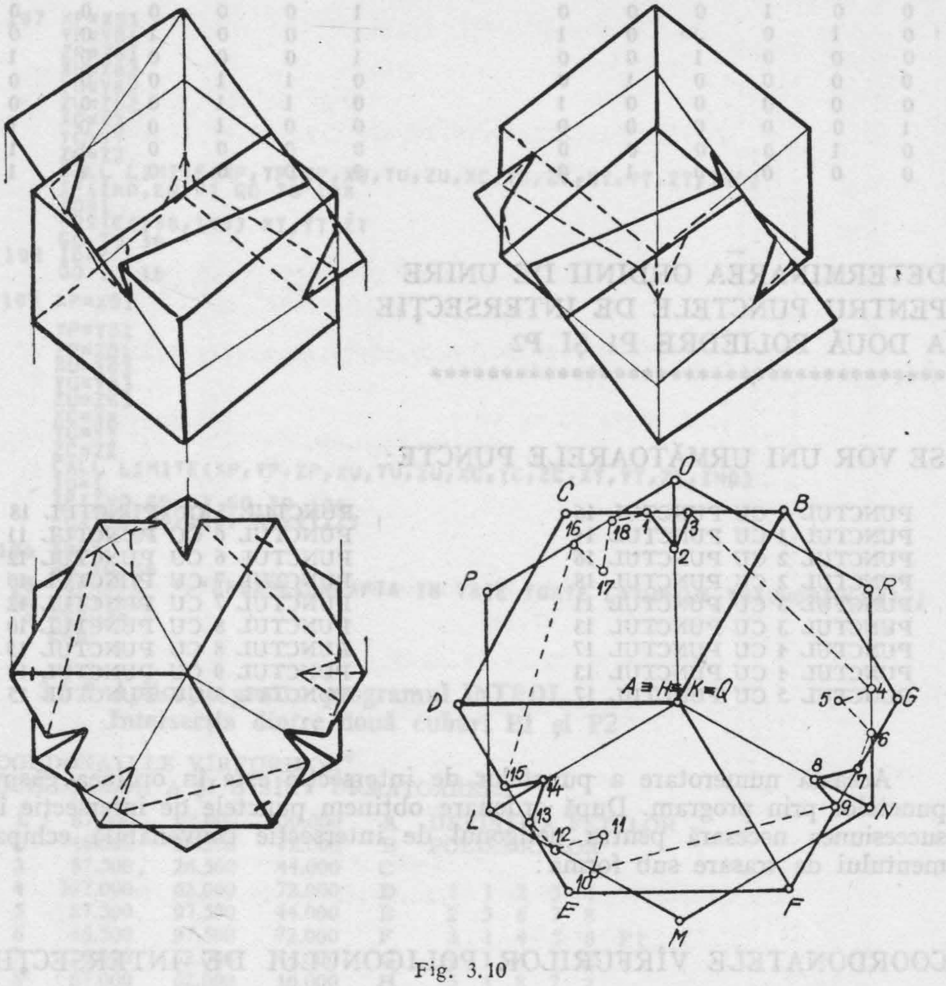

Fig. 3.10

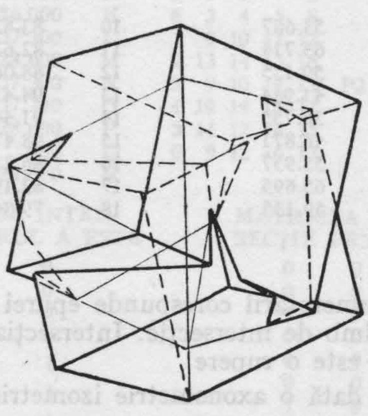

Fig. 3.11

Capitolul IV

Conice. Cuadrice. Suprafețe de rotație. Suprafețe de translație. Reprezentare. Secțiuni plane. Intersecții mixte de suprafețe.

4.1 Secțiuni plane în sferă. Intersecția dintre două sfere.

4.1.1 Generalități. Baza matematică

Vom considera în triplă proiecție ortogonală secțiunea în sferă efectuată cu un plan oarecare.

Astfel fie planul de secțiune

$$Ax + By + Cz + SD = 0; \quad S = \pm 1$$

și sfera definită de centrul $\Omega(x_0, y_0, z_0)$ și raza R.

Centrul $E(E_1, E_2, E_3)$ al cercului de secțiune se obține din intersecția cu planul de secțiune a perpendicularei dusă pe acest plan din centrul sferei.

Astfel fie

$$(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 + (z - z_0)^2 = R^2$$

ecuația sferei și

$$\frac{x - x_0}{A} = \frac{y - y_0}{B} = \frac{z - z_0}{C} = RK$$

perpendiculara dusă din centrul sferei pe plan.

Intersecția perpendicularei cu planul de secțiune este

$$\boxed{\begin{aligned} x &= A \cdot RK + x_0 = E_1 \\ y &= B \cdot RK + y_0 = E_2 \\ z &= C \cdot RK + z_0 = E_3 \end{aligned}}$$

unde

$$RK = -\frac{Ax_0 + By_0 + Cz_0 + SD}{A^2 + B^2 + C^2}$$

Fie R_2 raza cercului de secțiune în sferă unde

$$R_2 = \sqrt{R^2 - \overline{\Omega E}^2}$$

Distanța $\overline{\Omega E}$ este

$$\boxed{\overline{\Omega E} = \frac{\mathrm{A}x_0 + \mathrm{B}y_0 + \mathrm{C}z_0 + \mathrm{SD}}{-\mathrm{S}\sqrt{\mathrm{A}^2 + \mathrm{B}^2 + \mathrm{C}^2}}}$$

Dacă $\overline{\Omega E} < R$ Planul secționează sfera
Dacă $\overline{\Omega E} = R$ Planul este tangent sferei
Dacă $\overline{\Omega E} > R$ Eroare: Planul nu secționează sfera.

În aceste condițiuni cele trei elipse proiecții ale cercului de secțiune vor avea următoarele centre și semiaxe:

Elipsa proiecție orizontală are centrul $(E_1, E_2, 0)$
Semiaxa mare R_2
Semiaxa mică $R_2 \cos \varphi_1$

Elipsa proiecție verticală are centrul $(E_1, 0, E_3)$
Semiaxa mare R_2
Semiaxa mică $R_2 \cos \varphi_2$

Elipsa proiecție laterală are centrul $(0, E_2, E_3)$
Semiaxa mare R_2
Semiaxa mică $R_2 \cos \varphi_3$

Unghiurile diedre φ_1, φ_2 și φ_3 formate respectiv de planul de secțiune și planele de proiecție pot fi calculate cu următoarele relații:

$$\text{Pentru } z = 0 \quad \cos \varphi_1 = \frac{\mathrm{C}}{-\mathrm{S}\sqrt{\mathrm{A}^2 + \mathrm{B}^2 + \mathrm{C}^2}}$$

$$\text{Pentru } y = 0 \quad \cos \varphi_2 = \frac{\mathrm{B}}{-\mathrm{S}\sqrt{\mathrm{A}^2 + \mathrm{B}^2 + \mathrm{C}^2}}$$

$$\text{Pentru } x = 0 \quad \cos \varphi_3 = \frac{\mathrm{A}}{-\mathrm{S}\sqrt{\mathrm{A}^2 + \mathrm{B}^2 + \mathrm{C}^2}}$$

4.1.2 Plotarea elipselor

Pentru plotarea elipselor este necesar să fie calculate unghiurile axelo mari ale elipselor cu axa absciselor ox:

$$\mathrm{BB} = \operatorname{arc\,tg}\left(-\frac{\mathrm{A}_1}{\mathrm{B}_1}\right)$$

$$\mathrm{BB} = \operatorname{arc\,tg}\left(-\frac{\mathrm{A}_1}{\mathrm{C}_1}\right)$$

$$\mathrm{BB} = \operatorname{arc\,tg}\left(-\frac{\mathrm{B}_1}{\mathrm{C}_1}\right)$$ Instrucțiunea de apel este

CALL ELIPSA (XC, YC, J, R1, R2, AA, DD, BB) unde (fig. 4.1a) (Instruirea face parte din *(Biblioteca Aristo)*

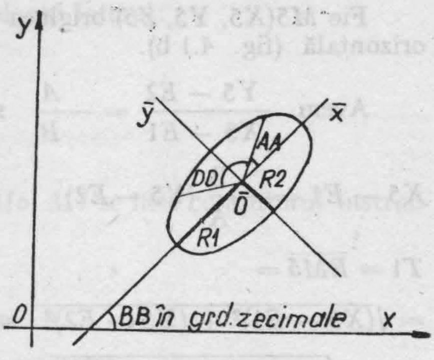

Fig. 4.1 a

XC, *YC* Coordonatele centrului $\bar{O}$ față de sistemul de axe *xOy*, în cm,

$J = 3$ Poziția peniței pe sus de la centrul *O* la punctul de început *i* al trasării elipsei (Tipul deplasării)

*R*1, *R*2 În cm. semiaxele elipsei

AA $o°$ sau $\alpha°$ (vezi semnificația unghiului pe figură)

DD 360° pentru elipsa completă sau mai puțin pentru un arc de elipsă

BB Unghiul în grade zecimale, calculat cu relațiile date, dintre axa absciselor *ox* și axa $\bar{o}\bar{x}$ a elipsei după rotație și translație.

Așadar adaptarea instrucțiunilor pentru plotter la cele trei proiecții ortogonale pentru trasarea celor trei elipse proiecții este următoarea:

$$\text{CALL ELIPSA}\left(E1,\ E2,\ 3,\ R2,\ R2\cos\varphi_1,\ 0.,\ 360.,\ \operatorname{arc\,tg}\left(-\frac{A_1}{B_1}\right)\right)$$

$$\text{CALL ELIPSA}\left(E1,\ E3,\ 3,\ R2,\ R2\cos\varphi_2,\ 0.,\ 360.,\ \operatorname{arc\,tg}\left(-\frac{A_1}{C_1}\right)\right)$$

$$\text{CALL ELIPSA}\left(E2,\ E3,\ 3,\ R2,\ R2\cos\varphi_3,\ 0.,\ 360.,\ \operatorname{arc\,tg}\left(-\frac{B_1}{C_1}\right)\right)$$

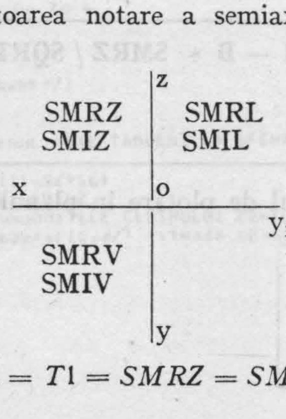
Centrul sferei în triplă proiecție ortogonală va fi plotat cu ajutorul subrutinei **REORPU** (vezi CAP. II).

Cele trei contururi aparente ale sferei în triplă proiecție ortogonală vor fi plotate cu ajutorul instrucțiunilor (vezi CAP. I sau *Biblioteca ARISTO*):

CALL PLOT (X, Y, J)
CALL CIRCLE (X, Y, ARC)

În continuare este necesară determinarea vîrfurilor de plotare „i" pentru cele trei elipse proiecții.

Să considerăm următoarea notare a semiaxelor elipselor proiecții în program:

unde semiaxele mari $R2 = T1 = SMRZ = SMRV = SMRL$

Fie $M5(X5, Y5, Z5)$ originea vîrfului de plotare „i" a elipsei în proiecția orizontală (fig. 4.1 b).

Avem $\frac{Y5 - E2}{X5 - E1} = -\frac{A}{B}$ sau

$$X5 - E1 = -\frac{B}{A}(Y5 - E2)$$

$$T1 = \overline{EM5} =$$

$$= \sqrt{(X5 - E1)^2 + (Y5 - E2)^2} \text{ sau}$$

$$T1 = \sqrt{(Y5 - E2)^2\left(\frac{A^2 + B^2}{A^2}\right)}$$

$$Y5 - E2 = A\frac{T_1}{\sqrt{A^2 + B^2}} = AV$$

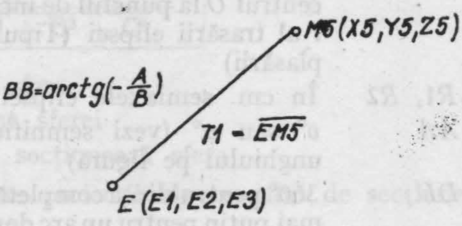

Fig. 4.1 b

unde am notat

$$V = \frac{T_1}{\sqrt{A^2 + B^2}} \text{ deci prin analogie: } V1 = \frac{\text{SMRZ}}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

$$V2 = \frac{\text{SMRV}}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

$$V3 = \frac{\text{SMRL}}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

obținem, așa dar, coordonatele vîrfului de plotare

$$X5 = E1 - BV$$

$$Y5 = E2 + AV$$

Particularizînd acest rezultat pentru fiecare vîrf de plotare obținem $M5(X5, Y5, Z5)$ vîrful de plotare în planul orizontal:

```
X5 = E1 - B(I)V1 = E1 - B * SMRZ / SQRT (A * A + B * B)
Y5 = E2 + A(I) * V1
Z5 = 0
```

$M6(X6, Y6, Z6)$ vîrful de plotare în planul vertical:

```
X6 = E1 - C(I) * V2
Y6 = 0
Z6 = E3 + A(I) * V2
```

$M7(X7, Y7, Z7)$ vîrful de plotare în planul lateral:

$$X7 = 0$$
$$Y7 = E2 - C(I) * V3$$
$$Z7 = E3 + B(I) * V3$$

Evident accesul la aceste puncte $M5$, $M6$, $M7$ se face cu ajutorul instrucțiunii:

CALL PLOT(X,Y,J)

4.1.3 Programul SFERA

```
C SECTIUNE PLANA IN SFERA
C PARAMETRI PLANULUI DE SECTIUNE SINT A,B,C,D,S
C CENTRUL SFEREI ESTE X0,Y0,Z0 CU RAZA R
C CENTRUL CERCULUI DE SECTIUNE ESTE E1,E2,E3
      DIMENSION A(100),B(100),C(100),D(100),X0(100),Y0(100),Z0(100),R(10
     *0),S(100)
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,3) N
    3 FORMAT(I4)
      READ(1,1) (A(I),B(I),C(I),D(I),S(I),I=1,N)
    1 FORMAT(5F10.3,30X)
      READ(1,2) (X0(I),Y0(I),Z0(I),R(I),I=1,N)
    2 FORMAT(4F10.3,40X)
      DO 7 I=1,N
      WRITE(2,102) A(I),B(I),C(I),D(I)
  102 FORMAT(' ','COEFICIENTII PLANULUI',/' ','A=',F7.2,2X,
     *'B=',F7.2,2X,'C=',F7.2,2X,'D=',F10.3/)
      WRITE(2,103) X0(I),Y0(I),Z0(I),R(I)
  103 FORMAT(' ','CENTRUL SFEREI',2X,'XO(',F7.2,2X,'Y0=',F7.2,2X,' 0=',
     *F7.2/' ','RAZA SFEREI'F7.2/)
      WRITE(2,100)
  100 FORMAT(//,30(1X,'*')//)
      WRITE(2,101) I
  101 FORMAT(' ','SITUATIA NR:',I2//)
      RNUM1=A(I)*X0(I)+B(I)*Y0(I)+C(I)*Z0(I)+S(I)*D(I)
      RNUM2=A(I)**2+B(I)**2+C(I)**2
      RK=-RNUM1/RNUM2
      E1=A(I)*RK+X0(I)
      E2=B(I)*RK+Y0(I)
      E3=C(I)*RK+Z0(I)
      RNUM3=A(I)*X0(I)+B(I)*Y0(I)+C(I)*Z0(I)+S(I)*D(I)
      RNUM4=S(I)*SQRT(A(I)**2+B(I)**2+C(I)**2)
      SE=-RNUM3/RNUM4
      IF(SE.GE.R(I)) GO TO 9
      IF(SE.EQ.R(I)) GO TO 5
      GO TO 4
    9 WRITE(2,6)
    6 FORMAT(' ','EROARE'/)
      GO TO 7
    5 WRITE(2,8)
    8 FORMAT(' ','PLANUL ESTE TANGENT LA SFERA'/)
      GO TO 7
    4 R2=SQRT(R(I)*R(I)-SE*SE)
      WRITE(2,10)E1,E2,E3,R2
   10 FORMAT(' ','COORDONATELE CENTRULUI CERCULUI'/' ','E1=',F10.3,2X,'E
     12=',F10.3,2X,'E3=',F10.3/' ','RAZA CERCULUI DE SECTIUNE'/' ','R=',
     2F10.3//)
      S1=+D(I)/A(I)
      S2=+D(I)/B(I)
      S3=+D(I)/C(I)
      XORZ=E1
      YORZ=E2
      ZORZ=0
```

```
      SMRZ=R2
      COS1=-C(I)/(S(I)*SQRT(A(I)**2+B(I)**2+C(I)**2))
      SMIZ=R2*COS1
      ARG1=-A(I)/B(I)
      BBZ=ATAN(ARG1)
      XVER=E1
      YVER=0
      ZVER=E3
      SMRV=R2
      COS2=-B(I)/(S(I)*SQRT(A(I)**2+B(I)**2+C(I)**2))
      SMIV=R2*COS2
      ARG2=A(I)/C(I)
      BBV=ATAN(ARG2)
      XLAT=0
      YLAT=E2
      ZLAT=E3
      SMRL=R2
      COS3=-A(I)/(S(I)*SQRT(A(I)**2+B(I)**2+C(I)**2))
      SMIL=R2*COS3
      ARG3=-B(I)/C(I)
      BBL=ATAN(ARG3)
      WRITE(2,11)SMRZ,SM17
   11 FORMAT(' ','SEMIAXA MARE A ELIPSEI IN PROIECTIE ORIZONTALA=',F10.3
     1/' ','SEMIAXA MICA A ELIPSEI IN PROIECTIE ORIZONTALA=',F10.3/)
      WRITE(2,12)SMRV,SMIV
   12 FORMAT(' ','SEMIAXA MARE A ELIPSEI IN PROIECTIE VERTICALA=',F10.3/
     1' ','SEMIAXA MICA A ELIPSEI IN PROIECTIE VERTICALA=',F10.3/)
      WRITE(2,13)SMRL,SMIL
   13 FORMAT(' ','SEMIAXA MARE A ELIPSEI IN PROIECTIE LATERALA=',F10.3/'
     1 ','SEMIAXA MICA A ELIPSEI IN PROIECTIE LATERALA=',F10.3////)
      UBZ=(360*BBZ)/6.28
      UBV=(360*BBV)/6.28
      UBL=(360*BBL)/6.28
      WRITE(2,14)UBZ,UBV,UBL
   14 FORMAT(' ','PANTA SEMIAXEI MARI IN PROIECTIE ORIZONTALA=',F10.3/'
     * ','PANTA SEMIAXEI MARI IN PROIECTIE VERTICAL=',F10.3/' ','PANTA S
     *EMIAXEI MARI IN PROIECTIE LATERALA=',F10.3//)
C CALCULUL COORDONATELOR CENTRELOR DE PLOATARE M5,M6,M7
      V1=SMRZ/SQRT(A(I)**2+B(I)**2)
      V2=SMRV/SQRT(A(I)**2+C(I)**2)
      V3=SMRL/SQRT(B(I)**2+C(I)**2)
      X5=E1-B(I)*V1
      Y5=E2+A(I)*V1
      Z5=0
      X6=E1-C(I)*V2
      Y6=0
      Z6=E3+A(I)*V2
      X7=0
      Y7=E2-C(I)*V3
      Z7=E3+B(I)*V3
      WRITE(2,15)X5,Y5,Z5,X6,Y6,Z6,X7,Y7,Z7
   15 FORMAT(' ','COORDONATELE CELOR 3 ORIGINI PENTRU PLOTARE'/' ','X5='
     1,F10.3,2X,'Y5=',F10.3,2X,'Z5=',F10.3/' ','X6=',F10.3,2X,'Y6='F10.
     23,2X,'Z6=',F10.3/' ','X7='F10.3,2X,'Y7=',F10.3,2X,'Z7=',F10.3///)
      CALL CIS(E2,E3,0.5)
      CALL TEX(F2+1.,E3+1.,0.,4.,0,'E3',2)
      CALL CIS(-E1,E3,0.5)
      CALL TEX(-E1+1.,F3+1.,0.,4.,0,'E2',2)
      CALL CIS(-E1,-E2,0.5)
      CALL TEX(-E1+1.,-F2+1.,0.,4.,0,'E1',2)
      CALL TEX(Y0(1)+1.,Z0(1)+1.,0.,4.,0,'03',2)
      CALL CIS(Y0(1),Z0(1),0.5)
      CALL CIS(Y0(1),Z0(1),50.)
      CALL TEX(-X0(1)+1.,Z0(1)+1.,0.,4.,0,'02',2)
      CALL CIS(-X0(1),Z0(1),0.5)
      CALL CIS(-X0(1),Z0(1),50.)
```

```
      CALL TEX(-X0(1)+1.,-Y0(1)+1.,0.,4.,0.,'O1',2)
      CALL CIS(-X0(1),-Y0(1),0.5)
      CALL CIS(-X0(1),-Y0(1),50.)
      CALL TEX(-140.,2.,0.,4.,0,'X',1)
      CALL LIN(-140.,0.,250.,0.)
      CALL TEX(250.,2.,0.,4.,0,'Y1',2)
      CALL TEX(2.,-250.,0.,4.,0,'Y',1)
      CALL LIN(0.,-250.,0.,150.)
      CALL TEX(2.,150.,0.,4.,0,'Z',1)
      CALL PLOT(0.,-S2,0)
      CALL TEX(1.,-S2,0.,4.,0,'S2',2)
      CALL PLOT(-S1,0.,1)
      CALL TEX(-S1,1.,0.,4.,0,'S1',2)
      CALL PLOT(0.,S3,1)
      CALL TEX(1.,S3,0.,4.,0,'S3',2)
      CALL PLOT(S2,0.,1)
      CALL TEX(S2,1.,0.,4.,0,'S2',2)
      CALL TEX(20.,-40.,0.,8.,0,'SUBROUTINE SFERA',16)
      CALL TEX(20.,-60.,0.,6.,0,'SECTIUNE PLANA IN SFERA',23)
      CALL CIS(S2,0.,.5)
      CALL CIS(0.,-S2,.5)
      CALL CIS(0.,S3,.5)
      CALL CIS(-S1,0.,.5)
      CALL TRA(E2,E3)
      CALL DEG
      CALL ANG(UBL)
      CALL DESEN(SMRL,SMIL)
      CALL TRA(-E2,-E3)
      CALL TRA(-E1,E3)
      CALL DEG
      CALL ANG(UBV)
      CALL DESEN(SMRV,SMIV)
      CALL TRA(E1,-E3)
      CALL TRA(-E1,-E2)
      CALL DEG
      CALL ANG(UBZ)
      CALL DESEN(SMRZ,SMIZ)
      CALL TRA(E1,E2)
    7 CONTINUE
      STOP
      END
      SUBROUTINE DESEN(A,B)
      DIMENSION X(40),Y(40)
      N=37
      PI=3.1416
      DU=2.*PI/36
      U=0.
      DO 10 I=1,N
      X(I)=A*COS(U)
      Y(I)=B*SIN(U)
   10 U=U+DU
      N1=N-1
      CALL PLOT(X(1),Y(1),0)
      DO 11 I=1,N1
      CALL PLOT(X(I+1),Y(I+1),1)
   11 CONTINUE
      RETURN
      END
```

```
COEFICIENTII PLANULUI
A= 336.00  B= 182.00  C= 312.00  D= 43680.000
*
CENTRUL SFEREI  X0= 70.00  Y0= 80.00  Z0= 70.00
RAZA SFEREI  50.00
*
```

```
*
SITUATIA NR: 1
*
*
COORDONATELE CENTRULUI CERCULUI
E1=    47.578  E2=    67.855  F3=    49.180
RAZA CERCULUI DE SECTIUNE
R=    37.634
*
*
SEMIAXA MARE A ELIPSEI IN PROIECTIE ORIZONTALA=     37.634
SEMIAXA MICA A ELIPSEI IN PROIECTIE ORIZONTALA=     23.801
*
SEMIAXA MARE A ELIPSEI IN PROIECTIE VERTICALA=    37.634
SEMIAXA MICA A ELIPSEI IN PROIECTIE VERTICALA=    13.884
*
SEMIAXA MARE A ELIPSEI IN PROIECTIE LATERALA=    37.634
SEMIAXA MICA A ELIPSEI IN PROIECTIE LATERALA=    25.632
*
*
PANTA SEMIAXEI MARI IN PROIECTIE ORIZONTALA=   -61.588
PANTA SEMIAXEI MARI IN PROIECTIE VERTICAL=    47.145
PANTA SEMIAXEI MARI IN PROIECTIE LATERALA=   -30.272
*
*
COORDONATELE CELOR 3 ORIGINI PENTRU PLOTARE
X5=    29.654  Y5=   100.946  Z5=     0.000
X6=    21.970  Y6=     0.000  Z6=    76.757
X7=     0.000  Y7=    35.348  Z7=    68.142
```

Programul principal ELIPSA

```
      PROGRAM ELIPSA
      DIMENSION X(40),Y(40)
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,4) A,B
    4 FORMAT(2F5.2,70X)
      CALL LIN(-100.,0.,100.,0.)
      CALL LIN(0.,-100.,0.,100)
      CALL DESEN(A,B)
      CALL TRA(20.,20.)
      CALL DEG
      CALL ROT(30.)
      CALL DESEN(A,B)
      STOP
      END
```

```
      PROGRAM ELIPSA
      DIMENSION X(40),Y(40)
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,4) A,B
    4 FORMAT(2F5.2,70X)
      PI=3.1416
      N=36
      DU=2.*PI/36
      U=0.
      DO 10 I=1,N
      X(I)=A*COS(U)
      Y(I)=B*SIN(U)
   10 U=U+DU
      N1=N-1
      CALL PLOT(X(1),Y(1),0)
      DO 11 I=1,N1
      CALL PLOT(X(I+1),Y(I+1),1)
   11 CONTINUE
      CALL LIN(-100.,0.,100.,0.)
      CALL LIN(0.,-100.,0.,100)
      STOP
      END
```

Subprogramul DESEN pentru desenarea elipsei

```
      SUBROUTINE DESEN(A,B)
      DIMENSION X(40),Y(40)
      N=37
      PI=3.1416
      DU=2.*PI/36
      U=0.
      DO 10 I=1,N
      X(I)=A*COS(U)
      Y(I)=B*SIN(U)
   10 U=U+DU
      N1=N-1
      CALL PLOT(X(1),Y(1),0)
      DO 11 I=1,N1
      CALL PLOT(X(I+1),Y(I+1),1)
   11 CONTINUE
      RETURN
      END
```

4.1.4 Intersecţia dintre două sfere. Programul principal.

```
      PROGRAM IN2SF
C INTERSECTIA DINTRE DOUA SFERE
C PARAMETRI PLANULUI RADICAL DE SECTIUNE SIN A,B,C,D
C CENTRUL PRIMEI SFERE ESTE X0,Y0,Z0 CU RAZA R
C CENTRUL SFEREI A DOUA ESTE X1,Y1,Z1 CU RAZA R1
C CENTRUL CERCULUI DE SECTIUNE ESTE CU PLANUL RADICAL ESTE E1,E2,E3
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      ACCEPT 2, X0,Y0,Z0,R
      ACCEPT 2, X1,Y1,Z1,R1
    2 FORMAT(4F10.3,40X)
      A=-2*(X1-X0)
      B=-2*(Y1-Y0)
      C=-2*(Z1-Z0)
      D=-R1**2+R**2-X0**2-Y0**2-Z0**2+(X1**2+Y1**2+Z1**2)
      TYPE 102, A,B,C,D
  102 FORMAT(' ','COEFICIENTII PLANULUI',/' ','A=',F7.2,2X,'B=',F7.2,2X,
     *'C=',F7.2,2X,'D=',F10.3/)
      RNUM1=A*X0+B*Y0+C*Z0+D
      RNUM2=A**2+B**2+C**2
      RK=-RNUM1/RNUM2
      E1=A*RK+X0
      E2=B*RK+Y0
      E3=C*RK+Z0
      RNUM3=A*X0+B*Y0+C*Z0+D
      RNUM4=SQRT(A**2+B**2+C**2)
      SE=-RNUM3/RNUM4
      IF(SE.GT.R) GO TO 9
      IF(SE.EQ.R) GO TO 5
      GO TO 4
    9 TYPE 6
    6 FORMAT(' ','EROARE'/)
      GO TO 7
    5 TYPE 8
    8 FORMAT(' ','PLANUL ESTE TANGENT LA SFERA'/)
      GO TO 7
    4 R2=SQRT(R*R-SE*SE)
      TYPE 10, E1,E2,E3,R2
   10 FORMAT(' ','COORDONATELE CENTRULUI CERCULUI'/' ','E1,E2,E3',2X,
     *3F10.3/' ','R2=',F10.3/)
      S1=-D/A
      S2=-D/B
      S3=-D/C
      X0RZ=E1
      Y0RZ=E2
      Z0RZ=0
      SMRZ=R2
      COS1=-C/(SQRT(A**2+B**2+C**2))
      SMIZ=R2*COS1
      ARG1=-A/B
      BBZ=ATAN(ARG1)
      XVER=E1
      YVER=0
      ZVER=E3
```

```
SMKV=R2
COS2=-B/(SQRT(A**2+B**2+C**2))
SMIV=R2*COS2
ARG2=A/C
BBV=ATAN(ARG2)
XLAT=0
YLAT=E2
SMRL=R2
COS3=-A/(SQRT(A**2+B**2+C**2))
SMIL=R2*COS3
ARG3=-B/C
BBL=ATAN(ARG3)
UBZ=(360*BBZ)/6.28
UBV=(360*BBV)/6.28
UBL=(360*BBL)/6.28
TYPE 14, UBZ,UBV,UBL
FORMAT(' ','PANTELE SEMIAXEI MARI IN CELE TREI PROIECTII',' ','UBZ
,UBV',3F10.3/)
CALL CIS(E2,E3,0.5)
CALL TEX(E2+1.,E3+1.,0.,4.,0,'E3',2)
CALL CIS(-E1,E3,0.5)
CALL TEX(-E1+1.,E3+1.,0.,4.,0,'E2',2)
CALL CIS(-E1,-E2,0.5)
CALL TEX(-E1+1.,-E2+1.,0.,4.,0,'E1',2)

CALL TEX(Y0+1.,Z0+1.,0.,4.,0,'O13',3)
CALL CIS(Y0,Z0,0.5)
CALL CIS(Y0,Z0,R)
CALL TEX(-X0+1.,Z0+1.,0.,4.,0,'O12',3)
CALL CIS(-X0,Z0,0.5)
CALL CIS(-X0,Z0,R)
CALL TEX(-X0+1.,-Y0+1.,0.,4.,0,'O11',3)
CALL TEX(Y1+1.,Z1+1.,0.,4.,0,'O23',3)
CALL CIS(-X1,Z1,0.5)
CALL CIS(-X1,Z1,R1)
CALL TEX(-X1+1.,Z1+1.,0.,4.,0,'O22',3)
CALL CIS(Y1,Z1,0.5)
CALL CIS(Y1,Z1,R1)
CALL TEX(-X1+1.,-Y1+1.,0.,4.,0,'O21',3)
CALL CIS(-X1,-Y1,0.5)
CALL CIS(-X1,-Y1,R1)
CALL CIS(-X0,-Y0,0.5)
CALL CIS(-X0,-Y0,R)
CALL TEX(-100.,2.,0.,4.,0,'X',1)
CALL LIN(-100.,0.,150.,0.)
CALL TEX(150.,2.,0.,4.,0,'Y1',2)
CALL TEX(2.,-150.,0.,4.,0,'Y',1)
CALL LIN(0.,-150.,0.,150.)
CALL TEX(2.,150.,0.,4.,0,'Z',1)
CALL PLOT(0.,-S2,0)
CALL TEX(1.,-S2,0.,4.,0,'S2',2)
CALL PLOT(-S1,0.,1)
CALL TEX(-S1,1.,0.,4.,0,'S1',2)
CALL PLOT(0.,S3,1)
CALL TEX(1.,S3,0.,4.,0,'S3',2)
CALL PLOT(S2,0.,1)
```

```
      CALL TEX(S2,1.,0.,4.,0,'S2',2)
      CALL TEX(20.,-40.,0.,3.,0,'SUBROUTINE IN2SF',16)
      CALL TEX(20.,-60.,0.,6.,0,'INTERSECTIA DINTRE DOUA SFERE',29)
      CALL CIS(S2,0.,.5)
      CALL CIS(0.,-S2,.5)
      CALL CIS(0.,S3,.5)
      CALL CIS(-S1,0.,.5)
      CALL TRA(E2,E3)
      CALL DEG
      CALL ANG(UBL)
      CALL DESEN(SMRL,SMIL)
      CALL TRA(-E2,-E3)
      CALL TRA(-E1,E3)
      CALL DEG
      CALL ANG(UBV)
      CALL DESEN(SMRV,SMIV)
      CALL TRA(E1,-E3)
      CALL TRA(-E1,-E2)
      CALL DEG
      CALL ANG(UBZ)
      CALL DESEN(SMRZ,SMIZ)
      CALL TRA(E1,E2)
    7 STOP
      END
```

```
      SUBROUTINE DESEN(A,B)
      DIMENSION X(40),Y(40)
      N=37
      PI=3.1416
      DU=2.*PI/36
      U=0.
      DO 10 I=1,N
      X(I)=A*COS(U)
      Y(I)=B*SIN(U)
   10 U=U+DU
      N1=N-1
      CALL PLOT(X(1),Y(1),0)
      DO 11 I=1,N1
      CALL PLOT(X(I+1),Y(I+1),1)
   11 CONTINUE
      RETURN
      END
```

Problema intersecţiei dintre două sfere fiind rezolvată se poate pune problema mai departe, de a combina această intersecţie între mai multe sfere, în anumite condiţii. Astfel, acest program principal IN2SF va deveni un subprogram într-un program mai general determinat de anumite raţiuni geometrice, impuse de rezolvarea unor probleme puse de practică sau de matematică. Grafica pe calculator va consta şi ea din desenarea sau vizualizarea diferitelor succesiuni de elipse sau a rezultatului final.

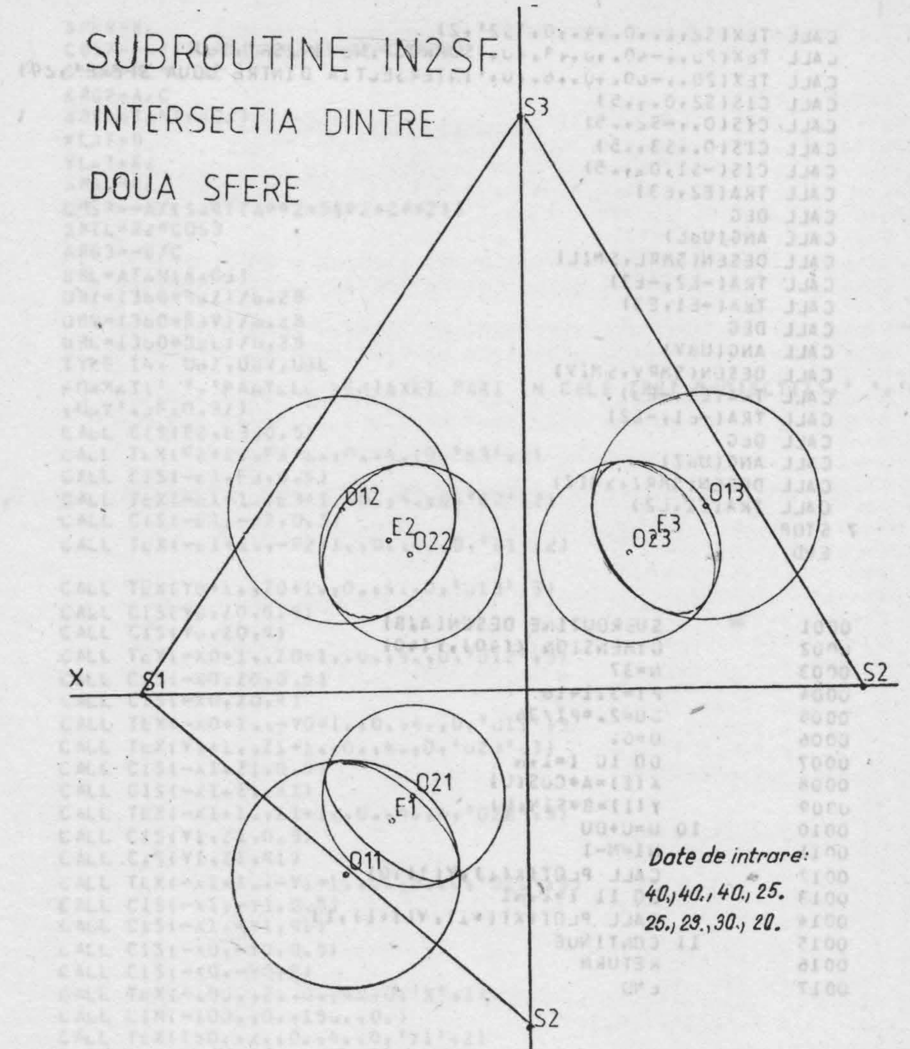

SUBROUTINE IN2SF
INTERSECTIA DINTRE
DOUA SFERE
S3
X
S1
S2
O12
E2
O22
O13
E3
O23
O21
E1
O11
S2
Date de intrare:
40.,40.,40.,25.
25.,23.,30.,20.

Fig. 4.2 a

4.1.5 Reprezentarea sferei în izometrie.

```
      PROGRAM SFERIZ
C REPREZENTAREA SFEREI IN IZOMETRIE CU CONSTRUCTIA
C CERCURILOR PARALEL SI MERIDIAN
C
      DIMENSION XT(80),YT(80),ZT(80),XS(80),YS(80),ZS(80),XR(80),YR(80),
     *ZR(80)
      COMMON /BLOCD/AL,BE,GA,X2,Y2,Z2,AL1,BE1,GA1,
     *AL2,BE2,GA2,A,B,C,D,XD,YD
      X2=0.
      Y2=0.
      Z2=0.
      AL1=0.707
      BE1=-AL1
      GA1=0.
      AL2=-0.408
      BE2=AL2
      GA2=0.82
      AL=0.578
      BE=AL
      GA=AL
      A=0.002
      B=A
      C=A
      D=-10.
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL INI(3)
        ACCEPT 2,XC,YC,ZC,R
    2 FORMAT(4F10.3,40X)
      PAS=5.
      ALFA=0
      ALF1=0
      I=1
    5 XT(I)=XC+R*COS(ALFA)
      YT(I)=YC+R*SIN(ALFA)
      ZT(I)=ZC
      XS(I)=XT(I)
      YS(I)=YC
      ZS(I)=ZC+R*SIN(ALFA)
      XR(I)=XC
      YR(I)=YT(I)
      ZR(I)=ZC+R*COS(ALFA)
      I=I+1
      ALF1=ALF1+PAS
      ALFA=ALF1*3.1459/180.
      IF(ALF1.LE.360.) GO TO 5
      DO 20 I=1,73
      XK=XT(I)
       YK=YT(I)
      ZK=ZT(I)
      CALL PRPLOT(I,XK,YK,ZK)
   20 CONTINUE
      DO 21 I=1,73
      XK=XS(I)
      YK=YS(I)
      ZK=ZS(I)
      CALL PRPLOT(I,XK,YK,ZK)
   21 CONTINUE
      DO 22 I=1,73
      XK=XR(I)
      YK=YR(I)
      ZK=ZR(I)
      CALL PRPLOT(I,XK,YK,ZK)
   22 CONTINUE
      CALL DEG
      CALL PRPLOT(1,XC,YC,ZC)
      CALL CIS(XD,YD,R)
      CALL PRPLOT(1,0.,0.,0.)
      CALL CIS(XD,YD,0.5)
      CALL LIN(XD,YD,XD,YC+100.)
      CALL LIN(XD,YD,XD-86.5,YD-50.)
      CALL LIN(XD,YD,XD+86.5,YD-50.)
      CALL EOF
      STOP
      END

      SUBROUTINE PRPLOT(I,X,Y,Z)
      COMMON /BLOCD/AL,BE,GA,X2,Y2,Z2,AL1,BE1,GA1,
     *AL2,BE2,GA2,A,B,C,D,X1,Y1
      LAMBDA=(A*X+B*Y+C*Z+D)/(A*AL+B*BE+C*GA)
      XP=X-AL*LAMBDA
      YP=Y-BE*LAMBDA
      ZP=Z-GA*LAMBDA
      X1=AL1*(XP-X2)+BE1*(YP-Y2)+GA1*(ZP-Z2)
      Y1=AL2*(XP-X2)+BE2*(YP-Y2)+GA2*(ZP-Z2)
      IF(I.EQ.1) CALL PLOT(X1,Y1,0)
      CALL PLOT(X1,Y1,1)
      RETURN
      END
```

Aplicații la programul SFERIZ

Fig. 4.2 c

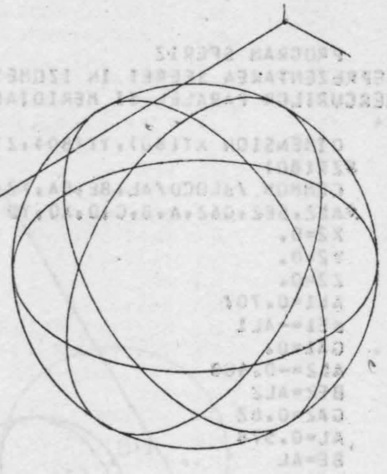

Fig 4.2 b

4.2. Secțiuni plane în suprafețele conice

4.2.1 Secțiunea eliptică în conul circular oblic.

Vom considera, în primul rînd, secțiunea în conul circular oblic care nu conține ramuri inifinite, deci secțiunea eliptică, pe care o vom determina prin semiaxe.

Astfel fie planul de secțiune

$$Ax + By + Cz + SD = 0; \quad S = \pm 1$$

iar $S(x_0, y_0, z_0)$ vîrful conului.

Directoarea conului este cercul din planul orizontal de proiecție cu centrul $M(x_1, y_1, z_1)$ și raza R. Se transformă planul de secțiune în plan de capăt. Condiția pentru definirea elipsei de secțiune prin semiaxe se subînțelege:

$$Bx_0 - Ay_0 = 0 \quad \text{(fig. 4.3)}$$

Intersecția generatoarelor SM_2 și SM_3 cu planul de secțiune conduce la punctele M_4 și M_5. Deci

$$\overline{SM_2} \cap P = M4\,(x4,\ y4,\ z4)$$

$$\overline{SM_3} \cap P = M5\,(x5,\ y5,\ z5)$$

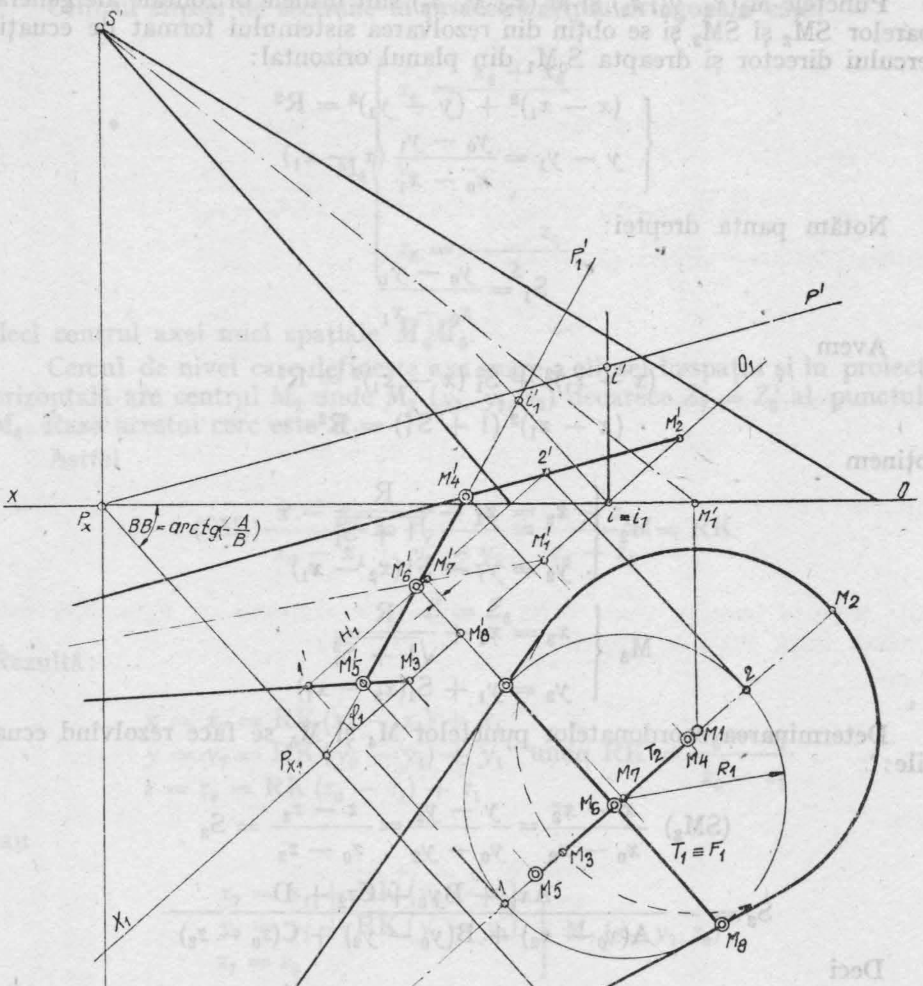

S'
P'
O1
i'
M'2
2'
M'4
x
O
Px
BB = arctg(-A/B)
i ≡ i1
M'1
M'6
M'7
M2
M'8
1'
M'5
M'3
2
Px1
M1
M4
T2
R1
M7
M6
M3
T1 ≡ F1
M5
1
M8
X1
P ≡ P1
S(x0, y0, 0)

Fig. 4.3

Punctele $M_2(x_2, y_2, z_2)$ și $M_3(x_3, y_3, z_3)$ sînt urmele orizontale ale generatoarelor SM_2 și SM_3 și se obțin din rezolvarea sistemului format de ecuația cercului director și dreapta S_0M_1 din planul orizontal:

$$\begin{cases} (x - x_1)^2 + (y - y_1)^2 = R^2 \\ y - y_1 = \dfrac{y_0 - y_1}{x_0 - x_1}(x - x_1) \end{cases}$$

Notăm panta dreptei:

$$S_1 = \frac{y_0 - y_1}{x_0 - x_1}$$

Avem

$$(x - x_1)^2 + S_1^2 (x - x_1)^2 = R^2$$

$$(x - x_1)^2 (1 + S_1^2) = R^2$$

obținem

$$M_2 \begin{cases} x_2 = x_1 - \dfrac{R}{\sqrt{1 + S_1^2}} \\ y_2 = y_1 - S1(x_2 - x_1) \end{cases}$$

$$M_3 \begin{cases} x_3 = x_1 + \dfrac{R}{\sqrt{1 + S_1^2}} \\ y_3 = y_1 + S_1(x_3 - x_1) \end{cases}$$

Determinarea coordonatelor punctelor M_4 și M_5 se face rezolvînd ecuațiile:

$$(SM_2)\quad \frac{x - x_2}{x_0 - x_2} = \frac{y - y_2}{y_0 - y_2} = \frac{z - z_2}{z_0 - z_2} = S_3$$

$$S_3 = -\frac{Ax_2 + By_2 + Cz_2 + D}{A(x_0 - x_2) + B(y_0 - y_2) + C(z_0 - z_2)}$$

Deci

$$\left.\begin{aligned} x = x_4 = S_3 (x_0 - x_2) + x_2 \\ y = y_4 = S_3 (y_0 - y_2) + y_2 \\ z = z_4 = S_3 (z_0 - z_2) + z_2 \end{aligned}\right\} M_4 (x_4, y_4, z_4)$$

Analog rezolvînd sistemul:

$$Ax + By + Cz + SD = 0$$

$$(SM_3)\quad \frac{x - x_3}{x_0 - x_3} = \frac{y - y_3}{y_0 - y_3} = \frac{z - z_3}{z_0 - z_3} = S_4$$

obținem:

$$\left.\begin{aligned} x_5 = S_4 (x_0 - x_3) + x_3 \\ y_5 = S_4 (y_0 - y_3) + y_3 \\ z_5 = S_4 (z_0 - z_3) + z_3 \end{aligned}\right\} M_5 (x_5, y_5, z_5)$$

Centrul elipsei de secțiune în proiecția triplu ortogonală este:

$$M_6 \begin{cases} x_6 = \dfrac{x_4 + x_5}{\cdot} \\ y_6 \quad -\dfrac{\cdot}{\iota} \\ z_6 = \dfrac{z_5}{2} \end{cases}$$

deci centrul axei mici spațiale $\overline{M}_4\overline{M}_5$.

Cercul de nivel care definește axa mare a elipsei în spațiu și în proiecția orizontală are centrul M_7 unde M_7 (x_7, y_7, z_6) deoarece $Z_7 = Z_6$ al punctului M_6. Raza acestui cerc este R_1.

Astfel

$$(SM_1) \frac{x - x_1}{x_0 - x_1} = \frac{y - y_1}{y_0 - y_1} = \frac{z - z_1}{z_0 - z_1} = RK$$

$$Z = Z_6$$

Rezultă:

$$\begin{aligned} x &= x_7 = RK(x_0 - x_1) + x_1 \\ y &= y_7 = RK(y_0 - y_1) + y_1 \\ z &= z_6 = RK(z_0 - z_1) + z_1 \end{aligned} \quad \text{unde } RK = \frac{z_6 - z_1}{z_0 - z_1}$$

sau

$$\left.\begin{aligned} x_7 &= x_1 + RK(x_0 - x_1) \\ y_7 &= y_1 + RK(y_0 - y_1) \\ z_7 &= z_6 \end{aligned}\right\} M_7(x_7, y_7, z_6)$$

Determinarea razei cercului de nivel R_1:

$$\frac{R_1}{R} = \frac{SM_7}{SM_1} \quad R_1 = \frac{R \cdot SM_7}{SM_1} = \frac{R\sqrt{(x_0 - x_7)^2 + (y_0 - y_7)^2 + (z_0 - z_7)^2}}{\sqrt{(x_0 - x_1)^2 + (y_0 - y_1)^2 + (z_0 - z_1)^2}}$$

Distanța centrului M_7 al acestui cerc față de semiaxa mare a elipsei în proiecția orizontală este $\overline{M_6M_7}$

$$\overline{M_6M_7} = \sqrt{(x_7 - x_6)^2 + (y_7 - y_6)^2}$$

Semiaxa mare a elipsei în proiecția orizontală este T_1

$$T_1 = \sqrt{R_1^2 - \overline{M_6M_7}^2}; \quad T_1 = \overline{M_6M_8}$$

Semiaxa mică a elipsei în proiecția orizontală este T_2

$$T_2 = \overline{M_5M_6} \cos \varphi_1 \text{ unde}$$

$$\cos \varphi_1 = \frac{C}{-S\sqrt{A^2 + B^2 + C^2}} \quad \text{iar}$$

$$\overline{M_5M_6} = \sqrt{(x_6 - x_5)^2 + (y_6 - y_5)^2 + (z_6 - z_5)^2}$$

Pentru plottarea elipsei proiecție orizontală:

$$BB = \text{arctg}\left(-\frac{A}{B}\right)$$

Dacă vîrful de plottare este

$$M_8(x_8, y_8, z_8); \quad z_8 = 0$$

obținem:

$$T_1 = \overline{M_6M_8} = F_1$$

unde F_1 este semiaxa mare reală a elipsei de secțiune iar $F_2 = R56$ este semiaxa mică reală a elipsei.

Avem

$$V = \frac{T_1}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

Deci

$$M_8 \begin{cases} x_8 = x_6 - BV \\ y_8 = y_6 + AV \\ z_8 = 0 \end{cases}$$

coordonatele vîrfului de plottare în proiecția orizontală pentru elipsa proiecție.

Instrucțiunea pentru plottare este după relațiile anterioare:

CALL ELIPSA (X$_6$, Y$_6$, 3, T$_1$, T$_2$, 0., 360., arc tg$\left(-\frac{A}{B}\right)$)

În mod analog se obține determinarea vîrfurilor de plottare ale elipselor proiecții verticală și laterală.

4.2.2 Aplicație:

Vîrful conului $S(x_0, y_0, z_0)$ $x_0 = 19$; $y_0 = 16.5$, $z_0 = 10.5$
Centrul cercului director $x_1 = 6$; $y_1 = 5$; $z_1 = 0$
Raza cercului director: $R = 4$

Planul de secțiune:

$$\frac{x}{19} + \frac{y}{21.6} + \frac{z}{5.2} - 1 = 0 \text{ sau}$$

$112.32\ x + 98.8\quad y + 410.4\quad z - 2134.08 = 0\quad S = -1$

X2 =	3.004	Y2 =	2.350	Z2 =	.000
X3 =	8.996	Y3 =	7.650	Z3 =	.000
X4 =	6.339	Y4 =	5.300	Z4 =	2.189
X5 =	9.579	Y5 =	8.166	Z5 =	.612
X6 =	7.959	Y6 =	6.733	Z6 =	1.401
X7 =	7.734	Y7 =	6.534	Z7 =	1.401
T1 =	3.453	T2 =	2.163		
UBB =	−48.689				
X8 =	5.678	Y8 =	9.326	Z8 =	.000

SEMIAXA MARE REALĂ = 3.453
SEMIAXA MICĂ REALĂ = 2.302

Aplicații propuse:

a) Planul de secțiune:

$$\frac{x}{22} + \frac{y}{16} + \frac{z}{7} - 1 = 0 \text{ sau}$$

$$112x + 22^{-} 7y + 16^{-} 22z - 246\,y = 0$$

vîrful conului: $S(x = 26;\ y_0 = 19;\ z_0 = 14)$

cercul director: $x_c = 6;\ y_c = 6;\ z_c = 0;\ R = 5$

b) Planul de secțiune comun

$$\frac{x}{16{,}5} + \frac{y}{15} + \frac{z}{10} - 1 = 0 \text{ sau}$$

A1 = 150

B1 = 165

C1 = 247,5

D1 = −2 475

Cercul director al cilindrilor (comun)

$x = 4$

$y = 5$ RAZA R = 3

$z = 0$

CILINDRUL OBLIC AL1 = 13; BE1 = 6; GA1 = 12

CILINDRUL VERTICAL AL1 = 0; BE1 = 0; GA1 = 10

CILINDRUL OBLIC FRONTAL AL1 = 11; BE1 = 0; GA1 = 8

4.2.3 Program principal con

```
C SECTIUNEA ELIPTICA IN CONUL CIRCULAR OBLIC SAU DREPT
C VIRFUL CONULUI ESTE X0,Y0,Z0
C RAZA CERCULUI DIRECTOR AL CONULUI ESTE R IAR
C        CENTRUL ACESTUI CERC ESTE X1,Y1,Z1
C PARAMETRI PLANULUI DE SECTIUNE SINT A,B,C,D,S
      DIMENSION A(100),B(100),C(100),D(100),S(100),X0(100),Y0(100),Z0(10
     *0),X1(100),Y1(100),Z1(100),R(100)
      READ(105,1) N
    1 FORMAT(I4)
      READ(105,2) (A(I),B(I),C(I),D(I),S(I),I=1,N)
    2 FORMAT(5F10.3,30X)
      READ(105,3) (X0(I),Y0(I),Z0(I),X1(I),Y1(I),Z1(I),R(I),I=1,N)
    3 FORMAT(7F10.3,10X)
      DO 4 I=1,N
      WRITE(108,100)
  100 FORMAT(//,30(1X,'*')//)
      WRITE(108,101) I
  101 FORMAT(' ','SITUATIA NR:',I2//)
      S1=(Y0(I)-Y1(I))/(X0(I)-X1(I))
      X3=X1(I)+R(I)/SQRT(1+S1*S1)
      Y3=Y1(I)+S1*(X3-X1(I))
      X2=X1(I)-R(I)/SQRT(1+S1*S1)
      Y2=Y1(I)+S1*(X2-X1(I))
      Z2=0
      Z3=0
      WRITE(108,13) X2,Y2,Z2,X3,Y3,Z3
   13 FORMAT(' ','X2=',F10.3,2X,'Y2=',F10.3,2X,'Z2=',F10.3/' ','X3=',F10
     *.3,2X,'Y3=',F10.3,2X,'Z3=',F10.3//)
      RNUM1=A(I)*X2+B(I)*Y2+C(I)*Z2+D(I)
      RNUM2=A(I)*(X0(I)-X2)+B(I)*(Y0(I)-Y2)+C(I)*(Z0(I)-Z2)
      S3=-RNUM1/RNUM2
      X4=S3*(X0(I)-X2)+X2
      Y4=S3*(Y0(I)-Y2)+Y2
      Z4=S3*(Z0(I)-Z2)+Z2
      WRITE(108,6) X4,Y4,Z4
    6 FORMAT(' ','X4=',F10.3,2X,'Y4=',F10.3,2X,'Z4=',F10.3/)
      RNU3=A(I)*X3+B(I)*Y3+C(I)*Z3+D(I)
      RNU4=A(I)*(X0(I)-X3)+B(I)*(Y0(I)-Y3)+C(I)*(Z0(I)-Z3)
      S4=-RNU3/RNU4
      X5=S4*(X0(I)-X3)+X3
      Y5=S4*(Y0(I)-Y3)+Y3
      Z5=S4*(Z0(I)-Z3)+Z3
      WRITE(108,7) X5,Y5,Z5
    7 FORMAT(' ','X5=',F10.3,2X,'Y5=',F10.3,2X,'Z5=',F10.3/)
      X6=(X4+X5)/2
      Y6=(Y4+Y5)/2
      Z6=(Z4+Z5)/2
      WRITE(108,8) X6,Y6,Z6
    8 FORMAT(' ','X6=',F10.3,2X,'Y6=',F10.3,2X,'Z6=',F10.3/)
      RK=(Z6-Z1(I))/(Z0(I)-Z1(I))
      X7=RK*(X0(I)-X1(I))+X1(I)
      Y7=RK*(Y0(I)-Y1(I))+Y1(I)
      Z7=Z6
      WRITE(108,9) X7,Y7,Z7
    9 FORMAT(' ','X7=',F10.3,2X,'Y7=',F10.3,2X,'Z7=',F10.3/)
      RR1=R(I)*SQRT((X0(I)-X7)**2+(Y0(I)-Y7)**2+(Z0(I)-Z6)**2)
      RR2=SQRT((X0(I)-X1(I))**2+(Y0(I)-Y1(I))**2+(Z0(I)-Z1(I))**2)
      R1=RR1/RR2
      R67=SQRT((X7-X6)**2+(Y7-Y6)**2)
      T1=SQRT(R1**2-R67**2)
      COS=C(I)/(-S(I)*SQRT(A(I)**2+B(I)**2+C(I)**2))
      R56=SQRT((X6-X5)**2+(Y6-Y5)**2+(Z6-Z5)**2)
      T2=R56*COS
      WRITE(108,10) T1,T2
   10 FORMAT(' ','T1=',F10.3,2X,'T2=',F10.3/)
      ARG=-A(I)/B(I)
      BB=ATAN(ARG)
      UBB=(360*BB)/6.28
      WRITE(108,12) UBB
   12 FORMAT(' ','UBB=',F10.3/)
      V=T1/SQRT(A(I)**2+B(I)**2)
      X8=X6-B(I)*V
      Y8=Y6+A(I)*V
      Z8=0
      WRITE(108,11) X8,Y8,Z8
   11 FORMAT(' ','X8=',F10.3,2X,'Y8=',F10.3,2X,'Z8=',F10.3///)
C MARIMEA REALA A ELIPSEI DE SECTIUNE IN CON
C F1=SEMIAXA MARE REALA
C F2=SEMIAXA MICA REALA
      F1=T1
      F2=R56
      WRITE(108,20) F1,F2
   20 FORMAT(' ','SEMIAXA MARE REALA=',F10.3/' ','SEMIAXA MICA REALA=',F
     *10.3//)
    4 CONTINUE
      STOP
      END
```

4.2.4 Secţiuni plane punctuale în suprafeţele conice sau cilindrice.

În cazul general al secţiunilor plane în suprafeţele conice, conform teoremelor lui Dandelin, putem obţine printr-un număr suficient de puncte secţiunile eliptică, hiperbolică sau parabolică. Alegînd, astfel, un număr suficient de mare de generatoare, obţinem punctele curbei de secţiune, intersectînd aceste generatoare cu planul de secţiune. Putem utiliza în acest scop „**SUBROUTINE INPLDR**" studiată în capitolul II.

Astfel, fie planul de secţiune

$$Ax + By + Cz + D = 0$$

(x_0, y_0, z_0) vîrful conului şi (x_c, y_c, z_c) coordonatele centrului cercului director al conului, cerc de rază R în ipoteza că este situat într-unul din planele de proiecţie (sau în plane paralele cu acestea). De fapt, curba directoare a suprafeţei conice sau cilindrice poate fi arbitrară în spaţiu. În acest caz, generatoarele ce vor fi considerate în secţiunea plană în con sau cilindru vor fi definite de vîrful conului parametri directori şi de punctul curent al curbei directoare ce va fi determinat printr-un subprogram special.

Această mulţime de puncte împreună cu vîrful conului vor determina mulţimea de generatoare, care vor fi intersectate cu planul de secţiune prin subprogramul **INPLDR.**

Vom considera, de exemplu, 72 puncte pe circumferinţa cercului director al conului sau cilindrului ca urme orizontale ale generatoarelor alese din **5°** în 5° sau din 9° în 9°.

Astfel, pentru întocmirea programului, vom putea scrie:

```
PAS   = 5 sau 9
COSA  = COS (ALFA)
SINA  = SIN (ALFA)
XT    = XC + R*COS (ALFA)
YT    = YC + R*SIN (ALFA)
ZT    = ZC
ALF1  = ALF1 + PAS
ALFA  = ALF1 * 3.14159/180
```

Construcţia tangentelor la cercul director al suprafeţei conice (pentru generatoarele de contur aparent)

Ecuaţia cercului este:

$$(x - a)^2 + (y - b^2) = R^2$$

Ecuaţia dedublată a tangentei este:

$$(x - a)(x_1 - a) + (y - b)(y_1 - b) = R^2$$

în punctul x_1, y_1 de pe cerc.

Această tangentă trebuie să treacă prin vîrful (v_1, v_2) al conului. Deci rezolvarea sistemului:

$$\begin{cases} (v_1 - a)(x_1 - a) + (v_2 - b)(y_1 - b) = R^2 \\ (x_1 - a)^2 + (y_1 - b)^2 = R^2 \end{cases}$$

conduce la determinarea celor două puncte de tangență ale generatoarelor de contur aparent (orizontal, vertical, lateral).

Dezvoltînd, obținem:

$$\frac{V_1 - a}{v_2 - b} = u_1$$

$$\frac{R^2 + av_1 + bv_2 - a^2 - b^2}{v_2 - b} = u_2$$

$$y_1 = -x_1 u_1 + u_2$$

Înlocuind această valoare în cea de a doua ecuație a sistemului, rezultă:

$$T_1 x_1^2 + T_2 x_1 + T_3 = 0$$

unde:

$$+ T_1 = 1 + u_1^2$$

$$+ T_2 = 2bu_1 - 2a - 2u_1 u_2$$

$$+ T_3 = a^2 + b^2 + u_2^2 - 2u_2 b - R^2$$

Rezolvînd ecuația de gradul doi, obținem coordonatele punctelor de tangență pe care le notăm (în forma programabilă) prin $X11$, $X12$ și $Y11$, $Y12$, unde:

$$X11,\ X12 = \frac{-T_2 \pm \sqrt{T_2^2 - 4T_1 T_3}}{2T_1}$$

$$Y11 = -X11 \cdot U1 + U2$$

$$Y12 = -X12 \cdot U1 + U2$$

4.2.5 Program INTCIL

```
      PROGRAM INTCIL
C     COORDONATELE CERCULUI DE BAZA ALE CILINDRULUI SINT XC,YX,ZC IAR RAZA R
C     PARAMETRII DIRECTORI AI GENERATOARELOR  CILINDRULUI SINT AL,BE,GA
C     PARAMETRII CARE DEFINESC PLANUL DE SECTIUNE SINT A,B,C,D
      DIMENSION XC(100),YC(100),ZC(100),R(100),A(100),B(100),C(100),D(10
     *0),AL(100),BE(100),GA(100),X2(100),Y2(100),Z2(100)
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,3) N
    3 FORMAT(I4)
      READ(1,1) (XC(I),YC(I),ZC(I),R(I),I=1,N)
    1 FORMAT(4F10.3,40X)
      READ(1,2) (AL(I),BE(I),GA(I),I=1,N)
    2 FORMAT(3F10.3,50X)
      READ(1,10) (A(I),B(I),C(I),D(I),I=1,N)
   10 FORMAT(4F10.3,40X)
      PAS=9
      DO 4 I=1,N
      WRITE(2,101) I
  101 FORMAT(' ','SITUATIA NR:',I2//)
      K=0
      WRITE(2,21) XC(I),YC(I),ZC(I),R(I)
   21 FORMAT(' ','COORDONATELE CENTRULUI CERCULUI SI RAZA'/' ',4F10.3//)
      ALF1=0
      J=1
    5 COSA=COS(ALFA)
      SINA=SIN(ALFA)
      XT=XC(I)+R(I)*COS(ALFA)
      YT=YC(I)+R(I)*SIN(ALFA)
      ZT=ZC(I)
      WRITE(2,8) K
    8 FORMAT(' ','K=',I3/)
      WRITE(2,7) ALF1
    7 FORMAT(' ','CALCULUL PENTRU UNGHIUL ALFA=',F6.2/)
      A1=A(I)
      B1=B(I)
      C1=C(I)
      D1=D(I)
      AL1=AL(I)
      BE1=BE(I)
      GA1=GA(I)
      CALL INPLDR(A1,B1,C1,D1,XT,YT,ZT,AL1,BE1,GA1,X,Y,Z)
      X2(J)=X
      Y2(J)=Y
      Z2(J)=Z
      WRITE(2,6) XT,YT,ZT,X2(J),Y2(J),Z2(J)
    6 FORMAT(' ','PUNCTUL DE PE CONTURUL BAZEI',3F10.3/' ','PUNCTUL DE
     *INTERSECTIE',3F10.3/)
      K=J
      J=J+1
      ALF1=ALF1+PAS
      ALFA=ALF1*3.14159/180.
      IF(ALF1.LT.360) GO TO 5
      CALL LIN(-130.,0.,130.,0.)
```

```
      CALL LIN(0.,-95.,0.,95.)
      CALL TEX(-130.,1.,0.,2.5,0,'X',1)
      CALL TEX(130.,1.,0.,2.5,0,'Y1',2)
      CALL TEX(1.,95.,0.,2.5,0,'Z',1)
      CALL TEX(1.,-95.,0.,2.5,0,'Y',1)
      CALL TEX(.3,.3,0.,2.5,0,'O',1)
      CALL TEX(10.,-20.,0.,4.,0,'SUBROUTINE INTCIL',17)
      CALL TEX(10.,-30.,0.,4.,0,'SECTIUNE PLANA IN CILINDRU',26)
      S1=-D1/A1
      S2=-D1/B1
      S3=-D1/C1
      CALL PLOT(0.,-S2,0)
      CALL PLOT(-S1,0.,1)
      CALL PLOT(0.,S3,1)
      CALL PLOT(S2,0.,1)
      CALL TEX(1.,-S2,0.,2.5,0,'S2',2)
      CALL TEX(-S1,1.,0.,2.5,2,'S1',2)
      CALL TEX(1.,S3,0.,2.5,0,'S3',2)
      CALL TEX(S2,1.,0.,2.5,0,'S2',2)
      CALL CIS(S2,0.,.5)
      CALL CIS(0.,-S2,.5)
      CALL CIS(0.,S3,.5)
      CALL CIS(-S1,0.,.5)
      CALL CIS(-80.,-40.,R)
      CALL CIS(-80.,-20.,R)
      XX1=-20.+R(I)
      XY1=-20.-R(I)
      XX2=-80.+R(I)
      XY2=-80.-R(I)
      CALL LIN(XX1,0.,XX2,50.)
      CALL LIN(XX2,50.,XY2,50.)
      CALL LIN(XY2,50.,XY1,0.)
      XX3=20.+R(I)
      XY3=20.-R(I)
      XX4=40.+R(I)
      XY4=40.-R(I)
      CALL LIN(XY3,0.,XY4,50.)
      CALL LIN(XY4,50.,XX4,50.)
      CALL LIN(XX4,50.,XX3,0.)
      CALL LIN(-80.,-40.,-20.,-20.)
      CALL LIN(-20.,0.,-80.,50.)
      CALL LIN(20.,0.,40.,50.)
      CALL PLG(Y2,Z2,1,39,1)
      DO 30 J=1,39
      X2(J)=-X2(J)
      Y2(J)=-Y2(J)
   30 CONTINUE
      CALL PLG(X2,Z2,1,39,1)
      CALL PLG(X2,Y2,1,39,1)
    4 CONTINUE
      DO 31 J=1,39
      X2(J)=-X2(J)
      Y2(J)=-Y2(J)
   31 CONTINUE
      RAD=SQRT(4000.)
      BC=RAD/3.
```

Secțiunea plană punctuală într-o suprafață cilindrică este prezentată în triplă proiecție ortogonală în figura 4.4 a epura fiind executată integral la plotter.

```
      BE2=BC**2-400.
      BT=SQRT(BE2)
      PM=15.*BT/20.
      MC=15.*BC/20.
      HI=PM*15./MC
      X11=-20.+HI
      YS2=15.**2-HI**2
      YS=SQRT(YS2)
      Y11=-20.-YS
      AD=2.*RAD/3.
      AF2=AD**2-1600.
      AF=SQRT(AF2)
      RN=15.*AF/40.
      ND=15.*AD/40.
      HM=RN*15./ND
      X12=-80.-HM
      Y1S2=15.**2-HM**2
      Y1S=SQRT(Y1S2)
      Y12=-40.+Y1S
      X21=-20.-HI
      Y21=-20.+YS
      X22=-60.+HM
      Y22=-40.-Y1S
      WRITE(2,40) X11,Y11,X21,Y21,X12,Y12,X22,Y22
   40 FORMAT(' ','X11,Y11',2F10.3,'X21,Y21',2F10.3/' ','X12,Y12',2F10.3
     *'X22,Y22',2F10.3//)
      CALL LIN(X11,Y11,X22,Y22)
      CALL LIN(X12,Y12,X21,Y21)
      CALL EOF
      STOP
      END
      SUBROUTINE INPLDR(A1,B1,C1,D1,XT,YT,ZT,AL1,BE1,GA1,X,Y,Z)
      AK=(A1*XT+B1*YT+C1*ZT+D1)/(A1*AL1+B1*BE1+C1*GA1)
      X=XT-AL1*AK
      Y=YT-BE1*AK
      Z=ZT-GA1*AK
      RETURN
      END
```

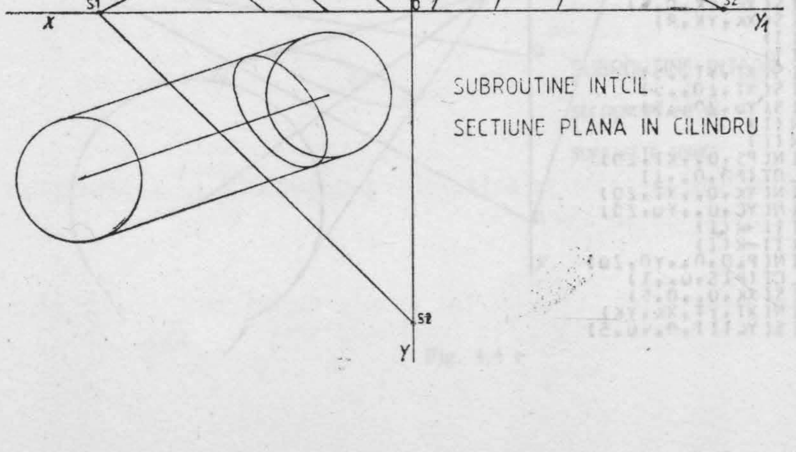

Fig 4.4 a

```
C SECTIUNI PLANE PUNCTUALE IN SUPRAFETELE
C         CONICE SI CILINDRICE
      DIMENSION XO(100),YO(100),ZO(100),XC(100),YC(100),ZC(100),R(100)
      DIMENSION X2(100),Y2(100),Z2(100)
C XO,YO,ZO SINT COORDONATELE VIRFULUI CONULUI
C XC,YC,ZC SINT COORDONATELE CENTRULUI CERCULUI DE BAZA
C R ESTE RAZA CERCULUI DE BAZA
C A,B,C,D SINT PARAMETRII CARE DEFINESC PLANUL DE SECTIUNE
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,3) N
    3 FORMAT(I4)
      READ(1,1) (XO(I),YO(I),ZO(I),XC(I),YC(I),ZC(I),R(I),I=1,N)
    1 FORMAT(7F10.3,10X)
      READ(1,2) XD1,YD1,ZD1,XD2,YD2,ZD2,XD3,YD3,ZD3
    2 FORMAT(9F5.2,35X)
      PAS=10.
      DO 4 I=1,N
      K=0
      WRITE(2,21)XO(I),YO(I),ZO(I),XC(I),YC(I),ZC(I)
   21 FORMAT(' ','COORDONATELE VIRFULUI CONULUI',3F10.3/' ','COORDONATEL
     *E CENTRULUI CERCULUI',3F10.3//)
      ALF1=0.
      J=1
    5 COSA=COS(ALFA)
      SINA=SIN(ALFA)
      XT=XC(I)+R(I)*COS(ALFA)
      YT=YC(I)+R(I)*SIN(ALFA)
      ZT=ZC(I)
      X1=XO(I)
      Y1=YO(I)
      Z1=ZO(I)
      A1=YD1*ZD2-YD1*ZD3+YD2*ZD3-YD2*ZD1+YD3*ZD1-YD3*ZD2
      B1=XD1*ZD3-XD1*ZD2+XD2*ZD1-XD2*ZD3-XD3*ZD1+XD3*ZD2
      C1=XD1*YD2-XD1*YD3+XD2*YD3-XD2*YD1+XD3*YD1-XD3*YD2
      D1=XD1*YD2*ZD3+XD2*YD3*ZD1+XD3*YD1*ZD2-XD3*YD2*ZD1-XD2*YD1*ZD3-X
     *D1*YD3*ZD2
      D1=-D1
      CALL INDRPL(A1,B1,C1,D1,XT,YT,ZT,X1,Y1,Z1,X,Y,Z)
      X2(J)=X
      Y2(J)=Y
      Z2(J)=Z
      K=J
      J=J+1
      ALF1=ALF1+PAS
      ALFA = ALF1*3.14159/180.
      IF(ALF1.LT.360) GO TO 5
      CALL TEX(10.,-25.,0.,4.,0,'SUBROUTINE INTCON',17)
      CALL TEX(10.,-35.,0.,3.,0,'SECTIUNI PLANE IN',17)
      CALL TEX(10.,-45.,0.,3.,0,'SUPRAFETE CONICE',16)
      CALL LIN(-130.,0.,130.,0.)
      CALL LIN(0.,-95.,0.,95.)
      CALL TEX(1.,90.,0.,2.5,0,'Z',1)
      CALL TEX(1.,-95.,0.,2.5,0,'Y',1)
      CALL TEX(130.,1.,0.,2.5,0,'Y1',2)
      CALL TEX(-130.,1.,0.,2.5,0,'X',1)
      CALL TEX(.3,.3,0.,2.5,0,'O',1)
      XK=-XC(I)
      YK=-YC(I)
      CALL CIS(XK,YK,0.5)
      CALL CIS(XK,YK,R)
      XT=-XO(I)
      YT=-YO(I)
      CALL CIS(XT,YT,.5)
      CALL CIS(XT,ZO,.5)
      CALL CIS(YO,ZO,.5)
      PD=XK+R(I)
      PS=XK-R(I)
      CALL LIN(PS,0.,XT,ZO)
      CALL PLOT(PD,0.,1)
      CALL LIN(XK,0.,XT,ZO)
      CALL LIN(YC,0.,YO,ZO)
      P1D=YC(I)+R(I)
      P1S=YC(I)-R(I)
      CALL LIN(P1D,0.,YO,ZO)
      CALL PLOT(P1S,0.,1)
      CALL CIS(XK,0.,0.5)
      CALL LIN(XT,YT,XK,YK)
      CALL CIS(YC(I),0.,0.5)
```

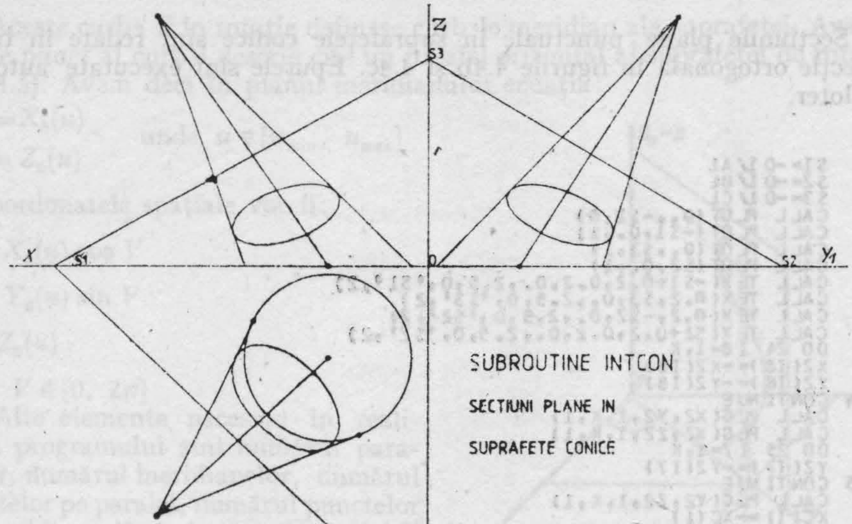

Fig. 4.4 b

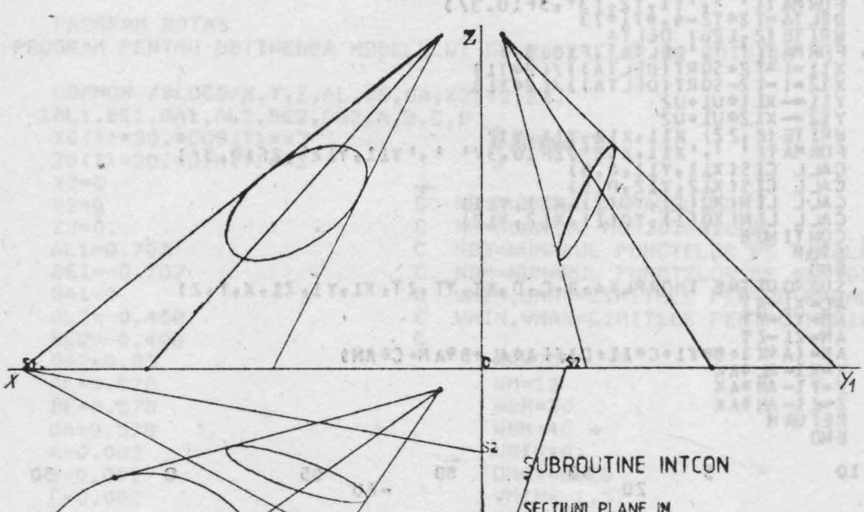

Fig. 4.4 c

Secţiunile plane punctuale în suprafeţele conice sînt redate în triplă proiecţie ortogonală în figurile 4.4b şi 4.4c. Epurele sînt executate automat la ploter.

```
      S1=-D1/A1
      S2=-D1/B1
      S3=-D1/C1
      CALL PLOT(0.,-S2,0)
      CALL PLOT(-S1,0.,1)
      CALL PLOT(0.,S3,1)
      CALL PLOT(S2,0.,1)
      CALL TEX(-S1+0.2,0.2,0.,2.5,0,'S1',2)
      CALL TEX(0.2,S3,0.,2.5,0,'S3',2)
      CALL TEX(0.2,-S2,0.,2.5,0,'S2',2)
      CALL TEX(S2+0.2,0.2,0.,2.5,0,'S2',2)
      DO 24 I8=1,K
      X2(I8)=-X2(I8)
      Y2(I8)=-Y2(I8)
   24 CONTINUE
      CALL PLG(X2,Y2,1,K,1)
      CALL PLG(X2,Z2,1,K,1)
      DO 25 I7=1,K
      Y2(I7)=-Y2(I7)
   25 CONTINUE
      CALL PLG(Y2,Z2,1,K,1)
      XC(I)=-XC(I)
      YC(I)=-YC(I)
      XO(I)=-XO(I)
      YO(I)=-YO(I)
      U1=(XO(I)-XC(I))/(YO(I)-YC(I))
      U2=(R(I)**2+XC(I)*XO(I)+YC(I)*YO(I)-XC(I)**2-YC(I)**2)/(YO(I)-YC(I
     *))
      T1=1+U1**2
      T2=2*YC(I)*U1-2*XC(I)-2*U1*U2
      T3=XC(I)**2+YC(I)**2+U2**2-2*U2*YC(I)-R(I)**2
      WRITE(2,124) T1,T2,T3
  124 FORMAT(' ','T1,T2,T3',3F10.3/)
      DELTA=T2*T2-4.*T1*T3
      WRITE(2,126) DELTA
  126 FORMAT(' ','DELTA',F10.3/)
      X11=(-T2+SQRT(DELTA))/(2*T1)
      X12=(-T2-SQRT(DELTA))/(2*T1)
      Y11=-X11*U1+U2
      Y12=-X12*U1+U2
      WRITE(2,22) X11,X12,Y11,Y12
   22 FORMAT(' ','X11,X12',2F10.3/' ','Y11,Y12',2F10.3/)
      CALL CIS(X11,Y11,0.5)
      CALL CIS(X12,Y12,0.5)
      CALL LIN(XO(I),YO(I),X11,Y11)
      CALL LIN(XO(I),YO(I),X12,Y12)
    4 CONTINUE
      STOP
      END
      SUBROUTINE INDRPL(A,B,C,D,XT,YT,ZT,X1,Y1,Z1,X,Y,Z)
      AL=X1-XT
      AM=Y1-YT
      AN=Z1-ZT
      AK=(A*X1+B*Y1+C*Z1+D)/(A*AL+B*AM+C*AN)
      X=X1-AL*AK
      Y=Y1-AM*AK
      Z=Z1-AN*AK
      RETURN
      END
  1
     10          5          80          80          55          0          30
110                    20                    -60
```

4.3. Programul pentru construcţia perspectivă a suprafeţelor de rotaţie generale

4.3.1. *Baza matematică.* Considerăm rotaţia curbei parametrice plane Γ situată în planul vertical x_0Oz_0 în jurul axei verticale $Z_0 = z$.

Aceste curbe Γ în rotație definesc curbele meridian ale suprafeței. Analog fiecare punct al curbei descrie cîte un paralel orizontal al suprafeței de rotație (fig. 4.5). Avem deci în planul meridianului ecuația:

$$\begin{cases} X_0 = X_0(u) \\ Z_0 = Z_0(u) \end{cases} \quad \text{unde } u \in [u_{min},\ u_{max}]$$

iar coordonatele spațiale vor fi:

$$X = X_0(u) \cos V$$

$$Y = Y_0(u) \sin V$$

$$Z = Z_0(u)$$

unde $V \in [0,\ 2\pi]$

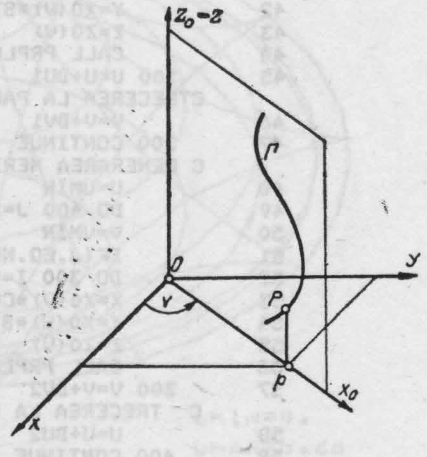

Fig. 4.5

Alte elemente necesare în realizarea programului sînt numărul paralelilor, numărul meridianelor, numărul punctelor pe paralel, numărul punctelor pe meridian, limitele pentru paraleli și limitele pentru meridiani.

Alte detalii pot fi extrase din listarea programului, iar imaginile perspective ale suprafețelor de rotație obținute sînt date în figurile 4.6 și 4.7 a, b c, d, e și f.

```
      PROGRAM ROTAS
C  PROGRAM PENTRU OBTINEREA MODELULUI SUPRAFETELOR DE ROTATIE
C
      COMMON /BLOCD/X,Y,Z,AL,BE,GA,X2,Y2,Z2,
     1AL1,BE1,GA1,AL2,BE2,GA2,A,B,C,D
      X0(T)=20.*COS(T)**3     }ASTROIDA
      Z0(T)=20.*SIN(T)**3     }
      X2=0
      Y2=0
      Z2=0.
      AL1=0.707
      BE1=-0.707
      GA1=0
      AL2=-0.408
      BE2=-0.408
      GA2=0.82
      AL=0.578
      BE=0.578
      GA=0.578
      A=0.002
      B=0.002
      C=0.002
      D=-10.
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(Z)
C  NR=NUMARUL PARALELILOR
C  NM=NUMARUL MERIDIANILOR
C  NBR=NUMARUL PUNCTELOR PE PARALEL
C  NBM=NUMARUL PUNCTELOR PE MERIDIAN
C  UMIN,UMAX=LIMITELE PENTRU PARALELI
C  VMIN,VMAX=LIMITELE PENTRU MERIDIAN
C
      NR=20
      NM=12
      NBR=30
      NBM=40
      UMIN=0.
      UMAX=6.28
      VMIN=-1.57
      VMAX=1.57
C
      DU1=(UMAX-UMIN)/(NBR-1)
      DV1=(VMAX-VMIN)/(NR-1)
      DU2=(UMAX-UMIN)/(NM-1)
      DV2=(VMAX-VMIN)/(NBM-1)
C
C  GENERAREA PARALELILOR
C
      V=VMIN
      DO 200 J=1,NR
      U=UMIN
C
      DO 100 I=1,NBR
```

```
        X=X0(V)*COS(U)
        Y=X0(V)*SIN(U)
        Z=Z0(V)
        CALL PRPLOT(I)
    100 U=U+DU1
CTRECEREA LA PARALELUL URMATOR
        V=V+DV1
    200 CONTINUE
C GENERAREA MERIDIANILOR
        U=UMIN
        DO 400 J=1,NM
        V=VMIN
        IF(J.EQ.NM) U=UMAX
        DO 300 I=1,NBM
        X=X0(V)*COS(U)
        Y=X0(V)*SIN(U)
        Z=Z0(V)
        CALL PRPLOT(I)
    300 V=V+DV2
C  TRECEREA LA MERIDIANUL URMATOR
        U=U+DU2
    400 CONTINUE
        CALL EOF
        STOP
        END
```

```
        SUBROUTINE PRPLOT(I)
        COMMON /BLOCD/X,Y,Z,AL,BE,GA,X2,Y2,Z2,
       1AL1,BE1,GA1,AL2,BE2,GA2,A,B,C,D
        LAMBDA=(A*X+B*Y+C*Z+D)/(A*AL+B*BE+C*GA)
        XP=X-AL*LAMBDA
        YP=Y-BE*LAMBDA
        ZP=Z-GA*LAMBDA
        X1=AL1*(XP-X2)+BE1*(YP-Y2)+GA1*(ZP-Z2)
        Y1=AL2*(XP-X2)+BE2*(YP-Y2)+GA2*(ZP-Z2)
        IF(I.EQ.1) CALL PLOT(X1,Y1,0)
        CALL PLOT(X1,Y1,1)
        RETURN
        END
```

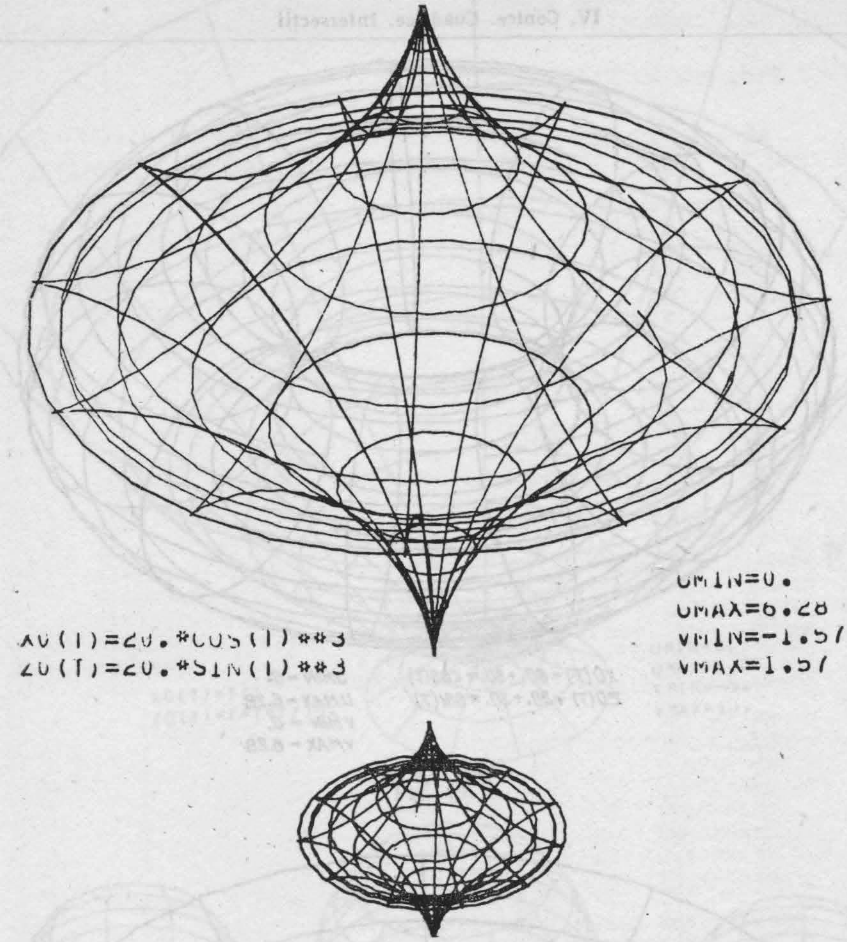

Fig. 4.6 a

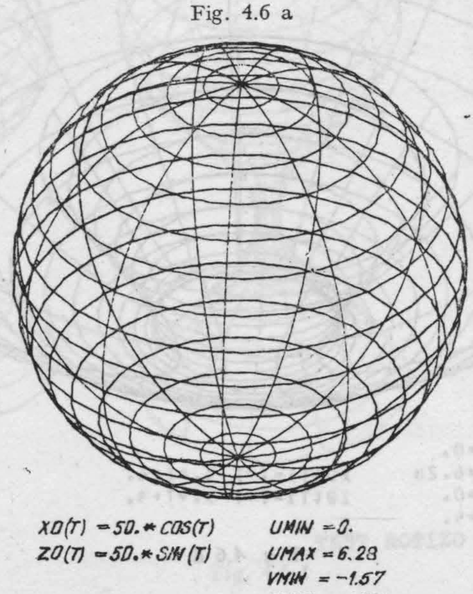
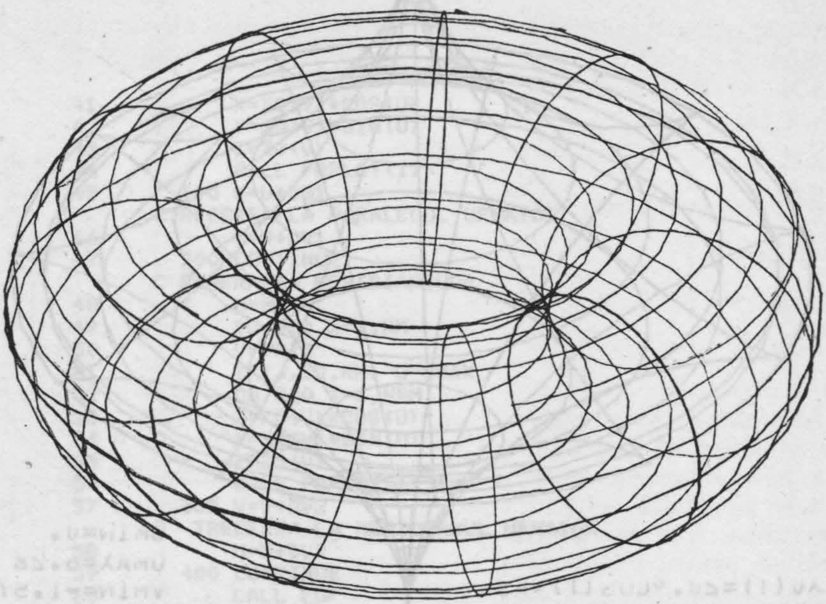
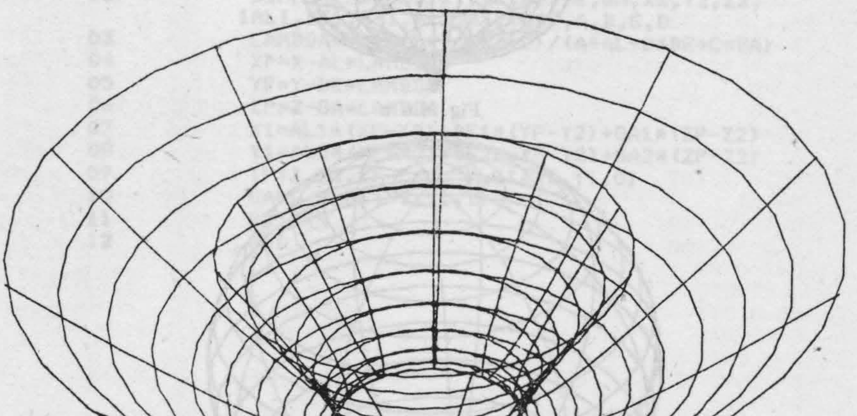

Fig. 4.6 b

XO(T) = 60. + 30. * COS(T) UMIN = 0.
ZO(T) = 30. + 30. * SIN(T) UMAX = 6.28
VMIN = 0.
VMAX = 6.28

Fig. 4.6 c

UMIN=0.
UMAX=6.28 XO(T)=T*T-3.*T+4.
VMIN=0. ZO(T)=T*T-4.*T+4.
VMAX=4.

Fig. 4.6 d

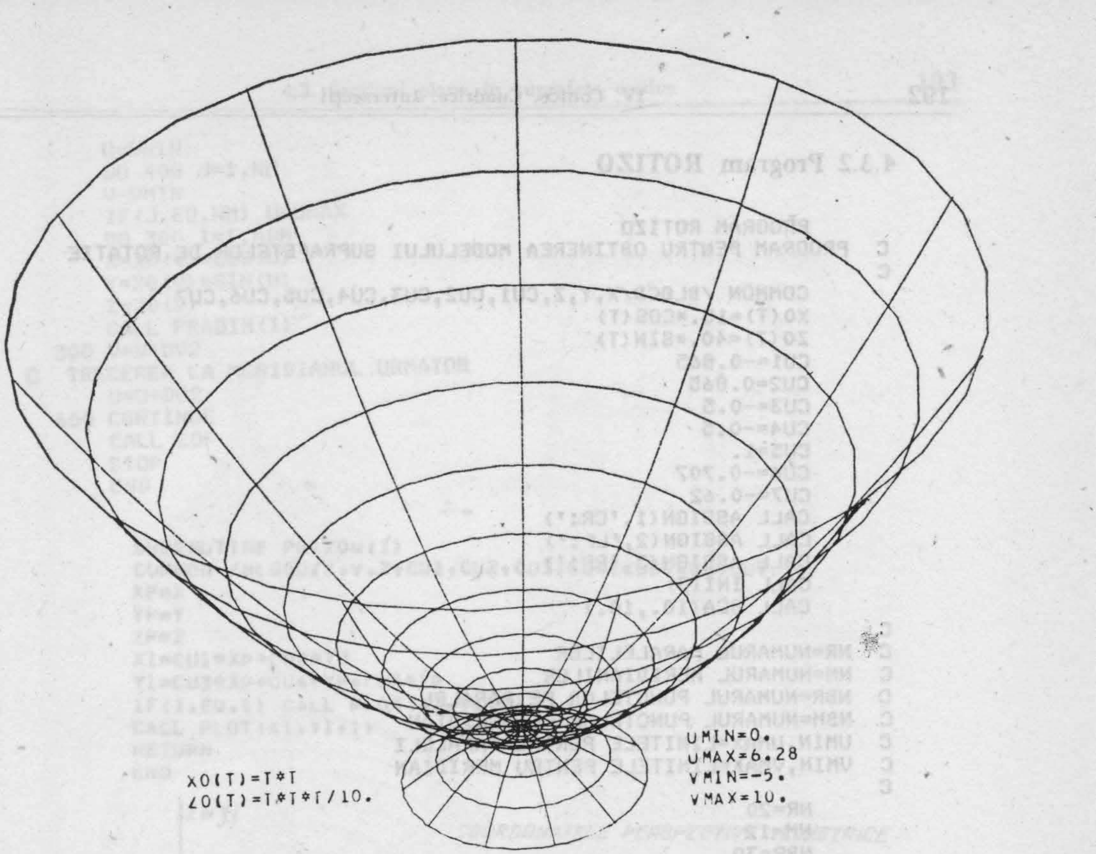
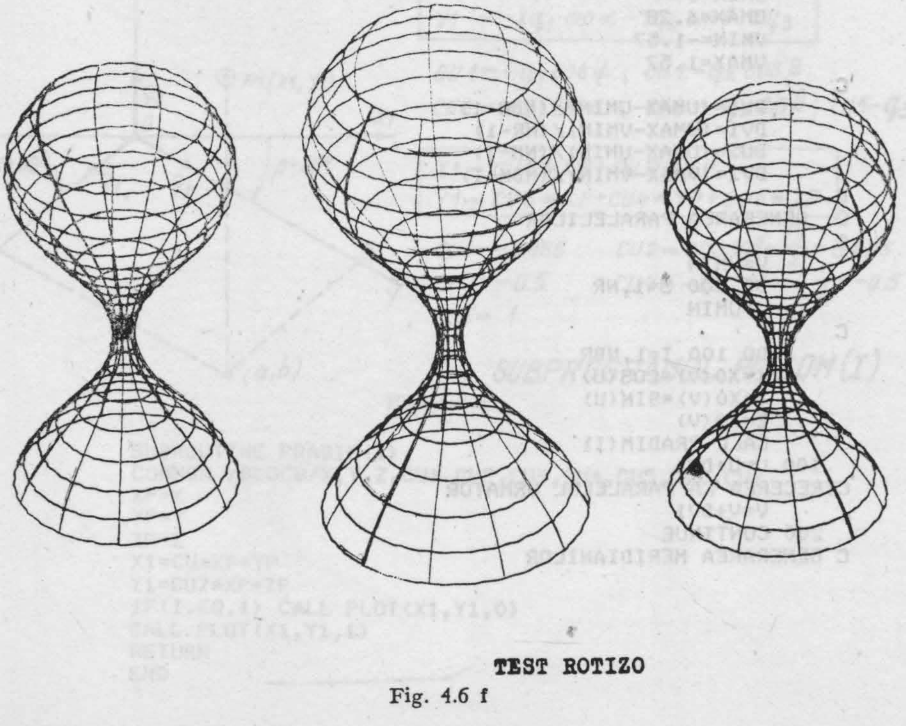

Fig. 4.6 e

TEST ROTIZO

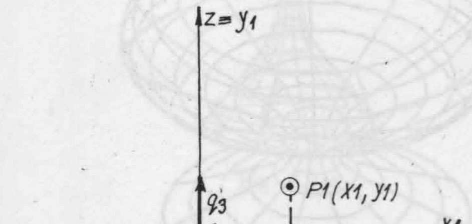
Fig. 4.6 f

4.3.2 Program ROTIZO

```
      PROGRAM ROTIZO
C  PROGRAM PENTRU OBTINEREA MODELULUI SUPRAFETELOR DE ROTATIE
C
      COMMON /BLOCD/X,Y,Z,CU1,CU2,CU3,CU4,CU5,CU6,CU7
      X0(T)=15.*COS(T)
      Z0(T)=40.*SIN(T)
      CU1=-0.865
      CU2=0.865
      CU3=-0.5
      CU4=-0.5
      CU5=1.
      CU6=-0.707
      CU7=-0.62
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      CALL SCA(10.,10.)
C
C  NR=NUMARUL PARALELILOR
C  NM=NUMARUL MERIDIANILOR
C  NBR=NUMARUL PUNCTELOR PE PARALEL
C  NBM=NUMARUL PUNCTELOR PE MERIDIAN
C  UMIN,UMAX=LIMITELE PENTRU PARALELI
C  VMIN,VMAX=LIMITELE PENTRU MERIDIAN
C
      NR=20
      NM=12
      NBR=30
      NBM=40
      UMIN=0
      UMAX=6.28
      VMIN=-1.57
      VMAX=1.57
C
      DU1=(UMAX-UMIN)/(NBR-1)
      DV1=(VMAX-VMIN)/(NR-1)
      DU2=(UMAX-UMIN)/(NM-1)
      DV2=(VMAX-VMIN)/(NBM-1)
C
C  GENERAREA PARALELILOR
C
      V=VMIN
      DO 200 J=1,NR
      U=UMIN
C
      DO 100 I=1,NBR
      X=X0(V)*COS(U)
      Y=X0(V)*SIN(U)
      Z=Z0(V)
      CALL PRADIM(I)
  100 U=U+DU1
CTRECEREA LA PARALELUL URMATOR
      V=V+DV1
  200 CONTINUE
C GENERAREA MERIDIANILOR
```

```
      U=UMIN
      DO 400 J=1,NM
      V=VMIN
      IF(J.EQ.NM) U=UMAX
      DO 300 I=1,NBM
      X=X0(V)*COS(U)
      Y=X0(V)*SIN(U)
      Z=Z0(V)
      CALL PRADIM(I)
  300 V=V+DV2
C     TRECEREA LA MERIDIANUL URMATOR
      U=U+DU2
  400 CONTINUE
      CALL EOF
      STOP
      END
```

```
      SUBROUTINE PRIZOM(I)
      COMMON /BLOCD/X,Y,Z,CU1,CU2,CU3,CU4,CU5,CU6,CU7
      XP=X
      YP=Y
      ZP=Z
      X1=CU1*XP+CU2*YP
      Y1=CU3*XP+CU4*YP+CU5*ZP
      IF(I.EQ.1) CALL PLOT(X1,Y1,0)
      CALL PLOT(X1,Y1,1)
      RETURN
      END
```


COORDONATELE PERSPECTIVE IZOMETRICE

$$X1 = -xq_1 \cos\alpha + yq_2 \cos\beta$$
$$Y1 = -xq_1 \sin\alpha - yq_2 \sin\beta + zq_3$$

$CU1 = -q_1 \cos\alpha$; $CU2 = q_2 \cos\beta$

$CU3 = -q_1 \sin\alpha$; $CU4 = -q_2 \sin\beta$; $CU5 - q_3$

X1 = CU1 * XP + CU2 * YP
Y1 = CU3 * XP + CU4 * YP + CU5 * ZP

$CU1 = -0.865$ $\quad CU2 = \cos 30^0 = \frac{\sqrt{3}}{2} = 0.865$

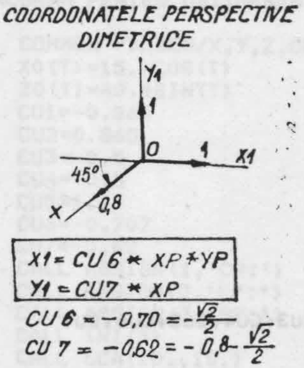
$CU3 = -0.5$ $\quad CU4 = -\sin 30^0 = -\frac{1}{2} = -0.5$

$CU5 = 1$

SUBPROGRAMUL PRIZOM(I)

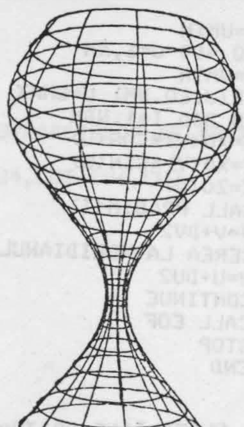
Fig. 4.7 a

```
      SUBROUTINE PRADIM(I)
      COMMON /BLOCD/X,Y,Z,CU1,CU2,CU3,CU4,CU5,CU6,CU7
      XP=X
      YP=Y
      ZP=Z
      X1=CU*XP+YP
      Y1=CU7*XP+ZP
      IF(I.EQ.1) CALL PLOT(X1,Y1,0)
      CALL PLOT(X1,Y1,1)
      RETURN
      END
```


SUBPROGRAMUL PRADIM(I)

Fig. 4.7 b

PRIZOM

Fig. 4.7 c

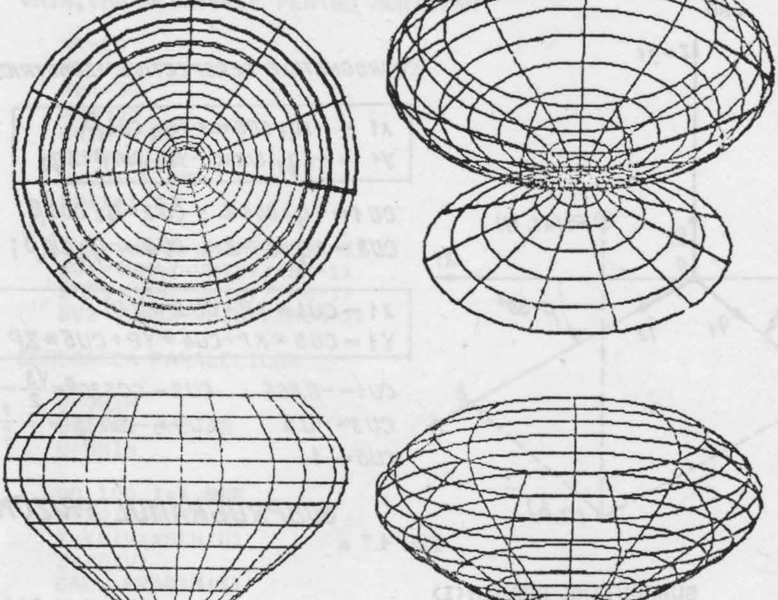

Fig. 4.7 d

Aplicaţiile programelor ROTIZO şi ale subprogramelor PRIZOM (I) şi PRADIM (I) sînt ilustrate în figurile 4.7.b, c, d, e, f.

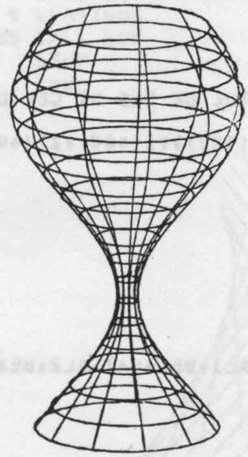
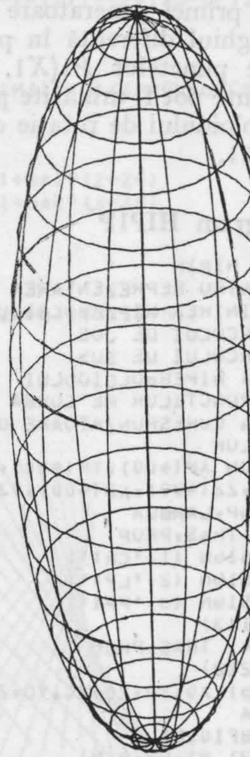

Fig. 4.7 e

PRADIM

Fig. 4.7 f

4.4. Program pentru construcția (reprezentarea perspectivă a) hiperboloidului de rotație cu o pînză

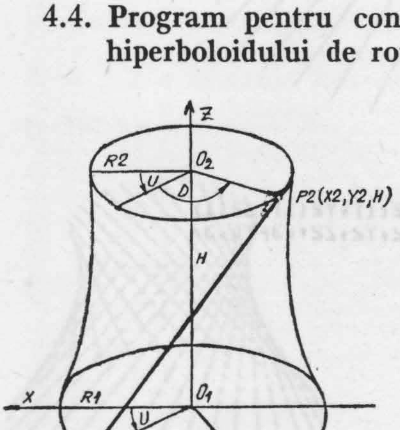

Fig. 4.8

4.4.1 Baza matematică

Să considerăm reprezentarea schematică în perspectivă paralelă a hiperboloidului de rotație cu o pînză din fig. 4.8.

Elementele care sînt necesare pentru întocmirea programului vor fi următoarele:

R_1 — raza cercului paralel inferior

R_2 — raza cercului paralel superior

H — înălțimea segmentului de hiperboloid cuprins între planele celor doi paraleli

N — numărul de generatoare din primul sau al doilea sistem
U — unghiul care măsoară poziția urmei $P1(X1, Y1, 0)$ de început al primei generatoare pe cercul inferior față de originea dată
D — unghiul diferență în plan orizontal dintre proiecțiile orizontale ale punctelor $P1(X1, Y1, 0)$ și $P2(X2, Y2, H)$.

Alte elemente pot fi urmărite pe listarea programului. Imaginile perspective ale hiperboloidului de rotație cu o pînză obținute sînt redate pe figurile 4.9, 4.10, și 4.11.

4.4.2. Program HIP1P

```
      PROGRAM HIP1P
C     PROGRAM PENTRU REPREZENTAREA HIPERBOLOIDULUI CU O PINZA
C     PENTRU DEFINIREA HIPERBOLOIDULUI SE DAU
C     R1=RAZA CERCULUI DE JOS
C     R2=RAZA CERCULUI DE SUS
C     H=INALTIMEA HIPERBOLOIDULUI
C     N=NUMARUL PUNCTELOR PE CURBA
C     D=DIFERENTA CORESPUNZATOARE DINTRE PUNCTUL DE SUS SI CEL DE JOS ALE
C      *CERCURILOR
      DIMENSION XP(400),YP(400),ZP(400),X1(400),Y1(400),Z1(400),X2(400
     *Y2(400),Z2(400),X3(400),Y3(400)
      REAL*4 NP,LAMBDA
      INTEGER TRAS,PROP
      CALL ASSIGN (1,'CR:')
      CALL ASSIGN (2,'LP:')
      CALL ASSIGN (3,'PP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,4) TRAS,PROP
    4 FORMAT(2I2)
      READ(1,5) X0,Y0,Z0,XC,YC,ZC,A,B,C,D,AL1,BE1,GA1,AL2,BE2,GA2,
     *AL,BE,GA
    5 FORMAT(8F10.5)
      READ(1,2) R1,R2,H,N1
    2 FORMAT(3F10.3,I5,45X)
      PI=3.1416
      DU=2.*PI/FLOAT(N1)
      I=0
      U=0.
  100 IF(U.GE.2.*PI) GO TO 200
      I=I+1
      X1(I)=R1*COS(U)
      Y1(I)=R1*SIN(U)
      X2(I)=R2*COS(U+DU)
      Y2(I)=R2*SIN(U+DU)
      Z1(I)=0.
      Z2(I)=H
      U=U+DU
      WRITE(2,203) I,X1(I),Y1(I),Z1(I),X2(I),Y2(I),Z2(I)
  203 FORMAT(' ',I3,'X1,Y1,Z1',3F10.3,'X2,Y2,Z2',3F10.3/
      GO TO 100
  200 N=N1
      DO 1 I1=1,N
      XP(I1)=X1(I1)
      YP(I1)=Y1(I1)
      ZP(I1)=Z1(I1)
    1 CONTINUE
      N1=N+1
      N2=2*N
      DO 21 I2=N1,N2
      XP(I2)=X2(I2-N)
      YP(I2)=Y2(I2-N)
      ZP(I2)=Z2(I2-N)
   21 CONTINUE
      DO 20 I=1,N2
      IF(PROP.NE.1) GO TO 15
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*AL+B*BE+C*GA)
```

```
      X=XP(I)-AL*LAMBDA
      Y=YP(I)-BE*LAMBDA
      Z=ZP(I)-GA*LAMBDA
      GO TO 13
   15 DVP=SQRT((XO-XP(I))**2+(YO-YP(I))**2+(ZO-ZP(I))**2)
      CL=(XO-XP(I))/DVP
      CM=(YO-YP(I))/DVP
      CM=(ZO-ZP(I))/DVP
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*CL+B*CM+C*CN)
      X=XP(I)-CL*LAMBDA
      Y=YP(I)-CM*LAMBDA
      Z=ZP(I)-CN*LAMBDA
   13 X3(I)=AL1*(X-XC)+BE1*(Y-YC)+GA1*(Z-ZC)
      Y3(I)=AL2*(X-XC)+BE2*(Y-YC)+GA2*(Z-ZC)
   20 WRITE(2,202) I,X3(I),Y3(I)
  202 FORMAT(' ',I4,2(14X,F7.1))
      IF(TRAS.NE.1) GO TO 35
      DO 9 I3=1,N
      CALL LIN(X3(I3),Y3(I3),X3(I3+N),Y3(I3+N))
    9 CONTINUE
   35 CALL EOF
      STOP
      END
```

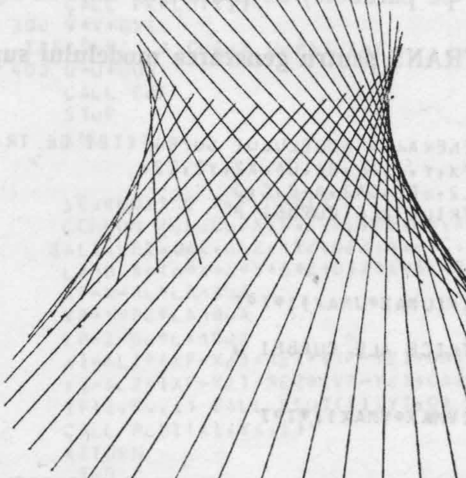

Fig. 4.9

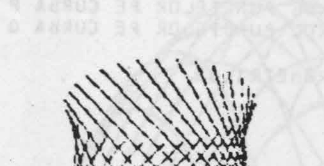

Fig. 4.10

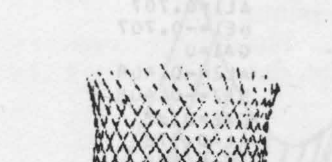

Fig. 4.11

4.5. Program pentru construcția perspectivă a suprafețelor de translație (I)

4.5.1 Baza matematică

Considerăm suprafața de translație definită de curba generatoare $p = p(u)$ care se deplasează pe curba directoare $q = q(v)$ sau reciproc. Ecuația parametrică a suprafeței este de forma:

$$\bar{r} = \bar{r}(u, v) = \bar{p}(u) + \bar{q}(v) \quad \text{sau}$$

$$\begin{aligned} x &= \bar{p}_1(u) + \bar{q}_1(v) \\ y &= \bar{p}_2(u) + \bar{q}_2(v); \\ z &= \bar{p}_3(u) + \bar{q}_3(v) \end{aligned} \quad \text{unde} \quad \begin{cases} U \in [U_{\min}, U_{\max}] \\ V \in [V_{\min}, V_{\max}] \end{cases}$$

Sînt necesare ecuațiile parametrice ale curbelor P și Q, limitele parametrilor, numărul de curbe în translație (10), numărul de puncte pe fiecare astfel de curbă (30), precum și pasul sau distanțele dintre curbe. Alte elemente pot fi citite pe listarea programului. Imaginile perspective ale suprafețelor de translație (parabole pe parabole) obținute sînt date în fig. 4.12 a, b, c, d.

4.5.2 Programul TRANS pentru generarea modelului suprafeței de translație

```
      PROGRAM TRANS
C   PROGRAM PENTRU GENERAREA MODELULUI SUPRAFETEI DE TRANSLATIE
      COMMON /BLOCB/X,Y,Z,AL,BE,GA,X2,Y2,Z2,
     1AL1,BE1,GA1,AL2,BE2,GA2,A,B,C,D
C   ECUATIILE PARAMETRICE ALE CURBEI P
C
      P1(T)=0.
      P2(T)=T
      P3(T)=10.-(10./(UMAX*UMAX))*T*T
C
C   ECUATIILE PARAMETRICE ALE CURBEI Q
      Q1(T)=T
      Q2(T)=0.
      Q3(T)=6.-(6./(VMAX*VMAX))*T*T
C
      X2=0.
      Y2=0.
      Z2=0.
      AL1=0.707
      BE1=-0.707
      GA1=0
      AL2=-0.408
      BE2=-0.408
      GA2=0.82
      AL=0.578
      BE=0.578
      GA=0.578
      A=0.002
      B=0.002
      C=0.002
      D=-10.
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      CALL SCA (5., 5.)
```

```
C        NP=NUMARUL CURBELOR P
C        NQ=NUMARUL CURBELOR Q
C        NBP=NUMARUL PUNCTELOR PE CURBA P
C        NBQ=NUMARUL PUNCTELOR PE CURBA Q
C
C   LIMITELE PARAMETRILOR
         NP=10
         NC=10
         NBP=30
         NBQ=30
         UMIN=-10.
         UMAX=10.
         VMIN=-5.
         VMAX=+5.
         DU1=(UMAX-UMIN)/(NBP-1)
         DU2=(UMAX-UMIN)/(NQ-1)
         DV1=(VMAX-VMIN)/(NBQ-1)
         DV2=(VMAX-VMIN)/(NP-1)
```

```
C CURBA GENERATOARE=P, CURBA DIRECTOARE =Q
C
      V=VMIN
      DO 250 J=1,NP
      U=UMIN
      DO 200 I=1,NBP
      X=P1(U)+Q1(V)
      Y=P2(U)+Q2(V)
      Z=P3(U)+Q3(V)
      CALL PRPLOT(I)
  200 U=U+DU1
C   TRECEREA LA CURBA URMATOARE
  250 V=V+DV2
C
C   CURBA GENERATOARE=Q, CURBA DIRECTOARE=P
C
      U=UMIN
      DO 400 J=1,NQ
      V=VMIN
      DO 300 I=1,NBQ
      X=P1(U)+Q1(V)
      Y=P2(U)+Q2(V)
      Z=P3(U)+Q3(V)
      CALL PRPLOT(I)
  300 V=V+DV1
C   TRECEREA LA CURBA URMATOARE
  400 U=U+DU2
      CALL EOF
      STOP
      END

      SUBROUTINE PRPLOT(I)
      COMMON /BLOCD/X,Y,Z,AL,BE,GA,X2,Y2,Z2,
     1AL1,BE1,GA1,AL2,BE2,GA2,A,B,C,D
      LAMBDA=(A*X+B*Y+C*Z+D)/(A*AL+B*BE+C*GA)
      XP=X-AL*LAMBDA
      YP=Y-BE*LAMBDA
      ZP=Z-GA*LAMBDA
      X1=AL1*(XP-X2)+BE1*(YP-Y2)+GA1*(ZP-Z2)
      Y1=AL2*(XP-X2)+BE2*(YP-Y2)+GA2*(ZP-Z2)
      IF(I.EQ.1) CALL PLOT(X1,Y1,0)
      CALL PLOT(X1,Y1,1)
      RETURN
      END
```

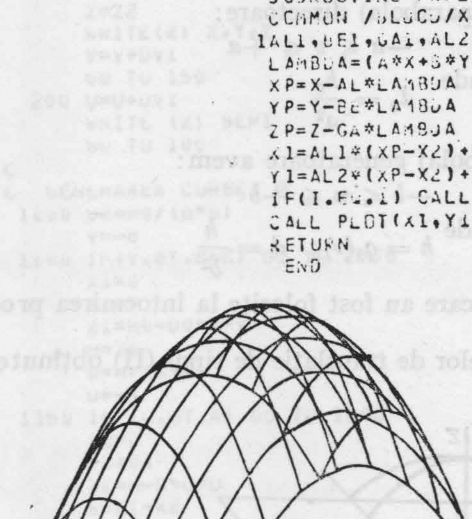

Fig. 4.12 a

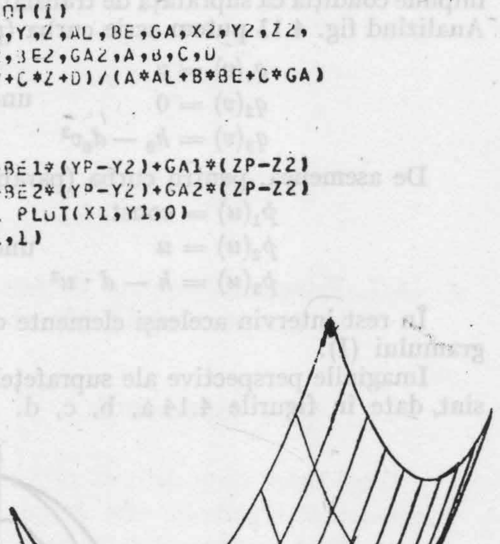

Fig. 4.12 b

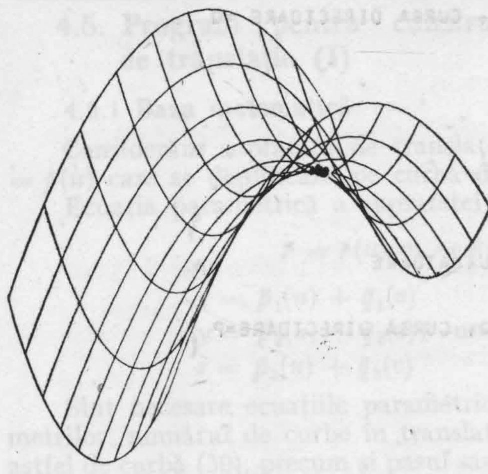

Fig. 4.12 c

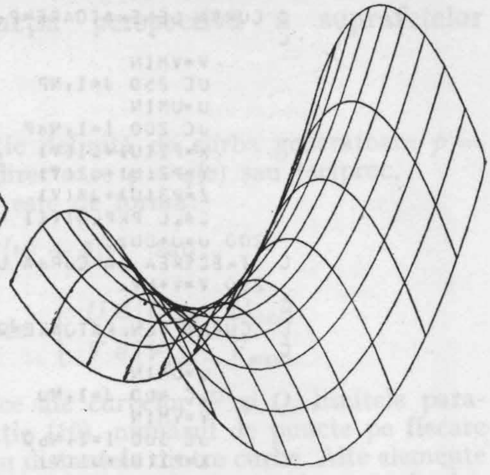

Fig. 4.12 d

4.6. Program pentru construcția perspectivă a suprafețelor de translație (II) speciale care trec prin frontierele domeniului

4.6.1. Baza matematică

Generalizînd programul suprafețelor de translație de tipul (I) putem impune condiția ca suprafața de translație să treacă prin frontierele domeniului. Analizînd fig. 4.13 putem scrie curba (parabola) directoare:

$$q_1(v) = v \qquad -a \leqslant v \leqslant +a$$
$$q_2(v) = 0 \qquad \text{unde} \quad d_0 = \frac{h_0}{a^2}$$
$$q_3(v) = h_0 - d_0 v^2$$

De asemenea, pentru curba (parabola) generatoare avem:

$$p_1(u) = \text{const.} \qquad -b \leqslant u \leqslant +b$$
$$p_2(u) = u \qquad \text{unde} \quad h = q_3(v)\,; \ d = \frac{h}{b^2}$$
$$p_3(u) = h - d \cdot u^2$$

În rest intervin aceleași elemente care au fost folosite la întocmirea programului (I).

Imaginile perspective ale suprafețelor de translație de tipul (II) obținute sînt date în figurile 4.14 a, b, c, d.

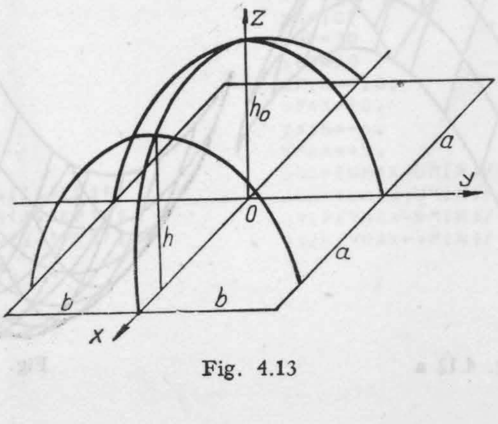

Fig. 4.13

4.6.2. Program TRAN 2

```
      PROGRAM TRAN2
C  PROGRAM PENTRU CONSTRUCTIA SUPRAFETELOR DE TRANSLATIE SPECIALE
C  CARE TREC PRIN FRONTIERELE DOMENIULUI
      REAL SEP1(3),SEP2(3),X,Y,Z
      DATA SEP1,SEP2/-5555.,-5555.,-5555.,-9999.,-9999.,-9999./
        CALL ASSIGN(2,'TRAN2.DAT')
      NP=10
      E=5.
      DV1=0.2
      TYPE 1
    1 FORMAT(' ','DATI DOMENIUL SI PARABOLA DIRECTOARE:A,B,H0'/)
      ACCEPT *,A,B,H0
      D0=H0/(A*A)
      DU1=2*A/(NP-1)
      DU2=0.4
      DV2=2*B/(NP-1)
C  GENERAREA CURBEI P
      U=-A
  100 IF(U.GT.A+E)GO TO 1000
      X1=U
      Y1=0.
      Z1=H0-D0*U*U
      H=Z1
      D=H/(B*B)
      V=(-B)
  150 IF (V.GT.B) GO TO 200
      X2=0
      Y2=V
      Z2=H-D*V*V
      X=X1+X2
      Y=Y1+Y2
      Z=Z2
      WRITE(2) X,Y,Z
      V=V+DV1
      GO TO 150
  200 U=U+DV1
      WRITE (2) SEP1
      GO TO 100
C
C  GENERAREA CURBEI Q
 1000 D0=H0/(B*B)
      V=-B
 1100 IF(V.GT.B+E) GO TO 2000
      X1=0
      Y1=V
      Z1=H0-D0*V*V
      H=Z1
      D=H/(A*A)
      U=-A
 1150 IF (U.GT.A) GO TO 1200
      X2=U
      Y2=0.
      Z2=H-D*U*U
      X=X1+X2
      Y=Y1+Y2
      Z=Z2
      WRITE (2)X,Y,Z
      U=U+DU2
      GO TO 1150
C
 1200 V=V+DV2
      WRITE (2) SEP1
      GO TO 1100
 2000 WRITE(2)SEP2
        CALL CLOSE(2)
      STOP
      END
```

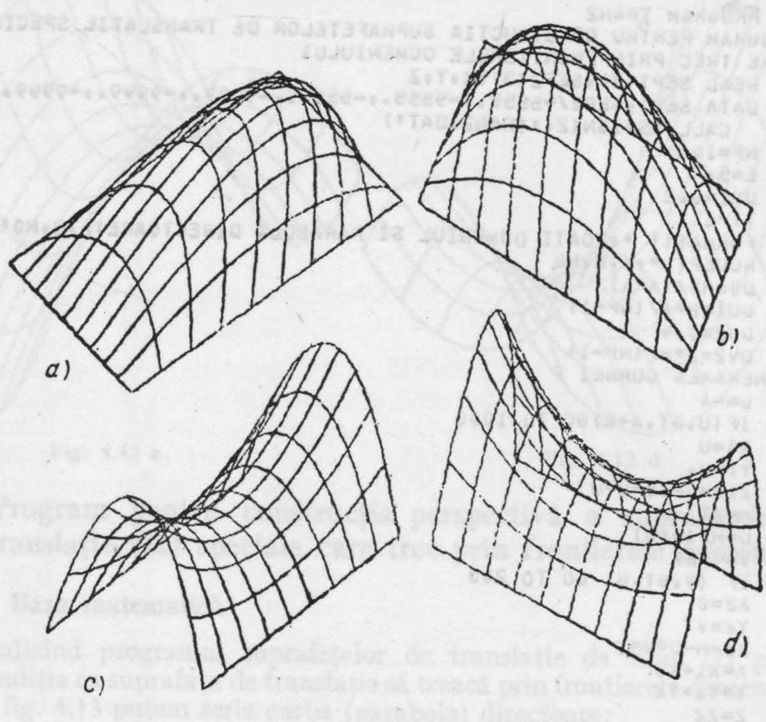

Fig. 4.14

4.7. Program pentru determinarea intersecției dintre o sferă și un paraboloid hiperbolic

4.7.1. Baza matematică

Considerăm sfera definită prin centrul (XQ, YQ, ZQ) și raza R (fig. 4.15). Paraboloidul hiperbolic este definit prin directoarele AB și CD iar planul director Γ al paraboloidului este frontal.

Pentru determinarea liniei de intersecție secționăm ambele suprafețe cu planele $\Gamma^i \parallel \Gamma$, pasul secțiunilor plane fiind $2R/GK$. Secțiunile plane în sferă vor fi cercurile de diametre $P_3P'_3$, iar secțiunile în paraboloidul hiperbolic pot fi generatoare de tipul (M_1N_1, M_2N_2, M_3N_3). Cercurile de secțiune și aceste generatoare vor avea (dacă există) puncte de intersecție de tipul $K_2K'_2$ care constituie linia de intersecție dintre cele două suprafețe.

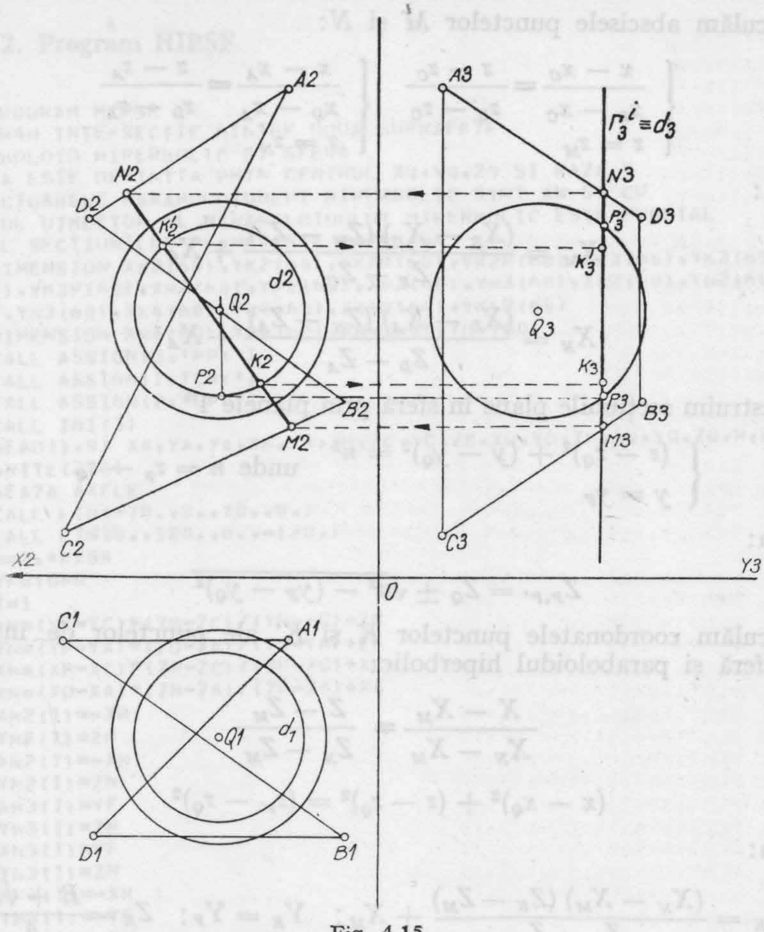

Fig. 4.15

Astfel coordonatele punctelor M și N se obțin rezolvînd sistemele de ecuații:

$$\begin{cases} \dfrac{y - y_C}{y_B - y_C} = \dfrac{z - z_C}{z_B - z_C} \\ y = y_F \end{cases} \qquad \begin{cases} \dfrac{y - y_A}{y_D - y_A} = \dfrac{z - z_A}{z_D - z_A} \\ y = y_F \end{cases}$$

Avem:

$$\begin{cases} y_M = y_F \\ z_M = \dfrac{(y_F - y_C)\,(z_B - z_C)}{y_B - y_C} + z_C \end{cases}$$

$$\begin{cases} y_N = y_K \\ z_N = \dfrac{(y_F - y_A)\,(z_D - z_A)}{y_D - y_A} + z_A \end{cases}$$

Calculăm abscisele punctelor M şi N:

$$\begin{cases} \frac{x - x_C}{x_B - x_C} = \frac{z - z_C}{z_B - z_C} \\ z = z_M \end{cases} \qquad \begin{cases} \frac{x - x_A}{x_D - x_A} = \frac{z - z_A}{z_D - z_A} \\ z = z_N \end{cases}$$

obţinem:

$$X_M = \frac{(X_B - X_C)(Z_M - Z_C)}{Z_B - Z_C} + X_C$$

$$X_N = \frac{(X_D - X_A)(Z_N - Z_A)}{Z_D - Z_A} + X_A$$

Construim secţiunile plane în sferă prin planele Γ^i

$$\begin{cases} (z - z_Q)^2 + (y - y_Q)^2 = n^2 \\ y = y_F \end{cases} \quad \text{unde } n = z_p - z_Q$$

Obţinem:

$$Z_{P,P'} = Z_Q \pm \sqrt{n^2 - (y_F - y_Q)^2}$$

Calculăm coordonatele punctelor K şi K' ale punctelor de intersecţie dintre sferă şi paraboloidul hiperbolic:

$$\frac{X - X_M}{X_N - X_M} = \frac{Z - Z_M}{Z_N - Z_M}$$

$$(x - x_Q)^2 + (z - z_Q)^2 = (z_{P'} - z_Q)^2$$

Obţinem:

$$X_K = \frac{(X_N - X_M)(Z_K - Z_M)}{Z_N - Z_M} + X_M; \quad Y_K = Y_F; \quad Z_K = \frac{B + \sqrt{D}}{A}$$

$$X_{K'} = \frac{(X_N - X_M)(Z_K - Z_M)}{Z_N - Z_M} + X_M; \quad Y_{K'} = Y_F; \quad Z_{K'} = \frac{B - D}{A}$$

unde:

$$A = (X_N - X_M)^2 + (Z_N - Z_M)^2$$

$$B = -2(X_N - X_M)[Z_M(X_N - X_M) - (X_Q - X_M)(Z_N - Z_M)] + \\ + Z_Q(Z_N - Z_M)^2$$

$$C = (Z_N - Z_M)^2 [Z_Q^2 - n^2 + (Y_F - Y_Q)^2] + [Z_M (X_N - X_M) - \\ - (X_Q - X_M) \cdot (Z_N - Z_M)]^2; \quad D = B^2/4 - AC$$

Cu aceste elemente matematice putem întocmi programul. Rezultatele intersecţiei în triplă proiecţie ortogonală sînt ilustrate în fig. 4.16 executată la plotter integral.

4.7.2. Program HIPSF

```
      PROGRAM HIPSF
C  PROGRAM INTERSECTIE DINTRE DOUA SUPRAFETE
C  PARABOLOID HIPERBOLIC SI SFERA
C  SFERA ESTE DEFINITA PRIN CENTRUL XQ,YQ,ZQ SI RAZA R
C  DIRECTOARELE PARABOLOIDULUI HIPERBOLIC SINT AB SI CD
C  PLANUL DIRECTOR AL PARABOLOIDULUI HIPERBOLIC ESTE FRONTAL
C  PASUL SECTIUNILOR PLANE ESTE H=2*R/GK
      DIMENSION XK2(60),YK2(60),XK2P(60),YK2P(60),XK3(60),YK3(60),XK3P(6
     *0),YK3P(60),XM2(60),YM2(60),XM3(60),YM3(60),XN2(60),YN2(60),XN3(60
     *),YN3(60),XK4(60),YK4(60),XK4P(60),YK4P(60)
      DIMENSION XM4(60),YM4(60),XN4(60),YN4(60)
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL INI(3)
      READ(1,9) XA,YA,ZA,XB,YB,ZB,XC,YC,ZC,XD,YD,ZD,XQ,YQ,ZQ,R,GK
      WRITE(2,8)
C  TRASEAZA AXELE
      CALL LIN(-70.,0.,70.,0.)
      CALL LIN(0.,120.,0.,-120.)
      H=2.*R/GK
      YF=YQ-R
      I=1
      ZM=(YF-YC)*(ZB-ZC)/(YB-YC)+ZC
      ZN=(YF-YA)*(ZD-ZA)/(YD-YA)+ZA
      XM=(XB-XC)*(ZM-ZC)/(ZB-ZC)+XC
      XN=(XD-XA)*(ZN-ZA)/(ZD-ZA)+XA
      XM2(I)=-XM
      YM2(I)=ZM
      XN2(I)=-XN
      YN2(I)=ZN
      XM3(I)=YF
      YM3(I)=ZM
      XN3(I)=YF
      YN3(I)=ZN
      XM4(I)=-XM
      YM4(I)=-YF
      XN4(I)=-XN
      YN4(I)=-YF
      D=((XN-XM)*(ZM*(XN-XM)+(XQ-XM)*(ZN-ZM))+ZQ*(ZN-ZM)**2)**2-((XN-XM)
     1**2+(ZN-ZM)**2)*((ZN-ZM)**2*(ZQ**2-R**2+(YF-YQ)**2)+
     2(ZM*(XN-XM)+(XQ-XM)*(ZN-ZM))**2)
      IF(D) 2,3,3
    2 WRITE(2,10)
   10 FORMAT(15X,'NU EXISTA REZOLVARE')
      GO TO 1
    3 Z1=((XN-XM)*(ZM*(XN-XM)+(XQ-XM)*(ZN-ZM))+ZQ*(ZN-ZM)**2+SQRT(D))/
     3((XN-XM)**2+(ZN-ZM)**2)
      X1=(XN-XM)*(Z1-ZM)/(ZN-ZM)+XM
      Z2=((XN-XM)*(ZM*(XN-XM)+(XQ-XM)*(ZN-ZM))+ZQ*(ZN-ZM)**2-SQRT(D))/
     4((XN-XM)**2+(ZN-ZM)**2)
      X2=(XN-XM)*(Z2-ZM)/(ZN-ZM)+XM
      XK2(I)=-X1
      YK2(I)=Z1
      XK2P(I)=-X2
      YK2P(I)=Z2
```

```
      XK3(I)=YF
      YK3(I)=Z2
      XK3P(I)=YF
      YK3P(I)=Z1
      XK4(I)=-X1
      YK4(I)=-YF
      XK4P(I)=-X2
      YK4P(I)=-YF
      I=I+1
      WRITE(2,7) YF,X1,X2,Z1,Z2
    1 YF=YF+H
      IF(YF-(YQ+R)) 4,4,5
    9 FORMAT(8F10.3)
    8 FORMAT(15X,'PUNCT',4X,'INTERSECTIE'/9X,'Y',10X,'X1',10X,'X2',10X,
     5'Z1',10X,'Z2')
    7 FORMAT(1X,5F12.1)
    5 CALL TEX(-71.,1.,0.,2.5,0.,'X2',2)
      CALL TEX(71.,1.,0.,2.5,0.,'Y3',2)
      CALL TEX(1.,101.,0.,2.5,0.,'Z23',3)
      CALL TEX(30.,-10.,0.,2.5,0.,'PROGRAM HIPSF',13)
      CALL TEX(10.,-20.,0.,2.5,0.,'INTERSECTIA DINTRE',18)
      CALL TEX(30.,-30.,0.,2.5,0.,'SFERA SI',8)
      CALL TEX(10.,-40.,0.,2.5,0.,'PARABOLOID HIPERBOLIC',21)
      N=I-1
      CALL PLOT(XM3(1),YM3(1),0)
      CALL PLOT(XN3(1),YN3(1),1)
      CALL PLOT(XN3(N),YN3(N),1)
      CALL PLOT(XM3(N),YM3(N),1)
      CALL PLOT(XM3(1),YM3(1),1)
      CALL PLOT(XM2(1),YM2(1),0)
      CALL PLOT(XN2(1),YN2(1),1)
      CALL PLOT(XN2(N),YN2(N),1)
      CALL PLOT(XM2(N),YM2(N),1)
      CALL PLOT(XM2(1),YM2(1),1)
      CALL PLOT(XM4(1),YM4(1),0)
      CALL PLOT(XN4(1),YN4(1),1)
      CALL PLOT(XN4(N),YN4(N),1)
      CALL PLOT(XM4(N),YM4(N),1)
      CALL PLOT(XM4(1),YM4(1),1)
      DO 20 J=1,I,5
      CALL PLOT(XM3(J),YM3(J),0)
      CALL PLOT(XN3(J),YN3(J),1)
      CALL PLOT(XM2(J),YM2(J),0)
      CALL PLOT(XN2(J),YN2(J),1)
      CALL PLOT(XM4(J),YM4(J),0)
      CALL PLOT(XN4(J),YN4(J),1)
   20 CONTINUE
      CALL CIS(-XQ,-YQ,R)
      CALL CIS(-XQ,-YQ,.5)
      CALL PLOT(XK2(1),YK2(1),0)
      CALL PLG(XK2,YK2,1,N,0)
      CALL PLOT(XK3(1),YK3(1),0)
      CALL PLG(XK3,YK3,1,N,0)
      CALL PLOT(XK2P(1),YK2P(1),0)
      CALL PLG(XK2P,YK2P,1,N,0)
      CALL PLOT(XK3P(1),YK3P(1),0)
      CALL PLG(XK3P,YK3P,1,N,0)
      CALL PLOT(XK4(1),YK4(1),0)
      CALL PLG(XK4,YK4,1,N,0)
      CALL PLOT(XK4P(1),YK4P(1),0)
      CALL PLG(XK4P,YK4P,1,N,0)
      CALL CIS(-XQ,ZQ,R)
      CALL CIS(YQ,ZQ,R)
      CALL CIS(-XQ,ZQ,.5)
      CALL CIS(YQ,ZQ,.5)
      CALL FUF
      STOP
      END
```

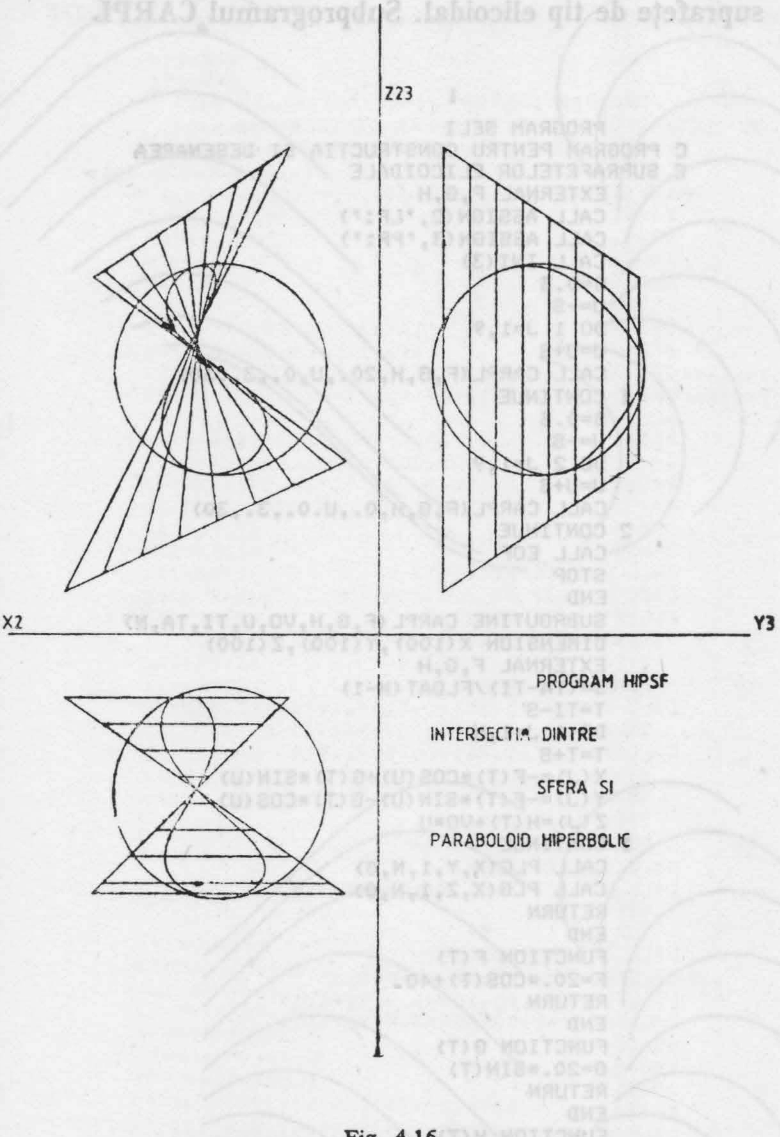

Z23
X2
Y3
PROGRAM HIPSF
INTERSECTIA DINTRE
SFERA SI
PARABOLOID HIPERBOLIC

Fig. 4.16

4.8. Program SELI pentru construcţia şi desenarea anumitor suprafeţe de tip elicoidal. Subprogramul CARPL

```
      PROGRAM SELI
C PROGRAM PENTRU CONSTRUCTIA SI DESENAREA
C SUPRAFETELOR ELICOIDALE
      EXTERNAL F,G,H
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      CALL ASSIGN(3,'PP:')
      CALL INI(3)
      S=0.3
      U=-S
      DO 1 J=1,9
      U=U+S
      CALL CARPL(F,G,H,20.,U,0.,3.,30)
    1 CONTINUE
      S=0.3
      U=-S
      DO 2 J=1,9
      U=U+S
      CALL CARPL(F,G,H,0.,U.0.,3.,30)
    2 CONTINUE
      CALL EOF
      STOP
      END
      SUBROUTINE CARPL(F,G,H,VO,U,TI,TA,N)
      DIMENSION X(100),Y(100),Z(100)
      EXTERNAL F,G,H
      S=(TA-TI)/FLOAT(N-1)
      T=TI-S
      DO 1 J=1,N
      T=T+S
      X(J)=-F(T)*COS(U)+G(T)*SIN(U)
      Y(J)=-F(T)*SIN(U)-G(T)*COS(U)
      Z(J)=H(T)+VO*U
    1 CONTINUE
      CALL PLG(X,Y,1,N,0)
      CALL PLG(X,Z,1,N,0)
      RETURN
      END
      FUNCTION F(T)
      F=20.*COS(T)+40.
      RETURN
      END
      FUNCTION G(T)
      G=20.*SIN(T)
      RETURN
      END
      FUNCTION H(T)
      H=20.*T
      RETURN
      END
```

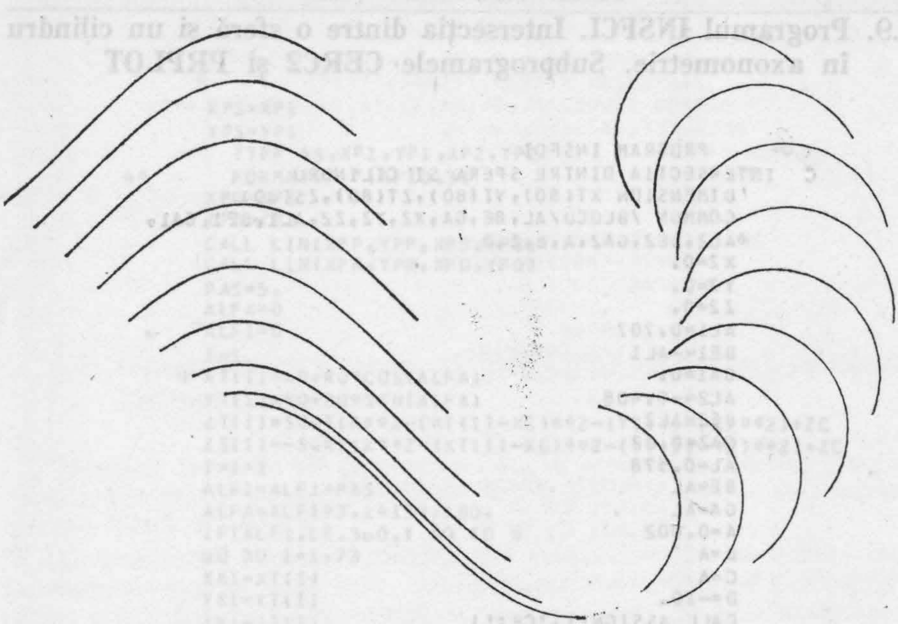

Fig. 4.17

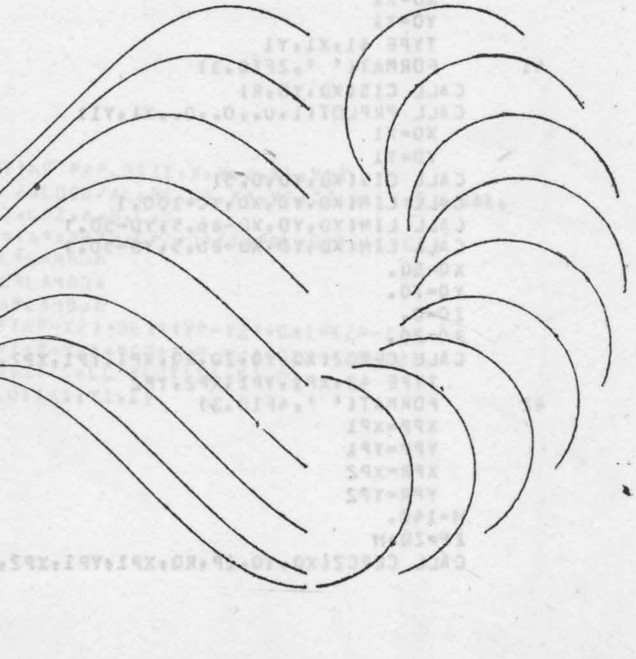

Fig. 4.18

4.9. Programul INSFCI. Intersecția dintre o sferă și un cilindru în axonometrie. Subprogramele CERC2 și PRPLOT

```
      PROGRAM INSFCI
C   INTERSECTIA DINTRE SFERA SI CILINDRU
      DIMENSION XT(80),YT(80),ZT(80),ZS(80)
      COMMON /BLOCD/AL,BE,GA,X2,Y2,Z2,AL1,BE1,GA1,
     *AL2,BE2,GA2,A,B,C,D
      X2=0.
      Y2=0.
      Z2=0.
      AL1=0.707
      BE1=-AL1
      GA1=0.
      AL2=-0.408
      BE2=AL2
      GA2=0.82
      AL=0.578
      BE=AL
      GA=AL
      A=0.002
      B=A
      C=A
      D=-10.
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL INI(3)
      ACCEPT 2,XC,YC,ZC,R
    2 FORMAT(4F10.3,40X)
        TYPE 40,XC,YC,ZC,R
40      FORMAT(' ',4F10.3)
      CALL CERC2(XC,YC,ZC,R,XP1,YP1,XP2,YP2)
        CALL DEG
      CALL PRPLOT(1,XC,YC,ZC,X1,Y1)
        XD=X1
        YD=Y1
        TYPE 41,X1,Y1
41      FORMAT(' ',2F10.3)
      CALL CIS(XD,YD,R)
      CALL PRPLOT(1,0.,0.,0.,X1,Y1)
        XD=X1
        YD=Y1
      CALL CIS(XD,YD,0.5)
      CALL LIN(XD,YD,XD,YC+100.)
      CALL LIN(XD,YD,XD-86.5,YD-50.)
      CALL LIN(XD,YD,XD+86.5,YD-50.)
      XQ=50.
      YQ=70.
      ZQ=0.
      RQ=20.
      CALL CERC2(XQ,YQ,ZQ,RQ,XP1,YP1,XP2,YP2)
        TYPE 42,XP1,YP1,XP2,YP2
42      FORMAT(' ',4F10.3)
        XPP=XP1
        YPP=YP1
        XPR=XP2
        YPR=YP2
      H=140.
      ZP=ZQ+H
      CALL CERC2(XQ,YQ,ZP,RQ,XP1,YP1,XP2,YP2)
```

```
      XPS=XP1
      YPS=YP1
        TYPE 44,XP1,YP1,XP2,YP2
44      FORMAT(' ',4F10.3)
      XPQ=XP2
      YPQ=YP2
      CALL LIN(XPP,YPP,XPS,YPS)
      CALL LIN(XPR,YPR,XPQ,YPQ)
      PAS=5.
      ALFA=0
      ALF1=0
      I=1
    9 XT(I)=XQ+RQ*COS(ALFA)
      YT(I)=YQ+RQ*SIN(ALFA)
      ZT(I)=SQRT(R**2-(XT(I)-XC)**2-(YT(I)-YC)**2)+ZC
      ZS(I)=-SQRT(R**2-(XT(I)-XC)**2-(YT(I)-YC)**2)+ZC
      I=I+1
      ALF1=ALF1+PAS
      ALFA=ALF1*3.14159/180.
      IF(ALF1.LE.360.) GO TO 9
      DO 30 I=1,73
      XK1=XT(I)
      YK1=YT(I)
      ZK1=ZT(I)
      CALL PRPLOT(I,XK1,YK1,ZK1,X1,Y1)
   30 CONTINUE
      DO 31 I=1,73
      XK2=XT(I)
      YK2=YT(I)
      ZK2=ZS(I)
      CALL PRPLOT(I,XK2,YK2,ZK2,X1,Y1)
   31 CONTINUE
      STOP
      END


      SUBROUTINE PRPLOT(I,X,Y,Z,X1,Y1)
      COMMON /BLOCD/AL,BE,GA,X2,Y2,Z2,AL1,BE1,GA1,
     *AL2,BE2,GA2,A,B,C,D
      LAMBDA=(A*X+B*Y+C*Z+D)/(A*AL+B*BE+C*GA)
      XP=X-AL*LAMBDA
      YP=Y-BE*LAMBDA
      ZP=Z-GA*LAMBDA
      X1=AL1*(XP-X2)+BE1*(YP-Y2)+GA1*(ZP-Z2)
      Y1=AL2*(XP-X2)+BE2*(YP-Y2)+GA2*(ZP-Z2)
      IF(I.EQ.1) CALL PLOT(X1,Y1,0)
      CALL PLOT(X1,Y1,1)
      RETURN
      END
```

```
      SUBROUTINE CERC2(XC,YC,ZC,R,XP1,YP1,XP2,YP2)
      DIMENSION XT(80),YT(80),ZT(80)
      COMMON /BLOCD/AL,BE,GA,X2,Y2,Z2,AL1,BE1,GA1,
     *AL2,BE2,GA2,A,B,C,D
      PAS=5.
      ALFA=0
      ALF1=0
      I=1
    5 XT(I)=XC+R*COS(ALFA)
      YT(I)=YC+R*SIN(ALFA)
      ZT(I)=ZC
      I=I+1
      ALF1=ALF1+PAS
      ALFA=ALF1*3.1459/180.
      IF(ALF1.LE.360.) GO TO 5
      DO 8 I=1,73
      XK=XT(I)
      YK=YT(I)
      ZK=ZT(I)
      CALL PRPLOT(I,XK,YK-ZK,X1,Y1)
      IF(I.EQ.27) GO TO 6
      IF(I.EQ.63) GO TO 7
      GO TO 8
    6 XP1=X1
      YP1=Y1
      GO TO 8
    7 XP2=X1
      YP2=Y1
    8   CONTINUE
      RETURN
      END
```

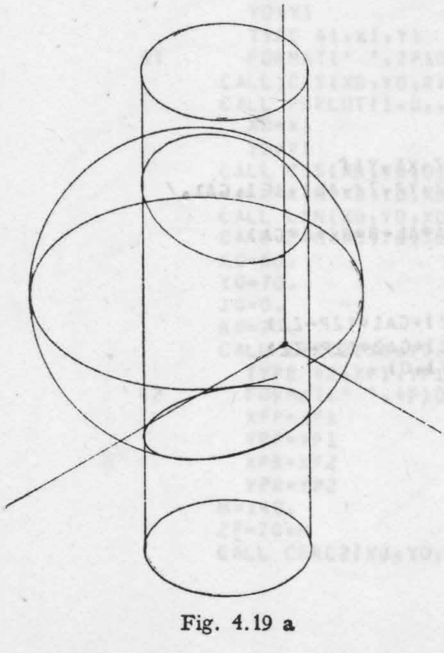

Fig. 4.19 a

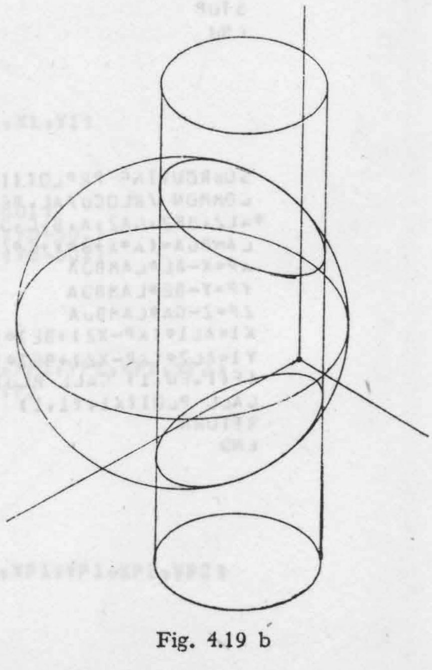

Fig. 4.19 b

Capitolul V

Generalizarea reprezentării spațiului tridimensional pe un spațiu bidimensional

5.1. Generalizarea metodei coordonatelor perspective pe un tablou înclinat oarecare

Metodele teoretice ale perspectivei au un pronunțat caracter practic, iar operațiunile grafice implicate în construcția unei perspective sînt într-o succesiune logică și naturală.

Generalizarea metodei coordonatelor perspective pe un tablou înclinat oarecare presupune, mai întîi, determinarea coordonatelor perspective, în raport cu un triedru tridreptunghiular fix, apoi determinarea acelorași coordonate în raport cu reperul de referință asociat tabloului de perspectivă.

5.1.1. Determinarea coordonatelor perspective absolute

În raport cu triedrul tridreptunghic fix $OXYZ$ se consideră punctul de vedere $\Omega(X_0, Y_0, Z_0)$, planul oarecare reprezentat prin ecuația

$$AX + BY + CZ + D = 0$$

ales ca tablou înclinat de perspectivă și punctele

$P_i(X_i, Y_i, Z_i)$ $i = 1, 2, 3, ..., n$

ale spațiului real sau intermediar (fig. 5.1).

Ecuația razei vizuale care trece prin punctul de vedere $\Omega(X_0, Y_0, Z_0)$ și punctele $P_i(X_i, Y_i, Z_i)$ este reprezentată prin ecuația:

$$\frac{X - X_0}{l} = \frac{Y - Y_0}{m} = \frac{Z - Z_0}{n},$$

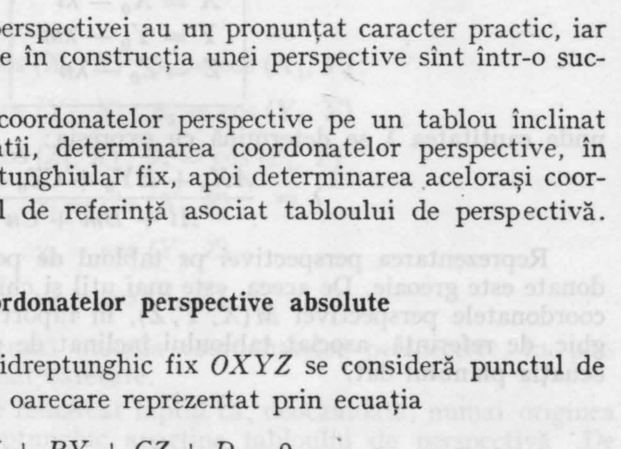

Fig. 5.1

unde cantitățile l, m, n sînt parametrii directori ai dreptei reprezentînd raza vizuală și se calculează cu relațiile:

$$l = \frac{X_i - X_0}{d\Omega P_i}; \quad m = \frac{Y_i - Y_0}{d\Omega P_i}; \quad n = \frac{Z_i - Z_0}{d\Omega P_i}$$

unde s-a notat prin $d\Omega P_i$ distanța dintre punctele în spațiu Ω și P_i determinată prin relația

$$d\Omega P_i = \sqrt{(X_i - X_0)^2 + (Y_i - Y_0)^2 + (Z_i - Z_0)^2}$$

Pentru a găsi coordonatele perspective absolute $M(X, Y, Z)$, trebuie rezolvat sistemul format din ecuația planului și ecuațiile razelor vizuale. După unele transformări elementare se obțin expresiile coordonatelor absolute sub forma:

$$\boxed{\begin{aligned} X &= X_0 - \lambda l \\ Y &= Y_0 - \lambda m \\ Z &= Z_0 - \lambda n \end{aligned}}$$

unde cantitatea λ se determină cu expresia:

$$\lambda = \frac{AX_0 + BY_0 + CZ_0 + D}{Al + Bm + Cn}.$$

Reprezentarea perspectivei pe tabloul de perspectivă prin aceste coordonate este greoaie. De aceea, este mai util și chiar necesar, să fie exprimate coordonatele perspectivei $M(X, Y, Z)$, în raport cu un triedru tridreptunghic, de referință, asociat tabloului înclinat de perspectivă reprezentat prin ecuația planului dat.

5.1.2. Determinarea coordonatelor perspective relative

Fie deci $B_2(X_2, Y_2, Z_2)$ originea triedrului tridreptunghic de referință $B_2X_1Y_1Z_1$, solidal tabloului înclinat de perspectivă (fig. 5.2). Pentru a trece de la sistemul cartezian oarecare $OXYZ$ la sistemul cartezian $B2X1Y1Z1$ se pot utiliza mai multe posibilități oferite de geometria analitică. Se preferă proiectarea ecuației vectoriale a vectorilor ce leagă cele două origini ale sistemelor considerate și punctul de perspectivă:

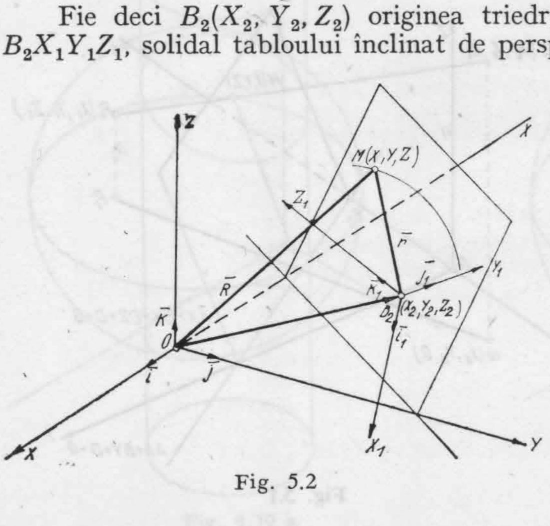

Fig. 5.2

$$\bar{r} = \bar{R} - \bar{r}_2$$

$$X_1\bar{i}_1 + Y_1\bar{j}_1 + Z_1\bar{k}_1 =$$
$$(X - X_2)\,\bar{i} + (Y - Y_2)\,\bar{j} +$$
$$+ (Z - Z_2)\,\bar{k}$$

Proiectînd vectorii sistemului $OXYZ$ pe triedrul $B_2X_1Y_1Z_1$ avem

$$\bar{i} = \bar{i}_1 \cos(\bar{i}, \bar{i}_1) + \bar{j}_1 \cos(\bar{i}, \bar{j}_1) + \bar{k}_1 \cos(\bar{i}, \bar{k}_1) = \\ = \alpha_1 \bar{i}_1 + \beta_1 \bar{j}_1 + \gamma_1 \bar{k}_1$$

Înlocuind și identificînd, se obțin coordonatele perspectivei $M(X_1, Y_1, Z_1)$ în raport cu noul triedru tridreptunghic de referință $B_2X_1Y_1Z_1$ solidal cu tabloul înclinat de perspectivă:

$$\boxed{\begin{aligned} X_1 &= (X - X_2)\,\alpha_1 + (Y - Y_2)\,\beta_1 + (Z - Z_2)\,\gamma_1 \\ Y_1 &= (X - X_2)\,\alpha_2 + (Y - Y_2)\,\beta_2 + (Z - Z_2)\,\gamma_2 \\ Z_1 &= (X - X_2)\,\alpha_3 + (Y - Y_2)\,\beta_3 + (Z - Z_2)\,\gamma_3 \end{aligned}}$$

unde

$$\alpha_1 = \cos(X_1, X);\ \beta_1 = \cos(X_1, Y);$$

$$\alpha_2 = \cos(Y_1, X);\ \beta_2 = \cos(Y_1, Y)$$

$$\alpha_3 = \cos(Z_1, X);\ \beta_3 = \cos(Z_1, Y)$$

$$\gamma_1 = \cos(X_1, Z)$$

$$\gamma_2 = \cos(Y_1, Z)$$

$$\gamma_3 = \cos(Z_1, Z)$$

Aceste relații generalizează metoda coordonatelor perspective, în perspectiva pe un tablou înclinat oarecare.

În aceste relații trebuie remarcat faptul că, deocamdată, numai originea B_2 a noului triedru tridreptunghic aparține tabloului de perspectivă .De aceea, se vor determina mai departe condițiile ca planul $X_1B_2Y_1$ să coincidă cu tabloul înclinat de perspectivă. În acest caz axa B_2Z_1 va fi normala la planul (tabloul) de perspectivă, avînd cosinușii directori dați în expresiile

$$\alpha_3 = \frac{A}{\sqrt{A^2 + B^2 + C^2}};\quad \beta_3 = \frac{B}{\sqrt{A^2 + B^2 + C^2}};$$

$$\gamma_3 = \frac{C}{\sqrt{A^2 + B^2 + C^2}}$$

Ca urmare acestui fapt, a treia ecuație din relațiile anterioare devine.

$$Z_1 = 0$$

și ea poate servi ca o verificare pentru datele introduse în programul de calcul

5.1.3. Determinarea cosinușilor directori $\alpha_i, \beta_i, \gamma_i$

Pentru comoditatea scrierii programului de calcul, este necesară determinarea în prealabil a cosinușilor directori $\alpha_i, \beta_i, \gamma_i$ $(i = 1, 2)$.

Urma tabloului înclinat de perspectivă pe planul XOY se obține pentru $Z = 0$ și ea poate fi aleasă ca axă B_2X_1 a absciselor perspective în tablou.

Această alegere conduce, însă, la necesitatea precizării sensurilor pozitive astfel încît, de exemplu $\sphericalangle B_2X_1, OX) = \sphericalangle$ ascuțit și deci $\alpha_1 > 0$ (fig. 5.3 și 5.4).

Discuția cu privire la acest semn al cosinușilor directori poate fi concentrată în tabela următoare:

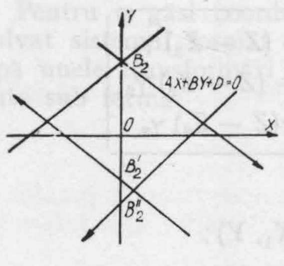

Fig. 5.3

Cadranul	I	II	III	IV
α_1	>0	>0	<0	<0
β_1	<0	>0	>0	<0
γ_1	=0	=0	=0	=0

unde

$$\alpha_1 = \frac{|B|}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

$$\beta_1 = \frac{|A|}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

Pentru determinarea analitică a cosinușilor directori ai axei B_2Y_1 se procedează în felul următor (fig. 5.4).

Axa B_2Y_1 rezultă ca dreapta de intersecție a tabloului înclinat de perspectivă cu un plan vertical trecînd prin punctul $B_2(0, b, 0)$ și în consecință ecuațiile celor două plane vor fi ecuațiile axei B_2Y_1. Considerînd tăieturile planului înclinat de perspectivă pe axele de coordonate ca fiind lungimile a, b, și c, ecuațiile celor două plane sînt:

$$aX - bY + b^2 = 0$$

$$bcX + acY + baZ - abc = 0$$

din care rezultă cu ușurință ecuațiile reduse ale dreptei

$$X = -\frac{a}{c}\,\frac{b^2}{a^2 + b^2}Z;\; X = -\lambda bz$$

sau

$$Y = -\frac{b}{c}\,\frac{a^2}{a^2 + b^2}Z + b;$$

$$Y = -\lambda az + b$$

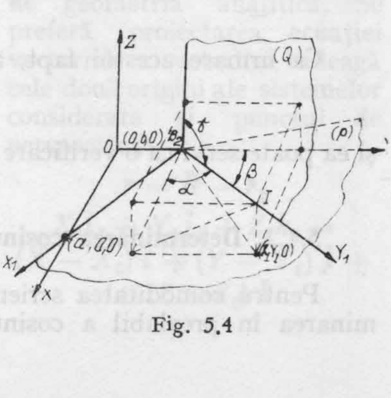

Fig. 5.4

Pentru a determina cosinuşii directori $\alpha_2, \beta_2, \gamma_2$ se intersectează axa B_2Y_1 cu un plan orizontal de cotă $Z = 1/\lambda b$, rezultînd din ecuaţiile reduse, abscisa şi respectiv depărtarea punctului de intersecţie I (fig. 5.4).

$$X_1 = -I; \quad Y_1 = -\frac{a}{b} + b$$

şi deci

$$\alpha_2 = \frac{|a|b^2}{\sqrt{(a^2+b^2)(a^2b^2+a^2c^2+b^2c^2)}}$$

$$\gamma_2 = \sin\theta$$

$$\beta_2 = \frac{|b|a^2}{\sqrt{(a^2+b^2)(a^2b^2+a^2c^2+b^2c^2)}}$$

iar pentru cazul $a = b$:

$$\alpha_2 = \beta_2 = \frac{a}{\sqrt{2(a^2+2c^2)}}$$

unde $\alpha_2, \beta_2, \gamma_2$ sînt definiţi prin relaţiile de mai sus iar θ este unghiul cuprins între tabloul înclinat de perspectivă şi planul XOY al triedrului tridreptunghic fix iniţial sau în termenii geometriei descriptive, unghiul liniei de cea mai mare pantă al tabloului faţă de planul XOY.

În privinţa semnului, acesta se stabileşte conform tabelei de mai jos:

Cosinuşi directori	$\gamma_3 > 0$				$\gamma_3 < 0$			
	I	II	III	IV	I	II	II	IV
α_2	>0	<0	<0	>0	<0	>0	>0	<0
β_2	>0	>0	<0	<0	<0	<0	>0	>0

Cu aceasta studiul generalizării metodei coordonatelor perspective în perspectiva pe un tablou înclinat oarecare poate fi aplicat în programul de calcul al unui calculator electronic.

5.1.4 Observaţia 1. Aceste valori pentru ultimele relaţii pot fi, evident mai puţin precis, determinate şi grafic pe epură (fig. 5.5). Pentru unghiurile $\sphericalangle(X_1,X)$; $\sphericalangle(X_1,Y)$; $\sphericalangle(X_1,Z)$ care conduc la cosinuşii directori α_1; β_1; γ_1 măsurătoarea se poate face direct pe epură, ţinîndu-se seama de semnul dat.

Pentru unghiurile $\sphericalangle(Y_1,X)$; $\sphericalangle(Y_1,Y)$; $\sphericalangle(Y_1,Z) = \frac{\pi}{2} - \theta$, sînt necesare două rabateri pe planul XOY ale punctului (I, i) situat pe o paralelă la linia de cea mai mare pantă a tabloului înclinat de perspectivă dusă prin originea 0. Se observă că $0_1 \perp X_1$ şi că cota $iI = -c$, deci egală în valoare absolută cu tăietura tabloului de perspectivă pe axa OZ. Construind cele două rabateri i_0 şi i_0' ale punctului I, axele de rabatere fiind $-XOX$ şi respectiv $-YOY$ rezultă grafic unghiurile care conduc la valorile de calcul ale cosinuşilor directori α_2, β_2 şi γ_2.

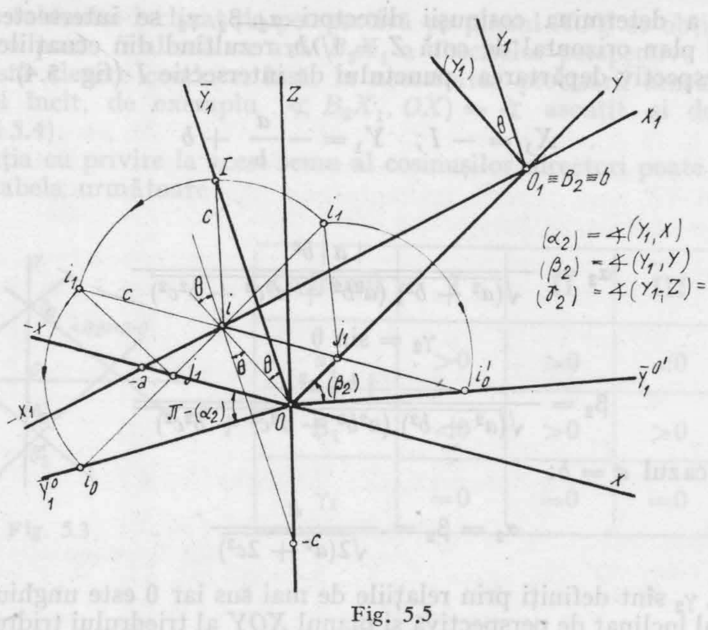

Fig. 5.5

5.1.5 Observația 2. Odată determinate coordonatele punctului $M(X, Y, Z)$ date de relațiile prin care se definește perspectiva punctului $P_i(X_i, Y_i, Z_i)$, $i = 1, 2, \ldots, n$ pe tabloul inclinat de perspectivă, există și altă posibilitate de exprimare a coordonatelor perspective pentru bipunctul perspectiv (X_1, Y_1) în raport cu sistemul de coordonate atașat tabloului de perspectivă.

Astfel, dacă $\sphericalangle \varphi = \sphericalangle(X_1 Y) = \beta_1$ (fig. 5.6): $\sin \varphi = \dfrac{X}{Mm_2}$ din triunghiul $M m_y m_2$.

Mai departe se pot obține succesiv următoarele:

$$\overline{m_2 M} = \frac{X}{\sin\varphi} = \overline{n_1 m_1}$$

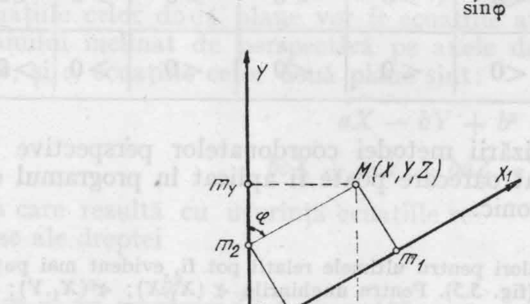

Fig. 5.6

$$X_1 = \overline{O_1 n_1} + \overline{n_1 m_1}$$

$$\overline{O_1 n_1} = \overline{O_1 m_2} \cos\varphi = (Y - b -$$

$$- \overline{m_2 m_y}) \cos \varphi$$

$$\overline{m_2 m_y} = x \operatorname{ctg} \varphi$$

Așadar

$$X_1 = (Y - b - X \operatorname{ctg} \varphi) \cos \varphi + \frac{X}{\sin \varphi}$$

$$Y_1 = \frac{Z}{\sin \theta}$$

unde perspectiva $M(X, Y, Z)$ este dată de coordonatele absolute iar θ este un-

ghiul dintre tablou și planul XOY. Aceste relații generalizează și ele metoda coordonatelor perspective în perspectiva pe un tablou înclinat oarecare. Ele pot înlocui relațiile generale și pot totodată constitui un mijloc util de verificare.

Pentru anumite valori particulare, se pot obține expresii simplificate. De exemplu, pentru $\varphi = 45°$; $\theta = 60°$ rezultă:

$$X_1 = (Y - b - X)\frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{2}{\sqrt{2}} X$$

$$Y_1 = \frac{2}{\sqrt{3}} Z$$

5.1.6 Observația 3. Relațiile care generalizează metoda coordonatelor perspective, în perspectiva pe un tablou înclinat oarecare, pot conduce la două particularizări importante și anume la utilizarea acelorași relații pentru determinarea perspectivei pe un tablou vertical oarecare sau pe un tablou vertical frontal sau orizontal.

5.2. Proiecția centrală sau paralelă a spațiului $S^{(3)}$

5.2.1. Proiecția centrală a spațiului $S^{(3)}$ pe planul P

Se observă că ecuațiile razelor vizuale, ce unesc punctul de vedere $\Omega(X_0, Y_0, Z_0)$ cu punctele $P_i(X_i, Y_i, Z_i)$ ale spațiului $S^{(3)}$ (vezi fig. 5.1), pot avea și forma:

$$\frac{X - X_i}{l} = \frac{Y - Y_i}{m} = \frac{Z - Z_i}{n},$$

care este echivalentă. În mod similar, se pot transforma și celelalte expresii. avem:

$$d\Omega P_i = \sqrt{(X_0 - X_i)^2 + (Y_0 - Y_i)^2 + (Z_0 - Z_i)^2}$$

$$l = \frac{X_0 - X_i}{d\Omega P_i}; \quad m = \frac{Y_0 - Y_i}{d\Omega P_i}; \quad n = \frac{Z_0 - Z_i}{d\Omega P_i}$$

$$\lambda = \frac{AX_i + BY_i + CZ_i + D}{Al + Bm + Cn}.$$

$$X = X_i - l\lambda; Y = Y_i - m\lambda; Z = Z_i - n\lambda.$$

Coordonatele perspective relative rămîn nemodificate, iar determinarea cosinușilor directori ai axelor solidare planului P, în raport cu triedrul fundamental (față de care s-au referit punctele P_i), se face conform 5.1.3.

Relațiile generale stabilesc corespondența univocă între punctele spațiului tridimensional $S^{(3)}$ și punctele planului dat P.

Punctele definite prin coordonatele generale se numesc perspectivele punctelor corespunzătoare din spațiu, iar figura obținută prin unirea lor organizată se numește perspectiva liniară a figurii din spațiu definită de punctele $P_i(X_i, Y_i, Z_i)$.

Dacă pe planul P se proiectează triedrul de referință al punctelor P_i, se obțin pe acest plan trei axe concurente.

Dacă în raport cu acest nou sistem de axe se reprezintă punctele P_i dar la scările obținute prin proiectarea centrală pe același plan dat P, a scării comune axelor triedrului fundamental, se obține reprezentarea axonometrică a spațiului tridimensional dat $S^{(3)}$.

5.2.2. Proiecția paralelă a spațiului $S^{(3)}$ pe planul P

Punctul de vedere $\Omega(X_0, Y_0, Z_0)$ poate fi înlocuit prin direcția Δ, definită prin cosinușii directori α, β, și γ, în raport cu triedrul tridreptunghic fundamental al spațiului $S^{(3)}$.

În condițiile acestor date ecuațiile proiectantelor punctelor P_i și paralele cu direcția Δ (fig. 5.1) sînt date tot de ecuația în care cosinușii directori l, m și n sînt înlocuiți prin α, β și γ ale căror valori sînt date prin enunțul problemei:

$$\frac{X - X_i}{\alpha} = \frac{Y - Y_i}{\beta} = \frac{Z - Z_i}{\gamma}$$

În continuare, din relații se iau în considerare numai ultimele două expresii, în care, de asemenea, cosinușii directori l, m, n, sînt înlocuiți prin cosinușii directori ai direcției date α, β și γ:

$$\lambda = \frac{AX_i + BY_i + CZ_i + D}{\alpha A + \beta B + \gamma C}$$

$X = X_i + \alpha\lambda;\ Y = Y_i + \beta\lambda;\ Z = Z_i + \gamma\lambda$

Coordonatele perspective relative rămîn și în acest caz nemodificate, iar determinarea cosinușilor directori ai axelor solidale planului P în raport cu triedrul fundamental, se face analog. Și în acest caz relațiile stabilesc corespondența univocă între punctele spațiului $S^{(3)}$ și punctele planului dat P.

Punctele definite prin coordonatele generale se numesc perspectivele paralele ale punctelor corespunzătoare din spațiu, iar figura obținută prin unirea lor organizată se numește perspectiva paralelă liniară a figurii din spațiu definită de punctele $P_i(X_i, Y_i, Z_i)$.

În funcție de poziția planului P față de triedrul fundamental și a direcției Δ față de planul P, rezultă proiecțiile ortogonală și respectiv paralelă.

Astfel, dacă $(P) \in (H)$, (V) sau (L) și $\bar{\Delta} \times \bar{k} = 0$, $\bar{\Delta} \times \bar{j} = 0$ sau $\bar{\Delta} \times \bar{i} = 0$ se obține proiecția paralelă ortogonală iar dacă (P) este oarecare iar $\bar{\Delta} \times \bar{N} \neq 0$ (unde N este normala planului P) se obține proiecția paralelă oblică.

Dacă pe planul P se proiectează triedrul de referință al punctelor P_i se obțin pe acest plan trei axe concurente și coplanare. Dacă în raport cu acest nou sistem de axe se reprezintă punctele P_i, dar la scările obținute prin proiectarea paralelă pe același plan dat P, a scării comune axelor triedrului principal se obține reprezentarea axonometrică a spațiului tridimensional dat $S^{(3)}$.

În funcție de poziția relativă plan — triedrul principal și plan — direcția dată Δ se pot obține axonometria ortogonală și axonometria oblică. Astfel, dacă (P) este oarecare și $\bar{\Delta} \times \bar{N} = 0$ se obține reprezentarea axonometrică ortogonală, care în funcție de tăieturile planului P pe axele triedrului principal poate fi izometrică, dimetrică sau anizometrică. Dacă (P) este oa-

recare, iar $\overline{\Delta} \times \overline{N} \neq 0$ se obţine reprezentarea axonometrică oblică care pentru poziţii particulare ale planului P poate fi cavalieră — orizontală sau cavalieră — frontală.

Este util ca poziţiile posibile ale planului de proiecţie P împreună cu cosinuşii directori ai triedrului de referinţă solidal acestui plan şi respectiv ai direcţiei de proiecţie Δ (proiecţia paralelă) să fie sistematizate pe un tablou.

5.2.3. Perspectiva pe tablou înclinat

După poziţia tabloului înclinat de perspectivă în raport cu punctul de vedere şi cu obiectul dat se deosebesc: perspectiva ascendentă (cu punctul de fugă al verticalelor situat deasupra liniei orizontului) şi perspectiva descendentă (cu punctul de fugă al verticalelor situat sub linia orizontului). Perspectiva ascendentă a unui obiect foarte înalt apare în situaţia în care observatorul priveşte construcţia de jos şi destul de aproape.

Dimpotrivă, perspectiva descendentă a unui obiect apare în situaţia în care observatorul priveşte construcţia de sus, sub raze vizuale destul de oblice.

În figurile 5.7 şi 5.8 sînt recapitulate construcţiile de bază care conduc la perspectiva Aa descendentă a unei verticale A_1a_1.

Pe aceste figuri pot fi definite următoarele elemente:

Ω	punctul de vedere din spaţiu
ω	proiecţia orizontală a punctului de vedere (poziţia observatorului)
XX	baza tabloului înclinat de perspectivă (descendentă)
hh	linia orizontului
P	punctul principal (proiecţia ortogonală a punctului de vedere pe tablou)
(P)	punctul pseudoprincipal
F_z	punctul de fugă al verticalelor
M_z	punctul de măsură al verticalelor
U	unghiul dintre tabloul înclinat de perspectivă şi planul orizontal
Ω_0	rabaterea pe tablou a punctului de vedere.
a_t	urma verticalei A_1a_1 pe tablou
a_x	abscisa punctului în raport cu P_x sau cu altă origine de pe xx.
a_xa_1	profunzimea punctului
A_1a_1	cota punctului.

În aceste condiţiuni în tablou (fig. 5.8) dreapta $A_x\,(P)$ este o pseudoprincipală, iar dreptele PA' sau Pa' sînt principale. Dreapta F_za_t este o verticală. Perspectivele A a punctului A_1 din spaţiu şi a a proiecţiei sale orizontale pot fi determinate din intersecţiile respective combinînd cîte două dreptele citate mai sus.

Pentru determinarea perspectivei B a fost utilizat punctul de măsură al verticalelor M_z. Cota b_xK a acestui punct este proiectată din M_z în K_1 pe verticala lui b_x. Perspectiva B se găseşte pe verticala dusă prin perspectiva b şi pe pseudoprincipala $(P)K_1$.

Perspectiva pe tablou înclinat a unui obiect nu necesită alte variante de construcţii geometrice grafice, în afara celor reamintite aici pentru o dreaptă verticală.

Problema se pune, de exemplu, în felul următor:

În raport cu triedrul tridreptunghic fix $OXYZ$ se dă obiectul prismatic cu vîrfurile P_i notate de la 1 la N, punctul de vedere $\Omega(140\,;\,84\,;\,130)$ şi planul

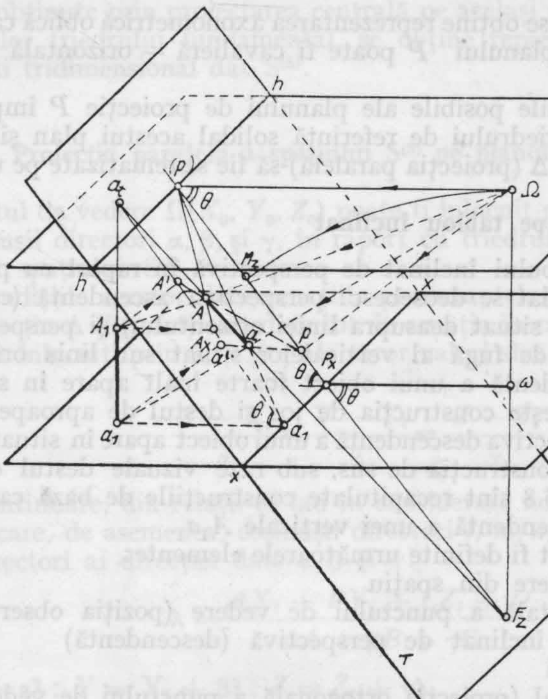

Fig. 5.7

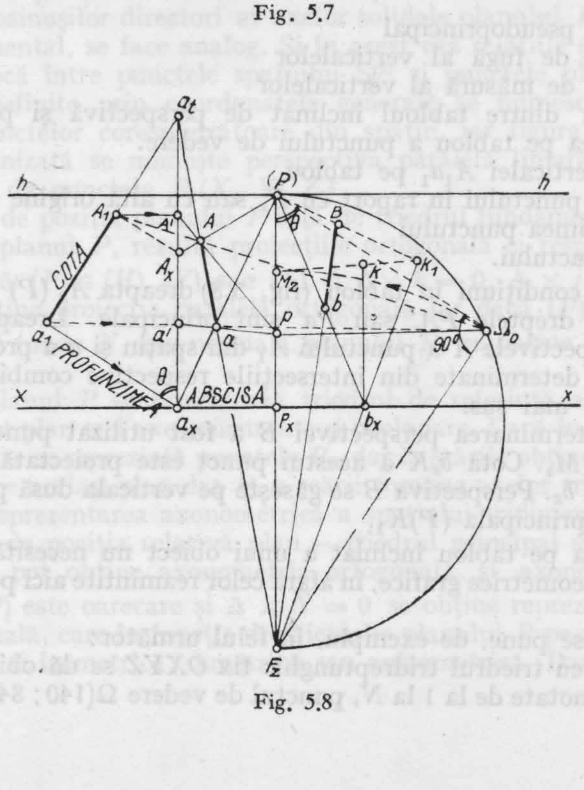

Fig. 5.8

înclinat al tabloului de perspectivă descendentă materializat prin unghiul $\theta = 60°$ față de planul orizontal și prin urma sa orizontală X_1X_1 aleasă perpendiculară pe direcția ωP_{x1}.

Coordonatele punctelor P_i ($i = 1, ..., N$) adică $XP(I), YP(I)$, pot fi cuprinse într-o tabelă de forma următoare:

Punctul P_i $i = 1, N$	Abcisa	Profunzimea	Cota

Baza X_1X_1 a tabloului înclinat de perspectivă intersectează axa Y a profunzimilor (ordonatelor în punctul $0_1 = B_2(0 ; 50 ; 0)$ și face unghiuri de 45° cu sensurile pozitive ale axelor OX și OY. Cu alte cuvinte, tăieturile tabloului înclinat de perspectivă pe muchiile triedrului tridreptunghic fix $OXYZ$ sînt $a = -50$; $b = 50$;

$$c = \frac{ab}{\sqrt{a^2 + b^2}} \operatorname{tg} \theta = -0{,}01635$$

În aceste condițiuni, valorile unghiurilor dintre axele triedrului fix și axele triedrului solidal cu tabloul înclinat de perspectivă, precum și valorile cosinușilor directori respectivi, sînt următoarele:

$$\sphericalangle (X_1 X) = 45° \qquad \alpha_1 = \cos (X_1, X) = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\sphericalangle (X_1, Y) = 45° \qquad \beta_1 = \cos (X_1, Y) = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\sphericalangle (X_1, Z) = 90° \qquad \gamma_1 = \cos (X_1, Z) = 0$$

$$\sphericalangle (Y_1, X) = 111° \qquad \alpha_2 = \cos (Y_1, X) = -0{,}358$$

$$\sphericalangle (Y_1, Y) = 60° \qquad \beta_2 = \cos (Y_1, Y) = 0{,}358$$

$$\sphericalangle (Y_1, Z) = \frac{\pi}{2} - \theta = 30° \qquad \gamma_2 = \cos (Y_1, Z) = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

Valorile unghiurilor, care conduc la cosinușii directori α_2 și β_2 pot fi determinate grafic, pe epură, sau prin calcul, așa cum s-a arătat.

Aceste valori ale cosinușilor directori, odată calculate, sînt valabile pentru orice program de calcul, în orice altă aplicație, în care tabloul înclinat de perspectivă își păstrează caracteristicile sale de poziție date de axa X_1X_1 și unghiul θ al liniei sale de cea mai mare pantă în raport cu planul orizontal.

5.2.4. Perspectiva pe tablou vertical (frontal)

Relațiile care generalizează metoda coordonatelor perspective în perspectiva pe un tablou înclinat oarecare, pot conduce la două particularizări importnate și anume la utilizarea acelorași relații pentru determinarea perspectivei pe un tablou vertical oarecare sau pe un tablou vertical frontal.

În cazul tabloului de perspectivă vertical oarecare planul $X_1B_2Z_1$ se confundă cu planul orizontal XOY, originea $B_2(X_2, Y_2, Z_2)$ devine (fig. 5.2) $B_2(O, Y_2, O)$, iar cosinușii directori:

$$\alpha_1 \neq 0 \quad \alpha_2 = 0 \quad \alpha_3 \neq 0$$

$$\beta_1 \neq 0 \quad \beta_2 = 0 \quad \beta_3 \neq 0$$
$$\gamma_1 = 1 \quad \gamma_2 = 1 \quad \gamma_3 = 0$$

Cu aceste precizări relațiile

$$\boxed{\begin{aligned} X_1 &= X\alpha_1 + (Y - Y_2)\,\beta_1 \\ Y_1 &= Z \\ Z_1 &= \alpha_3 X + \beta_3 (Y - Y_2) \end{aligned}}$$

generalizează metoda coordonatelor perspective în perspectiva pe tablou vertical oarecare.

În cazul cînd tabloul de perspectivă este vertical frontal, deci paralel cu planul XOZ al triedrului tridreptunghic fix $OXYZ$, de asemenea planul $X_1B_2Z_1$ se confundă cu planul orizontal XOY, originea $B_2(X_2, Y_2, Z_2)$ devine $B_2(O, Y_2, O)$, iar cosinușii directori

$$\alpha_1 = 1 \qquad \alpha_2 = \beta_2 = 0 \quad \alpha_3 = \gamma_3 = 0$$
$$\beta_1 = \gamma_1 = 0 \quad \gamma_2 = 1 \qquad \beta_3 = -1$$

cu aceste precizări relațiile devin

$$\boxed{\begin{aligned} X_1 &= X \\ Y_1 &= Z \\ Z_1 &= -(Y - Y_2) = 0 \end{aligned}}$$

Aceste relații generalizează metoda coordonatelor perspective în perspectiva pe tablou vertical frontal.

La relațiile echivalente se poate ajunge și pe altă cale. Astfel, fie sistemul perspectiv de proiecție și punctul A_1a_1 din spațiu (fig. 5.9). Se observă că planul tabloului este divizat în patru cadrane I—IV de linia orizontului hh și de verticala principală P_xP, care este dreapta de intersecție dintre tablou și planul principal de vedere (PPV). Pentru perspectivele A sau a se pot introduce coordonatele perspective X_A și Y_A.

Se introduc următoarele notații (fig. 5.10)

d — distanța principală,

h — înălțimea orizontului,

ρ — distanța punctului A_1a_1 dat la planul neutru,

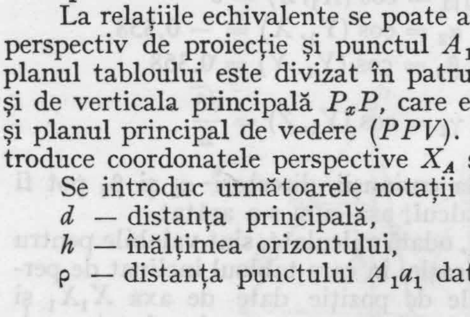

Fig. 5.9

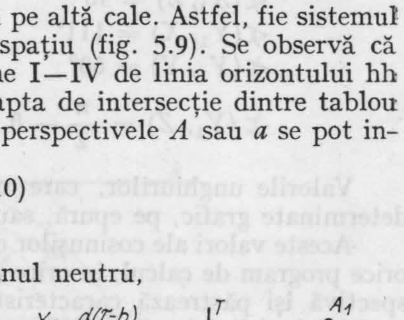

Fig. 5,10

λ — distanța punctului A_1a_1 dat față de planul principal de vedere,
τ — cota punctului A_1a_1 dat față de planul orizontal.

În aceste condițiuni, din asemănarea triunghiurilor $\Delta\Omega AP \sim \Delta\Omega A_1B$ și $\Delta\omega P_xa_x \sim \Delta\omega ba_1$ rezultă

$$\frac{\tau - h}{Y_A} = \frac{\rho}{d}; \quad \frac{\lambda}{X_A} = \frac{\rho}{d} \text{ de unde } \boxed{Y_A = \frac{d(\tau - h)}{\rho}}$$

$$\text{și respectiv } \boxed{X_A = \frac{d\lambda}{\rho}}$$

Evident, pentru punctele planului orizontal (ca a_1) cota Z este zero. Calculînd cu semnele respective coordonatele perspective X_A și Y_A ale unui punct din spațiu se obține în tablou poziția perspectivei acestui punct. Aceste elemente vor fi reconsiderate în paragraful 5.8.1. referitor la vizualizarea obiectelor spațiale unde tabloul de perspectivă T va fi asimilat cu ecranul display.

Întrucît trasarea perspectivei pe un tablou vertical presupune numai o poziție particulară a tabloului de perspectivă în raport cu triedrul tridreptunghic fix, restul datelor rămînînd nemodificate, caracterul de generalitate al relațiilor perspective se păstrează.

Avem însă

$$GAMA1 = 0; \; ALFA2 = 0; \; BETA2 = 0;$$

$$GAMA2 = 1; \; C = 0$$

5.2.5. Perspectiva pe un tablou orizontal

Relațiile care generalizează metoda coordonatelor perspective în perspectiva pe un tablou înclinat oarecare pot conduce, de asemenea, la o particularizare importantă pentru determinarea perspectivei pe un tablou orizontal plan.

În acest caz, planul $X_1B_2Y_1$ devine paralel cu planul XOY (fig. 5.11)., iar cosinușii directori au valorile următoare:

$$\alpha_1 = 1 \quad \alpha_2 = 0$$
$$\beta_1 = 0 \quad \beta_2 = 1$$
$$\gamma_1 = 0 \quad \gamma_2 = 0$$

De asemenea, coordonatele originii B_2 sînt $X_2 = Y_2 = 0; \; Z_2 = k$. Pentru tabloul de perspectivă orizontal

$$A = B = 0; \; C = \frac{1}{k}; \; D = -1$$

Deoarece

$$X_1 = \alpha_1(X - X_2) + \beta_1(Y - Y_2) + \gamma_1(Z - Z_2)$$
$$Y_1 = \alpha_2(X - X_2) + \beta_2(Y - Y_2) + \gamma_2(Z - Z_2)$$

și

$$X = X_0 - \lambda l$$

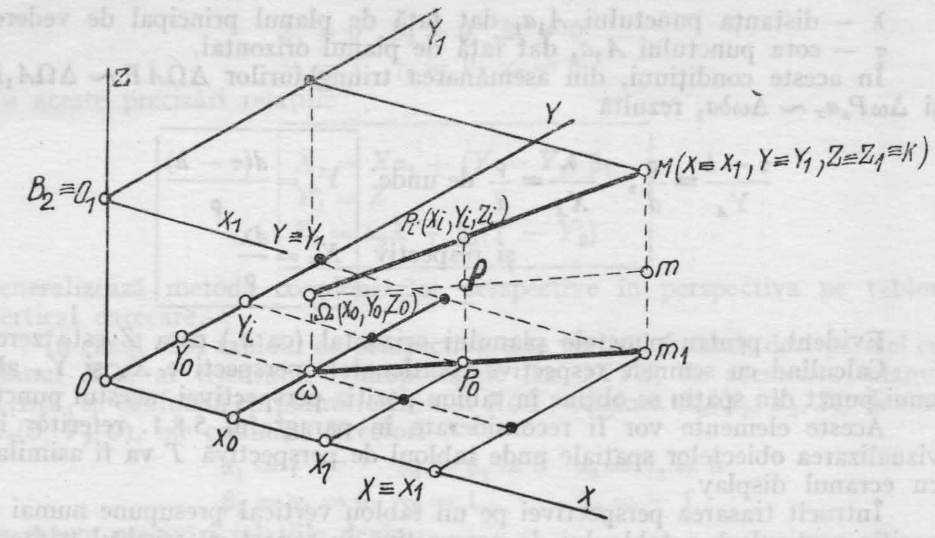

Fig. 5.11

$$Y = Y_0 - \lambda m \quad \text{unde} \quad \lambda = \frac{AX_0 + BY_0 + CZ_0 + D}{Al + Bm + Cn}$$

$$Z = Z_0 - \lambda n$$

Semnificațiile notațiilor fiind cunoscute, rezultă:

$$\lambda = \frac{\frac{1}{k} Z_0 - 1}{\frac{1}{k}\, n} = \frac{Z_0 - k}{n} = \frac{\frac{Z_0 - k}{Z_i - Z_0}\, d\Omega P_i}{d\Omega P_i} = \frac{Z_0 - k}{Z_i - Z_0}$$

cu aceste precizări se obține în final

$$\boxed{\begin{aligned} X_1 &= X_0 - \frac{X_1 \quad X_0}{Z_i - Z_0}(Z_0 - k) \\ Y_1 &= Y_0 - \frac{Y_i - Y_0}{Z - Z_0}(Z_0 - k) \\ Z_1 &= k \end{aligned}}$$

Aceste relații generalizează metoda coordonatelor perspective în perspectiva pe un tablou orizontal plan.

La aceleași relații se poate ajunge și direct, fără particularizarea relațiilor generale, dacă se aplică asemănarea triunghiurilor din figura 5.11 Astfel,

$$\frac{Z_1 - Z_0}{Z_i - Z_0} = \frac{X_1 - X_0}{X_i - X_0} = \frac{Y_1 - Y_0}{Y_i - Y_0}.$$

de unde rezultă exact relațiile de mai sus exprimînd X_1 și Y_1.

Se vor modifica însă parametrii care fixează poziția, tabloului de perspectivă în felul următor:

$$A = 0; \quad B = 0; \quad C = \frac{1}{k}; \quad D = -1$$

$$ALFA1 = 1; \quad BETA1 = 0; \quad GAMA1 = 0$$
$$ALFA2 = 0; \quad BETA2 = 1;$$
$$GAMA2 = 0.$$

5.3. Formularea problemei trasării perspectivei

Trasarea perspectivei unuia sau a mai multor obiecte poate fi considerată constînd dintr-un set de linii drepte sau curbe unind un set dė puncte date sau calculate. Datele pot fi considerate constînd din:

— O listă L a coordonatelor tridimensionale în raport cu un sistem tridreptunghiular fix și care reprezintă punctele prin care trec liniile sau curbele ce delimitează conturul obiectului sau obiectelor a căror perspectivă urmează a fi desenată.

— O listă a liniilor ce unesc coordonatele din lista anterioară, linia fiind specificată prin numerele de referință corespunzătoare punctelor sale extreme.

— Coordonatele, punctului sau punctelor de vedere (poziția ochiului observatorului) în raport cu sistemul de referință tridreptunghiular fix.

— Coeficienții A, B, C, D, ai ecuației planului pe care urmează a se trasa perspectiva, împreună cu cosinușii directori ai axelor triedrului solidal cu planul perspectivei în raport cu axele triedrului fix.

Cunoscîndu-se aceste date se cere trasarea perspectivei unui sau mai multor obiecte (poliedre, curbe, suprafețe, etc.) ale căror coordonate sînt date în ista L pe un plan dat prin coeficienții A, B, C, D, de mai sus.

5.3.1. Notații cu caracter general pentru întocmirea programului de calculator

$XP(I)$, $YP(I)$, $ZP(I)$	Coordonatele punctelor obiectului vizat.
$X0$, $Y0$, $Z0$	Coordonatele observatorului
$X2$, $Y2$, $Z2$	Coordonatele originii triedrului solidal cu planul tabloului
A, B, C, D	Coeficienții ecuației planului tablou de perspectivă
$ALFA1$, $ALFA2$, $BETA1$, $BETA2$, $GAMA1$, $GAMA2$,	Cosinușii directori ai axelor triedrului solidal cu planul perspectivei
N	Numărul total de puncte vizate
$M = \frac{N}{2}$	Jumătatea numărului de puncte vizate
DVP	Distanța de la punctul vizat la observator
CL, CM, CN	Cosinușii directori ai lui DVP
$LAMBDA$	Raport variabil cu punctul vizat
X, Y, Z	Coordonatele perspectivei punctului în raport cu triedrul fix

X1(I), Y1(I), Z1(I)	Idem în raport cu triedrul solidal planului perspectivei
TRAS	Este variabilă întreagă ce poate lua valorile „*1*" sau „*0*" după cum se cheamă sau nu subrutina **TRASXY.** (Acest subprogram **TRASXY** va fi prezentat în paragraful 5.4.2).
AL, BE, GA	Cosinuşii directori ai direcţiei de proiectare Δ în raport cu axele triedrului principal pentru proiecţia paralelă
PROP sau *IZOM*	Variabilă întreagă ce poate lua valorile „*1*" sau „*0*" cum se calculează proiecţia paralelă sau proiecţia centrală (în ambele cazuri perspectiva liniară sau convenţională).

În cazul trasării perspectivelor convenţionale punctelor *XP(I)*, *YP(I)*, *ZP(I)*, ce definesc corpul geometric considerat, — li se adaugă originea triedrului fundamental şi punctele ce marchează tăieturile planului *P* pe acest triedru.

5.3.2. Program principal PROP CENT sau IZOM pentru perspectiva paralelă oarecare, centrală sau izometrică

```
  DETERMINAREA SI TRASAREA PERSPECTIVEI CENTRALA,A PERSPECTIVEI
  PARALELE OARECARE SAU A PERSPECTIVEI AXONOMETRICE IZOMETRICE
  DEFINE FILE *1=1,*2=3
      DIMENSION XP(800),YP(800),ZP(800),X1(800),Y1(800)
      REAL*4 NP,LAMBDA
      INTEGER N,PROP
      READ(1,101) N,PROP
  101 FORMAT(I4,I2)
C PENTRU PERSPECTIVA CENTRALA PROP=0 IAR AL=BE=GA=0.0
C PENTRU PERSPECTIVA PARALELA OARECARE PROP=1 IAR
C       AL = 0.85        BE = 0.500        GA = 0.450
C PENTRU AXONOMETRIA IZOMETRICA PROP=1 IAR AL=BE=GA=0.578
      READ(1,102) X0,Y0,Z0,X2,Y2,Z2,A,B,C,D,AL1,BE1,GA1,AL2,BE2,GA2,
     *AL,BE,GA
  102 FORMAT(8F10.4)
      WRITE(3,201) N,X0,Y0,Z0,X2,Y2,Z2,A,B,C,D,AL1,BE1,GA1,AL2,BE2,GA2,
     *AL,BE,GA
  201 FORMAT('0','DETERMINAREA PROIECTIEI CUNOSCIND'/' ','N=',I4,1X,'X0=
     1',F9.3,1X,'Y0=',F9.3,1X,'Z0=',F9.3,1X,'X2=',F9.3/' ','Y2=',F9.3,1X
     2,'Z2=',F9.3,1X,'A=',F9.3,1X,'B=',F9.3,1X,'C=',F9.3/' ','D=',F9.3,1
     3X,'AL1=',F9.3,1X,'BE1=',F9.3,1X,'GA1=',F9.3/' ','AL2=',F9.3,1X,'BE
     42=',F9.3,1X,'GA2=',F9.3/' ','AL=',F9.3,1X,'BE=',F9.3,1X,'GA=',F9.3
     5//' ',2X,'I',17X,'X1(I)',16X,'Y1(I)'//)
      M=N/2
      DO 10 I=1,N
   10 READ 11,XP(I),YP(I),ZP(I)
   11 FORMAT(3F6.1)
      DO 20 I=1,N
      IF(PROP.NE.1) GO TO 15
C     PERSPECTIVA PARALELA OARECARE SAU IZOMETRIA
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*AL+B*BE+C*GA)
      X=XP(I)-AL*LAMBDA
      Y=YP(I)-BE*LAMBDA
      Z=ZP(I)-GA*LAMBDA
      GO TO 13
C     PERSPECTIVA CENTRALA
   15 DVP=SQRT((X0-XP(I))**2+(Y0-YP(I))**2+(Z0-ZP(I))**2)
      CL=(X0-XP(I))/DVP
      CM=(Y0-YP(I))/DVP
      CN=(Z0-ZP(I))/DVP
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*CL+B*CM+C*CN)
      X=XP(I)-CL*LAMBDA
      Y=YP(I)-CM*LAMBDA
      Z=ZP(I)-CN*LAMBDA
C     COORDONATELE PERSPECTIVE ALE PUNCTULUI
   13 X1(I)=AL1*(X-X2)+BE1*(Y-Y2)+GA1*(Z-Z2)
      Y1(I)=AL2*(X-X2)+BE2*(Y-Y2)+GA2*(Z-Z2)
   20 WRITE (3,202)I,X1(I),Y1(I)
  202 FORMAT('0',I4,2(14X,F7.1))
      STOP
      END
```

Din acest program vor fi derivate programe pentru desenarea automată la plotter sau la imprimanta grafică a curbelor și suprafețelor exprimate prin ecuații explicit sau parametric.

5.4. Reprezentarea perspectivă pe imprimantă a curbelor și suprafețelor pentru o primă aproximare

5.4.1. Subprogramul CALCF

Acest subprogram calculează coordonatele punctelor situate pe o curbă sau pe o familie de curbe de pe o suprafață considerînd secțiunile în suprafața definită de o funcție de 2 variabile, cu 1000 de puncte în domeniul de definiție $A1, A2$, pentru x și $B1, B2$ pentru y. Pasul CW de creștere pentru x poate fi diferit de pasul DW de creștere pentru y. Acestea sînt de fapt datele de intrare la care se adaugă funcția $ZP(M)$ unde am notat $XP(M) = G$ și $YP(M) = H$.

Forma apelului este:

CALL CALCF(A1, A2, B1, B2, CW, DW, XP, YP, ZP)

unde datele de ieșire (valorile funcției) sînt XP, YP, ZP. Listarea subprogramului **CALCF** este următoarea:

```
      SUBROUTINE CALCF(A1,A2,B1,B2,CW,DW,XP,YP,ZP)
      DIMENSION XP(1000),YP(1000),ZP(1000)
C     ELEMENTELE INTRODUSE SINT:
C       - A1,A2 = DOMENIUL DE DEFINITIE PT X
C       - B1,B2 =DOMENIUL DE DEFINITIE PT Y
C       - CW    = PASUL DE CRESTERE PT X
C       - DW    = PASUL DE CRESTERE PT Y
      PC=(A2-A1)/CW
      PD=(B2-B1)/DW
      MC=IFIX(PC)
      ND=IFIX(PD)
      G=A1
      H=B1
      M=0
      DO 131 I=1,MC
      DO 130 J=1,ND
      M=M+1
      E1=6-8*G+3*G*G
      E2=1-8*G+12*G*G-8*G*G*G+G*G*G*G
      E3=-1+16*G-42*G*G+44*G*G*G-14*G*G*G*G
      ZP(M)=G*G*E1+2*H*E2+H*H*E3
      XP(M)=G
      YP(M)=H
      H=H+DW
  130 CONTINUE
      H=A1
      G=G+CW
  131 CONTINUE
      WRITE(3,140)
  140 FORMAT(1H,10X,'VALORILE FUNCTIEI')
      WRITE(3,150)
  150 FORMAT(1H,5X,'    X          Y          Z     ')
      DO 171 J=1,M
      WRITE(3,170) XP(J),YP(J),ZP(J)
  170 FORMAT(5X,3F7.2)
  171 CONTINUE
      WRITE(3,180)
  180 FORMAT(///1H0,'GATA')
      RETURN
      END
```

Pentru utilizarea subprogramului **CALCF** se introduce acesta în programul principal **PROP**, **CENT** sau **IZOM** care determină și trasează perspectiva paralelă oarecare, perspectiva centrală sau perspectiva axonometrică a șirului de puncte ce definește o curbă de secțiune în suprafață.

Pentru subprogramul de trasare **TRASXY** se pot folosi numai valorile pozitive ale domeniului. Valorile negative pot fi înlăturate printr-o translație.

5.4.2. Subprogramul TRASXY

Acest subprogram determină calculatorul să realizeze trasarea în trepte, a oricăreia dintre perspective: pe tablou oarecare, vertical, frontal, sau cilindric.

Valorile coordonatelor perspective, obținute pe calculator în baza instrucțiunilor cuprinse în programul principal urmează a fi reprezentate grafic, de unde rezultă și formularea problemei:

Avînd masivele $X1(I)$ și $Y1(I)$ de dimensiuni ce corespund numărului de puncte vizate N, să se efectueze reprezentarea lor grafică (pe imprimantă).

Notațiile admise sînt următoarele:

IMPR	Masiv de lungime 101 semicuvinte (100 puncte plus originea) cu ajutorul căruia se imprimă o linie din reprezentarea grafică.
BLANK, SEMN, ILIT, LIN, PLUS.	Sînt nume de variabile întregi cu lungimea 2 (ocupă două locații în memorie) și se inițializează prin caracterele sau semnele: &, *, *I*, —, +, Astfel:
BLANK „&"	Servește la inițializarea masivului *IMPR*.
SEMN „*"	Este un semn special ce servește la reprezentarea punctelor.
ILIT „*I*"	Este caracterul cu care se reprezintă axa ordonatelor.
LIN „—"	Este semnul ce reprezintă axa abciselor.
PLUS „+"	Este semnul ce reprezintă originea axelor.
XMIN, YMIN	Reprezintă punctele de intrare într-un sistem de axe rectangulare (*X*1, *Y*1) translatat.
N	Numărul punctelor reprezentate în perspectivă. —
X, Y	Sînt argumente fictive care, vor căpăta prin enunțul **CALL** valorile masivelor *X*1 și *Y*1 calculate în programul chemător.
XMAX, XMIN, YMAX, YMIN	Reprezintă valorile maxime respectiv minime pe care le pot lua variabilele fictive *X* și *Y*.
AX, AY	Reprezintă amplitudinea variațiilor lui *X* și respectiv *Y*.
SC	Reprezintă valoarea maximă a uneia dintre amplitudinele de mai sus.
IX, IY	Reprezintă masivele în care se trec coordonatele punctelor de reprezentat în sistemul de axe în care se va face reprezentarea. Variabilele indicate din acest masiv au lungimea 2 și sînt întregi.
SCX, SCY	Sînt scările pentru variabilele *X* și respectiv *Y* și se ține seama de faptul că pentru *X* sînt prevăzute 100 de intervale, iar pentru *Y* numai 80.

MAXX, MAXY — Reprezintă amplitudinele maxime ale variabilelor *IX* și respectiv*IY*.

SUBROUTINE ORD — Este un subprogram cu ajutorul căruia se ordonează punctele după valorile crescătoare ale variabilei *Y* și în care se trec cu coordonatele celor *N*, puncte sub forma de 2 masive.

DATA IMPR /101' — '/Este un enunț utilizat pentru inițializarea masivului *IMPR* cu caracterul vid.

INTER — Este o variabilă care indică modul în care se parcurge programul prin enunțul **GO TO** calculat. Are rolul unui comutator ce poate fi trecut într-una din cele două poziții controlînd parcurgerea programului.

VMAX șiVMIN — Sînt funcțiuni ce calculează valoarea maximă și respectiv minimă dintr-un șir de valori date într-un masiv.

Ordinea de introducere a datelor este

*X*1, *Y*1, *N*

iar informația extrasă la ieșire este

XMIN, XMAX, YMAX, YMIN,

împreună cu trasarea perspectivă prin puncte.

Listarea subprogramului **TRASXY** este următoarea:

```
      SUBROUTINE TRASXY (X,Y,N)
      INTEGER*2 BLANK,SEMN,ILIT,LIN,IX(1000),IY(1000),IMPR(101),PLUS
      DIMENSION X(N),Y(N)
      DATA BLANK,SEMN,ILIT,LIN,PLUS/' ','*','I','-','+'/
      DATA IMPR/101*' '/
      XMAX=VMAX(X,N)
      XMIN=VMIN(X,N)
      YMAX=VMAX(Y,N)
      YMIN=VMIN(Y,N)
      AX=XMAX-XMIN
      AY=YMAX-YMIN
      SC=AMAX1(AX,AY)
      SCX=SC/100.
      SCY=SC/80.
      MAXY=AY/SCY+1.5
      MAXX=AX/SCX+1.5
      DO 10 I=1,N
      IX(I)=(X(I)-XMIN)/SCX+1.5
   10 IY(I)=(Y(I)-YMIN)/SCY+1.5
      CALL ORD(IY,IX,N)
      NV=N
      WRITE (3,101) YMAX
      MY=MAXY
   17 DO 11 J=2,MAXX
   11 IMPR(J)=BLANK
      IMPR(1)=ILIT
      IF(IY(NV).NE.MY) GO TO 13
   12 IND=IX(NV)
      IMPR(IND)=SEMN
      NV=NV-1
      IF(IY(NV).EQ.IY(NV+1)) GO TO 12
   13 WRITE (3,102) (IMPR(J),J=1,MAXX)
      MY=MY-1
      IF(MY.NE.1) GO TO 17
      NV=NV+1
   18 DO 14 J=2,MAXX
   14 IMPR(J)=LIN
      IMPR(1)=PLUS
   15 NV=NV-1
      IND=IX(NV)
      IMPR(IND)=SEMN
      IF(NV.GT.1) GO TO 15
   16 WRITE(3,103)YMIN,(IMPR(J),J=1,MAXX)
      WRITE (3,104) XMIN,XMAX
  101 FORMAT('1','YMAX=',F12.5)
  102 FORMAT(' ',18X,101A1)
  103 FORMAT(' ','YMIN=',F12.5,1X,101A1)

  104 FORMAT('0',12X,'XMIN=',F12.5,30X,'XMAX=',F12.5)
      RETURN
      END
```

```
      SUBROUTINE ORD (X,Y,N)
      INTEGER*2 X(N),Y(N),SALV
      WRITE(3,5) (X(I),I=1,N)
    5 FORMAT(' ',8F10.3)
      INTER=1
      N1=N-1
      DO 3 K=1,N1
      GO TO (1,4),INTER
    1 INTER=2
      MAX=N-K
      DO 3 J=1,MAX
      IF(X(J)-X(J+1)) 3,3,2
    2 SALV=X(J)
      X(J)=X(J+1)
      X(J+1)=SALV
      SALV=Y(J)
      Y(J)=Y(J+1)
      Y(J+I)=SALV
      INTER=1
    3 CONTINUE
      WRITE(3,5) (X(I),I=1,N)
    4 RETURN
      END
```

```
      FUNCTION VMIN (A,N)
      DIMENSION A(N)
      VMIN=A(1)
      DO 10 L=2,N
      IF(A(L).LT.VMIN) VMIN=A(L)
   10 CONTINUE
      RETURN
      END
```

```
      FUNCTION VMAX (A,N)
      DIMENSION  A(N)
      VMAX=A(1)
      DO 10 L=2,N
      IF(A(L).GT.VMAX) VMAX=A(L)
   10 CONTINUE
      RETURN
      END
```

5.4.3 Subprogramul CALCFU

Acest subprogram este o particularizare a programului **CALCF** şi are ca scop reprezentarea în ortogonal a unei funcţii $y = f(x)$. El este foarte util în aplicaţii şi de aceea a fost luat în considerare în cadrul acestui capitol.

Listarea programului **CALCFU** este următoarea:

```
C       PROGRAM PENTRU REPREZENTAREA
C       FUNCTIEI Y=F(X)
      DIMENSION XP(1000),YP(1000)
      READ(105,50) A1,A2,CW
      PC=(A2-A1)/CW
   50 FORMAT(9X,3F7.2)
      WRITE(108,55) A1,A2,CW
   55 FORMAT(1X,'123456789',3(/,F7.2))
      MC=IFIX(PC)
      MC=MC+1
      G=A1
      M=0
      DO 131 I=1,MC
      M=M+1
      YP(M)=G**2+2*G+1
      XP(M)=G
      G=G+CW
  131 CONTINUE
      WRITE(108,140)
  140 FORMAT(1H,10X,'VALORILE FUNCTIEI')
      WRITE(108,150)
  150 FORMAT(1H,5X,'    X         Y ')
      DO 171 J=1,M
      WRITE(108,170) XP(J),YP(J)
  170 FORMAT(5X,2F7.2)
  171 CONTINUE
      STOP
      END
```

5.4.4 Aplicaţii. Suprafeţe desenate pe imprimanta obişnuită. Figurile 5,12a,b,c,d

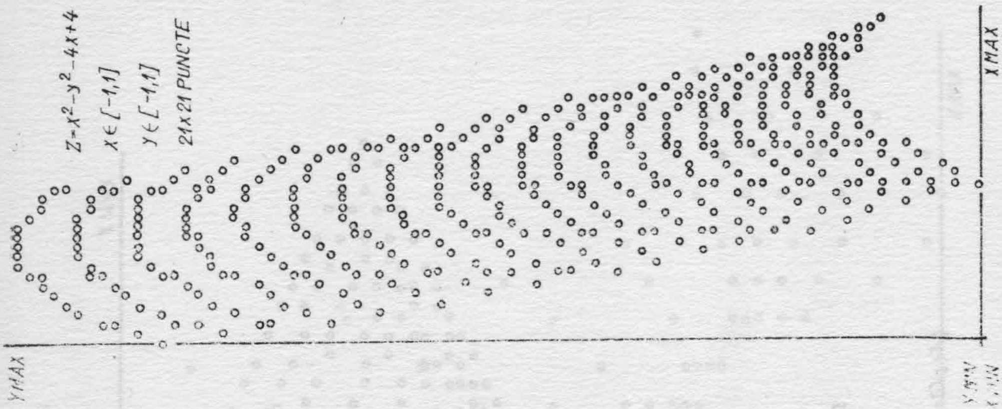

Fig. 5.12 b

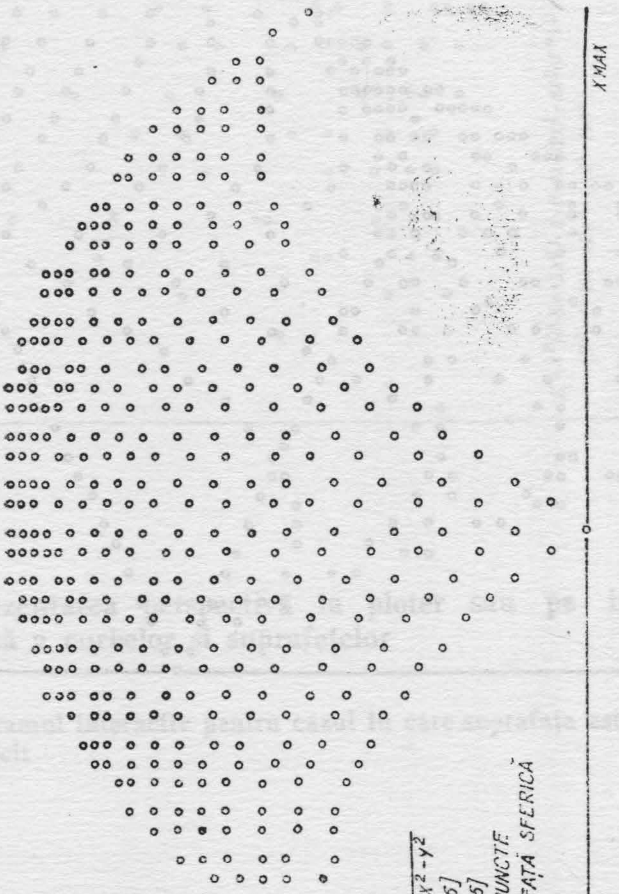

Fig. 5.12 a

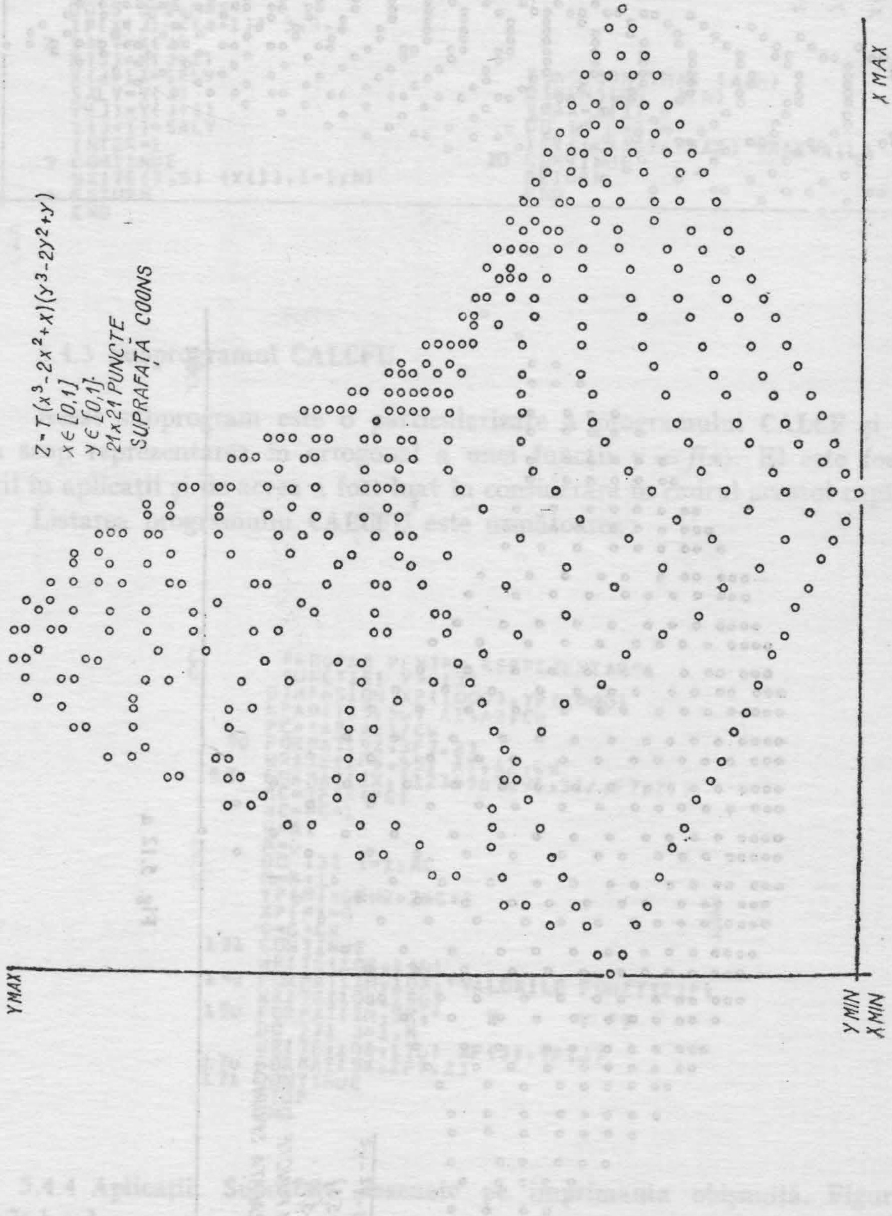

Z=T(x^3-2x^2+x)(y^3-2y^2+y)
x∈[0,1]
y∈[0,1]
21x21 PUNCTE
SUPRAFATĂ COONS
YMAX
X MAX
Y MIN
X MIN

Fig. 5.12 c

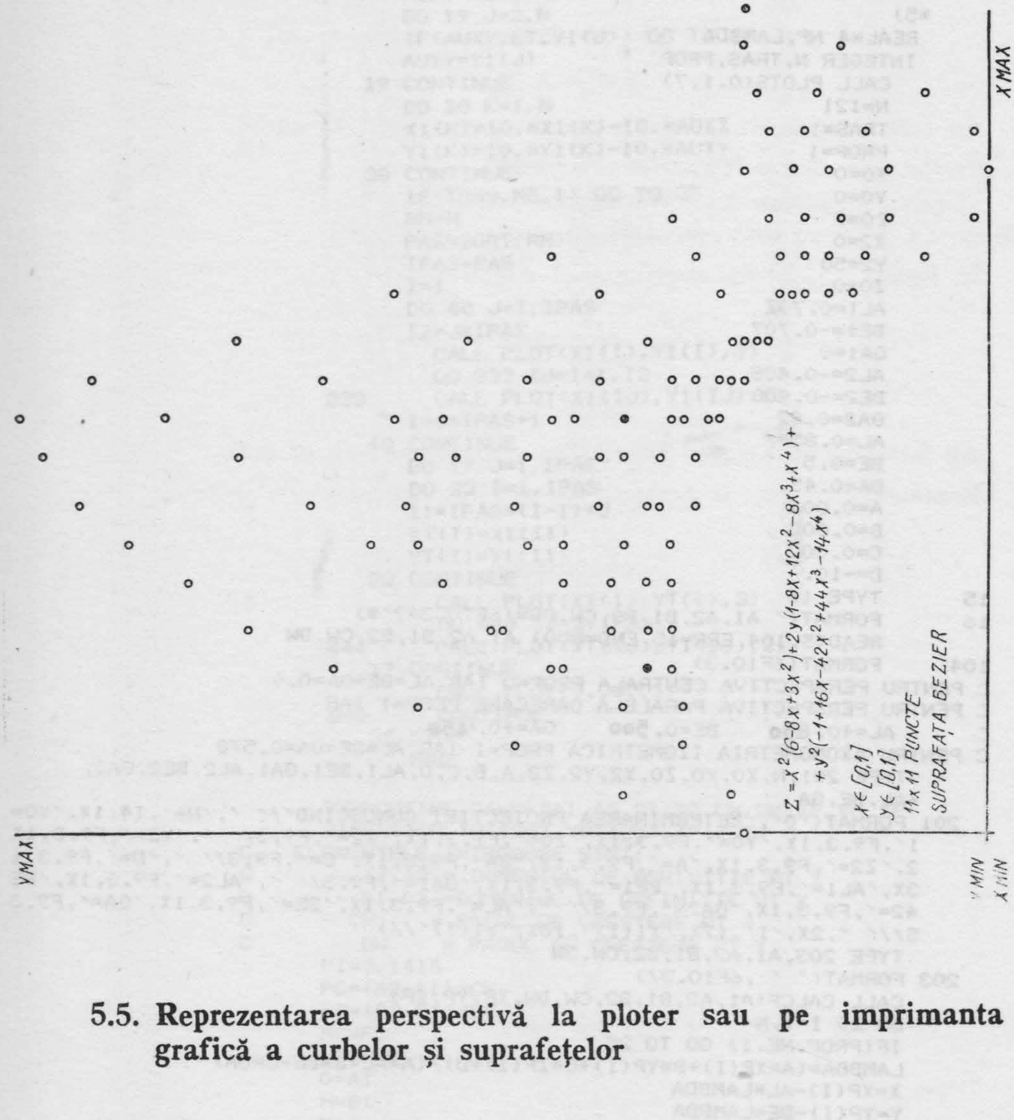

Fig. 5.12 d

5.5. Reprezentarea perspectivă la ploter sau pe imprimanta grafică a curbelor şi suprafeţelor

5.5.1 Programul interactiv pentru cazul în care suprafaţa este exprimată explicit

```
      DIMENSION XP(125),YP(125),ZP(125),X1(125),Y1(125),XT(25),YT(2
     *5)
      REAL*4 NP,LAMBDA
      INTEGER N,TRAS,PROP
        CALL PLOTS(0,1,7)
        N=121
        TRAS=1
        PROP=1
        XO=0
        YO=0
        ZO=0
        X2=0
        Y2=50
        ZO=0
        AL1=0.707
        BE1=-0.707
        GA1=0
        AL2=-0.408
        BE2=-0.408
        GA2=0.82
        AL=0.85
        BE=0.5
        GA=0.45
        A=0.002
        B=0.002
        C=0.002
        D=-10.
15      TYPE 16
16      FORMAT(' A1,A2,B1,B2,CW,DW=(6F10.3)?'$)
        READ(5,104,ERR=15,END=800) A1,A2,B1,B2,CW,DW
104     FORMAT(6F10.3)
C PENTRU PERSPECTIVA CENTRALA PROP=0 IAR AL=BE=GA=0.0
C PENTRU PERSPECTIVA PARALELA OARECARE PROP=1 IAR
C     AL=+0.850   BE=0.500    GA=+0.450
C PENTRU AXONOMETRIA IZOMETRICA PROP=1 IAR AL=BE=GA=0.578
      TYPE 201,N,XO,YO,ZO,X2,Y2,Z2,A,B,C,D,AL1,BE1,GA1,AL2,BE2,GA2,
     *AL,BE,GA
  201 FORMAT('0','DETERMINAREA PROIECTIEI CUNOSCIND'/' ','N=',I4,1X,'XO=  XO= =
     1',F9.3,1X,'YO=',F9.3,1X,'ZO=',F9.3,1X,'X2=',F9.3/' ','Y2=',F9.3,1X  ,F9.X
     2,'Z2=',F9.3,1X,'A=',F9.3,1X,'B=',F9.3,1X,'C=',F9.3/' ','D=',F9.3,1    ,1
     3X,'AL1=',F9.3,1X,'BE1=',F9.3,1X,'GA1=',F9.3/' ','AL2=',F9.3,1X,'BE  XO=BE
     42=',F9.3,1X,'GA2=',F9.3/' ','AL=',F9.3,1X,'BE=',F9.3,1X,'GA=',F9.3  ,F9.3
     5//' ',2X,'I',17X,'X1(I)',16X,'Y1(I)'//)
      TYPE 203,A1,A2,B1,B2,CW,DW
  203 FORMAT(' ' ,6F10.3/)
      CALL CALCF(A1,A2,B1,B2,CW,DW,XP,YP,ZP)
      DO 20 I=1,N
      IF(PROP.NE.1) GO TO 25
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*AL+B*BE+C*GA)
      X=XP(I)-AL*LAMBDA
      Y=YP(I)-BE*LAMBDA
      Z=ZP(I)-GA*LAMBDA
      GO TO 23
   25 DVP=SQRT((XO-XP(I))**2+(YO-YP(I))**2+(ZO-ZP(I))**2)
      CL=(XO-XP(I))/DVP
      CM=(YO-YP(I))/DVP
      CN=(ZO-ZP(I))/DVP
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*CL+B*CM+C*CN)
      X=XP(I)-CL*LAMBDA+8
      Y=YP(I)-CM*LAMBDA+8
      Z=ZP(I)-CN*LAMBDA+10
   23 X1(I)=AL1*(X-X2)+BE1*(Y-Y2)+GA1*(Z-Z2)
      Y1(I)=AL2*(X-X2)+BE2*(Y-Y2)+GA2*(Z-Z2)
   20 CONTINUE
      AUXX=X1(1)
      DO 18 J=2,N
```

```
      IF(AUXX.LT.X1(J)) GO TO 18
      AUXX=X1(J)
   18 CONTINUE
      AUXY=Y1(1)
      DO 19 J=2,N
      IF(AUXY.LT.Y1(J)) GO TO 19
      AUXY=Y1(J)
   19 CONTINUE
      DO 30 K=1,N
      X1(K)=10.*X1(K)-10.*AUXX
      Y1(K)=10.*Y1(K)-10.*AUXY
   30 CONTINUE
      IF(TRAS.NE.1) GO TO 35
      RN=N
      PAS=SQRT(RN)
      IPAS=PAS
      I=1
      DO 40 J=1,IPAS
      I2=J*IPAS
        CALL PLOT(X1(I),Y1(I),3)
        DO 333 IJ=I+1,I2
333     CALL PLOT(X1(IJ),Y1(IJ),2)
      I=J*IPAS+1
   40 CONTINUE
      DO 17 J=1,IPAS
      DO 22 I=1,IPAS
      I1=IPAS*(I-1)+J
      XT(I)=X1(I1)
      YT(I)=Y1(I1)
   22 CONTINUE
        CALL PLOT(XT(1),YT(1),3)
        DO 444 IJ=2,IPAS
444     CALL PLOT(XT(IJ),YT(IJ),2)
   17 CONTINUE
        CALL PLOT(0.,0.,999)
800     CONTINUE
   35 STOP
      END

      SUBROUTINE CALCF(A1,A2,B1,B2,CW,DW,XP,YP,ZP)
      DIMENSION XP(125),YP(125),ZP(125)
C     ELEMENTELE INTRODUSE SINT:
C       - A1,A2 = DOMENIUL DE DEFINITIE PT X
C       - B1,B2 =DOMENIUL DE DEFINITIE PT Y
C       - CW    = PASUL DE CRESTERE PT X
C       - DW    = PASUL DE CRESTERE PT Y
      PI=3.1416
      PC=(A2-A1)/CW
      PD=(B2-B1)/DW
      MC=PC
      ND=PD
      G=A1
      H=B1
      M=0
      DO 131 I=1,MC
      DO 130 J=1,ND
      M=M+1
        XP(M)=G
        YP(M)=H
        ZP(M)=64.*(1.-G)*(1.-G)*(1.-H)*(1.-H)*G*H
      H=H+DW
  130 CONTINUE
      H=A1
      G=G+CW
  131 CONTINUE
      RETURN
      END
```

5.5.2 Aplicații.

În figura 5.13 a este reprezentată suprafața:

$$Z = \sin\sqrt{x^2 + y^2} \quad \text{pe domeniul} \quad x \in [-5,\ 5];$$
$$y \in [-5,\ 5)]$$

Au fost considerate 21 × 21 puncte pentru cele 42 curbe. Perspectiva este o izometrie ortogonală.

În general aproape toate reprezentările din capitolele IX și X au fost executate cu aceste programe./

În figura 5.13 b este reprezentată suprafața:

$$Z = \frac{x^3 - 3xy^2}{25} \quad \text{pe domeniul:} \quad x \in [-5,\ 5];$$
$$y \in [-5,\ 5]$$

Au fost considerate tot 21 × 21 puncte pentru cele 42 curb
Reprezentarea este o perspectivă paralelă oarecare.

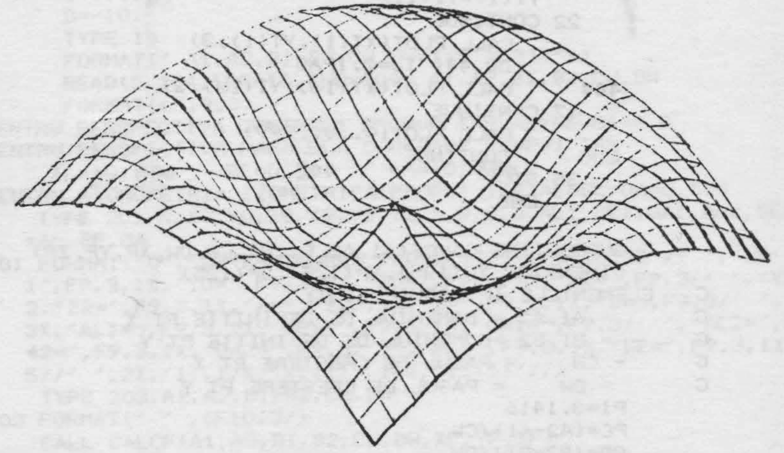
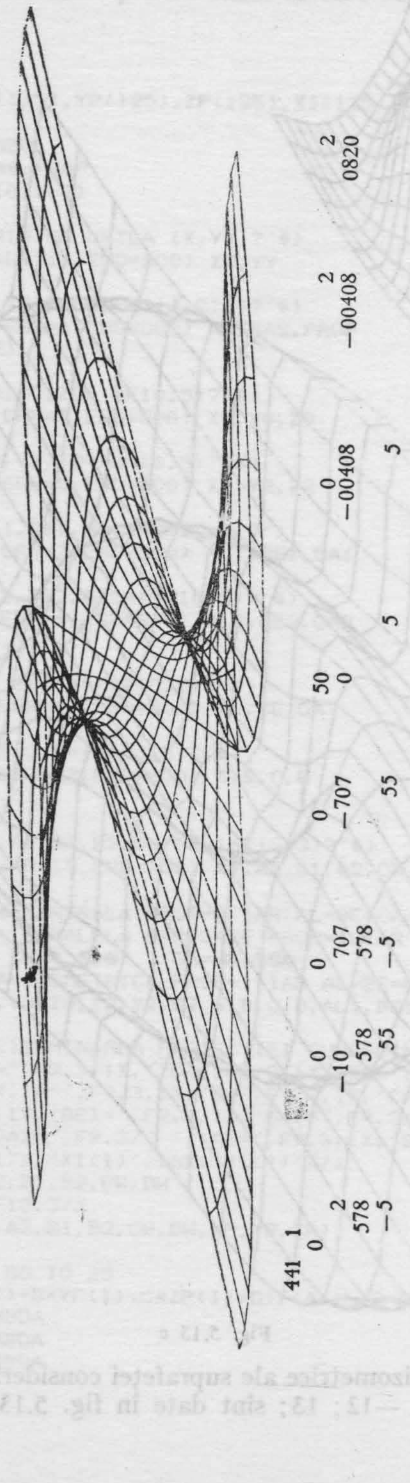

Fig. 5.13 a,

2 0820
2 −00408
0 −00408 5
50 0 5
0 −707 55
0 0 707 578 −5
0 −10 578 55
2 578 −5
441 1 0

Fig. 5.13 b

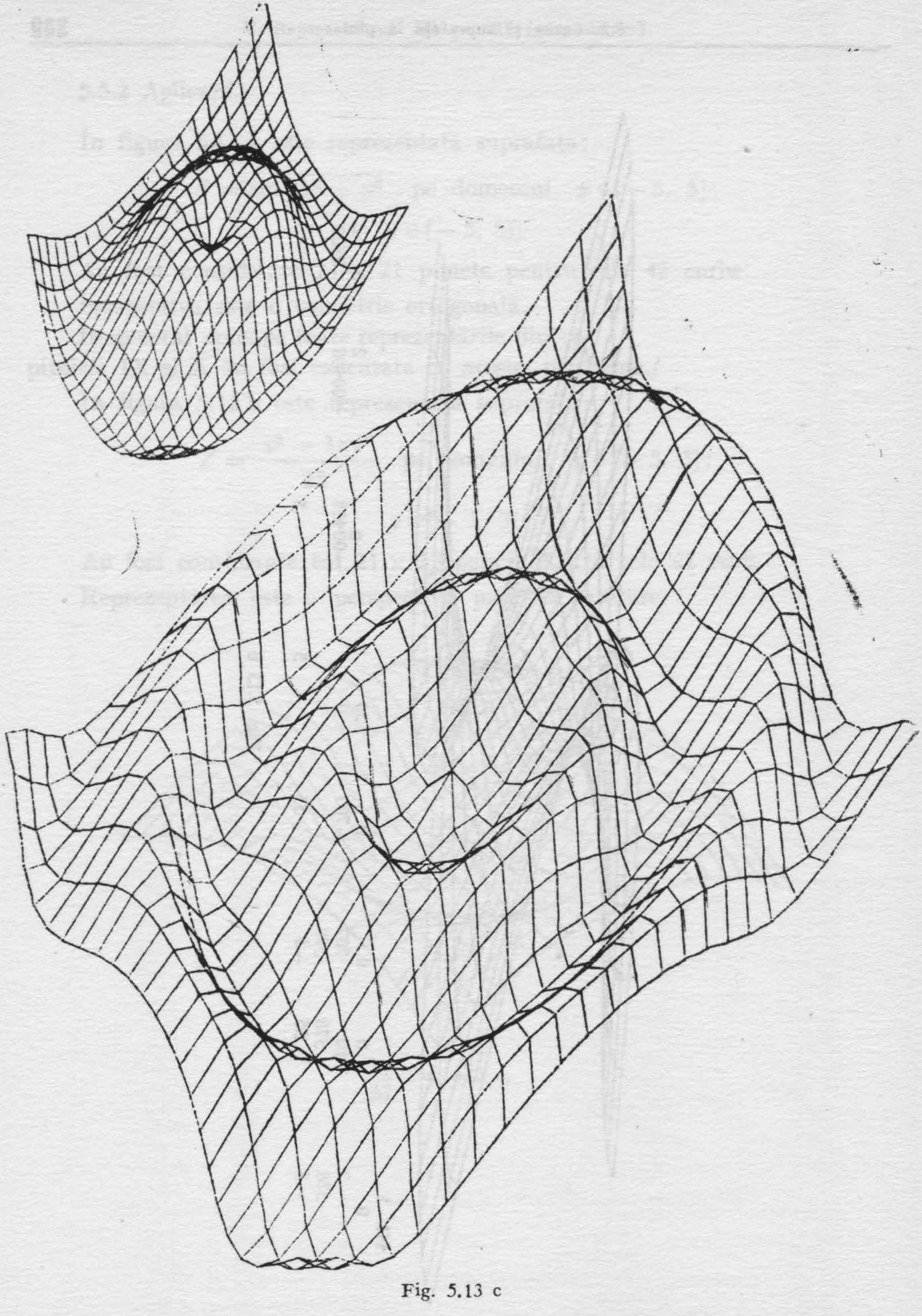

Fig. 5.13 c

Alte reprezentări anizometrice ale suprafeței considerînd 42 sau 50 curbe pe domeniul -12; 13; -12; 13; sînt date în fig. 5.13 c.

5.5.3 Programul interactiv pentru cazul în care suprafaţa este exprimată parametric

```
      DIMENSION XP(125),YP(125),ZP(125),X1(125),Y1(125),XT(25),YT(2
     *5)
      REAL*4 NP,LAMBDA
      INTEGER N,TRAS,PROP
        CALL PLOTS(0,1,7)
111     TYPE 222
222     FORMAT(' ORIGINE GRILA (X,Y) ?'$)
        READ(5,*,ERR=111,END=800) XX,YY
1       TYPE 2
2       FORMAT(' N,TRAS,PROP=(I4,2I2)?'$)
        READ(5,101,ERR=1,END=800) N,TRAS,PROP
  101 FORMAT(I4,2I2)
3       TYPE 4
4       FORMAT(' X0,Y0,Z0=(3F10.5)?'$)
        READ(5,102,ERR=3,END=800) X0,Y0,Z0
5       TYPE 6
6       FORMAT(' X2,Y2,Z2=(3F10.5)?'$)
        READ(5,102,ERR=5,END=800) X2,Y2,Z2
7       TYPE 8
8       FORMAT(' AL1,BE1,GA1+(3F10.5)?')
        READ(5,102,ERR=7,END=800) AL1,BE1,GA1
9       TYPE 10
10      FORMAT(' AL2,BE2,GA2=(3F10.5)?'$)
        READ(5,102,ERR=9,END=800) AL2,BE2,GA2
102     FORMAT(3F10.5)
11      TYPE 12
12      FORMAT(' AL,BE,GA=(3F10.5)?'$)
        READ(5,102,ERR=11,END=800) AL,BE,GA
13      TYPE 14
14      FORMAT(' A,B,C,D=(4F10.5)?'$)
        READ(5,103,ERR=13,END=800) A,B,C,D
103     FORMAT(4F10.5)
15      TYPE 16
16      FORMAT(' A1,A2,B1,B2,CW,DW=(6F10.3)?'$)
        READ(5,104,ERR=15,END=800) A1,A2,B1,B2,CW,DW
104     FORMAT(6F10.3)
C PENTRU PERSPECTIVA CENTRALA PROP=0 IAR AL=BE=GA=0.0
C PENTRU PERSPECTIVA PARALELA OARECARE PROP=1 IAR
C        AL=0.850     BE=0.500     GA=0.450
C PENTRU AXONOMETRIA IZOMETRICA PROP=1 IAR AL=BE=GA=0.578
      TYPE 201,N,X0,Y0,Z0,X2,Y2,Z2,A,B,C,D.AL1,BE1,GA1,AL2,BE2,GA2,
     *AL,BE,GA
  201 FORMAT('0','DETERMINAREA PROIECTIEI CUNOSCIND'/' ','N=',I4,1X,'X0=
     1',F9.3,1X,'Y0=',F9.3,1X,'Z0=',F9.3,1X,'X2=',F9.3/' ','Y2=',F9.3,1X
     2,'Z2=',F9.3,1X,'A=',F9.3,1X,'B=',F9.3,1X,'C=',F9.3/' ','D=',F9.3,1
     3X,'AL1=',F9.3,1X,'BE1=',F9.3,1X,'GA1=',F9.3/' ','AL2=',F9.3,1X,'BE
     42=',F9.3,1X,'GA2=',F9.3/' ','AL=',F9.3,1X,'BE=',F9.3,1X,'GA=',F9.3
     5//' ',2X,'I',17X,'X1(I)',16X,'Y1(I)'//)
      TYPE 203,A1,A2,B1,B2,CW,DW
  203 FORMAT(' ' ,6F10.3/)
      CALL CALCF(A1,A2,B1,B2,CW,DW,XP,YP,ZP)
      DO 20 I=1,N
      IF(PROP.NE.1) GO TO 25
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*AL+B*BE+C*GA)
      X=XP(I)-AL*LAMBDA
      Y=YP(I)-BE*LAMBDA
      Z=ZP(I)-GA*LAMBDA
      GO TO 23
```

```
   25 DVP=SQRT((XO-XP(I))**2+(YO-YP(I))**2+(ZO-ZP(I))**2)
      CL=(XO-XP(I))/DVP
      CM=(YO-YP(I))/DVP
      CN=(ZO-ZP(I))/DVP
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*CL+B*CM+C*CN)
      X=XP(I)-CL*LAMBDA+8
      Y=YP(I)-CM*LAMBDA+8
      Z=ZP(I)-CN*LAMBDA+10
   23 X1(I)=AL1*(X-X2)+BE1*(Y-Y2)+GA1*(Z-Z2)
      Y1(I)=AL2*(X-X2)+BE2*(Y-Y2)+GA2*(Z-Z2)
   20 CONTINUE
      AUXX=X1(1)
      DO 18 J=2,N
      IF(AUXX.LT.X1(J)) GO TO 18
      AUXX=X1(J)
   18 CONTINUE
      AUXY=Y1(1)
      DO 19 J=2,N
      IF(AUXY.LT.Y1(J)) GO TO 19
      AUXY=Y1(J)
   19 CONTINUE
      DO 30 K=1,N
      X1(K)=10.*X1(K)-10.*AUXX
      Y1(K)=10.*Y1(K)-10.*AUXY
   30 CONTINUE
      IF(TRAS.NE.1) GO TO 35
      RN=N
      PAS=SQRT(RN)
      IPAS=PAS
      I=1
      DO 40 J=1,IPAS
      I2=J*IPAS
        CALL PLOT(X1(I),Y1(I),3)
        DO 333 IJ=I+1,I2
  333   CALL PLOT(X1(IJ),Y1(IJ),2)
      I=J*IPAS+1
   40 CONTINUE
      DO 17 J=1,IPAS
      DO 22 I=1,IPAS
      I1=IPAS*(I-1)+J
      XT(I)=X1(I1)
      YT(I)=Y1(I1)
   22 CONTINUE
        CALL PLOT(XT(1),YT(1),3)
        DO 444 IJ=2,IPAS
  444   CALL PLOT(XT(IJ),YT(IJ),2)
   17 CONTINUE
        CALL PLOT(0.,0.,999)
  800   CONTINUE
   35 STOP
      END
```

```
      SUBROUTINE CALCF(A1,A2,B1,B2,CW,DW,XP,YP,ZP)
      DIMENSION XP(125),YP(125),ZP(125)
C     ELEMENTELE INTRODUSE SINT:
C        - A1,A2 = DOMENIUL DE DEFINITIE PT X
C        - B1,B2 =DOMENIUL DE DEFINITIE PT Y
C       - CW    = PASUL DE CRESTERE PT X
C        - DW    = PASUL DE CRESTERE PT Y
      PI=3.1416
      PC=(A2-A1)/CW
      PD=(B2-B1)/DW
      MC=PC
      ND=PD
      G=A1
      H=B1
      M=0
      DO 131 I=1,MC
      DO 130 J=1,ND
      M=M+1
      ANG=PI*G
      XP(M)=(2.*H**3-3.*H**2+2.)*COS(ANG)
      YP(M)=2.*H**3-3.*H**2+1.+(2.*H**3-3.*H**2+2.)*SIN(ANG)
      ZP(M)=8.*H**3-8.*H**2+2.*H
      H=H+DW
  130 CONTINUE
      H=A1
      G=G+CW
  131 CONTINUE
      RETURN
      END
```

5.5.4 Programul interactiv pentru cazul în care curba este exprimată parametric.

```
      DIMENSION XP(125),YP(125),ZP(125),X1(125),Y1(125)
      REAL*4 NP,LAMBDA
      INTEGER PROP
        CALL PLOTS(0,1,7)
301     TYPE 302
302     FORMAT(' ORIGINE GRILA (X,Y)?'$)
        READ(5,*,ERR=301,END=800) XX,YY
303     TYPE 304
304     FORMAT(' PROP (I4)?'$)
        READ(5,101,ERR=303,END=800) PROP
  101 FORMAT(I4)
C   PENTRU PERSPECTIVA CENTRALA PROP=0 IAR AL=BE=GA=0.0
C   PENTRU PERSPECTIVA PARALELA OARECARE PROP=1 IAR
C          AL=-0.614  BE=0.614  GA=-0.502
C   PENTRU AXONOMETRIA IZOMETRIA PROP=1 IAR  AL=BE=GA=0.578
401     TYPE 402
402     FORMAT(' N (I4)?'$)
        READ(5,101,ERR=401,END=800) N
403     TYPE 404
404     FORMAT(' X0,Y0,Z0(3F10.5)?'$)
        READ(5,102,ERR=403,END=800) X0,Y0,Z0
405     TYPE 406
406     FORMAT(' X2,Y2,Z2(3F10.5)?'$)
        READ(5,102,ERR=405,END=800) X2,Y2,Z2
407     TYPE 408
408     FORMAT(' AL1,BE1,GA1(3F10.5)?'$)
        READ(5,102,ERR=407,END=800) AL1,BE1,GA1
```

```
409      TYPE 410
410      FORMAT(' AL2,BE2,GA2(3F10.5)?'$)
         READ(5,102,ERR=409,END=800) AL2,BE2,GA2
102      FORMAT(3F10.5)
411      TYPE 412
412      FORMAT(' AL,BE,GA(3F10.5)?'$)
         READ(5,102,ERR=411,END=800) AL,BE,GA
413      TYPE 414
414      FORMAT(' A,B,C,D(4F10.5)?'$)
         READ(5,103,ERR=413,END=800) A,B,C,D
103      FORMAT(4F10.5)
415      TYPE 416
416      FORMAT(' A1,A2,B1,B2,CW,DW(6F10.3)?'$)
         READ(5,104,ERR=415,END=800) A1,A2,B1,B2,CW,DW
104      FORMAT(6F10.3)
      TYPE 201,N,X0,Y0,Z0,X2,Y2,Z2,A,B,C,D,AL1,BE1,GA1,AL2,BE2,GA2,
     *AL,BE,GA
  201 FORMAT('0','DETERMINAREA PROIECTIEI CUNOSCIND'/' ','N=',I4,1X,'X0=
     1',F9.3,1X,'Y0=',F9.3,1X,'Z0=',F9.3,1X,'X2=',F9.3/' ','Y2=',F9.3,1X
     2,'Z2=',F9.3,1X,'A=',F9.3,1X,'B=',F9.3,1X,'C=',F9.3/' ','D=',F9.3,1
     3X,'AL1=',F9.3,1X,'BE1=',F9.3,1X,'GA1=',F9.3/' ','AL2=',F9.3,1X,'BE
     42=',F9.3,1X,'GA2=',F9.3/' ','AL=',F9.3,1X,'BE=',F9.3,1X,'GA=',F9.3
     5//' ',2X,'I',17X,'X1(I)',16X,'Y1(I)'//)
      TYPE 203,A1,A2,B1,B2,CW,DW
  203 FORMAT(' ',6F10.3/)
      CALL CALCS(A1,A2,B1,B2,CW,DW,XP,YP,ZP,MC)
      DO 20 I=1,MC
      IF(PROP.NE.1) GO TO 15
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*AL+B*BE+C*GA)
      X=XP(I)-AL*LAMBDA
      Y=YP(I)-BE*LAMBDA
      Z=ZP(I)-GA*LAMBDA
      GO TO 13
   15 DVP=SQRT((X0-XP(I))**2+(Y0-YP(I))**2+(Z0-ZP(I))**2)
      CL=(X0-XP(I))/DVP
      CN=(Z0-ZP(I))/DVP
      CM=(Y0-YP(I))/DVP
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*CL+B*CM+C*CN)
      X=XP(I)-CL*LAMBDA+8

      Y=YP(I)-CM*LAMBDA+8
      Z=ZP(I)-CN*LAMBDA+10
   13 X1(I)=AL1*(X-X2)+BE1*(Y-Y2)+GA1*(Z-Z2)
      Y1(I)=AL2*(X-X2)+BE2*(Y-Y2)+GA2*(Z-Z2)

   20 CONTINUE
      AUXX=X1(1)
      DO 18 J=2,MC
      IF(AUXX.LT.X1(J)) GO TO 18
      AUXX=X1(J)
   18 CONTINUE
      AUXY=Y1(1)
      DO 19 J=2,MC
      IF(AUXY.LT.Y1(J)) GO TO 19
      AUXY=Y1(J)
```

```
   19 CONTINUE
      DO 300  K=1,MC
      X1(K)=10.*(X1(K)-AUXX)
      Y1(K)=10.*(Y1(K)-AUXY)
      X1(K)=X1(K)*4.
      Y1(K)=Y1(K)*4.
  300 CONTINUE
      CALL PLOT(X1(1),Y1(1),3)
      DO 666 IJ=2,MC
      TYPE *,X1(IJ),Y1(IJ)
  666 CALL PLOT(X1(IJ),Y1(IJ),2)
      DO 22 M=1,MC
      ZP(M)=0
   22 CONTINUE
      DO 21 I=1,MC
      IF(PROP.NE.1) GO TO 30
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*AL+B*BE+C*GA)
      X=XP(I)-AL*LAMBDA
      Y=YP(I)-BE*LAMBDA
      Z=ZP(I)-GA*LAMBDA
      GO TO 36
   30 DVP=SQRT((XO-XP(I))**2+(YO-YP(I))**2+(ZO-ZP(I))**2)
      CL=(XO-XP(I))/DVP
      CM=(YO-YP(I))/DVP
      CN=(ZO-ZP(I))/DVP
      LAMBDA=(A*XP(I)+B*YP(I)+C*ZP(I)+D)/(A*CL+B*CM+C*CN)
      X=XP(I)-CL*LAMBDA+8
      Y=YP(I)-CM*LAMBDA+8
      Z=ZP(I)-CN*LAMBDA+10
   36 X1(I)=AL1*(X-X2)+BE1*(Y-Y2)+GA1*(Z-Z2)
      Y1(I)=AL2*(X-X2)+BE2*(Y-Y2)+GA2*(Z-Z2)
   21 CONTINUE
      DO 3000 K=1,MC
      X1(K)=10.*(X1(K)-AUXX)
      Y1(K)=10.*(Y1(K)-AUXY)
      X1(K)=X1(K)*4.
      Y1(K)=Y1(K)*4.
 3000 CONTINUE
      CALL PLOT(X1(1),Y1(1),3)
      DO 777 IJ=2,MC
      TYPE *,X1(IJ),Y1(IJ)
  777 CALL PLOT(X1(IJ),Y1(IJ),2)
      CALL PLOT(X1(1),Y1(1),3)
      XT=SQRT(10800.)
      XI=XT+X1(1)
      XS=X1(1)-XT
      YI=Y1(1)-60.
      YS=Y1(1)+120.
      CALL PLOT(X1(1),YS,2)
      CALL PLOT(XS,YI,3)
      CALL PLOT(X1(1),Y1(1),2)
      CALL PLOT(XI,YI,2)
  800 CONTINUE
      CALL PLOT(0.,0.,999)
      STOP
      END
```

```
      SUBROUTINE CALCS(A1,A2,B1,B2,CW,DW,XP,YP,ZP,MC)
C SUBROUTINE CALCS PENTRU EXPRIMAREA PARAMETRICA A CURBELOR SPATIALE
      DIMENSION XP(125),YP(125),ZP(125)
      PC=(A2-A1)/CW
      MC=PC
      T=A1
      M=0
      DO 130 I=1,MC
      M=M+1
        XP(M)=13.*T*T*T-17.*T*T+5.*T
        YP(M)=-2.*T*T*T+3.*T*T
        ZP(M)=5.*T*T*T-10.*T*T+5.*T
      T=T+CW
  130 CONTINUE
      RETURN
      END
```

Altă variantă în FORTRAN 77 a acestor programe este următoarea:

```
C       Program   ---  SUPEXP  ---
C       Vizualizarea functiilor exprimate parametric sau explicit
C       Functiile pot fi de forma :
C         1. Parametric   -  X = X ( U , V )
C                            Y = Y ( U , V )
C                            Z = Z ( U , V )
C
C         2. Explicit     -  Z = Z ( X , Y )
C
C       Functiile se introduc in locul specificat in procedura CALCF
C
C       Alti parametri ceruti pentru reprezentare :
C          A1 , A2       - Domeniul de variatie pentru primul parametru
C          B1 , B2       - Domeniul de variatie pentru al doilea parametru
C          NU            - Numar de curbe U = ct.
C          NV            - Numar de curbe V = ct.
C
C       Parametri ceruti pentru proiectie :
C          XV , YV , ZV  - Coordonata pentru punctul de vedere
C          IPR           - Tipul proiectiei IPR=0 - paralela IPR #0 - centrala
C
C       -------------------------------------------------------------------------
C
        DIMENSION X(1000),Y(1000),Z(1000),X1(1000),Y1(1000),Z1(1000)
        CALL ASSIGN(1,'II:')
C setarea unor parametri legati de proiectie
        CALL INISP
        CALL SETD(TO.)
        CALL SETDIM(5.,5.)
        CALL INI(1,0,-5.,-5.,5.,5.,100,100,600)
C introducerea datelor despre functie
        TYPE 1
1       FORMAT(' Introduceti A1,A2,B1,B2 [4F10.3] : ',$)
        ACCEPT 2,A1,A2,B1,B2
2       FORMAT(4F10.3)
        TYPE 3
3       FORMAT(' Introduceti NU , NV : ',$)
        ACCEPT 4,NU,NV
4       FORMAT(2I4)
C calculul valorilor functiei si a valorilor extreme
        CALL CALCF(A1,A2,B1,B2,NU,NV,X,Y,Z,
     *             XMIN,XMAX,YMIN,YMAX,ZMIN,ZMAX)
C setarea punctului spre care se priveste
        CALL SETC((XMIN+XMAX)/2.,(YMIN+YMAX)/2.,(ZMIN+ZMAX)/2.)
C introducerea datelor despre proiectie
1000    TYPE 5
5       FORMAT(' Introduceti datele despre proiectie',/,
     *         '     XV,YV,ZV,IPR [3F10.3,I2] : ',$)
        ACCEPT 6,XV,YV,ZV,IPR
6       FORMAT(3F10.3,I2)
C trasarea functiei
        CALL DESEN(NU,NV,X,Y,Z,X1,Y1,Z1,IPR)
C alte date de proiectie ?
        TYPE 7
7       FORMAT(' Doriti alta proiectie a functiei [NU=0] : ',$)
        ACCEPT 8,J
8       FORMAT(I1)
        IF(J.NE.0) GOTO 1000
        CALL EOF
        STOP
        END
```

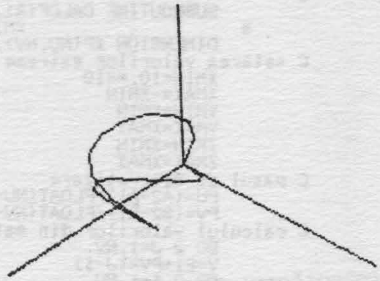
```
C       Procedura  --  CALCF  --
C       Calculul valorilor functiei si a valorilor extreme pe X,Y si Z
C
        SUBROUTINE CALCF(A1,A2,B1,B2,NU,NV,XP,YP,ZP,
     *  XMIN,XMAX,YMIN,YMAX,ZMIN,ZMAX)
        DIMENSION XP(NU,NV),YP(NU,NV),ZP(NU,NV)
C setarea valorilor extreme
        XMIN=10.**10
        XMAX=-XMIN
        YMIN=XMIN
        YMAX=XMAX
        ZMIN=XMIN
        ZMAX=XMAX
C pasul de discretizare
        PU=(A2-A1)/FLOAT(NU-1)
        PV=(B2-B1)/FLOAT(NV-1)
C calculul valorilor din matrice
        DO 2 J=1,NV
        V=B1+PV*(J-1)
        DO 2 I=1,NU
        U=A1+PU*(I-1)
C aici se introduce forma functiei (parametrica sau explicita)
C ------------------------------------------------------------
        XP(I,J)=U
        YP(I,J)=V
        ZP(I,J)=(U**3-3.*V*U**2)/25.
C modificarea valorilor extreme
        IF(XP(I,J).GT.XMAX)XMAX=XP(I,J)
        IF(XP(I,J).LT.XMIN)XMIN=XP(I,J)
        IF(YP(I,J).GT.YMAX)YMAX=YP(I,J)
        IF(YP(I,J).LT.YMIN)YMIN=YP(I,J)
        IF(ZP(I,J).GT.ZMAX)ZMAX=ZP(I,J)
        IF(ZP(I,J).LT.ZMIN)ZMIN=ZP(I,J)
2       CONTINUE
        RETURN
        END
C
C
```

```
C       Procedura      DESEN
C       Trasarea suprafetei prin curbe U= ct. si V= ct.
C
        SUBROUTINE DESEN(NU,NV,XP,YP,ZP,XP1,YP1,ZP1,IPR)
        DIMENSION XP(NU,NV),YP(NU,NV),ZP(NU,NV),XP1(NU,NV),YP1(NU,NV),
     *          ZP1(NU,NV)
C calculul noilor coordonate atasate planului de proiectie
        DO 1 I=1,NU
        DO 1 J=1,NV
1       CALL NEWC(XP(I,J),YP(I,J),ZP(I,J),XP1(I,J),YP1(I,J),ZP1(I,J))
C trasarea curbelor U = ct.
        DO 3 I=1,NU
        DO 3 J=1,NV-1
        CALL CLIPS(XP1(I,J),YP1(I,J),ZP1(I,J),XP1(I,J+1),YP1(I,J+1),
     *  ZP1(I,J+1),IPR,XPR1,YPR1,XPR2,YPR2,NP)
        IF(NP.EQ.0)CALL LIN(XPR1,YPR1,XPR2,YPR2)
3       CONTINUE
C trasarea curbelor V = ct.
        DO 4 J=1,NV
        DO 4 I=1,NU-1
        CALL CLIPS(XP1(I,J),YP1(I,J),ZP1(I,J),XP1(I+1,J),YP1(I+1,J),
     *  ZP1(I+1,J),IPR,XPR1,YPR1,XPR2,YPR2,NP)
        IF(NP.EQ.0) CALL LIN(XPR1,YPR1,XPR2,YPR2)
4       CONTINUE
        RETURN
        END
```

5.5.5 Aplicaţii.

În figura 5.14 a este reprezentată în izometrie curba

$$\begin{cases} x(t) = \frac{9}{2}t - \frac{9}{2}t^2 \\ y(t) = -\frac{7}{2}t + \frac{27}{2}t^2 - 9t^2; \quad t \in [0,1] \\ z(t) = 9t - \frac{45}{2}t^2 + \frac{27}{2}t^3 \end{cases}$$

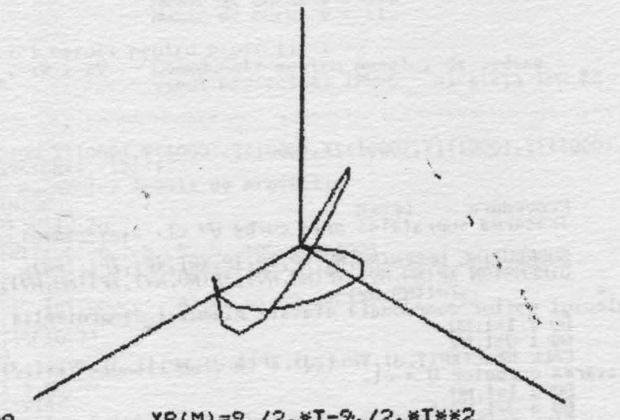

precum şi proiecţia sa orizontală. Au fost considerate 11 puncte pe curbă.

În figura 5.14 b este reprezentată tot în izometrie curba:

$$\begin{cases} x(t) = 13t^2 - 17t^2 + 5t \\ y(t) = -2t^3 + 3t^2 \\ z(t) = 5t^3 - 10t^2 + 5t \end{cases}$$

pentru $t \in [0, 1]$


```
0009    XP(M)=9./2.*T-9./2.*T**2
0010    YP(M)=-7./2.*T+27./2*T**2-9.*T**3
0011    ZP(M)=9.*T-45./2*T**2+27./2.*T**3
```

5.6. Generalităţi asupra vizualizării obiectelor spaţiale

5.6.1 Influenţa echipamentelor electronice utilizate

Este de la sine înţeles faptul că natura reprezentării este profund influenţată de calitatea echipamentelor electronice utilizate.

Ecranul de vizualizare cu baleiaj de televiziune sau cu tub de memorie permite reprezentarea obiectelor în semi-tonuri cu condiţia de a dispune de un echipament capabil să memorizeze un număr important de informaţii şi să le transmită în acelaşi timp foarte rapid.

De exemplu o imagine de 256 + 256 puncte utilizînd 32 nivele de gri necesită o memorie de 2^{21} biţi şi o viteză de transmitere de ordinul a 60.000.000 biţi pe secundă pentru a fi regenerată la fiecare 1/30 dintr-o secundă.

Astfel pot fi folosiţi — în funcţie de terminalul de ieşire — fie algoritmi de eliminare a liniilor ascunse, fie algoritmi de studiu ai suprafeţelor ascunse (sau vizibile). În primul caz ne vom mulţumi cu reprezentarea obiectelor fie prin scheletul lor, fie prin conturul lor aparent, eliminînd părţile ascunse şi folosind calculul în funcţie de precizia terminalului de ieşire.

În cel de al doilea caz reprezentarea obiectelor se face în funcţie de calculul gradului de luminozitate al fiecărei porţiuni de pe suprafaţa obiectului considerînd una sau mai multe surse de lumină date. Vor rezulta astfel porţiunile de suprafaţă vizibile.

În ultimul timp **eliminarea liniilor ascunse** este considerată din ce în ce mai mult ca un subprodus al căutării suprafeţelor vizibile şi astfel majoritatea celor mai noi algoritmi sînt profilaţi pe reprezentarea obiectelor prin **suprafaţele lor vizibile.**

5.7. Transformări în S^2 şi S^3

5.7.1 **Coordonate omogene.** Utilizarea coordonatelor omogene revine la a reprezenta obiectele din spaţiul cu N dimensiuni în spaţiul cu $N+1$ dimensiuni, astfel încît o proiecţie perspectivă particulară să redea spaţiul cu N dimensiuni. Se poate de asemenea considera că în fapt se adaugă cîte o coordonată suplimentară fiecărui vector, un factor de omotetie, astfel încît vectorul nu se schimbă după multiplicarea cu o constantă. De exemplu, un punct din spaţiul bidimensional va fi reprezentat prin vectorul (X, Y, W) şi va fi manipulat ca un punct aparţinînd spaţiului tridimensional. Pentru a regăsi punctul iniţial se va calcula

$$X^1 = \frac{X}{W}$$

$$Y^1 = \frac{Y}{W}$$

Spaţiul astfel creeat este format de drepte şi de plane trecînd toate prin origine. Acest fapt permite reprezentarea tuturor transformărilor printr-o matrice 3×3 şi reduce totul la operaţiuni matriciale. Aceste operaţiuni fiind uşor cablate, se înţelege interesul deosebit al utilizării coordonatelor omogene pentru producerea desenelor cu ajutorul unei console de vizualizare. Este deasemenea de notat faptul că punctele situate la infinit nu constituie cazuri particulare deoarece sînt simple reprezentări printr-o coordonată suplimentară nulă. Acest lucru permite de exemplu, calculul punctului de intersecţie dintre două drepte în toate cazurile, chiar şi cînd există riscul de a fi paralele.

Coordonatele omogene au fost utilizate pentru prima dată în infografia interactivă de *L.G. Roberts*.

5.7.2 Puncte şi drepte (forma implicită)

- un punct va fi reprezentat prin

$$V = (X,\ Y,\ W)$$

- o dreaptă va fi reprezentată prin

$$\gamma = \begin{vmatrix} a \\ b \\ c \end{vmatrix}$$

- Ecuaţia unei drepte va fi

$$V\gamma = 0$$

Dacă produsul scalar al celor doi vectori este nul, punctul este situat pe dreaptă. În caz contrar, semnul indică în ce parte a dreptei este situat punctul.

- Ecuaţia dreptei definită de punctele V_0 şi V_1:

$$\text{Fie} \quad \begin{cases} aX_0 + bY_0 + cW_0 = 0 \\ aX_1 + bY_1 + cW_1 = 0 \end{cases}$$

Rezultă

$$a = c\,\frac{W_0Y_1 - Y_0W_1}{X_1Y_0 - X_0Y_1}$$

$$b = c\,\frac{X_0W_1 - X_1W_0}{X_1Y_0 - X_0Y_1}$$

Alegînd convenabil valoarea c obţinem ecuaţia implicită a dreptei

$$F(X,\ Y,\ W) = (Y_1W_0 - Y_0W_1)X + (X_0W_1 - X_1W_0)Y + (X_1Y_0 - X_0Y_1)W = 0$$

$$\gamma' = |\ (Y_1W_0 - Y_0W_1),\ (X_0W_1 - X_1W_0),\ (X_1Y_0 - X_0Y_1)\ |$$

- Intersecţia dintre două drepte:

$$\gamma_0' = (a_0,\ b_0,\ c_0)\,; \qquad \gamma_1' = (a_1,\ b_1,\ c_1)$$

Rezultă

$$V = |\ (b_1c_0 - b_0c_1),\ (a_0c_1 - a_1c_0),\ (a_1b_0 - a_0b_1)\ |$$

5.7.3 Transformări în S^2

Fie H o matrice de transformare 3×3. Transformarea punctului V se obţine prin produsul VH iar transformarea dreptei se obţine prin produsul $H^{-1}\gamma$.

● Translaţia:

Pentru a aduce punctul $V(X, Y, 1)$ în origine

$$T_1(V) = \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ -X & -Y & 1 \end{vmatrix}$$

Transformarea opusă este obţinută prin

$$T_2(V) = \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ X & Y & 1 \end{vmatrix}$$

● Rotaţia în jurul originii de unghiul α:

$$R(\alpha) = \begin{vmatrix} \cos\alpha & -\sin\alpha & 0 \\ \sin\alpha & \cos\alpha & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

● Schimbarea scării:

Fie S_x, S_y factorii de scară ai fiecărei coordonate

$$S = \begin{vmatrix} S_x & 0 & 0 \\ 0 & S_y & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

Dacă:

$0 <$ factorul de scară < 1	imaginea se micşorează
factorul de scară $= 1$	imaginea nu se schimbă
$1 <$ factorul de scară $< \infty$	imaginea se măreşte

5.7.4 Reprezentarea conicelor. Forma implicită

Ecuaţia unei conice este de forma

$$VCV' = 0 \quad \text{unde } C{:}(3 \times 3) \text{ aleasă simetrică}$$

● Cercul de centru $C(X_c, Y_c, 1)$ care trece prin punctul $P(X_0, Y_0, 1)$

$$C = \begin{vmatrix} 1 & 0 & -X_c \\ 0 & 1 & -Y_c \\ -X_c & -Y_c & -(X_0^2 + Y_0^2) + 2X_0X_c + 2Y_0Y_c \end{vmatrix}$$

● Elipsa de centru $C(X, Y, 1)$ cu semiaxele a şi b (Fig. 5.15) a cărei axă principală face unghiul α cu axa ox, are ecuaţia

$$E = T_1(c)R(\alpha)\begin{vmatrix} b^2 & 0 & 0 \\ 0 & a^2 & 0 \\ 0 & 0 & -a^2b^2 \end{vmatrix} R(-\alpha)\, T_2(c)$$

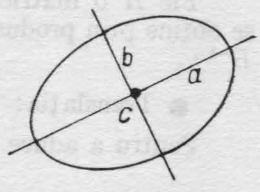

Fig. 5.15

● Hiperbola (fig. 5.16) va avea ecuaţia

$$H = T_1(c)\, R(\alpha)\begin{vmatrix} b^2 & 0 & 0 \\ 0 & -a^2 & 0 \\ 0 & 0 & -a^2b^2 \end{vmatrix} R(-\alpha)\, T_2(c)$$

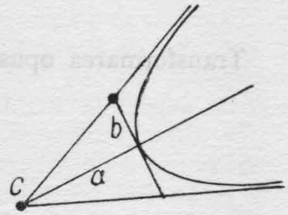

Fig. 5.16

● Parabola (fig. 5.17) va avea ecuaţia

$$P = T_1(c)\, R(\alpha)\begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -p \\ 0 & -p & 0 \end{vmatrix} R(-\alpha)\, T_2(c)$$

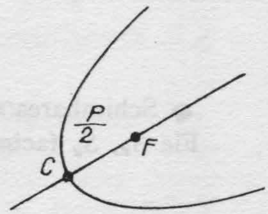

Fig. 5.17

5.7.5 Ecuaţiile parametrice

Utilizarea formei implicite nu este întotdeauna utilă în cazul tehnicilor grafice, deoarece matricele obţinute descriu o curbă întreagă atunci cînd în general nu avem nevoie decît de un segment de dreaptă sau de un arc de curbă. Dimpotrivă utilizarea reprezentării parametrice permite exprimarea variabilelor independent unele de altele în funcţie de o altă variabilă numită variabilă parametrică. Această variabilă poate fi interpretată şi ca fiind timpul necesar de a merge de la un punct la altul al curbei. În acest caz reprezentarea unei mişcări devine foarte uşoară.

● Ecuaţia parametrică a unui segment de dreapta:
Fie punctele (X_0, Y_0) şi (X_1, Y_1)

Avem

$$X = f(t) = (X_1 - X_0)t + X_0$$

$$Y = g(t) = (Y_1 - Y_0)t + Y_0$$

$$W = h(t) = (W_1 - W_0)t + W_0$$

de unde

$$(XYW) = t(1) \begin{vmatrix} X_1 - X_0 & Y_1 - Y_0 & W_1 - W_0 \\ X_0 & Y_0 & W_0 \end{vmatrix}$$

Referitor la intervalul de variaţie pentru variabila t, se poate considera că ecuaţiile parametrice descriu mişcarea unui punct în lungul unei curbe. În fiecare moment t coordonatele sale (X, Y, W) sînt date de

$$X = f(t)$$
$$Y = g(t)$$
$$W = h(t)$$

Mulţimea valorilor luate de t conduce la mulţimea poziţiilor ocupate de punct, ceea ce defineşte în general un arc de curbă. În majoritatea timpului acest arc este descris între momentele t_1 şi t_2. Adeseori se ia ca interval de referinţă intervalul [0, 1]. Astfel pornind de la matricea A se construieşte o matrice A' unde $A' = PA$.

$$P(s) = t_1 + (t_2 - t_1)S \text{ unde} \begin{cases} P(0) = t_1 \\ P(1) = t_2 \end{cases}$$

În cazul dreptelor

$$P = \begin{vmatrix} t_2 - t_1 & 0 \\ t_1 & 1 \end{vmatrix}$$

În cazul conicelor

$$P = \begin{vmatrix} (t_2 - t_1)^2 & 0 & 0 \\ 2t_1(t_2 - t_1) & (t_2 - t_1) & 0 \\ t_1^2 & t_1 & 1 \end{vmatrix}$$

5.7.6 Transformări în S^3 (V. [17])

Formularea matricială a transformărilor din spaţiul bidimensional S^2 poate fi extinsă şi la spaţiul tridimensional S^3. De fapt transformarea este o singură entitate, o matrice, secvenţele de transformări putînd fi compuse într-o singură transformare care are acelaşi efect ca şi aplicarea întregii secvenţe. Vom utiliza de asemenea coordonatele omogene pentru a reprezenta matricele de transformare.

● Translaţia

Transformarea care translatează un punct (X, Y, Z) spre un nou punct (X_1, Y_1, Z_1) este:

$$| X_1 Y_1 Z_1 \ 1 | = | XYZ \ 1 | \cdot \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ T_x & T_y & T_z & 1 \end{vmatrix}$$

unde T_x, T_y şi T_z sînt componente ale translaţiei în direcţiile X, Y şi Z.

● Rotaţia

Transformările rotaţiei în spaţiul tridimensional sînt mai complexe în comparaţie cu spaţiul bidimensional prin faptul că este necesară determinarea unei axe de rotaţie. Specificarea axei de rotaţie include atît direcţia cît şi localizarea. Este necesar să se definească rotaţiile în raport cu cele trei axe ale reperului O_x, O_y, O_z.

● Rotaţia în jurul axei O_x (fig. 5.18) prin punctul (0, 0, 0) este

$$|X_1Y_1Z_11| = |XYZ1| \cdot \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cos\theta & -\sin\theta & 0 \\ 0 & -\sin\theta & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

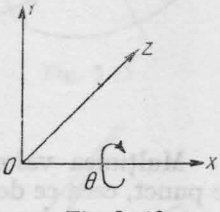

Fig 5. 18

Unghiul de rotaţie θ este măsurat în sens orar în jurul originii, privind originea dintr-un punct de pe axa X_+.

Transformarea matricei afectează numai valorile lui Y şi Z şi este considerată pentru un sistem de coordonate şurub drept.

● Rotaţia în jurul axei OY (fig. 5.19), prin punctul (O, O, O) este

$$|X_1Y_1Z_11| = |(XYZ1)| \cdot \begin{vmatrix} \cos\theta & 0 & \sin\theta & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ -\sin\theta & 0 & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

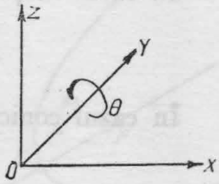

Fig 5.19

● Rotaţia în jurul axei OZ (fig. 5.20), prin punctul (O, O, O) este

$$|X_1Y_1Z_11| = |XYZ1| \cdot \begin{vmatrix} \cos\theta & -\sin\theta & 0 & 0 \\ \sin\theta & \cos\theta & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

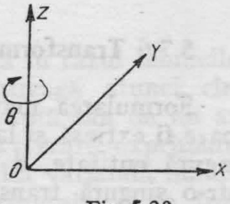

Fig 5.20

● Schimbarea scării este

$$|X_1Y_1Z_11| = |(XYZ1)| \cdot \begin{vmatrix} S_x & 0 & 0 & 0 \\ 0 & S_y & 0 & 0 \\ 0 & 0 & S_z & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

Transformarea inversă

Fiecare din transformările de mai sus are o inversă care reprezintă transformarea simetrică opusă.

De exemplu matricea inversă a translaţiei este

$$\begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ -T_x & -T_y & -T_z & 1 \end{vmatrix}$$

care anulează astfel translaţia

Sau, alt exemplu, inversa rotaţiei în jurul axei OX este

$$\begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cos\theta & \sin\theta & 0 \\ 0 & -\sin\theta & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cos(-\theta) & -\sin(-\theta) & 0 \\ 0 & \sin(\theta) & \cos(-\theta) & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

reprezentînd o rotaţie de acelaşi unghi, în jurul aceleiaşi axe dar în sens opus.

De obicei inversa transformării T se notează prin T^{-1}.

Matricea care reprezintă inversa oricărei matrici de transformare poate fi determinată cu uşurinţă printr-un program computer.

● Juxtapunerea (compunerea) transformărilor.

Aplicarea succesivă a două transformări T_1 şi T_2 poate fi simplificată prin aplicarea unei singure transformări T_3.

Matricea T_3 este produsul matricelor T_1 şi T_2.

Astfel dacă T_1 transformă punctul (X, Y, Z) în (X_1, Y_1, Z_1) şi dacă T_2 generează punctul (X_2, Y_2, Z_2), obţinem

$$|X_1Y_1Z_1\ 1| = |XYZ\ 1|\ T_1$$

$$|X_2Y_2Z_2\ 1| = |X_1Y_1Z_1\ 1|\ T_2$$

sau

$$|X_2Y_2Z_2\ 1| = (|XYZ\ 1|\ T_1)T_2 = |XYZ\ 1|\ (T_1T_2)$$

În înmulţirea matricelor de transformare se va păstra ordinea de aplicare a transformărilor.

5.7.7 **Proiecţia ortogonală.** Fie punctul $I(X, Y, Z, 1)$

— Vederea frontală (proiecţia pe planul Ox, O_y) este

$$|XYZ\ 1| \cdot \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = |XY0 1|$$

— Vederea de sus: se face o rotaţie în jurul axei O_x şi se proiectează pe planul O_x, O_y.

$$|XYZ1| \cdot \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = |XZ01|$$

— Vedere laterală: se face o rotație în jurul axei O și se proiectează pe planul O_x, O_y.

$$|XYZ1| \cdot \begin{vmatrix} 0 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} \cdot \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = |ZY01|$$

5.8. Proiecția perspectivă

Generarea unei imagini în perspectivă revine la a diviza coordonatele X și Y ale punctului prin profunzimea punctului, care de fapt este cota sa Z. Punctul $P(X_0, Y_0, Z_0)$ va avea ca perspectivă $P_1(X_T, Y_T)$.

5.8.1 **Sistemul de coordonate al ochiului** (observatorului) $O\,X_0\,Y_0\,Z_0$, considerat în fig. 5.21 și fig. 5.22 este folosit pentru a converti punctele din spațiul obiect (X, Y, Z) în puncte din sistemul de coordonate (X_0, Y_0, Z_0) al ochiului.

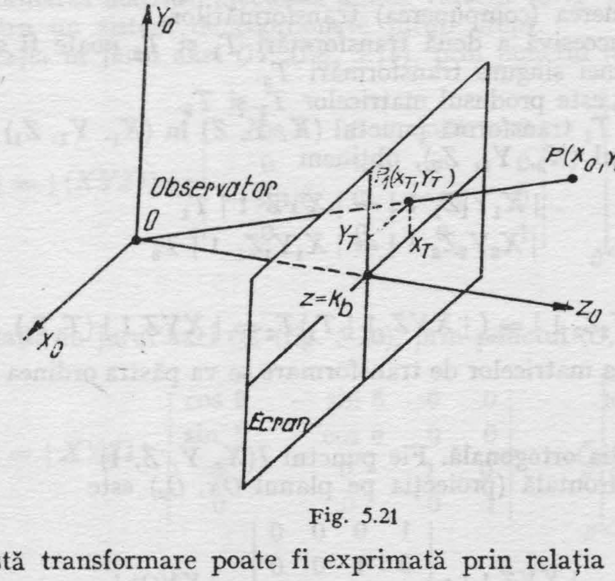

Fig. 5.21

Această transformare poate fi exprimată prin relația

$$|X_0Y_0Z_01| = |XYZ1|\,V$$

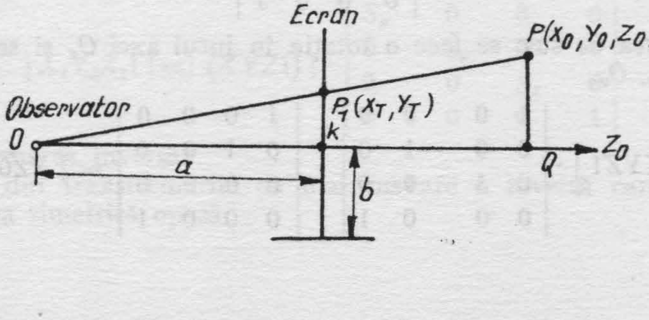

Fig. 5.22

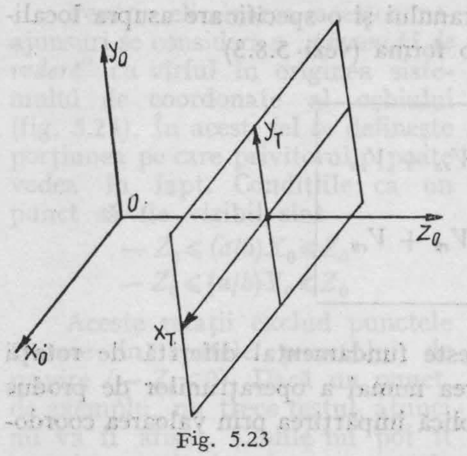

Fig. 5.23

Aşadar pentru a calcula poziţia unui punct din spaţiul obiect pe ecranul display-ului este necesar să transformăm (transpunem) punctul în sistemul de coordonate al ochiului care are originea fixată în punctul de privire şi axa Z_0 îndreptată în direcţia privirii. Acest sistem de coordonate se deplasează (se mişcă şi se roteşte) solidar cu direcţia de privire Z_0. Parametrii acestei transformări determină în mod complet perspectiva iar matricea transformării poate fi obţinută prin juxtapunerea mai multor rotaţii şi translaţii.

Sistemul de coordonate al ochiului este de tipul şurub stîng axa Z fiind îndreptată de la punctul de privire înainte. Axa X_0 este îndreptată spre dreapta iar axa Y_0 este îndreptată în sus. În acest fel axele X_0 şi Y_0 se aliniază cu axele X şi Y de pe ecranul display-ului (fig. 5.23). Din fericire imaginea perspectivă a unei linii poate fi uşor generată transformînd numai punctul de capăt şi desenînd linia care uneşte aceste două puncte de capăt transformate.

Procesul generării perspective începe prin transformarea coordonatelor punctelor din spaţiul obiect în sistemul de coordonate al ochiului pentru fiecare punct. Un generator de vectori poate genera linia între punctele considerate unde X_T şi Y_T sînt coordonatele perspective. Ele pot fi deduse din asemănarea triunghiurilor (vezi 5.2.4).

$$\Delta OKP_1 \sim \Delta OQP$$

Avem

$$\frac{Y_T}{a} = \frac{Y_0}{Z_0} \quad \text{şi} \quad \frac{X_T}{a} = \frac{X_0}{Z_0}$$

Coordonatele perspective X_T şi Y_T sînt

$$X_T = \frac{aX_0}{Z_0}; \quad Y_T = \frac{aY_0}{Z_0}$$

sau dacă împărţim prin diviziunea b a laturei ecranului

$$X_T = \frac{aX_0}{bZ_0}; \quad Y_T = \frac{aY_0}{bZ_0}$$

Dacă se include în coordonatele ecranului şi o specificare asupra localizării imaginii, relaţiile pot fi scrise sub forma (vezi 5.8.3)

$$X_T = \left(\frac{aX_0}{bZ_0}\right) V_{sx} + V_{cx}$$

$$Y_T = \left(\frac{aY_0}{bZ_0}\right) V_{sy} + V_{cy}$$

Această transformare perspectivă este fundamental diferită de rotaţii sau de translaţii care presupun utilizarea numai a operaţiunilor de produs şi sumă. Transformarea perspectivă implică împărţirea prin valoarea coordonatei Z_0.

Aşadar a genera o imagine perspectivă implică divizarea prin adîncimea fiecărui punct.

Matricea de transformare va avea forma

$$P = \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & Z_0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

Relaţia exprimă în plus şi independenţa sistemului de coordonate al ochiului faţă de sistemul de coordonate al ecranului. În general valorile parametrilor utilizaţi vor fi în concordanţă cu sistemul de coordonate folosit de hardware-ul display-ului. În relaţie valorile coordonatelor punctelor în sistemul de coordonate al ochiului apar sub forme diferite fiind folosit numai raportul $\frac{a}{b}$ pentru caracterizarea imaginii. Dacă acest raport este mic, deschiderea va fi mare iar imaginea produsă va fi supra-unghiulară. O valoare mare a raportului $\frac{a}{b}$ înseamnă o deschidere mică, deci o imagine corespunzînd unei vederi telefoto. Efectul de perspectivă va fi exact şi acceptabil pentru vederi de la alte distanţe care oricum întîi trebuiesc testate.

5.8.2 Decuparea tridimensională a imaginii

Simpla aplicare a relaţiilor pentru producerea unei imagini perspective poate avea două efecte nedorite:

— depăşirea limitelor prescrise pentru aria imaginii;

— apariţia pe ecran a unor puncte nedorite.

Pentru eliminarea acestor neajunsuri se consideră o *„piramidă de vedere"* cu vîrful în originea sistemului de coordonate al ochiului (fig. 5.24). În acest fel se defineşte porţiunea pe care privitorul o poate vedea în fapt. Condiţiile ca un punct să fie vizibil sînt

$$-Z_0 \leqslant (a/b)X_0 \leqslant Z_0$$
$$-Z_0 \leqslant (a/b)Y_0 \leqslant Z_0$$

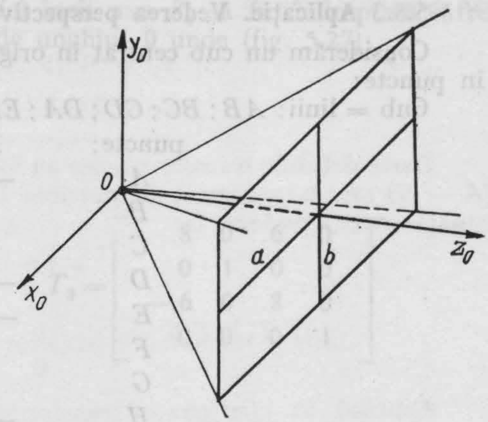

Fig. 5.24

Aceste relaţii exclud punctele situate în spatele punctului de privire ($-Z_0 \leqslant 0$). Dacă un punct, de exemplu, nu trece testul, atunci nu va fi afişat. Liniile nu pot fi examinate atît de uşor ca punctele şi de aceea este necesar să fie *„decupate"* în limitele *„piramidei de vedere"*. O linie sau o dreaptă poate fi respinsă ca invizibilă dacă nu intersectează piramida. Punctele de capăt sau extremităţile porţiunii vizibile ale dreptei sînt calculate în sistemul de coordonate al ochiului.

Ca structură algoritmul pentru decuparea liniilor faţă de piramida de vedere este similar cu algoritmul bidimensional. Este de asemenea necesară definirea unui nou sistem de coordonate al decupajului (cu indicele *c*) dar în termenii sistemului de coordonate al ochiului.

$$|X_cY_cZ_c1| = |X_0Y_0Z_01|\,N$$

unde

$$N = \begin{vmatrix} a/b & 0 & 0 & 0 \\ 0 & a/b & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

Condiţiile din relaţia anterioară devin:

$$-Z_c \leqslant X_c \leqslant Z_c$$
$$-Z_c \leqslant Y_c \leqslant Z_c$$

Algoritmul de decupare (de exemplu *Sutherland-Cohen*) are un cod de patru biţi după cum urmează:

Primul bit:	Y_c	este deasupra piramidei:	$Y_c > Z_c$
Al doilea bit:	Y_c	este sub piramidă;	$Y_c < -Z_c$
Al treilea bit:	X_c	este la dreapta piramidei	$X_c > Z_c$
Al patrulea bit:	X_c	este la stînga piramidei	$X_c < -Z_c$

Utilizarea acestor coduri determină dacă linia testată poate fi respunsă sau acceptată. Se intersectează mai întîi dreapta pentru a fi *„decupată"* cu unul din planele $X_c = Z_c$, $X_c = -Z_c$, $Y_c = Z_c$ şi $Y_c = -Z_c$. Punctul de intersecţie obţinut divide dreapta în două segmente pentru care se aplică separat testele de acceptare sau de respingere şi aşa mai departe. Elaborarea unui algoritm de decupare poate constitui o aplicaţie utilă pentru cititor. În prezenta lucrare există asemenea algoritmi.

5.8.3 Aplicație. Vederea perspectivă a unui cub.

Considerăm un cub centrat în originea spațiului obiect, definit de linii în puncte:

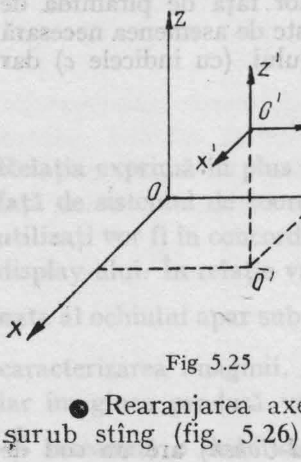
Cub = linii: AB; BC; CD; DA; EF; FG; GH; HE; AE; BF; CG; DH.

puncte:	X	Y	Z
A	−1	1	−1
B	1	1	−1
C	1	−1	−1
D	−1	−1	−1
E	−1	1	1
F	1	1	1
G	1	−1	1
H	−1	−1	1

Punctul de vedere (ochiul) are coordonatele (6 ; 8 ; 7.5), iar axa de vedere Z_0 va fi îndreptată spre originea sistemului de coordonate. A mai rămas un grad de libertate, și anume o rotație arbitrară în jurul axei Z_0: vom considera că axa X_0 aparține planului $Z = 7{,}5$.

Transformarea punctului de vedere poate fi stabilită după cum urmează:

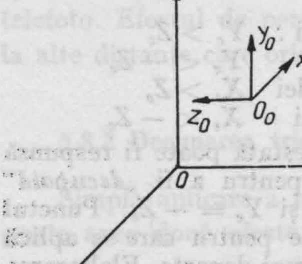
- Translația punctului (6 ; 8 ; 7.5) în origine (fig. 5.25)

$$T_1 = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ -6 & -8 & -7{,}5 & 1 \end{bmatrix}$$

Fig 5.25

- Rearanjarea axelor astfel încît să avem un sistem de coordonate șurub stîng (fig. 5.26)

$$T_2 = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Fig. 5.26

● Rotația în jurul axei Y_0 astfel încît axa Z_0 să fie îndreptată către punctul (0; 0; 7.5), adică o rotație de unghiul θ unde (fig. 5.27)

$\cos\theta = 8/10$
$\sin\theta = 6/10$

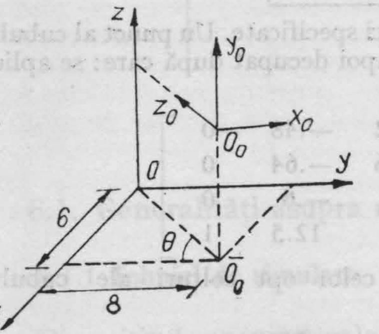

Fig. 5.27

$$T_3 = \begin{bmatrix} .8 & 0 & .6 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ -.6 & 0 & .8 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

● Rotația în jurul axei X_0 astfel încît axa Z_0 să fie îndreptată către originea spațiului obiect, adică o rotație de unghiul Φ unde (fig. 5.28)

$\cos\Phi = 4/5$
$\sin\Phi = 3/5$

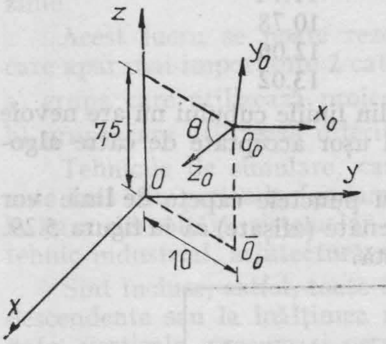

Fig. 5.28

$$T_4 = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & .8 & -.6 & 0 \\ 0 & .6 & .8 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Acest fapt completează cele 4 transformări simple necesare pentru transformarea unghiului de vedere $V = T_1 T_2 T_3 T_4$

Să presupunem că dorim să umplem cu perspectiva un ecran de 10/10 inches, cubul fiind văzut de la 10 inches, 25,4 cm distanță; și că sistemul de coordonate al ecranului fuge de la 0 la 1023. Astfel:

$$a = 10 \text{ inch}; \quad b = 5 \text{ inch}.$$

$$V_{sx} = V_{ex} = V_{sy} = V_{cy} = 1023/2$$

Transformarea devine:

$$N = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

iar ecuaţiile vor fi

$$X_T = 511.5\,(X_0/Z_0) + 511.5$$
$$Y_T = 511.5\,(Y_0/Z_0) + 511.5$$

Toate detaliile transformărilor au fost deci specificate. Un punct al cubului $(A - H)$ este transformat de matricea VN, apoi decupat după care: se aplică ecuaţia care conduce la

$$T_1T_2T_3T_4N = \begin{bmatrix} -1.6 & -.72 & -.48 & -0 \\ 1.2 & -.96 & -.64 & 0 \\ 0 & 1.6 & -.6 & 0 \\ 0 & 0 & 12.5 & 1 \end{bmatrix}$$

Aplicînd în continuare transformarea celor opt colţuri ale cubului obţinem:

	X_0	Y_0	Z_0
A	2.8	−1.89	12.94
B	.4	−3.28	11.98
C	−2.8	−1.36	13.26
D	.4	.08	14.22
E	2.8	1.36	11.74
F	−.4	−.08	10.78
G	−2.8	1.84	12.06
H	.4	3.28	13.02

Analizînd acest tabel rezultă că nici una din liniile cubului nu are nevoie să fie „decupată" adică toate muchiile vor fi uşor acceptate de către algoritmul de decupaj.

Coordonatele perspectivei în ecran pentru punctele capete de linie vor fi calculate cu ecuaţia dată şi liniile vor fi desenate (afişate) ca în figura 5.29. În condiţiile date perspectiva este descendentă.

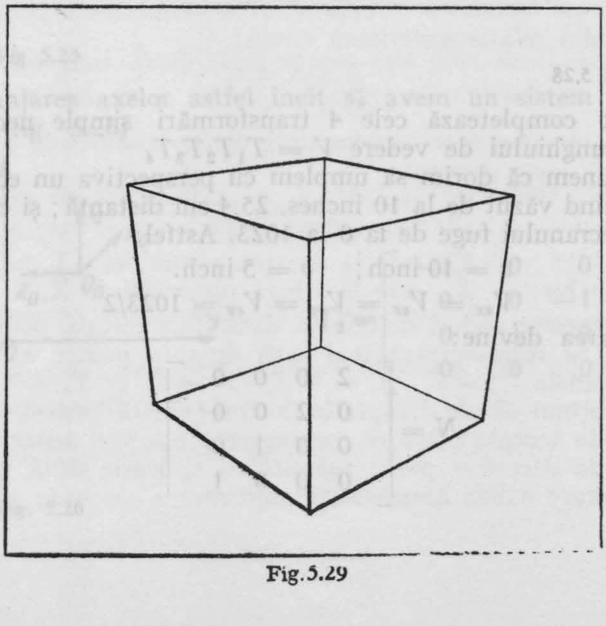

Fig.5.29

Reprezentarea obiectelor spaţiale

6.1. Generalităţi asupra reprezentării obiectelor spaţiale

6.1.1 Tehnici de simulare

Dispozitivele convenţionale de afişaj permit obţinerea unor reprezentări plane pentru obiecte, care, în mod normal, aparţin spaţiului tridimensional. O astfel de reprezentare a spaţiului tridimensional în spaţiul bidimensional trebuie să nu conducă la pierderi de informaţii sau caracteristici ale obiectului de reprezentat (cel puţin din punct de vedere intuitiv). În practică, iluzia celei de a treia dimensiuni este obţinută prin crearea unei senzaţii de profunzime.

Acest lucru se poate rezolva prin diferite tehnici de simulare, dintre care apar mai importante 2 categorii şi anume:

a) grupa care utilizează proiecţii perspective particulare,

b) grupa care utilizează diferite artificii optice.

Tehnicile de simulare, care utilizează proiecţii particulare, sînt cunoscute încă din perioada fundamentării noţiunilor de perspectivă, care au stat la baza dezvoltării sistemelor perspective de proiecţie cu aplicare în desenul tehnic industrial, arhitectură sau în fotografie.

Sînt incluse, astfel, toate tipurile de reprezentări perspective ascendente, descendente sau la înălţimea normală a orizontului pe tablouri plane înclinate, verticale, precum şi perspectivele cavaliere frontale sau orizontale (în special acestea!)

Reprezentările obţinute, de cele mai multe ori prin proiectarea tuturor muchiilor care compun corpul, nu sînt suficiente, deoarece induc probleme de interpretare, legate de adîncimea relativă a muchiilor unele faţă de altele.

De aceea, proiecţiile perspective apar numai ca nişte faze în cadrul unor algoritmi mai complecşi, care urmăresc rezolvarea nedeterminărilor enunţate anterior.

Aceşti algoritmi, care vor fi descrişi în continuare mai profund, poartă numele, în literatura de specialitate, de algoritmi pentru rezolvarea problemei **„liniilor ascunse"** sau a **„suprafeţelor ascunse"**.

Tehnicile de lucru pot fi mai mult sau mai puţin sofisticate, în funcţie de natura finală a reprezentării dorite, cît şi a dispozitivului de afişare utilizat.

În final, se pot obține, spre exemplu, simpla reprezentare a contururilor obiectelor sau, mai complex, porțiunile de suprafață vizibile cărora li se pot aloca culori, texturi, umbriri (în funcție de poziția unor surse luminoase), creînd, în final, imagini extrem de realiste ale scenei.

A doua grupă a tehnicilor de simulare cuprinde, în primul rînd, vederile stereoscopice prezentate pe același ecran, care creează impresia de profunzime prin mijloace relativ simple. În al doilea rînd, pot fi menționate metodele care, cu ajutorul unui joc de oglinzi, pun obiectul în trei dimensiuni, prin formarea unei iluzii optice. Pot fi, de asemenea, amintite metodele care folosesc imagini dinamice, a treia dimensiune fiind creată succesiv cu ajutorul variabilei timp.

6.1.2 Descrierea obiectelor

Una din cele mai importante sarcini, care stau în fața programatorului unei aplicații ce utilizează obiecte spațiale tridimensionale, este alegerea modului de descriere a acestor obiecte. Desigur, există o multitudine de posibilități în scopul obținerii acestei descrieri, dar problema este de a alege o descriere care să satisfacă, într-o măsură cît mai mare, necesitățile, aplicațiile și restricțiile sistemelor de calcul.

În cadrul algoritmilor ce vor fi discutați în continuare se operează cu obiecte alcătuite numai din fețe plane.

Metoda cea mai directă pare a fi *descrierea* fiecărei fețe poligonale a obiectului, utilizînd coordonatele vîrfurilor și topologia conectării acestor vîrfuri.

Deși datele cerute de diverși algoritmi pot diferi de această formă, conversia la acest tip de descriere este evidentă.

Fiecare vîrf este descris de coordonatele sale în trei dimensiuni alese față de un sistem convenabil de referință (sistem de coordonate obiect).

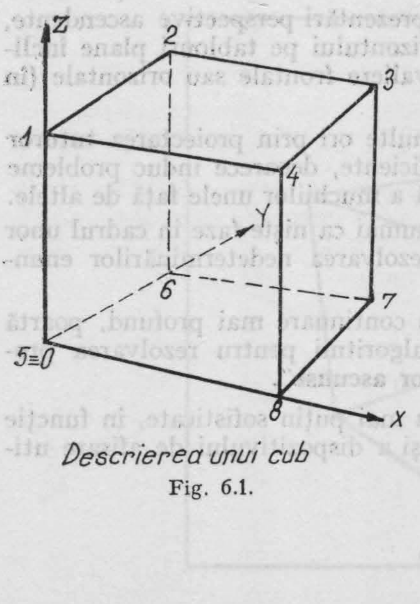

Fig. 6.1.

Fiecare față este descrisă apoi ca un poligon prin testarea vîrfurilor sale (fig. 6.1).

Dacă fața are mai mult de trei vîrfuri, uneori apare și problema planeității suprafeței descrise.

În plus, pentru fiecare față, în funcție de complexitatea aplicației, pot fi asigurate culori, transparențe, reflectante, texturi sau alte proprietăți.

Deoarece, în general, se reprezintă grupuri de obiecte și nu obiecte singulare apare convenabilă construirea de structuri de tip referință. În acest fel, o singură descriere a unui obiect poate fi utilizată de mai multe ori. Fiecare referire a obiectului capătă, însă, carac-

teristici particulare de poziție maximă, de orientare și chiar culori sau texturi.

Un mediu structurat de genul prezentat mai sus necesită program în stare să-i interpreteze structura.

Astfel programele care interpretează structura mediului trebuie să poată calcula poziția oricărui vîrf și, astfel, poziția oricărei suprafețe, așa cum apar ele într-o așezare finală.

Mai mult, de obicei mediul este tratat el însuși ca un obiect singular în termenii cunoscuți de „sistem de coordonate obiect", cînd o exprimare mai exactă ar fi „sistem de coordonate al mediului".

Trebuie insistat în continuare și spus că generarea mediului și descrierea obiectelor pentru utilizarea, spre exemplu, într-un algoritm de **„linii ascunse"** este o sarcină majoră.

De exactitatea și calitatea acestei descrieri depinde, în mod hotărîtor, atît rezultatul final, cît și efortul depus pentru obținerea acestui rezultat (memorie, timp).

Pentru algoritmii urmăriți în continuare mai întîi obiectele trebuie aproximate prin seturi de fețe plane.

Modul economic, în care se face această operație, care să îmbine o necesitate de minim de fețe cu una de precizie de reprezentare, este o problemă destul de dificilă, care rămîne în sarcina utilizatorului.

Apoi, urmează estimarea coordonatelor spațiale ale obiectelor. Acest proces este lăsat, în multe cazuri, tot în sarcina utilizatorului. Precizia măsurată depinde, evident, de calitatea echipamentelor folosite.

Odată obținute coordonatele, urmează conectarea lor în fețe. În această fază, orice omisiune sau inversiune în ordinea de definire produce deprecierea imaginii și alte efecte laterale care duc la irosire de timp și muncă umană.

O altă latură importantă este dictată de diferențele între diversele proprietăți topologice ale mediului cerute de algoritmi, spre exemplu:

— ce suprafețe se întîlnesc într-o anumită muchie;

— ce fețe fac parte dintr-un anumit corp;

— corpurile care fac parte din mediu să fie convexe.

Apare evident că dificultatea construcției modelului mediului crește odată cu mărirea cantității de informații topologice sau restricții impuse de diverșii algoritmi.

Totuși, și acest lucru merită subliniat, algoritmii pot profita enorm de pe urma unor astfel de informații în termenii scurtării timpului de prelucrare.

De exemplu, pentru un mediu cu considerații staționare, în care puține obiecte își schimbă poziția de la un moment la altul, apare drept corespunzător, ca o mare cantitate de calcule preliminarii, să fie efectuate înaintea intrării algoritmului propriu zis. Spre exemplu, se pot calcula toate intersecțiile dintre diverse corpuri și modifica structura în mod corespunzător, introducînd liniile de penetrație sau spărgînd corpurile în corpuri neintersectabile. Se pot, de asemenea, face diverse calcule de „prioritate" pentru fețele unui același corp, care să fie valabile pentru orice poziție a punctului de observare (vedere). Toate aceste informații pot fi stocate și utilizate la reprezentări succesive ale scenei respective.

Dacă, în schimb, mediul este în mișcare, sau se dorește o singură reprezentare, asemenea calcule nu-și mai găsesc rostul.

Ca o concluzie la acest paragraf se impune constatarea că o structurare bine gîndită a mediului și o sumă de programe și dispozitive, care să permită măsurători exacte și manipulări cît mai facile ale obiectelor sînt la fel de importante ca algoritmii în sine.

De cele mai multe ori, munca legată de descrierea obiectelor este mult mai laborioasă și mai puțin plăcută decît execuția algoritmilor.

6.2. Problema „suprafețelor ascunse"

6.2.1 O descriere a problemei

În vreme ce producerea unei imagini perspective pentru un obiect transparent alcătuit numai din linii este o problemă relativ simplă, redarea realistă a unui obiect opac este cu mult mai anevoioasă. Obiectul opac este mai greu de reprezentat, deoarece trebuie decisă nu numai poziția fiecărei părți a sa în imagine, dar mai ales ce părți ale sale trebuie să apară în imaginea finală. Unele părți ale obiectului opac sînt acoperite considerînd un punct din care acesta este privit.

Un program care realizează desene pentru obiecte opace trebuie, deci, să fie în stare să decidă ce părți sînt vizibile în vederea aleasă și ce părți sînt ascunse, deci trebuie omise în reprezentare.

Problema acestei decizii a fost inițial cunoscută sub numele de **„Problema liniilor ascunse" (Hidden-line Problem)**, cîtă vreme se urmărea eliminarea sau trasarea specială a tuturor liniilor care erau ascunse de alte obiecte din scenă.

Apariția imaginilor cu umbre realizabile pe calculator a făcut ca o variantă a acestei probleme să devină importantă: **„Problema suprafețelor ascunse" (Hidden — Surface Problem).**

Într-o imagine cu umbre trebuie incluse sau omise părți întregi cu suprafețe și nu numai liniile lor de contur.

Cele două probleme au însă numeroase puncte comune, astfel încît o tratare unitară apare drept judicioasă.

Imaginile umbrite sînt produse prin înregistrarea nuanței de gris sau de culoare în fiecare punct acoperit de perspectiva scenei și dependent de dimensiunile ecranului de vizualizare.

Generarea imaginilor cu umbre este, însă, o problemă costisitoare, atît din punct de vedere al memoriei, cît și al timpului de execuție. Chiar și în cazul unor dispozitive cu suficientă memorie de reîmprospătare, generarea unor asemenea imagini în timp real este practic imposibilă în lipsa unui hardware specializat.

O definiție formală pentru un algoritm de suprafețe ascunse poate fi următoarea:

$$\text{ASA (algoritm suprafețe ascunse)} = (O, S, I, \varphi, \sigma)$$

în care:

O este un set de obiecte în spațiul $3D$
S este un set de segmente vizibile în $2D$
I este un set de *„reprezentări intermediare"*
φ este un set de *„funcții de tranziții"* $\{TP, IS, TI, TA, TV\}$
σ este o *„strategie"*

Numele funcțiilor din φ au următoarele sensuri:

- *TP* este o funcție care produce transformarea perspectivă

$$TP: 3D \to 2D$$

- *IS* este o funcție ce calculează punctul de intersecție a 2 segmente. Aici domeniul și codomeniul sînt identice (*2D* sau *3D*)
- *TI* este o funcție care reavizează în *2D* un test de incluziune, adică verifică dacă un punct este sau nu în interiorul unei suprafețe;
- *TA* este o funcție care realizează un test de adîncime, adică compară adîncimile a 2 puncte față de punctul de vedere.
- *VT* este o funcție care realizează testul de vizibilitate pentru o suprafață dată, adică testează dacă suprafața este potențial vizibilă sau total invizibilă.

Strategia σ specifică ordinea în care funcțiile cuprinse în φ trebuie aplicate pentru obținerea rezultatului dorit.

În general diversitatea algoritmilor este dată de strategia de abordare a problemei care induce la rîndul ei folosirea unora sau altora dintre funcțiile incluse în φ.

6.2.2 Calcule geometrice

Acest paragraf urmărește să pună la îndemîna cititorului cîteva din calculele de rutină, care apar în majoritatea algoritmilor de **suprafețe ascunse** și care, de cele mai multe ori, sînt trecute sub tăcere de autori. Lucrul acesta apare drept foarte folositor deoarece, în ultimă instanță, de viteza și tehnica cu care se execută din punct de vedere procedual aceste calcule depinde eficiența diverselor implementări.

Metodele descrise în continuare sînt rezolvări pentru problemele puse de funcțiile cuprinse în φ (vezi 6.2.1).

a) *Teste Minimax*

Aceste teste sînt foarte utile în diverse momente ale algoritmilor

a1 — calculul suprapunerii a 2 poligoane în planul de proiecție;
a2 — calculul interiorității unui punct față de un poligon în planul de proiecție;
a3 — calculul intersecție a 2 segmente;
a4 — calcule de adîncime a unui punct față de un poligon sau chiar a 2 poligoane între ele în spațiul obiect.

Calculul minimax este o unealtă deosebit de simplă și de rapidă, implicînd numai comparații. Ele pot duce la rejecția a numeroase cazuri nefavorabile, fiind utilizat înaintea calculelor propriu-zis.

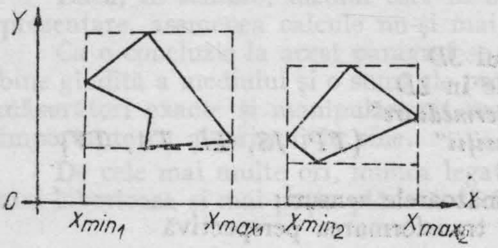

Fig. 6.2.

De exemplu, cazul a 2 poligoane în planul de proiecție. Cele 2 poligoane nu au sigur nici un punct de intersecție dacă $x_{min2} \gg x_{max1}$ (Fig. 6.2.)

Acest tip de calcul prezent în figura 6.2 se poate extrapola cu ușurință spre exemplu și la coordonata *Y* sau *Z*, rezolvînd foarte simplu numeroase cazuri pentru care, altfel, ar fi fost necesare calcule laborioase.

b) *Calcule de intersecții*

Aceste calcule apar în numeroase momente al algoritmilor și cu diverse scopuri:

b1 — găsirea unui punct pe un segment de dreaptă unde apare o schimbare de vizibilitate;
b2 — aflarea intersecției între 2 poligoane în planul de proiecție;
b3 — intersecția dintre diverse segmente și linia de explorare
b4 — ca o funcție în cadrul testului de interioritate
b5 — determinarea intersecției între fețele obiectului și o linie specială, obținută prin legarea punctului de vedere cu un punct de test.

Iată, în continuare, cîteva din calculele necesare pentru diverse intersecții:

Intersecția dintre 2 drepte

Fie ecuațiile a 2 drepte în coordonate normale în 2D

$$A_1x + B_1y + C_1 = 0$$
$$A_2x + B_2y + C_2 = 0$$

Dacă

$$\begin{vmatrix} A_1 & B_1 \\ A_2 & B_2 \end{vmatrix} = 0$$

cele 2 drepte sînt paralele adică nu există punct finit de intersecție. Dacă A1/A2 = B1/B2 = C1/C2, cele 2 drepte sînt confundate. Astfel dacă punctul de intersecție există el este dat de relațiile

$$x_1 = \frac{B_1C_2 - B_2C_1}{A_1B_2 - A_2B_1} \qquad y_1 = \frac{C_1A_2 - C_2A_1}{A_1B_2 - A_2B_1}$$

unde $A_1B_2 \neq A_2B_1$.

Intersecția dintre 2 segmente

Fie 2 drepte în spațiu G și G'. Fie $P_1, P_2 \in G$, $P_1 = (X_1, Y_1)$ și $P_2 = (x_2, y_2)$ și $P'_1, P'_2 \in G'_1$, $P'_1 = (x'_1, y'_1)$, $P'_2 = (x'_2, y'_2)$

Cele două segmente P_1P_2 și $P'_1P'_2$ se intersectează în punctul $I = (x_I, y_I)$ dacă:

$$\min[\min(x_1, x_2), \min(x'_1, x'_2)] \leqslant x_I \leqslant \max[\max(x_1, x_2), \max(x'_1, x'_2)]$$

și

$$\min[\min(y_1, y_2), \min(y'_1, y'_2)] \leqslant y_I \leqslant \max[\max(y_1, y_2), \max(y'_1, y'_2)]$$

Este de remarcat faptul că este util să se execute înaintea calculului pentru (x_I, y_I) testul minimax care poate elimina numeroase calcule.

Intersecția dintre un plan și o dreaptă

Fie un plan trecînd prin punctele $P_i = (x_i, y_i, z_i)$,

$$P_j = (x_j, y_j, z_j); \; P_k = (x_k, y_k, z_k)$$

avînd ecuația

$$Ax + By + Cz + D = 0$$

Fie o dreaptă trecînd prin punctele $P_1 = (x_1, y_1, z_1)$ și $P_2 = (x_2, y_2, z_2)$ care poate fi reprezentată prin ecuațiile:

$$\frac{x - x_1}{\cos\alpha} = \frac{y - y_1}{\cos\beta} = \frac{z - z_1}{\cos\gamma}$$

unde

$$\cos\alpha = \frac{x_2 - x_1}{d}, \quad \cos\beta = \frac{y_2 - y_1}{d}, \quad \cos\gamma = \frac{z_2 - z_1}{d}$$

$$\text{cu } d = \sqrt{x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2}$$

Dacă:

1) $A\cos\alpha + B\cos\beta + C\cos\gamma = 0$ dreapta este paralelă cu planul

2) $A\cos\alpha + B\cos\beta + C\cos\gamma = 0 \Lambda\ A_{x1} + B_{y1} + C_{z1} = 0$ dreapta este conținută în plan.

Astfel, există punctul de intersecție $I = (x_i, y_i, z_i)$ și este dat de relațiile:

$$\boxed{\begin{aligned} x_i &= x_1 - t\cos\alpha \\ y_i &= y_1 - t\cos\beta \\ z_i &= z_1 - t\cos\gamma \end{aligned}}$$

$$t = \frac{A_{x1} + B_{y1} + C_{z1} + D}{A\cos\alpha + B\cos\beta + C\cos\gamma}$$

Suprapunerea a 2 poligoane în planul de proiecție

Date fiind două poligoane închise în planul de proiecție (care pot fi proiecțiile a 2 fețe), se pune problema existenței unei suprapuneri între cele 2 contururi. Suprapunerea poate fi detectată fie găsind un punct de intersecție între cele 2 contururi caz în care calculul se încheie, sau verificînd incluziunea fiecărui vîrf al unui poligon față de celălalt poligon. Figura 6.3.a prezintă cazurile posibile ale poziției relative dintre cele 2 poligoane, iar figura 6.3 b ilustrează cazurile posibile de acoperire a unei muchii de aria unui triunghi.

Este cu mult mai economic să se înceapă testul prin calculul intersecțiilor și, în caz de insucces, să se treacă la testul de incluziune, deoarece:

— probabilitatea intersecției este mai mare decît cea a conținerii,
— relația de incidență este simetrică în vreme ce relația de conținere este antisimetrică. De aceea, ambele poligoane trebuie testate pentru conțineri, pe cînd numai unul trebuie testat pentru intersecție;
— relația de incluziune implică calculele mult mai laborioase (include calcule cu intersecție).

Din nou se poate remarca utilizarea unui test minimax înaintea oricărui calcul. Numai în cazul cînd testul minimax eșuează, se poate trece la calculul intersecțiilor.

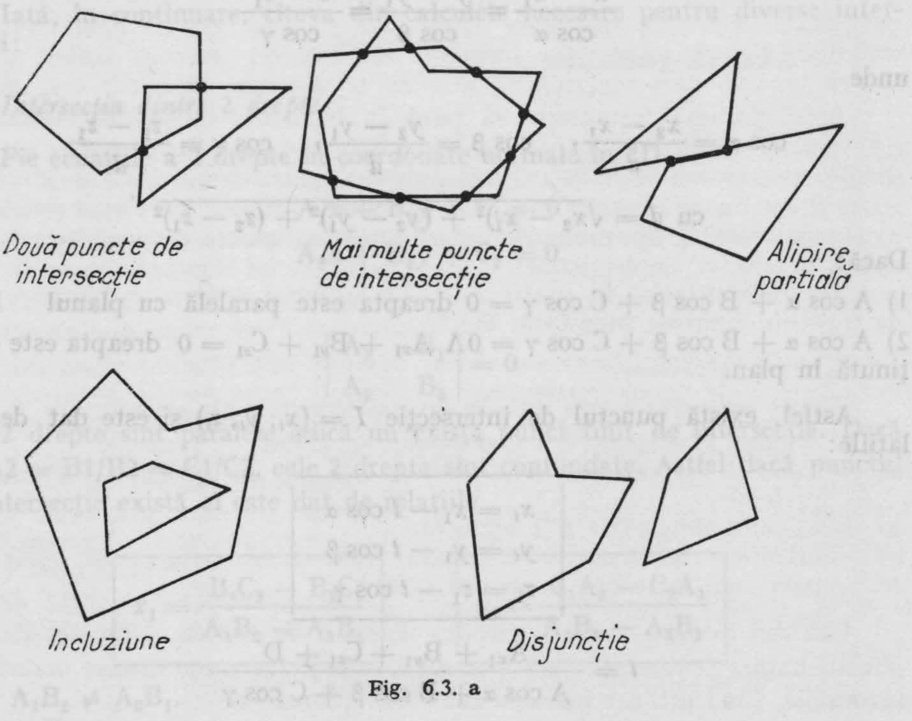
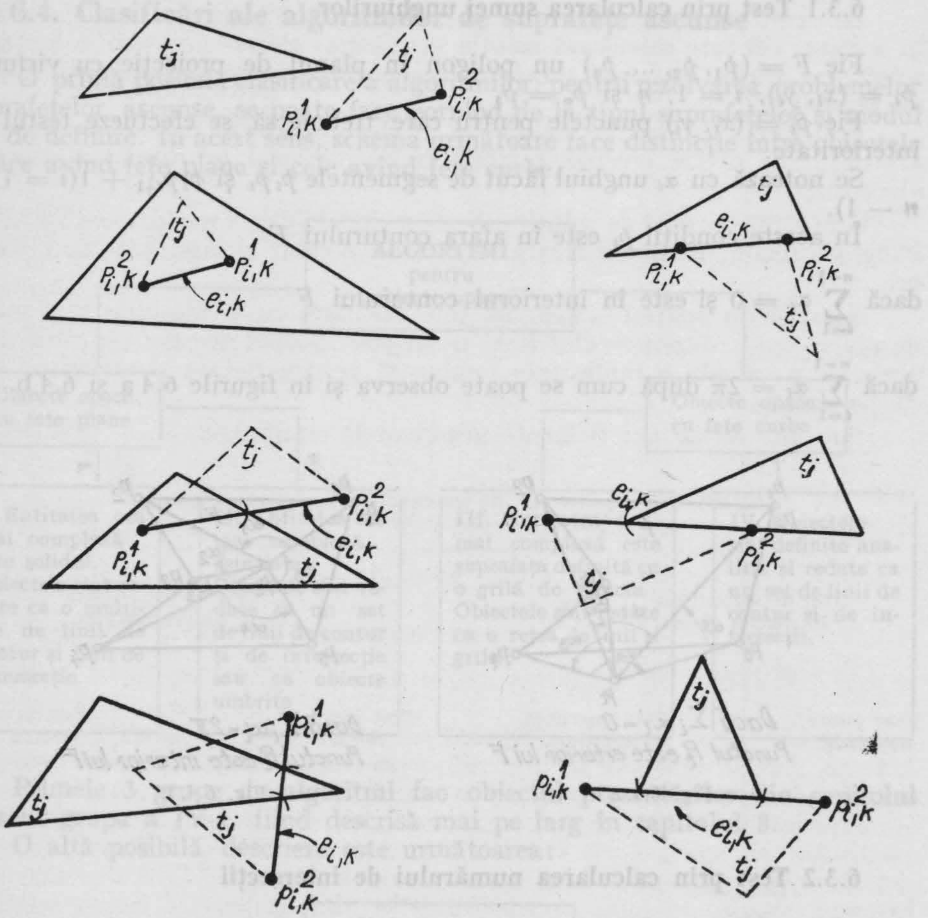

Fig. 6.3. a

Ilustrarea cazurilor posibile de acoperire a unei muchii
$e_{i,k} \in t_j$ de triunghiul t_j
Punctele $P^1_{i,k}$ şi $P^2_{i,k}$ sînt capetele segmentului $e_{i,k}$

Fig. 6.3. b

6.3. Teste de interioritate

Una din problemele care apare curent în cadrul algoritmilor de suprafeţe este verificarea interiorităţii unui punct faţă de un contur în planul de proiecţie.

În geometria elementară există 2 proceduri bine cunoscute pentru realizarea acestui test.

6.3.1 Test prin calcularea sumei unghiurilor

Fie $F = (p_1, p_2, ..., p_n)$ un poligon în planul de proiecție cu vîrfurile $p_i = (x_i, y_i)$, $i = 1, n$ și $p_n = p_1$

Fie $p_t = (x_t, y_t)$ punctele pentru care trebuie să se efectueze testul de interioritate.

Se notează cu α_i unghiul făcut de segmentele $p_t p_i$ și $p_t p_{i+1} + 1 (i = 1, ..., n - 1)$.

În aceste condiții p_t este în afara conturului F

dacă $\sum_{i=1}^{n-1} \alpha_i = 0$ și este în interiorul conturului F

dacă $\sum_{i=1}^{n-1} \alpha_i = 2\pi$ după cum se poate observa și în figurile 6.4 a și 6.4 b.

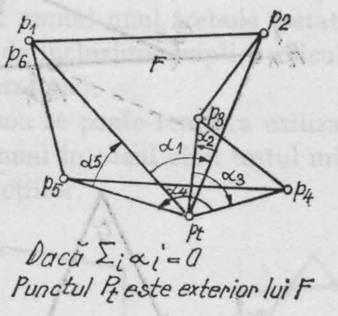

Fig. 6.4. a

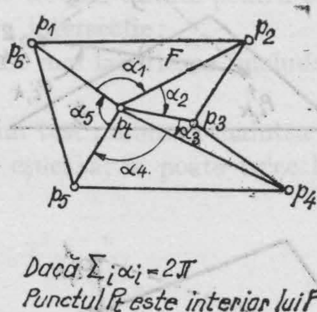

Fig. 6.4. b

6.3.2 Test prin calcularea numărului de intersecții

Condițiile problemei sînt aceleași cu cele prezentate anterior. Se consideră o semidreaptă, care pornește din punctul P_t și nu trece prin nici unul din vîrfurile poligonului F.

Atunci P_t este exterior lui F, dacă numărul de intersecții ale lui R cu laturile lui F este par, și este interior lui F dacă acest număr este impar (fig. 6.5 a și b).

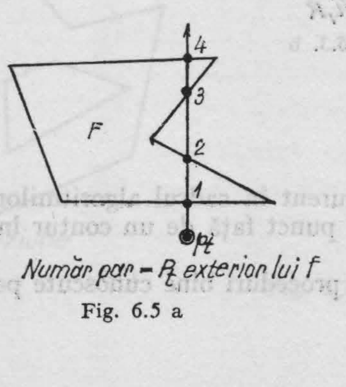

Fig. 6.5 a

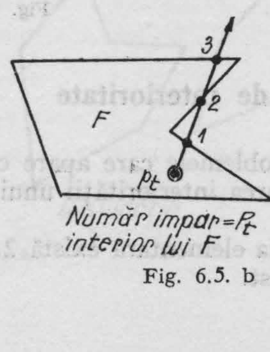
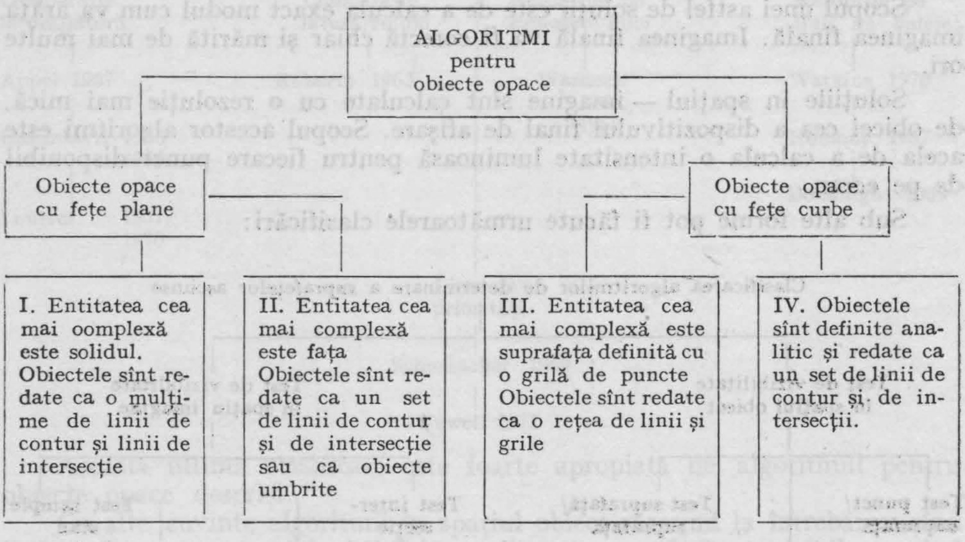

Fig. 6.5. b

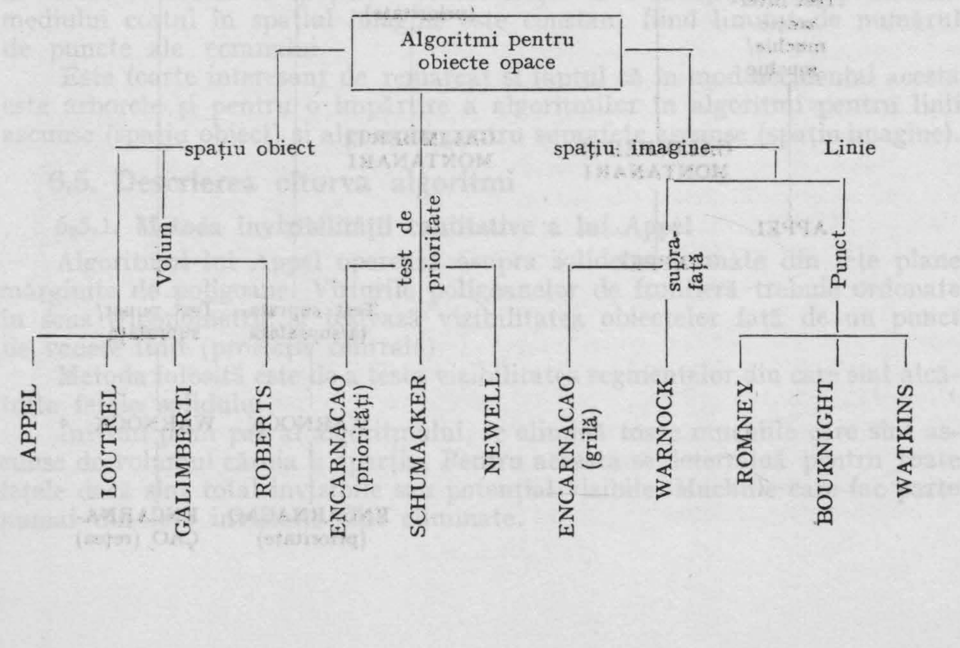
6.4. Clasificări ale algoritmilor de suprafețe ascunse

O primă posibilă clasificare a algoritmilor, pentru rezolvarea problemelor suprafețelor ascunse, se poate face pornind de la tipul suprafețelor și modul lor de definire. În acest sens, schema următoare face distincție între obiectele opace avînd fețe plane și cele avînd fețe curbe.

Primele 3 grupe de algoritmi fac obiectul prezentărilor din capitolul prezent grupa a IV-a, fiind descrisă mai pe larg în capitolul 8.

O altă posibilă descriere este următoarea:

În cazul acestei descrieri nodul rădăcină al arborelui divide algoritmii în 3 clase: cei care calculează soluția în „**spațiul obiect**"; cei care calculează soluția în „**spațiul imagine**" și cei care lucrează parțial în ambele spații („lista de priorități").

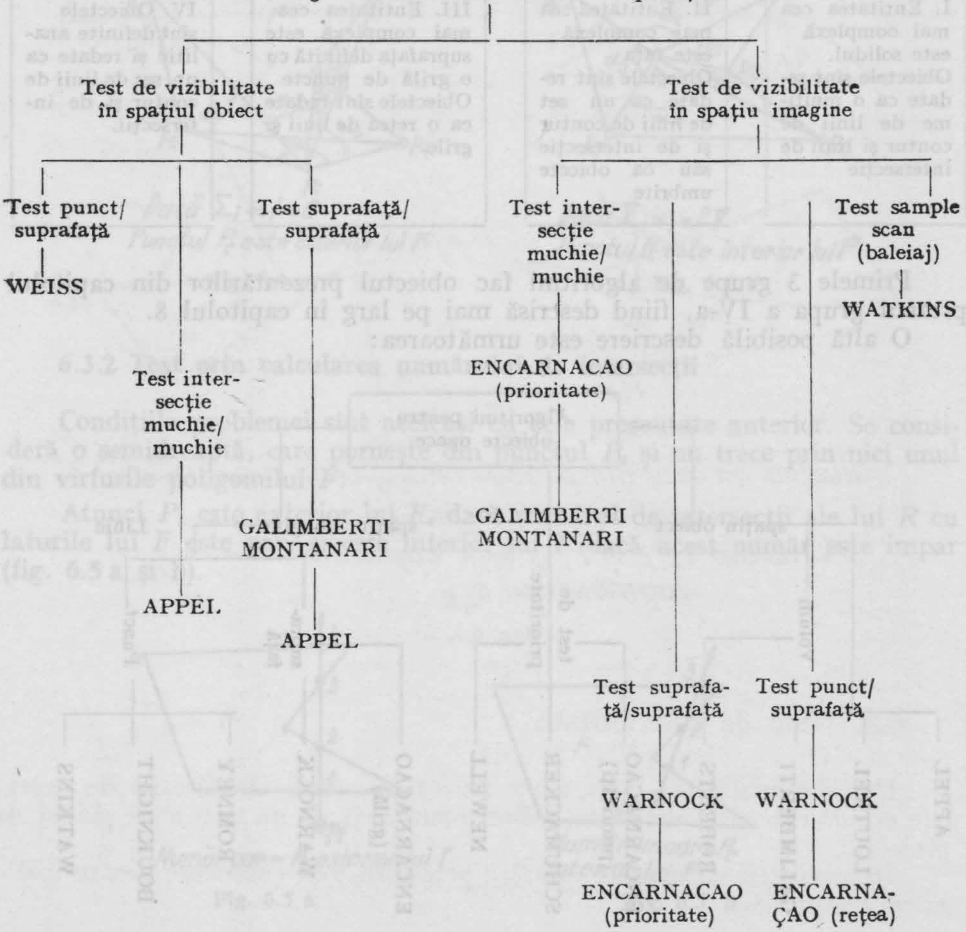
Prin calcul în „spațiul obiect" se înțelege un calcul realizat cu precizie arbitrară, de obicei precizia posibilă în calculatorul pe care, se execută algoritmul.

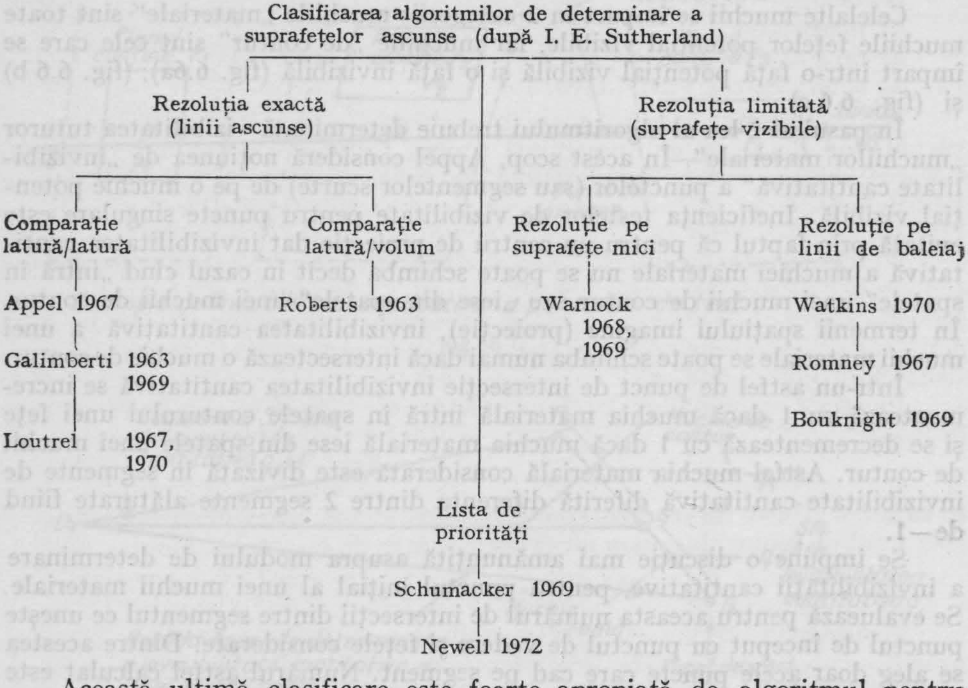
Scopul unei astfel de soluții este de a calcula exact modul cum va arăta imaginea finală. Imaginea finală va fi corectă chiar și mărită de mai multe ori.

Soluțiile în spațiul — imagine sînt calculate cu o rezoluție mai mică, de obicei cea a dispozitivului final de afișare. Scopul acestor algoritmi este acela de a calcula o intensitate luminoasă pentru fiecare punct disponibil de pe ecran.

Sub alte forme pot fi făcute următoarele clasificări:

Clasificarea algoritmilor de determinare a suprafețelor ascunse

Această ultimă clasificare este foarte apropiată de algoritmul pentru obiecte opace descriși.

Cu alte cuvinte algoritmii în spațiul obiect răspund la întrebarea cînd fiecare element potențial vizibil în mediu este cu adevărat vizibil, pe cînd algoritmii în spațiul imagine arată cea ce este vizibil într-un punct al ecranului.

Iată și unul dintre motivele pentru care apare o diferență corespunzătoare a costurilor și performanțelor între aceste două grupe de algoritmi; în vreme ce costul în spațiul — obiect crește ca o funcție de complexitatea mediului costul în spațiul imagine este constant fiind limitat de numărul de puncte ale ecranului.

Este foarte interesant de remarcat și faptul că în mod accidental acesta este arborele și pentru o împărțire a algoritmilor în algoritmi pentru linii ascunse (spațiu obiect) și algoritmi pentru suprafețe ascunse (spațiu imagine).

6.5. Descrierea cîtorva algoritmi

6.5.1. Metoda invizibilității cantitative a lui Appel

Algoritmul lui Appel operează asupra solidelor formate din fețe plane mărginite de poligoane. Vîrfurile poligoanelor de frontieră trebuie ordonate în sens trigonometric și testează vizibilitatea obiectelor față de un punct de vedere finit (proiecție centrală).

Metoda folosită este de a testa vizibilitatea segmentelor din care sînt alcătuite fețele solidului.

Într-un prim pas al algoritmului, se elimină toate muchiile care sînt ascunse de volumul căruia îi aparțin. Pentru aceasta se determină pentru toate fețele dacă sînt total invizibile sau potențial vizibile. Muchiile care fac parte numai din fețe invizibile sînt eliminate.

Celelalte muchii se împart în 2 categorii: muchiile „materiale" sînt toate muchiile fețelor potențial vizibile, iar muchiile „de contur" sînt cele care se împart într-o față potențial vizibilă și o față invizibilă (fig. 6.6a), (fig. 6.6 b) și (fig. 6.6 c).

În pasul al 2-lea al algoritmului trebuie determinată vizibilitatea tuturor „muchiilor materiale". În acest scop, Appel consideră noțiunea de „invizibilitate cantitativă" a punctelor (sau segmentelor scurte) de pe o muchie potențial vizibilă. Ineficiența testelor de vizibilitate pentru puncte singulare este evitată prin faptul că pentru un centru de proiecție dat invizibilitatea cantitativă a muchiei materiale nu se poate schimba decît în cazul cînd „intră în spatele" unei muchii de contur sau „iese din spatele" unei muchii de contur. În termenii spațiului imagine (proiecție), invizibilitatea cantitativă a unei muchii materiale se poate schimba numai dacă intersectează o muchie de contur.

Într-un astfel de punct de intersecție invizibilitatea cantitativă se incrementează cu 1 dacă muchia materială intră în spatele conturului unei fețe și se decrementează cu 1 dacă muchia materială iese din spatele unei muchii de contur. Astfel muchia materială considerată este divizată în segmente de invizibilitate cantitativă diferită diferența dintre 2 segmente alăturate fiind de—1.

Se impune o discuție mai amănunțită asupra modului de determinare a invizibilității cantitative, pentru punctul inițial al unei muchii materiale. Se evaluează pentru aceasta numărul de intersecții dintre segmentul ce unește punctul de început cu punctul de vedere și fețele considerate. Dintre acestea se aleg doar acele puncte care cad pe segment. Numărul astfel calculat este valoarea invizibilității cantitative a punctului inițial (fig. 6.7).

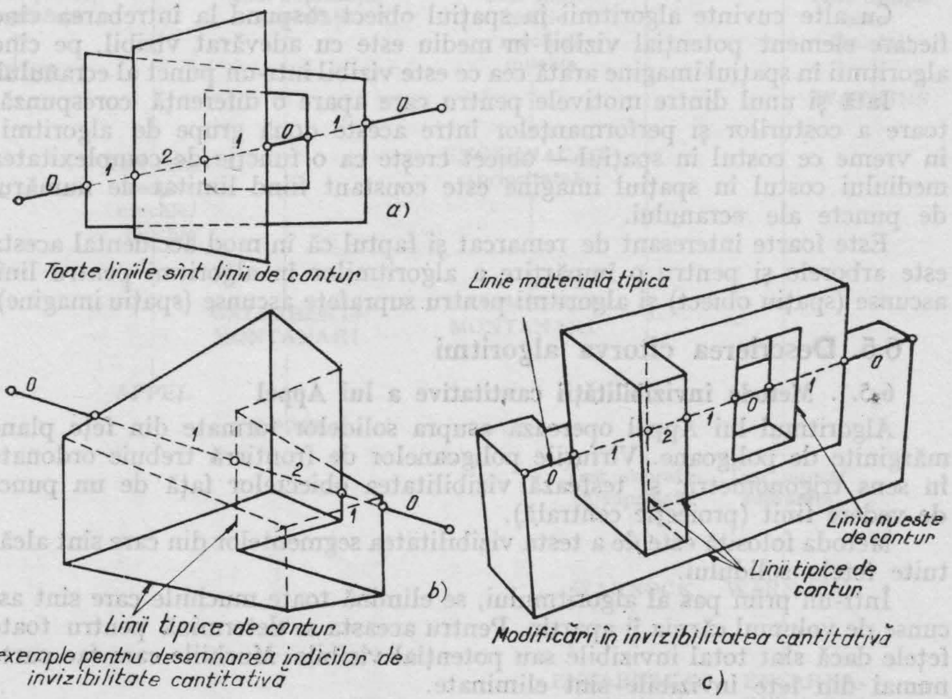

Fig 6.6. a, b și c

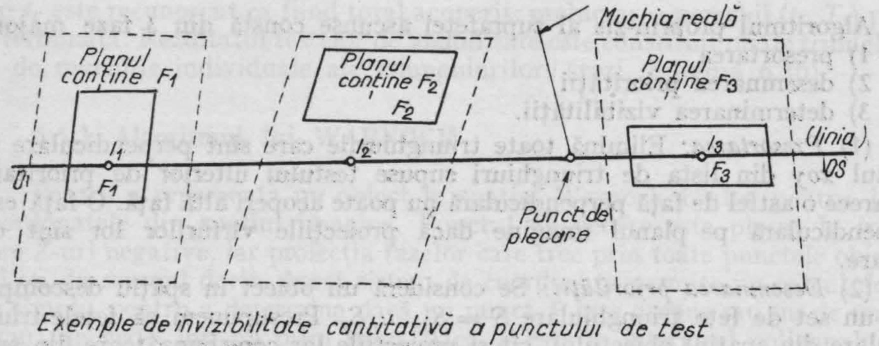

Fig. 6 7.

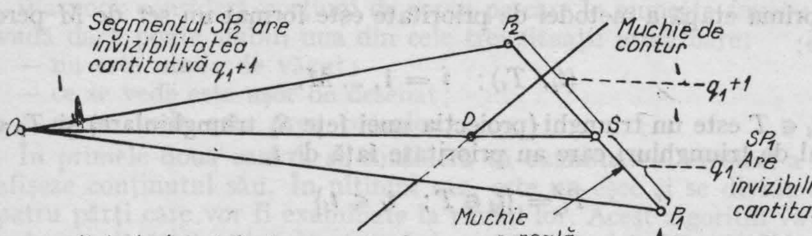

Fig. 6.8.

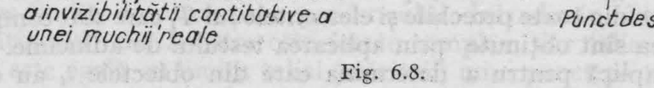

Fig. 6.9.

Foarte interesantă este metoda de calcul a intersecției dintre muchia materială și cea de contur. Se consideră triunghiul format de punctul de vedere și capetele muchiei materiale. O muchie de contur schimbă invizibilitatea cantitativă a muchiei materiale numai dacă ea intersectează planul triunghiului considerat în interiorul ariei acestuia. Dacă acest punct există, atunci invizibilitatea cantitativă se schimbă cu $+1$ în funcție de semnul produsului vectorial dintre muchia de contur și cea materială considerate ca vectori.

Punctul în care are loc modificarea invizibilității cantitative pe muchia materială are loc la intersecția dintre dreapta *OD* și segmentul *P1P2* (fig. 6.8). Diagrama strategică a algoritmului Appel este redată în figura 6.9.

6.5.2. Metoda de prioritate a lui ENCARNACAO

Această metodă operează asupra vizibilității pe poliedre. Ea este aplicabilă nu numai la obiectele convexe ci și la obiectele cu fețe concave sau cu goluri. Printr-o descompunere a tuturor fețelor în triunghiuri, sînt introduse un număr de muchii suplimentare care vor fi atașate ca muchii auxiliare. De aici, algoritmul propriu-zis al liniei ascunse operează pe un set de triunghiuri, ex. pe un set de fețe plane, convexe, de tipul cel mai simplu posibil. Triunghiurile sînt specificate prin vîrfurile lor și implicit prin muchiile lor.

Algoritmul propriu-zis al suprafeţei ascunse constă din 3 faze majore:
1) presortarea
2) desemnarea priorităţii
3) determinarea vizibilităţii.

(1) *Presortarea:* Elimină toate triunghiurile care sînt perpendiculare pe planul *xoy* din lista de triunghiuri supuse testului ulterior de prioritate, deoarece o astfel de faţă perpendiculară nu poate acoperi altă faţă. O faţă este perpendiculară pe planul imagine dacă proiecţiile vîrfurilor lor sînt colineare.

(2) *Desemnarea priorităţii:* Se consideră un obiect în spaţiu descompus într-un set de feţe triunghiulare $S = S_1, ..., S_n$. Presupunem că feţele triunghiulare din spaţiul obiectului, cît şi proiecţiile lor corespunzătoare din spaţiul imaginei, sînt numerotate pentru identificare şi specificate de tipurile coordonatelor celor 3 vîrfuri.

În prima etapă a metodei de prioritate este format un set de M perechi ordonate:

$$(t_i, T_i)\,; \quad i = 1, ... M,$$

în care $t_i \in T$ este un triunghi (proiecţia unei feţe S_i triunghiulare) şi $T_i \leqslant T$ este setul de triunghiuri care au prioritate faţă de t_i

$$T_i = \{t_j \in T\,;\ t_i \leqslant t_j\}$$

Perechile (t_i, T_i), $i = 1, ... M$ reprezintă ordinea flexibilă în care t_i este primul component din toate perechile şi elementele lui T_i care sînt componente secundare. Acestea sînt obţinute prin aplicarea testului de adîncime. Primul test minimal se aplică pentru a determina care din obiectele t_i au o şansă de intersectare cu celelalte obiecte t_j. Pentru obiectele rămase $L \leqslant M$, trebuie stabilită prioritatea, solicitînd repetiţiile $L(L - 1)/2$ ale testului de adîncime.

Punctele test din intersectarea a 2 triunghiuri necesare pentru determinarea priorităţii sînt obţinute prin încercarea de a spori intersecţiile dintre muchiile celor 2 triunghiuri şi dacă nu reuşeşte, testarea pentru conţinut. Suprapunerea ciclică nu poate apare din cauza triangulaţiei. Totuşi, feţele triunghiulare se pot înterpătrunde. Penetraţia poate apare numai în cazul cînd proiecţiile celor 2 feţe au o intersecţie plină. Apariţia ei poate fi stabilită prin executarea testului de prioritate pentru toate punctele de intersecţie între muchiile celor 2 proiecţii. Dacă testul de prioritate produce acelaşi rezultat pentru toate aceste puncte, nu există prioritate.

(3) *Determinarea vizibilităţii:* În fiecare pereche (t_i, T_i) T_i este setul de triunghiuri care acoperă, într-o anumită măsură, triunghiul t_i. Dacă T_i este vid, atunci t_i este vizibil în întregime (cu excepţia muchiilor auxiliare). Pentru un set nevid T_i, trebuie să se determine gradul de acoperire a lui t_i pe triunghiurile din T_i. Aceasta necesită determinarea vizibilităţii muchiilor lui *ti* care nu sînt muchii auxiliare. De aceea, este suficient să se descrie cum poate fi investigată vizibilitatea unei muchii.

Fie $e_i k < t_j = 1.2.3$ o muchie a lui t_i. Vizibilitatea lui e_i, k cu privire la un triunghi $t_j > t_i$ poate fi obţinută prin stabilirea punctelor de intersecţie pe care $e_{i,k}$ poate să le aibă cu t_j şi testînd dacă punctele de capăt ale lui $e_{i,k}$ se află în interiorul sau exteriorul lui t_j.

Un segment al lui $e_{i,k}$ care intersectează t_j este invizibil; un segment al lui $e_{i,k}$ care nu se intersectează cu t_j este vizibil. Ori de cîte ori întregul triun-

ghi t_i este recunoscut ca fiind total acoperit, prelucrarea perechii (t_i, T_i) poate fi terminată. Rezultatul testelor de vizibilitate este constituit nu de triunghiuri ci de muchiile individuale ale triunghiurilor. (vezi și figura 6.3b)

6.5.3. Algoritmul lui WARNOCK

Pentru a reprezenta un obiect în spațiu, Warnock a ales pentru lucru coordonatele din spațiul imagine. Punctul de vedere este plasat la infinit spre Z-uri negative, iar proiecția razelor care trec prin toate punctele obiectului va da semnul dorit. Acest sistem de coordonate permite un calcul destul de simplu pentru a determina dacă un punct P este ascuns sau nu de un poligon: Se vede, într-un prim timp, dacă P este în interiorul poligonului (în proiecție pe xOy), apoi se calculează dacă profunzimea lui P este mai mare sau nu față de cea a intersecției razei care trece prin P cu planul xOy.

Warnock consideră porțiuni de ecran pe care le numește *ferestre* și caută să vadă dacă poate stabili una din cele trei situații următoare:

— nu este nimic de văzut;

— ce se vede este ușor de desenat;

— ce se vede este prea complex.

În primele două cazuri, se consideră că examinarea ferestrei a reușit și se afișeze conținutul său. În ultimul caz, este un eșec și se divide fereastra în patru părți care vor fi examinate la rîndul lor. Acest algoritm va putea fi scris în manieră recursivă iar testul de oprire este interesant, deoarece este bazat pe limita de rezoluție a perifericului. Întradevăr, dacă la un moment dat conținutul unei ferestre este foarte complex, dar talia (mărimea acestei ferestre este egală cu limita taliei (mărimii) unui punct pe terminal, vom decide să nu mergem mai departe în studii și se va afișa un punct.

Diferitele părți care compun algoritmul lui Warnock sînt următoarele:

— procedura de decupare și de exploatare a ferestrelor;

— procedura care verifică relațiile dintre proiecțiile feței și fereastra *intrată* în parametrii *(LOOKER*, denumirea de origine*)*;

— procedura care decide complexitatea conținutului unei ferestre pornind de la informațiile stabilite prin procedura precedentă *(THINKER)*;

— procedura de afișaj capabilă să descopere ceea ce trebuie desenat în funcție de fereastră și de informațiile calculate prin celelalte două proceduri.

6.5.4. Algoritmul lui WATKINS sau algoritmul liniei de explorare operează în spațiul imaginei pe baza unui raster cu linii de explorare a unei mulțimi de poligoane care sînt proiecțiile fețelor plane ale obiectelor tridimensionale.

Acest algoritm este destinat să producă imagini în semitente, adică să caute suprafețele vizibile ale unui obiect. Perifericul de ieșire este un ecran cu baleiaj de televiziune, ceea ce duce la analiza imaginii linie cu linie de sus în jos și de la stînga la dreapta. Calculele se vor face în coordonate ecran, planul ecranului fiind considerat ca un plan xOy, observatorul fiind la infinit spre Z-urile negative. Se taie, atunci, scena prin planuri paralele cu planul xOy, numite *planuri de baleiaj*. Se calculează intersecția fiecărui plan de baleiaj cu poligoanele definind obiectul de reprezentat, ceea ce dă,

într-un plan de baleiaj, un ansamblu de segmente ce vor fi examinate pentru a ști ceea ce trebuie afișat. Sîntem astfel în fața unei probleme cu două dimensiuni; deoarece vom privi pur și simplu, în planul de baleiaj, care sînt segmentele care le ascund pe celelalte și care sînt deci, vizibile. Testele vor fi relativ simple, deoarece nu vom avea de comparat decît segmentele între ele, din punctul de vedere al poziției lor față de observator. Să notăm, în trecere, asemănarea cu algoritmul lui Warnock: — împărțirea problemei în subprobleme mai simple (linii de baleiaj și ferestre; — folosirea coerenței pentru a reduce numărul de calcule (istoria liniilor de baleiaj și istoria ferestrelor).

Structura este analogă algoritmului lui Warnock în ceea ce privește părțile principale ale programului:

— O procedură care controlează progresele planului de baleiaj.

— O procedură de calcul a relațiilor diferitelor segmente ale unui plan de baleiaj numită de asemenea *LOCKER*.

— O procedură de decizie a complexității unei situații date (*THINKER*)

— O procedură de afișaj, generînd de data aceasta suprafețele și nu puncte sau linii.

Acest algoritm este așa dar potrivit pentru o redare a tablourilor umbrite în tente de gri. În acest caz, segmentele vizibile nu sînt redate cu o strălucire uniformă, ci cu tentă de gri care derivă din valoarea z a feței corespunzătoare.

6.5.5. Metoda rețelei de explorare a lui ENCARNACAO

Acest algoritm poate fi aplicat la suprafețele curbe care sînt definite ca o rețea de linii.

Fragmentele (carourile) suprafețelor curbe sînt specificate numai prin cele 4 vîrfuri ale lor, iar liniile drepte sînt fo.osite pentru a defini muchiile lor. Suprafața curbă a fragmentului (caroului) este aproximată prin patru plane formate de diagonalele intercalate între vîrfurile opuse ale fragmentului (descompunerea în triunghiuri).

Numele algoritmului derivă din faptul că un raster rectangular bidimensional de linii numit *„rețea de explorare"* este suprapus pe proiecția planului imagine a suprafețelor. O listă de fragmente (elemente) de suprafață este construită pentru fiecare suprafață a rețelei de explorare. Această listă dezvăluie care fragmente suprapun fiecare din zonele separate ale rețelei de explorare. Această prezentare de fragmente în zone de rețele de explorare permite stabilirea vizibilității unui punct de test pentru a fi determinate numai acele fragmente de suprafețe care se află în aceeași zonă a rețelei de explorare ca punct de test.

Pentru o imagine tipică cu fragmente 100—400 s-a constatat că o rețea de explorare de 11×11 ar fi de dimensiune rezonabilă. Testul minimax este folosit pentru a stabili care suprafețe de explorare vor fi suprapuse de un fragment specific de suprafață. Imediat ce s-a terminat preselectarea, se execută algoritmul principal de vizibilitate. Toate liniile u și v sînt testate pentru vizibilitate în felul următor: Un segment de linie u sau v este rupt într-un șir de puncte de test, spațiate în mod egal între vîrfurile fragmentelor de suprafață. Fiecare punct este testat pentru vizibilitate față de fragmentele de suprafață care se află în interiorul aceleiași zone de explorare cu punctul de testare.

Ori nici un fragment din suprafață nu acoperă punctul de testare, în care caz este vizibil, ori un fragment acoperă punctul de testare, în care caz este invizibil. Dacă toate punctele care se află de-a lungul muchiei fragmentului sînt vizibile întreaga muchie se trasează. Dacă se constată că unele puncte sînt invizibile, sînt trasate numai acele secțiuni ale muchiei fragmentului care se află între punctele vizibile de test.

Pe scurt algoritmul poate fi schițat în felul următor:

(1) Se face proiecția pe planul imaginii (planul xy);

(2) Se face determinarea componentelor minimale și maximale x și y ale suprafețelor de reprezentat;

(3) Din aceste valori x, y minimale și maximale rezultă mărimea rasterului (rețelei de explorare);

(4) Un raster ($n \times n$) în care n este liber ales, se aplică pe suprafețele proiectate, prin aceasta fiind așezat în raster domeniul de existență al tuturor suprafețelor.

(5) Vizibilitatea tuturor punctelor nodale u, v, se determină și anume în așa fel încît, cînd un punct nodal se testează cu privire la vizibilitate, se testează numai caroul de raster aferent și nu se mai testează toată suprafața imaginii.

Pentru toate carourile de raster care conțin un punct nodal, se execută următorul proces:

a) Dacă există în caroul de raster considerat elemente de suprafață, se examinează să se vadă dacă numărul elementelor de suprafață existente este mai mic sau egal cu numărul de elemente de suprafață.

b) Dacă în caroul de raster se află prea multe elemente de suprafață, astfel încît o nouă examinare ar fi prea cheltuitoare de timp, se descompune caroul de raster în 4 subcarouri de raster și se merge cu pasul a) înainte dacă nu, cu c);

c) Se consemnează apartenența elementelor de suprafață la caroul de raster.

d) Elementele de suprafață în caroul de raster se descompun în triunghiuri.

e) Triunghiurile care conțin punctul nodal se examinează mai îndeaproape fiind tratate ca plane: coordonatele x, y ale punctului nodal se așază în ecuațiile de plan ale triunghiurilor putînd determina astfel coordonatele z ale planurilor triunghiurilor.

f) Coordonata z a punctului nodal se compară cu coordonata z calculată a planurilor; punctul nodal se declară în cazul acesta ca invizibil, cînd o coordonată z a ecuațiilor planurilor existentă, pentru care este valabil faptul că este mai mare sau egală cu coordonata z a punctului nodal. În caz contrar, punctul nodal este vizibil.

(6) După ce s-a stabilit vizibilitatea tuturor punctelor nodale, se examinează vizibilitatea liniilor de legătură ale punctelor nodale. În scopul acesta se ia pentru fiecare linie de legătură un test de puncte, distanța punctelor de test rezultînd ca funcțiune a distanței punctelor nodale. Cu fiecare punct de test se procedează analog procesului pentru determinarea vizibilității punctelor nodale u și v. Se parcurg pașii 5(a) și (b). În locul punctului nodal u, v de testat, se consideră acum punctul de testat de-a lungul unei linii de legătură a două puncte nodale u, v.

Anexe (I)

ANEXA A — Formule fundamentale necesare înţelegerii reprezentărilor geometrice în grafica pe calculator.

A.1. Coordonate rectangulare în plan

A.1.1. *Distanţa dintre două puncte* $P_1(X_1, Y_1)$ *şi* $P_2(X_2, Y_2)$ *este*:

$$d = \overline{P_1P_2} = \sqrt{(X_2 - X_1)^2 + (Y_2 - Y_1)}$$

A.1.2. *Panta unei drepte* AB *unde* $A(X_1, Y_1)$ *şi* $B(X_2, Y_2)$ *este* :

$$\operatorname{tg} \theta = m = \frac{Y_2 - Y_1}{X_2 - X_1} = \frac{m_2}{m_1}$$

Există relaţiile

$$\alpha_1 = \pm \frac{m_1}{\sqrt{m_1^2 + m_2^2}} \; ; \; \alpha_2 = \pm \frac{m_2}{\sqrt{m_1^2 + m_2^2}}$$

$$\alpha_1^2 + \alpha_2^2 = 1$$

A.1.3. *Suprafaţa triunghiului* ABC, *unde* $A(X_1, Y_1)$, $B(X_2, Y_2)$, $C(X_3, Y_3)$ *este* :

$$S = \frac{1}{2} \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ X_1 & X_2 & X_3 \\ Y_1 & Y_2 & Y_3 \end{vmatrix}$$

A.1.4. *Condiţia de colinearitate a trei puncte* $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$, $C(x_3, y_3)$ *este* :

$$\begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ X_1 & X_2 & X_3 \\ Y_1 & Y_2 & Y_3 \end{vmatrix} = 0$$

A.2. Coordonate oblice în plan

Unghiul dintre direcţia pozitivă a axei X cu direcţia pozitivă a axei Y nu mai este 90°, ci un unghi oarecare ω.

A.2.1. *Distanţa dintre două puncte* $P_1(x_1, y_1)$, $P_2(x_2, y_2)$:

$$\overline{P_1P_2} = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + 2(x_2 - x_1)\,(y_2 - y_1)\cos\omega}$$

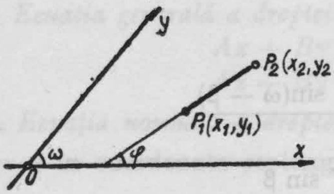

Fig. 1 — A

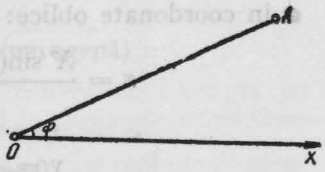

Fig. 2 — A

A.2.2. *Panta unei drepte P_1P_2 este (fig. 1.—A)*

$$\operatorname{tg}\varphi = \frac{(y_2 - y_1)\sin\omega}{(x_2 - x_1) + (y_2 - y_1)\cos\omega}$$

A.2.3. *Suprafaţa triunghiului ABC, unde $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$ şi $C(x_3, y_3)$ este :*

$$S = \frac{\sin\omega}{2}\begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ X_1 & X_2 & X_3 \\ Y_1 & Y_2 & Y_3 \end{vmatrix}$$

A.2.4. *Condiţia de colinearitate a trei puncte $A(x_1, y_1)$; $B(x_2, y_2)$; $C(x_3, y_3)$ este :*

$$\begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ X_1 & X_2 & X_3 \\ Y_1 & Y_2 & Y_3 \end{vmatrix} = 0$$

A.3. Coordonate polare

Elementele principale sînt: un punct şi o rază care porneşte din acel punct: Polul O şi axa polară OX (fig. 2—A)

Poziţia lui A este determinată în plan de distanţa $\overline{OA} = \rho$, raza vectoare şi de mărimea unghiului φ.

A.3.1. *Distanţa dintre două puncte $P_1(\rho_1, \varphi_1)$; $P_2(\rho_2, \varphi_2)$ este :*

$$\overline{P_1P_2} = \sqrt{\rho_1^2 + \rho_2^2 - 2\rho_1\rho_2\cos(\varphi_2 - \varphi_1)}$$

A.4. Transformarea coordonatelor în plan

A.4.1. *Relaţiile dintre coordonatele rectangulare şi cele polare :*

$$x = \rho\cos\varphi \qquad y = \rho\sin\varphi$$

şi invers:

$$\rho = \sqrt{x^2 + y^2} \qquad \varphi = \operatorname{arc\,tg}\frac{y}{x}$$

A.4.2. *Translaţia axelor din O în O' (a, b)*

$$x = X' + a, \qquad y = Y' + b$$

A.4.3. *Rotația axelor*

- în coordonate oblice:

$$x = \frac{X \sin(\omega - \alpha) + Y \sin(\omega - \beta)}{\sin \omega}$$

$$y = \frac{X \sin \alpha + Y \sin \beta}{\sin \omega}$$

α și β fiind noile unghiuri formate de Ox_1 și Oy_1 cu OX.

- în coordonate rectangulare

$$x = X \cos \alpha - Y \sin \alpha$$
$$y = X \sin \alpha + Y \cos \alpha$$
$$X = x \cos \alpha + y \sin \alpha$$
$$Y = -x \sin \alpha + y \cos \alpha$$

A.5. Dreapta în plan

A.5.1. *Ecuația dreptei*

- Dreapta care trece prin două puncte $P_1(x_1, y_1)$, $P_2(x_2, y_2)$:

$$y - y_1 = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}(x - x_1)$$

$$\begin{vmatrix} x & y & 1 \\ x_1 & y_1 & 1 \\ x_2 & y_2 & 1 \end{vmatrix} = 0$$

- Dreapta cu coeficientul unghiular m și care trece prin punctul $P_0(x_0, y_0)$:

$$y - y_0 = m(x - x_0)$$

- Dreapta cu coeficientul unghiular m și ordonata la origine n:

$$y = mx + n$$

- Dreapta cu tăieturile a și b pe axele de coordonate:

$$\frac{x}{a} + \frac{y}{b} = 1$$

A.5.2. *Ecuația canonică a dreptei*

- în coordonate rectangulare:

$$\frac{x - x_1}{A} = \frac{y - y_1}{B};$$

- în coordonate oblice:

$$\frac{x - x_1}{A - B \cos \omega} = \frac{y - y_1}{B - A \cos \omega}$$

A.5.3. *Ecuația generală a dreptei*

$$Ax + By + C = 0$$
$$Ax + By + Cz = 0 \quad \text{(omogenă)}$$

A.5.4. *Ecuația normală a dreptei*

- în coordonate rectangulare (fig. 3—A)

$$x\cos\alpha + y\sin\alpha - p = 0$$

- în coordonate oblice (fig. 4—A)

$$x\cos\alpha + y\cos\beta - p = 0$$

Ecuația generală poate fi adusă la forma normală înmulțind-o cu factorul K

- în coordonate rectangulare:

$$K = \pm \frac{1}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

- în coordonate oblice:

$$K = \pm \frac{\sin\omega}{\sqrt{A^2 + B^2 - 2AB\cos\omega}}$$

A.5.5. *Distanța de la un punct $M(x_1, y_1)$ la o dreaptă*

- în coordonate rectangulare:

$$d = |x_1\cos\alpha + y_1\sin\alpha - p| = \left|\frac{Ax_1 + By_1 + C}{\pm\sqrt{A^2 + B^2}}\right|$$

- în coordonate oblice:

$$d = |x_1\cos\alpha + y_1\cos\beta - p| = \left|\frac{(Ax_1 + By_1 + C)\sin\omega}{\pm\sqrt{A^2 + B^2 - 2\,AB\cos\omega}}\right|$$

A.5.6. *Bisectoarele unghiului dintre două drepte*

$Ax + By + C = 0$ (ecuațiile a două drepte care fac
$A_1x + B_1y + C_1 = 0$ (între ele unghiul θ)

Ecuația bisectoarei unghiului θ este:

- în coordonate rectangulare:

$$\frac{Ax + By + C}{\sqrt{A^2 + B^2}} = \pm \frac{A_1x + B_1y + C_1}{\sqrt{A_1^2 + B_1^2}}$$

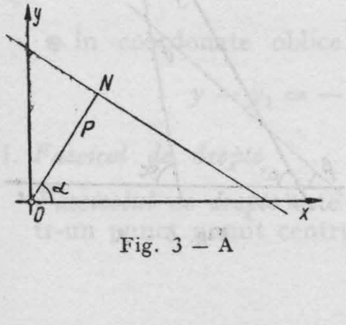

Fig. 3 — A

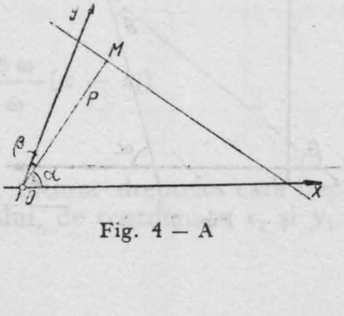

Fig. 4 — A

sau

$$\frac{\mu - m_1}{1 + m_1 \mu} + \frac{\mu - m_2}{1 + m_2 \mu} = 0,$$

m_1, m_2 fiind coeficienții unghiulari ai laturilor unghiului, iar μ fiind coeficientul unghiular al bisectoarei interioare sau exterioare

- în coordonate oblice:

$$\frac{Ax + By + C}{\sqrt{A^2 + B^2 - 2AB\cos\omega}} = \pm \frac{A_1x + B_1y + C_1}{\sqrt{A_1^2 + B_1^2 - 2A_1B_1\cos\omega}}$$

sau

$$\frac{\mu - m_1}{1 + m_1\mu + (m_1 + \mu)\cos\omega} + \frac{\mu - m_2}{1 + m_2\mu + (m_2 + \mu)\cos\omega} = 0$$

A.5.7. *Unghiul dintre două drepte*

- în coordonate rectangulare (fig. 5 — A)

$$\operatorname{tg}\theta = \frac{m_1 - m_2}{1 + m_1m_2} = \frac{\operatorname{tg}\alpha - \operatorname{tg}\beta}{1 + \operatorname{tg}\alpha\operatorname{tg}\beta} = \frac{A_1B_2 - A_2B_1}{A_1A_2 + B_1B_2}$$

- în coordonate oblice: (fig. 6—A)

$$\operatorname{tg}\theta = \frac{(m_1 - m_2)\sin\omega}{1 + m_1m_2 + (m_1 + m_2)\cos\omega} = \frac{(A_1B_2 - A_2B_1)\sin\omega}{A_1A_2 + B_1B_2 - (A_1B_2 + B_1A_2)\cos\omega}$$

A.5.8. Fie două drepte

$$(D_1) = A_1x + B_1y + C_1 = 0$$

$$(D_2) = A_2x + B_2y + C_2 = 0$$

(D_1) și (D_2) reprezintă aceeași dreaptă dacă:

$$\frac{A_1}{A_2} = \frac{B_1}{B_2} = \frac{C_1}{C_2}$$

- *Condiția de paralelism a dreptelor (D_1) și (D_2):*

$$\frac{A_1}{A_2} = \frac{B_1}{B_2} \neq \frac{C_1}{C_2} \text{ sau } m_1 = m_2$$

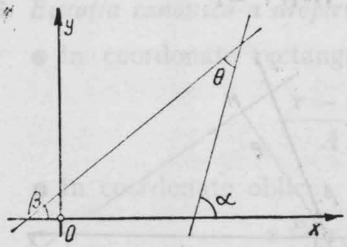

Fig. 5 — A

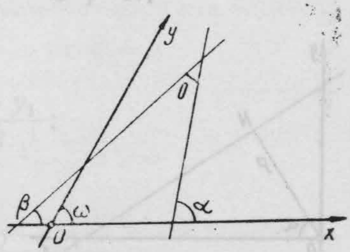

Fig. 6 — A

Condiția de perpendicularitate

- în coordonate rectangulare:

$$A_1A_2 + B_1B_2 = 0$$

sau

$$m_1 \cdot m_2 = -1; \quad m_1 = -\frac{1}{m_2}$$

- în coordonate oblice:

$$A_1A_2 + B_1B_2 - (A_1B_2 + A_2B_1)\cos\omega = 0$$

A.5.9. *Discuția poziției relative dintre două drepte*

Dacă

$$D = \begin{vmatrix} A_1 & B_1 \\ A_2 & B_2 \end{vmatrix} \neq 0$$

Dreptele (D_1) și (D_2) se întîlnesc în punctul

- $$x = \frac{B_1C_2 - C_1B_2}{D}$$

$$y = \frac{C_1A_2 - A_1C_2}{D}$$

- Dacă $D = 0$ și $B_1C_2 - C_1B_2 \neq 0$ și $C_1A_2 - A_1C_2 \neq 0$

Dreptele (D_1) și (D_2) sînt paralele;

- Dacă $D = 0$ și $B_1C_2 - C_1B_2 = 0$ atunci

$$\frac{A_1}{A_2} = \frac{B_1}{B_2} = \frac{C_1}{C_2}; \quad C_1A_2 - A_1C_2 = 0$$

Dreptele (D_1) și (D_2) sînt confundate;

A.5.10. *Perpendiculara dusă din punctul $P(x_1, y_1)$ pe o dreaptă de coeficient unghiular m*

- în coordonate rectangulare:

$$y - y_1 = -\frac{1}{m}(x - x_1)$$

- în coordonate oblice:

$$y - y_1 = -\frac{1 + m\cos\omega}{m + \cos\omega}(x - x_1)$$

A.5.11. *Fascicol de drepte*

Fascicolul de drepte este ansamblul tuturor dreptelor care trec printr-un punct numit centrul fascicolului, de coordonate x_1 și y_1.

● Ecuaţia $A(x - x_1) + B(y - y_1) = 0$ reprezintă orice dreaptă a fascicolului.

● Centrul poate fi determinat şi prin două drepte oarecare ale fascicolului:

$$Ax + By + C = 0; \quad A_1x + B_1y + C_1 = 0$$

● Orice dreaptă care trece prin punctul lor de intersecţie este dată de ecuaţia:

$$(Ax + By + C) + \lambda(A_1x + B_1y + C_1) = 0$$

A6. Coordonate şi transformări de coordonate în spaţiu

A.6.1. *Sistemul de coordonate rectangulare* este format din trei axe Ox, Oy, Oz, perpendiculare două cîte două: deci Oz este perpendiculară în O pe planul orizontal xOy, $Oy \perp xOz$ şi $Ox \perp yOz$ (fig. 7 — A)

A.6.2. *Coordonate cilindrice* (fig. 8—A)

$$x = \rho\cos\varphi$$
$$y = \rho\sin\varphi$$
$$z = z$$

A.6.3. *Coordonatele sferice* (fig. 9—A)

$$x = r\sin\theta\cos\varphi$$
$$y = r\sin\theta\sin\varphi$$
$$z = r\cos\theta$$

A.6.4. *Relaţiile între coordonatele carteziene şi cele sferice*

$$r = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$$

$$\operatorname{tg}\varphi = \frac{y}{x}$$

$$\cos\theta = \frac{z}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}$$

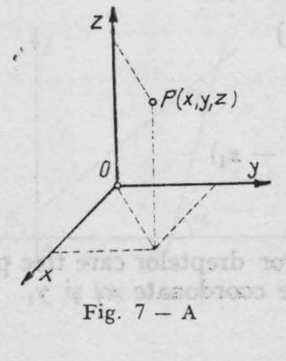

Fig. 7 — A

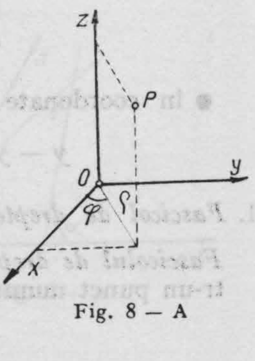

Fig. 8 — A

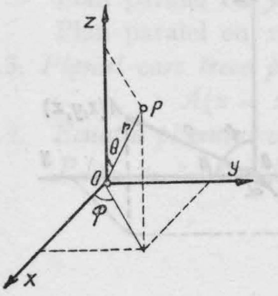

Fig. 9 — A

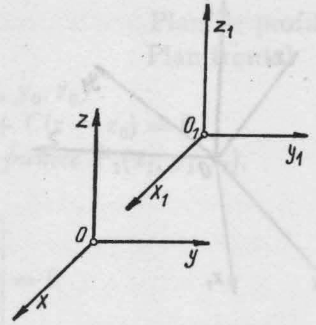

Fig. 10 — A

A.6.5. *Translația* (fig. 10—A)

Trecerea de la sistemul $Oxyz$ la sistemul $O_1x_1y_1z_1$, care este definit în raport cu primul prin origine și cosinușii directori ai axelor:

$$O_1x_1(a_1, b_1, c_1),\ O_1y_1(a_2, b_2, c_2),\ O_1z_1(a_3, b_3, c_3).$$

$$x = x_0 + x_1$$
$$y = y_0 + y_1$$
$$z = z_0 + z_1$$

A.6.6. *Rotația* (fig. 11—A)

$$x = a_1x_1 + a_2y_1 + a_3z_1$$
$$y = b_1x_1 + b_2y_1 + b_3z_1$$
$$z = c_1x_1 + c_2y_1 + c_3z_1$$

și invers:

$$x_1 = a_1x + b_1y + c_1z$$
$$y_1 = a_2x + b_2y + c_2z$$
$$z_1 = a_3x + b_3y + c_3z$$

Formule generale de transformare se obțin prin compunerea translației și rotației.

A.6.7. *Raza vectoare* este distanța ρ de la origine la punctul M:

$$\rho^2 = x^2 + y^2 + z^2$$

A.6.8. *Coordonatele punctului* sînt proiecțiile razei sale vectoare pe axele de coordonate (fig. 12—A)

$$x = \rho \cos \alpha$$
$$y = \rho \cos \beta$$
$$z = \rho \cos \gamma$$

Există relația: $\cos^2 \alpha + \cos^2 \beta + \cos^2 \gamma = 1$

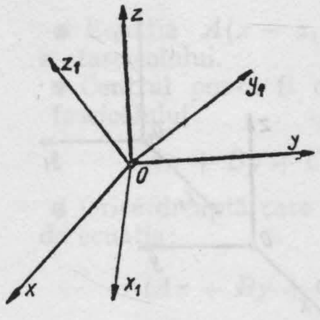

Fig. 11 – A

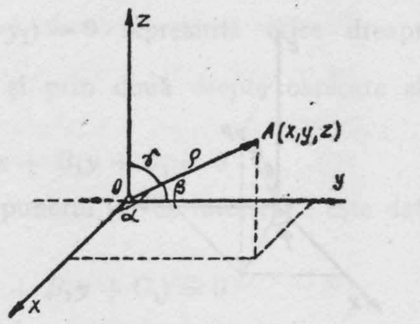

Fig. 12 – A

A.6.9. *Direcţia segmentului* $\overline{AB}$ este determinată de cosinuşii lui directori

$$\cos\alpha = \frac{x_2 - x_1}{\sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2}}$$

$$\cos\beta = \frac{y_2 - y_1}{\sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2}}$$

$$\cos\gamma = \frac{z_2 - z_1}{\sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2}}$$

A.6.10. *Distanţa dintre două puncte* $A(x_1, y_1, z_1)$ *şi* $B(x_2, y_2, z_2)$:

$$d = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2}$$

A.6.11. *Unghiul dintre două drepte* date prin cosinuşii lor directori este:

$$\cos\varphi = \cos\alpha\cos\alpha_1 + \cos\beta\cos\beta_1 + \cos\gamma\cos\gamma_1$$

A.6.12. *Condiţia de perpendicularitate* dintre două drepte este:

$$\cos\alpha\cdot\cos\alpha_1 + \cos\beta\cdot\cos\beta_1 + \cos\gamma\cdot\cos\gamma_1 = 0$$

A.6.13. *Punctul care împarte segmentul* $\overline{AB}$, $A(x_1, y_1, z_1)$ *şi* $B(x_2, y_2, z_2)$ *în raportul* λ *are coordonatele*

$$x = \frac{x_1 + \lambda x_2}{1 + \lambda}; \quad y = \frac{y_1 + \lambda y_2}{1 + \lambda}; \quad z = \frac{z_1 + \lambda z_2}{1 + \lambda}$$

A7. Planul

A.7.1. *Ecuaţia generală a planului este*: $Ax + By + Cz + D = 0$

A.7.2. *Planele particulare sînt*:

Plan care trece prin O	: $Ax + By + Cz = 0$;	
Plan paralel cu Ox	: $By + Cz + D = 0$;	
Plan paralel cu Oy	: $Ax + Cz + D = 0$;	Plan de capăt
Plan paralel cu Oz	: $Ax + By + D = 0$;	Plan vertical
Plan paralel cu yox	: $z = c$	Plan de nivel

Plan paralel cu yoz : $x = a$; Plan de profil
Plan paralel cu xoz : $y = b$. Plan frontal

A.7.3. *Planul care trece prin punctul* $O(x_0, y_0, z_0)$:

$$A(x - x_0) + B(y - y_0) + C(z - z_0) = 0$$

A.7.4. *Ecuația planului care trece prin trei puncte* $P_1(x_1, y_1, z_1)$, $P_2(x_2, y_2, z_2)$ și $P_3(x_3, y_3, z_3)$:

$$\begin{vmatrix} x & y & z & 1 \\ x_1 & y_1 & z_1 & 1 \\ x_2 & y_2 & z_2 & 1 \\ x_3 & y_3 & z_3 & 1 \end{vmatrix} = 0$$

A.7.5. *Ecuația planului dat prin tăieturile pe axe este:*

$$\frac{x}{a} + \frac{y}{b} + \frac{z}{c} = 1$$

A.7.6. *Ecuația normală a planului*:

$$x \cos \alpha + y \cos \beta + z \cos \gamma - p = 0$$

Ecuația generală a planului poate fi transformată în ecuația normală înmulțind-o cu factorul K

$$K = \pm \frac{1}{\sqrt{A^2 + B^2 + C^2}}$$

A.7.7. *Distanța de la un punct* (x', y', z') *la un plan este:*

$$d = \left| \frac{Ax' + By' + Cz' + D}{\pm \sqrt{A^2 + B^2 + C^2}} \right|$$

sau

$$d = | x'\cos\alpha + y'\cos\beta + z'\cos\gamma - p |$$

Semnul radicalului este contrar semnului lui D

A.7.8. *Colinearitatea a patru puncte:*

Patru puncte (x_1, y_1, z_1), (x_2, y_2, z_2), $(x_3, y_3, z_3$, și (x_4, y_4, z_4) sînt colineare dacă:

$$\begin{vmatrix} x_1 & y_1 & z_1 & 1 \\ x_2 & y_2 & z_2 & 1 \\ x_3 & y_3 & z_3 & 1 \\ x_4 & y_4 & z_4 & 1 \end{vmatrix} = 0$$

A.7 9. *Condiția ca două plane să fie confundate:*

Fie două plane:

$$A_1x + B_1y + C_1z + D_1 = 0$$
$$A_2x + B_2y + C_2z + D_2 = 0$$

avem

$$\frac{A_1}{A_2} = \frac{B_1}{B_2} = \frac{C_1}{C_2} = \frac{D_1}{D_2}$$

A.7.10. *Condiția de paralelism dintre două plane este:*

$$\frac{A_1}{A_2}=\frac{B_1}{B_2}=\frac{C_1}{C_2}\neq\frac{D_1}{D_2}$$

A.7.11. *Condiția de ortogonalitate dintre două plane este:*

$$A_1A_2+B_1B_2+C_1C_2=0$$

A.7.12. *Ecuația unui fascicol de plane este:*

$$A_1x+B_1y+C_1z+D_1+\lambda(A_2x+B_2y+C_2z+D_2)=0$$

Planele din fascicol se obțin dînd diferite valori parametrului λ.

A.7.13. *Unghiul dintre două plane:*

$$\cos V=\pm\frac{A_1A_2+B_1B_2+C_1C_2}{\sqrt{A_1^2+B_1^2+C_1^2}\cdot\sqrt{A_2^2+B_2^2+C_2^2}}$$

sau:

$$\sin^2 V=\frac{(A_1B_2-A_2B_1)^2+(B_1C_2-B_2C_1)^2+(A_1C_2-A_2C_1)^2}{(A_1^2+B_1^2+C_1^2)\,(A_2^2+B_2^2+C_2^2)}$$

A.7.14. *Planele bisectoare ale diedrului format de două plane:*

$$\frac{A_1x+B_1y+C_1z+D_1}{\sqrt{A_1^2+B_1^2+C_1^2}}\pm\frac{A_2x+B_2y+C_2z+D_2}{\sqrt{A_2^2+B_2^2+C_2^2}}=0$$

1.7.15. *Poziția relativă dintre trei plane*

Fie trei plane:

$$A_1x+B_1y+C_1z+D_1=0$$
$$A_2x+B_2y+C_2z+D_2=0$$
$$A_3x+B_3y+C_3z+D_3=0$$

● Dacă

$$\Delta=\begin{vmatrix}A_1&B_1&C_1\\A_2&B_2&C_2\\A_3&B_3&C_3\end{vmatrix}=0,$$ planele au un punct comun.

● Dacă $\Delta=0$ și un minor de ordinul al doilea diferit de zero, de exemplu:

$$\begin{vmatrix}A_1&B_1\\A_2&B_2\end{vmatrix}\neq 0$$

I $$\begin{vmatrix}A_1&B_1&D_1\\A_2&B_2&D_2\\A_3&B_3&D_3\end{vmatrix}\neq 0$$ planele sînt paralele cu aceeași dreaptă.

II $$\begin{vmatrix}A_1&B_1&D_1\\A_2&B_2&D_2\\A_3&B_3&D_3\end{vmatrix}=0$$ planele trec printr-o aceeași dreaptă.

● Dacă toți minorii de ordinul întîi ai lui Δ sînt nuli și au cel puțin un coeficient nenul, de exemplu $A_1 \neq 0$.

Planele sînt paralele

dacă

$$\begin{vmatrix} A & D \\ A_1 & D_1 \end{vmatrix} \text{ și } \begin{vmatrix} A & D \\ A_2 & D_2 \end{vmatrix} \text{ nu sînt nuli în același timp}$$

Planele sînt confundate

dacă

$$\begin{vmatrix} A & D \\ A_1 & D_1 \end{vmatrix} \text{ și } \begin{vmatrix} A & D \\ A_2 & D_2 \end{vmatrix} \text{ sînt nuli în același timp.}$$

A.7.16. *Ecuația generală a planelor care trec prin punctul comun a trei plane*:

$$P_1 = 0, \quad P_2 = 0, \quad P_3 = 0:$$

$$\lambda_1 P_1 + \lambda_2 P_2 + \lambda_3 P_3 = 0$$

A.7.17. *Condiția ca trei plane să treacă prin aceeași dreaptă*:

$$P_1 = 0, \quad P_2 = 0, \quad P_3 = 0$$

$$\begin{vmatrix} A_1 & B_1 & C_1 \\ A_2 & B_2 & C_2 \\ A_3 & B_3 & C_3 \end{vmatrix} = 0$$

A.7.18. *Condiția ca patru plane să aibă un punct comun*:

$$P_1 = 0, \quad P_2 = 0, \quad P_3 = 0, \quad P_4 = 0$$

$$\begin{vmatrix} A_1 & B_1 & C_1 & D_1 \\ A_2 & B_2 & C_2 & D_2 \\ A_3 & B_3 & C_3 & D_3 \\ A_4 & B_4 & C_4 & D_4 \end{vmatrix} = 0$$

A.7.19. *Volumul unui tetraedru* cu coordonatele vîrfurilor

(x_1, y_1, z_1), (x_2, y_2, z_2), (x_3, y_3, z_3), (x_4, y_4, z_4) este:

$$V = \pm \frac{1}{6} \begin{vmatrix} x_1 & y_1 & z_1 & 1 \\ x_2 & y_2 & z_2 & 1 \\ x_3 & y_3 & z_3 & 1 \\ x_4 & y_4 & z_4 & 1 \end{vmatrix}$$

A.7.20. *Centrul de greutate al triunghiului* $P_1P_2P_3$:

$$x = \frac{x_1 + x_2 + x_3}{3}, \quad y = \frac{y_1 + y_2 + y_3}{3}, \quad z = \frac{z_1 + z_2 + z_3}{3}$$

A.7.21. *Centrul de greutate al tetraedrului* $P_1P_2P_3P_4$:

$$x = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + x_4}{4} = \frac{\Sigma x_i}{4}, \quad y = \frac{\Sigma y_i}{4}; \quad z = \frac{\Sigma z_i}{4}$$

A8. Dreapta în spațiu

A.8.1. *Dreapta obținută prin intersecția dintre două plane:*

$$A_1x + B_1y + C_1z + D_1 = 0$$

$$A_2z + B_2y + C_2z + D_2 = 0$$

sau

$$x = mz + n$$

$$y = pz + q$$

A.8.2. *Dreapta care trece prin punctul* $P_0(x_0, y_0, z_0)$ *și are parametrii directori* (a, b, c) are ecuațiile:

$$\frac{x - x_0}{a} = \frac{y - y_0}{b} = \frac{z - z_0}{c} = t$$

sau

$$x = x_0 + at$$

$$y = y_0 + bt$$

$$z = z_0 + ct \quad \text{(forma parametrică)}$$

Există proporționalitatea:

$$a : b : c = \cos\alpha : \cos\beta : \cos\gamma$$

unde cosinușii directori sînt dați de formulele:

$$\cos\alpha = \frac{a}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}}$$

$$\cos\beta = \frac{b}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}}$$

$$\cos\gamma = \frac{c}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}}$$

A.8.3. *Dreapta care trece prin două puncte* $P_1(x_1,y_1,z_1)$, $P_2(x_2,y_2,z_2)$ *este:*

$$\frac{x - x_1}{x_2 - x_1} = \frac{y - y_1}{y_2 - y_1} = \frac{z - z_1}{z_2 - z_1}.$$

A.8.4. *Condiția ca trei puncte să fie colineare:*

$$\frac{x_1 - x_3}{x_1 - x_2} = \frac{y_1 - y_3}{y_1 - y_2} = \frac{z_1 - z_3}{z_1 - z_2}$$

A.8.5. *Distanța de la punctul* $P_0(x_0,y_0,z_0)$ *la dreapta*

$$\frac{x-p}{\alpha}=\frac{y-q}{\beta}=\frac{z-r}{\gamma}$$

este:

$$d^2=(x_0-p)^2+(y_0-q)^2+(z_0-r)^2-\frac{\alpha(x_0-p)+\beta(y_0-q)+\gamma(z_0-r)}{\alpha^2+\beta^2+\gamma^2}$$

A.8.6. *Distanța de la punctul* $M(x,y,z)$ *la dreapta care trece prin punctul* $A(a, b, c)$ este:

$$d=\frac{[\bar{r}\bar{P}]}{[\bar{P}]}$$

unde $\bar{r}=\overline{AM}$, iar $\bar{P}$ este orice vector dirijat după această dreaptă.

A.8.7. *Distanța de la punctul* $M(x_1,y_1,z_1)$ *pînă la dreapta*

$$\frac{x-a}{l}=\frac{y-b}{m}=\frac{z-c}{n}$$

este dată de relația:

$$d^2=\frac{[m(x_1-a)-l(y_1-b)]^2+[n(x_1-a)-l(z_1-c)]^2+[n(y_1-b)-m(z_1-c)]^2}{l^2+m^2+n^2}$$

A.8.8. *Condiția ca două drepte*

$$\frac{x-p}{\alpha}=\frac{y-q}{\beta}=\frac{z-r}{\gamma}$$

$$\frac{x-p'}{\alpha_1}=\frac{y-q'}{\beta_1}=\frac{z-r'}{\gamma_1}$$

să fie concurente este

$$\begin{vmatrix} p-p' & \alpha & \alpha_1 \\ q-q' & \beta & \beta_1 \\ r-r' & \gamma & \gamma_1 \end{vmatrix}=0$$

A.8.9. *Condiția de paralelism:*

$$\frac{\alpha}{\alpha_1}=\frac{\beta}{\beta_1}=\frac{\gamma}{\gamma_1}$$

A.8.10. *Condiția de ortogonalitate dintre două drepte:*

$$\alpha\alpha_1+\beta\beta_1+\gamma\gamma_1=0$$

A.8.11. *Unghiul dintre două drepte:*

$$\cos V = \pm \frac{\alpha\alpha_1 + \beta\beta_1 + \gamma\gamma_1}{\sqrt{\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2}\,\sqrt{\alpha_1^2 + \beta_1^2 + \gamma_1^2}}$$

$$\sin V = \pm \sqrt{\frac{(\beta\gamma_1 - \gamma\beta_1)^2 + (\gamma\alpha_1 - \alpha\gamma_1)^2 + (\alpha\beta_1 - \beta\alpha_1)^2}{(\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2)(\alpha_1^2 + \beta_1^2 + \gamma_1^2)}}$$

A.8.12. *Unghiul unei drepte*

$$\frac{x-p}{\alpha} = \frac{y-q}{\beta} = \frac{z-r}{\gamma}$$

cu planul $AX + BY + CZ + D = 0$:

$$\sin V = \frac{A\alpha + B\beta + C\gamma}{\pm\sqrt{(A^2 + B^2 + C^2)(\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2)}}$$

$$\cos V = \pm \sqrt{\frac{(B\gamma - C\beta)^2 + (C\alpha - A\gamma)^2 + (A\beta - B\alpha)^2}{(A^2 + B^2 + C^2)(\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2)}}$$

A.8.13. *Intersecția dreptei* $\frac{x-p}{\alpha} = \frac{y-q}{\beta} = \frac{z-r}{\gamma}$ *cu planul* $\mathrm{A}x + \mathrm{B}y + \mathrm{C}z + \mathrm{D} = 0$:

1. $A\alpha + B\beta + C\gamma \neq 0$, un punct de intersecție

2. $A\alpha + B\beta + C\gamma = 0 \begin{cases} Ap + Bq + \iota r + D \neq 0, & \text{dreapta paralelă cu un plan} \\ Ap + Bq + Cr + D = 0, & \text{dreapta situată în plan} \end{cases}$

A.8.14. *Condiția ca dreapta* $\frac{x-p}{\alpha} = \frac{y-q}{\beta} = \frac{z-r}{\gamma}$ *să fie paralelă cu planul* $Ax + By + Cz + D = 0$
este: $A\alpha + B\beta + C\gamma = 0$

A.8.15. *Condiția ca o dreaptă să fie perpendiculară pe un plan este:*

$$\frac{A}{\alpha} = \frac{B}{\beta} = \frac{C}{\gamma}$$

A.8.16. *Ecuația planului care trece prin două drepte concurente este:*

$$\begin{vmatrix} x-p & y-q & z-r \\ \alpha & \beta & \gamma \\ \alpha_1 & \beta_1 & \gamma_1 \end{vmatrix} = 0$$

A.8.17. *Ecuația planului care trece prin două drepte paralele este:*

$$\begin{vmatrix} x-p & y-q & z-r \\ x-p' & y-q' & z-r' \\ \alpha & \beta & \gamma \end{vmatrix} = 0$$

A.8.18. *Ecuația perpendicularei comune dintre două drepte disjuncte este:*

$$\begin{vmatrix} x-p & y-q & z-r \\ \alpha & \beta & \gamma \\ \beta\gamma_1-\gamma\beta_1 & \gamma\alpha_1-\gamma\alpha_1 & \alpha\beta_1-\beta\alpha_1 \end{vmatrix} = 0$$

sau

$$\begin{vmatrix} y-p' & y-q' & z-r' \\ \alpha_1 & \beta_1 & \gamma_1 \\ \beta\gamma_1-\gamma\beta_1 & \gamma\alpha_1-\gamma\alpha_1 & \alpha\beta_1-\beta\alpha_1 \end{vmatrix} = 0$$

A.8.19. *Lungimea perpendicularei comune sau cea mai scurtă distanță dintre două drepte disjuncte este:*

$$d = \frac{\begin{vmatrix} p-p' & \alpha & \alpha_1 \\ q-q' & \beta & \beta_1 \\ r-r' & \gamma & \gamma_1 \end{vmatrix}}{\pm\sqrt{(\beta\gamma_1-\gamma\beta_1)^2+(\gamma\alpha_1-\alpha\gamma_1)^2+(\alpha\beta_1-\beta\alpha_1)^2}}$$

sau

$$d = \frac{(\beta\gamma_1-\gamma\beta_1)(p-p')+(\gamma\alpha_1-\alpha\gamma_1)(q-q')+(\alpha\beta_1-\beta\alpha_1)(r-r')}{\pm\sqrt{(\beta\gamma_1-\gamma\beta_1)^2+(\gamma\alpha_1-\alpha\gamma_1)^2+(\alpha\beta_1-\beta\alpha_1)^2}}$$

A.8.20. *Lungimea d a perpendicularei comune dintre dreptele disjuncte*

$$\frac{x-a}{l}=\frac{y-b}{m}=\frac{z-c}{n}$$

$$\frac{x-a_1}{l_1}=\frac{y-b_1}{m_1}=\frac{z-c_1}{n_1}$$

este exprimată de relația

$$d = \frac{\begin{vmatrix} a_1-a & b_1-b & c_1-c \\ l & m & n \\ l_1 & m_1 & n_1 \end{vmatrix}}{\sqrt{(lm_1-l_1m)^2+(mn_1-m_1n)^2+(ln_1-l_1n)^2}}$$

A.8.21. *Distanța dintre două drepte disjuncte este:*

$$d = \frac{|(\bar{r}_1\bar{r}_2\bar{r}_3)|}{|[\bar{r}_1\bar{r}_2]|}$$

unde r_1 şi r_2 sînt doi vectori arbitrari dirijaţi de-a lungul acestor drepte iar r_3 este un vector care uneşte un punct de pe o dreaptă cu un punct de pe cealaltă dreaptă.

A.8.22. *Distanţa d dintre două drepte paralele este:*

$$d = \frac{|[\bar{r}\bar{p}]|}{|\bar{P}|}$$

unde $\bar{r}$ este un vector, care uneşte un punct de pe o dreaptă cu un punct de pe cealaltă dreaptă, iar $\bar{P}$ este un vector paralel cu dreptele date.

A.8.23. *Distanţa d dintre dreptele paralele*

$$\frac{x-a}{l} = \frac{y-b}{m} = \frac{z-c}{n}$$

$$\frac{x-a_1}{l} = \frac{y-b_1}{m} = \frac{z-c_1}{n}$$

este dată de relaţia

$$d^2 =$$

$$= \frac{[m(a_1-a)-l(b_1-b)]^2+[n(b_1-b)-m(c_1-c)]^2+[l(c_1-c)-n(a_1-a)]^2}{l^2+m^2+n^2}$$

A.8.24. *Bisectoarele unghiurilor dintre dreptele concurente*

$$\frac{x-a}{l} = \frac{y-b}{m} = \frac{z-c}{n}$$

$$\frac{x-a}{l_1} = \frac{y-b}{m_1} = \frac{z-c}{n_1}$$

sînt date de relaţiile

$$x = a + \frac{l}{\Delta} \pm \frac{l_1}{\Delta_1} \cdot t$$

$$y = b + \frac{m}{\Delta} \pm \frac{m_1}{\Delta_1} \cdot t$$

$$z = c + \frac{n}{\Delta} \pm \frac{n_1}{\Delta_1} \cdot t$$

unde

$$\Delta = \sqrt{l^2 + m^2 + n^2}$$

$$\Delta_1 = \sqrt{l_1^2 + m_1^2 + n_1^2}$$

A9. Cercul

A.9.1. *Ecuația cercului este*

$$(x-a)^2+(y-b)^2=r^2 \text{ (axe rectangulare; fig. 13 — A)}$$

$$x^2+y^2-2ax-2by+c=0;$$

$$c=a^2+b^2-r^2$$

sau în general,

$$x^2+y^2+mx+ny+p=0$$

coordonatele centrului sînt:

$$x=-\frac{m}{2};\quad y=-\frac{n}{2}$$

iar raza cercului este:

$$r=\sqrt{\frac{m^2}{4}+\frac{n^2}{4}-p}$$

Dacă centrul este în origine, ecuația cercului este:

$$x^2+y^2=R^2 \text{ (axe rectangulare (fig. 13 — A))}$$

$$(x-a)^2+2(x-a)(y-b)\cos\omega+(y-b)^2=R^2 \text{ (axe oblice;}$$
fig. 14 — A)

A.9.2. *Ecuația cercului care trece prin trei puncte*

$$A(x_1, y_1),\quad B(x_2, y_2),\quad C(x_3, y_3):$$

$$\begin{vmatrix} x^2+y^2 & x & y & 1 \\ x_1^2+y_1^2 & x_1 & y_1 & 1 \\ x_2^2+y_2^2 & x_2 & y_2 & 1 \\ x_3^2+y_3^2 & x_3 & y_3 & 1 \end{vmatrix}=0 \text{ (axe rectangulare)}$$

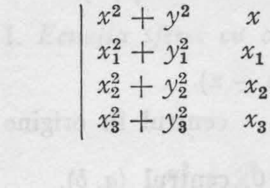

Fig. 13 — A

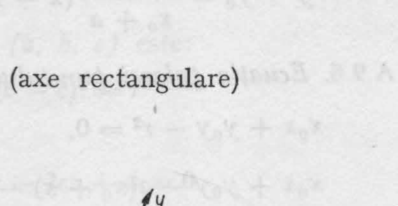

Fig. 14 — A

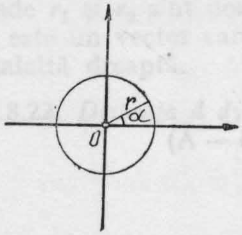

Fig. 15 — A

A.9.3. *Ecuația cercului în coordonate polare*

$$r^2 - 2rr_0\cos(\varphi - \varphi_0) + r_0^2 = R^2$$

unde: r_0 este raza vectoare a centrului;
φ_0 unghiul polar al centrului;
R — raza cercului.

A.9.4. *Reprezentarea parametrică a cercului*

$$x = r\cos\alpha \quad y = r\sin\alpha$$ cu centrul în origine (fig. 15 — A)

$$x = a + r\cos\alpha \quad y = b + r\sin\alpha$$ cu centrul în (a, b)

A.9.5. *Ecuația tangentei* în $P_0(x_0, y_0)$ se obține prin polarizarea (dedublarea) ecuației cercului: $x_0x + y_0y - r^2 = 0$, la cercul cu centrul în origine:

$$x_0x + y_0y + a(x_0 + x) + b(y_0 + y) + c = 0$$

la cercul cu centrul în (a, b).

A.9.6. *Ecuația tangentei de direcție dată m:*

$y = mx \pm r\sqrt{1 + m^2}$, la cercul cu centrul în origine;

$y = m(x - a) + b \pm r\sqrt{1 + m^2}$, la cercul cu centrul (a, b).

A.9.7. *Ecuația normalei în* $P_0(x_0, y_0)$:

$y - y_0 = \frac{y_0}{x_0}(x - x_0)$, la cercul cu centrul în origine;

$y - y_0 = \frac{y_0 + b}{x_0 + a}(x - x_0)$, la cercul cu centrul (a, b).

A.9.8. *Ecuația polarei punctului* $P_0(x_0, y_0)$:

$x_0x + y_0y - r^2 = 0$, centrul în origine

$x_0x + y_0y - a(x_0 + x) - b(y_0 + y) + c = 0$, centrul (a, b).

A.9.10. *Coordonatele polului dreptei* $Ax + By + C = 0$, *în raport cu cercul* se află rezolvînd sistemul:

$\frac{x}{A} = \frac{y}{B} = \frac{r^2}{C}$, pentru cercul cu centrul în origine;

$\frac{x - a}{A} = \frac{y - b}{B} = -\frac{ax + by - c}{C}$, pentru cercul cu centrul (a, b).

A.9.11. *Axa radicală a două cercuri* (locul punctelor de puteri egale în raport cu două cercuri)

Ecuațiile cercurilor:

$$(C_1) = x^2 + y^2 - 2a_1x - 2b_1y + C_1 = 0$$

$$(C_2) = x^2 + y^2 - 2a_2x - 2b_2y + C_2 = 0$$

Ecuația axei radicale:

$$(C_1) - (C_2) = 2(a_1 - a_2)x + 2(b_1 - b_2)y + C_2 - C_1 = 0$$

A.9.12. *Condiția ca două cercuri să fie ortogonale este:*

$$d^2 = R^2 + R'^2 \qquad d = \text{distanța centrelor}$$

A.9.13. *Fascicolul de cercuri determinat de cercurile de bază*

$$C_1 = 0, \quad C_2 = 0$$

Are ecuația:

$$C_1 + \lambda C_2 = 0$$

Prin variația parametrului λ se obțin toate cercurile din fascicol.

A.9.14. *Puterea punctului* $P\ (x_0,\ y_0)$ *în raport cu cercul*

$$f(x, y) = A(x^2 + 2xy\cos\theta + y^2) + 2Dx + 2Ey + F = 0$$

este

$$\frac{f(x_0, y_0)}{A}$$

A. 10 Sfera

A.10.1. *Ecuația sferei cu centrul în punctul (a, b, c)* este:

$$(x - a)^2 + (y - b)^2 + (z - c)^2 = r^2$$

sau

$$x^2 + y^2 + z^2 - 2ax - 2by - 2cz + d = 0$$

unde

$$d = a^2 + b^2 + c^2 - r^2$$

A.10.2. *Ecuația sferei cu centrul în origine este:*

$$x^2 + y^2 + z^2 = r^2$$

A.10.3. *Planul tangent sferei în punctul* $(x_1,\ y_1,\ z_1)$ este:

$$(x_1 - a)(x - a) + (y_1 - b)(y - b) + (z_1 - c)(z - c) = r^2$$

A.10.4. *Puterea punctului* (x_0, y_0, z_0) *față de sferă este:*

$$(x-a)(x_0-a)+(y-b)(y_0-b)+(z-c)(z_0-c)=r^2$$

sau:

$$x_0^2+y_0^2+z_0^2-2ax_0-2by_0-2cz_0+d=0$$

A.10.5. *Planul radical a două sfere* C_1, C_2 este:

$$C_1-C_2=0$$

$$2(a_1-a_2)x+2(b_1-b_2)y+2(c_1-c_2)z=d_1-d_2$$

A.10.6. *Considerînd sfera*

$$(x-a)^2+(y-b)^2+(z-c)^2-R^2=0$$

extremitățile diametrului ale cărui cosinusuri directoare sînt m, n, p, sînt:

$$A_1(a+mR,\ b+nR,\ c+pR)$$

$$A_2(a-mR,\ b-nR,\ c-pR)$$

A.10.7. *Considerînd sfera*

$$(x-a)^2+(y-b)^2+(z-c)^2-R^2=0$$

și planul $\alpha x+\beta y+\gamma z=0$

ecuațiile planelor tangente la sferă paralele cu acest plan sînt:

$$\alpha(x-a)+\beta(y-b)+\gamma(z-c)-R\sqrt{\alpha^2+\beta^2+\gamma^2}=0$$

$$\alpha(x-a)+\beta(y-b)+\gamma(z-c)+R\sqrt{\alpha^2+\beta^2+\gamma^2}=0$$

A.10.8. *Considerînd sfera*

$$(x-a)^2+(y-b)^2+(z-c)^2-R^2=0$$

și planul $\alpha x+\beta y+\gamma z+d=0$ *coordonatele punctului situat în plan a cărui putere față de sferă este minimă sînt:*

$$x=a-\frac{\alpha(\alpha a+\beta b+\gamma c+d)}{\alpha^2+\beta^2+\gamma^2}$$

$$y=b-\frac{\beta(\alpha a+\beta b+\gamma c+d)}{\alpha^2+\beta^2+\gamma^2}$$

$$z=c-\frac{\gamma(\alpha a+\beta b+\gamma c+d)}{\alpha^2+\beta^2+\gamma^2}$$

A.10.9. *Considerînd sfera*

$$(x-a)^2+(y-b)^2+(z-c)^2-R^2=0$$

și dreapta $\dfrac{x-x_1}{\alpha}=\dfrac{y-y_1}{\beta}=\dfrac{z-z_1}{\gamma}$

coordonatele punctului situat pe dreaptă a cărui putere față de sferă este minimă sînt :

$$x = x_1 - \alpha \frac{\alpha(x_1 - a) + \beta(y_1 - b) + \gamma(z_1 - c)}{\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2} = x_1 - \alpha K$$

$$y = y_1 - \beta K$$

$$z = z_1 - \gamma K$$

A.11. Conul

A.11.1. *Ecuația conului cu vîrful la intersecția planelor $P = 0$, $Q = 0$, $R = 0$, este :*

$$f\left(\frac{P}{R}, \frac{Q}{R}\right) = 0$$

A.11.2. *Planul tangent conului în punctul $M_0(x_0, y_0, z_0)$ este :*

$$Pf'_{P_0} + Qf'_{Q_0} + Rf'_{R_0} = 0$$

A.11.3. *Ecuația omogenă a conului cu vîrful în punctul $P_0(z_0, y_0, z_0)$* este:

$$f(x - x_0, y - y_0, z - z_0) = 0$$

A.11.4. *Ecuația conului avînd vîrful în punctul (a, b, c) și curba directoare* $f(x, y) = 0;\ z = 0$ este:

$$f\left(\frac{cz - az}{c - z}, \frac{cy - bz}{c - z}\right) = 0$$

A.11.5. *Ecuația unui con de gradul al doilea raportat la axele sale de simetrie* (cu vîrful în origine) este:

$$ax^2 + by^2 + cz^2 = 0$$

A.11.6. *Vîrful conului de gradul al doilea* (sau de orice grad) *se determină rezolvînd sistemul*

$$f'_x = 0;\ f'_y = 0;\ f'_z = 0$$

A.11.7. *Ecuația conului de gradul doi cu vîrful în punctul $P(x_0, y_0, z_0)$ și tangent sferei*

$$f(x, y, z) \equiv x^2 + y^2 + z^2 - 2ax - 2by - 2cz + d = 0 \quad \textit{este :}$$

$$[(x - x_0)(x_0 - a) + (y - y_0)(y_0 - b) + (z - z_0)(z_0 - c)]^2 -$$
$$- [(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 + (z - z_0)^2] f(x_0, y_0, z_0) = 0$$

A.11.8. *Ecuația conului de gradul doi cu vîrful în punctul $P(x_0, y_0, z_0)$ și care trece prin cercul de intersecție al planului*

$$\rho(x, y, z) \equiv Ax + By + Cz + d = 0 \quad \text{cu } \textit{sfera}$$

$$f(x, y, z) = x^2 + y^2 + z^2 - 2ax - 2by - 2cz + d = 0$$

este

$$[(x-x_0)^2+(y-y_0)^2+(z-z_0)^2]\,\rho^2(x_0,y_0,z_0)-2\,[A(x-x_0)+$$
$$+B(y-y_0)+C(z-z_0)]\,[(x-x_0)(x_0-a)+(y-y_0)(y_0-b)+$$
$$+(z-z_0)(z_0-c)]\,\rho(x_0,y_0,z_0)+[A(x-x_0)+B(y-y_0)+$$
$$+C(z-z_0)]^2 f(x_0,y_0\,z_0)=0$$

A.12. Cilindrul

A.12.1. *Ecuația cilindrului cu generatoarea paralelă cu dreapta (D) este:*

$$(D)\quad \begin{matrix} P=ax+by+cz+d=0, \\ Q=a'x+b'y+c'z+d'=0, \end{matrix}\quad f(P,Q)=0$$

A.12.2. *Planul tangent cilindrului în punctul $M_0(x_0,y_0,z_0)$, axa fiind paralelă cu generatoarea* este:

$$(x-x_0)\,f'_x(x_0,y_0)+(y-y_0)\,f'_y(x_0,y_0)=0$$

A.12.3. *Ecuația cilindrului a cărui curbă directoare este* $f(x,y)=0$, $z=0$ *și ale cărui generatoare au parametrii directori* (a,b,c) *este:*

$$f\left(\frac{cx-az}{c},\ \frac{cy-bz}{c}\right)=0$$

A.12.4. *Considerînd suprafața* $f(x,y,z)=0$ *și planul* $Ax+By+Cz+D=0$ *proiecțiile curbei de intersecție dintre acestea pe planele de coordonate sînt:*

$$z=0,\ f\left(x,\ y,\ \frac{Ax+By+D}{-C}\right)=0$$

$$y=0,\ f\left(x,\ z,\ \frac{Ayx+Cz+D}{-B}\right)=0$$

$$x=0,\ f\left(y,\ z,\ \frac{By+Cz+D}{-A}\right)=0$$

A.12.5. *Ecuația cilindrului de gradul doi care trece printr-un cerc fix de intersecție dintre un plan și o sferă* este:

$$\rho^2(x,y,z)\,(l^2+m^2+n^2)-2(Al+Bm+Cn)\,[l(x-a)+m(y-b)+$$
$$+n(z-c)]\,\rho(x,y,z)+(Al+Bm+Cn)^2\,f(x,y,z)=0$$

A.13. Curbe și suprafețe

A.13.1. *Ecuațiile parametrice ale unei curbe strîmbe sînt:*

$$x=x(t);\quad y=y(t);\quad z=z(t)$$

A.13.2. *Ecuațiile tangentei în punctul* $M(x_0, y_0, z_0)$ *sînt:*

$$\frac{x - x_0}{x'} = \frac{y - y_0}{y'} = \frac{z - z_0}{z'}$$

A.13.3. *Ecuația planului osculator al curbei în punctul* $M(x_0, y_0, z_0)$ *este:*

$$\begin{vmatrix} x - x_0 & y - y_0 & z - z_0 \\ x' & y' & z' \\ x'' & y'' & z'' \end{vmatrix} = 0$$

A.13.4. *Ecuația planului tangent suprafeței* $f(x, y, z) = 0$ *în punctul* $M(x_0, y_0, z_0)$ *este:*

$$(x - x_0)\frac{\partial f}{\partial x} + (y - y_0)\frac{\partial f}{\partial y} + (z - z_0)\frac{\partial f}{\partial z} = 0$$

unde $\frac{\partial f}{\partial x}$, $\frac{\partial f}{\partial y}$, $\frac{\partial f}{\partial z}$ sînt parametrii directori ai normalei la suprafață.

A.13.5. *Ecuația planului tangent suprafeței* $z = z(x, y)$ (forma explicită) *în punctul* $M(x_0, y_0, z_0)$ *este:*

$$z - z_0 = p(x - x_0) + q(y - y_0) \text{ unde}$$

$$p = \frac{\partial z}{\partial x}, \quad q = \frac{\partial z}{\partial y} \quad \text{(Notația lui } \textit{Monge}\text{)}$$

deasemenea se notează cu $r = \frac{\partial^2 z}{\partial x^2}$, $s = \frac{\partial^2 z}{\partial x \partial y}$, $t = \frac{\partial^2 z}{\partial y^2}$

A.13.6. *Ecuațiile parametrice ale unei suprafețe sînt:*

$$x = x(u, v); \quad y = y(u, v); \quad z = z(u, v)$$

iar ecuația planului tangent suprafeței în punctul $M(u, v)$ este

$$\begin{vmatrix} x - x_0 & y - y_0 & z - z_0 \\ x_u & y_u & z_u \\ x_v & y_v & z_v \end{vmatrix} = 0$$

unde x_u, x_v, ... sînt derivatele parțiale în raport cu u, respectiv v.

A.13.7. *Ecuația unei suprafețe de rotație este de forma* $f(P, S) = 0$ unde $P = 0$ reprezintă un plan iar $S = 0$ reprezintă o sferă.

A.13.8. *Ecuațiile parametrice ale unei suprafețe riglate sînt:*

$$x = x_0 + t_a \quad y = y_0 + t_b \quad z = z_0 + t_c$$

unde un parametru este t iar x_0, y_0, z_0, a, b și c depind de un al doilea parametru.

A.13.9. *Ecuațiile parametrice ale unei suprafețe desfășurabile sînt:*

$$x = x_0 + tx'; \quad y = y_0 + ty'; \quad z = z_0 + tz'$$

unde dreptele mobile sînt tangente unei curbe

$$x = x(t), \quad y = y(t), \quad z = z(t)$$

A.13.10. *Ecuația înfășurătoarei unei familii de suprafețe*

$f(x, y, z, \lambda) = 0$ se obține eliminînd parametrul λ între ecuațiile

$$f(x, y, z, \lambda) = 0 \quad \text{și}$$

$$\frac{\partial}{\partial \lambda} f(x, y, z, \lambda) = 0$$

ANEXA B Subprogramul HAŞURA utilizat pe mesele de desen de tip ARISTO. Programul pentru produsul a două matrici.

B. 1. Subprogramul HAŞURA*)

Apelul FORTRAN al acestui subprogram este:

CALL HAŞURA (N, LGP, XV, YV, TETA, NPAS, PAS, LIMIT, RUTINA, XF, YF, DELTA, IER, NINT, XINT, JINT, NTAB)

Cu ajutorul acestui subprogram se poate haşura interiorul unei mulţimi P pe poligoane pline evitîndu-se interiorul altei mulţimi G de poligoane goale. Poligoanele celor două mulţimi sînt situate arbitrar unul faţă de altul. Domeniul mărginit de fiecare poligon trebuie să fie conex (laturile neadiacente să nu se întretaie).

De asemenea subprogramul HAŞURA asigură suplimentar:

— un model de haşură;

— apartenenţa unui punct stabilit din plan la una din liniile modelului de haşură.

Un model de haşură este alcătuit din n linii de haşură paralele care pot să nu fie echidistante. Fiecare linie este caracterizată prin distanţa faţă de linia următoare a modelului şi eventual printr-o anumită culoare de desen şi model de linie întreruptă. Distanţa asociată ultimei linii este cea faţă de prima linie a modelului. Modelul astfel definit se aplică ciclic.

A. *Parametri de intrare conţin :*

— descrierea domeniului;

— descrierea haşurii.

1. Descrierea domeniului:

N — Numărul total de poligoane (pline şi goale) al figurii (maxim 255 de poli goane);

LGP — Vectorul lungimii poligoanelor. Pentru poligonul I avem:
LGP(I) < 0 — poligon gol
LGP(I) > 0 — poligon plin
IABS (LGP(I)) — număr de laturi (vîrfuri) ale poligonului
XV, YV — Vectorii absciselor/ordonatelor vîrfurilor poligonelor în cm. Toate vîrfurile poligoanelor I sînt consecutive, ordinea poligoanelor fiind cea definită de vectorul LGP. În cadrul unui poligon ordinea vîrfurilor corespunde unei ordine arbitrare de parcurgere a conturului acestuia.

2. Descrierea haşurii:

TETA — Unghiul direcţiei suportului liniilor de haşură în convenţie trigonometrică. Unghiul se dă în grade sexazecimale.

NPAS — Numărul de linii ale modelului de haşură

PAS — Vectorul distanţelor dintre două linii consecutive ale modelului. Distanţele se dau în cm. (PAS(I) este distanţa liniei I faţă de linia I + 1, dacă I < NPAS sau faţă de linia 1 dacă I = NPAS)

LIMIT — Cuvînt de stare avînd forma 16∗ NRLIN + IBIT

IBIT reprezintă configuraţia primilor 4 biţi ai cuvîntului LIMIT care au semnificaţia următoare

IBIT = 1 haşurile suprapuse peste o latură a poligoanelor pline se haşurează (alfel se ignoră)

IBIT = 2 — haşurile suprapuse peste o latură a poligoanelor goale (aflate în int. unui polig. plin)

---

* Subprogramul a fost experimentat la CINOR—Bucureşti

IBIT = 4 — se apelează rutina RUTINA înaintea trasării unei noi linii a modelului de hașură
IBIT = 8 — linia modelului de hașură cu numărul NRLIN trebuie să treacă prin punctul de cordonate XF, YF

Observații :

Dacă NRLIN = o se consideră prima linie a modelului (ca și pentru NRLIN = 1) se impune 0 < = NRLIN< = NPAS.

Au sens toate cele 16 valori posibile pentru IBIT (0 — 15)

RUTINA — Subrutină scrisă de utilizator (nume arbitrar) și apelată de subrutina HASURA (dacă IBIT = 4) înainte de trasarea unei noi linii a modelului de hașură.

Apelul este de forma:

CALL RUTINA (JHAS)

unde JHAS este numărul liniei curente (care urmează să fie trasată) a modelului (JHAS = = 1, 2, ...NPAS). Prin acest apel utilizatorul poate controla unealta și modelul de linie întreruptă) pentru următoarea linie a modelului de hașură.

Programul apelant trebuie să declare acest nume într-o declarație EXTERNAL. Dacă bitul al 3-lea din LIMIT este 0 argumentul RUTINA este ignorat (poate lipsi). Pentru masa ARISTO se poate folosi rutina HASPEN descrisă în continuare.

XF, YF — coordonatele date în cm ale unui punct arbitrat prin care se dorește să treacă linia NRLIN a modelului de hașură (dacă IBIT = 8)

Punctul XF, YF poate fi exterior poligoanelor figurii; în acest caz apartenența punctului la linia de hașură este virtuală adică s-ar realiza dacă am considera modelul de hașură extins la nesfîrșit în plan.

Dacă bitul al 4-lea din LIMIT este 0 argumentele XF, YF sînt ignorate (pot lipsi).

DELTA — Toleranța cu care se consideră că un punct aparține la o dreaptă. Se dă în cm și trebuie să fie pozitivă sau 0. Toate intersecțiile liniilor de hașură cu laturile poligoanelor se calculează luînd în considerare această toleranță. În limitele acestei toleranțe se poate vorbi de suprapunerea între o linie de hașură și o latură a poligonului (IBIT = 1,2).

Orientativ DELTA = 0.005

B. *Parametri de ieșire :*

IER — Răspunsul subrutinei HAȘURA
= 1 — hașura a decurs normal
= 0 — nu s-a trasat nici o hașură (domeniu vid sau distanța între hașuri prea mare față de dimensiunile figurii)
= —1 — depășirea zonelor de manevră furnizate de utilizator (vezi C)

C. *Parametri de manevră*

Pentru a nu limita aplicabilitatea subrutinei HASURA utilizatorului va trebui să furnizeze ca parametri un nr. de zone de manevră

NINT — dimensiunea vectorilor XINT și JINT. NINT trebuie să fie cel puțin egal cu nr. max de intersecții ale unei linii de hașură cu laturile tuturor poligoanelor figurii
XINT — vector REAL * 4 de dimensiune NINT
JINT — vector INTEGER * 2 de dimensiune NINT
NTAB — vector INTEGER * 2 de dimensiune N (nr. total de poligoane)

Observație :

Subrutina aplică la început figurii (vectorilor XV, YV) o rotație de unghi TETA. La ieșire se aplică o rotație inversă). De aceea valorile XV, YV pot fi ușor diferite față de intrare

Subrutina nu face nici un control asupra valorilor de intrare.

Dacă sînt eronate apar erori.

— Subrutina HAȘURA apelează subrutina PLOT din GDV6
— Subrutina HAȘURA nu trasează conturul domeniului hașurat

D. *Subrutina de schimbare a peniței* și control a modelului de linie întreruptă de hașurare

Este scrisă pentru masa ARISTO și folosește subrutina NEWPEN și INSERT din pachetul GDV6.

● utilizare: Cuvîntul LIMIT trebuie să aibă IBIT = 4 la apelul subrutinei HAŞURA
● inițializare: se recomandă ca înainte de apelul subrutinei HAŞURA programul apelant să execute o instrucţiune

CALL HASPEO (fără parametri)

pentru stabilirea condiţiilor iniţiale.

E. *Subrutina HASPEN*

Controlul peniţei şi al modelului de linie întreruptă se realizează prin specificarea numelui HASPEN pe poziţia argumentului RUTINA la apelul subrutinei HAŞURA:

CALL HASURA (...NPAS, PAS, 4 + LIM, HASPEN, ...)

Subrutina HASPEN va fi apelată în cadrul subrutinei HAŞURA înainte de trasarea unei noi linii a modelului de haşură prin instrucţiunea:

CALL HASPEN (JHAS)

unde JHAS este nr. liniei ce urmează să fie trasată în cadrul modelului de haşură (JHAS = = 1, ..., NPAS)

Informaţiile privitoare la unealtă şi modelul liniei vor fi comunicate de utilizator prin 2 COMMON-uri:

COMMON / HASPE 1 / LPEN (2, NPAS)
COMMON / HASPE 2 / LDEF (3, NPAS)
INTEGER * 2 LDEF
LOGICAL * 1 LPEN

cele două matrici conţin cîte o coloană pentru fiecare linie a modelului de haşurare. În programul apelant dimensiunea NPAS se va înlocui cu nr. maxim de linii utilizabile de vreun model ce poate fi specificat de program.

Altfel subrutina HASPEN nu pune nici o limită asupra acestui număr. Pentru linia I a modelului semnificaţia informaţiilor este următoarea:

LPEN (1, I) = 0 — se păstrează peniţa liniei anterioare (eventual cea de la intrarea în subrutina HASURA)
$\neq$ 0 — numărul peniţei pentru linia I este LPEN (1, I) (fără alt control). Este necesar ca 1 < = LPEN (1, I) < = 4.

LPEN (2, I) < 0 — linia I se va trasa cu linie continuă (decuplare model linie)
> 0 — număul modelului de linie întreruptă pentru masa ARISTO. Este necesar ca 1 < = LPEN (2, I) < = 9
= 0 — ignorarea modelului de linie. Se păstrează modelul de linie al liniei anterioare (sau de la intrarea în HASURA)

Coloana I a tabelului LDEF se interpretează numai dacă LPEN (2, I) > 0.

Dacă LDEF (1,I) < 0 dimensiunile modelului de linie întreruptă sînt cele ale liniei anterioare (sau de la intrare în HASURA) putîndu-se schimba mode[3]ul propriu-zis al liniei întrerupte (1—9). Altfel LDEF (1, I), LDEF (2, I), LDEF (3, I) reprezintă valorile parametrilor I, J, K ai comenzii D 32, respectiv lungimile celor două segmente ale modelului în lungimea pauzei. Aceste valori se vor da direct în sutimi de mm.

F. *Sfîrşit de haşură*

În cazul schimbării peniţei şi folosirii modelului de linie, starea acestor parametri la masa ARISTO, la ieşirea din HAŞURA este impredictibilă utilizatorul va trebui să forţeze starea dorită. De exemplu:

CALL NEWPEN (1) — restabilirea peniţei 1
CALL INSERT ('D10', 3) — decuplare model de linie întrruptă.

Pentru scrierea programului apelant sînt utile următoarele recomandări:

INTEGER * 2 LDEF
LOGICAL * 1 LPEN
COMMON HASPE 1/LPEN (2, 4) } maximum 4 linii în
COMMON HASPE 2/LDEF (3, 4) } modelul de haşură
EXTERNAL HASPEN
Pregătire parametri LPEN, LDEF
CALL HASPEO
CALL HASURA (..., NPAS, PAS, 4 + LIM, HASPEN, ...)
CALL NEWPEN (1)
CALL INSERT ('D 10', 3)
END.

B.2. Program pentru efectuarea produsului dintre două matrici

```
      PROGRAM PRMAT1
C     PROGRAM PENTRU  PRODUSUL A DOUA MATRICI
      DIMENSION A(10,10),B(10,10),C(10,10)
      DATA BLANK/' '/
      CALL ASSIGN(1,'CR:')
      CALL ASSIGN(2,'LP:')
      DO 1 I=1,10
      DO 1 J=1,10
      A(I,J)=BLANK
      B(I,J)=BLANK
      C(I,J)=BLANK
    1 CONTINUE
      READ(1,2) N,M,L
    2 FORMAT(3I2)
      DO 3 I=1,N
    3 READ(1,4)  (A(I,J),J=1,M)
    4 FORMAT(8F10.3)
      DO 5 J=1,M
    5 READ(1,4)  (B(J,K),K=1,L)
      WRITE(2,10)
   10 FORMAT(' ','DATELE DE INTRARE SINT'/)
      DO 11 I=1,N
      WRITE(2,4)  (A(I,J),J=1,M)
   11 CONTINUE
      DO 12 I=1,M
      WRITE(2,4)  (B(I,J),J=1,L)
   12 CONTINUE
      CALL PRMAT(A,B,C,N,M,L)
      WRITE(2,8)
    8 FORMAT(' ','PRODUSUL CELOR DOUA MATRICI ESTE'/)
      DO 7 I=1,N
    7 WRITE(2,9)  (C(I,K),K=1,L)
    9 FORMAT(' ',10F10.3/)
      STOP
      END

      SUBROUTINE PRMAT(X,Y,Z,N,M,L)
      DIMENSION X(10,10),Y(10,10),Z(10,10)
      DO 5 I=1,N
      DO 5 K=1,L
      Z(I,K)=0
      DO 5 J=1,M
    5 Z(I,K)=Z(I,K)+X(I,J)*Y(J,K)
      RETURN
      END
```

```
DATELE DE INTRARE SINT

      2.000     -1.000     -3.000
      0.000      2.000     -1.000
      0.000      3.000
     -1.000      1.000
      3.000      4.000
PRODUSUL CELOR DOUA MATRICI ESTE

     -8.000     -7.000
     -2.000     -2.000
```

Biblioteca de automatică, informatică, electronică, management

CĂRȚI APĂRUTE ÎN 1986–89 CARE SE MAI POT AFLA ÎN REȚEAUA DE LIBRĂRII

1.	Adrian Davidoviciu Boldur Bărbat	Limbaje de programare pentru sisteme în real, 224 pag., 23 lei
2.	Marius Guran Florin Filip	Sisteme ierarhizate în timp real, cu prelucrare distribuită a datelor, 296 pag., 29 lei
3–4.	Cr. Giumale, D. Preoțescu, L. D. Șerbănați, D. Tufiș, Gh. Tecuci, D. Cristea	LISP, 2. vol., 64 lei.
5.	M. Suciu, D. Popescu Tr. Ionescu	Microprocesoare, microcalculatoare și roboți în automatizări industriale, 284 pag., 28 lei
6–7.	T. Baron, Al. Isaic-Maniu, L. Tovissi, D. Niculescu, C. Baron, V. Antonescu, I. Roman	Calitate și fiablitate, manual practic, 2 vol., 1100 pag. (cu 300 aplicații, exemple, studii, de caz, 4 rigle de calcul, 5 standarde, 2 000 teste-întrebări rezolvate) 139 lei.
8–9.	Gh. Turbuț, I. Boicu, E. Spirea, M. Huțanu, I. Tomescu și colectiv 100 specialiști din MTTc, ITCI, IPA	Inginerie de sistem, automatizări și informatică în transporturi feroviare, navale, aeriene, rutiere, vol. 1, 758 pag. 75 lei, vol. 2, 1000 pag., 99 lei.
10–13.	Colective largi	Automatică, management, calculatoare (AMC) volumele 52–55, 2000 pag., 180 lei (a se căuta și volumele anterioare, în curs de epuizare).
14.	T. Geber, V. Cristea, V. Săvescu, I. Miu, R. Bulgakov, M. Vuici	Echipamente periferice vol. 3, 260 pag., 19 lei.
15–16.	Gh. Sabău, Al. Sotir și colectiv ASE, CSP, ITCI, Centrul de calcul Constanța	Practica bazelor de date. Totul despre... SOCRATE și SOCRATE-MINI pe Felix C, CORAL, INDEPENDENT. Volumele 1 și 2, 768, pagini, Seria Practică, Lei 62.
17.	Dan Teodorescu	Automatizări microelectronice, 256 pag., 20 lei.
18.	Th. Boranglu, R Dobrescu, A. Hossu, S. Molin	Conducerea multiprocesor în timp real a structurilor flexibile de fabricație
19.	N. Patrubani	Totul despre... microprocesorul Z80, vol. 1 și vol. 2, 700 pagini, (o parte a tirajului însoțită de o casetă pentru un simulator al funcționării microprocesorului pe calculatoarele personale PRAE și aMIC), 65 lei fără casetă, cu casetă 140 lei.

CĂRȚI ÎN CURS DE APARIȚIE

Biblioteca de automatică, informatică, electronică, management

1— 2. L. Dumitrașcu	**Învățăm BASIC**, vol. 1 și 2, 990 pag. lei 99 apare în trim. III.
3— 4. A. Petrescu și colectiv IPB, ITCI, Fabrica de calculatoare, Liceul Dimitrie Cantemir, CNOP	**ABC de calcul electronic. Totul despre... ...H** *85*, vol. 1 și vol. 2, 700 pagini (o parte a tirajului cu 2 casete cu programe acționînd calculatoare personale HC*85* și compatibile SINCLAIR SPECTRUM, 250 lei cu casete, 70 lei fără casete
5— 6. A. Tănăsescu și colectiv IPB, ISPIF, ICTI	**Grafica asistată de calculator. Programe Fortran pe minicalculatoare, pentru reprezentări geometrice**, vol. 1 și vol. 2, 800 pag. 80 lei, apare în trim. III.
7— 8. A. Davidoviciu și colectiv ITCI, ASE	**Sistemul de operare MIX și limbajul MACRO pentru minicalculatoarele CORAL/INDEPENDENT**, 2 volume, 800 pagini, 90 lei.
9—10. Văduva, V. Baltac, Florescu V. și colectiv, ASE, ITCI	**Informatică economică**, 2 volume, 800 pag. Preț 80 lei.
11—12. O. Rusu, I. Brudaru	**Echilibrarea liniilor flexbile**, 300 pag. 30 lei,
12—13. Colective largi	**Automatică, management calculatoare (AMC)** vol. 56—57, 2×45 lei.
14. P. Constantinescu	**Sinergia, informația și geneza sistemelor.** 350 pag., 35 lei

Cărțile, prevăzute pentru apariție eșalonată în trimestele III—IV *1989* (cea mai mare parte au avut aparițiile amînate din *1988*), se difuzează prin unitățile centrelor de librării, spre care îndrumăm întreprinderile și cititorii.

PENTRU ACESTE CĂRȚI SE POT FACE TOTUȘI ȘI COMENZI FERME LA EDITURA TEHNICĂ, PIAȚA SCÎNTEII *1*, BUCUREȘTI.

Comenzile întreprinderilor se semnează de director și contabil șef, cele ale cititorilor individuali au indicată adresa exactă. Comenzile se trimit de editură la centrele de librării, cu indicarea unor priorități de satisfacere a lor. Plata nu se face decît la primirea exemplarelor de la rețeauau de librării.

Vol. 1 + Vol. 2, Lei 56

- Grafica asistată, indisolubil legată de tehnica electronică de calcul, are numeroase aplicații în toate domeniile economiei și va deveni — în scurt timp — indispensabilă tot mai multor procese de producție, proiectare- cercetare, învățămînt.

- Cartea de față atacă, fundamentat științific, subiecte esențiale: reprezentările geometrice, pentru care — prin cantitatea și calitatea algoritmilor, rutinelor și programelor — devine un manual practic, un instrument de lucru.

- Totalitatea programelor sursă din carte constituie un „pachet de programe" inclus, după testări și experimentări, în Biblioteca Națională de Programe (ITCI), la solicitarea — în calitate de elaboratori — a redacției de calculatoare — managament — informatică a editurii și a autorilor lucrării.

EDITURA TEHNICĂ

ISBN 973- 31- 0017- X
ISBN 973- 31- 0016- 1